Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

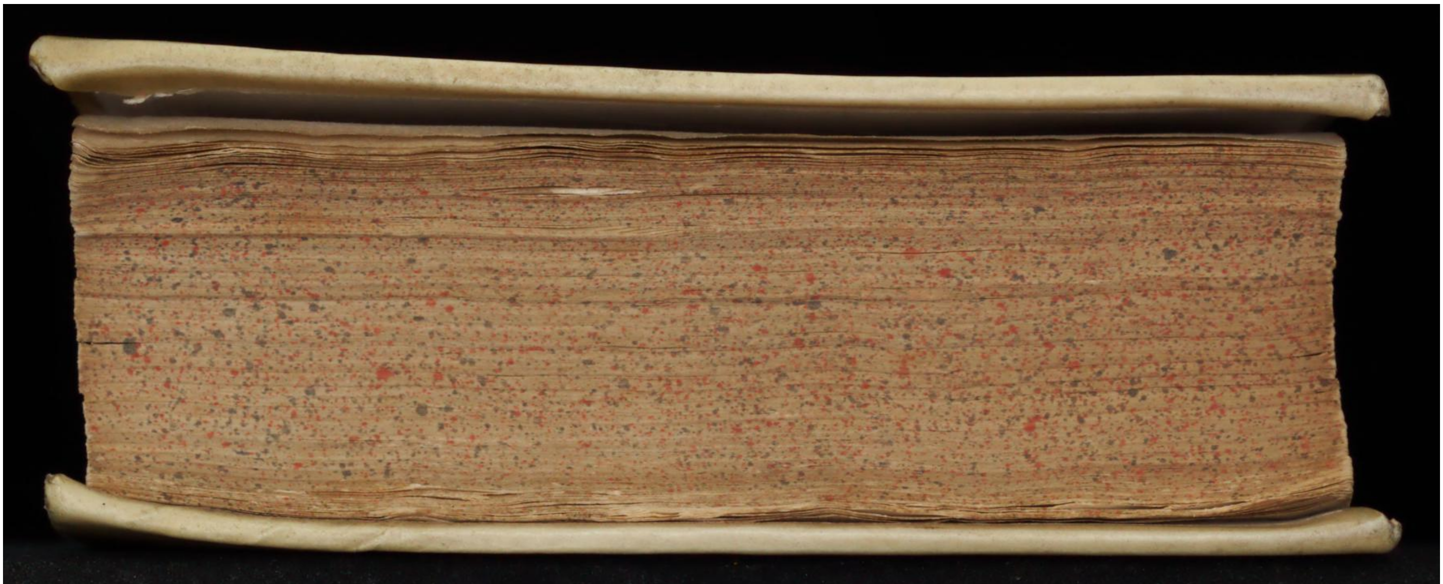
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

kW
235 ~~Elzevires~~
C 25, ~~A. 112.~~

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

ADAGIORVM D. ERASMI ROTERODAMI EPITOME.

Editio noviſſima; ab infinitis ferè mendis, quibus cæteræ ſcatebant, repurgata; nonnulliſque in locis adaucta, uti Præfatio ad Lectorem indicat.

Cum triplici Indice, Authorum, Locorum & Proverbiorum locupletiſſimo.

AMSTELODAMI,

Apud Ludovicum Elzevirium,

Sumptibus Societatis.

ANNO CIↃ IↃC L.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

TYPOGRAPHUS PHILOLOGIÆ STUDIOSIS

ſalutem & officium.

Habes hîc, Benevole Lector, Editionem Adagiorum Eraſmi Epitomes noviſſimam, illamque ab innumeris ferè mendis, quibus poſtremæ in lucem editæ ὡς μύρμηκες ἀνηριθμοὶ καὶ ἄμετροι (ut Theocriti verbis utar) præter modum ſcatebant, acutiori, inquam, ingenii judiciique limâ, quantum quidem felicitate temporis fieri potuit, repurgatam, plurimiſque in locis neceſſariis verborum additamentis adauctam, ut vel abſque ullo tædio facilem lectionem jam tibi præbere poſſit purior

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

rerum ſenſus,& in utroque idiomate plurimam partem comptior verborum ornatus. Quantum enim laborem tuo bono præſenti editioni impenſum eſſe voluimus, ex cæterarum attentâ lectione obſervatis & notatis mendis, veritas facti abunde, vel invito & planè ad talia cæcutienti, conſtabit lucidiſſima: Tam multos enim rerum ac verborum ſcrupulos lectio earum erronea animo ad plurima aliàs intento excitavit, ut vix ac ne vix quidem certum τῶν σφαλμάτων numerũ in notis iſtis reperire licuerit; multo minus illorum certum aliquem finem, bono medio, attingere datum ſit: Titulum multis verborum lenociniis fucatum à fronte ſi ſpectes, aureos montes tibi promiſſos habes, rem autẽ ipſam pro doctiori ingenii tui modulo ſi diligenter intus & in cute examines, nihil præter meros carbones in receſſu tibi paratos invenies; adeò

hîc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

hîc verum ſuum interpretem præbet, quod proverbii loco ὕδραν τέμνειν, ſparſim inter vulgus dici conſuevit, ſcilicet pro uno malo deſtructo, tria pejora repoſita reddere. Indigna ſanè opuſcula, quæ ſtudioſi juvenis ſedulæ tractationi anſam præbeant; multo minus attentô animô perlegendi occaſionē ſubminiſtrent. Non tam gravem pœnam de bonarum literarum reſtauratione meritus eſt veræ eruditionis ille Phoſphorus & bonarum literarum ſummus Princeps Eraſmus noſter, cujus aurea doctiſſimi ingenii ſcripta tam craſſis mendis exciperentur, atque adeò indignis maculis præter meritum conſpurcentur: Namque de Magni hujus Viri nomine ſatis dignas laudes dicere atque excogitare, quis inter Muſarum alumnos tantum licentiæ captaret, ut quicquam hâc de re ſibi polliceri, ne dicam præſumere auderet operis officiique; quin

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

potius Lumen ac Flumen illud omnis eruditionis ac eloquentiæ commendaturo tam multa ſeſe offerrent laudandi dignorum verborum encomia; ut vel plane neſciret aliquis (Homericis verbis) τὶ πρῶτον τὶ δ' ἔπειτα, τὶ δ' ὕστερον λαλεῖν δέον ἐστί. quid primum, quid deinde, quid poſtea dicendum habeat. *Ethnicum olim Socratem, laudabilem ſuo ſeculo Philoſophum, propter inſignes non corporis, ſed animi ingeniiq́; divinas planè dotes Apollinis Oraculo ſapientiſſimum judicatum ac proclamatum legimus; quod ſi hoc noſtræ ætatis ſeculo de Magno Eraſmi nomine, divinoquè ſuo (dum eſſet in vivis) admirabilis eruditionis ingenio, oracula ſapientum conſulere liceret; non unus profectò ibi foret, ſufficeretque doctorum Apollo; nec ſaltem unum de magna hujus eruditione conſtaret laudabile pronunciatum; quo ſummo jure meritoque*

toque audiret poſt fata ſua Pythii O-raculi ſententia: Πάντων Σοφῶν Σοφώτατος; *& inſignis Poetæ Græci encomio:* Πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων. *Parnaſſium Muſarum montem multis dumis ac ſpinis obſitum Antiquitas finxit; ad quem non niſi multo ſudore ac labore in bonarum literarum caſtris ſtudioſo militanti adſcenſus concedatur : In quo ſi quis ad altiſſimos gradus Regiminis literarii cum ſumma laude adſcendiſſe fertur, verè hos regios honores, divinoſque pænè cultus* ὅλῳ τῷ θυλάκῳ *(quod proverbii locô dici conſuevit) ſibi vendicat incomparabilis ille, dum fata ſinebant, omnis eruditionis Heros, & veræ* Πανσοφίας *Magiſter Eraſmus Roterodamus; dignior ſanè Ethnico Platone Philoſophô, cui divini nomen ingenii in doctorum conſortio tribuatur, cuique non una tantùm in mnemoſynon perpetuæ laudis eriga-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

tur nominis ſui in ultima mundi ſecula duratura meritorum ſuorum aurea columna. Sed quo me rapit ſenſus? Vinô vendibili non opus eſſe ſuſpenſâ hederâ, vulgare notum conſtat adagium; Et ipſa Virtus ſibi ſat mercedis habet. Præſtat itaque præclaras hujus Viri laudes potius ſilentio præterire, quam pauca de illis velle loqui, uti habet ſapientiſſimi Romani Hiſtorici pronunciatum de inclytæ Carthaginis laudibus; Sane:

In freta dum fluvii current; dum montibus umbræ
Luſtrabunt convexa; Polus dum ſidera paſcet;
Semper Honos Hujus; Nomen; Doctrina manebit.

Tu interim, Amice Lector, ſerenâ fronte ſuſcipe hoc aurei libelli Opuſculum, ex magno Magni Deſid. Eraſmi volumine (quod meritò cum Venuſino Poëtâ: Mirabile viſu cælatumque novem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

novem Muſis opus; dixeris) in Compendii Epitomen redactum, tuoque uſui præprimis accommodatum; & ſi puritatis amans es, maximè etiam illud dignum judicabis, quod præ cæteris editionibus περὶ τοῦ κρείττονος κόμματος *tibi commendes; & commendatum ſæpius ſtudioſâ lectione tecum in animo volvas revolvaſque. Quod ſi præter omnem noſtram opinionem contigit, ut in nonnullis, pauciſſimis tamen iis, aliquid de melioris notæ literulis deſideres; veniam dabis precor, Candide Lector, non ignorantiæ noſtræ, ſed potius* τῶν σφαλμάτων *in cæteris editionibus occurrentium abundantiæ; quæ mentem animumque noſtrum toties in diverſa traxerunt; ut non mirum foret ſi in pluribus peccatum nobis fuiſſet; quid quòd nemo adeò perfectus omnibuſque numeris abſolutus in literatorum conſortio audit, qui non habeat ſentiat-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

que interdum ingenii memoriæque ſuæ fallibilis minus ſana παθήματα, judiciique ſui haut parva deliquia: Sed tu, Benevole Lector, ſedulô animô hunc noſtrum impenſum laborem attendas, perlegas, examines, quo facto, dignum judicium de cæteris eſto. Plura non addo, niſi ut te valere & benè per Chriſtum agere jubeam, utque cum laude vivere pergas Deo, Tibi, Proximo, piè, honeſtè, candidè, meum intimum manet votum; Vale iterum atque iterum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Ad Lectorem.

SVmma operis magni datur hîc tibi *candide Lector.*
Quàm priùs aucta magis, tam vitioſa minus.

Μωμεῦνται δέ με πολλοὶ ὁμῶς κακοὶ ἠδὲ καὶ ἐσθλοί
Μιμεῖσθαι δ' οὐδεὶς τῶν ἀσόφων δύναται.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Ode
AD STVDIOSAM IUVENTUTEM.

REctius ſcribes (mihi crede) captas
Nominis famam celebrem; & perennem
Qui tuis auram è ſtudiis, flagrans &
Docta juventus;
Cum librum, tinctus vario virorum eſt
Qui politorum ſale, ſæpe volves:
Dignius quicquam hoc ſimile aut ſecundum
Nil habet orbis.
Hoc genus claro placuit Clearcho,
Hoc genus gratum fuit & Suidæ,
Hoc genus Patris Soboles ſecutus
Altitonantis.
Aureum quiſquis juvenum libellum hunc
Diligit, tutus vitiis manebit
Turpibus ſcripti, liceat ſolutum
Sitque ligatum.
Aureum ſicut decorat lapillus
Annulum verè nitidâ coruſcans
Luce, ſic reddit liber iſte clarum
Atque decorum.
Ergo diſcentes lepidi libelli
Grande profectò pretium putate:
Laudibus dignus; magis ut colatur
Dignus amore eſt.

W. P. CYCN.

DE

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Quid Paræmia.

PAræmia (definitore Eraſmo) eſt celebre dictum, ſcita quapiam novitate inſigne: ut Dictum generis, Celebre differentiæ, Scita quapiam novitate inſigne, proprii vicem obtineat.

Quid Paræmiæ proprium, & quatenus.

Peculiariter autem ad proverbii rationem pertinent duo: uti celebratum ſit, vulgóque jactatum. Deinde ſcitum, ut aliqua ſeu nota decernatur à ſermone communi, id verò erit quod antiquitate pariter & eruditione commendetur. Celebritas autem Adagiorum eſt ex oraculis numinum, ſapientum dictis, poëta quopiam maximè vetuſto: Scena, hoc eſt, Tragicorum, & Comicorum actis fabulis, fabularum argumentis, apologis, eventu, hiſtoriis, apophthegmatis, verbo temerè dicto. Denique mores, ingenium, ſeu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

gentis ſive hominis alicujus, ſive etiam animantis. Poſtremò rei quoque vis quæpiam inſignis ac vulgò nota locum fecerunt Adagio.

Quibus ex rebus novitas accedat Parœmiæ.

Novitatem nonnunquam ipſa res ſecum adfert, nonnunquam eam figura conciliat, ut Metaphora, quæ penè ſemper adeſt, & multas partes complectitur, Hyperbolæ, Ænigma, quod nihil aliud eſt, quam obſcurior Allegoria, Alluſio, nonnunquam Διάλεκτος, id eſt, verbi proprietas: Ambiguitas, item eloquendi novitas, quanquam hæc ipſa novitas proficiſcitur à figura. Denique in parœmiis omnes τοῦ γελοίου, id eſt, ridiculi formas invenies.

Quomodo Parœmia differat ab aliis, quæ videntur illi confinia.

Sunt autem quædam affinia parœmiis, ut γνῶμαι, id eſt, ſententiæ: ad

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

hæc αἶνοι, id eſt, apologi: tum apophthegmata, præterea ſcommata, id eſt, ſalsè dicta. Ea facilè licebit ab Adagio ſecernere, ſi ad definitionem recurras. Verum quando hæc ſingula poſſunt non eſſe parœmiæ, ſatis patet, quod à parœmia ſunt diverſa. Quanquam ſunt in hoc genere quædam adeò commodè dicta, ut facilè poſſent in Adagiorum ordinem adſciſci.

Commendatio proverbiorum à dignitate.

Cognitionem proverbiorum non in poſtremis habitam, vel illud ſat argumenti puto, quòd primi nominis auctores de his volumina contexere non dedignati ſunt. Quorum primus Ariſtoteles philoſophus, teſte Laërtio, Chryſippus ad Zenodotum, Cleantes item. Reperiuntur nonnulla proverbiorum collectanea Plutarchi nomine. Citantur inter parœmiographos ab Athenæo, Clearchus Solenſis & Ariſtides. Deinde Zenodotus, qui Didymi Tharræique parœmias in compen-
dium

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

dium redegit. Citantur & Theophraſti proverbia in commentariis in Demoſthenem. Opus quod Zenobii tititulo circumfertur à me, ſub Zenodoti nomine citabitur. Citatur ab hoc Milo quiſpiam parœmiographus, item & Dæmon. Extant & Diogeniani collectanea. Multa refert Heſychius, multa Suidas, qui & Theœtetum quendam auctorem adducit. Sed quid ego hos, cum ſapientes quidam Hebræi non dubitarint hoc titulo libros aliquot edere? Nec illud argumentum leve, quod inter bonos auctores, ut quiſque fuit eruditiſſimus eloquentiſſimuſque, ita quam plurimum adagiorum ſuis libris aſperſit: quales ſunt apud Græcos, Plato, Ariſtoteles, Plutarchus. Jam ut ad Latinos veniam, omiſſis utroque in genere Grammaticis ac poëtis, & M. Varron, equi titulos quoſdam proverbiales Menippeis adſcripſit, Romani principes magnis de rebus conſulti, aliquando proverbio reſpondiſſe inveniuntur. Quis non veneretur hoc genus ſermonis, quum

ipſe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

ipſe CHRISTUS peculiariter eo delectatus ſit? Apud Græcos his philoſophi & ſapientes reſponderunt. Nec antiquius ullum fuit doctrinæ genus, quam parœmiarum.

Ad quas res utilis Parœmiarum cognitio.

Nec minus utilitatis ineſt proverbiis, quàm olim adfuerit dignitatis. Conducunt enim cùm ad alia per multa, tùm potiſſimum ad quatuor: ad perſuadendum, ad philoſophiam, ad decus & gratiam orationis, ad intelligendos optimos quoſque auctores.

Commendatio à difficultate.

Vt non eſt mediocris artificii, gemmulam ſcitè includere annulo, & aurum purpuræ intertexere: ita non eſt (crede mihi) cujuſvis parœmiam aptè decenterque orationi inſerere.

Quatenus utendum adagiis.

Primùm meminiſſe oportebit, ut quod Ariſtoteles admonuit de epithe-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

tis, id in adagiis uſurpandis obſervemus: nempe, ut illis utamur, non tanquam cibis, ſed condimentis, id eſt, non ad ſatietatem, ſed ad gratiam. Præterea, non quovis in loco. Deinde, ne nimis crebro. In epiſtolis tamen familiaribus licebit paululum liberiùs hoc genere ludere.

Varius proverbiorum uſus.

Poteſt variari proverbiorum uſus, ut idem dictum ad complures ſenſus accommodes. Vt hujuſce rei unum exemplar habeas: Pertuſum dolium, vel ad avarum, vel ad futilem, vel ad ingratum traduci poteſt. Effluit enim quicquid infuderis in animum immemoris. Apud prodigum nihil durat. Avari cupiditas nunquam expletur. Futilis & garrulus nihil continet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

DE FIGVRIS PROVERBIALIBVS ANTE DICTVM,

Nunc fontes aliquot indicabimus, à quibus genus figurarum duci poſſit.

Ab ipsa re.

SVmuntur enim interdum ab ipſa re, quoties hominem ſceleſtum, ſcelus appellamus: dedecoroſum, dedecus: peſtilentem, peſtem: lurconem, barathrum: tenebriorem tenebras: contaminatum, labem. Qualia & per comparationem efferre licebit, ſcelere ſceleratior, ipſa nequitia nequior, cæcitate cæcior: loquacitate loquacior.

A rebus ſimilibus.

Huic proxima ſunt, quæ à rebus ſimilibus trahuntur: ut, Melle dulcior, Nive candidior.

A rebus diſſimilibus.

Quid lecytho cum ſtrophio? Quid delphino & bovi commune?

Ab aminantibus.

Muliere loquacior, paſſere ſalacior, hirco

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

hirco libidinoſior, cervo vivacior, luſcinia vocalior, vulpe fraudulentior, lepore timidior, piſce ſanior.

A perſonis deorum.

Mercurio facundior, Venere formoſior, Diana intactior, Ipſis Charitibus humanior, &c.

A perſonis & rebus fabuloſis.

Hectore facundior, Tantalo eſurientior, Cyclope immanior, Oreſte inſanior, Vlyſſe doloſior, Iro pauperior. Serò Iupiter diphtheram inſpexit. Tydæus corpore, animo Hercules. Herculis ſacrificium. Satyrorum rex. Apud Sirenas aut Lothophagos hæſit. Vbi nec Pelopidarum facta. Phidias amat pacem. Niobes archetypum. Cum Evandri matre loqui. Quanto verborum ſtillat auro. Ajacis riſus. Marſyæ mors.

A perſonis comœdiarum.

Davo verſutior, Euclyone parcior, Phormione confidentior, Thaide blandior.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

A perſonis hiſtoriarum.

Catone ſeverior, Crœſo ditior, Zoilo invidentior, Timone inhumanior, Numa religioſior, &c.

A gentibus.

Pœno perfidior, Scyta aſperior, Parthis vanior, Thracibus bibacior, Care vilior.

Ab officiis.

Lenone magis perjurus, Milite glorioſior, &c.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

DE PRÆMOLIENDA PAROEMIA.

Iam illud admonendum in uſurpandis proverbiis videtur, quod in verbis novatis aut duriùs tranſlatis fieri Fabius jubet, videlicet προεπιπλήττειν τῇ παροιμίᾳ, *hoc eſt, præcaſtigare, & velut occurrere parœmiæ, ſi quando vel obſcurior, vel alioqui durior videbitur. Græci his fermè modis hoc faciunt:* κατὰ τὴν παροιμίαν, ὥς φασί, φασι. τὸ λεγόμενον, τὸ τοῦ λόγου, ὡς παλαιός φησι λόγος, ὥσπερ λέγουσιν, ὡς λέγομεν παροιμιαζόμενοι, ὡς λέγουσιν οἱ παίζοντες, καλῶς εἴρηται. *Id eſt, Iuxta proverbium, ut ajunt, ajunt, quod dici ſolet, ut antiquum ait dictum, ut dicunt, ut dicitur, ut dicimus proverbio, ut dicunt jocantes, rectè dictum eſt. Iiſdem fermè rationibus utuntur Latini: Ajunt, ut ajunt, ut eſt in veteri proverbio, juxta vulgo tritum ſermonem quemadmodum vulgò dici conſuevit, ut vetus verbum uſurpem, ut adagio dictum eſt, verè hoc dicunt.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

AUTORUM PRÆCIPUORUM
CATALOGUS,
E quorum monumentis collectæ ſunt
Chiliades Adagiorum.

GRÆCI POETÆ.

Homerus.
Euſtathius, hujus interpres.
Pindarus.
Pindari interpres.
Æſchylus Tragicus.
Sophocles.
Euripides.
Ariſtophanes & in hunc commentarii.
Epigrammata Græca diverſorum.
Callimachus.
Aratus.
Apollonius Argonauticorum auctor & hujus interpres.
Nicander.
Oppianus.
Lycophron, & hujus interpres.
Phocylides.
Theognis.
Theocritus.
Theocriti interpres.
Heſiodus.
Menander.

HISTORICI.

Herodotus.
Thucydides.
Plutarchus de vitis.
Dionyſius Halicarnaſſæus.
Xenophon.
Pauſanias.
Ioſephus.
Herodianus.
Diogenes Laertius.

COSMOGRAPHI.

Strabo.
Stephanus.
Ptolomæus.
Mela.

ORATORES.

Demoſthenes & interpres.
Æſchines.
Iſocrates.
Ariſtides.
Lyſias.
Syneſius.
Alciphron.
Aphthonius.
Lucianus.
Phyloſtratus.
Hermogenes.
Syrianus.

PHILOSOPHI.

Plato.
Ariſtoteles.
Themiſtius.
Iohannes Grammaticus.
Alexander Aphrodiſæus.
Proclus.
Theophraſtus.
Plutarchus de Moralibus.
Dioſcorides.
Hippocrates.

Gale-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Galenus.
Æſopus.
Horus.

THEOLOGI.

Origenes.
Lactantius.
Tertullianus.
Hieronymus.
Ambroſius.
Baſilius.
Nazianzenus.
Chryſoſtomus.
Gregorius Theologus.

GRAMMATICI MIXTI.

Suidas. Eudemus.
Etymologicon.
Stephanus.
Iulius Pollux.
Athenæus.
Nicolaus Stobæus.
Zenodotus.
Apoſtolius Bizantius.
Diogenianus. Phurnutus.
Heſichius.

LATINI POETÆ.

Plautus. Terentius.
Vergilius,
Horatius.
Ovidius. Catullus.
Lucianus.
Lucretius.
Martialis. Perſius.
Iuvenalis.
Tibullus.
Propertius.
Auſonius.
Claudianus.
Publius Mimographus.
Statius, Silius Italicus.

HISTORICI.

Saluſtius. Livius.
Ælius Lampridius.
Iuſtinus.
Iulius Capitolinus.
Valerius Maximus.
Ammianus Marcellinus.

GRAMMATICI.

Nonius Marcellus.
Feſtus Pompejus.
Marcus Varro.
Diomedes.
Donatus.
Servius.
Porphyrion. Acron.

ORATORES.

M. Cato.
M. Tullius Cicero.
Quintilianus.
Seneca.
Plinius. Cœlius.
Aſconius.
Pædianus.

MIXTI.

Plinius Avunculus.
Aulus Gellius.
Macrobius.
Petronius Arbiter.
Angelus Politianus.
Hermolaus Barbarus.

PHILOSOPHI.

Pandectæ juris.
M. Varro.
M. Cato.
Columella.
Vitruvius.

EPI-

EPITOME ADAGIORVM D. ERASMI ROTERODAMI.

ABERRANDI.

Quis aberret à janua? Τίς ἂν θύρας ἁμάρτοι; Ariſtot.

DIci ſolitum, ubi quis penitus aberrat à vero, totoque fallitur judicio. Affine videtur huic proverbio, quod apud Platonem legitur in Phædro. Λυσίας τοῦ παντὸς ἡμάρτηκε. *Id eſt*, Lyſias prorſus aberravit.

Tota erras via. Τῇ πάσῃ ὁδῷ ἀφαμαρτάνεσθαι. Terent.
Id eſt, Tota aberrare via. Proverbium eſt in eos qui vehementer aberrant. Tranſlatum à viatoribus qui nonnunquam ita ſolent aberrare à via, ut non ſine diſpendio quidem, tamen quo tendebant, perveniant: nonnunquam ſic aberrant, ut longè divertant, & in diverſum tendant. Vnde & exorbitare dicuntur, qui à vero aberrant. Quin etiam hodie dictitant, eos in via eſſe, qui recto conſilio quippiam inſtituunt: extra viam, qui, qua non oportet ratione, rem aggrediuntur. Sunt fermè proverbiales & illæ metaphoræ, doctis uſitatiſſimæ: Depellere à via, Reducere in viam, Monſtrare viam, Facere viam, Sternere viam, Aperire viam, Præcludere viam, Intercludere viam. Celebre habetur & illud apophthegma: Bene currunt, ſed extra viam.

Toto cœlo errare. Macrob.
Huic confine eſt, quod uſurpat Macrobius Saturnalium lib. 3. Nunquamne, inquit, Prætextate, tibi venit in mentem, toto, ut ajunt, cœlo erraſſe Vergilium?

Extra calcem. Ammia.
Extat apud Ammianum lib. 21. de eo quod eſt extra propoſitum. quamvis videatur legendum: Extra calcem, ubi quis digreditur à re propoſita.

AB INITIO AD FINEM.

Plato.

Ab ipſo lare. Ἀφ᾽ ἑστίας ἄρχου.

A lare incipe; Hoc eſt à domeſticis ac familiaribus initium ſumito. Rectè dicetur in magiſtratus, & alienæ vitæ cenſores, quorum officium eſt, ut in primis ſuam ſuorumque vitam corrigant. Interpres admonet, dici ſolitum de iis, qui ab ipſo ſtatim initio vel boni ſunt, vel mali: quaſi dicas, ab ipſis incunabulis; quod lar ſtatim naſcentes excipiat.

Homer.

A capite uſque ad calcem.

Quum rem totam ſignificamus, A capite uſque ad calcem, dicimus. Cujus adagii triplex poteſt eſſe uſus. Aut enim ad corpus referetur, aut ad animum, aut ad rem. Qui duo poſteriores plus obtinent venuſtatis, nimirum quo plus habent figuræ. Ad corpus, apud Homerum, Ἐς πόδας ἐκ κεφαλῆς. *Id eſt*, à capite uſque ad pedes. Horat.

Talos à vertice pulcher ad imos.

Ad rem, ut apud Ariſtophanem in Pluto: Audi ergo, quando totum ego negocium à pedibus uſque tibi ad caput percenſeo. Hieronymus: Contuli cum eo à vertice, ut ajunt, uſque ad extremum unguem. Ad animum hoc pacto poterit transferri. Ego tibi mores & ingenium illius, breviter, hominem, quantus eſt, à ſummo, ut ajunt, capillo ad imum uſque calcaneum depingam. Huic affinia ſunt: Tu hujus rei es caput. Caput tyrannidis, ſeditionum fons. Ad calcem venire. In calce operis. In extremo literarum tuarum calce. Ab ipſo exordiri capite. A calce ad caput recurrere, &c.

Tullius.

A capite arceſſere.
A fonte ducere.

Cum res ab eo repetitur quod eſt in negotio præcipuum, à capite arceſſi dicitur.

Philoſtratus.

Prora & puppis. Πρῶρα καὶ πρύμνη.

Id eſt, Prora & puppis. Prora itaque & puppi ſummam

mam conſilii noſtri ſignificamus: ut, Pietas ſtudiorum noſtrorum prora & puppis eſſe debet. Quibuſdam omnium rationum prora & puppis eſt pecunia. Conſimili figura dictum eſt in Apocalypſi: Ἐγώ εἰμὶ α κ̀ ω. Ego ſum α & ω. Ego ſum rerum omnium ſumma.

Venimus ad ſummam lineam. Euripid.

Euripides in Antigone: Ἐπ' ἄκραν γραμμὴν ἥκομεν κακῶν. *Id eſt*, Devenimus ſummam ad malorum lineam. Horat. Venimus ad ſummum.

A carceribus. Ἀπὸ βαλβίδων. Ariſtop.

Id eſt, A repagulis, ſive carceribus. Interpres Ariſtophanis oſtendit metaphoram mutuo ſumptam à ſtadiis, in quibus carceres erant repagula quædam, unde curſus initium erat. Vnde frequentes illæ apud Latinos etiam ſcriptores formulæ: A carceribus ad metam, A meta ad carceres.

A carcere. Ἀπὸ βαλβῖδος. Idem.

Id eſt, A carcere ſive repagulo, i. e. Ab ipſo rei principio. Sumtum è certaminibus equeſtribus, ubi curſus initium eſt à carceribus, i. e. repagulis; finis, meta. Itaque cùm exorſum negotii ſignificamus, Ab ipſis carceribus, dicimus: cùm finem, Ad metam uſque. Velut i, ſi quis dicat, fœdum eſſe, ſi quis artifex ab ipſo ſtatim carcere peccet: aut, neminem tam ignavum, qui non ἀπὸ βαλβῖδος ſtrenuus eſſe videatur.

Ad calcem pervenire. Tullius.

Pro eo, quod eſt, Ad metam finemque. Tullius: Vt cum æqualibus poſſis vivere, cum quibus tanquam è carceribus miſſus, cum iiſdem ad calcem, ut dicitur, pervenire. Idem de Senectute: Nec verò velim quaſi decurſo ſpatio à calce ad carceres revocari. Ad hanc formam etiam attinent: Vſque ad Plaudite. id eſt, Vſque ad extremum finem. Extremum fabulæ actum peragere.

Ab ovo uſque ad mala. Horat.

Ab initio convivii uſque ad finem. Horat. Saty. 3. Si collibuiſſet, inquit, ab ovo uſque ad mala citaret Io

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Bacche modo ſumma Voce, modo hac reſonat quæ chordis quattuor ima. Antiquitus enim cœnam ab ovis auſpicabantur, malis finiebant. Erit venuſtius, ſi longius trahatur, pro toto opere, toto colloquio, tota navigatione.

Ariſtid. *A linea incipere.* Ἀπὸ γραμμῆς ἄρχεσθαι.

A linea incipere dicuntur, qui ab ipſo rei exordio ſumunt initium. Sumpta metaphora ab his, qui curſu certant in ſtadiis. Nam iis linea quædam ducitur ad quam ex æquo ſtent, donec currendi ſignum accipiant. Tertul.lib. 1. adverſus Marcionem: Age igitur ad lineas, & rurſus ad gradum. Ad lineas dixit, pro eo quod eſt, Ab integro.

Plutarc. *A teneris unguiculis.* Ἀπὸ τῶν ἁπαλῶν ὀνύχων.

Id eſt, A teneris unguiculis, *id eſt*, prima pueritia. Tranſlatum à catulis, quorum unguiculi nondum duruerunt. Horat. Et inceſtos amores. De tenero meditatur ungui.

Plautus. *Ab incunabulis.*

Eundem habet ſenſum: A primis vitæ rudimentis. M. Tullius Orationis incunabula vocat primam illam à fundamentis inſtitutionem. Vt Virgilius: Gentis cunabula noſtræ. Similiter & crepundia pro prima ætate accipiuntur.

Principium dimidium totius.

Heſiod. Ἀρχὴ ἥμισυ παντός.

Principium dimidium totius. Hoc adagio ſignificatum eſt, maximam difficultatis partem in aggrediendo negotio ſitam eſſe. Hor. Dimidium facti, qui bene cœpit, habet.

Terent. *Caput.*

Præcipuam negotii partem, aut auctorem rei, Caput vocamus. Terent. Te eſſe huic rei caput. Eundem in modum & arcem dicimus rei cujuſpiam. Ariſtotel.

Ariſtot. Ὡς ἀκρόπολίς ἐστι σωτηρίας. Quoniam incolumitatis

Plato. arx eſt. Plato: Κεφάλαιον δὴ παιδείας λέγομεν τὴν ὀρθὴν τροφήν. Caput eruditionis cenſemus rectam educationem. Plaut. Ego caput huic argento fui hodie reperiun-

reperiundo. Ego pes fui. Quin nec caput nec pes ſermonis apparet.

Quodcunque in ſolum venit. Tullius.

Id eſt, Quicquid in rerum natura producitur. Tullius: Hinc quodcunque in ſolum venit, ut dicitur, effingis atque efficis. Ridet atomos Epicureorum, ex quibus illi cuncta progigni credunt, quidquid uſquam naſcitur in univerſo.

Exordiri telam. Plautus.

Rem enim, quam arte conſilioque inſtituimus, exordiri dicimur. Plaut. Exorſa hæc tela eſt non malè omnino mihi. Tullius dicit pertexere, pro perficere. Pertexe modo, inquit, Antoni, quod exorſus es.

Scindere glaciem.

Eſt aperire viam, & incipiundo negotio priorem eſſe. Tranſlatum à nautis, quorum unus aliquis præmittitur, qui flumine concreto glaciem perrumpat, reliquiſque viam aperiat.

Ea tela texitur. Tullius.

Id eſt, Ejuſmodi negotium in manibus eſt, & res inceptantur tales. Tranſlatio ſumpta à textoribus.

Toto organo. Quintil.

Ea toto organo inſtructa rectè dixeris, quæ numeris omnibus conſtant, & undique quadrant. Sumptum & hoc à muſicorum inſtrumentis.

A fronte atque à tergo. Πρόσω καὶ ὀπίσω. Plato.

Id eſt, A fronte atque à tergo: Eſt diligenter inſpicere, & præterita cum præſentibus ac futuris conferre. Hom. Οὐδέ τι οἶδε νοῆσαι, ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω. *Id eſt*, Nec novit ſimul à tergo atque à fronte videre.

A cœlo uſque ad terram. Ἀπὸ οὐρανοῦ μέχρι γῆς. Plautus.

Proverbialis figura, perinde valens, quaſi dicas: quacunque de re, ab extremo initio uſque ad ſupremum finem.

Ne inter apia quidem ſunt. Ariſtop.

Οὐδ' ἐν σελίνοις εἰσίν.

Id eſt, Ne in apio quidem ſunt, pro eo quod eſt, ne

ingreſſum quidem, aut initium rei attigerunt. Sumpta metaphora ab iis, qui hortos ingrediuntur. Nam antiquitus extremus ille hortorum ambitus apio conſerebatur, quem qui nondum præteriiſſent, velut in horti limine adhuc eſſe videbantur. Ariſtophanes in Veſpis: In apio nondum eſt vel ipſo, ſed nec in rutis adhuc, *hoc eſt*; Nec initium habet eorum, quæ ſunt futura. Vel, Ne in apio quidem: quaſi dicas, ne in primis quidem rudimentis.

Plinius. *Fores aperire.* Ἀνοίγειν τὴν θύραν.

Fores aperire, proverbio dicebatur, ſi quis rei cujuſpiam ingreſſum initiumque patefaceret.

ABSVRDA, INDECORA, PRÆPOSTERA.

Diogen. *Fluvius, quæ procul abſunt, irrigat.*

Ποταμὸς τὰ πόῤῥω ποτίζων, τὰ δ' ἔγγιον καταλείπει.

Id eſt, Fluvius, quæ longe diſſita ſunt, irrigat: quæ proxima ſunt præterit. De his dici conveniet, qui bene merentur de externis, & nihil ad ſe pertinentibus: ſuos negligunt. Apparet, inde ductum, quod ubi fluvius oritur, minor eſſe ſolet, minuſque argillæ ſecum trahens: & quò longius receſſit à fonte, hoc eſt copioſior uberiorque.

Fruſtra habet, qui non utitur.

Homer. Τίνυ τόξον ἔχεις ἀνεμώλιον αὔτως;

Id eſt, Cur fruſtra tibi jam geſtatur inutilis arcus? Si quem increpare voles, quod ingenio, divitiis, literis non utatur, cum habeat.

Ariſtop. *Aſinus avis.* Ὄνος ὄρνις.

Id eſt, Aſinus avis. Sumptum ab omine quopiam. Quidam enim conſultus de eo, qui adverſa laborabat valetudine, forte fortuna conſpexit aſinum ſurgentem à lapſu, ſimulque alium quendam audivit dicentem: Vide quo pacto, aſinus cum ſit, ſurrexit. Id ominis arripiens ille, protinus reſpondit, fore, ut valetudinarius ille revaleſceret. Itaque jocatur Ariſtophanes, quaſi & aſinus avis eſſet, & augurii nonnihil haberet.

Dice-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Dicetur non intempeſtivè, cum ex indicio quopiam ridiculo quippiam colligimus.

Herculis cothurnos aptare infanti. Quintil.

Quintilianus de Peroratione. Nam in parvis quidem litibus has tragœdias movere, tale eſt, quaſi ſi perſonam Herculis & cothurnos aptare infantibus velis. Plutarchus commemorat apophthegma quoddam Ageſilai, non admodum ab hoc alienum. Cui cum ſophiſta quiſpiam hoc nomine laudaretur, quòd res minimas dicendi artificio maximas efficeret: negavit is, vel cerdonem bonum ſibi videri, qui parvo pedi magnum induceret calceum: ſignificans, orationem oportere cum re congruere, non aliter quàm veſtis convenire debet corpori.

Lumen ſoli mutas. Τὸ φῶς ἡλίῳ δανείζεις. Plutarc.

Id eſt, Lumen ſoli mutuum das. Cum docemus doctiſſimum, monemus vehementer prudentem: aut cum conamur exponere, quæ per ſe ſunt clariſſima: aut ſermone celebrare, quæ ſua ſponte ſat illuſtria ſunt. Sol enim fons omnis luminis putatur.

Ranæ aquam. Βατράχῳ ὕδωρ. Theocr.

Id eſt, Ranæ aquam, ſubaudiendum, miniſtras. Vbi quid exhibetur, quo vel præcipue gaudet is, qui accepit. Rectè accommodabitur, ubi quid datur abundanti.

Soli lumen inferre. Quintil.

Quintilianus dixit, eum ſoli lumen inferre, qui rem per ſe evidentiſſimam conaretur argumentationibus probare.

Sus Minervam. Tullius.

Tritiſſimum apud Latinos auctores adagium: Ὗς τὴν Ἀθηνᾶν. *Id eſt*, Sus Minervam, ſubaudiendum, docet, aut monet. Dici ſolitum, quoties indoctus quiſpiam atque inſulſus eum docere conatur, à quo ſit ipſe magis docendus. Et cum quis docet alterum cujus eſt ipſe inſcius. Propterea quod Minervæ artium & ingeniorum tutela tribuitur à poëtis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Mercurius infans. Ἑρμῆς ἀμύητος.

Id eſt, Mercurius infans, ſivè indoctus. Ironia proverbialis, ubi quis fingit ſe rudem ejus artis, cujus eſt callentiſſimus. Mercurius enim eloquentiæ diſciplinarumque parens eſt. In vulgaribus exemplaribus habetur, Mercurius prophanus & noninitiatus. Quis enim myſteriorum peritior, quam Mercurius, interpres deorum, ſuperis & inferis ex æquo communis, denique μυσταγωγὸς ipſe, hoc eſt, myſteriis præfectus?

Theocr. *Sus cum Minerva certamen ſuſcipit.*

Ὗς ποτ' Ἀθηναίαν ἔριν ἤρισε.

Id eſt, Cum diva eſt auſus ſus decertare Minerva. Quoties indocti ſtolidique, & depugnare parati, non verentur ſummos in omni doctrina viros in certamen literarium provocare.

Idem. *Veſpa cicadæ obſtrepens.*

Pica cum luſcinia certat.

Vpupa cum cygnis.

Σφὴξ βομβῶν τέττιγος ἐναντίον.

Id eſt, Scilicet obſtrepitans argutæ veſpa cicadæ. Quadrabit in eum, qui certat longè impar cum ſuperiore, Aut qui negotium faceſſit longe ſe præſtantioribus.

Lucian. *Currus bovem trahit.* Ἡ ἄμαξα τὸν βοῦν ἐλαύνει.

Id eſt, Currus bovem ducit. De re, quæ præpoſterè geritur. Tranſlata metaphora à plauſtris per declive retro labentibus, unaque ſecum bovem auferentibus.

Cancer leporem capit. Καρκῖνος λαγωὸν αἱρεῖ.

Id eſt, Cancer leporem capit. De re nequaquam veriſimili, dictuque abſurda. Veluti ſi quis dicat, ab indoctiſſimo ſuperari doctum.

Homer. *Velocem tardus ſequitur.*

Κιχάνει τοι βραδὺς ὠκύν.

Id eſt, Aſſequitur celerem tardus. In eum competet, qui viribus imbecillior arte atque ingenio vincit potentiorem. Homerus: Nonnunquam aſſequitur tardus celeremque citumque. Eodem pertinet Apologus

de

de vulpe & corvo, prædam eandem curſu petentibus, quam vulpes, celeritate impar, ingenio ſibi vendicavit.

Virgultea ſcaphula Ægæum tranſmittere. Lucian.

Ἐπὶ ῥιπὸς τὸ Αἰγαῖον διαπλεῦσαι.

Id eſt, Virgulto Ægæum tranſmittere. In eos dicitur, qui rem ſupra modum arduam levi opera conficere tentant. Extat & hic inter ſententias proverbiales, citatur item ab Ariſtophanis interprete.

Θεοῦ θέλοντος κἂν ἐπὶ ῥιπὸς πλέοις. Pindar.

Deo favente naviges vel vimine.

Archilochi melos. Ἀρχιλόχου μέλος.

Id eſt, Archilochi cantio. Dicebatur hymnus, qui ad multos poterat accommodari, qualem ferunt Archilochi fuiſſe repertum, qui fuerit ante Pindarum, & alios hoc genus lyricos, qui ſingulos propriis laudibus exornabant. Archilochi carmen erat idem in omnes, quod cithara canebatur. Citharœdus tantum ad ſingula cantionis intervalla victorum nomina ſua voce repetebat. Veluti ſi Herculem laudabat, accinebat; Tenella Callinice, Χαῖρε, ἄναξ Ἡράκλεις. Aut aliud, ſi quem alium canebat. Quadrabit in rem priſcam ac eudem.

Agninis lactibus alligare canem. Plautus.

Ballio in Pſeudolo Plautina. Quin pol qua opera credam tibi, una opera alligem fugitivum canem agninis lactibus. Qui canem alligat inteſtinis agninis, is non modo canem amittit, verùm & prædam ultro dederit fugitivo. Sic qui credit homini malæ fidei, & rem perdit, & fruſtra obligatum habet eum, qui non eſt ſolvendo. Lactes enim dicuntur inteſtina molliora.

Diſertè ſaltare. Tacitus.

Cornelius Tacitus in Dialogo de Oratoribus, ſignificat hoc convitium fuiſſe jactatum in Oratores ſuorum temporum, qui laſcivia verborum & levitate ſententiarum, licentiaque compoſitionis hiſtrionales modos exprimebant, atque adeo laudis, & gloriæ ingeniique loco jactabant, ſaltari cantarique commen-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

tarios ſuos, oratores temere dicere, hiſtriones diſerte ſaltare. Argutia dicti in hoc ſita eſt: oratores hiſtrionicè dicebant, quod illis erat indecorum: hiſtriones ad oratorum actionem ſeſe accommodabant: ita factum eſt, ut illi pejus dicerent, hi ſaltarent melius. Hiſtrionum eſt ſaltare, Oratorum dicere: quod qui peritè faciunt, diſerti vocantur. Jocus autem duo diverſa conjunxit.

Hieron.

Eodem collyrio mederi omnibus.

Leges, admonitiones, & objurgationes non oportet omnibus eaſdem admovere: ſed pro gentium, temporum & ingeniorum varietate ſermonem attemperare. Hanc dexteritatem Beatus Hieronymus enarrans Epiſtolam ad Epheſios, laudat in Apoſtolo Paulo, qui factus eſt omnia omnibus, ut omnes lucrifaceret. Verba Hieronymi citantur diſt. 29. Nec ad inſtar, inquit, imperiti medici, qui uno collyrio omnium oculos vult curare.

Tullius.

Præpoſtere.

Cum cenſemus rem præpoſterè geri, veluti cum populus imperat principibus, aut diſcipulus docet præceptorem, conveniet illud M. Tullii ex epiſtola ad Atticum libr. 1. (cujus initium eſt: Quæris ex me) Ego, inquit, reſpondebo tibi ὕστερον πρότερον Ὁμηρικῶς. Eſt autem figura Grammaticorum, quam illi πρωθύστερον ſive ὑστερόπρωτον appellant, cum quod prius eſt natura, poſterius refertur. veluti ſi quis dicat: Cornelia Gracchos educavit ac genuit. In Homero talis tropus frequenter eſt obvius.

Tullius.

Primas jactare haſtas.

M. Tullius lib. de Oratore 2. Primas jactare haſtas dixit, pro velitari, quod ad Oratorem transfert, cujus dictio initio debet eſſe lenis ac ſedata, ut paulatim incandeſcat oratio. Παροιμιῶδες erit, ſi ad diſputationis aut contentionis exordium transferatur. Idem unico verbo dicitur, Velitari.

Idem.

Omiſſis fontibus conſectari rivulos.

In eodem lib. non ſine proverbii ſpecie dixit, rivulos con-

conſectari, pro eo quod eſt, minus ad rem pertinentia dicere, omiſſo eo, quod eſt negotii caput.

In herba luxuries. Idem.

Ruſtici ſemina copioſius, quam expedit, herbeſcentia dicunt luxuriare: eam præproperam lætitiam appellant luxuriem, quam immiſſis in agrum jumentis aut pecudibus corrigunt; quod illi vocant depaſcere. Maro:

Luxuriem ſegetum tenera depaſcit in herba. M. Tullius lib. 2. de Orat. Quod ſi hic noſter Sulpitius faceret, multo ejus oratio eſſet preſſior, in qua nunc interdum, ut in herbis ruſtici dicere ſolent, in ſumma ubertate ineſt luxuries quædam, quæ ſtylo depaſcenda eſt.

Sus ſaltavit. Ὗς ἐκώμασεν. Diogen.

Id eſt, Sus ſaltavit, aut comeſſatur. Diogenianus oſtendit dici ſolitum de iis, qui præter decorum quippiam facerent.

Quàm in Tragœdia Comici.

Vbi quis in aliena verſatur harena, inducti dicentur in Tragœdiam Comici. Diverſi generis ſunt Tragœdia & Comœdia, nec fas eſt Tragicas perſonas in Comœdiam inducere, nec contra.

Mulgere hircum. Τράγον ἀμέλγειν. Lucian.

Iungere vulpes. Ζευγνύειν τὰς ἀλώπεκας. Virgil.

Id eſt, Vulpes jungere. De re palam abſurda dicitur. Lucianus: Quid, inquit, amici? an non horum alter hircum mulgere videtur, alter cribrum ſupponere? Vergilius in Palæſtra:

Qui Bavium non odit, amet tua carmina, Mævi,
Atque idem jungat vulpes, & mulgeat hircos.

Nocte lucidus, interdiu inutilis.

In nocte lucidus, die vel luce inutilis. De præpoſteris, qui ſapiunt, ubi nihil eſt opus; cum opus eſt, ibi dormiunt.

Quum aqua fauces ſtrangulet. Ariſtot.

Ὅταν τὸ ὕδωρ τὴν φάρυγγα πνίγῃ, τί δεῖ ἐπιπίνειν;

Id eſt, Quum aqua fauces ſtrangulet, quid jam opus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

eſt bibere? Quadrat in eos, qui in abſurdiſſima ſententia pertinaciter manent, vel manifeſta negantes; quibus cum fruſtra diſceptes.

Horat. *Tuum tibi narro ſomnium.*

Τὸ σὸν ὄναρ σοὶ διηγοῦμαι.

Id eſt, Tuum ſomnium tibi narro. *Id eſt*, Narro tibi quod ipſe me rectius noſti.

Nil intra eſt oleam, nil extra eſt in nuce duri.

Heroicus eſt in eos, qui ad inſaniam uſque imprudentes non verentur & confeſſa negare, & manifeſtè falſa pro certis affirmare: Nil intra eſt oleam, nil extra eſt in nuce duri. Nimirum inter ſanos convenit, & nucem corticem habere durum, & baccam oleæ lapillum intus durum. Proinde ludit operam, quiſquis cum id genus hominibus diſceptat, qui dicunt lucem tenebras, & tenebras lucem.

Iupiter orbus. Ζεὺς ἄγονος.

Id eſt, Jupiter orbus. Vbi quis palam falſa aſſeverat. Conſtat enim, Jovi quàm plurimos eſſe liberos, utpote Deo longè mulieroſiſſimo, ſalaciſſimoque, qui non una tantum corporis parte gignat, ſed è femore Bacchum, & è cerebro Palladem produxerit.

Suidas. *Balba non credit.* Ἡ ψελλὴ οὐ πιστεύει.

Jocus proverbialis, ubi quis ſua mala conatur diſſimulare, quæ præ ſe fert, etiam cum diſſimulat: veluti, ſi quis neget ſe blæſum eſſe, idque ipſum non poſſit niſi blæſè dicere.

Laert. *Iugulare mortuos.*

Pro eo, quod eſt, inſectari defunctos, & pugnare cum iis, qui jam extincti ſunt. Tranſlatum à bellis, in quibus ignavum ac ridiculum ſit, proſtratos atque interfectos jugulare. Fiet lepidior metaphora, ut ſi quis dicat eum jugulare mortuos, qui librum impugnet, à nullo non damnatum: aut diſputet adverſus ſententiam, omnium ſuffragiis jam olim rejectam, aut ſi quis vituperet rem omnibus per ſe deteſtatam. Ariſtophanes ſcripſit, Τοὺς τεθνηκότας ἀποκτείνειν, *Id eſt*, Defunctos occidere.

Mor-

Mortuum unguento perungis. Νεκρὸν μυρίζεις. *Id eſt*, Mortuum unguento perungis. De ſumptu ſupervacaneo. ſive cùm ſerò quid adhibetur. Mos erat apud priſcos, maxime Ægyptios, defunctorum cadavera, ne putreſcerent, unguentis perungere. Qui mos & his temporibus apud principes, ſicut alia pleraque gentilium, magno ſtultitiæ argumento durat.

Ad conſilium acceſſeris antequam voceris. Cato.

Hæc ſententia Catonis, teſte Plutarcho, proverbialis fuiſſe videtur. cujus hæc ſunt verba: Ridiculus igitur, inquit, & proverbio obnoxius Menelaus; ſiquidem conſultor factus eſt, non accerſitus.

Adverſus ſolem ne loquitor. Pythag.

Πρὸς τὸν ἥλιον τετραμμένον μὴ λαλεῖν.

Id eſt, Adverſus ſolem ne loquitor, *hoc eſt*, manifeſtis ne repugnes.

Lanam in officinam fullonis. Galenus.

Qui præpoſterè rem gerunt, veluti ſi quis theologo committat puerum in Grammaticis rudimentis inſtituendum, lanam in officinam fullonis ferre dicitur. Fullonum enim ars, non rudem lanam, ſed jam contextum pannum tractat. Galenus de differentia pulſuum libro 2. Quod ſi quis hæc exacte velit aſſequi, prius exercitatum eſſe oportuit circa prædicamenta. Nam ſcitum eſt, quod dixit Arceſilaus, Nemo defert lanam in officinam fullonis. Quemadmodum enim eſt ordo in operandis lanis, ita eſt & in diſciplinis.

More Carico. Σχήματι καρικῷ.

Id eſt, Figura ſive modo Carico, fieri dicebatur quod ſordide incompoſiteque fiebat, præſertim in rebus obſcœnis: quod tamen ad alia transferri poteſt, velut ad mores indecoros atque inciviles, ad orationem inconditam. Legimus &, Πλοίῳ καρικῷ, *id eſt*, nave Carica.

Accepta candela. Diphil.

Diphilus apud Athenæum lib. 15. in fabula, cui titulus. Ἀγνοία· Ἅψαντες λύχνου λυχνεῖον ἐζητοῦμεν, *id eſt*, Ac-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

cepta candela candelabrum quærebamus. Cum res improvide geritur: oportuit enim candelabrum eſſe paratum, antequam candelam attingeres.

Hieron. *Nec aures habeo, nec tango.*

Nec aures habere, nec tactum, proverbio dicebatur, cui in manifeſtis ab omnibus reclamabatur.

Horat. *Sincerum vas incruſtare.*

Horatius: At nos virtutes ipſas invertimus, atque Sincerum cupimus vas incruſtare. *Hoc eſt*, quæ per ſe recta ſunt, ea nominibus alienis impoſitis depravamus & obtegimus.

Ovidius. *Iuxta fluvium puteum fodit.*

Παρὰ ποταμὸν φρέαρ ὀρύττει.

Id eſt, Ad fluvium puteum fodit. De ſtultam & inanem ſumente operam. Finitimum illi: In ſylvam importat ligna.

Per parietem loqui.

Dicitur qui ridicule quid facit. Sive quod obſtante pariete neuter alterum audit.

Euſtat. *Prius quam aſſa ſit farina.*

Πρὶν ὀπτῆσαι ἄλευρα.

Id eſt, Priuſquam coxeris farinam, ſubaudiendum, inſpergis, aut ſimile quippiam. Euſtathius in Odyſſea refert utrumq; tum hoc, tum illud proximum. Solita autem eſt aſſis carnibus apud quoſdam inſpergi farina.

Idem. *Priuſquam mactaris, excorias.*

Dicendum, ubi quid præpoſtere fieri videtur. Finitimum illi quod alibi retulimus: Actum agere.

Hieron. *Prius antidotum, quàm venenum.*

Conveniet uti, quoties aliquis ſe purgat antè quàm accuſetur. Antidotum enim adverſus venena datur. Hoc nemo ſumit, niſi guſtato veneno.

Zenod. *Caper nondum peperit, hœdus autem ludit in tectis.*

Αἲξ οὔπω τέτοκεν, ἔριφος δ᾽ ἐπὶ δώματι παίζει.

Id eſt, Nondum enixa capra, at jam ludit in ædibus hœdus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

hœdus. Qui gloriantur jam aſſequutos ſeſe, cujus ne fundamenta ſunt quidem jacta.

Annulus aureus in naribus ſuis. Prov. 11.

Ubi res quæpiam per ſe præclara illic adhibetur, ubi minimè addecet. Ut ſi ſtulto contingant opes, fatuæ forma, genus ignavo, eloquentia viro improbo, magiſtratus imperito.

In mari aquam quæris. Ἐν θαλάσσῃ ζητεῖς ὕδωρ. Martial.
Id eſt, In mari quæris aquam. Si quis in moribus ſceleſtiſſimi hominis unum aut alterum admiſſum veſtiget, quum tota ſit contaminata.

Vmbram ſuam metuere. Socrat.

Τὴν αὑτοῦ σκιὰν φοβεῖσθαι.

Id eſt, Suam ipſius umbram metuere. Dicuntur, qui pueriliter trepidant, ubi nihil omnino ſit periculi.

Furari littoris arenas. Ovid.

Littoris arenas furari dicitur, qui rem ab omnibus neglectam & incuſtoditam tollit.

Canem excoriatam excoriare. Ariſtop.

Κύνα δέρειν δεδαρμένην.

Id eſt, Canem excoriare excoriatam. Suidas ait dici ſolere de iis, qui iterum ea patiuntur, quibus aliquando fuerunt afflicti. Aut in eos dicitur qui fruſtra ſumunt operam.

Nudo veſtimenta detrahere. Plautus.

Pro eo quod eſt, Ab eo ſperare emolumentum, cui ne ſit quidem quod auferri queat.

Nudo mandas excubias. Zenod.

Γυμνῷ φυλακὴν ἐπιτάττεις.

Id eſt, Nudo cuſtodiam mandas. Quoties negotii quippiam mandatur ei, cui deeſt præſtandi facultas, obeundæque provinciæ propter inopiam neutiquam idoneus eſt.

Caput artis eſt, decere quod facias. Quintil.

Id uſurpare licebit, non ſolum ubi quid fiat parum decore, veluti ſi cantillet aut luſerit ſenex, ſi præeat

&

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

& objurget juvenis, verumetiam cum negabimus quibuslibet quidvis eſſe decorum.

Gallos quid execas? Γάλλους τί τέμνεις;

Id eſt, Gallos quid execas? Quid actum agis? Nam Galli Cybeles ſacerdotes, ſua ſponte ſunt exectis teſtibus.

Plutarc. *In aere piſcari. In mare venari.*

Quadrabunt ſimpliciter in eos, qui fruſtra moliuntur τὰ ἀδύνατα. Ut ſi quis in magiſtratibus vitam tranquillam, in voluptatibus beatam, in opibus felicem quærat.

Diogen. *Piſcem natare doces.* Ἰχθὺν νήχεσθαι διδάσκεις.

Id eſt, Piſcem natare doces. Perinde eſt ac ſi dicas: Doctum doces.

Suidas. *Lupi alas quæris.* Λύκου πτερὰ ζητεῖς.

Id eſt, Lupi alas quæris. De iis qui quærunt ea, quæ nuſquam ſunt.

Plutarc. *Bove venari leporem.*

Τῷ βοῒ τὸν λαγὼ κυνηγετεῖν.

Id eſt, Bove leporem venari. Dicuntur, qui rem abſurdam, ſtultam, ac præpoſteram aggrediuntur. Veluti, ſi quis in curia Romana citra pecuniam ambiat Epiſcopi dignitatem.

Idem. *Serenitati nubem inducit.*

Εὐδίᾳ γὰρ ἐπάγει νέφος.

Id eſt, Serenitati nubem inducit. De eo qui inter pocula ludoſque virulentum aliquid admiſcet, quod offuſcata hilaritate frontem corruget, ſuperciliaque contrahat.

Horat. *Dum genua virent.*

Studendum bonis literis, dum adhuc viget ingenium.

Theocr. *Cervus canes trahit.* Τοὺς κύνας ὁ ἔλαφος ἕλκει.

Id eſt, Canes cervus trahit. Inter adagia, quibus præpoſterum quippiam ſignificamus, adnumerandum. Præpoſterum enim eſt, ut cervus venetur canes.

Plutarc. *Aquam igni miſcere.* Πῦρ ὕδατι μιγνύειν.

Id eſt, Ignem aquæ miſcere. Eſt, contra rerum naturam agere.

Faber

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Faber cum ſis. Idem.

Τέκτων γὰρ ὢν, οὐκ ἔπραττες ξυλουργικά.

Id eſt, Faber cum ſis, opera haud facis fabrilia. Congruet in eum, qui tentat ea, ad quæ non eſt idoneus. ut ſi rhetoricetur Scotiſta.

Elephantum ex muſca facis. Lucian.

Ἐλέφαντα ἐκ μυίας ποιεῖς.

Id eſt, Elephantum ex muſca facis. *Id eſt*, Res exiguas verbis multis attollis atque amplificas.

Ebur atramento candefacere. Plautus.

Eſt, genuinæ formæ cultum atque ornatum externum inducere, quo decus illud nativum obſcuretur magis, quam illuſtretur.

Exacta via viaticum quærere. Seneca.

Quadrat in ſenes avaros. Laborat enim ea ætas plerunque hoc vitio, ut quo minus ſupereſt vitæ, hoc magis ſit de victu ſollicita.

Qui ſe non habet, Samum habere poſtulat.

Ὃς αὐτὸς αὑτὸν οὐκ ἔχει, Σάμον θέλει. Plutarc.

Id eſt, qui ſeſe non habet, Samum cupit. Natum eſt ex hiſtoria quapiam, cujus meminit Plutarchus. Athenienſes urbe victori tradita, poſtularunt ut Samum duntaxat ſibi relinqueret, atque is reſpondit ad hunc modum, Cum veſtri fueritis, tum alios habere poſtulate.

Leonis exuvium ſuper crocoton. Ariſtot.

Λεοντῆ ἐπὶ κροκωτῷ.

Id eſt, Leonis exuvium ſuper crocoton. Cum duo quæpiam copulantur, quorum alterum cum altero nequaquam congruit.

Cantherium in foſſa. Livius.

Hoc licebit uti, quoties quis ad id negocii trahitur, in quo nequaquam valeat.

Iocandum ut ſeria agas. Ariſtot.

Ariſtoteles libr. moralium Nicomachiorum 18. refert ſententiam Anacharſidis, qui taxerit eos, qui ſeria agunt,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

agunt, ut jocentur, cum jocus in hoc interdum admittendus ſit, ut ſeriis rebus vacare liceat. Ariſtoteles: Studere verò ac laborare ludendi gratia, ſtolidum videtur, atque admodum puerile. At ludere, ut agas ſeria, juxta Anacharſidis ſententiam, rectè videtur habere.

Plautus.

Ex natali emortualem facere.

In Pſeudolo Ballio leno coactus reddere argentum, dicit: Certum eſt mihi emortualem facere ex natali die. Emortualem dixit, pro triſti ac funeſto. Natalem, pro læto ac felici.

Ariſtot.

Ibyci equus. Ἰβύκειος ἵππος.

Id eſt, Ibyci equus, in jocum proverbialem abiiſſe videtur, de iis qui nolentes præter ætatem ac vires ad periculoſum negotium adigerentur.

Quintil.

Caligare in ſole.

Pro eo quod eſt, in re clariſſima cæcutire. Idque ſolet accidere vitioſis oculis, qui nihil vident in luce quam maximè perſpicua. Non invenuſtè torquebitur in iſtos, qui velut obſcurum cauſantur, quicquid eruditum fuerit.

Plautus.

Teipſum non alens, canes alis.

Αὐτὸν οὐ τρέφων, κύνας τρέφεις.

Id eſt, Cum te ipſum non alas, canes alis. Breviter, conveniet in omnes, qui, quæ ad voluptatem aut ſplendorem pertinent, curant, neglectis his, quæ magis ſunt neceſſaria.

Ovidius.

Mari è foſſa aquam.

Subaudiendum, infundis. Idem: In ſylvam vehere ligna.

Mus non ingrediens antrum, cucurbitam ferebat,

Μῦς εἰς τρώγλην οὐ χωρῶν, κολοκύντην ἔφερε.

Id eſt, Mus non potens ſubire antrum, geſtabat cucurbitam. In eum congruit, qui cum ipſe ſibi conſulere non poſſit, aliis conatur opitulari.

Gratian.

Solem adjuvare facibus.

;ratianus cauſſà 6. q. 1. ex Anacleto Papa hoc pro-
ei bium refert in eos, qui hic uſurpant ſibi divinum
ıdicium, quod nullus hominum poterit effugere.
Jam incerta ſunt hominum judicia, neque ſecus ſe
abent ad judicia Dei, quam fax ad ſolem. Si omnia,
ıquit, in hoc ſeculo vindicata eſſent, locum divina
ıdicia non haberent. Supervacuis laborant impen-
iis, qui ſolem certant facibus adjuvare.

Ad menſuram aquam bibunt, citra menſuram offam comedentes. Zenod.

Μέτρῳ μὲν ὕδωρ πίνοντες, ἀμετρείῃ δὲ μάζαν ἔδοντες.

l eſt, Ad menſuram bibentes aquam, citra menſu-
ım offam edentes. Unde poterit accommodari in
ɔs, qui ex ſummis deliciis opibuſque rediguntur ad
ctremam inopiam.

Aliorum medicus, ipſe hulceribus ſcates, Plutarc.

Ἄλλων ἰατρὸς, αὐτὸς ἕλκεσι βρύων.

l eſt, Aliis mederis, at ipſe hulceribus ſcates. In eos
ɔrquendum eſt, qui erratum caſtigant inceſſuntque
lienum, intercutibus viciis ipſi madentes. Illud vul-
o tritiſſimum: Medice, tibi medicus eſto.

Anus eriphus. Γραῦς ἔριφος. Zenod.

l eſt, Anus hœdus. Apollodorus apud Zenodotum
it, anum quandam fuiſſe, quæ vulgò dicta ſit Eripha,
uod in virginitate conſenuiſſet, perinde quaſi ea-
em & anus eſſet per ætatem, & puella, quæ adhuc
ınupta.

Titius.

'itium ſaltare dicebantur, qui incompoſitè ac ſo-
ıtè geſtiebant. Fuit enim hujusmodi ſaltationis ge-
us, quod à Titio quodam malo oratore nomen in-
enit.

Anus ſaltat. Γραῦς χορεύει.

l eſt, Anus ſaltat. In eum convenit, qui indecorè
uippiam facit: veluti ſi ſenex ludat nucibus, &c.

Anus cothoniſſat. Γρᾶες κωθωνιζόμεναι.

Id

Id eſt, Anus cothonizantes. Dicitur de vetulis indecore laſcivientibus. Cothon Græce temulentiam ſignificat: inde fictum verbum κωθωνίζειν.

Martial. *In toga ſaltantis perſonam inducere.*

Eſt quippiam facere neutiquam decorum. Veluti ſi ſenex aut theologus ineptiat: aut ſi quis ſeriis miſceat ludicra.

Hieron. *Camelus ſaltat.*

Veluti ſi quis natura ſeverus ac tetricus, affectaret elegans & feſtivus videri, naturæ vim faciens. D. Hieronymus in Helvidium: Riſimus, inquit, in te proverbium: Camelum vidimus ſaltantem.

Diogen. *Lucernam adhibes in meridie.*

Laert. Λύχνον ἐν μεσημβρίᾳ ἅπτεις.

Id eſt, Lucernam accendis in meridie. *Id eſt*, Facis quippiam non ſuo tempore. Aut, Explicas, quæ per ſe ſunt clariſſima.

Plutarc. *Clave findere ligna, & ſecuri fores aperire.*

Τῇ κλειδὶ τὰ ξύλα σχίζειν, τῇ δὲ ἀξίνῃ τὴν θύραν ἀνοίγειν πειρᾶς.

Id eſt, Clave ligna findere, ſecuri verò fores aperire conaris. Veluti ſi quis liberos metu ſtudeat emendare, ſervos beneficiis ſibi adjungere.

Cani das paleas, aſino verò oſſa.

Κυνὶ δίδως ἄχυρα, ὄνῳ δὲ ὀστέα.

Id eſt, Cani das paleas, aſino verò oſſa. Veluti ſi quis indocto munus mittat literarium, erudito floſculos, aut gladium, baltheumve.

Suidas. *Vulpes bovem agit.* Ἀλώπηξ τὸν βοῦν ἐλαύνει.

Id eſt, Vulpes bovem agit. Cum res abſurde geritur. Nihil enim vulpi cum agricolatione. Veluti ſi quis poëta de rebus ſacris concionetur.

Ante barbam doces ſenes.

Cùm imberbis majorem natu docet. Odi puerulos præcoci ſapientia. Horat.

Daſypus carnes deſiderat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Δασύπους κρεῶν ἐπιθυμεῖ.

d eſt, Daſypus carnes deſiderat. Dicitur in eos, qui a requirunt ab aliis, quæ ipſis affatim ſunt domi.

Tute lepus es, & pulpamentum quæris. Terent.

)onatus exponit, indicans proverbium hoc in nolles convenire, propterea quod lepus à poſteriore arte, hoc eſt à lumbis & clunibus, pulpamentum e ſe præbeat, eaque corporis parte lautiſſimus ſit.

Sidera cœlo addere. Ovidius.

ro eo quod eſt, Adjungere quibus ipſis ſumma eſt opia.

Culicem colant. Matth. 23.

:æterum ex Euangelicis adagiis illud non poſſum rætermittere, quod in ſuperſtitioſos quoſdam & ræpoſtere meticuloſos dictum eſt à præceptore noro JESU, qui vel ignorantes vel diſſimulantes, quius in rebus ſita ſit vera Chriſtianaque pietas, in nugis bi nunc placent, nunc trepidant, in maximis ſecuri.

Smaragdus in luce obſcurus.

ἐΰγνωτος σμάραγδος ἐν μὲν τῷ φάει σκοτεινός.

d eſt, Inſignis ſmaragdus in luce quidem obſcurus. In os dici ſolitum, qui præpoſtere ibi ſemet occultarent, bi maximè conveniebat edere virtutis ſpecimen.

ACCESSIO PUSILLA AUT NIMIA.

Crœſi pecuniæ teruncium addere. Tullius,

1. Tullius lib. de Finib. 4. Itaque, in quibus propter arum exiguitatem obſervatio conſequitur, ſæpe acidit, ut nihil intereſſe noſtra fateamur, ſint illa, nec e ſint: ut in ſole, quod à te dicebatur, lucernam adibere, nihil intereſt, aut teruncium addere Crœſi ecuniæ. Teruncii nummi, à tribus unciis dicti, vilitas roverbio locum fecit. Crœſus Lydorum rex inter rodigiosè divites celebratur.

Piſcis eget ſale. Ἰχθὺς δεῖται ἁλός. Ariſtot.

d eſt, Piſcis eget ſale. De re abſurda & incredibili. Nec

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Nec enim veriſimile eſt, piſces in mare agentes opu
habere ſale.

Diogen. *Holerum appoſitiones.*

Αἱ τῶν λαχάνων προσθῆκαι.

Id eſt, Holerum additamenta. De re nullius momenti
Sumptum videtur ab holeribus appoſitis in menſa, vi
li nimirum cibo. Autor Diogenianus.

Gleba arvum. Βῶλος ἀρούρας.

Id eſt, Gleba arvum. Ubi quis exigua maximis oppo
nit, credens ſeſe nonnihil juvare. Nihil enim adfer
momenti, ſi gleba arvo adjungatur,

Gutta vini.

Σταλαγμὸς οἴνου μυρίοις χοῦσιν ὕδατος
μίγνυται.

Id eſt, Gutta vini non miſcetur aqua ſæpius infuſa
Cùm paululo boni nimia mali vis miſcetur. Diluitu
enim & evaneſcit, ſi paululum vini plurima corrum-
pas aqua.

Lucian. *Ne major thylaco acceſſio.*

Hoc uti licebit proverbio, cùm digreſſio longior eſt
quàm ipſa res. Tranſlatum eſt à mulieribus, quæ præ
ter legitimum onus vaſcula quædam ſuperimponunt
Thylacus enim culeus eſt, ſive mantica parata geſtan
dis oneribus. Ergò cùm digreſſio longior eſt, quan
res ipſa, uti licebit hoc proverbio.

AD REM PERTINENTIA.

Plutarc. *Nunc in regionem veni.* Νῦν εἰς χώραν ἦλθον

Id eſt, Nunc in regionem veni. Ab iis dictari ſolitum
qui tandem ſua ſponte illuc, quo oportuit, perve
niunt, cum diu non quiverint.

Ipſum oſtii limen tetigiſti.

Aristot. Αὐτὸν κέκρουκας τὸν βατῆρα τῆς θύρας.

Id eſt, Ipſum attigiſti limen oſtii pede. Dici ſolitum
quoties ad rem ipſam pervenitur.

Plautus. *Rem acu tetigiſti.*

Pro eo quod eſt, Rem ipſam divinaſti, nihil aberrans.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

itur, Acu tangere, perinde eſt, quaſi dicas: Ipſiſſimum punctum attingere.

Ædibus in noſtris, quæ prava aut recta geruntur. Homer.

ὅττι τοι ἐν μεγάροισι κακῶν τ' ἀγαθῶν τε τέτυκται.

yo verſu monemur, ut ea potiſſimum, quæ ad nos ſos pertinent, curemus: externa atque aliena ne inıiramus.

Ipſi curandum. Ariſtop.

Αὐτῷ μελητέον, ἀλλ' ἐπὶ τὸν οἶκον.

eſt, Ipſi curandum eſt, ſed in domum. Natum aum ab ædibus quibuſdam maximis, quæ locabantur nducere volentibus, Græci ſcriptores torquent in s, qui rebus alienis liberius utuntur; ut ſolent, qui conducto habitant.

Omiſſis nugis, rem experiamur.

ui conviciis omiſſis jubebit ipſa re periculum fieri, er vincat aut vincatur, non ineptè accommodave- illud Iliados χ:

Βέλτερον αὖτ' ἔριδι ξυνελαυνέμεν, ὅττι τάχιστα Homer.
Εἴδομεν, ὁπποτέρῳ κεν Ὀλύμπιος εὖχος ὀρέξῃ.
Sed præſtat pugnam committere cominus, ut mox,
Utri Juppiter eſſe velit laudemque decuſque,
Perſpicuum fiat.

Pedem conferre.

Ubi propius acceditur ad rem. Auctor Cicero.

Ab unguibus incipere. Ἐκ τῶν ὀνύχων ἄρχεσθαι. Tullius.

ici ſolitum, quoties à leviſſimis, minimeque ad rem rtinentibus, ordimur. Huic contrarium: A capite cipere, cùm illud quod præcipuum in cauſa eſt, aggredimur.

ADULATIO.

Mercenarium præconium. Tullius.

audes non ex animo tributas, ſed commodi gratia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

per adulationem oblatas, M. Tullius actione in Ver-
rem 3. mercenarium præconium appellat.

Ariſtot. *Salvete, equorum filiæ.*

Apparet joco vulgari fuiſſe jactatum in eos, qui em[...]
lumenti gratia blandiuntur.

Ariſtop. *Verbis coquinariis.*

Ῥήματα μαγειρικά. *Id eſt*, Verba coquorum. Venuſ[...]
dixit Ariſtophanes in Equitibus pro verbis mollibu[s]
blandis ac dulcibus. Coquorum enim eſt, condimen[...]
tis edulcare cibum per ſe ſubauſterum.

Ariſtop. *In oſtio formoſus.* Ἐν θύρᾳ καλός.

Id eſt, In oſtio formoſus. De iis, qui adamantur, vul-
goque gratioſi habentur.

Pindar. *Pithon formoſus.* Πίθων καλός.

Id eſt, Pithon formoſus. Pithon pro ſimiolo ponitu[r]
animali. Conveniet, ubi quis per adulationem falſ[...]

Athenæ. laudatur. *Myoſobæ.* Μυοσόβαι.

Myoſobæ, muſcarum abactores. A Perſarum delicii[s]
natum adagium, ut indicat Athenæus, qui in convi-
viis Myoſobas adhibebant, quod apud Italos jam vul-
gare. Dicetur recte in eos, qui in frivolis cuipiam ob-
ſervire conantur.

Ariſtot. *Haudquaquam difficile, Athenienſem Athe-
nis laudare.*

Quemadmodum etiam dixit, Socrates, Οὐ χαλεπὸ[ν]
Ἀθηναίους ἐν Ἀθήναις ἐπαινεῖν. *Id eſt*, Haud difficile e[ſt]
Athenienſes Athenis laudare. Dictum eſt autem pro-
pter encomia orationeſque panegyricas, quæ Atheni[s]
ex more exhibebantur iis, qui fortiter oppetiiſſent i[n]
bello: in quibus quia plurima dicebantur in lauden[...]
populi Athenienſis, pronis auribus audiebantur, pro-
pterea quod ſuis quiſque laudibus favet.

Horat. *Cura eſſe quod audis.*

Convenit in divites, qui ita demum felices fuerint, ſ[i]
id ſtudeant eſſe, quod audiunt ab adulatoribus.

Ariſtop. *Ficum cupit.* Σῦκον αἰτεῖ.

Id eſt, Ficum petit. In eum dicebatur, qui commodi-

tati[...]

nis alicujus gratia blandiebatur. Athenienſes agri-
llis blandiri ſolebant, ut ab illis ficos præcoquos ac-
perent.

De fera comediſti. Ἀγρίας βέβρωκας.

eſt, de fera comediſti. Dicebatur olim oſcitanti. Nam
lgo creditum, carnem ferinam comeſam crebras
citationes excitare. Venuſtius erit, ſi commode
nsferatur ad ſupinos, oſcitabundos, & negligentes.

Ἀδελφίζειν.

cuntur, qui vocabulis adoptivis alicui blandiun-
r, & fraterculum appellant. Hor: Frater, Pater adde:
cuique eſt ætas, ita quemque facetus adopta.

Demulcere caput. Quintil.

o blandiri: ſumptum ab adulantium geſtu. Hiero-
mus ad Auguſtinum: Prætermitto ſalutationis offi-
a, quibus meum demulces caput.

Refutantis laudem immodicam. Homer.

Οὔτι ἐγὼ θεός εἰμι· τί μ' ἀθανάτοισιν ἐίσκεις.

eſt, Nullum ego ſum numen: quid me immortali-
us æquas? Plutarchus monet, ut hoc Homericum
rmen ſemper habeamus in promptu, tanquam phar-
acum adverſus venenum adulationis, aut ubi quis
os magnificentius quàm pro merito laudat.

Cauda blandiri. Κέρκῳ σαίνειν. Ariſtop.

auda blandiri dicitur, qui ſpe commodi cuipiam
dulatur.

Præſtat habere acerbos. Tullius.

I. Tullius in dialogo de Amicitia: Scitum eſt enim
lud proverbium Catonis: Multo melius de quibuſ-
am acerbos inimicos mereri, quàm eos amicos, qui
ulces videantur. Equidem ut præclaram eſſe ſenten-
iam fateor, ita proverbium eſſe negaverim. Tamen
ſcribendum putavimus, ne quis indiligentia præter-
niſſum exiſtimaret.

Benignior pellace vulpe. Diogen.

Ὅσῳ πλεῖον ἵλαος αἱμύλης ἀλώπεκος;

d eſt, Pellace quanto eſt blandior vulpecula? De

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

co, qui commodi ſui cauſa ſimulat benevolentiar

Lethale mulſum. Θανάσιμον μελίκρατον.

Lethale mulſum dicitur, quicquid ita jucundum e ut idem ſit pernicioſum. Legimus &, Mellitum ven num, apud Plinium.

Paulus Apoſtol. *Chreſtologus.* Χρηστολόγος.

Chreſtologi dicebantur, qui probe loquuntur, & in probè faciunt. Paulus, in Epiſtola ad Romanos, hu juſmodi blandiloquentiam χρηστολογίαν vocat.

Io Pæan.

Athenæus ſic citat: Ἰὴ Παιάν. Acclamatio prover bialis, qua conſuevimus uti, re gnaviter & felicite peracta.

Zenod. *Polycrates matrem paſcit.*

Πολυκράτης μητέρα νέμει.

Id eſt, Polycrates matrem paſcit. Hoc adagium ex hi ſtoria petunt, narrantes Polycratem Samiorum tyran num matres militum qui in bello interiiſſent, recen ſuiſſe, eaſque locupletioribus civibus nutriendas tra didiſſe. Ego puto non incommodè poſſe uſurpari quoties aliquis in commendandis amicis eſt beni gnior officioſiorque.

Ipſe ſemet canit. Αὐτὸς αὑτὸν αὐλεῖ.

Id eſt, Ipſe ſuimet tibicen eſt, *hoc eſt*, ipſe, cujuſmod ſit, factis ipſis declarat. Adagium in utramlibet par tem poterit applicari, bonam vel malam.

Æſop. *Magis ipſe Phryx.* Μᾶλλον ὁ Φρύξ.

Id eſt, Magis ipſe Phryx. Equidem conjicio dictita tum, quoties ea magis probarentur, non quæ veriora ſint, ſed quæ adulantius dicta.

Plato. *Pulchrè dixti. Bellè narras.* Καλῶς ἔλεξας.

Huc pertinere videntur ironiæ illæ proverbiales paſ ſim in comœdiis obviæ. Dixti pulchrè, Bellè narras. De re dictu vehementer abſurda. Plato in Euthyd.

Plutarc. *Climacides.* Κλιμακίδες.

Id eſt, Scalulæ. Per jocum vocari poterunt, qui ſe di vitibus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

tibus ad quidvis obſequii ſubmittunt, etiamſi ſordiſſimum ſit.

Gloſſogaſtores. Tullius.

ui linguam habent venalem, ea loquentes, quæ ven- conducunt.

Ex cohorte prætoris. Idem.

ui ad omnem nutum præſto ſunt, & cum auctorite deliguntur ad hoc aut ad illud exequendum, ex horte prætoris appellari dicuntur. Miniſtri præ- rum non egent alia excuſatione, quàm ut dicant, ſe, uod fecerunt, illorum juſſu feciſſe: ut jam in præ- rem ſit actio, non in miniſtros. Simile imperium quoſdam cibo officiiſque ſic devinctos, ut nihil au- at recuſare.

Conſeſſus in ludo talario.

ec proverbii ſpecie caret, quod habetur in epiſtola Atticum lib. 1. Conſeſſus talarius, pro conventu ominum parum honoratorum. Nam conſeſſus, Græ- συνέδριον, propriè dicitur Senatus, aut Judicum, ui ſolent ex honeſtiſſimis deligi. In conſeſſu talario, ui nequiſſimus eſt, primas tenet. Verba Ciceronis æc ſunt: Non enim unquam turpior in ludo talario onſeſſus fuit: maculoſi Senatores, nudi Equites, Tri- uni non tam ærarii, quàm, ut appellantur, ærati: pau- tamen boni inerant, &c. Quanquam & is jocus eſt roverbialis, quod ait illos vulgò appellari ſolere pro ibunis ærariis, tribunos æratos, hoc eſt, obæratos, ut certè bene nummatos peculatu. Tribuni ærarii.

ÆQVANIMITAS.

In re mala, animo ſi bono utare, adjuvat. Plautus.

ortiter ferendo vincitur malum, quod evitari non oteſt.

Magiſtratum gerens, audi & juſte & injuſte. Solon.

Ἄρχων, ἄκουε καὶ δικαίως καὶ ἀδίκως.

d eſt, Princeps, iniqua & æqua pariter audias. Sum- tum ajunt ex Solonis elogiis. Admonet, ut qui in tra- tandis Reipubl. muneribus verſatur, patientiſſimis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

ſit auribus, æquoque animo, & bene & malè au
re conſueſcat, neque facile populi vel laudibus
conviciis à recto dimoveatur.

Iuven. *Iactare jugum.*

Eſt incommode ferre ſervitutis neceſſitatem. Tra
latum à bobus nondum aſſuetis jugo.

Plutarc. *Ad finem ubi perveneris, ne velis reverti.*

Μὴ ἐπιστρέφεσθαι ἐπὶ τοὺς ὅρους ἐλθόντα.

Id eſt, Ne reflectas, ubi ad terminum pervenis. Fine
vitæ æquo animo feras: ne dixeris illud Virgilii:

O mihi præterios referat ſi Jupiter annos!

ÆQUALITAS.

Æqua concertatio.

Cum ſignificabimus duos ex æquo paratos ad diſc
ptandum, rixandumve, licebit accommodare carm
illud ex Iliados quinto libro:

Homer. Τὼ μὲν δὴ χεῖράς τε καὶ ἔγχεα ὀξυόεντα,
Ἀντίον ἀλλήλων ἐχέτην μεμαῶτε μάχεσθαι.

Id eſt, Illi inter ſeſe jam jam pugnare parantes,
Obtendunt pariterque manus, peracutaque pila.

Cicero. *Par pari.* Ἴσον ἴσῳ.

Dicimus, ubi quid ex æquo moderatum ſignificamu
Ductum à potatoribus, qui frequenter de æqualita
diſputant, interdum pugnis & enſibus. Sed olim a
qualitas erat, ut tantundem adderent aquæ, quantu
eſt vini.

Plinius. *Pari jugo.*

Pro eo quod eſt, pari ſtudio, parique conatu.

Homer. *Pertinax contentio.*

Quoties oſtendemus obſtinatam ac muliebrem æ qua
lium inter ipſos contentionem, cum neuter alter
vult inferior videri, conveniet illud, quod Iliados 4 li
bro Juno dicit ad Jovem:

Καὶ γὰρ ἐγὼ θεός εἰμι, γένος δέ μοι ἔνθεν, ὅθεν σοί.

Id eſt, Ipſa etiam dea ſum, genus inde mihi, unde tib
ortus.

ALIA

ALIA ALIIS PLACENT.

Felix Corinthus , at ego ſim Teneates. Strabo.

Εὐδαίμων γε Κόρινθος, ἐγὼ δ' εἴην Τενεάτης.

eſt, Fortunata Corinthus, at ipſe ſim Teneates.
enea, vicus quidam haud procul à Corintho, nemoſus,& amœnus. Porro Corinthiorum opulentia inȝnis fuit. Tempeſtivum fuerit hoc uti , quoties in ontentione duorum, non inficiabimur alterum per ſe æſtantius , verùm alterum magis arridere placere e animo noſtro.

Quot homines tot ſententiæ. Terent.

lem: Suus cuique mos eſt. Perſius:

Mille hominum ſpecies, & rerum diſcolor uſus:
Velle ſuum cuique eſt, nec voto vivitur uno.

Suum cuique pulchrum.

ı eos , quibus ſua qualiacunque ſunt , tamen ſtudio nagis quam judicio placent. Eſt autem à communi nortalium ingenio ſumptum, quibus uſque adeo inſia eſt illa Philautia, *Id eſt*, amor ſui, ut neminem tam nodeſtum , tam attentum , tam oculatum invenias, uin in propriis æſtimandis , quadam animi propenione corruptus , cœcutiat atque hallucinetur.

Aſinus aſino, & ſus ſui pulcher. Alcim.

Ὄνος τ' ὄνῳ κάλλιστος, ὗς δὲ τῷ ὑΐ.

d eſt, Aſinus aſello pulcher eſt, & ſus ſui.
imile ſimili placet. Conveniet, ubi inter inhoneſtos imilitudo morum & inſtituti conciliat benevolentiam : veluti cum miles placet militi, aleator aleatori, otator potatori, ſophiſta ſophiſtæ.

Balbinum polypus Agnæ delectat. Horat.

Eodem pertinet, quod alibi dixit Horatius :

Turpia decipiunt cæcum vitia , aut etiam ipſa hæc
Delectant, veluti Balbinum polypus Agnæ.

Nam Balbino ſtultè amanti , etiam polypus Agnæ amicæ ſuave quiddam olere videbatur. Eſt autem polypus vitium narium grave olentium , itidem ut hircus agnarum. Vnde & polypoſos & hircoſos dicimus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

ALIBI DIMINUTUM, ALIBI REDDITUM.

Athen. *Claudus optimè virum agit.* Ἄριστα χωλὸς οἰφε[...]
Id eſt, Optime claudus virum agit. Dici ſolitum, ub[i] quiſpiam ſuam ſortem, vel parum egregiam antepo[…]nit alienæ, tametſi præſtantiori.

Virgil. *Non omnia poſſumus omnes.*

Haudquaquam poteris ſortirier omnia ſolus.
Namque aliis Divi bello pollere dederunt,
Huic ſaltandi artem, voce huic citharaque canendi[…]
Rurſum alii inſeruit ſagax in pectore magnus
Juppiter ingenium, at multis eſt utilis ille.

Heſiod. *Facta juvenum, conſilia mediocrium, vot[a] ſenum.*

Ἔργα νέων, βουλαὶ δὲ μέσων, εὐχαὶ δὲ γερόντων.

Id eſt, Vota ſenum, conſulta virorum, & facta juventæ. Nam viribus ea ætas præpollet. In conſilium aſciſcendi mediocris ætatis viri, propterea quod in his nonnihil detrito virium vigore, valeat tamen uſu rerum aucta prudentia. Senes utpote religioſi, ſolent ſuperis optima precari.

Plato. *Marinam auditionem fluviali abluit ſermone.*

Ἁλμυρὰν ἀκοὴν ἀποκλύσασθαι ποτίμῳ λόγῳ.

Id eſt, Salſuginoſum ſermonem potabili diluit oratione. Quod audire erat moleſtum, id diverſa oratione edulcatur. Quod erat guſtus, id traductum eſt ad aures. Etenim quod palato aqua marina, id auditui ſermo non placidus nec benignus.

Homer. *Quod alibi diminutum, exæquatur alibi.*

In eum, in quo deſideratur virtutis aliquid, ſed cujus jactura alia quapiam dote compenſet. Veluti ſi quem intelligi velimus parum eloquentem, ſed admirabili tamen judicio. Aut qui ſit indoctus quidem, ſed bene nummatus, competet illud ex Iliados κ:

Ὅς δή τοι εἶδος μὲν ἔην κακός, ἀλλὰ ποδώκης.

Id eſt, Qui ore quidem deformis erat, pedibus tamen acer.

Semper

Semper ſeni juvenculam ſubjice. Diogen.

Ἀεὶ γέροντι νέαν ἐπιβάλλειν κόρην.

ieſt, Semper puellam virginem ſubjice ſeni. Admo-
ns ut provectioris ætatis viri puellam ducant ma-
, quàm anum: ne ſi frigus acceſſerit frigori, lan-
iente Venere, ſteriles exiſtant nuptiæ.

Non omnis fert omnia tellus. Virgil.

overbium erit, ſi traducatur ad diverſas ingenii do-
s. Theocritus: Illa quidem producit hyems, illa edu-
t æſtas: cum ſignificabimus, aliud agendum juve-
, aliud ſeni; aliis atque aliis temporibus, diverſis
oribus utendum.

ALIENA A RE.

Nihil ad Verſum. Οὐδὲν πρὸς ἔπος. Lucian.

d eſt, Nihil ad carmen. De iis, quæ longè diſcrepant
b iis, quæ propoſita ſunt.

Nihil ad fides. Οὐδὲν πρὸς τὴν χορδήν. Idem.

d eſt, Nihil ad chordam, in eos quorum vita vehe-
nenter eſt inæqualis, quorumve mores ab oratione
iſſident.

Nihil ad Bacchum. Οὐδὲν πρὸς Διόνυσον.

d eſt, Nihil ad Bacchum. Vbi quis ea nugatur, quæ
ad rem præſentem nihil attinent.

Mira de lente. Rudol. Agricol.

Quoties res humilis & puſilla magnificis laudibus at-
tolleretur. Opinor Græcis efferri hunc in modum:
Δεινὰ περὶ φακῆς.

Quid ad farinas? Τί πρὸς τ' ἄλφιτα; Ariſtop.

Id eſt, Quid ad farinas? *Id eſt*, Quid attinet ad paran-
das facultates? Id rectè detorquebitur ad artes ſteri-
les, ut poëticen.

Alia Menecles, alia Porcellus loquitur. Lucian.

Vbi quis multum verborum effutit, quæ nihil ad rem
pertineant.

Neque cœlum, neque terram attingit.

Οὔτε γῆς, οὔτε οὐρανοῦ ἅπτεται.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Id eſt, Neque cœlum, neque terram attingit. De re vehementer abſurda atque aliena, quæque nulla vicinitate pertineat ad id, de quo agitur.

Quid ad Mercurium? Τί πρὸς τὸν Ἑρμῆν:

Id eſt, Quid ad Mercurium? *Id eſt*, nihil ad rem. Nam Mercurius orationis eſt auctor.

Ego de alliis loquor, tu reſpondes de cæpis.

Cum aliud reſpondetur, quàm rogaris. Vel contra: cum inepte reſpondetur inepte ſciſcitanti. Confinia ſunt inter ſeſe cæpæ & allia.

Falces poſtulabam. Ἄμας ἀπῄτουν.

Id eſt, Falces poſtulabam. In eos, qui reſpondent id quod ad rem non attinet.

Suidas. *Extra chorum ſaltare.* Ἐκτὸς χοροῦ ὀρχεῖσθαι.

Id eſt, Extra chorum ſaltare. Dicitur, qui dicit aut facit à re, quam propoſuit, alienum aliquid.

Vltra ſepta tranſilire.

Ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα πηδᾶν.

Id eſt, Septa tranſilire. Congruit in eos, qui à propoſito digrediuntur.

Plato. *Extra oleas fertur.* Ἐκτὸς τῶν ἐλαιῶν φέρεται.

Id eſt, Extra oleas fertur. Vbi quis terminos præſcriptos tranſgreditur.

Gregor. Nazian. *Incita equum juxta nyſſam.*

Κέντει τὸν πῶλον περὶ τὴν νύσσαν.

Id eſt, Stimula equum juxta lineam. Dicebatur, ubi ſermo loquentis aberrat ab eo, quod eſſet inſtitutum.

Ariſtot. *Haud contra oſtium.* Οὐ κατὰ θύρας.

Id eſt, contra januam, pro eo quod eſt, non proprie ad rem, & apte ad id, de quo agitur.

Nihil ad rem.

In eum, qui dixerit abſurde quippiam, & alienum à propoſito, quadrabit illud Homer. Νήπιος εἶς, ὦ ξεῖν', ἢ τηλόθεν εἰλήλουθας. *Id eſt*, Hoſpes ſtultus es, aut longinquis advena ab oris Nuper ades.

Meos corymbos necto.

Τοὺς ἐμοὺς κορύμβους πλέκω.

eſt, Meos necto concinnos. Vbi quis reſpondet, uod nihil pertinet ad interrogata.

Omiſſa hypera, pedem inſequeris. Hyperi.

Ἀφεὶς τὴν ὑπέραν, τὸν πόδα διώκει.

eſt, Omiſſa hypera pedem ſectatur. Convenit ubi uis omiſſis his, quæ magis ad rem attinebant, levicula quæpiam curat. Hyperæ, nautici funes ſunt, uibus antennarum cornua traducuntur. Pedem aum vocant imam clavi partem.

De curru delapſus. Ἐξημαξωμένος.

Id eſt, De curru delapſus, In hodiernum quoque diem ulgò durat adagium in eum, qui oblitus propoſiti, dio ſe transfert, aut qui in ſententia labaſcit, ut de curu delapſus dicatur; quemadmodũ, Ab aſino delapſus.

Quo terrarum raperis-

Qui non ſunt attenti ad rem propoſitam, negantur eſe domi, Qui longiùs aberrant à vero, in aliena regione eſſe dicuntur.

Me mortuo terra miſceatur incendio. Senecæ.

Eadem ſententia hodie vulgò durat inter mortales: Mihi, inquiunt, morienti, mundus univerſus moritur, qua ſignificant, nihil ſua referre, quid poſteris accidat vel boni vel mali; cum ipſi tollantur è vita, nequaquam ſenſuri.

Mihi iſtic nec ſeritur nec metitur. Plautus.

Id eſt, Iſta res nihil ad me pertinet, ut quæ neque meo fiat periculo, neque emolumento. metaphora notiſſima eſt.

Non luctu, ſed remedio opus in malis.

In malis non lamentis, ſed auxiliis utendum. Ad id convenit illud ex Iliad. ω.

Οὐ γάρ τι πρῆξις πέλεται κρυεροῖο γόοιο. Homer.

Quippe nihil miſeri fletus, lamentaque proſunt.

Omni pedi eundem calceum inducere. Galenus.

Galenus lib. Therapeutices 9. Ἐκεῖνοι μὲν οὔτε ζητοῦσιν, οὔτε ἴσασιν· ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν παροιμίαν, ἑνὶ καλάποδι

πάντας ὑποδέουσι. *Id eſt*, Iſti quidem igitur neque i quirunt, neque ſciunt. Quin magis juxta proverbiun eodem calceamento calceant omnes. Loquitur quibuſdam medicis imperitis, qui non habita ratic ne morborum, eadem remedia admovent omnibu cum diverſa mala diverſam curationem deſiderent.

Ariſtop.

Reſpublica nihil ad muſicum.

Hæc perſuaſio quemadmodum olim multorum an mos occupavit, ita nunc quoque multis inhæret, u credant doctos ac probos viros non eſſe accommodo ab gubernandam Rempub. Plato abſtinuit, Socrate fruſtra tentavit, Demoſtheni & Ciceroni parum fe liciter ceſſit, &c. Id venuſte expreſſit Ariſtophanes i Equit. Nam illic principatum recuſanti quod muſice eſſet imperitus, ita reſpondetur:

Ἡ δημαγωγία γὰρ οὐ πρὸς μουσικοῦ
Ἔτ᾽ ἐστὶν ἀνδρὸς οὐδὲ χρηστοῦ τοὺς τρόπους. *Id eſt*,
At gerere nunc Rempub. non eſt viri
Qui muſicus ſit ac probatis moribus.

Muſices nomine omnem liberalem eruditionem de-ſignabant Veteres.

Ἐξορχεῖσθαι.

Qui fugiunt, ab eo quod agitur, aliò ſeſe vertunt, Græ-cis ἐξορχεῖσθαι dicuntur: ſumpta metaphora à ſaltatio-nibus, præſertim ſacris, unde ſubtrahere ſeſe inauſpi-catum erat.

ALIENA CVRANTIS.

Bellum Cononi curæ fuerit.

Πόλεμος Κόνωνι μελήσει.

Id eſt, Curabit prælia Conon: Proinde conveniet ad hunc modum reſpondere curanti negotium, quod ad ſe nihil attineat.

Plutarc.

In alieno choro pedem ponere.

Ἐν ἀλλοτρίῳ χορῷ πόδα τίθεσθαι.

Id eſt, In alieno choro pedem ponere. Eſt ſeſe miſcere negotiis alienis, & aliorum ſibi vendicare partes.

Ne

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Ne depugnes in alieno negotio. Homer.

ſi ſignificabimus nos nolle noſmet admiſcere liti ænæ, quæ nihil ad nos pertineat, ſed permiſſuros, ipſi inter ſeſe ſuo decertent periculo, quorum nego- m agitur, verſiculo fuerit locus ex Iliad. 2. lib.

Proque Helena proque omni re decernere ſolos.

ctum eſt de Menelao & Paride ſingulari certamine ngreſſuris.

Quæ ſupra nos, nihil ad nos.

Τὰ ὑπὲρ ἡμᾶς, οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς.

eſt, Quæ ſupra nos, nihil ad nos. Dictum Socrati- ım: torqueri poteſt in illos, qui de negotiis princi- ım, aut theologiæ myſteriis temere loquuntur. Ver- re licebit & in contrarium: Quæ infra nos, nihil l nos.

Vtere curru, de aſinis nihil laborans.

uibus plauſtrum eſt domi, nihil neceſſe habent de- ortandis oneribus aſinos aliunde conducere.

Stultior Morycho. Μωρότερος εἶ Μορύχου. Suidas.

d eſt, Stultior es Morycho. Mihi videntur peculiari- er obnoxii adagioni, qui domeſticorum negotiorum egligentes, foris agunt, aliena curantes.

ALIIS SAPERE.

Aliis proſpiciens, non ſibi. Homer.

Si libebit in quempiam jocari, qui aliis ſua mala præ- dixerit, ſuum ipſius malum non prævidens, non in- concinniter accommodabimus illud ex Hom. Bœotia:

Ἀλλ' οὐκ οἰωνοῖσιν ἐρύσατο κῆρα μέλαιναν.

At non auguriis fatum ſibi depulit atrum.

Facilè, cum valemus, recta conſilia ægrotis damus. Terent.

In admonendo ſapimus omnes, verùm ubi peccamus ipſi, non videmus propria: omnes ægrotantibus rectè præcipiunt quid fugiendum, quid agendum; & objur- gant nonnunquam, quòd ſalutis cauſa non obtempe- rent benè monentibus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Euſtat. *Quarta luna nati.* Ἐν τετράδι γεγόνασι.
Id eſt, Quarta luna nati. Dicuntur qui parum felici[ter] nati ſunt, propterea quod Hercules hac luna natus [memo]ratur, cujus omnis vita voluptatum omnium expe[rs] ac laborum plena fuit. Dici poteſt & in eos, qui lab[o]ribus ſibi neutiquam frugiferis fatigantur.

ALIENO PERICULO.

De alieno ludis corio.

Proverbio dicitur de iis, qui ſecurius agunt, ſed alien[o] periculo, ut apud Plautum: De meo tergo luditur co[]rium. *Id eſt*, Res meo fit periculo.

Diogen. *Non eſt meum negotium, multum valeat.*
Οὐκ ἔςʼ ἐμὸν τὸ πρᾶγμα, πολλὰ χαιρέτω.
Id eſt, Multum valeat, haud eſt meum negotiu[m]. Quoties negabimus nos laborare de re, quæ nihil a[d] nos pertineat.

Ariſtop. *Alienam metis meſſem.* Ἀλλότριον ἀμᾷς θέρος.
Id eſt, Alienam metis meſſem. In hos qui negotiu[m] non ſuum parum diligenter curant. Fit autem homi[]num more, ut in ſuopte quiſque negotio longè ſit at[]tentior, quàm in alieno.

Ariſtot. *Innocuus alium aſpiciam, meum habenten[m] malum.*
Ἐξάντης λεύσσω τοὐμὸν κακὸν ἄλλον ἔχοντα.
Id eſt, Indemnis ſpectabo alium mala noſtra ferentem. Hoc eſt, ex aliorum malis ipſe rebus meis conſulam. Feliciter ſapit, qui alieno periculo ſapit.

AMICITIA.

Idem. *Amicitia ſtabilium, felicitas temperantium.*

Ariſtoteles hanc ſententiam velut è medio ſumptam refert. Amicitiam eſſe ſtabilium, & felicitatem eorum qui ſua ſorte contenti ſunt. Ὀρθῶς λέγεται, ὅτι ἡ φιλία τῶν βεβαίων, ὥσπερ ἡ εὐδαιμονία τῶν αὐταρκῶν. Amicitia virtute, non pecuniis aut fortuna concilianda eſt. Etenim ſi rebus caducis concilietur, caduca

ſit

t & ipſa neceſſe eſt. Nihil autem in rebus humanis abile præter unam virtutem, quæ ſola fortunæ ludi-riis obnoxia non eſt.

Ama tanquam oſurus, oderis tanquam amaturus. Bias.

Δεῖ φιλεῖν ὥσπερ μισήσοντα, μισεῖν δ᾽ ὥσπερ φιλήσοντα.

Ieſt, Sic amandum, tanquam ſis oſurus: ſic oportet diſſe; tanquam ſis amaturus. Cicero: Hoc quidem ræceptum, cujuſcunque eſt, ad tollendam amicitiam alet. Illud potius præcipiendum fuit, ut eam diligen-am adhiberemus in amicitiis parandis, ut ne quan-o amare inceperimus eum, quem aliquando odiſſe oſſemus.

Amantium iræ. Τῶν φιλούντων ὀργαί. Terent.

deſt, Amantium iræ. Ubi qui non ex animo indi-nantur invicem: aut de iracundia neutiquam dura-ura. Mimus: Diſcordia fit charior concordia.

Mores amici noveris, non oderis. Porphyr.

Verſum hunc nos inter Græcas ſententias repertum eſtituimus. Eſt enim hujuſmodi. Φίλου τρόπους γίνωσκε, μισήσῃς δὲ μή. Admonet in amicorum moribus quæ-lam vitia diſſimulanda, ſic ut intelligantur quidem, ſed tamen tolerentur.

Novos parans amicos, ne obliviſcere veterum. Hermol. Barbar.

Νέους φίλους ποιῶν, λῷστε, τῶν παλαιῶν μὴ ἐπιλανθάνου.

Id eſt, Novos parans amicos, optime, veterum ne ob-liviſcere. Torqueri poteſt & ad mutata ſtudia, ad quæ convenit nonnunquam reſpicere, etiam poſteaquam diverſæ te addixeris diſciplinæ.

Non potes Thetydem ſimul & Galateä amare. Theocr.

Id eſt, non potes idem diverſa ſequi, velut literas & pecuniam, voluptatem & gloriam, mundum & Chri-ſtum. Nam Galateæ fluvio malè convenit cum ma-rinis fluctibus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Vnus Deus, & plures amici.

Εἷς Θεὸς καὶ πολλοὶ φίλοι.

Id eſt, Vnus Deus & plures amici. Proverbium moneat quàm plurimos parandos eſſe amicos, quod hi ſecundum Deum plurimum opitulari poſſint. Opinor à vulgo mutuo ſumptum, non ex autoribus.

Mus non uni fidit antro.

Locus erit adagio, ſi quem admonebimus, ut ſibi plures amicos paret, aut una cum opibus ſtudeat philoſophiæ, ut ſi fortuna quod ſuum eſt, eripiat, in literis ſit præſidium.

Heſiod. *Neque nulli ſis amicus, neque multis.*

Μηδὲ πολύξεινον, μηδ᾽ ἄξεινον καλέεσθαι.

Id eſt, Nec multis, at nec nulli dicaris amicus. Citra ullius amici conſuetudinem vivere, ferinum atque injucundum eſſe videtur. Rurſum nec vehementer amare poſſumus ſimul multos, nec pluribus morem gerere.

Plutarc. *Ne cuivis dextram injeceris.*

Μὴ παντὶ ἐμβάλλειν δεξιάν.

Id eſt, Ne cuivis porrigas dextram. *Hoc eſt*, Ne temere quemlibet in familiaritatem admittas, ſed deligas quem diligas.

Pythag. *Amicorum omnia communia.*

Τὰ τῶν φίλων κοινά.

Id eſt, Amicorum communia omnia. Aulus Gell. teſtatur Pythagoram non ſolùm hujus ſententiæ parentem fuiſſe, verum etiam hujuſmodi quondam vitæ ac facultatum communionem induxiſſe, qualem Chriſtus inter omnes Chriſtianos eſſe vult. Nam quicunque ab illo in cohortem illam diſciplinarum recepti fuiſſent, quod quique pecuniæ familiæque habebant, in medium dabant. Quod re atque verbo Romano appellatur cœnobium, nimirum à vitæ fortunarumque ſocietate.

Cicero. *De manu in manum.*

Cicero: Totum denique hominem tibi trado de manu,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

..ut ajunt, in manum tuam iſtam, & victoria & fide
..ſtantem. Traduntur & qui commendantur.

Ex ſinu illius. Idem.

..os ex intima familiaritate volumus intelligi, hos
..nu illius eſſe dicimus.

Χρήστης καὶ κτήστης. Curius.

..ui ſe totum alicujus haberi volebat, dicebat Χρήστης
.. κτήστης tuus ſum: hoc eſt, uſufructu & proprietate.
..uidem in poſſeſſionibus ſæpenumero fit, ut penes
..um ſit dominium, penes alium uſusfructus. M. Tul-
.. Curius lib. 9. Si vales bene eſt, ſum enim χρήστης μὲν
..us, κτήστης δὲ Attici noſtri. Ergo fructus eſt tuus, man-
..pium illius.

Ipſis & Chiis. Αὐτοῖς καὶ χίοις. Ariſtop.

..on obſcurum eſt, has voces ex ſolenni more vulgò
..tatas, quoties aliquis ſibi bona precabatur, & a-
..icis.

Vultu ſæpè læditur pietas.

. Tullius in oratione pro Roſcio, obiter citat ſen-
..ntiam à ſapientibus jactatam. Etenim, inquit, ſi id
..od præclare à ſapientibus dicitur, vultu ſæpe lædi-
..r pietas: quod ſupplicium acre ſatis reperietur in
..m, qui mortem obtulerit parenti, pro quo mori
..ſum, ſi res poſtularit, jura divina atque humana
..gebant? Proverbium admonet, pietatem erga pa-
..ntes adeò religioſe colendam, ut non ſolùm non of-
..ndamus eos verbis aut factis, ſed ne vultu quidem
..trociore aut contumaciore. Habent enim oculi,
..ons, & ipſe vultus ſuum ſermonem. Euangelium al-
..ius repetit, nimirum ab ipſo fonte cordis, in quo
..oncipitur ira. Ea erumpit in vocem indignationis,
..ed incertam: proximus gradus eſt manifeſtum con-
..icium, tertius homicidium.

Sal & menſa. Æſchin.

..pud Priſcos hoſpitii jus fuiſſe ſanctiſſimum, aliàs no-
..is eſt dictum. Id contrahebatur ſalis & menſæ con-
..ortio. Quemadmodum apud Germanos acceptus à
..ropinante cyathus adimit omne jus agendi injuria-
rum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

rum. Æſchines de perperam obita legatione: Τὸ τῆς πόλεως ἅλας, καὶ τὴν δημοσίαν τράπεζαν, περὶ πλεί δή φησι ποιεῖσθαι. *Id eſt*, Etenim civitatis ſalem, p blicamque menſam, ait ſe plurimi facere. Manent h jus hoſpitalitatis publicæ veſtigia in hunc uſque die apud Germanos.

Plutarc. *Philoteſius crater.* Κρατὴρ φιλοτήσιος.

Dicitur quo in conviviis conciliantur amicitiæ. Q mos etiamnum durat apud Germanos, quibus turp ſimum eſt, poſt acceptum Philotheſium poculum, v terum offenſarum quantumvis capitalium memini qualem ne judices quidem admitterent actionem i juriarum. Heſychius indicat, hanc φιλοτησίαν ſole adhiberi poſt cœnam, cum in ſignum amicitiæ ex e dem poculo de eodem vino bibunt omnes. Qui m apud nos nondum exolevit, ſed rarior eſt ob metu novæ lepræ, qua plerique laborant.

Pythag. *Amicitia æqualitas, amicus alter ipſe.*

Τὴν φιλίαν ἰσότητα εἶναι. *Id eſt*, Amicitiam æqualita tem eſſe, & eandem animam, & amicum alteru ipſum. Neque quicquam non commune, ubi fortun rum æqualitas: neque diſſenſio, ubi idem animus: n que divortium, ubi coagmentatio duorum in unun

Terent. *Amicus amico.* Φίλος τῷ φίλῳ.

Quadrabit in eos, qui nullum officium refugiun modo gratum faciant amicis,

Plutarc. *Amicus magis neceſſarius, quàm ignis & aqua.*

Ἀναγκαιότερος πυρὸς καὶ ὕδατος ὁ φίλος.

Id eſt, Amicus magis neceſſarius quam ignis & aqu Hyperbole proverbialis, admonens, neminem eſſ tam divitem, aut potentem, quin opus habeat ami corum officiis. Quemadmodum enim citra ignem & aquam non conſtat hominum vita: ita nec ſine con ſuetudine atque opera familiarium.

Zenod. *Naæra & Charmione.* Νάαιρα καὶ Χαρμιόνη.

Id eſt, Naæra & Charmione. De fidis amicis dici ſo litum

lim, ſcripſit Zenodotus: quique non dubitarent vel
rtis comites eſſe amicis. Nacra & Charmione duæ
nt Cleopatræ reginæ pediſſequæ, quæ ſpontaneam
opatræ mortem ſunt imitatæ, ac ſemivivæ reper-
ũnt, dominæ jam mortuæ coronam capite dela-
m reponentes.

Qui circa ſalem & fabam. Plutarc.

Περὶ ἅλα καὶ κύαμον.

ſt, Juxta ſalem & fabam. In eos dicebatur, qui ſe
ularent ſcire, quod neſcirent. Siquidem divina re-
nſuris fabam & ſalem apponebant.

Salem & menſam ne prætereas. Origen.

Ἅλα καὶ τράπεζαν μὴ παραβαίνειν.

ſt, Salem & menſam ne prætereas. *Id eſt*, ne negli-
amicorum conſuetudines, aut ne violes amicitiæ
u. Nam his rebus olim conciliabantur amici.

Intempeſtiva benevolentia nihil à ſimultate differt. Suidas.

Ἄκαιρος εὔνοια οὐδὲν ἔχθρας διαφέρει.

ſt, Par odio importuna benevolentia. Quadrabit
os, qui cum officioſi ſtudent eſſe, non habita tem-
is ratione, nocent aut moleſti ſunt ſedulitate, vel-
, qui non apto tempore objurgant amicum, aut
 immodicis & intempeſtivis laudibus conciliant
mini invidiam: aut pecuniam ſuppeditant adole-
nti, qua fit deterior.

Non ſunt amici qui degunt procul. Athen.

Τηλοῦ φίλοι ναίοντες οὐκ εἰσὶ φίλοι.

eſt, Haud ſunt amici qui degunt procul. Vulgò
im fit, ut ſimul atque è conſpectu neceſſariorum
ncti ſumus, neſcio quomodo obrepat oblivio
ædam familiarium, ut id jam omnibus in ore ſit:
i ſemotus eſt ab oculis, eundem ab animo quoque
motum eſſe.

Multas amicitias ſilentium diremit. Ariſtot.

Πολλὰς φιλίας ἀπροσηγορία διέλυσεν.

eſt, Multas amicitias ſilentium diremit. Admonet
ada-

adagium, aſſiduo convictu ac frequentibus alloqu
neceſſitudines ali, intermiſſione & abſentia diſſol
Silentium enim hic non ſimpliciter ſilentium ſigni
cat, ſed illud ſilentium, cum quis non appellat ac
lutat amicum.

Theocr. *Abiit & taurus in ſylvam.*

Ἔβα καὶ ταῦρος ἐν ὕλην.

Id eſt, Abiit & taurus in ſylvam. Paſtorale prove
bium, allegoria ſubturpicula, ſignificans divortiu
ac neglectum veteris amicæ.

Plautus. *Vbi amici, ibi opes.*

Plautus in Trucul. Verum eſt verbum, quod mem
ratur: Vbi amici, ibidem & opes. Senſus eſt, potior
eſſe amicos, quàm pecuniam: & ad vitæ præſidiu
plus habere momenti amicos citra pecuniam, qua
abſque amicis opes.

Aul. G. *Vſque ad aras amicus.*

Μέχρι τοῦ βωμοῦ φίλος εἰμί.

Id eſt, Uſque ad aram ſum amicus. Admonet prove
bium, nonnunquam, (quo conſulamus amicoru
commodis, eorumque voluntati morem geramus,) f
videri paulum à recto deflectere. Verum eatenus,
propter hominem amicum, numinis reverentia
violemus.

Homer. *Amicorum eſt admonere mutuum.*

Sententia proverbialis videtur, quam legimus Iliad.
Ἀγαθὴ δὲ παραίφασίς ἐστιν ἑταίρου. *Id eſt*, Bonus eſt affa
tus amici admonitoris. Hanc licet uſurpare, ſi quan
do dicemus amici munus eſſe, ut amicum ſi quid e
ret liberiùs admoneat.

Plutarc. *Animo ægrotanti medicus eſt oratio.*

Ψυχῆς νοσούσης εἰσὶν ἰατροὶ λόγοι.

Id eſt, Animo ægroto medicus eſt oratio. Huc alluſi
Horat. Sunt verba & voces quibus hunc lenire dolo
rem Poſſis, & magnam morbi depellere partem.

Homer. *Fidus amicus.*

Fidus amicus non eſt poſthabendus germano. Home
rus Odyſſ. θ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Εἴ τις που καὶ ἑταῖρος ἀνὴρ κεχαρισμένα εἰδώς,
Ἐσθλὸς ἐπεὶ οὐ μέν τι κασιγνήτοιο χερείων. *Id eſt,*
Si quis forſan amicus ſit, gratuſque, bonuſque,
Quandoquidem is non inferior vel fratre putandus.

In ære meo eſt.

aem nobis officiis obſtrictum ſignificamus, ita ut
tus certoque noſter ſit, eum in ære noſtro dicimus
è: Nam antiquitus omnis pecunia ærea erat, auri
1 nondum reperto, in feriendis numiſmatis.

Ἀμφιθαλὴς ἔρως. Ariſtop.

eſt, Utrinque florens amor, olim dicebatur, quo-
s uterque pariter eſſet incolumis, ac mutuo reſpon-
ret amore. Nam dimidiati dicimur, quoties ami-
s diſtrahitur, velut altera pars noſtri.

Syncretiſmus. Συγκρητισμός. Plutarc.

retico proverbio dicebatur, quoties fieret, ut qui
odò videbantur hoſtes acerrimi, repente in ſum-
am concordiam redigerentur. Id quod frequenter
enire ſolet, maximè ſi quando malum aliquod in-
derit utrique commune.

Conciliant homines mala. Ariſtot.

Συνάγει τοὺς ἀνθρώπους κακά.

l eſt, Conciliant homines mala. Sententia prover-
ialis, quæ declarat quod vulgò fit, ex hoſtibus non-
unquam amicos fieri, propter malum aliquod inci-
ens, utriuſque commune.

Cum amico non certandum æmulatione.

Cum amico & benè merito non eſt ſuſcipiendum cer-
amen, ne quid obſcuretur amicitia, propter æmula-
ionem hujuſmodi, comitem contentionum. Id innuit
Homerus Odyſſ. θ. Homer.

Τίς ἂν φιλέοντι μάχοιτο? *Id eſt,*
Quis namque benigno cum hoſpite pugnet?

Queruli in amicitia. Herodot.

Οἱ φιλομεμφέες εἰς φιλίην οὐκ εὐφυέες.

Id eſt, Qui queruli ſunt in amicos, non ſunt ad ami-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

citiam idonei. Connivere ad amicorum vitia, h[...]
res & jungit junctos, & ſervat amicos.

Theogn. *Lingua amicus.* Ἀπὸ γλώττης φίλος.

Id eſt, Lingua amicus, qui verbis oſtendit, non
præſtat beneficium.

Felicitas multos habet amicos.

Εὐτυχία πολύφιλος.

Id eſt, Felicitas multos habet amicos. Notior eſt ſe[...]
tentia, quam ut requirat interpretem.

Tullius. *Oculis ferre, in ſinu, in capite.*

Proverbialia ſunt & illa, Oculis ferre, In ſinu ferre: [...]
quis quem inſigniter amat, fovetque. Tranſlatum [...]
matribus tenere liberos ſuos amantibus, à quibus n[...]
dimovent oculos, ſolicitæ ne quid illlis accidat i[...]
commodi, geſtantque in ſinu atque in complex[...]
Non diſſimile eſt, quod eſt apud Platonem lib. de R[...]
pub. 10. Ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς περιφέρειν. *Id eſt*, ſuper c[...]
pite ferre.

Felicium multi cognati.

Id hodie vulgò dicunt, locupletum plurimos eſſe c[...]
gnatos.

Tullius. *Amicus certus in re incerta cernitur.*

Quo ſignificatum eſt, amici fidem in rebus adverſ[...]
explicari.

Plutarc. *Ollæ amicitia.* Χύτρας φιλία.

Id eſt, Ollæ amicitia. In amicos iſtos vulgares qu[...]
drabit, quos patina, non benevolentia conciliat.

Ariſtid. *Viri infortunati procul amici.*

Ἀνδρὸς κακῶς πράσσοντος ἐκποδὼν φίλοι.

Id eſt, Viri, ſiti in malis, amici ſunt procul. Not[...]
mores amicorum vulgarium, qui hirundinum ri[...]
pro ratione temporum advolant ac devolant. adv[...]
lant, ubi res ſecundæ: devolant, ingruente tempeſtat[...]

Plutarc. *Plures adorant ſolem orientem, quàm occi-*
dentem.

Πλείους προσκυνοῦσι τὸν ἥλιον ἀνατέλλοντα ἢ δύ-
νοντα.

ſt, Plures adorant ſolem orientem, quàm occi-
*d*tem. Juveni magis adhæretur, quam ſeni.

Ad felicem inflectere parietem. Ariſtop.

Πρὸς τὸν εὖ πράττοντα τοῖχον ῥέπειν.

ſt, In felicem parietem vergere. Ariſtophanis in-
pres tranſlatum exiſtimat ab iis, qui navi vehuntur,
i, ſi quando navis alterum latus fluctu deprimatur,
ptinus in alterum latus tranſcurrunt, quod altius
at ab undis.

Nudæ Gratiæ. Horat.

monet, ut nihil inter amicos fictum aut fuca-
n ſit.

Sapientes tyranni ſapientium congreſſu. Plato.

Σοφοὶ τύραννοι τῶν σοφῶν συνουσίᾳ.

eſt, Commercio ſapientium princeps ſapit.

Amicitias immortales eſſe oportet. Tullius.

rùm eò rediêre mores mortalium, ut ſimultates
t immortales, amicitiæ plus quam vitreæ.

AMOR.

Caunius amor. Καύνιος ἔρως. Diogen.

e fœdo amore dicebatur. Biblis Caunum fratrem
npotenter adamavit: à quo cum eſſet repulſa, ſibi-
iet necem conſcivit.

Liberorum amantior, quàm Gello.

Τῆς Γελλοῦς παιδοφιλωτέρα.

d eſt, Puerorum amantior Gello. Dici ſolitum vel in
os, qui morte præmatura periiſſent: vel in eos, qui
ira quidem charitate filios proſequerentur, ſed eoſ-
em indulgentia, deliciiſque corrumperent. Ajunt,
ello virginem quampiam fuiſſe, quæ puella adhuc
ita deceſſerit.

Injuria ſolvit amorem.

n Græcorum epigrammatibus proverbii titulo cita-
ur, Ὕβρις ἔρωτας ἔλυσε. *Id eſt*, Injuria ſive contume-
ia ſolvit amores: quod contemptus amor plerumque
vertitur in iram, ira in odium.

Man

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Lucil. *Manſum ex ore.*

Quos tenere amamus, his manſum ex ore dare cimur, quod à matribus ac nutricibus mutuò ſu ptum eſt.

Plautus. *Medullitus, Oculitus.*

Intimum affectum veteres variis modis exprimeba ex corde, ex animo, toto pectore; de quo dixim penitus, ex intimis præcordiis, medullitus, ani tus, oculitus.

Plato. *Vt lupus ovem.*

Ὡς λύκος ἄρνα φιλεῖ. *Id eſt*, Ut lupus ovem am qui ſui commodi gratia ſimulat amorem. Nam is v gò dicitur amor, cùm revera ſit odium.

Plutarc. *Vt Phrygius amavit Pieriam.*

Plutarchus, in lib. Περὶ γυναικῶν ἀρετῶν, oſtendit ſuam uſque ætatem duraſſe conſuetudinem, ut uxo optarent ſic amari à viris, Ὡς φρύγιος ἠράσθη πιερί *Id eſt*, quemadmodum Phrygius amavit Pieriam, &

Homer. *Ceſtum habent Veneris.*

Τὸν κυπρίδος κεστὸν habere dicuntur, qui novis mo quemlibet in amorem ſui pelliciunt. Juno concubitu cum ſuo Jove, Venerem adit, atque ab ea cingulu gratiarum & amorum reconciliatorem commoda petit.

Diogen. *Ex aſpectu naſcitur amor.*

Ἐκ τοῦ εἰσορᾶν γὰρ γίγνεται ἀνθρώποις ἐρᾶν.

Id eſt, Amor ex videndo naſcitur mortalibus. Senari proverbialis, admonens oculos amorem potiſſimu conciliare. Non enim amatur incognitum, ex conv ctu oritur amor mutuus. Et oculi præcipuè ſunt amandum illices.

Homer. *Adamantis tenerè.*

In eum, qui tenerè diligit quempiam vel adam magis ita ut non patiatur vel leviſſimis incommod à quoquam affici: non inſcitè torſeris illud Home Iliad. 4.

Ω

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Ὡς ὅτε μήτηρ
Παιδὸς ἐέργῃ μυῖαν, ὅθ' ἡδέϊ λέξεται ὕπνῳ.
Non ſecus atque genitrix.
Muſcam arcet puero ſomno officioſa cubanti.

Parvus ſemper tuus pullus. Diogen.

Μικρὸς ἀεὶ ὁ σὸς πῶλος.

ſt, Parvus ſemper tuus pullus. Conveniet in eos, tametſi natu grandiores, tamen verborum deliciis ſtant videri juvenculi.

Aureæ compedes. χρυσαῖ πέδαι. Plutarc.

ſt, Aureæ compedes. Dicitur ſervitus ſplendida & abilis, qualis eſt in aulicorum vita.

E Creta raptus. Plato.

paret furtivum amorem his verbis olim ſignifican fuiſſe, quod aliquoties illinc virgines à negociaibus aveherentur.

pite geſtare. Ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς περιφέρειν. Auguſt.

ſt, in capitibus circumferre. Quos tenere amas capite geſtare dicimur. Tranſlatum apparet à tribus ac nutricibus, quæ infantulos cunis impoſi capite portant.

Qui non Zelat, non amat.

guſtinus indicat vulgò hoc jactatum : quod ſanè die fertur, cum negant illic eſſe amorem , ubi non Zelotypia.

Muſicam docet amor. Idem.:

ουσικὴν ἔρως διδάσκει, κἂν τις ἄμουσος ᾖ τὸ πρίν.

eſt, Muſicam docet amor, etſi fuerit indoctus prius. nſus eſt; Amorem ad induſtriam excitare animum.

Iynge trahor. Ἴυγγι ἕλκομαι ἦτορ. Pinda.

eſt, Iynge trahor animo. Qui vehementi & imponti deſiderio trahuntur ad aliquid, à Iynge trahi dintur. Iyngem ajunt fuiſſe filiam Echus, alii Pithus, æ cum amatoriis venenis incitaſſet Jovem in amom Jûs, à Junone irata verſa eſt in avem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

ANCEPS ET DUBIUS.

Neceſſarium malum. Ἀναγκαῖον κακόν.

De iis, quos neque rejicere poſſis, quod quibuſdam rebus opus ſit eorum opera : neque commodè feri quod viri ſint improbi.

Ariſtop. *Neque cum malis, neque ſine malis.*

Ariſtophanes apud Suidam in Lyſiſtrata : Οὔτε σὺ πανώλεθροισιν οὔτ᾽ ἄνευ πανωλέθρων. *Id eſt*, Nec ſim cum peſtibus, nec rurſus abſque peſtibus. De uxoribus dictum, cum quibus incommode ſane vivitu ſed nec citra has conſtant familiæ. Simile illi quo eſt in epigrammatibus: Nec tecum poſſum viver nec ſine te.

Plutarc. *Polypi caput.* Πολύποδος κεφαλή.

Id eſt, Polypi caput. In hominem varium, & in qu pariter & vitia quædam, & virtutes invenias. Proind poëticen, Polypi caput vocant, in qua ſicut ſunt per multa cognitu tum jucunda, tum frugifera, ita ſun nonnulla, niſi caveas, peſtilentia.

Homer. *Gaudium dolori junctum.*

Cum pariter accidit quod & gaudeamus & dolea mus, (quod genus, ſi cui parentes opulenti vita decel ſerint, partim excruciatur morte ſuorum, partim gau det hæreditatis obventu, atque acceſſione libertatis conveniet illud Odyſſeæ τ :

Τὴν δ᾽ ἅμα χάρμα καὶ ἄλγος ἕλε φρένα. *Ideſt*,
Lætitia huic mærorque ſimul præcordia cepit.

Iuvenal. *Plus aloës quam mellis habet.*

Apuleius in Florid. Verum verbum eſt profectò quo ajunt, nihil quicquam tam proſpere divinitus hominibus datum, quin & tamen admixtum ſit aliquid difficultatis.

Lucian. *Quid primum aut ultimum?*

Τί πρῶτον, ἤ τι ὕστατον;

Id eſt, Quid primum aut ultimum? Quoties aut rerum copiam tantam ſignificamus, ut hæſitemus, unde po-

...ceſſimum exordiamur. Aut cum perplexi dubitamus ...u primum agere debeamus.

Etiam capillus unus. Publius.

...am capillus unus habet umbram ſuam. Quantum-...buſillum commodum, juvat: quantumlibet exi-...m delictum, nocet.

...roque nutans ſententia. Δίχωλοι γνῶμαι. Zenod.

...t, Utroque claudicantes ſententiæ. Convenit uti-...in hominem lubricæ fidei, & incertarum partiũ.

...lens nolente animo. Ἑκὼν ἀέκοντί γε θυμῷ. Homer.

...t, Volens invito ſane animo. Nonnunquam de ...igente, animique incerto dicitur. Tu voluntate ...ctus es tua: Terent. in Andria.

Nolens volens. Euripid.

...ipides in Hecuba: Ὅδ' οὐ θέλων τε καὶ θέλων. ...t, Atque ille nolens pariter ac volens.

Unica filia duos parare generos.

...i quis idem beneficium duobus ſimul pollicetur: ...pro eodem officio, quod alteri præſtiterit, à duo-...gratiam repoſcit.

Inter pueros ſenex. Ἐν παισὶ μὲν γέρων.

...t, Inter pueros ſenex. Convenit in hominem ...ndiuſculum; majorem, quam ut puer videri poſſit, ...orem, quam ut vir.

Aut cucurbitæ florem, aut cucurbitam. A...

Ἢ κρίνον, ἢ κολοκύντην.

...t, Florem, aut cucurbitam. Id perinde valet quaſi ...s, aut mortem, aut vitam; aut lucrum, aut da-...um. Incertum autem, utrum mox evaneſcat, an ...cucurbitam ſit pariturus.

...ut Plato philoniſſat, aut Philo platoniſſat. Hieron. de illuſtribus ſcriptor.

Ἢ Πλάτων φιλωνίζει, ἢ Φίλων πλατωνίζει.

...allegoriam torqueri poterit ad quoſvis inter ſeſe ...ementer ſimiles.

...ut oportet Tragœdias agere omnes, aut in-...ire.

Ἢ χρὴ τραγῳδεῖν πάντας, ἢ μελαγχολᾶν.

Id eſt, Aut furere oportet, aut agere Tragœdias. Di
ſolitum de iis, qui ſemper quaſi ſtupent frigentque,
nec gaudere poſſunt ex animo, nec dolere. Porro Tr
gœdia vehementiſſimis conſtat affectibus, ita ut Tr
gœdias agere videatur eſſe quiddã inſaniæ ſimillim

Athenæ. *Oportet teſtudinis carnes aut edere, a*
non edere.

Ἤ δεῖ χελώνης κρέας φαγεῖν, ἢ μὴ φαγεῖν.

Id eſt, Teſtudinis carnem aut edas, aut non edas. A
dunt, teſtudinis carnem, ſi modice edatur, vent
tormina facere: rurſum ſi copioſe, lenire. In eos, q
negocium ſuſceptum frigide ducunt, neque explica
tes, neque relinquentes.

Zenod. *Aut mortuus eſt, aut docet literas.*

Ἤτοι τέθνηκεν, ἢ διδάσκει γράμματα.

Significabant olim, cuipiam omnino malè eſſe, tan
etſi parum liqueret, quid rerum ageret. Id hac occ
ſione venit in vulgi ſermonem: Athenienſes paru
feliciter aliquando pugnaverunt adverſus Siculo
permultis occiſis atque captis. Qui fuga elapſi red
erant Athenas, rogati quid hic aut ille faceret, reſpo
debant: Aut periit, aut docet literas. Nam captivi S
culorum filios literas docere coacti ſunt.

Athenæ. *Aut quinque bibe, aut tres, aut ne quatuor*

Ἢ πέντε πίνειν, ἢ τρία, ἢ μὴ τέτταρα.

Id eſt, Aut quinque bibe, aut tria, aut ne quatuo
Præſcribit modum diluendi vini. Hæc autem temp
ratura maximè placebat antiquis, ut quinque vi
Cyathis duo adderentur aquæ, aut duobus unus.

Zenod. *Excubias agere in Naupacto.*

Φρουρῆσαι ἐν Ναυπάκτῳ.

Id eſt, Excubare Naupacti. Achivi, capta Naupact
Pauſaniam excubiis cuſtodiæque præfectum interf
cerunt. Vnde res in jocum vulgi videtur abiiſſe, a
verſus eos, qui pereunt ignavia ſua: Aut, qui mun
odioſum ac plenum diſcriminis adminiſtrant.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Quocunque pedes ferent. Homer.

..drabit, ubi nihil certum ſpectatur, ad quod no-
..dirigantur conatus. Homerus in Odyſſ.
.. pedes quocunque ferent, quocunque per undas.

..n trivio ſum. Ἐν τριόδῳ εἰμὶ λογισμῶν. Theogn.
..t, In trivio ſum conſilii. In eos qui dubitant, qui-
..incerti ſunt animi, hæſitantes, quid potiſſimum
..ant. Nam viam pro ratione conſilii frequenter
..d Græcos autores reperies.

Ancipitis conſilii.

..ignificandum hominem perplexum, & ancipitis
..entiæ, ſuſpenſumque animo, congruet illud Ho-
..i. Iliad. ε.
..Μεσσηγὺς γαίης τε, καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος. *Id eſt,*
..n medio terræ ſimul & ſtellantis Olympi.

Ancipitis animi.

..mus anceps & incerti conſilii, indicatur hoc ver-
..qui eſt Iliad. ξ.
..διχθὰ δέ μοι κραδίη μέμονε φρέσιν ὁρμαίνοντι.
..luc animus mihi verſanti inclinabat & illuc.

Haſta caduceum. Δόρυ κηρύκειον. Suidas.
..t, Haſta caduceum. Dici ſolitum, quoties aliquis
..ul & minaretur, & ad concordiam invitaret.

Delphicus gladius. Δελφικὸν ξίφος. Ariſtot.
..ſt, Delphicus gladius. De re dicebatur ad diverſos
..s accommodabili. Nam Delphicus gladius ad eum
..dum erat fabrefactus, ut eodem ſimul & ſacras
..ctarent victimas, & nocentes afficerent ſupplicio.
..ebit & in ſerium ſenſum accommodare prover- Laus do-
..m, ut ſi quis eruditionem, Delphicum appellet ctrinæ.
..dium, quod in omni ætate, omni vitæ conditione
..uſui. Nam litteræ juvenibus ſunt neceſſariæ, ſeni-
.. jucundæ, pauperibus opes ſuppeditant, opulentis
..ungunt ornamentum, in rebus adverſis ſolatio
..t, in ſecundis gloriæ, claro natis genere ſplendorem
..ent, obſcuro genere natis claritatis initium con-
..ant.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Iiſdem è literis Comœdia & Tragœdia c
ponitur.

Ἐκ τῶν αὐτῶν τραγῳδία γίνεται καὶ κωμῳδία γρ
μάτων.

Conveniet in eos, qui eadem de re norunt div
fingere; Aut, qui eadem opera diverſa poſſunt.

Ariſtot. *Navis aut galerus.* Πλοῖον ἢ κυνῆ.

Id eſt, Navis aut galerus. De re ancipiti dicitur. I
invenuſtè dicetur in eos, qui cultu moribuſque
verſam perſonam præ ſe ferunt.

Plutarc. *Tertium caput.* Τρίτη κεφαλή.

Id eſt, Tertium caput. In operum bajulos dictum,
non humeris modo, verùm & capite geſtant one

Philolochorus. *Triceps Mercurius.* Τρικέφαλος Ἑρμῆς.

Id eſt, Triceps Mercurius. Dictum videtur in am
guos ancipiteſque, aut in vehementer aſtutos.

Diogen. *Pſecas aut ros.* Ψέκας ἢ δρόσος.

Id eſt, Pſecas aut ros. In crebrius expuentes dictita
tur. Pſecas enim aſperſio illa ac velut irroratio vo
tur, quoties minutiſſimis guttulis irrigamur, ut plu
rori ſimilima. Vocantur enim Pſecades ancillæ, q
delicatarum matronarum capillos medicato fu
conſpergunt.

APERTE ET CRASSE.

Tullius, *Præmanſum in os inferre.*

M. Tullius in Oratore ſuo proverbii vice hoc uſ
pat, pro eo quod eſt, rem in docendo nimis enucl
te, nimiſque fruſtulatim tradere. Quod facere quida
aſſolent, qui veluti ingeniis auditorum diffidant, i
nihil omittunt, inculcantes etiam minutiſſimas n
gas. Sumpta eſt figura à nutricibus, quæ pueris adh
edentulis cibum præmanſum in os inſerunt.

Columel. *Craſſa Minerva. Pingui Minerva.*

Minerva artibus atque ingeniis præſidet. Dicitur pi
guiore Minerva fieri, quod inconditius, ſimpliciuſq
quaſique indoctius fit, non autem exquiſita arte, n
exactiſſima cura. *Cra*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Craſſiore Muſa. Παχυτέρᾳ Μούσῃ. Quintil.

Qintilian. Libet propter quoſdam imperitiores et-
n craſſiore, ut vocant, Muſa dubitationem hujus
litatis eximere. Invenitur aliquoties apud ſcripto-
non inidoneos: Pinguiore formula, pro eo quod
e, planius atque intelligibilius.

APPROBANDI.

Premere pollicem. Convertere pollicem. Plinius.

tiquitus in pollice favoris erat ſtudiique ſignifica-
. Qui faveret, pollicem premebat: qui minus fa-
ret, pollicem convertebat.

Album calculum addere. Et ſimiles figuræ. Ariſtot.

Λευκὴν ψῆφον προσθεῖναι.

eſt, Album calculum addere. Pro Approbare ſubin-
legimus apud doctos. Inde ſumptum, quod anti-
itus miſſis in urnam calculis, ita ferebantur à judi-
bus ſententiæ, ut albis abſolverent, nigris damna-
nt. Qui ſi forte fortuna fuiſſent æquales, tamen li-
rabatur reus.

Creta notare. Carbone notare. Horat.

reta notare, pro eo quod eſt approbare. Et, Carbone
otare, quod eſt damnare.

Momo ſatisfacere. Τῷ Μώμῳ ἀρέσκειν. Heſiod.

l eſt, Momo ſatisfacere. Proverbialis eſt hyperbole.
eſiodus in Theogonia & Momi cujuſdam meminit,
uem ait Nocte matre, Somno patre progenitum.
uic Deo mos eſt, ipſum quidem nihil operis edere,
d aliorum deorum opera curioſis oculis contempla-
i, & ſi quid eſt omiſſum aut perperam factum, id
umma cum libertate carpere. Nam μῶμος Græcè
eprehenſionem ſonat. Ergo proverbii ſpeciem habe-
unt omnes id genus formulæ. Haud dubitem tecum,
el Momo judice, decertare. Inculpatior eſt ejus viri
ita, quam ut vel Momus ipſe poſſit capere. Hæc vel
Momo ipſi ſatisfaciant.

Pedibus in ſententiam diſcedere. Aul.Gel.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Non eſt viri prudentis, quicquid uxori libuerit, pri-
nus in illius ſententiam pedibus diſcedere. Aut par
ut affectus in rationis ſententiam pedibus diſced
non contrà.

Horat. *Omne tulit punctum : Omnium calculis.*

Legimus pro eo, quod eſt omnium ſententia & co
probatione. Horatius:

Omne tulit punctum, qui miſcuit utile dulci.

Terent. *Vno ore.*

Uno ore, pro ſummo conſenſu, paſſim apud auct
res obvium eſt. ut Terent. Uno ore omnes, omnia b
na dicere.

Vt Phydiæ ſignum.

Quæ primo ſtatim aſpectu probantur omnium ſuffr
giis, ut Phydiæ ſignum placere dicuntur.

Theogn. *Ne Iupiter quidem omnibus placet.*

Οὐδὲ γὰρ ὁ Ζεὺς.

Οὔθ᾽ ὕων πάντας ἀνδάνει, οὔτ᾽ ἀπέχων.

Id eſt, Neque Iupiter ipſe, Sive pluat, ſeu non, unicu
que placet. Hodieque vulgò dicunt: Neminem inven
ri qui ſatisfaciat omnibus. Nam alia aliis probantu

Ariſtop. *Servum haud veho.* Δοῦλον οὐκ ἄγω.

Id eſt, Servum ego haud veho, Niſi qui prius pro ca
nibus certaverit, certamine in navali. *Id eſt*, Non ad
mitto ſervum, niſi multis magniſque ſpectatum ex
perimentis.

Plato. *Si tibi amicum, nec mihi inimicum.*

Plato in Theæteto: Ἀλλ᾽ εἰ οὕτως, ὦ Θεόδωρέ, σοὶ φίλον
οὐδ᾽ ἐμοὶ ἐχθρόν· φασὶν οἱ παροιμιαζόμενοι. *Id eſt*, ſi iſtuc
tibi amicum Theodore, nec mihi eſt inimicum: quem-
admodum proverbio dicunt. *Hoc eſt*, ſi tibi res pla-
cet, mihi non diſplicet. Uſus erit, quoties alienæ ob-
ſequimur voluntati.

ARROGANTIA JACTANTIAQVE.

Theocr. *Sine ut incolumis redeat.*

Habet proverbii ſpeciem, quod eſt apud Theocritum
in Hodœporis.

Εἴα

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

...ε λέγ', εἴπη λέγεις, καὶ τ ξένον εἰς πόλιν αὖθις ζῶ,Τ
...ας.
...eſt, Dic age, ſi quid dicis, &, hoſpes ut, unde pro-
...tus, vivus eò redeat, permittito.
... & hodie dicimus iis, qui verbis minacibus & con-
...ciis ferociunt. Eia, ſine hominem vivere.

Arcem ex cloaca facere. Tullius.

...qui rem hominemve nimis laudibus magnificis at-
...llunt, dicuntur arcem ex cloaca facere. Tullia-
...um eſt.

Gallus in ſuo ſterquilinio multum poteſt. Seneca.

...n alieno timidiores ſumus omnes, in ſuo quiſque re-
...no ferocior & animoſior.

Tollere criſtas. Iuvenal.

...ranslatum ab avibus criſtatis, in quibus criſtæ ere-
...iores alacritatis atque animorum indicia ſunt.

Attollere ſupercilium. Ponere ſupercilium. Plinius.

...n his pars animi: his negamus, annuimus. Hæc maxi-
...mè indicant faſtus. Superbia alicubi conceptaculum,
...ed hic ſedem habet: in corde naſcitur, hic ſubit, hic
...pendet.

Nauphracton tueris. Ναύφρακτον βλέπεις. Ariſtop.

Nauphracton Græcè, claſſis eſt ad bellum inſtructa. Solent autem in triremibus magna quædam ineſſe foramina, oculorum inſtar, per quæ remos inſerunt. Unde velut ænigmatice dictum, Claſſis more intueris; De his qui latis ac prægrandibus, aut torvis & minacibus oculis quempiam aſpicerent.

Tollere Cornua. Ovidius.

Pro eo quod eſt, animo efferri. Tranſlatum à pecoribus, quæ cornibus minantur. Ovidius: Tunc pauper cornua ſumit.

Arrogantia non ferenda. Horat.

In eos, qui intoleranda ſunt arrogantia, non inſcitè torquebitur illud Odyſſ. o ab Eumæo dictum in porcos: Τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει. Id eſt, Horum viſque animuſque ferox contingit Olympum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Horat. *Tuo te pede metire.*

Monet adagium, ne quis ſe dilatet ultra conditionem ſuam, neve ſeipſum ex aſſentatorum laudibus aut vulgi opinione, aut fortunæ favore, verum proprii ac veris dotibus animique virtutibus æſtimet.

Lucian. *Vltra peram ſapere.* Ὑπὲρ τὴν πήραν φρονεῖν. *Id eſt*, Ultra peram eſſe ſolicitum. Quadrabit vel in pauperem, vel in Philoſophum, ſeu præcipue in Chriſtianum, quem Jeſus vetat cogitare de craſtino.

Ariſtop. *Videberis me videns, planè Martem videre.*

Βλέπειν γὰρ ἄντικρυς δόξης μ' Ἄρην.

Id eſt, Martem videre me, videberis palam. De his, qui ſtrenuè pollicebantur opitulaturos, ac Martem quendam acturos.

Amaxiæa. Ἁμαξιαῖα.

Proverbiali verbo dicebantur ampla, magnificaque. Perinde ſonat, quaſi Latinè dicas plauſtralia, *id eſt*, tanta, ut juſtum plauſtri onus videri poſſint.

Plinius. *Sophocles & Laudiceni.*

Qui ad oſtentationem dicebant, aut recitabant, vulgato convicio Sophocles & Laudiceni dicebantur.

Plautus. *Baſilica facinora.*

Antè admonuimus quicquid magnificum eſſet, appellari ſolere βασιλικόν. ut valere βασιλικῶς; & magnificas ædes, baſilicas appellabant. Plautus in Trinummo de ſervo nullius rei, ſed philoſophica quædam loquente: Dii, inquit, immortales, baſilica hic quidem facinora inceptat loqui.

Tullius. *Campana ſuperbia.*

Felicitatis comes eſſe ſolet ferocia. Campaniam autem Italiæ quondam fuiſſe regionem longe beatiſſimam, teſtantur tum alii complures, tum Plinius lib. 3. cap. 5. Conſtat autem Capuam olim cum Roma de principatu concertaſſe. Hinc Campana ſuperbia, & Campana arrogantia in proverbium venit.

Ariſtop. *Dea excogitavit.*

Ariſtophanes in Equitibus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Τὸ μὲν νόημα τοῦ θεοῦ, τὸ δὲ κλέμμ' ἐμόν: *Id eſt,* Ariſtop.
Excogitavit dea, meum ſed furtum erat.
on ſine proverbii ſpecie dictum eſt in Rhetores, qui ad populum jactabant, Minervam ipſis quod ſua-rent miſiſſe in mentem, & tamen rerum geſtarum priam ſibi vendicabant. Color ſumptus eſt ex Ho-ero, ubi quoties facti ratio reddi non poteſt, Pallas citur ſuggeſſiſſe. Pallas Athenienſium erat prote-rix. Comicus autem joci gratia pro πρᾶγμα poſuit μμα, notans Cleonis rapacitatem.

Laureolam in muſtaceis quærere. Tullius.

. Tullius in epiſtolis ad Atticum: Bibulus cœpit ureolam in muſtaceis quærere, hoc eſt, ex frivolis gociis captare famam haud præclaram neque ma-ificam. Eſt autem muſtaceum ſive muſtaceus, libi nus, cui aliquid additur de virga lauri deraſum, ac coquitur ſuppoſitis lauri foliis, ut indicat Cato lib. : Agricult.

Palmarium facinus. Terent.

lmarium facinus, pro inſigni ac triumpho digno, xit Terentius in Eunucho: Tum hoc alterum, id ve-) eſt, quod mihi puto palmarium.

Pulchrum ſepulchri elogio. Procop.

on videbatur in proverbiorum claſſem referendum, iſi nominatim proverbii titulo referretur apud Pro-opium lib. de bello Perſico I. Mihi autem antiquum lacet proverbium: Quàm pulchrum eſt in ſepulchri ogio imperatorem aſſcribi. Quoſdam novi qui in ttremo vitæ magnis impendiis redemerunt gale-ım cardinalicium, ut in ſepulchro titulus aſſcribe-tur.

Phaniæ janua. Φανίου θύρα. Euſtat.

uſtathius in Odyſſ. 23. oſtendit dictum de iis, qui mulant ſeſe congeſtas opes habere, quæ nuſquam int. Ductum à Phania quodam, qui falſam de ſe præ-uerit opinionem, quaſi multam divitiarum vim do-i conſtructam ac reconditam haberet.

Sybarithæ per plateas. Συβαρῖται διὰ πλατείας. Suidas.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Contra faſtuoſius ingredientes per viam, ſeſeque ve lut oſtentantes. Sumtum à faſtu, luxuque Sybaritha rum.

Ariſtop. *Cicadis pleni.* Τεττίγων ἀνάμεστοι.

Id eſt, Cicadis operti. In glorioſos ac ſtultos olim di cebatur; aut in obſoletis ac jam deſitis utentes.

Athenæ. *Ex Academia venis.* Ἀκαδημίηθεν ἥκεις.

Id eſt, Ex Academia venis. De ſevero & compoſit ſeu docto. Sumtum à Platonis ſchola.

Idem. *Ingredi Iunonium.*

Βαδίζειν ἥραιον ἐμπεπλιγμένον.

Id eſt, Ingredi complicatum Iunonis ſacrum. D ctum apparet in faſtuoſum ac lentum quorundam ir ceſſum.

Ariſtop. *Summis unguibus ingredi.* Ἐπ᾽ ἄκρων ὀνύχων.

Id eſt, Summmis ungulis. In eos, qui avidius auſcu tant. Nam ii ſolent ſemet in ſummos pedes eriger Summis ingrediens pedum unguibus, in faſtuoſos.

Virgil. *Cœlum territat.*

Vergilius in Æneide: Et cœlum territat armis. Con venit in minaces ac feroces, Thraſoneſque magnilo quos. Sumta videtur à bello Giganteo, &c.

Plato. *Ex uno multa facere.*

Ἐξ ἑνὸς πολλὰ ποιεῖν.

In eos qui rem quampiam minutim ſecabant. Qua drabit in eos, qui idem aliis modis variant, ut no jam unum, ſed plura videantur.

Tullius. *Cœlum digito attingere.*

Dicuntur, qui longè ſupra mortalium conditionem ac diis proximi eſſe videntur. Cognatum illi: in cœ lo eſſe.

Suidas. *Iovis ſandalium.* Τοῦ Διὸς σανδάλιον.

Id eſt, Jovis crepida. Per ironiam dicebatur in eum qui magni quippiam videri vellet, propter principi alicujus familiaritatem. Velut ſi quis inſolens ſit a ferox, quod regius ſit coquus, aut imperatoris ſatel les, aut pontificius tonſor.

Impe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Imperitus ſubligaculo indutus, omnibus id oſtentat.

...n eum, qui propter inſolentiam, etiam ineptiſſimis ...ibus effertur.

Faſtuoſus Maximus. Κομπὸς Μάξιμος. Diogen.

...n eum dicebatur, qui ſibi plus ſatis arrogaſſet in ſa...entia.

Tanquam argivum clypeum abſtulerit, ita gloriatur. Zenod.

Ὡς τὴν ἐν ἄργει ἀσπίδα καθελὼν σεμνύνεται.

Id eſt, Superbit, tanquam argivum clypeum detraxe...it. In faſtuoſos & magnificentius ſeſe gerentes dice...atur. Ajunt apud Argivos ſacrum quendam eſſe cly...eum clavis affixum, ut facilè detrahi non poſſit.

Homo bombylius. Βομβύλιος ἄνθρωπος. Idem.

Id eſt, Bombylius homo. Dicitur verboſus multique ...repitus, cæterum inutilis. Bombylius Græcis, apis ...enus, à ſonitu appellatum; ad mellificium inutile.

De pulmone revellere. Perſius.

...ro eo, quod eſt, ſtultam & arrogantem opinionem ...nimo eximere. Perſius: Dum veteres avias tibi de ...ulmone revello. Tumorem animique faſtum in pul...mone collocant.

Ipſe dixit. Αὐτὸς ἔφα. Pythag.

...uoties tantam cujuſpiam auctoritatem ſignifica...mus, ut ea vel citra rationem ad quidvis credendum ...ſſiciat. Illud admonendum videtur in hac parœmia, ...erinde valere, quaſi dicas: Dominus dixit: ut Pytha...oras ab Ægyptiorum vatibus videatur didiciſſe figu...am prophetis familiarem.

Auro loquente, nihil pollet quævis oratio.

...uadere ſiquidem novit, & loquens nihil. Proverbium ...ndicat munera ubique longè plurimum valere.

Nec mihi ſuffenus eſſem. Horat.

...Ne mihi ipſi blandirer, ac ſtultè me ipſum admira...er. Suffenus erat poëta longè ineptiſſimus, in aliorum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

vitia dicax, ad ſua cæcus. Suffeni ſimillimum Mæ
vium facit Horatius.

Idem. *Pennas nido majores extendere.*

Pro eo quod eſt, Rem fortunamque, quam mediocren
aut tenuem à majoribus acceperis, auctiorem redde
re. Quod quidem ſi virtute fiat, ſumma laus eſt.

Plinius. *Ne ſutor ultra crepidam.*

Id eſt, Ne quis de his judicare conetur, quæ ſint al
ipſius profeſſione aliena.

Ovidius. *Canei haſta.*

Cæneus è puella verſus eſt in virum, annuente Neptu
no, cui illud etiam donatum eſt, ne ſaucius ullis vul
neribus fieri, ferrove occumbere poſſet. Ferunt hun
certaſſe cum Apolline: præterea morem huic fuiſſe, u
qui ad ſeſe venerint, juberet per ſuam haſtam jurare

Gigantum arrogantia. Γιγάντων ἀπόνοια.

Dicebatur ubi quis viribus ſuis fretus temerè, nullo
que conſilio res non tentandas moliretur.

Zenod. *Magis ſibi placet, quàm Peleus in Machara.*

Μεγαφρονεῖ μᾶλλον, ἢ Πηλεὺς ἐπὶ τῇ μαχαίρᾳ.

In eum competit, qui præter modum re quapiam in
ſolens eſt ac tumet. Ajunt autem hunc gladium
Vulcano fabrefactum, à diis dono datum fuiſſe Pele
virtutis illius ac prudentiæ ſymbolum. Quo quiden
ille utens & in præliis & venatibus, conſequebatu
quicquid optabat.

Hic Rhodus, hic ſaltus.

Æſop. Αὐτοῦ Ῥόδος, αὐτοῦ πήδημα.

Vulgò jactatum de iis, qui ſeſe de negociis jactaren
inſolentius, cujus fides non extaret. Convenie
igitur, ubi quis jubetur re præſtare, quod alibi ſe fe
ciſſe jactat.

Atticus in portum. Ἀττικὸς εἰς λιμένα.

In eos dicebatur, qui illic virtutem oſtentare ſolent
ubi tutum, atque ubi nihil opus eſt. A nautis Attici
ſumptum, qui portum ingreſſuri, oſtentandi ſui gra
tia, magnifice ſeſe gerebant, in ipſa re non perinde
ſtrenui.

Calli-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Calliphanes. Καλλιφάνης. Athenæ.

[C]aliphanes, ridicula quædam hujus nominis ambitio [pro]verbiali joco fecit locum. Ajunt enim huic fuiſſe [...]cæ morem, ut diverſorum carminum, & oratio[nu]m initia conſcriberet, ad tres aut quatuor verſus, [q]ue pronunciaret, oſtentaretque: quo commento [ig]norantibus multiſcius & eruditus videretur.

Bullatæ nugæ. Perſius.

[V]itoſa atque inania, bullæ dicuntur. Perſius: [Bu]llatis ut mihi nugis Pagina turgeſcat.

[Vi]no vendibili ſuſpenſa hedera nihil eſt opus.

[...] *ſt*, Vera virtus non eget alienis præconiis. Aut, res [præ]claræ, per ſe placent, neque deſiderant exoticam [co]mmendationem.

Sellisſare. Σελλίζειν. Suidas.

[Pro]verbiali joco dicebantur glorioſi, faſtuque præ[ri]gidi. Suidas admonet ſumptum à moribus Selli [c]uſpiam, qui cum re eſſet perquàm tenui, tamen af[fe]ctabat haberi dives.

Divinum accipio ſermonem. Plato.

Θεῖον ἐξαίρω λόγον.

[Q]uoties, opinor, glorioſius aliquid dictum eſſet, omi[ni]s gratia Deos excipiebant, qui nihil non poſſunt, & [qu]ibus nemo præſcribit. Homer. Divi tamen omnia [p]oſſunt.

ASPERITAS.

Inexorabilis. Homer.

[...]r exoratu difficilem ac præfractum ſuoque relin[q]uendum ingenio, vel in eum cujus operam nihil mo[ra]mus; appoſite torquebitur illud Iliad. 1.

Ἀλλ' ἤ τοι κεῖνον μὲν ἐάσομεν ἤκεν ἴησιν, Ἤκε μένῃ.

[I]d *eſt*, Quin magis ipſius hunc animo, ingenioque ſi[n]amus, Sive venire velit, ſive hic remanere.

Ferreus, Aheneus. Horat.

[F]errea atque ahenea dicuntur, quæ ſolida firmaque [ſi]gnificamus.

Ver-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Plutarc. *Verſatilis Artemon.* Ὁ περιφόρητος Ἀρτέμων.
Ajunt dici ſolitum de his, quorum gratia vehem[enter] decertatur. Nam Artemonem adoleſcentem fu[iſſe] quempiam, certatim adamatum à mulieribus ob [in]ſignem formam, quem ſuſpicor ob id dictum περιφό[ρη]τον, vel quod circumferretur in ore omnium verſa[tus], vel quod paſſim obambularet, velut oſtentans ſeſe.

Perſius. *Cornea fibra.*

Perſius: Neque enim mihi cornea fibra. Cornea duriſſima ſunt, & ſenſu carent. Vnde qui carent h[u]manis affectibus, robur, adamantem, ſilicem, ferru[m], cornu in pectore geſtare dicuntur.

Lucian. *Scytharum oratio.* Σκυθῶν ῥῆσις.

Græci quicquid agreſte, quicquid barbarum ac ſ[æ]vum intelligi vellent, id Scythicum appellabant.

Pandeletias ſententias. Πανδελετείους γνώμα[ς].
Id eſt, Pandaletiam ſententiam appellat in deterior[em partem ...]bus Cratinus, ut citant, moroſam ac moleſtam.

Thymbra victitans. Θυμβροφάγοι.
Id eſt, Thymbra victitantes. Adagio dicebantur, v[el] qui tutius ac liberius vitam agerent, vel qui moribu[s] eſſent parum blandis, vel qui hilariter citraque ſol[li]citudinem parvo contenti viverent, quod thymb[ra]

Suidas. herbæ genus ſit.

Scabroſior leberide. Κεντρότερος λεβηρίδος.
Id eſt, Aſperior leberide, De vehementer aſperis & in[]ſuavibus. Nam leberis Græcis dicitur exuvium illu[d] vel ſerpentum, vel piſcium exuentium ſenectam.

Ariſtot. *Totus echinus aſper.* Ἅπας ἐχῖνος τραχύς.
In moroſos & injucundis moribus quadrat. Echinu[s] piſcis & item Erinaceus undique ſpinis obſeptus, u[t] nuſquam impunè poſſis attingere. Eſt & hominum hujuſmodi genus, cum quibus nulla ratione poſſis agere citra litem.

Durus alloquiis.

Ἄτηκτος ἄνθρωπος προσηγορήμασιν.
Id eſt, Immobilis alloquio. Ductum à cera, quæ tra-

ctan-

ɩudo molleſcit. Ἄτηκτον autē dicitur, quod nō queat
li efieri. Competet igitur in hominem inexorabilē.

Echino aſperior. Plinius.

hominem intractabilem & inſuavibus moribus di-
m. Metaphora ſumpta ab animante, cujus duplex
genus: terreſtre ſpinis obſitum, & maritimum,
nata undique teſtudine, ac ſpinis obductum, qui-
s ſe pedum vice volvit, auctore Plinio.

Corinthus & collibus ſurgit, & vallibus deprimitur. Strabo.

adagium ubinam poſſit eſſe uſui, non ſatis video,
i quis detorqueat ad hominem intractabilem, & a-
ro ingenio. Strabo ſcribit: Corinthios opibus &
ibus egregiis præcelluiſſe, cæterum regionem illo-
m non admodum fuiſſe feracem, quod inæqualis
et & aſpera ac petricoſa.

Etiam quercus bacchatur.

Καὶ δρῦς μαινὰς ἐγένετο.

eſt, Etiam quercus Mænas facta eſt. De iis, qui vix
liniuntur. Ab Orphei fabula, quercus ſua cithara de-
ulcentis. Mænades ſunt mulieres afflatæ Baccho.

Agamemnonis hoſtia. Ἀγαμέμνονος θυσία.

eſt, Agamemnonis victima. Quondam in duros ac
erſuaſu difficiles dicebatur. Inde natum, quod Aga-
emnone rem divinam in Troja facturo bos effuge-
t, vixque multo negotio comprehenſus, reductus ſit.

Matiolœchus. Ματιολοιχὸς.

ulgato convicio dicebatur liguritor, & in minimis
tiam rebus exquiſitus. Proinde quadrat in eos, qui
er fraudem minimis è rebus ſectantur compendium.
Merula ait: Matiolœchus eſſe cibi genus.

Ne move feſtucam. Μὴ κάρφος κίνει.

Ubi quis omnis ſtrepitus impatiens eſt. Quoſdam vi-
deas uſque adeò moroſos, ut quicquid agas, offendan-
tur, etiamſi ſtipulam duntaxat moveas.

A laſſo rixa quæritur. Seneca.

Apparet dictum in quoſdam moroſiores, & ad rixan-
dum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

dum procliviores, non quod offendantur, ſed o
alioqui animo malè affecti ſint, ut ſunt difficil
ſubmoroſi, quibus fortuna adverſa eſt.

Difficilis vir.

Homer. Δεινὸς ἀνὴρ ταχάκεν καὶ ἀναίτιον αἰτιόωτο.

Forſan & innocuum culpet vir ſævus & acer.

Hunc Homeri verſiculum olim in Demoſthenem
gō jactatum fuiſſe, multorum auctorum teſtimo
conſtat, propterea quod accepta pecunia nonn
quam & malos defenderet, & oppugnaret bonos.

Plutarc. *Durus & implacabilis.*

In hominem impendio rigidum & implacabilem
ctè torquebis illud Homeri Odyſſ. κ.

Σοὶ δ' ἔτις ἐν στήθεσιν ἀκήλητος νόος ἐστί. *Id eſt,*

At tibi non unquam placanda in pectore mens

Idem. Κεράσβολος.

Plutarchus docet homines præfractos, & aſperis n
ribus, & intractabiles, κερασβόλους vocari ſolitos.

Æſchin. *Scytha malus.*

Tanta erat barbaries & immanitas Scythicæ gent
ut ipſa etiam appellatio ceſſerit in proverbium, que
admodum hodie crudelem hominem appellam
Turcam; & immane facinus, Turcicum. Æſchines
oratione περὶ παραπρεσβείας: καὶ δέομαι σῶσαί με,
μὴ τῷ λογογράφῳ καὶ σκύθῃ κακῷ ὄντι παραδοῦναι.
Id eſt, obſecro ut ſervetis me, neve logographo, m
loque Scythæ me tradatis.

Homer. *Inexorabilis & durus.*

In durum & inexorabilem competet illud ex Odyſſ.

Σοὶ δ' αἰεὶ κραδίη στερεωτέρη ἐστὶ λίθοιο. *Id eſt,*

At tibi perpetuo cor ſaxo durius omni eſt. Ita Tel
machus ad matrem.

ASSIDUITAS.

Minutula pluvia imbrem parit.

Ψεκάδες ὄμβρον γεννῶσαι.

Id eſt, Minutæ guttulæ imbrem parientes. Quotie

re

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

...initio puſilla creſcit in majus. Quare in minutis ...landum, ne paulatim incidamus in maxima in...commoda.

Aſſidua ſtilla ſaxum excavat.

Ῥανὶς ἐνδελεχοῦσα κοιλαίνει πέτραν.

...ſt, Stillicidium perpetuum ſaxum excavat: Admo... nihil eſſe tam durum, quod non emolliat: nihil ...a arduum, quod non efficiat aſſiduitas. Plinius tra... inveniri ſilices formicarum pedibus attritas, idque ...viſſimum exemplum eſſe putatur, quantam vim ...eat aſſiduitas.

Bis ſeptem plagis Polypus contuſus. Zenod.

Δὶς ἑπτὰ πληγαῖς Πολύπους πλυνόμενος.

...ſt, Plagis adactus Polypus quatuordecim. Dici...tum, ubi quis multo tandem malo fit emenda...r. Ajunt Polypum piſcem captum, diu multum... tundi, cædique ſolere, quo mitior fiat, & ad eſum ...commodatior.

Dicendo dicere diſcunt.

Ἐκ τοῦ λέγειν τὸ λέγειν πορίζεται.

...ſt, Dicendo conſequimur ut dicamus. Quadrat ad ...uſvis rei peritiam, quam potiſſimum uſus ſuppe...at, optimus omnium rerum magiſter. Proinde ...verbiales omnes erunt id genus: Fabricando fa...cam diſces. Canendo muſicam. Scribendo diſces ...bere.

...atum unguem, ac ſimiles hyperbolæ prover-biales. Cicero.

...anſverſum digitum aut unguem diſcedere, frequen... eſt apud Ciceronem, pro eo quod eſt, quam mini...ſpacio. Fit autem feſtivior metaphora, quoties his ...bis perfectam imitationem ac plenum undequaque ...nſenſum ſignificamus: ut, Ab hac regula mihi non ...t tranſverſum, ut ajunt, unguem diſcedere.

Taurum tollet, qui vitulum ſuſtulerit. Virgil.

...de, Degenerantium in pejus.

Noctesque Dieſque. Νύκτας τε καὶ ἤματα. Homer.

Qua figura aſſidua & infatigabilis diligentia paſſ
ſignificatur. Horatius

Nocturna verſare manu, verſare diurna.

Plautus. *Veluti umbra ſequi.* Ὥσπερ σκιὰ ἕπεσθ.

Velut umbra ſequi dicitur, qui nuſquam deeſt : Pla
tus: Decretum eſt mihi quaſi umbra, quoquò ibis tu
perſequi. Vnde aſſeclas individuos, umbras vocam

Ne altero quidem pede. Μηδὲ τ' ἕτερον πόδα

Id eſt, Ne alterum quidem pedem diſcedere. Luci
nus, Qui ex Æthiopia nunquam vel alterum p
moverit pedem. Annumerandum illis : Latum u
guem, &c.

Lucian. *Saxum volutum non obducitur muſco.*

Λίθος κυλινδόμενος τὸ φῦκος οὐ ποιεῖ.

Id eſt, Muſco lapis volutus haud obducitur. Qui n
poteſt eodem loco conſiſtere, rarò fit ut diteſcat.

Diogen. *Multis ictibus dejicitur quercus.*

Πολλαῖς πληγαῖς δρῦς στεῤῥὰ δαμάζεται.

Id eſt, Multis rigida quercus domatur ictibus. De
factu quidem ardua, quæ tamen aſſidua induſtria p
vincatur.

Perian. *Exercitatio poteſt omnia.* Μελέτη πάντα δυνα

Id eſt, Cura omnia poteſt. Significat autem nihil e
tam arduum, quod diligentia curaque non efficiat
Vergilius in Georg. Labor omnia vincit

Improbus, & duris urgens in rebus egeſtas.

Philoſt. *Ne genu quidem flexo.* Οὐδὲ γόνυ κάμψας.

Dictum eſt pro eo, quod eſt, Ne tantillum quide
Etenim qui jam incipit ad quietem componere ſe
primum genu flectit. Itaque perinde valet quaſi d
cas : Citra reſpirationem, ſine omni intermiſſione

ATTENTIO ET CONTRA.

Plautus. *Purgatis auribus.*

Pro attentis auribus & vacuis. Nam ſordes in au
bus collectæ auditum hebetant, exemptæque reddu
acriorem.

Me

Mens peregrina. Νοῦν τ' ξένον. Terent.

...item peregrinam habere dicuntur cogitabundi, ...ſatis ob id attenti ad ea, quæ coram aguntur.

Præſens abſens. Παρὼν ἀποδημεῖ. Ariſtop.

...ſt, Præſens peregrinatur. In eum dicendum, qui ...animadvertit ea, quæ dicuntur, cogitatione aliis ...ebus occupata.

Auribus arrectis. Virgil.

...adrabit in illos, qui ſitienter & avidè auſcultant ...: dicuntur, aut exſpectant quid dicendum ſit.

Erecti. Athenæ.

...ommodum erit, ubi ſignificabimus aliquem toto ...tore attentum ad rem quampiam. Erigunt enim ...otos, & ſummis nonnunquam inſiſtunt pedibus, ... auſcultant, aut ſpectant avidius.

Auſculta & perpende. Homer.

...oties ſignificabimus nos aliquid dicturos, quod ad ...i pertineat, quodque ratum ac certum futurum ſit, ...veniet illud Homer. Iliad. 1.

Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι.

...ſt, Imò aliud quiddam, tu mente recondito, dicam.

Hoc age.

...m aliquem jubemus eſſe attentum, dicimus: Hic ...o. aut: Hoc age.

Conſulendum, & conſiliis parendum. Idem.

...m admonebimus quempiam, ut viciſſim & rectum ...nſilium aliis det, & ab aliis accipiat. aut, ut ſecum ...n diligenter perpendat, & alienam ſententiam au...ùs attentis audiat, non intempeſtivum erit illud ...Iliados ſecundo libro.

Ἀλλ' ἄγ' ἄναξ, αὐτός δ' εὖ μήδεο, πείθεό τ' ἄλλῳ.

...eſt, Ipſe, age rex, benè conſulito, & pareto viciſſim.

Ceram auribus obdis.

Κηρὸν τοῖς ὦσιν ἐπαλείφῃς.

...eſt, Ceram auribus oblinis. Qui recuſant audire, ...l æqua vel iniqua. Natum ab Vlyſſis cera, qua ſuas ...ſociorum aures obturabat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

AUDACIA.

Tullius. *Fortes fortuna adjuvat.*

Propterea quod id genus hominibus fortuna quaſi veat, infenſa iis, qui nihil audent experiri, ſed vel cochleæ perpetuo latent intra teſtas.

Homer. *Animus præſens.*

Animi præſentia utilis ubique, propterea quòd ti ditas vel à conſcientia, vel ab animi pravitate vid tur proficiſci. Huic ſententiæ ſuffragatur Homeric illud ex Odyſſ. η.

Θαρσαλέ@ γδ ἀνὴρ ἐν πᾶσιν ἀμείνων
Ἐργοῖσιν τελέθει, εἰ καὶ πόθεν ἄλλοθεν ἔλθοι. *Id eſt*
Omnibus in rebus potior vir fortis & audax.
Sit licet hoſpes, & è longinquis venerit oris.

Idem. *Animus heptabœus.* Θυμὸς ἑπταβόει@.

De magno fortique & invicto dictum. Epithetum ſu ptum à clypeo Ajacis, quem Homerus Græcè hep boëon appellat, quod ſeptem boum tergoribus e obductus, atque ob id impenetrabilis.

Zenod. *Aqua præterfluit.* Ὕδωρ παραῤῥεῖ.

Id eſt, Perfluit aqua. Zenodotus & Suidas admone dici ſolitum de eo, qui nihil negotii recuſaret, & qui libet quod mandatum eſſet, effecturum ſeſe pollice tur, quippe uſq; adeò promptus ad quidvis ſuſcipie dum, ut nec navim perfluentem ingredi gravaretu

Ariſtop. *Martis pullus.* Ἄρεος νεοττός.

Martis pullum vocant ad bella magnoperè propen

Homer. *Alter Hercules.* Οὗτος ἄλλος Ἡρακλῆς.

Id eſt, Hic alter Hercules. De viro præſtrenuo, ac l borum tolerantiſſimo.

Ariſtot. *Non abjicit animum.*

De eo qui ne in afflictiſſimis quidem rebus ſpem a conſilium abjicit, ſed de recipiendo ſe utcunque cog tat, appoſitè dicetur, quod de Vlyſſe dictum Odyſſ. Homer.

Ἀλλ' οὐδ' ὡς χάρμης ἐπελήθετο πειρόμενός περ. *Id eſt*
Ac neque ſic licet afflictus oblivia cepit Navigii.

Ne quid moveare verborum ſtrepitu. Ariſtot.

ci monebit aliquem, ne ſævis verbis, ac minis deter-
tur, quò minus experiatur, accommodabit illud
meri ex Iliad. γ. ab Apolline dictum. Æneæ.

Ἀλλ' ἰθὺς φέρε χαλκὸν ἀτειρέα μηδέ σε πάμπαν
Λευγαλέοις ἐπέεσσιν ἀποτρεπέτω καὶ ἀρειῇ. *Id eſt,*
Quin rigido ferro magis obvius ito, nec unquam
Te ſævis dictis deterreat ille, miniſque.

In diſcrimine apparet qui vir. Idem.

re periculoſa difficilique, & ejuſmodi quæ virum
dатum ac ſtrenuum requirat, conveniet illud ex
ad. N.

Ἔνθ' ὅ τε δειλὸς ἀνὴρ ὅς τ' ἄλκιμος ἐξεφαάνθη.
eſt, Illic qui vir iners, qui ſtrenuus ipſa docet res.

Non cedendum malis. Idem.

quando admonebis, non oportere cedere vel ad-
rſariis, vel adverſæ fortunæ inſultibus, aut non eſſe
rtandum cum fugitivis, non inſcite detorſeris illud
eodem lib.

Οὐκ ἂν ἐν αὐχέν' ὄπισθε πέσοι βέλος οὐδ' ἐνὶ νώτῳ. Aul. G.
Ἀλλά κεν ἢ στέρνων ἢ νηδύος ἀντιάσειε. *Id eſt,*
Ne feriat jaculum cervicem aut terga, ſed ipſum
Aut ventrem, aut pectus feriat adverſa ſagitta.

Achilles.

ſigni fortitudine duces, appellabimus non invenu-
e Achilles.

Achilleum Argumentum.

ationem & Argumentum Achilleum vocabimus,
uod ſit inſuperabile & inſolubile.

Qui cum contemptu vitæ evadunt. Homer.

eos, qui gladiatorio, ſicut ait Terentius, animo
uempiam impetunt, ut aut perdant, aut pereant,
onveniet illud ex Iliad. M.

Ἀγροτέροισι σύεσσι ἐοικότες.
Id eſt, Similes agreſtibus apris.

radunt enim viatores hos provocatos rectà impete-
e provocantem, nec lancea vitata.

Neque terræ motus timet, neque fluctus. Ariſtot.

Ariſto-

Ariſtoteles libro moralium Nicomachiorum te
docens eos, qui non habitu virtutis, ſed immani
quadam naturæ nihil omnino formidant, neq
quam appellandos eſſe fortes, ſed *μαινομένους καὶ ἀν-
άλγητους*, *hoc eſt*, inſanos & ſtupidos, ſenſuque experi
εἴη δ᾽, inquit, *ἄν τις μαινόμενος καὶ ἀνάλγητος, εἰ
μηδὲν φοβοῖτο, μήτε σεισμοὺς, μήτε κύματα, καθάπερ φ
τοὺς κελτούς*. *Id eſt*, Fuerit autem quiſpiam inſanus
doloris ſenſu vacans, ſi nihil metuat, neque te
concuſſiones, neque fluctus, quemadmodum de C
tis prædicant. Nihil enim horribilius mari comm
to, terræ verò concuſſio videtur inferorum ad ſu
rorum ſedem eruptionem minitari. Tanta autem e
quarundam Galliæ Germaniæque gentium imma
tas, ut ne his quidem terrerentur, quæ maximè ſu
natura horrenda.

Homer. *Improbitas muſcæ.*

In improbum & ſubinde redeuntem, etiamſi turpit
repellatur quadrabit illud ex Iliad. XVII. Atque i
muſcæ vim intra præcordia miſit, Quæ quamvis
pelle viri ſit ſæpè repulſa, Aſſultat morſura tamen.

AUXILIUM INFIRMUM.

Plutarc. *Lunæ radiis non matureſcit botrus.*

Plutarchus hunc Ionis ſenarium ceu proverbiale
adfert, diſſerens quòd Luna, quoniam radios hab
imbecilliores, quàm ſol, excitare poſſit humores, con
coquere non poſſit.

Μέλας γὰρ αὐταῖς οὐ πεπαίνεται βότρυς. Id eſt.

Neque enim his niger maturus efficitur botrus.

Convenit in eos, qui conantur quod ob defectum vi
rium non queunt perficere. Accedet plus veneris, ſ
volentes ſignificare diſciplinas humanas non præſtar
felicitatem, dicamus *Μέλας γὰρ*, &c. In *αὐταῖς* ſubau-
diendum eſt, *ἀκτῖσιν*, id eſt radiis.

Plato. *Per fluvium traducere.*

Διαβιβάζειν τὸν ποταμόν.

Id eſt, Tranſmittere per flumen. Dicebantur, qui diſ-
ficul-

ctatem explicabant rei, quam in eruditiores aut in-
diores explicare non poterant.

Sacer manipulus. Ἱερὸς λόχος. Athen.

l, Sacer manipulus. Olim dicebatur, quemadmo-
n dicimus ſacram anchoram jaciendam, aut rem
riarios rediiſſe.

Coriaceum auxilium. Σκυτίνη ἐπικουρία. Heſych.

ſt, Coriaceum ſive pelliceum auxilium, apud At-
is infirmum & imbecille dicebatur.

Ficulnum auxilium. Συκίνη ἐπικουρία. Ariſtop.

ſt, Ficulnum auxilium, pro invalido atque inu-

BENEFICIUM CORRUPTUM.

Perdidiſti vinum infuſa aqua. Homer.

Ἀπώλεσας τὸ οἶνον ἐπιχέας ὕδωρ.

ba ſunt Polyphemi. Sic enim increpat Ulyſſem vi-
m aqua temperantem. Antiquitus merum bibebant
n ſine noxa, donec Staphilius Sirrheni filius oſten-
ſet vinum aqua diluere.

Capra Scyria. Αἲξ σκυρία.

nvenit in eos, qui beneficium maleficio corrum-
nt: aut, qui virtutes adjunctis vitiis contaminant,
que obſcurant, quive rectè inſtituta non rectè fi-
ınt. Veluti capra Scyria, quod fera ſit, mulctrum
od lacte impleverat, ipſa rurſus evertit, atque hoc
odo beneficium quod dederat, eadem perdidit.

Panis lapidoſus.

neca lib. de beneficiis II. Panis lapidoſus, (ſic n. Fa-
ıs Verrucoſus appellabat beneficium ab homine du-
aſperè datum) quem eſurienti neceſſarium ſit acci-
re, durum & acerbum eſſe.

B I B A C I T A S.

Vinaria angina. Feſtus Pompej.

ſtus Pompejus indicat, joco jactatum in eos, qui vi-
præfocantur, laborare vinaria angina, quam οἰ-
ἀγχην poſſis dicere. Ma-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Plautus.

Maduſa.

In Pſeudolo Plautina ſervus ebrius ita loquitur : I
probe nunc habeo maduſam. Feſtus Pompejus indi
apud priſcos maduſam dici ſolere temulentum , c
bitatque utrum à Græcis deductum ſit, quibus ebr
eſt *μέθυσος*, an à Latino verbo madere , quòd pro
poti vino madidi dicantur . Quòd ſi maduſam ſo
ebrium , non ebrietatem , abſurdus eſt ſermo , hab
maduſam. Vnde ſic legendum arbitror :
Ego nunc probe habeo maduſam , ita victu excura
Servus in ebrietate videtur ſibi felix , ut ſolutus om
metu, curiſque & omnium triſtium oblitus.

Parthi quo plus biberint.

De Parthis vetere proverbio dictum eſt , quò plus b
berint, eò plùs ſitire : Habet hoc temulentia, ut po
eaquam obſurduit palatum , magis ac magis cupi
haurire. Apte dicetur in avaros, aut ſtudioſos: creſc
enim diſcendi cupido cum eruditione.

Athenæ.

Καρηβαροῦντες.

Dicuntur, qui crapula gravatum caput habent. Co
veniet in temulentum ac ſomnolentum.

Idem.

Ranarum more bibere.

In eos qui deditiſſimi ad pocula ſunt , nihil interi
vel parum comedentes , rectè & non invenuſte qua
drat illud Athenæi.

Οἵ πίνουσι μόνον βατράχων τρόπον, οὐδὲν ἔδοντες.

Id eſt , Qui abſque cibo vivunt ranarum more bi
bentes.

Athen.

Nec Elephantus ebiberet.

Οὐδ᾽ ἂν ἐλέφας ἐκπίοι.

Id eſt , Nec Elephantus quidem ebiberet. De pocul
prægrandi , quum Elephantus proboſcide immenſam
aquarum vim, quum libet, hauriat.

Idem.

Cothoniſſare. Κωθωνίζειν *ſive* κωθωνίζεσθαι.

Dicebantur , qui largius biberent : & potationem
largiorem κωθωνισμὸν appellabant : Cothon autem
poculi genus eſt.

Cali-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Cylicum remiges. Κυλίκων ἐρέται. Athen.

, Cylicum remiges dicti ſunt, qui aſſiduè perpo-nt, vinum pro remo ducentes.

Κυαθίζειν.

bantur qui poculis indulgebant, quaſi dicas, cya-āre. Mihi videtur potius in eos convenire, qui è bibunt, nec ſextarios hauriunt, ſed cyathis ſub-repetitis, tamen inebriantur.

Argenteus puteus. Φρέαρ ἀργυροῦν. Idem.

, Argenteus puteus. Athenæus lib. XI. indicat ingens poculum dici ſolitum puteum argen-n, nam cyathi puſilli erant.

ONÆ FORTUNÆ COPIÆ, FELICITATIS AUT OMINIS.

Aſinus in paleas. Ὄνος εἰς ἄχυρα.

udiendum, incidit. Dici ſolitum, ubi cuipiam na lautior præter ſpem obtigerit, aut nactus for-erit aliquid, quo vel præcipuè gaudeat.

Nunc illa advenit Datidis cantilena. Suidas

Νῦν τοῦτ᾽ ἐκεῖν᾽ ἥκει τὸ Δάτιδος μέλος.

, Nunc id quod ajunt: Datidis adeſt cantio. Di-nt ubi quid lætum ac feſtivum accidiſſet. Datis piam erat Perſarum Satrapes, excellens in rei bel-gloria.

Procridis telum. Πρόκριδος ἀκόντια. Ovidius

, Procridis jacula. De iis qui veluti certis telis quid animo deſtinant, aſſequuntur. Sumptum à ſſima fabula, vel Ovidio narratore, de Cephalo certo jaculo emiſſo, Procridem uxorem interemit, s feram eſſe,

Albæ gallinæ filius. Iuvenal.

citer natum, albæ gallinæ filium dicimus.

Aut piſcem olet aut florem. Ambroſ.

piſcem olet, aut timallum. Dictum in eum, qui oleret: quòd timallus piſcis ſit odore gratiſſi-, & æque fragrans ejuſdem nominis flos.

Tullius.

Virgula divina.

Quoties quid citra humanam operam quaſi divini
nobis ſignificamus contigiſſe. Propterea quod an
quitas quemadmodum in annulis, ita & in virgis
rendis exiſtimavit aliquam fatalem, ac ceu magic
ineſſe virtutem.

Lucian.

Gygis annulus. Γύγου δακτύλιος.

Quadrat vel in homines inconſtantibus moribus,
in fortunatos, qui veluti virgula divina, quicquid
ptant, id ſuo arbitrio conſequuntur. Hujus ada
mentionem facit Lucianus in Votis, ubi quiſpiam
ptat ſibi complures annulos ejuſmodi, quales habe
Gyges: alium, quo diteſceret: alium, quo gratus &
mabilis redderetur: alium, per quem liceret vol
quocunque libitum eſſet. Nam priſcorum ſuperſti
plurimum tribuit annulorum efficaciæ.

Zenod.

Orci galea. Ἄϊδος κυνέη.

Dictitari ſolitum in eos, qui ſemet arte quapiam c
cultarent. Plutoni erat galea, quam qui geſtaret,
quoſcunque voluiſſet videbat, ipſe nemini conſ
cuus.

Lucian.

Secundo æſtu. Κατὰ ῥοῦν προχωρεῖν.

Id eſt, Secundo æſtu procedere. Sumpta metapho
à nautis, quibus facilior curſus, quum flumen aut e
iam maris æſtus ſecundus eſt.

Horat.

Bonis avibus. Malis avibus.

Cum rem feliciter aut ſecus cedere ſignificamus.
augurum obſervatione ſumptum.

Homer.

Omnia ex ſententia cedunt.

In magnopere fortunatos, quibus & rectè & ſecus i
ſtituta feliciter cedunt. Homerus:

Spicula cuncta horum feriunt, ſeu torſerit illa
Ignavus, ſeu vir fortis, quia Juppiter ipſe Dirigit

Idem.

Secundis ventis.

Secundis ventis navigare dicitur, cui res ex ſentent
ſuccedunt. Horatius:

Non agimur tumidis velis Aquilone ſecundo:
Non tamen adverſis ætatem ducimus Auſtris.

Dat

Datyli dies. Δατύλε ἡμέρα.

…i res feliciter ſucceſſerunt. A Datylo quodam, qui …ud Athenienſes ſummos eſt honores conſequutus.

Diis hominibuſque plaudentibus. Cicero.

…o eo quod eſt feliciter atque auſpicatò. Apud Poë…s pene ſolenne, Deum atque hominum fidem, Diis …que hominibus inviſus.

Semper feliciter cadunt Iovis taxilli.

Ἀεὶ γὰρ εὖ πίπτουσιν οἱ Διὸς κύβοι.

…*eſt*, ſemper cadunt feliciter tali Jovis. Dici ſolitum …eos, quibus res omnes perpetuo quodam fortunæ …vore ex animi ſententia cederent.

Sapiens ſua bona ſecum fert. Suidas.

Ὁ σοφὸς ἐν αὑτῷ περιφέρει τὴν οὐσίαν.

…*eſt*, Sapiens opes ſibi ſecum habet ſemper ſuas. A …antis, ni fallor, apophthegmate natum, qui rogatus, … nihil exportaret rerum ſuarum ex incendio pa…iæ? Ego vero, inquit, omnia mea bona mecum por… Significans ea, quæ nobis bona inſunt, vera eſſe …na, & vere noſtra.

Contingit & malis venatio. Idem.

Δέδοται καὶ κακοῖσιν ἄγρα.

…*eſt*, Contingit & ignavis è venatu præda. Vbi quid …citer obtigit immerenti, quodque fortunæ magis, …àm illius induſtriæ ſit acceptum ferendum.

Iecit Achilles duas teſſeras & quatuor. Idem.

Βέβληκ' Ἀχιλλεὺς δύο κύβους καὶ τέσσαρα.

Duas Achilles, quatuorque teſſeras jecit.

…nc verſum Suidas ex Euripide citat. Quid autem …i velit adagium, nullus explicat, niſi quod conje…re licet, dictum fuiſſe de iis, qui in omni re vince…t, propterea quod is teſſerarum jactus felix eſſet.

Tranquillo quilibet gubernator eſt. Seneca.

…eca in epiſtolis: Alioqui gubernatoris artem adeò …n impedit tempeſtas, ut oſtendat. Tranquillo enim …ajunt, quilibet gubernator eſt. Aliqui ajunt illic, …tunam adverſam ac rerum difficultatem, non ſo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

lum non obeſſe ſapienti, verùm etiam virtutem in his maxime proferre ſeſe , quæ rebus ſecundis ac pacatis latebat. Non magnum eſt adminiſtrare Rempub. cum omnia pace conſtant.

Zenod. *Effugi malum, inveni bonum.*

Ἔφυγον κακὸν, εὗρον ἄμεινον.

Id eſt, Evaſi mala, nactus ſum meliora. Dici ſolitum, ſi quando fortuna lautior cuipiam contigiſſet. Natum ajunt à cæremoniis nuptialibus.

Plautus. *Inveni, non quod pueri in faba.*

Strophylus ſervus in Aulular. Plauti. ollam auri ple[nam] à ſene defoſſam, furto ſuſtulerat, eamque rem ge[stiens] indicare hero : Reperi, inquit. Et rogatus quid reperiſſet: proverbiali nimirum figura, magnum quid dam reperiſſe ſeſe ſignificans. Eſt enim Midas vermiculus quidam, qui fabis innaſcitur : hunc ſi quando nacti ſunt pueri, geſtiunt atque exclamant perinde quaſi magnum quiddam invenerint.

Zenod. *Sardi venales.* Σαρδιανοὶ ὤνιοι.

De negotio infinitæ prolixitatis, atque inexplicabili. Idque hinc ortum eſſe tradunt, quod Tiberius Sempronius Gracchus, cum altero conſulatu Sardinian[m] domuiſſet, tantum ex ea captivorum abduxit, ut longa venditione res in proverbium abierit.

Bonorum mare. Ἀγαθῶν θάλασσα.

Dicitur & diverſam in partem. Idem de magnis & vehementer cumulatis commoditatibus. Eò quod ipſum mare miniſtret innumerabiles opes rerum , pu[ta] piſcium gemmarumque.

Thaſſus bonorum. Θάσος ἀγαθῶν.

Natum adagium à loci fertilitate. Nam Thaſſus inſula eſt juxta Thraciam , ut Zenodotus refert. Calliſtratus orator demigrans Athenis , perſuadere conatus eſt Athenienſibus, ut regionem, quæ ex adverſo erat, incolerent, multa ſplendida de ejus feracitate jactitans, quod auri venas haberet , & quod glebam optimam. Denique in ſumma , inquit, Thaſſus bonorum eſt. Hinc in vulgi ſermonem abiit. Thaſſus bonorum, de iis, qui ſplendida pollicentur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Bonorum acervus. Ἀγαθῶν σωρός. Cicero.

[D]e opibus ingentibus, unde & frequenter extructas opes, extructas opes, & cumulatas opes pro copioſis [d]icimus, tanquam acervatim congeſtas, neque pondere, neque numero, ſed ipſo cumulo infuſas.

Horna meſſis. Plautus.

[Pl]autus in Muſtel. Hornam meſſem proverbiali figura [di]xit, pro maximo emolumento, quaſi dicas, tantum [luc]ri, quantum eo anno ſit proventurum in agris.

Bonorum myrmecia. Ἀγαθῶν μυρμήκια.

[D]e immenſis opibus. Nam myrmecia Græcè ſignifi[ca]nt cavernam aut agmen formicarum. Antiquitus [fo]rmicarum cœtus opulentiam portendit.

Dathus bonorum. Δάθος ἀγαθῶν. Suidas.

[In] eandem ſententiam dici conſuevit. Eſt autem Da[th]us Thaſſiorum colonia, juxta Strymonem; cùm alio[q]uin opulenta ac florens, tum quòd habet etiam auri [ve]nas, ut hinc in proverbium abierit: Dathus bono[ru]m, de conferta rerum opulentia.

Gargara bonorum. Idem.

[I]nnumerabilem hominum, rerumve vim, priſci gar[ga]ra dicebant, ficta, ni fallor, voce, à ſtrepitu, quem fa[ci]t hominum congregatorum multitudo, aut rerum [con]fuſarum copia. Vnde & Gargaro verbum, quod ſigni[fi]cat perſtrepo præ multitudine.

Bona terræ. Τὰ τῆς γῆς ἀγαθά.

[D]e bonis immenſis, & omnigenis, quaſi dicas quic[q]uid terra progignit, omnium rerum parens.

Ingens rerum multitudo. Homer.

[C]um admirandam hominum aut rerum ſeu malo[ru]m multitudinem indicare volemus, conveniet illud [H]omericum:

Quot frondes, & quot ſunt verno tempore flores,
Vtque globatarum muſcarum examina multa.

Bonorum glomi. Ἀγαθῶν ἀγαθίδες.

[D]e opibus extructis, & affatim cumulatis. Sumpta [m]etaphora à glomere textorio, cui fila ſunt obvoluta,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

aut certe ligno illo textorio, cui filorum maxima v[...] eſt obvoluta.

Lucian. *Copiæ cornu.* Ἀμαλθείας κέρας.

Cum affatim omnia ſupereſſe ſignificamus, Copi[...] cornu dicimus.

Euſtat. *Lac Gallinacium.* Ὀρνίθων γάλα.

Eundem habet ſenſum. Dicitur enim in opulentos, [...] quibus quidvis rerum ſuppeditat. Aut de raris inven[...]tu, atque ob id precioſis, ut ſit hyperbole, ſignifican[...] nihil omnino deeſſe.

Extis pluit. Ἄλλασιν ὕει.

Id eſt, Lucanicis pluit. Sermo eſt proverbialis de prodi[...]gioſa rerum copia. Qui jocus etiam hodie durat apu[...] idiotas. Siquidem Ἀλλᾶς Græcis exti genus eſt, ex qu[...] fruſtulatim conciſo farta conficiuntur.

Plutarc. *Capram cœleſtem Orientem conſpexerunt.*

Αἶγα τὴν οὐρανίαν ἐπιτέλλουσαν ἐθεάσαντο.

Hoc dici ſolitum in eos, quibus omnia feliciter, equ[...] animi ſententia ſuccederent. Propterea quod antiqui[...]tus opinione vulgi comprobatum eſt, qui capram il[...]lam jovis altricem, & ob id in ſiderum relatam nu[...]merum conſpexiſſent, quicquid votis conciperent, ejus compotes futuros.

Ariſtop. *Bono fortunæ.* Ἀγαθοῦ Δαίμονος.

Id eſt, Boni genii, vel bonæ fortunæ, ſubaudi, nomi[...]ne. Sermo eſt benè ominantis in re quapiam aggre[...]diunda.

Theocr. *Oculus dexter mihi ſalit.*

Ἄλλεται ὀφθαλμός μοι ὁ δεξιός.

Id eſt, Salit mihi oculus dexter. Vbi ſpes eſt viſuros nos lætum quippiam, & vehementer exoptandum. Hodieque per jocum ajunt, ſibi dextram tinniiſſe au[...]rem, ſignificantes alicubi ſermonem de ſe abſentibus factum cum laude.

Homer. *Bona ſpes oſtenſa.*

Cum bona quæpiam ſpes affulget alicunde perficien[...]di quod propoſuimus, conveniet illud ex Odyſſ. lib [...]

Ὀς

Ὥς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις. Homer.
eſt, Sic fato felix à dextris advolat ales.

Deus undecunque juvat, ſi modò propitius.

Deus ubique præſens eſt, ſi faveat: neque refert ubi ntium agas, illo propitio. Ad hanc ſententiam accommodes licebit illud Homeri:

Ῥεῖα Θεός κ᾽ ἐθέλων καὶ τηλόθεν ἄνδρα σαώσαι.
Si libeat ſervare procul quoque Numina poſſunt.

Lux affulſit.

Ubi melior rerum ſpes oſtendi cœperit, lucem affulſe dicunt. Porro lumen fauſti ominis apud veteres fuiſſe, teſtis eſt M. Varro lib. de Lingua Latina II.

Noctua volat. Γλαῦξ ἵπταται. Zenod.

Priſcis Athenienſibus noctuæ volatus victoriæ ſignum ſymbolum exiſtimabatur, propterea quod avis hæc Minervæ ſacra crederetur, quæ quidem dicta eſt iam male conſulta Athenienſium bene fortunare. De rebus feliciter atque ex animi ſententia ſuccedentibus dici conſuevit, Noctua volat.

Laureum baculum geſto. Suidas.

Δαφνίνην φορῶ βακτηρίαν.

eſt, Laureum porto baculum. Suidas tradit ita ſolere loqui eos, qui eſſent ab aliquibus inſidiis petiti, feliciterque periculum effugiſſent, propterea quod laurus credita eſt adverſus venena remedium habere.

Midas in teſſeris conſultor optimus. Idem.

Μίδας, ὁ ἐν κύβοισιν εὐβουλότατος.

eſt, Midas, qui in teſſeris conſultor optimus: proverbium à teſſerarum ludo natum. Eſt enim Midas, jactus vocabulum. Accommodari poterit adagium in rem quæ forte fortuna bene cadit.

Boves Meſſis tempus expectantes.

Βοῦς ἄμητον ἐπιτηροῦντες.

eſt, Boves meſſem obſervantes. Dici ſolitum, ubi his ingentium emolumentorum ſpe laborem ſumere. Inde dictum quod boves meſſis tempore, majo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

re laborant fructu, propterea quod inter trituram p
ſcuntur interim, & pabulum largius apponitur: Co
tra, cum vere aut hyeme proſcindunt arvum, hoc m
leſtior eſt arandi labor, quod nullo præſenti fructu l
niatur.

Suidas.

Bos apud acervum.

Βοῦς ἐπὶ σωρῷ.

Ideſt, Bos in acervo. De ſplendide ampliterque v
ventibus, quique in ubere rerum affluentia prolixi
faciunt ſumptum. Aut quemadmodum ait Suidas, c
iis, qui in media rerum copia conſtituti, non ſinunt
præſentibus bonis frui. Tranſlatum arbitratur à bo
bus trituram exercentibus, quibus, quod os obligatu
habeant, non licet veſci tritico, quod excutiunt: ut ſ
mile ſit illi: Tantalus inter undas ſitiens.

Philo-ſtratus.

Bos ad præſepe. Βοῦς ἐπὶ φάτνῃ.

In emeritos dici conſuevit, quique jam ob ætate
ocio vitæque molliori indulgent. Effertur & ad hun
modum: Bos in ſtabulo. Congruit & in eos, qui nulli
honeſtis negotiis exercentur, ſed turpi otio atque ab
domini ſerviunt.

Homer.

Quæ divinitus contingunt.

Qui dicet quippiam non cuivis contingere, quiſqui
optat, ſed divinitus dari, velut ingenium, forma, vires
uſurpare poterit illud Homericum ex Iliad. 3. lib.

Ἑκὼν δ᾽ οὐκ ἄν τις ἕλοιτο.

Non quiſquis volet illa ferat.

Idem.

Autoritas divinitùs.

Divinitùs contingit, ut idem homo nunc magni fia
nunc deſpiciatur. Ex Odyſſeæ. XVI. Eſt proclive dei
amplus quos claudit Olympus: Reddere vel deſpe-
ctum hominem, aut adjungere honorem.

Idem.

Felicitas à Deo.

Θεοῦ δὲ δῶρόν ἐστιν εὐτυχεῖν βροτοῖς. *Ideſt*, Felicitas datu
Deûm homini munere. Vt res noſtræ benè cedant, id
in nobis ſitum non eſt, ſed à ſuperûm arbitrio pen-
det. Hominum eſt conatus, Dei eſt eventus.

Primum

rimum rectè valere, proxima forma, tertio loco divitiæ.

:o lib. II. de Leg.

έγεται γὰρ, ὡς ἄριστον ὑγιαίνειν, δεύτερον δὲ κάλλος, τρίτον δὲ πλοῦτος.

ſt, Ajunt enim optimum ac potiſſimum eſſe, bo- a valetudinem, proximum formam, tertium divi- i. Alius quidam dicit: Recte valere, & ſapere, duo e bona. Juvenalis: Curandum eſt ut ſit mens ſana corpore ſano.

Deum eſſe. Deum facere. Tullius.

perbolæ ſunt proverbiales de ſingulari laude di- s. Tullius in Oratoris ſui libro II. in quo tu mihi us eſſe videris, id eſt, ſingularis, ac ſummus. Inde num quod priſci mortales, ſi quem ob egregias, ac nime vulgares virtutes ſuſpiciebant, eum Deum, ac genitum ajebant.

In cœlo eſſe. Idem.

eo quod eſt ſupra modum fortunatum eſſe ac riosum.

Quævis terra patria. Πᾶσα γῆ πατρίς. Zenod.

monet adagium, virum ſapientem ac bonum, ubi- aque gentium vixerit, felicem eſſe. Vnde & Socra- interrogatus: Cujas eſſet, mundanum ſe eſſe, re- ndit.

Virtute duce, comite fortuna. Cicero.

Tullius epiſt. famil. libro decimo ad Plancum: nnia ſumma conſequutus es, virtute duce, comite tuna. Virtus eligit quod eſt optimum. Quod ſi n ſuccedit, tamen in rebus præclaris, & in magnis, am voluiſſe pulchrum eſt. Sin ſuccedit, prima laus betur virtuti tanquam egregii facinoris duci: pro- ma fortunæ, quæ virtuti ſubſervierit.

Sale nihil utilius.

mperio & hoc à doctis proverbii titulo comme- ratum. Humano corpori nihil eſſe utilius ſale & e.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Plautus. *Supercilium ſalit.*

Quoties bona quædam ſpes titillat animum n ſtrum, dicere licebit nobis ſalire ſupercilium. Sum ptum à vulgi ſuperſtitione, quod futurorum augur captat ex corporis affectibus, ut ſi quod membru pruriat præter evidentem cauſam, ſi dexter ocul ſaliat, ſi auris dextra tinniat.

BREVILOQUENTIA.

Grata brevitas.

Χάρις βαιοῖσιν ὀπηδεῖ. *Id eſt,* Adjuncta eſt parvis gra tia rebus. Quædam mole placent ac magnitudin Sunt quæ ob id grata ſunt, quòd minuta: veluti gem mæ quædam ac ſculpturæ. Idem uſu venit in epiſt lis ac libris, qui non rarò ipſa brevitate redduntu commendatiores, præſertim apud faſtidioſos & oc cupatos.

Cicero. Ἐν ἐπιτομῇ.

M. Tullius epiſt. ad Attic. lib. v. Epiſtola, cujus in tium, Saturnalibus mane: Hoc jam ſic habeto, ne hoc exercitu hic tanta negotia geri potuiſſe. Quæ co gnoſces ἐν ἐπιτομῇ. Sic enim concedis mihi proxim literis: ἐν ἐπιτομῇ dixit, pro eo quod erat διὰ βραχέων ſummatim, & compendio, reciſis iis, quæ minus a rem pertinent.

Laconiſmus. Λακωνισμός.

Laconiſmum veluti proverbio breviloquentiam vo cant, pro eo, quod eſt, paucis & compendio dicere, λακωνίζειν quod eſt affectare breviloquentiam.

Plautus. *Tribus bolis.*

Plautus in Curculione: Si vis tribus bolis, velim chla mydem. Tribus bolis dixit, pro compendio, qua tribus verbis. Nam bolum Terentius accipere vide tur pro eo, quod Græci vocant βλωμόν. Quod auten continuò devoratur tribus bolis edi dicitur.

Varro. *Pauciloquus, ſed eruditus.*

In eum, qui pauca quidem, ſed tamen auditu dign loquitur.

Minore finire pomœrio. Et his ſimilia.

Pverbii rationem ſapiunt hujuſmodi ferme meta-
oræ: Finire pomœrio, Præſtituere metam, Circum-
bere cancellis, & ſi quæ ſunt ſimiles.

Numero dicis. Plautus.

utus in Caſſina: Numero dicis, dixit pro eo, quod
: Facilè & compendio. Feſtus exponit pro cito ac
eriter. Idem: Numero mihi venit in mentem.

Vno faſce complecti. Plinius.

ıd Plinium, pro eo quod eſt: Eadem opera & con-
ctim agere, non ſeparatim. Tranſlatum eſt ab iis,
res multas ſimul colligunt, quo commodius geſta-
queant.

Tribus verbis. Hieron.

bus verbis, pro pauciſſimis dicere, proverbiale
D. Hieronymus in Dialogo Luciferani & Ortho-
ci: Tribus, ut ajunt, verbis rem iſtam grandem
olviſti.

CÆCUTIENTIA.

Lolio victitant. Plautus.

lio victitare, dicuntur luſcioſi & cæcutientes. Plau-
: Mirum eſt Lolio victitare te tam vili tritico. Lo-
m autem Plinius inter frugum peſtes commemorat,
a cum carduis & tribulis.

Saturniæ lemæ. Κρονικαὶ λῆμαι. Socrat.

cæcutientes, & ſtupidos dicitur, præſertim in eos,
i ætatis vitio deſipiſcunt. Eſt enim lema humor in
ulis concretus, unde lippitudo naſcitur. Porrò Sa-
rniæ dicuntur quaſi ſeniles ac veteres, propterea
od Saturnus podagroſus ac ſenex à poëtis fingitur,
temporum Deus.

Cucurbitas lippis. Κολοκύνθας λημᾷν. Idem.

eſt, Lippire cucurbitas, ad ſuperiorem adagii for-
am pertinet. Verba ſunt Socratis oſtendentis nu-
s; *hoc eſt*, niſi planè nihil vides, & tantas habes in
ulis lemas, quantæ ſunt cucurbitæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Lucian. *Ollas Lippire.* Χύτραις λημᾶν.

Proverbialis hyperbole, proximæ ſimillima. Lucian adverſus ineruditum, & multos coëmentem libro χύτραις λημῶντες, inquit, *Id eſt*. Ollas lippientes. Lachrymas indicans ollis æquales. Hoc adagium utrunque quoties ad animum refertur, fit elegantius & jucundius. Veluti ſi quis hominem craſſi judicii ac vehementer cæcutientis & turpiter errantis, dicat lippire non lemis, ſed ollis.

Homer. *Hypſea cæcior.*

Satis apparet parœmiam ab Hypſe muliere quapiam infami, notæque cæcitatis eſſe profectam.

Juvenal. *Tireſia cæcior.*

A notiſſima fabula ſumptum. Juvenalis: Nec ſurdum, nec Tireſiam quenquam eſſe deorum. Tireſiam proverbiali figura pro cæco dixit. Quemadmodum Horatius pro paupere Irum:

Intererit multum, diveſne loquatur an Irus.

Suidas. *Talpa cæcior.*

Τυφλότερος ἀσπάλακος.

Id eſt, Cæcior Talpa. De iis, qui ſupra modum cæcutiunt, aut qui minimè judicant.

Ariſtop. *Cæcior leberide.*

Τυφλότερος λεβηρίδος.

Eſt autem leberis (quemadmodum oſtendimus & alibi) pellis illa ſicca, quam ſerpentes, cicadæ, & ſi quid aliud animantis genus exuunt, quoties ſibi juventam renovant. In hac enim apparet effigies duntaxat oculorum, ac membranula quædam tenuiſſima, qua ſerpentum oculi præteguntur. Adagium trifariam refertur: Cæcior leberide. Nudior leberide. Inanior leberide.

Idem. *In canis podicem inſpicere.*

Ariſtophanes ἐν ἐκκλησιαζούσαις: τοῦτον μὲν εἶπον ἐς κυνὸς πυγὴν ὁρᾶν *Id eſt*, Canis quidem hunc inſpicere juſſi podicem. Ariſtophanis interpres admonet vulgò dici ſolere in cæcutientes.

Cim-

Cimmeriæ tenebræ. Lactant.

ultam obſcuritatem aut animi caliginem, Cimme-
s tenebras appellant.

Cæca ſpeculatio. Ἀλαοσκοπιή. Suidas.

idas proverbialem dictionem admonet, quoties
t connivent, quibus datum eſt negotium: aut ipſi
il vident, quibus obſervandi partes ſunt delegatæ.

Cæcus cæco dux. Τυφλὸς τυφλῷ ὁδηγός. Horat.

lagium Euangelicis literis celebratum. Uti licebit,
oties indoctus indoctum docere, inconſultus im-
denti conſilium dare conabitur.

eque cæcum ducem, neque amentem conſultorem. Ariſtop.

baudiendum adhibeas: Diſce, ſed à doctis. Conſi-
m pete, ſed à conſultis.

Palpari in tenebris. Ψηλαφεῖν ἐν τῷ σκότῳ.

eſt, Manu tentare in tenebris. Dicuntur, qui rem
ſcuris veſtigant conjecturis.

E duobus tria vides. Ἐκ δυοῖν τρία βλέπεις.

eos, qui vel ætate, vel ebrietate, vel alio quopiam
ulorum vitio cæcutiunt.

Pulverem oculis offundere. Hieron.

lverem ob oculos offundere dicitur, qui de indu-
ia rem obſcurat, & adverſario judicium eripit.

Nox humida. Νὺξ ὑγρά. Diogen.

e malis imminentibus dici ſolitum. Quemadmo-
m de lætiore fortuna dicimus: Exoriri lucem.

Cæci præſcriptio. Τυφλοῦ παρακέλευσις.

eſt, Cæci juſſio ſive exhortatio, dicitur abſurda:
oties ipſe, qui præſcribit, non intelligit quid dicat.
anè convenit homini inſigniter caliganti.

CALUMNIA.

Sycophanta. Συκοφάντης. Ariſtop.

cophantæ cognomen, vulgò probri loco tribueba-
r. Convitium proverbiale in calumniatores, &
amvis puſilla de cauſa litem moventes.

Demoſt.

Theocrines Tragicus.

Τραγικὸς Θεοκρίνης. *Id eſt*, Tragicus Theocrines. Uſurpavit hoc adagium Demoſthenes adverſus Æſchinem: Theocrines primùm Tragœdiarum auctor fuit, deinde calumniator & ſycophanta. Unde Demoſthenes in oratione pro Cteſiphonte, Æſchinem Tragicum Theocrinem vocat.

Æſchin.

Falſum probrum.

Sententia proverbialis eſt apud Æſchinem in oratione, Περὶ παραπρεσβείας: τὸ γὰρ ψευδὲς ὄνειδος οὐ περαιτέρω τῆς ἀκοῆς ἀφικνεῖται. *Id eſt*, Falſum probrum non pervenit ultra aures. Qui audit convicium, cujus ſibi conſcius eſt, graviter animo vulneratur. At qui falſo probro aſpergitur, non perinde commovetur; non enim deſcendit altius in animum hominis rectæ conſcientiæ.

Tullius.

Hoc municeps, aut vicinus nunciavit.

M. Tullius in oratione pro Roſcio: Soletis cum aliquid hujuſmodi auditis, Judices, continuo dicere, neceſſe eſt aliquem municipem aut vicinum dixiſſe. Solent enim à vicinis ac municipibus vicinorum ac municipum ſcelera potiſſimum prodi. Quin & hodie vulgò dicunt, dedecus hujuſmodi à conterraneis aut civibus oriri. Nam ſi quod fortunæ incommodum, ſi qua vitæ labes, ab illis, quoniam ſciunt, proditur.

Plautus.

Albo reti aliena captant bona.

Rete Plautus accipit pro calumnia quadruplatorum & paraſitorum. Album dixit, alludens ad codicillos & dicas, ſyngraphaſque, quibus lis intenditur peragiturque.

Ariſtop.

Non eſt remedium adverſus ſycophantæ morſum.

Ἀλλ᾽ οὐκ ἔνεστι συκοφάντου δήγματος.

Id eſt, adverſus ſycophantæ ictum non ineſt, ſubaudiendum pharmacum, *id eſt*, remedium. Dictum eſt in calumniam, cujus morſus non ſolum pernicioſiſſimus, verùm etiam inevitabilis, quod clancularius plerumque ſit.

Ar-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Argiva calumnia. Ἀργεῖα φορά.

...ſt, Argiva inſectatio. De calumnioſis & delatori...s dici ſolitum. Nam Argivos olim notavit antiqui...e, tanquam ſycophantas & litium avidos.

Boliti pœnam. Βολίτου δίκην. Diogen.

...liti pœnam dicunt, ubi quis de re frivola nihilique ...ſtitur. Bolitus autem Græcis ſignificat ſtercus bu...lum. Porro Solon legem tulit, quæ pœnam mi...patur etiam iis, qui bubulum ſtercus furto ſuſtu...lent.

Cydi pœnam debet. Κύδου δίκην ὀφείλει.

...δος prima correpta, convicium ſignificat: κυδάζειν ...p eo quod conviciari. Proinde cùm quis ob rem fri...dam, velut verbum aliquod temere dictum, defer...ur, vexareturque, eum proverbio dicebant Cydi ...nam debere. Nam antiquitus mulcta dicebatur iis, ...i petulantiùs in quempiam aliquid dixiſſent.

Chius. Χῖος ἀποπατῶν. Ariſtop.

...eſt, Chius cacans. Ariſtophanis interpres indicat ...pverbio jactatum in eos, qui contaminarent con...tarcarentque civitatem.

Pattæcione calumnioſior.

Πατταικίωνος συκοφαντικώτερος.

...eventu natum. Nam Pattæcion quiſpiam infamis ...lumniator, cui quum mos eſſet bonis viris calu...nias ſtruere, atque hoc tam fœdo quæſtu parare ...m, tandem deprehenſus, convictuſque pœnas de...t capite.

Crater litium. Κρατὴρ κακῶν. Ariſtid.

...eſt, Cratera malorum. De re permoleſta, ſive de ho...ine litium auctore.

Fruſtra Herculi. Εἰκῆ τῷ Ἡρακλεῖ.

...abaudi, calumniam ſtruxeris. De his dici conſuevit, ...ui ſic omnia ſua negocia gerunt, ut nemo queat aut ...deat calumniari. Nam Herculi mos erat res alienas ...i abducere, non dolo. Conveniet aut in vehementer

lau-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

laudatum probatumque, aut in præpotentem, quer
inſimulare tutum non ſit.

Samii mores. Σαμιακὸς τρόπος.

Quadrabit in eos, qui ſuos quoſdam habent mores, cæterorum moribus diſſidentes.

Abydus, Abydenus.

Abydenorum mores in proverbium abierunt. Nar Abydeni dicti ſunt ſycophantæ, ſeu molles & effœminati.

CARPENTIS SEIPSUM.

Ariſtop. *Domeſticum theſaurum calumniari.*

Τὸν οἴκοι θησαυρὸν διαβάλλεις.

Id eſt, Domeſticum theſaurum calumniaris, ſive traducis, *id eſt*, tua ipſius carpis, laceraſque.

Horat. *Propria vineta cædere.*

Ut vineta egomet cædam mea, id eſt, Ut à meipſ incipiam. Tranſlatum videri poteſt, vel ab amputantibus vineam, vel ab iis, qui per incuriam novella vites lædunt.

Homer. *Quò tranſgreſſus.*

Pythagoras ſolitus eſt admonere adoleſcentes, ut quoties domum ingrederentur, hunc verſiculum ſuo cum animo verſarent.

Πῆ παρέβην, τί δ' ἔρεξα, τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη.

Id eſt, Lapſus ubi, quid feci, aut officii quid omiſſum eſt.

CAUSA INDEFENSA.

Heteromolia cauſa. Ἑτερομόλιος δίκη.

Dicitur apud Græcos, quæ ab altera duntaxat agitur parte, nullo præſente, qui contradicat. Uſurpabitur non ineleganter, ubi quis damnat abſentem. Veluti cum defunctorum libros carpimus.

Lucian. *Deſerta cauſa.* Ἐρήμη δίκη.

Cum nemo repugnat. Tranſlatum à judiciis, ubi nonnunquam altera pars cedens tradit cauſam adverſario.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

[…]i Itaque deſerta cauſa vincere, eſt vincere nullo […]tra pugnante.

Ne de lite pronuncies. Phocil.

Τίς ἂν δίκην κρίνοιεν.

[…]ſt, De lite quinam judices? Admonet non temere […]nunciandum de quopiam, niſi re ultro citroque […]igenter cognita.

Haud impunè vindemiam facies. Ariſtop.

Οὐκ ἐρήμας τρυγήσεις.

[…]ios competet, qui nullo ſervante, impunè decer[…]t uvas. Solent enim vitibus & pomariis adhiberi […]todes, præſertim autumno, cum jam maturi fœtus […]m invitant.

CEDENDUM MULTITUDINI.

Ne Hercules quidem adverſus duos. Plato.

Μηδ' Ἡρακλῆς πρὸς δύο.

[…] *eſt*, Nemo uſque adeò viribus excellit, ut unus […]ribus par eſſe poſſit. Neque indecorum eſt, cede[…] multitudini.

Vni cum duobus non eſt pugnandum. Homer.

[…]ine eſt ſuperiori. Huc alluſit & Catullus in Epitha[…]aio: Noli pugnare duobus.

Cedendum multitudini. Idem.

[…]i ſuadebit non eſſe pugnandum uni cum multis, […]lucet illud Homer. Accerſet mox ipſe ſibi crudelia […]a, Si multis pugnare velit.

Extra publicam viam ne deflectas. Diogen.

[…]quendum ut plures, ſapiendum ut pauci. Ita ſunt […]ædam, in quibus cum vulgo convenire, dexterita[…] eſt.

Plurium calculus vincit.

Τῶν πλειόνων ψῆφος νικᾷ.

[…]oties in conſilio ceditur multitudini. Livius: Pars […]uit, major meliorem vincit. Plinius in epiſtolis […]eritur numerari ſententias, non expendi.

[V]nus vir, nullus vir. Εἷς ἀνὴρ, οὐδεὶς ἀνήρ. Plato.

Id eſt,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Id eſt, Vir quidem unus, nullus eſt. Senſus eſt, nil egregium præſtari poſſe ab uno homine, omne aux lio deſtituto.

Idem. *Contra duo contraria pugnare difficile.*

Libro de leg. 11. Ὀρθὸν μὲν δὴ, πάλαι τε εἰρημένον, ὡ πρὸς δύο μάχεσθαι τἀναντία, χαλεπὸν, καθάπερ ἐν τ νόσοις πολλοῖς τε ἄλλοισι. *id eſt*, Verum eſt illud, & ja olim proverbio celebratum, arduum eſſe adverſu duo, eaque contraria pugnare, quemadmodum i morbis aliiſque compluribus. Significat nobis eſſe g minam pugnam adverſus divitias, tum adverſus eg ſtatem.

Homer. *Vnus contra multos.*

Apud Homerum multa in hanc ſententiam, tamet non iiſdem verbis & locis, leguntur, ut in Odyſſ. υ.

Χαλεπὸν γὰρ ἐρυκακέειν ἕνα πολλάς. *Id eſt*,
Difficile ac durum eſt unum compeſcere multos.
Occaſionem adagii variè narrant.

CUM AUXILIO, CITRA AUXILIUM.

Plato. *Frater viro adſit.* Ἀδελφὸς ἀνδρὶ παρείη.

De fido auxilio dici ſolitum, propterea quod in rebu periculoſis vix unquàm frater ſoleat fratri deeſſe.

Homer. *Sine ope divina nihil valemus.*

Manca eſt omnium mortalium induſtria, omniſque conatus, niſi favor aſpiret divinus. Ad id accommodabis illud Homer. Odyſſ. γ.

Πάντες δὲ θεῶν χατέουσ' ἄνθρωποι. *Id eſt*,
Mortalis divûm auxilium deſiderat omnis.

Ne gladium tolles mulier.

Μὴ μάχαιραν αἶρε θῆλυ.

Ne ſuſcipias negocii molem, cum nequeas auxiliari. Poteſt in hunc trahi ſenſum: Spem ne oſtendas, quam præſtare non poſſis.

Plutarc. *Non abſque Theſeo.* Οὐκ ἄνευ Θησέως.

Cum ſignificamus rem alieno auxilio confici. Aut cum ſignificamus rerum omnium communitatem ac ſo-

atem. Nam Zenodotus ſcribit, Theſeum per-
s viris fortiſſimis in certaminibus auxilio fuiſſe.

obus pariter euntibus. Σύν τε δύ' ἐρχομένω. Homer.

, Si duo conjuncti veniant. Locus eſt apud Ho-
m, Iliados ξ. ubi Diomedes iturus exploratum
agant Trojani, comitem poſtulabat. Id enim
um jucundius, tum tutius.

Nihil profuerit bulbus. Athen.

ὐδέν σ' ὀνήσει βολβὸς, ἂν μὴ νεῦρ' ἔχῃς.
ervis carentem juverit bulbus nihil. Martial.
il aliud, bulbis quàm ſatur eſſe, potes.
s autem ad irritandam Venerem valet. Licebit
recundiorem uſum trahere: Nihil prodeſt ſtu-
, ni vis adſit ingenii.

Tradunt operas mutuas. Terent.

ſlatum videtur ab agricolis vicinis, qui mutuam
ſeſe operam commendare ſolent. Ab artificibus
, qui mutua nonnunquam utuntur opera: maxi-
bri ærarii.

Alieno auxilio potentes. Homer.

alienis præſidiis freti, facinus aliquod egregium,
ui alieni prætextu nominis aliquid faciunt, in
ppoſitè torquebitur illud Homeri Iliad. θ.
στῆ δ' ἄρ' ὑπ' Αἴαντος σάκεϊ Τελαμωνιάδαο. *Id eſt,*
onſtitit Ajacis Clypeo ſeptemplice tectus.

Alieno ferox præſidio. Idem.

æras innuere, quod ferox ſit quiſpiam, & impro-
moliatur, id eum non facere domeſticis viribus
m, verum alicujus potentioris fultum præſidio,
clanculum illi ſuppeditat & animum & opem, id
ommodes licebit.
a quidem hic nequaquam audet ſine numine, ve-
rùm
ut divorum aliquis humeros caligine tectus.

Titanas imploras. Τιτᾶνας καλεῖς. Diogen.

ſt, Titanas invocas. Ubi quis ſuis diffiſus viribus
num implorat auxilium. Sumptum à Gigantum
la, in qua Jupiter ſuo timens Olympo, Titanas in
ilium accerſivit. *An-*

Terent.

Ancora domus.

Ancoram Græci pro refugio proverbialiter uſur ſolebant. Denique quicquid illud eſt, cui inniti cuiuſque fulcimur fiducia, ancoram vocant. M phora à nautis ſumpta.

Horat.

Columen familiæ.

Donatus columen dici putat, perinde quaſi c mnam dicas, cui reliqua domus innitatur, unde quitus ſervos majores columellas dictos.

Noſtro Marte.

Quoties nullius auxiliis adjuti noſtropte ingenio priiſque viribus rem peragimus, noſtro Marte p gere dicimur: aut etiam cum noſtro periculo res ritur.

Sine cortice nabis.

Sine cortice nare dicuntur, qui jam per ætatem egent cuſtode morum, aut qui eo doctrinæ proc runt, ut jam præceptorum opera non habeant o Puto proverbium ſumptum à juvenibus, qui qu primùm natare diſcunt, corticibus aut ſuberibus v tri ſubligatis natant, deinde exercitatiores citra juſmodi adminicula natare incipiunt.

Suidas.

Incaprificatus es. Ἀνερίνασος εἶ.

Suidas putat dici in mollem & infrugiferum. Sunt referant ad eos, qui tueri non queant id quod n ſunt boni.

Heſiod.

Multæ manus onus levius reddunt.

Significat etiam difficilia facile confici, ſi quis r ipſe ſolus negotium aggrediatur, ſed in plures ad tores & auxiliares manus partiatur. Sumptum à lendis oneribus. Heſiod. in opere Ἔργα ϗ ἡμέραι.

Πλείων ϗ πλεόνων μελέτη. *Id eſt*,
Plus poteſt & plurium induſtria.

Homerus. Iliad. μ.

Ἀλλ' ἐφομαρτεῖτον, πλεόνων δέ τι ἔργον ἄμεινον.

Id eſt, Adſitis comites, multorum induſtria namqu
Plus pollet, quàm paucorum.

Re opitulandum, non verbis. Homer.

[..]a re opus eſt, nil proſunt verba. Homer. Iliad. π.

Ἐν γὰρ χερσὶ τέλος πολέμου, ἐπέων δ' ἐνὶ βουλῇ.

[..]t, Verba in conſilio, valet in certamine robur.

Chordæ vice. Ὡς ἀντὶ χορδῆς. Plutarc.

[..]t, Tanquam chordæ loco. Conveniet, ubi quod [..]bi diminutum videbatur, ſuppletum aliunde ſi-[..]icabimus.

Vivus fueris, vel cæpe ſolum accipies. Zenod.

Ζῷος φυλάσσῃ, κρόμμυον μόνον λαβών.

[..]t, Si cæpe tantum ſumpſeris jam vixeris. In eos [..] ſolitum, qui è re quapiam puſilla magnam opi-[..]nem conſequuntur. Apparet natum ab ægroto, qui [..]dico porrigente cæpe, revaluerit, herbam alioqui [..]beiam, nec eam admodum ſalubrem corpori.

[..]apyri fructus non poſtulat magnam ſpicam.

Βύβλου δὲ καρπὸς οὐ κρατεῖ μέγαν στάχυν.

[..]ſt, Biblus virens haud ſuſtinet ſpicam gravem. Di-[..]olitum de iis, qui dignè ſuis ipſorum bonis frui non [..]ſſent: propterea quod byblus ob culmos invalidos [..]cam granis onuſtam ferre non poteſt. Byblus autem [..]nci ſpecies, quam Latini papyrum appellant.

Si Deus voluerit. Iacob. Apoſt.

[..] re futura, cujus exitus pendeat à Dei favore. Nam [..]am vulgo dicunt ominis cauſa: Si Deus voluerit, [..]que ita nos loqui Jacobus Apoſtolus docet.

Meis auſpiciis. Virgil.

[..]eis auſpiciis, pro meo arbitrio, meiſque præſidiis [..]xit Maro Æneid. 4. Translatum ab Imperatoribus [..]omanis, quibus mos erat, non committere præ-[..]um niſi conſultis auſpiciis.

Porrigere manus. Vlpian.

[..]orrigere manus, pro auxilio eſſe, vulgatiſſimum eſt, [..]d elegans. Feſtivius erit de rebus animi, veluti ſi di-[..]as: animo dejecto manum porrigit philoſophia.

Sine canibus & retibus. Pindar.

Ἄνευ κυνῶν τε καὶ λίνων.

Id eſt,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Id eſt, Abſque canibus & retibus. Hoc quidem ſche… te Pindarus ſignificavit ſummam celeritatem. Q… enim pedibus aſſequatur cervos, niſi aut à canibus… morentur, aut implicentur retibus. Conveniet… men in eos, qui clancularii artibus capiunt præda… Dicitur & in eos, qui non alienis præſidiis, ſed p… prio Marte rem gerunt.

Procul. *Pecunia abſque peculio fragilis.*

Inter agricolas proverbium jactatum fuit. Solent a… tem ſenes aut agricolæ ſummam aliquam ſeponere, … nihil ſupereſſet, ſi res incendio, bello, aut ferro pe… rent. Poteſt deflecti in eum, qui felicitatis ſumma… ponit non in rebus extrariis, ſed in animi bonis, … illis caſu perditis, habeat quò confugiat, nec deſpo… deat animum.

Homer. *Summa vi defendere.*

Si quis alterum ſumma vi tuebitur, quadrabit illu… Homeri. Iliad. ς.

Περὶ δὲ οἱ δόρυ τ' ἔχε καὶ ἀσπίδα πάντοσε ἴσην.

Id eſt, Undique texit eum lancea, clypeoq; rotund…

Tanquam heros in clypeo excipere.

Ἀλλ' ὥσπερ ἥρως ἐν ἀσπίδι ξενίσαι σε βούλομαι.

Id eſt, Imò tanquam heros in clypeo te volo hoſpiti… excipere. Dici ſolitum ubi quis ſuis ipſius artibus au… benefactis fretus, de amicis bene mereri conaretur… Inde ductum quod antiquitus heroës aſſiduè armi… agentes, velut in clypeo verſabantur, & ſi quid opu… fuiſſet amicis, quod armis præſtari poterat, id prom-pte præſtabant, utpote ſola virtute divites.

CITRA LABOREM.

Plinius. *Citra pulverem.* Ἀκονιτί.

Id eſt, Citra pulverem, Græci dicunt contingere, quo quis facile citraque negotium potiretur. Tranſlatum vel ab Aphe, *id eſt*, à pulveris contactu, quo ſe ſpar-gebat in palæſtrico certamine congreſſurus.

Lucian. *Citra arationem citraque ſementem.*

Quæ citra noſtram operam caſu nobis eveniunt

ἀσπαρ-

αρτα καὶ ἀνήροτα contingere dicunt Græci. Natum
ret adagium à fabula inſularum fortunatarum.

Vltrò Deus ſuppeditat bona. Stobæ.

Αὐτομάτως ὁ Θεὸς ἀνίησι τὰ ἀγαθά.

, Ultrò Deus ſubjicit bona. Quoties res citra no-
n operam fœliciter cadunt, quaſi Deo quopiam
urante.

Sub aliena arbore fructum. Livius.

liena arbore fructum legere dicuntur, qui fruun-
liorum laboribus. Finitimum eſt illi: Alienam
is meſſem.

Dormienti rete trahit.

Εὕδοντι κύρτος αἱρεῖ.

, Dormienti rete capit. In eos, quibus citra co-
am obtingunt ea quæ cupiunt. Simile, Dormienti
conficient.

CLAMOSUS.

Septem convivium, novem convicium. Gellius.

gans, vel ob ipſam παρονομασίαν, ſententia, qua
nificatum eſt, in convivium paucos adhibendos
, alioqui fore tumultuoſum atque inſuave. Exta-
t antiquitus leges, quæ præſcriberent, ſimul &
deratum convivarum numerum & ſumptus mo-
os.

Clamoſior lauro ardente. Diogen.

Μείζονα βοᾷ δάφνης χλωρᾶς καιομένης.

ſt, Magis vociferatur, quam laurus viridis incen-
propterea quod laurus adhuc virens in ignem con-
ta, maximos crepitus edit.

Vſque ad ravim. Ἄχρι κόρου. Plautus.

eſt, Uſque ad ſatietatem. Plautus & quidem lepi-
as, dixit, uſque ad ravim, pro eo quod eſt, impro-
, ſæpius, clamoſe adeò, ut vox etiam toties vocife-
nti raucefcat.

Claudiana tonitrua. Feſt. Pompej.

ſtus Pompejus ſcribit ideò vocata Claudiana toni-
trua,

trua, quod Claudius Pulcher inſtituerit, ut ludis
ſcenam factis, lapidum conjectus ita fieret, ut ve
nitrus ſimilitudinem imitaretur. Nam antea
admodum & parvos ſonitus fieri ſolitos, cum
& lapides in labrum æneum conjicerentur. Dici
eſt in homines immodicè clamoſos, & odioſe ob
peros.

Quintil. *Apertis tibiis.*

Id eſt, Clariore voce. Translatum à tibicinibus,
quædam obturatis tibiarum foraminibus, quaſi
preſſiore ſono canunt: quædam apertis tibiis, acr
ſonitu. Venuſtior erit metaphora, ſi quis dicatur a
tis tibiis invehi in aliquem, id eſt, non clanculum
trectare, ſed palam inſectari lacerareque convitiis
apertis tibiis laudes cujuſpiam celebrare, id eſt,
lam & magnifice.

Ariſtop. *Cyclobori vox.* Κυκλοβόρυ φωνή:

De clamoſis & vehementer obſtreperis dicebatur,
quibus vox eſſet rauca & vitioſa. Cycloborus fluv
quidam Atticæ, ingenti ſtrepitu defluens, unde
ctum proverbium.

Sarpedonium littus. Σαρπηδονία ἀκτή.

De re turbulenta rectè dixeris, ſive de vehemen
clamoſis. Eſt enim hujuſmodi quoddam littus Th
ciæ, Neptuno ſacrum, quod aſſiduis fluctibus tu
ditur.

Homer. *Stentore clamoſior.*

Juvenalis: Ut Stentora vincere poſſit. Sumptum à
bula Stentoris, cujus meminit Homerus. Iliad. ε. eiq
ferream, hoc eſt, invictam attribuit vocem.

Idem. *In clamoſos.*

Ingentem inter litigandum aut diſputandum voci
rationem indicabimus eo adagio, quod de Neptu
ſcripſit Homerus. Iliad. ε.

Ὅσσον τ' ἐννεάχιλοι ἐπίαχον ἢ δεκάχιλοι
Ἀνέρες ἐν πολέμῳ ἔριδα ξυνάγοντες ἄρηος. *Id eſt*
Tantum vociferans, quantum novies deciesve
Mille viri clamare ſolent, qui prælia miſcent.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Abſit clamor in colloquio aut luſu. Homer.

..ubebit in convivio, colloquiove temperare à vo-
..atione, accommodabit illud Homeri. Odyſſ. π.
νῦν μὲν δαινύμενοι τερπώμεθα, μηδὲ βοητὺς Ἔστω.
..nc hilares cœnemus, & omnis clamor abeſto.

Abydena illatio. Ἀβυδηνὸν ἐπιφόρημα. Zenod.

..ſolitum, ubi quis obſtrepit aut convivantibus, ..liud quippiam agentibus, & tumultu moleſtiam ..t.

Calamoboas.

..pater cum nec vellet, nec poſſet congredi comi..tum Carneade, qui magna vehementia invehe..r in Stoicos, ſemet ad ſcribendum vertit, multoſ..ibros edidit maledicos & ineptos, in quibus paſ..ontradicebat Carneadi. Hinc vulgò cognomen ..tus eſt καλαμοβόας, quod non lingua, ſed calamo ..feraretur.

Λαρυγγίζειν.

..ρυγγίζειν, Græcis dicuntur, qui non loquuntur ..rali modo, ſed dilatato gutture effundunt imma..vocem. Quemadmodum & canunt nonnulli.

Columnas rumpere.

..nus prodidit, in Samo quondam fuiſſe animalia ..a magnitudine, (Neades vocantur) quorum voce ..a rumperetur. Unde proverbium natum in cla..os & improbe loquaces, ut poſtes & columnas di..tur rumpere.

COMMODUM MAGNO EMPTUM.

Vale charum lumen. Χαῖρε φίλον φῶς. Ambroſ.

..i ſolitum, ubi rei cujuſpiam vehementer gratæ ſit ..ura.

COMMODUM INTERVERSUM.

Alii ſementem faciunt, alii metent.
Ἄλλοι μὲν σπείρουσιν, ἄλλοι δ' ἀμήσονται.

 Id eſt,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Id eſt, Alii quidem ſementem faciunt , alii verò
tent, Alii laborant, alii percipiunt emolumentur

Ariſtop.

Mazam pinſuit à me piſtam.

Μάζαν γε μεμαχὼς τὴν ὑπ᾽ ἐμοῦ μεμαγμέν

Id eſt, A me antè piſtam mazam iſte pinſuit. De i
ci ſolitum , qui ſibi alienæ induſtriæ laudem ve
cant, & magnam gloriam alieno labere partam,
bis in ſe transmovent. Maza cibi genus eſt ex lac
farina, fermè panis inſtar confectum.

CONATUS.

Omnibus nervis.

Id eſt, Summa vi, ſummoque ſtudio. Nam robur j
Philoſophos in nervis ſitum. Unde & nervos in
dere, expedire nervos , & nervoſa dicimus , quæ
geta validaque, minimeque languida.

Omnem vocem mittere. Πᾶσαν φωνὴν ἱέν

Omnem vocem mittere dicebantur, qui nihil omi
bant, quo perſuaderent. Sumptum videtur ab inc
tamentis , in quibus , ſi parum movent preces, ac
bent efficaciores.

Omni telorum genere oppugnare.

Pro eo quod eſt, modis omnibus inſectari. Cui fin
mum eſt, Cæſim ac punctim ; nam his duobus mc
hoſtem impetimus.

Terent.

Manibus pedibuſque.

Extremum conatum ſignificantes, dicimus: Manil
pedibuſque. Nam per manus declaratur induſt
conficiendi negotii; per pedes maturandi celeritas.

Pro mea virili.

Quum pollicemur nos operam noſtram præſtitur
Pro noſtra virili dicimus.

Cicero.

Remis veliſque.

Inde translatum , quod quum navis ſimul & remig
& velo impellitur, ſummus eſt nautarum conatus. C
cero : Tetra enim res eſt , miſera , deteſtabilis , om
contentione, velis, ut ita dicam, remiſque fugiend

A

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Anchoras tollere. Varro.

eo quod eſt, Moliri diſceſſum. Quod genus & il-
: Talaria nectere, Oram ſolvere.

Omni pede ſtandum. Ὅλῳ ποδί. Suidas.

ſt, Omni pede. Pro eo quod eſt, Summa vi, ſum-
que niſu. Quintilianus ab agricolis profectum
teſtatur.

Toto pectore. Tullius.

um ſincerum & abſolutum amorem ſignificamus,
o pectore dicimus & toto animo. Toto pectore
am ad ſtudium diligentiamque referri poteſt.

Cum haſta, cum ſcuto. Σὺν δορὶ, σὺν ἀσπίδι. Homer.

i quis omni conatu rem aggreditur. Sumpta me-
phora à milite armis omnibus inſtructo. Homerus:
ſtaque & gladio, ſaxiſque ingentibus inſtant.

Omni certaminis genere. Idem.

m innuimus omni certaminis genere congreſſum
e, (veluti ſi quis dicat: In omni diſciplina diſputa-
m acriter) conveniet illud ex Odyſſ. β.

Πύξ τε παλαιμοσύνῃ τε καὶ ἅλμασιν ἠδὲ πόδεσσιν:

eſt, Et pugnis, pedibuſque & ſaltibus, atque palæ-
ra. Item ubi quis oſtendit ſe nullum detrectare cer-
men, ſed ad quodvis ingenii experimentum para-
m eſſe.

Surſum ac deorſum. Terent.

erentius in Eunucho: Sex ego te totos Parmeno hos
enſes quietum reddam, ne ſurſum ac deorſum cur-
tes, *Id eſt*, huc atque illuc. Proinde proverbium ac-
ommodabitur vel ad omnia tentantem, vel ad o-
nia confundentem, vel ad diligentiam omni ex
arte negotium circumſpicientis.

Rem novam aggredior. Homer.

i quando ſignificabis te rem arduam ac novam mo-
iturum & aliis adhuc intentatam, accommodabis il-
ud ex Odyſſ. χ.

Nunc alium tentabo ſcopum, ſi attingere poſſim:
Quem nondum quiſquam tetigit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Ariſtop. *Summis uti velis.* Ἄκροις χρῆσϑαι τοῖς ἱστίο
In eos, qui maximo conatu adnituntur atque inc
bunt: aut qui omnem captant occaſionem. m
ſumptum à nautis, qui velum alte attollunt, quo
rant celerius.

Tibull. *In magnis & voluiſſe ſat eſt.*

Hanc ſententiam Angelus Politianus non inſcitè
tit Græcè:

Ἀρκεῖ δ᾽ ἐν μεγάλοις καὶ τὸ ϑέλημα μόνον.

Apu. in Floridis lib. 4. Majore ſcilicet voluntate, q
facultate. Eoque propenſius fortaſſe laudanda vo
tas eſt, quod omnibus bonis in rebus, conatus in
de, effectus in caſu eſt. Convenit, ubi quis majora
ribus conatur, tametſi rei ſuſceptæ magnitudini
facit ſatis, tamen hoc ipſo nomine laudem prom
tur, quod rem pulcherrimam tentaverit.

Horat. *Miſcebis ſacra prophanis.*

Item. Confundes faſque nefaſque. Qui nihil hab
penſi, quiq; nihil non audent, miſcent ſacra propha

Plautus. *Aut terra, aut mari.*

Plautus in Pſeudolo, Aut terra, aut mari dixit,
quacunque ratione. Sumptum ab Hiſtoricis, qui r
runt res terra marique geſtas, & gentes terra mari
expugnatas. Cicero pro Cluentio: Cujus tantæ res
ſtæ terra marique extiterunt.

Idem. *Commovere ſacra.*

Plautus ibidem: Commovere ſacra dixit, pro eo qu
eſt, extrema experiri præſidia. Hinc dictum appar
quod rebus deſperatis ſoleant homines ad deor
præſidia confugere.

Livius. *Mare cœlo miſcere.*

Proverbialis hyperbole eſt, pro eo quod eſt, omn
perturbare, nihilque non facere. Titus Livius: Qu
eſt, quod cœlo terram, terræ cœlum miſceant?

Theogn. *Terra marique.*

Quoties extremum conatum ſtudiumque ſignific
mus,

Fru

Fruſtratus conatus. Homer.

ſpe fruſtratus ſua, non aſſequitur id quod ambie-
In hunc non incongrue torquebitur illud Home-
iad. θ.
κλέειν ὁ ᾔετο θυμὸς, καὶ τῶν ἀφ' ῥαφάρματο.
nus cupiit configere telo, Verùm illud fallente
u non attigit.

CONCORDIA.

Concordia fulciuntur opes etiam exiguæ. Homer.

entia eſt proverbialis in lib. Iliad. ν. hujuſmodi:
υμφερτὴ δ' ἀρετὴ πέλει ἀνδρῶν καὶ μάλα λυγρῶν.
t, Conjuncti pollent etiam vehementer inertes.
conveniet uti, ſi quando ſignificabimus non eſſe
temnendam amicitiam, aut ſimultatem multo-
n, etiamſi fuer'nt alioquin imbecilles, & quorum
gulos quivis facilè contemnat. Nam quemadmo-
n, ut ait Ovidius, Et quæ non proſunt ſingula, mul-
uvant, ita quæ non lædunt ſingula, multa nocent.

Concordia. Idem.

abſolutam concordiam, omniumque rerum con-
ſum conveniet illud.
aud unquam neque concio nos, neque curia dictis
udivit pugnare, animo ſed ſemper eodem,
t ſentire eadem, atque eadem decernere vidit.

Pariter remum ducere. Ariſtop.

ui ſimul remigant certis numeris impellunt remos,
inter ſe conſentiant, alioquin nihil acturi. Hinc A-
tophan. in Avib. dixit ὁμοῤῥοθῶ, pro aſſentior, &
dem enitor quo tu. Vox compoſita eſt, ab ὁμοῦ ſimul,
ῥοθέω impetu feror.

Velut in cratere.

Ὥσπερ ἐν κρατῆρι φιλοτησίῳ.

Id eſt, Velut in cratere philotheſio. Quo ſignificabi-
us res antea turbulentas componi ſedarique, &
rius inter ſe inimicos, in gratiam redigi. Dicitur au-
em crater philotheſius, quem in conviviis porrigunt
lii ceu amicitiæ ſymbolum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Homer. *Mutua defenſatio.*

Mutuam complurium inter ipſos concordiam, m tuamque defenſationem notabimus non infacetè v ſibus his Homeri:

Haſtas denſabant haſtis, umbone frequenti
Vmbonem, clypeum clypeus fulcibat inhærens
Inque vicem galeæ galeas texére, virum vir.

Plato. *In idem conſpirare.* Εἰς τ' αὐτὸν ξυμφῦσαι
Id eſt, In unum conſpirare, ſeu coaleſcere. Plato Legib. IV. Cæterum conſpirare ac velut equitum gum, ſingulos in idem, ut dici ſolet, coaleſcere, mu eget tempore, eſtque perdifficile. Si jungas duos eq inter ſe ignotos, non ferunt ſeſe: tandem aſſuetudi poſteaquam uterque alterius halitui aſſueverit, co cordes ſunt. Itaque pariter anhelaſſe ſub eodem go gignit concordiam.

Homer. *Mutua defenſio tutiſſima.*

Quo ſignificatur, minus eos lædi poſſe, qui concor mutuo ſeſe defendunt; contrà omnium injuriæ noxios illos, qui diſſident factionibus inteſtinis, commodabit illud Homeri,

Multo turba minor periit, quod in agmine ſem
Mutuam opem ſibi ferre, malumque arcere ſ
debat.

Terent. *Tradunt operas mutuas.*

De Adoleſcentibus dicitur, qui ſe viciſſim in pecca defendunt. Tranſlatum ab agricolis vicinis, qui m tuam inter ſeſe operam commodare ſolent. Aut artificibus, qui mutua nonnunquam utuntur ope maxime fabri ærarii.

Plautus. *Vt in velabro olearii.*

Proverbialis ſimilitudo de iis, qui conſpirarunt, re que gerunt ex compoſito. Velabrum autem, autho Varrone, locus erat Romæ, in quo olearii diſtrah bant oleum. Mos autem huic hominum generi, ut i ter ſeſe de pretio conſpirent, quo pluris vendant.

CON

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

CONJECTURÆ.

Leonem ex unguibus æſtimare. Lucian.

Ἐκ τῶν ὀνύχων τὸν λέοντα γινώσκειν.

…ia quapiam conjectura negotium univerſum per-
…iere, ex paucis multa, ex minimis maxima con-
…e.

E fimbria de texto judico. Idem.

Ἐκ τοῦ κρασπέδου τὸ ὕφασμα γινώσκω.

…, Ex Fimbria textum omne cognoſco. Hoc eſt,
…no aliquo puſillo reliquorum facio conjecturam.
…nſlatum à negociatoribus, qui inſpecta texti mar-
…, facile de reliquo judicant.
… nævo cognoſcere, eſt ex re quapiam minima, to-
…n hominis ingenium æſtimare.

De guſtu cognoſco. Ἐκ γεύματος γινώσκω. Theogn.

…*ſt*, ex deguſtatione judico, *hoc eſt*, ex minima ex-
…ientia. Ductum item à negotiatoribus, qui guſtato
…ntaxat vino aut oleo, de reliquo mox pronunciant.

Æthiopem ex vultu judico.

Τὸν Αἰθίοπα ἐκ τῆς ὄψιος γινώσκω.

…*eſt*, Æthiopem ex ipſo vultu cognoſco. Præ ſe fert
…im Æthiops, nigrore vultus, intortis capillis, labris
…mentibus, dentium candore, patriam ſuam. Veſtem
…im, non faciem mutare poteſt.

De fructu arborem cognoſco.

Ἐκ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκω.

…*l eſt*, E fœtu cognoſco arborem. E factis hominem
…dico. Quæ parœmia etiam in Euangelicis litteris
…ctat.

De facie noſſe. Tullius.

…ſt leviter cognitum habere. Id ſi transferatur ad res
…nimi, fiet venuſtius.

Cauda de vulpe teſtatur.

Ἡ κέρκος τῇ ἀλώπεκι μαρτυρεῖ. Idem.

…neos, qui puſilla in re, cujuſmodi ſint, declarant.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Ex fronte perſpicere.

Ex fronte perſpicere dicimur, quod ſtatim & v ipſo protinus occurſu percipimus.

Homer. *Ex habitu bonum virum præ ſe fert.*

Qui dicet ex ipſa oris figura videri probum homin citabit illud Homeri ex Odyſſ. α.

Οὐ μὲν γάρ τι κακῷ εἰς ὦπα ἐώκει. *Id eſt*, Ex ſpecie minus improbus ipſa Eſſe videbatur.

Lucian. *Ex ſtipula cognoſcere.*

Ἐκ τῆς καλάμης γινώσκειν.

Id eſt, Ex ſtipula judicare dicitur, quoties è veſtig quibuſdam in ſenecta reliquis, conjecturam, facim cujuſmodi quis fuerit in adoleſcentia. Tranſlata m taphora à ſegetibus.

E culmo ſpicam conjicere.

Euſtathius Odyſſ. x i x.

Ἐκ καλάμης δῆλός ἐστιν ὁ τεθερισμένος στάχυς.

Ex culmo perſpicitur ſpica demeſſa. Etiam in ſene a paret, cujuſmodi fuerit juvenis.

E cantu dignoſcitur avis.

Qualis vir, talis oratio. Jactatur vulgò ſimilimu huic: E plumis avem dignoſce, *id eſt*, è cultu ſpecta vitam & ingenium hominis.

Zenod. *Effœminatorum etiam oratio effœminata.*

Ἔνεισιν ἐν δειλοῖσιν ἄνανδροι λόγοι.

Id eſt, inertibus viris, iners oratio. Ut quiſque eſt, it & loquitur.

Ex uno omnia ſpecta. Ἐξ ἑνὸς τὰ πάνθ' ὅρα.

Admonet adagium, ex unius eventus experimento, reliquorum ſimilium conjecturam oportere facere.

Plautus. *Domi conjecturam facere.* Οἴκοθεν εἰκάζειν.

Quod non aliunde petitur, id domi fieri proverbio dicitur. Plautus: Hanc ego de me conjecturam domi facio, hoc eſt, meopte experimento comperi.

Quintil. *Prima facie. prima fronte*

Sapiunt hæc quoque proverbium, maximè quum ad res

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

ea corporeas referuntur: Prima facie, Prima fron-
ro eo quod eſt, primo obtutu, & priuſquam preſ-
ac diligentius conſideres.

Cribro divinare. Κοσκίνῳ μαντεύεσθαι. Lucian.

onjectura ſagaci rem deprehendere, aut ſtulte de
s occultis divinare.

Signum bonum aut malum.

Σύμβολος ἀγαθὸς, ἢ καὶ φαῦλος.

, Signum bonum, aut certè malum. Ubi quis de
cognita divinat incertus.

Stellis ſignare. Obelo notare. Euſtat.

Ἄστροις σημειοῦσθαι: ἢ ἄστροις τεκμαίρεσθαι.

ſt, Stellis notare. Dictum de his, qui longam ac de-
iam viam peragunt, adeo ut neceſſum habeant re-
num ſitum ſtellarum obſervatione ſignare: Unde
entur ſtellis notare viam ii, qui notulis quibuſdam
conjecturis arte deprehenſis, rem alioqui perveſti-
u difficilem inquirunt, aut aſſequuntur: aut qui ſi-
is quibuſdam multò ante colligunt quid ſit even-
rum. Poſtea deflexum eſt, ut ſtellis prænotare di-
ntur, qui quippiam velut animadvertendum inſi-
iunt. Cui diverſum eſt: ὀβελίζειν, id eſt, veru præ-
tato quaſi jugulare ac damnare.

Vna hirundo non facit ver. Ariſtot.

Μία χελιδὼν ἔαρ οὐ ποιεῖ.

l eſt, Unica hirundo non facit ver. *Id eſt*, Unus dies
on ſat eſt ad parandam virtutem aut eruditionem.

Omnibus veſtigiis inquirere.

Πᾶσιν ἴχνεσι ζητεῖν.

Omnibus veſtigiis inquirere dicitur, qui ſumma cura
ſummaque diligentia rem perveſtigat.

Qui bene conjiciet, hunc vatem. Tullius.

Admonet adagium futurorum præſcientiam non è
ſortibus aut auguriis petendam eſſe, ſed à prudentia:
Siquidem qui prudentia ſit præditus, is ex prætorito-
rum præſentiumque conjecturis facile proſpiciet, quid
ſit eventurum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Certum proſpicio.

Qui ſe negabit temere, male, ſecuſve de exitu rei juſpiam ſentire, ſed certis adductum argumentis pluribus experimentis obſervaſſe, accommodabit lud Homeri.

> Οὐ γὰρ ἀπείρητος μαντεύσομαι, ἀλλὰ εὖ εἰδώς.
> Nam neque inexpertus jam divinavero, verum
> Egregie callens.

Plautus. *Rem acu tetigiſti.*

Pro eo quod eſt, Rem ipſam divinaſti, nihil aberran

Lucian. *Scopum attingere.* Τυγχάνειν τοῦ σκοποῦ.

Eſt voti compotem fieri, aut conjectura rem ipſam a ſequi. Aberrare à ſcopo, atque id genus aliæ figur omnes proverbium ſapiunt.

Crepitu probabis. Πλαταγῇ δοκιμάσεις.

Id eſt, Plataga probabis. De iis qui ridi cule explo rant alterius in ſeſe animum. Sumptum à vulgari jo eo puellarum, quæ impoſito pollici, medioque digit papaveris folio, palmam illidunt: quod ſi crepuerit amoris argumentum eſt, ſin minas, non amantis in dicium.

Seneca. *Qualis vir talis oratio.*

Seneca in epiſt. Apud Græcos, inquit, in proverbium ceſſit: Talis hominibus fuit oratio, qualis vita.

Quanquam non dixeris, tamen apparet è pelle.

Res ipſa redarguit mendacem, & oris habitus. Vnde illud Ciceronis: Niſi fingeres, non ſic diceres.

Protinus apparet, quæ plantæ frugiferæ futuræ.

Et in pueris elucet indoles futuræ probitatis.

Suidas. *Leonem videre, hoſtium prælia portendit.*

Λέοντας ἰδεῖν, δυσμενῶν δηλοῖ μάχας.

Id eſt, Cernere leones, hoſtium pugnam indicat. Tranſlatum vel à ſomniorum conjecturis, vel obſervantibus auguria.

Mor-

Mortuos videns. Suidas.

Νεκροὺς ὁρῶν, νέκρωσιν ἕξεις πραγμάτων.
leſt, tibi accident res, mortuos ſi ſomnies. Refertur Suida, tanquam vulgò jactatum, de divinatione, uæ ſumitur ab inſomniis, ſuperſtitione omnium vaiſſima. Id tamen ita dictum eſt, quod mors finis ſit mnium hujus vitæ malorum.

Mortuus per ſomnium vacabis curis.

Θανὼν καθ' ὕπνους φροντίδων ἔσῃ δίχα.
'deſt, Curis vacabis mortuus per ſomnium. Verſicuus vulgò jactatus apud Græcos. Exiſtimabant enim um, qui ſe mori ſomniaſſet, à curis, moleſtiiſque liperatum iri, quod mors finem doloribus imponere videatur.

CONSILIUM.

Res ſacra conſultor. Σύμβουλος ἱερὸν χρῆμα. Zenod.
Senſus eſt adagionis, plurimum utilitatis adferre benè conſulentem: aut, religiosè ac purè dandum conſilium iis, quibus eſt opus.

Suadeo quod ipſe facturus eſſem. Homer.

Cum alteri damus conſilium, quo non gravemur ipſi uti in ſimili cauſſà, conveniet illud Calypſus Odyſſ. E.

Ἀλλὰ τὰ μὲν νοέω καὶ φράσσομαι, ὅσσ' ἂν ἐμοί περ
Αὐτῇ μηδοίμην, ὅτε με χρειὼ τόσον ἵκοι.
Sentio, ſuadeboque tibi, quibus haud graver uti
Ipſa, mihi ſimilis ſi quando occurreret uſus.

CONTEMPT. ET VILITAT.

Tineas paſcere. Horat.

Quæ neglecta ſitu pereunt. Tranſlatum à veſtibus aut libris diu reconditis & intactis.

Homo treſſis. Perſius.

Perſius treſſem Agaſonem appellat contemptiſſimum homuncionem. Idem: Et centum Græcos curto centuſſe licetur, i. e. minimo. Treſſem autem dixit novem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

quaſi tribus aſſibus æſtimandum. Aſſis autem era ærei numuli genus.

Tullius. *Semiſſis homo.*

M. Tullius libro ad Atticum V. Vatinium ſemiſſem hominem vocat viliſſimum & contemptiſſimum. Simul verò ſemiſſis homo contra me arma tulit.

Ne crepitu quidem digiti dignum.

Οὐκ ἄξιον ὄντα ψόφου δακτύλων.

Et geſtus is & proverbium in hodiernum uſque diem manet apud noſtrates, cum ajunt: Ne hujus quidem facio.

Concha dignus. Κόγχης ἄξιος.

Rem nullius pretii concham dicunt Græci, quemadmodum Latini nauci aut floccum.

Ne ligula quidem dignus.

Dicebatur homo nequam & nullius pretii.

Suidas. *Tithymallus Laconicus,*

Τιθύμαλλος λακωνικός.

In lippientes oculiſque cæcutientes dicebatur. Tithymallus herbæ genus, apud Lacones repertum, ſingularis acrimoniæ, quo ſub noctem oculos illinebant ad viſum acuendum.

Idem. *Semper me tales hoſtes inſequantur.*

Ἀεὶ τοιοῦτοί με πόλεμοι διώκοιεν.

Id eſt, Me bella ſemper inſequantur talia. Ubi quoſdam libenter odimus, ac ſimultatem eorum contemnimus. Poteſt accommodari & in eos, qui deſciſcunt ab amicitia, ſed ut inimici nihil queant nocere.

Incus maxima non metuit ſtrepitum.

Excelſus animus non commovetur minis, aut fortunæ ſævientis præcellis.

Aquila non captat muſcas.

Ἀετὸς οὐ θηρεύει τὰς μυίας.

Summi viri negligunt minutula quæpiam. Animus excelſus res humiles deſpicit. Effertur & citra nega-

tionem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

m adagium. Aquila venatur muſcas, quoties
is minima ſunt curæ.

Elephantus non capit murem. Lucian.

Ἐλέφας μυῶ ἐχ' ἁλίσκεἰ.

, Elephas non aucupatur murem. Generoſus &
ius animus negligit prædas viles, ac lucella mi-

uila thripas aſpiciens. Ἀετὸς θρίπας ὁρῶν.
agnis qui puſilla negligunt. Eſt thrips avicula
iam minutiſſima, quam aquila, quum videat, ut
ulatiſſima, haud tamen dignatur perſequi, ut po-
dam unguibus ſuis parum dignam.

Aquilam cornix provocat. Suidas.

Ἀετὸν κορώνη ἐρεσχελεῖ.

unt peculiare cornicibus eſſe, irritare Aquilam:
m illa negligit provocantem, intelligens nimi-
ſibi ab illa noceri non poſſe. Locus igitur adagio
, ſi quando leviuſculus quippiam homuncio,
neque prodeſſe queat, neque lædere, maximis viris
rat.

Aſinus compluitur. Ὄνος ὕεται.
iam apparet in eos, qui maledictis nihil omnino
moventur. Quemadmodum aſinus ob cutis du-
m adeo pluvia nihil offenditur, ut vix etiam fu-
ſentiat.

Suſque deque. Plautus.

d Plautum atque alios authores invenitur, Suſ-
deque fero, & Suſque deque habeo, pro eo quod
Nihil mea refert, nihil laboro. Aulus Gellius ſcri-
Suſque deque ferre, idem valere quod æquo ani-
eſſe, atque interdum negligere & contemnere.

Manum non verterim. Apule-ius.

eo quod eſt: Nihil omnino laboro, Mea nihil
ert: Nihil enim facilius, quam manum vertere.

Quod non eſt opus, aſſe carum eſt. Seneca.

eſt, Quantumvis parvo emptum, tamen carum
, ſi nec opus eſt eo. Poteſt ad complures accom-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

modari ſententias, ut ſi quis dicat artem quamp
minimo negotio poſſe diſci, quæ tamen nihil fr
ſit allatura, reſponderi poſſet, quod non eſt opus,

Sicinius. *Vapula papyria.*

Dici ſolitum, ſi quando volebant ſignificare ſe ne
gere minas aliquorum.

Ariſtot. *Aſinus eſuriens fuſtem negligit.*

Ὄνος πεινῶν ῥοπάλου ἀμελεῖ.

In eos congruit, qui ventris compendiive gr
quamvis contumeliam perferunt.

Cicero. *Pili non facio.*

Ne pilo quidem melior, quum minimum quidd
momenti ſignificatur.

Suidas. *Quàm curat teſtudo muſcas.*

Ὅσον μέλει τῇ χελώνῃ μυιῶν.

Teſtudini nihil nocere poſſunt muſcæ, propter teſt
qua munita eſt.

Nauci non facio. Nauci facio.

Pro eo quod eſt, nihil facere.

Flocci non facio, aut flocci facio.

Flocci facere, &, Ne flocci quidem facere. Pro
quod eſt, Ne tantilli quidem facere.

Cicero. *Ne teruncium quidem inſumpſit.*

Eſt aliquoties apud Ciceronem hyperbole terunc
quod apparet eſſe genus minutiſſimi numiſmatis. A
cipitur pro re viliſſima. Varro teruncium à trib
unciis dictum putat.

Gellius. *Fruſto panis.*

Pro re quantumlibet puſilla, ac vili: Videtur hype
bole ſumpta, vel à canibus, quos fruſto panis invita
ſolemus, vel à mendicis.

Nec uno dignus.

Ne uno quidem dignus, & uno dignus, de viliſſim
Tranſlata metaphora à jactu talorum.

Plato. *Cœnum barbaricum.* Βόρβορος βαρβαρικός

Id eſt, Cœnum barbaricum, pro vehementi ſtupo

mer

ntis, apud Platonem lib. de Repub. 2. ponitur. dat enim illic Dialecticam, quæ ſola mentem i- rantiæ immerſam, erigit, attollitque à vulgaribus nionibus ad ſolidam veri cognitionem, καὶ τῷ ὄν- inquit, ἐν βορβόρῳ βαρβαρικῷ τινι τὸ τῆς ψυχῆς ὄμμα τορωρυγμένον ἀρέμα ἕλκει, καὶ ἀνάγει ἄνω. *Id eſt*, Ac era barbarico quodam cœno demerſum animi o- um paulatim trahit, ſubvehitque ſurſum. Barbarus orboro per contemptum dictum videtur.

Diobolares. Feſtus Pomp.

em minimi precii volumus intelligi, diobolarem n vocabant. Obolus enim nummus erat æreus. Id mum dictum in meretrices plebeias, minimoque nales: poſt deflexum eſt ad quemvis hominem aut n egregiè vilem & contemnendam.

Mithragyrtes non daduchus. Iphicr.

qui in functione quapiam ſordidas contemptaſque rtes agit, Mithragyrtes dicetur, daduchus eſſe ne- bitur. Eoque Iphicrates Calliam μιθραγύρτην, οὐ δα- χον appellabat, ſignificans illum non fuiſſe initia- m ſacris, ſed tamen velle videri. Mithras apud Per- s ſol dicitur, quem illi deorum ſummum judicant: nde Mithragyrtæ dici videntur, qui obambulant m ſimulatis myſteriis, ac rudibus imponunt. Nam hoc genus hominum & olim fuiſſe declarat Apule- s aſinus, non diſſimiles iis, qui hodie divi Antonii, ornelii, aut Johannis Baptiſtæ reliquias ad quæſtum rcumferunt, potiùs quàm ad pietatem.

Nummo addicere. Ulpian.

pud Juriſconſultos proverbiale eſt, Nummo addi- ere, pro eo quod eſt, minimo vendere.

Non magis quàm canem. Plautus.

Odium & contemtum vulgo declarant canis vocabu- o. Horat. Odit cane pejus. Et Plautus in Amphy- ruone: Valuiſtin' uſque? Expectatus advenio? Sos. haud vidi magis. Expectatum eum ſalutat haud quiſ- quam magis, quam canem.

Obolo dignus.

ἄξιος

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Ἄξιος ὀβολοῦ, *Id eſt*, dignus obolo, per jocum dice
tur, qui in aliquo numero vellet haberi.

Ariſtop. *Vt luti bajuli.*

Ὥσπερ πηλοφοροῦντες. *Id eſt*, Vt lutum bajulantes. A
Ariſtophanem in Concionatricibus queruntur fœ
næ, populum Athenienſem non convenire ad conc
nem niſi dato ſingulis obolo, cum ante ſuo victu c
ſultarent de Repub. πηλοφορίαν autem poſuit pro
mnium quæſtuariarum artium ſordidiſſima. Aptè t
quebitur in eos, qui functionibus honeſtis ad ab
ctum quæſtum abutuntur.

Plautus. *Titivillitium.*

Titivillitium vox erat olim nullam quidem rem c
tam declarans, ſed velut interjectio contemptum
tremum indicabat, qualis eſt apud Græcos πεπα
Plautus: Non ego iſtuc verbum emptitem titivilliti

Idem. *Ne nummus quidem plumbeus.*

Nummum plumbeum, hyperbole proverbiali, p
minima pecunia ponunt, Plautus in Trin. Cui ſi c
pitis res ſiet, nummum nunquam credam plumbeu

Ne umbram quidem ejus novit.

Adagium videtur ductum ab antiqua pictura, q
rem duntaxat umbris ruditer repræſentabat. Et no
eſt ſpecus Platonica, in qua, qui deſident, rerum u
bris oblectantur.

Ariſtop. *Ne allii quidem caput.*

Οὐδὲ σκορόδου κεφαλὴν δέδωκεν.

Id eſt, Ne allii quidem caput dedit, Conveniet in ſo
didum & impendio parcum.

Virgil. *Ne terra quidem juvit.*

Ne terra quidem profuit, *Id eſt*, ne minimo quiden

Ariſtop. *Ne guttam quidem.*

Pro minimo, Ariſtophanes: At tu mihi da pacis una
guttulam.

Plautus. *Ne ramenta quidem. Ne feſtuca quidem.*

Ne ramenta quidem ditior, quaſi dicas ſtuppa ditio

Nihi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Nihil ſacri es. Οὐδὲν ἱερὸν τῶν ἀρχεις.

idem Græci quicquid præclarum ac vehementer ducibile videri vellent, id ſacrum appellabant. Vt a res conſilium & ſacram civitatem dixit Ariſti- Qui proverbii tradunt originem, ajunt, Her- m conſpecta Adonidis imagine, contempſiſſe, his is: Nihil es ſacri. Accommodatur ad quamvis deſpectui habitam.

Nihil ſanum. Tullius.

mam morum corruptionem, & nullum hone- eſpectum, his verbis Græci ſignificant. οὐδὲν ὑ- &c.

Homo trioboli. Plautus.

homine nequiſſimo, planeque nullius pretii.

E circulo. E trivio. Cicero.

ninem è trivio, plebejum & contemptum appel- aus. M. Tullius, pro eo dixit; E circulo, Circu- autem vocat conventiculum hominum, in foro in plateis confabulantium.

Exiguum oboli precium. Suidas.

Μικρὸν τοῦ ὀβολοῦ τίμιον.

nveniet in homines nequam nihilique. Quan- m nihil obſtat quò minus ad rem contemptam nsferatur.

Ἀθερίζειν. Galenus.

ecis *ἀθερίζεται* quod rejicitur, ac nihili fit. Trans- um à ſummis hordei ſpicis, quæ ceu cuſpides ha- nt, quæ nulli ſunt uſui, ſed inter metendum per- at.

Holerum appoſitiones. Diogen.

Αἱ τῶν λαχάνων προσθῆκαι.

eſt, Holerum additamenta. De re nullius momenti.

Multa Syrorum holera. Plinius.

Πολλὰ Σύρων λάχανα.

icetur aut in magicæ artis peritos, & herbis male- is eam exercentes: aut in eos qui rebus vilibus a- ndant.

Hujus

Hujus non facio.

Terent in Adelph. Hujus quicquam non faciam. Donatus admonet eſſe demonſtrantis aut floccum aut ſtipulam, aut ſummum digitum, aut hujuſmodi quippiam.

Quatuor obolis non æſtimo.

Τεττάρων ὀβολῶν εἶναι οἴ[illegible].

Id eſt, Quatuor obolorum eſſe puta. Simile illis, aſſe non facio, & dupondii non facio, & teruntii non facio, &c.

Martial. *Tricæ Apinæ.*

Tricas & Apinas vulgo res futiles ac nugatorias dicebant. Martial. Quæcunque luſi juvenis & puer quondam, Apinaſque noſtras. Idem: Sunt apinæ tricæque & ſi quid vilius iſtis. Vnde & tricari ſimili figura dicebant nugas agere.

Auſon. *Nebulæ in pariete.*

Pro re nihili, ſomnique ſimillima. Nam nebula res eſt inanior, quam ut coloribus exprimi queat.

Plautus. *Trium literarum homo.*

Per ironiam dici poteſt in eum, qui generoſus ac ingenuus videri cupiat. Inde natum quod olim ingenui nomen, prænomen, & agnomen literis aut inſignibus ſuis, tribus literis notare ſoleant, ut pro Quinto Valerio Maximo, Q. V. M. Plautus in Aulularia jocum alio detorſit, nempe in ſervum furacem. Subjicit enim: Etiam fur, trifurcifer.

Idem. *Vitioſa nuce non emam.*

Apud Plautum eſt: Vitam tuam vitioſa nuce non emam, pro eo quod eſt: Ne minimo quidem.

Idem. *Caſſa glande.*

Simillimo tropo Plaut. in Rud. dixit caſſam glandem, pro vitioſa glande, & inani putamine.

Etiam Corchorus inter olera.

Theoph. Καὶ κόρχορος ἐν λαχάνοις.

Dici ſolitum in hominem nullius pretii, qui tamen in numero aliquo ſtudeat haberi. Nam Corchoros oleris genus eſt viliſſimi.

Inter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Inter indoctos etiam Corydus ſonat. Euripid.

Ἐν ἀμούσοις καὶ Κόρυδος φθέγγεται.

, inter amuſos etiam Corydus ſonat. Quadrabit
oſdam, qui apud idiotas audent ſeſe velut erudi-
enditate, Inter doctos alioqui elingues. Corydus
imum aviculæ genus, minimeque canorum, ſtre-
amen utcunque inter aves mutas.

Mandare laqueum.

dare laqueum dicimur iis, quos uſque adeò ne-
à nobis ſignificamus, ut ſi ſuſpendant ſeſe, nihil
os attineat.

Medium oſtendere digitum. Martial.

io item digito oſtenſo, ſupremum contemptum
ificabant. Martial. Atque illi digitum porrigeret
ium. Nam hunc digitum Martialis impudicum
at. Oſtendit digitum, ſed impudicum.

Minimo provocare. Horat.

contemptim ad certamen provocare: Sumptum
eſtu provocantium ad pugnam, minimo digito
recto.

Antehac putabam te habere cornua.

Πρὸ τούτου σὲ ᾤμην κέρατα ἔχειν.

ſt, Ante hac credebam tibi eſſe cornua. De iis qui
is habiti fortes ac ſtrenui, poſtea quum res virum
tulat, apparent ignavi. Vnde & Comicus cornua-
a beſtiam vocat hominem paratum ſe defendere.

Plumbeo jugulare gladio. Tullius.

futili, levique argumento convincere quempiam.

oc noveram priuſquam Theognis natus eſt. Lucil.

arius eſt proverbialis, quo rem frigidam & ine-
m ſignificabant. Apparet ſumptum à Theognide
agœdiarum ſcriptore, quem frigidiſſimum fuiſſe
atur Suidas, &, ni fallor memoria, Plato.

Locrenſis bos. Λοκρικὸς βοῦς.

re vili, aut de munere leviculo dici poteſt. Quum
quando Locrenſes publicum ſacrum facturi bovem
ſiderarent, compoſito ex minutis lignis bovis ſimu-
chro, diis rem divinam fecerunt. *Sca-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Diogen. *Scarabæi umbra.* Κανθάρου σκιά.

Dictum de inani metu, quod hoc inſectum reper tè advolans, horribili bombo nonnunquam terrei ſoleat parum attentum.

Plautus. *Scrapta.*

Populari convitio dicebantur mulieres nugaces nul liuſque rei: à ſcreo, quod eſt, oris purulentiam ejici cum ſonitu. Quadrat in anus ſubinde ſcreantes & tuſſientes. Screa pro rebus viliſſimis, accipiebatur.

Zenod. *Bos Homolottorum.* Βοῦς ὁμολοττῶν.

Dicebatur in plurima diſtractus, ac veluti diſſectus negotia. Poterit & ad rem referri: Ut ſi quis argu- mentum nimis minutatim dividat, ita ut conſcindere & concerpere magis, quam dividere videatur. Zeno- dotus prodidit Homolottos populos diſſecto in mi- nimas particulas bove, fœdus jungere.

Suidas. *Septimus bos.* Ἕβδομος βοῦς.

Olim in ſtupidos, brutoſque dicebatur. Id hinc or- tum eſſe tradunt, quod antiquitus poſt ſextam lunam bovis imaginem è farina pinſere conſueverint, qui ſe- ptimam lunam cornibus referret.

Generoſus es ex crumena.

Γενναῖος εἶ ἐκ βαλαντίου.

In eum jaciebatur, qui propter opulentiam generoſus haberi voluiſſet, alioqui obſcurus & humilis.

Idem. *Attagen.* Ἀτταγᾶς.

Suidas indicat hoc cognominis, proverbiali joco dici ſolere in ſervos ſtigmaticos, quod hæc avis plumas habeat variis colorum notis diſtinctas.

Zenod. *Sale emptum mancipium.*

Ἁλώνητον ἀνδράποδον.

In barbarum quempiam ac vilem homuncionem o- lim dicebatur. Nam negotiatores olim in mediterra- nea ſalem importantes, mancipia reportabant à bar- baris.

Tullius. *De lapide emptus.*

In viliſſimum & vehementer obſcurum hominem di- cebatur.

Sicu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Siculus miles. Σικελὸς στρατιώτης. Zenod.

...veniet in hominem lucri gratia nullum miniſte-
...nus recuſantem.

Imi ſubſellii. Gellius.

...appellantur paraſiti, qui ita in convivium ad-
...untur, ut imo ſedeant loco Quadrabit etiam in
...es convivas, quos recipiunt divites, ſed infimo
...c Similes: Infra claſſem; Extremæ claſſis; Infi-
...otæ.

Servorum civitas. Δούλων πόλις. Suidas.

...cœtu convictuque hominum improborum, fura-
...n, aut ignobilium dici poteſt. Eſt hoc nomine ci-
...t quæpiam in Lybia: in hanc ſi quis ſervus lapi-
...importaſſet, continuò liber fiebat, etiamſi pere-
...us fuiſſet.

De fæce haurire. Tullius.

...eo quod eſt, ſordida quæpiam ac plebeia, nimiſ-
...humilia perſequi.

Carica Muſa. Καρικὴ Μοῦσα.

...ικὰ αὐλήματα. *Id eſt*, Caricæ cantiones. De lu-
...ri, ruſtica atque indocta, ſeu moleſta cantione dici
...um. Propterea quod, ut tradit Athenæus, Cares
...ctu tibiis uti ſolent magnitudine palmi, lugubre
...dam & ſtridulum ſonantibus.

Aſinos non curo. Τῶν ὄνων οὔ μοι μέλει.

...t, Cæterum aſinos nil moror, Congruit in eum,
...domeſticis contentus opibus, non quærit aliena.
...n cui plauſtrum eſt domi, huic non eſt opus aſinis
...ductitiis.

Pomarius Hercules. Μήλιος Ἡρακλῆς. Suidas.

... contemptum dicebatur in eum, qui nomen qui-
...a magnificum gereret, cæterum opibus nullis, nul-
...ue potentia pollens.

Malum Hercules. Μῆλον Ἡρακλῆς. Zenod.

...i convenit, ubi quis munuſcula quantumvis pu-
...u boni conſulit.

Munus levidenſe. Cicero.

Cicero

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Cicero vocat munus vile minimique pretii, cujuſmodi vulgaribus amicis miſſitare divites conſueverunt. Servius oſtendit Levidenſam veſtis eſſe genus vile, raro tenuique textu.

Cicernus Bacchus. Ἐρεβίνθινος διόνυσος.

De re vehementer contempta. Sumptum à potu ex leguminibus confecto, qui vinum imitatur.

Zenod. *Ollaris Deus.* Χυτρεοῦς θεός.

Dicebatur in hominem humilem, & contemptæ ſortis. Magni dii ebore, auro & argento ſculpebantur. At plebei illi & minutuli (quod genus ſunt, Silenus & Priapus) qualibet materia fingebantur, ligno nonnunquam & luto, quo videlicet argento finguntur & ollæ.

Seneca. *Soterichi lecti.*

De re vili priſcaque, & minimè ambitioſa, & rudis artificii. Conjicere licet Soterichum fabrum fuiſſe quempiam, cujus opera priſcam illam & rudem ſimplicitatem præ ſe tulerint.

Ariſtop. *Cecidis & Buphoniorum.*

Τὰ κηκείδου καὶ βουφονίων.

De re magnoperè priſca, & ob vetuſtatem jam pridem obſoleta, deſuetaque. Siquidem Cecides pervetuſtus quiſpiam Dithyramborum poëta fuit, cujus ſcripta jam ſitum olebant. Item Buphonia feſtum quoddam erat apud Athenienſes ob vetuſtatem neglectum jam ac deſitum, ſic appellatum à cæde boum.

Theocr. *Ficulnus.*

Lignum ficulnum ut fragile, atque ad omnia fermè inutile, proverbiis aliquot locum dedit. Nam ἄνδρα σύκινον virum ficulnum appellant, mollem atque inutilem.

Ficulnus gladius. Συκίνη μάχαιρα.

De frivola cauſa dici poteſt, quæque minimo negotio queat refelli. Dictus eſt autem ficulnus gladius ſycophanta, quod mollis ſit & calumniator.

Plautus. *In foribus urceum.* Ἐπὶ θύραις τὴν ὑδρίαν.

Id eſt, in foribus aqualem, Significat rem contemtam

ac

...em. Negligunt n. quæ paſſim ſunt obvia, quæque quibuslibet contingunt. Itaque urceum in ſo- poſitum, nemo ſtudet tollere.

Ficum Mercurio. Σῦκον ἐφ᾽ ἑρμῇ.

...ompto, & quibuslibet expoſito beneficio dice-... Nam antiquitus mos erat, ſicubi ficus repertus ...t, eum veluti Mercurio ſacrum ſuſpendere. Libe- ...autem erat, tollere ficum Mercurialem.

Merx ultronea putet. Hieron.

..., Ingrata ſunt, quæ ultrò, non petentibus offe- ...ur.

Numerus. Horat.

...ines nullius bonæ rei, numerus proverbio dicun- ...etiam idiotis. Horat. Nos numerus ſumus & fru- ...onſumere nati.

Telluris onus. Γῆς βάρος. Homer.

..., Terræ onus. De homine vehementer inutili, ...nihil aliud, quam terram ſuo pondere gravat.

...bominandus ſcarabæus. Μυσὴ κανθαρίς.

..., Abominanda cantharis. De viliſſimo homine ...atur. Cantharides vermiculi ſunt lethali vene- ... Quanquam hoc loco magis convenit, ut ſit di- ...tivum à cantharo ſcarabæo, quaſi dicas ſcara- ...us. In ſacris quoque literis vermis abiit in pro- ...ium contemptus. Ego ſum vermis, & non homo.

Ætnæus ſcarabæus. Ariſtop.

...magnis & fœdis. Ætnæum autem dicit Ariſtoph. ...i prægrandem, quod vel in Ætna varii, maximi- ...ſcarabæi ſint: vel Ætnæos dixit, tanquam inſtar ...æ montis, maximos. Porro ſcarabæus è ſtercore ...aſcitur, ita paſcitur.

...Minus de iſtis laboro, quàm de ranis palu- ſtribus.

...verbialis hyperbole, qua ſignificamus nihil o- ...no ad nos pertinere negotium. Rectè dicetur in ...ectatores, quorum obloquutiones dicemus nos ...iter contemnere. Siquidem ranæ, tametſi aſſiduè obgan-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

obganniant, oblatrentque prætereuntibus, odioſ
illam cantionem iterent ſine fine, βρεκεκεκὲξ κο
κοάξ, tamen nemo commovetur.

Indus elephantus non curat culicem.

Κώνωπος ἐλέφας Ἰνδὸς οὐκ ἀλεγίζει.

Id eſt, Culicem haud curat elephantus Indicus. I
ctum eſt autem ob ſingularem duritiem cutis el
phantinæ, qua fertur etiam jacula excutere: tantu
abeſt, ut culicis morſu poſſit offendi.

Chryſip. *Cochleare creſcit.* Δοῖδυξ αὔξει.

Dici ſolitum in puſillos homunciones per ironian
Nam cochleare puſillum eſt ac contortum.

Ariſtop. *Connæ calculus.* Κόννου ψῆφος.

In hominem aut rem nihili, nulliuſque moment
Conna cytharœdus, ſive ut quidam volunt lyriſta, e
eorum numero, qui citra vocem organo canebant.

Inertium chorus. Ἀεργούντων χορός.

Id eſt, Feriatorum chorus. De cœtu laſcivientium d
cebatur. Otium enim ad omnem nequitiam impelli
præcipuè juventam.

Megarenſes neque tertii, neque quarti.

Μεγαρεῖς οὔτε τρίτοι, οὔτε τέταρτοι.

Dicebatur olim in homines ſupra modum ignavos &
contemptos, nulloque honore dignos. Natum ada
gium ex oraculo quodam.

Diodor. *Ruſticanum oratorem ne contemſeris.*

Ἀγροίκου μὴ καταφρόνει ῥήτορος.

Id eſt, Ruſticanum ne contempſeris rhetorem. Ad
monet adagium, ne quem ob imperitiam infantiamve
faſtidiamus. Neque ſpectes, à quo, quove pacto dica-
tur, ſed quid.

Terent. *E flamma cibum petere.*

Terent. in Eunucho dixit in paraſitum, ejuſmodi eum
eſſe, ut vel è flamma cibum peteret: Hoc eſt, quidvis
cibi cauſa paſſurum facturumque.

Strabo. *Myſorum poſtremus.* Μυσῶν ἔσχατος.

Id eſt,

, Myſorum extremus, Strabo refert Myſorum
... lum uſque adeò contemptum fuiſſe, ut prover-
... ocum fecerit. Summum itaque deſpectum, & in-
... m humilitatem hoc adagio ſignificabimus.

Caricus hircus. Καρικὸς τράγος. Diogen.

... genianus indicat dictitatum de vilibus & con-
... ptis. Carum populus, quòd paſſim in bellis merce-
... am locarent operam, ceu vili vita, in contemptus
... verbium abiit, inde & Plato καρικὸν ἄνθρωπον,
..., Caricum humuncionem dixit, pro vili nihi-
... e.

...doctior Philonide. Ἀπαιδευτότερος Φιλωνίδου. Horat.

... Melitenſis erat prægrandi corpore, cæterum in-
... s & indoctus.

Calabri hoſpitis xenia. Ariſtop.

... bri hoſpitis xenia & munera rectè dixeris ruſti-
... leviaque, quæque magis onerent accipientem
... m juvent. Siquidem Calabri, quod pyris abun-
..., conſueverunt ea hoſpitibus affatim apponere,
... de ſaturos, bellariorum vice domum auferre ju-
... .

Principatus Scyrius. Ἀρχὴ σκυρία.

..., Imperium Scyrium. De frigido tenuique regno.
... cus inſula, quam olim incoluere Cares, petricoſa
... frugifera.

Ciceris emptor. Zenod.

... at. in arte Poëtica: Ciceris & nucis emptor: Infi-
... ſortis hominem, deque ima plebe quempiam ſi-
... icans.

...bito emungere. Ἀγκῶνι ἀπομυσσόμενος. Horat.

..., Cubito emungens. Proverbialis ironia in ho-
... em ſordidi quæſtus, & conditionis abjectæ: à ſal-
... entariis ducta, quibus mos eſt narium mucum cu-
... abſtergere, nimirum manibus muria & ſalſugine
... letis.

Canis vivens è magdalia. Suidas.
Κύων ζῶν ἀπὸ μαγδαλίας.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Dici ſolitum in paraſitos, & alieno victitantes cibo Magdaliam dicit, quaſi dicas furfurem & manuum purgamentum.

Non eſt curæ Hippoclidi.

Οὐ φροντὶς Ἱπποκλείδῃ.

Hoc adagio ſignificabant ſe quippiam negligere, neque magnopere laborare. Hic Hippoclides erat Tiſandri filius, qui cum multis aliis juvenibus Cliſtheni Sicyonii filiam ambiebat. Verum cùm Cliſthenes procos toto anno probaret, & Hippoclides in convivio indecoram quandam ſaltationem edidiſſet, ſublatis in altum pedibus, pater offenſus inhoneſto juvenis luſu, ait: Fili Tiſandri, à nuptiis tua ſaltatione excidiſti. Ad illa protinus reſpondit Hippoclides: Haud curat Hippoclides.

Non admodum miſces. Οὐ μάλα κυκᾷς.

Id eſt, Non multum potes neque prodeſſe, neque nocere.

Virgil. *Alga vilior.*

Vilior alga, Poëta dixit, pro viliſſima & abjectiſſima quavis re.

Horat. *Contemnentis inimicum.*

Qui negabit ſe commoveri convitiis alicujus hominis contempti, non inſcitè deflexerit illud Homeri Iliad. λ.

Οὐκ ἀλέγω, ὡς εἴ με γυνὴ βάλοι, ἢ παῖς ἄφρων;
Κωφὸν γὰρ βέλος ἀνδρὸς ἀνάλκιδος οὐτιδανοῖο.

Id eſt, Haud curo magis, ac ſi fœmina, ſive quis infans
Me jaculo peteret, ſiquidem viri inertis, & ipſa
Irrita tela volant.

Martial. *Indignus qui illi matellam porrigat.*

De vehementer inæqualibus, aut ne ulla quidem ex parte conferendis.

Homer. *Contemnentis dicterium.*

Si quando ſignificabimus nos ſcommate ſeu contumelia leviter commoveri, nec altius in animum demittere, congruet illud Homeri Iliad. δ.

Οὐ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

κη ἐν καιρίῳ ὀξὺ πάγη βέλος, ἀλλὰ πάροιθεν
ῥύσατο ζωστήρ τε παναίολος, ἠδ᾽ ὑπένερθεν.
ζῶμά τε καὶ μίτρη, τὴν χαλκῆες κάμον ἄνδρες.
At miſſum non tranſiit ad vitalia telum,
d ſumma in cute baltheus arcuit, impoſitoque
minea ſquamæ quas huic faber addidit ære.

Tanquam conchilium diſcerpere. Suidas.

Ὥσπερ κογχύλιον διελεῖν.

, Tanquam concham dilacerare. De imbecillis
ribus longe inferioribus dicebatur.

Tragicus rex. Τραγικὸς βασιλεύς.

poteſt, vel faſtuoſus, ac turgidus, vel qui nomine
axat rex ſit, cæterum viribus parum polleat.
in Tragœdiis tantiſper durat imperium, dum
a peragatur.

Vterque ambo.

μὲν ἑκάτερος ἀμφότερος, ὁ δὲ ἀμφότερος
οὐδέτερος.

, Uterque ambo, ambo neuter. Quadrabit in
aliquos, quorum alterius nequitiam, alterius
itas compenſat.

Βατακάρας.

inguibus dictum & impotentibus. Nam Græca
inc dicta, βατὰς pronum ſignificat, & κάρα ca-
Conveniet in temulentum & ſomnolentum.

Pannus lacer. Lucian.

inem jam faſtiditum & rejectum ῥάκος πολυσχι-
ppellant Græci, id eſt pannum undique lacerum.
pta metaphora à veſte, longo uſu detrita, atque
l rejecta, cum nova fuerit in precio.

Quis uſus cepis putridi?

Τίς χρεία σαθρῶν κρομμύου.

, Quis eſt uſus putrefacti cepis? De rebus aut et-
hominibus abjectis, & quorum nullus uſquam
ſus. Etenim cum cepe ſit herba per ſe viliſſima,
l atque computruit, nihil eſſe poteſt abjectius.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Inutilior blace. Βλακὸς ἀχρηςότερος.

In hominem nihili, nulliuſque bonæ frugis dicebatur. Sumptum à piſce uſque adeò vili, ut à canibus quoque faſtidiatur.

Homer. *Extritum ingenium.* Παρεξηυλημβρὸν νοῦν ἔχων. *Id eſt*, Mentem habens vanidam. παρεξηυλημβρὸν perinde ſonat, quaſi dicas extibiatam: ducta metaphora à tibiarum linguis, quæ poſteaquam exciderint, inutilis eſt tibia.

Barbam vellere. Τὸν πώγωνα τίλλειν.

Cum ſummum contemptum ac ludibrium ſignificamus.

Horat. in Serm. Barbam tibi vellunt Laſcivi pueri. Perſius. Idcirco ſtolidam præbet tibi vellere barbam

Plautus. Jupiter. *Nihili cotio eſt.*

Dictum videtur in eos, qui pollicentur in futurum, nec exhibent rem præſentem. Gellius cotionem dixit, quem veteres ariolatorem dixerunt.

Non pluris quam ſimias.

Simia ridiculum animal eſt, vulgoque contemptum. Dion Pruſenſis: Quos ego, inquit, non pluris facio, quàm ut dici ſolet, ſimias.

Fumi umbra. Καπνοῦ σκιά.

Pro re qualibet vili: Cum omnis umbra, res quædam eſt inanis, tum verò fumi umbram, pene dixeris umbram umbræ.

Diogen. *Fulgur ex pelvi.* Ἀστραπὴ ἐκ πυέλου.

De minis inanibus eorum, qui lædere nequeunt: fulgor enim qui fulguris imitatione quadam è vaſculorum nitentium vibratione, aut ex aquis redditur, nocendi nullam vim habet, pueros modo territat.

Horat. *Oppedere contra tonitrua.*

Oppedere, proverbialiter pro reclamare & contemnere reperitur uſurpatum. Horat. Viſne tu curtis Judæis oppedere?

Dionis gry. Τὸ Δίωνος γρύ.

Rectè dicetur, aut ubi quempiam magno animo contemni-

amus, ac ne reſponſo quidem dignum habemus, m rem nihili ſignificamus.

CONTAGIO MORUM.

Ne guſtaris quibus nigra eſt cauda. Pythag.

Μὴ γεύεσθαι τῶν μελανούρων.

Ne guſtes ex iis, quibus eſt nigra cauda. Admoon eſſe habendum commercium cum improbis, n iis, qui ſunt nigris & infamibus moribus.

Oſcitante uno, deinde oſcitat & alter.

Ἑνὸς χαίνοντος μετέχηκεν ἕτερος.

, Cum oſcitat unus ſtatim oſcitat & alter. Dium, quoties exemplo peccati ſtatim provocatur is ad ſimile facinus. Fit quadam occulta naturæ t qui viderit oſcitantem, cogatur & ipſe oſcitare.

orrumpunt bonos mores colloquia prava. Paulus Apoſtol.

em pertinet ille Menandricus ſenarius, quem Di-Paulus Apoſtolus haudquaquam gravatus eſt in na Corinthiorum epiſtola citare. Mores bonos victus inficit improbus. Celebratur & hic ſenaà Græcis.

κοῖς ὁμιλῶν κ' αὐτὸς ἐκβήσῃ κακός.

, Malus ipſe fies, ſi malis convixeris.

i juxta claudum habites, ſubclaudicare diſces. Plutarc.

ἂν χωλῷ παροικήσῃς, ὑποσκάζειν μαθήσῃς.

, Si juxta claudum habitaris diſces ſubclaudica-Proverbium admonet pernicioſam improborum ninum conſuetudinem, propterea quod cum coris; tum maximè animi vitia contagio ſerpunt in inum, &c.

A bonis bona diſce. Theog.

t. Moral. IX. oſtendens virtutem optimè diſci victu bonorum, quo amici ſe mutuo corrigunt, & id erratum eſt, ſeſe viciſſim ad honeſtas excitant iones, Citat Theognidis verſum:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Ἐσθλῶν μὲν γὰρ ἄπ᾽ ἐσθλὰ διδάξεαι. *Id eſt,*
Qui bonus eſt, ab eo bona diſcito.

CONTRA.

Livius. *Cantherium in foſſa.*

Ruſticum adagium, ſed tamen è re militari natum. Hoc licebit uti, quoties quis ad id negotii trahitur, in quo nequaquam valeat: aut ubi res erit vehementer impedita, periculoſave.

Plato. *In puteo conſtrictus.*

Quadrabit in eos, qui per anguſtias eò redacti ſunt, unde extricare ſe nullo modo poſſint.

Terent. *Nunc meæ in arctum coguntur copiæ.*

Metaphora ſumpta ab exercitu, qui laborat iniquo concluſus loco, & undique obſidetur ab hoſtibus, ut difficile ſit effugere.

Horat. *Invita Minerva.*

Pro eo quod eſt, refragrante ingenio, repugnante natura, non favente cœlo.

CONTRARIUM PHILAUTIÆ.

Non eſt beatus, eſſe qui ſe neſciat.

Senſus eſt, Haud eſt ſatis, ut adſit felicitas, nî felicitatem tuam intellexeris, Vergilius:

O fortunatos nimium, bona ſi ſua norint Agricolæ.

Ἄζηλος πλοῦτος.

Vocabatur, cum quis ſuas dotes ignoraret. Porrò felicitatis non minima pars eſt, ut quiſque ſua norit bona.

CORRECTIO DICTI AUT FACTI.

Homer. *Corrigentis quod dictum eſt ab alio.*

Vbi civiliter notabimus aliquem tanquam haud ex animi ſententia loquutum, aut ubi quid dictum erit parum honeſtum, in hunc torquebimus verſiculum Homer. Iliad. M.

Οἶσθα

…τθα καὶ ἄλλον μῦθον ἀμείνονα τῶν δὲ νοῆσαι.
…Sermonem hoc alium potiorem adducere noſti. Homer.

Correctio dicti.

…m obſcœnius & bonis viris reticendum, aut ab… …m dictu notabimus hoc verſiculo ex Iliad. ξ.

…ῦθον, ὃν οὔκεν ἀνήρ γε διὰ στόμα πάμπαν ἄγοιτο,
…τις ἐπίσταιτο ᾗσι φρεσὶν ἄρτια βάζειν.
…, Sermonem quem vir nemo unquam promat ab ore,
…i modo cognorit cordata & ſana profari.

CRUDELITAS.

Manliana imperia. Livius.

…è congruit in hos, qui ſæviunt in eos, in quos jus … ſunt, & qui nimis rigida juris obſervatione, hu…itatis, & æquitatis oblivifcuntur. Livius & Vale… narrant Lucium Manlium filium occidiſſe pro… edicti tranſgreſſionem.

Operæ Syloſontis ampla regio. Strabo.

Ἕκητι Συλοσῶντος εὐρυχωρία.

…, Per Syloſontem regio facta eſt amplior. Nam …ſon munificentia Darii, mortuo Polycrate, Sa…rum adeptus tyrannidem, cum acerbius exerceret …erium, ita ut ferè ſolent ii, qui ab humili fortuna …ntè ad res amplas provehuntur, & ob hanc cau… … inſula deſereretur ab incolis, proverbio dici cœ…m; Spacioſa regio eſt Syloſontis gratia. Conveniet …cerbe gerentem magiſtratum, cujus vitio deſeratur …ncolis regio.

Phalaridis imperium. Φαλάριδος ἀρχή. Lucian.

…ſt, Phalaridis principatus. Rectè dicetur in eos, … crudeliùs exercent imperium, aut poteſtatem ſibi …egatam. Ortum adagium à Phalaride Agrigenti…num tyranno, quem ſua crudelitas nobilitavit.

Omnium quos ſol videt.

…at & illæ figuræ proverbiales: Omnium quos ter… ſuſtinet, aut quos ſol videt peſſimus, optimuſve.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Plaut. in Sticho: Meliorem neque tu reperies, neque videt ſol.

Omnis herus ſervo monoſyllabus.

Πᾶς δεσπότης δούλῳ μονοσύλλαβος.

Heris & potentibus breviſſimo tantum verbulo eſt opus, ut vel annuant, vel renuant ναί, ἢ οὔ. Sic volo, ſic jubeo, ſit pro ratione voluntas. Servis autem & impotentioribus multis opus eſt verbis, ut exorent, aut perſuadeant.

Suidas. *Budoro lege.* Βουδόρῳ νόμῳ.

Aut ut alibi reperio, βουδόρων νόμῳ. *Id eſt*, Budorum more, ſeu lege. Suidas interpretatur de iis, qui digni ſint ut bovis ritu excorientur. Budini populi ſunt Scythiæ, ſic appellati quod à bobus vehantur, utpote plauſtris ædium vice utentes.

Lemnia manu. Λημνίᾳ χειρί.

Dictum pro eo quod eſt, nefaria, impia, crudeli.

Crudelis Bacchus. Ὠμηστὴς Διόνυσος.

Baccho quondam vivos homines ſacrificari mos erat. Vnde in crudeles convenit: quod temulentia feroces reddat, & immites.

Ariſtop. *Non magis parcemus quam lupis.*

Οὐ φεισόμεσθα μᾶλλον ἢ λύκων.

Haud magis parcemus ac lupis. Inde natum quod antiquitus lex ad interficiendos lupos, etiam præmio invitabat apud Atticos.

Sueton. *Lutum ſanguine maceratum.*

Theodorus Gadareus Tiberii Cæſaris in arte Rhetorica præceptor, perſpiciens in eo adhuc adoleſcente ſævitiam quandam, cum ingenii ſtupore conjunctam, inter objurgandum illum ſubinde vocare ſolet, πηλὸν αἵματι συμπεφυρμένον. *Id eſt*, Lutum ſanguine maceratum: luto tarditatem innuens, ſanguine crudelitatem.

Ariſtop. *Non eſt oleum in lecytho.*

Ἔλαιον οὐκ ἔνεστιν ἐν τῇ ληκύθῳ.

Id eſt. olei liquor nequaquam ineſt in lecytho. Cum ſignifi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

ſicamus non eſſe precibus locum apud inexora-
1. Nam ἔλαιον oleum ſignificat ἔλεος miſericor-
.

Boni viri lachrymabiles. Zenod.

Ἀγαθοὶ δ' ἀελδάκρυες ἄνδρες.

, At quiſquis probus, is multum lacrymabilis eſt
De iis, qui facilè commoverentur ad miſericor-
, ac precibus flecterentur. Nam illachrymare di-
ur, qui miſereſcunt.

CURIOSITAS.

cit quomodo Iuppiter duxerit Iunonem. Theocr.

riosos, & quid quiſque domi faciat perveſtigan-
onveniet illud ex Syracuſanis.
άντα γυναῖκες ἴσασι, καὶ ὡς Ζεὺς ἠγάγεθ' ἥρην.
ovit fæmineum genus omnia, novit & illud,
nonem duxit quo pacto Juppiter olim.

Canes venatici. Cicero.

ntur qui omnia venantur & perveſtigant pro-
que: nota metaphora.

Nil dulcius quàm omnia ſcire. Idem.

ullius ad Atticum lib. 4. Epiſtola; Delectarunt me:
t hunc ſenarium ceu vulgò celebrem:
ὐδὲν γλυκύτερόν ἐστιν ἢ πάντ' εἰδέναι. *Id eſt,*
il dulcius quam ſcire prorſus omnia.

lus omnia audiens. Μῦλος πάντ' ἀκούων.

ſolitum ubi quis ſe diſſimularet audire, cum o-
a tamen auribus curioſis captaret auſcultaretque.
tum videtur à mola, unde exploratores obſerva-
leant, quæ fierent. Aut à Myli curioſi cujuſpiam
bus.

Nihil inanius quàm multa ſcire.

Πολυμαθημοσύνης τοῦ οὐ κενεώτερον ἄλλο.
, Non aliud mage inane puta, quàm plurima
. Conveniet in eos, qui malunt multa diſcere,
m utilia.

Zenonium eſt & lentem coquere.

bit uti, cum dicemus eſſe viri boni, etiam in re-

bus minutiſſimis ſui ſimilem eſſe; aut egregium ar
ficem, in quacunque materia declarare, qualis ſit
tifex. Zenon Stoicorum princeps fuit, qui docet
pientem omnia rectè facere.

Strabo. *Corycæus auſcultavit.*

Κωρυκαῖος ἠκροάζετο.

Vbi quis id quod agit, conatus diſſimulare, tame
curioſis deprehenditur. Corycus mons eſt Pamp
liæ præcelſus ac portuoſus, atque ob id piratarum i
ſidiis oportunus. Exploratores illius montis Co
cæos vocabant.

Lucian. *Multa regum aures atque oculi.*

Ὦτα καὶ ὀφθαλμοὶ βασιλέων πολλοί.

Id eſt, Aures atque oculi regum multi. Allegoria in
ducta eſt, quod regibus complures ubique ſunt exp
ratores, quibus velut auribus utuntur.

Plautus. *Nodum in ſcyrpo quæris.*

In anxium dicebatur nimiſque diligentem aut me
culoſum, qui illic ſcrupulum moveret, ubi nihil e
addubitandum.

DAMNANDI.

Hieron. *Notare ungui, Carbone notare, & ſimilia*

Quòd ſoleat ungui ſignum apponi, ubi quid par
placet.

Tullius. *Triſtis litera.*

M. Tullius pro Milone: Quod niſi vidiſſet, poſſe a
ſolvi eum qui fateretur, cum videret nos fateri, neq
quæri unquam juſſiſſet, nec vos hanc tam ſalutar
in judicando literam, quàm illam triſtem dediſſet
Triſtem literam appellat Θ, ſalutarem T. quod h
abſolveretur reus, illá damnaretur, T. Livius dix
triſtiorem notam.

Martial. *Contra retiarium ferula.*

Martial. Denique videas, an te delectet contra r
tiarium ferula. *Id eſt*, An id faciendum tibi put
quod nemo non damnet atque exſibilet. Dici ſolitu

os, Domitius Galderinus admonet, qui infirmo ſidio contra maximè inſtructum pugnarent.

Ni pater eſſes. Diogen.

Εἰ μὴ πατὴρ ἦσθα:

mur quoties ſenis, aut potentis, aut alioqui vemandi ſententiam nobis haudquaquam probari ſificabimus, cui tamen honoris cauſa nolimus regari.

Calculo mordere. Ψήφῳ δάκνειν. Ariſtop.

untur, qui ſuffragio lædunt aut ulciſcuntur hominem.

Æquales calculi. Ἴσαι ψῆφοι. Suidas.

quando parum abeſt ut condemnetur aliquis, & tan abſolvitur. Aut cùm nutat animus, ambigitque am in partem ſe deflectat, rationibus hinc atque c velut ex æquo adhortantibus atque deterrenus.

Non probantis. Lucian.

Ἀλλ' οὐκ Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ἥνδανε θυμῷ.

eſt, At non Atridæ ſic eſt Agamemnoni viſum. Reutemur, ubi rem quidem fatebimur honeſtam fa, verùm diverſa placere iis, quorum libido plus va, quàm æquitatis ratio.

Ne nomen quidem. Paulus Apoſt.

ulus ad Epheſios: Fornicatio autem & omnis imunditia, aut avaritia, nec nominetur in vobis. Quid im? Itane ſcelus eſt nominare avaritiam aut libinem? Non opinor: ſed Apoſtolus ut graviter vitia teſtaretur, uſus eſt hyperbole proverbiali: nam inr pios nominatur & Judas & Pilatus.

Θ præfigere. Perſius.

heta præfigere: pro damnare Perſius: Et potis es tio nigrum præfigere theta. Nam neſcio, an debeaus Iſidoro credere, qui primo Etymologiarum lio ſcribit, ita militari more ſolere fieri, ut cæſi Θ, lvi T. ſignarentur. Certè de hoc ſigno T. fit meno etiam in Apocalypſi, quæ Beati Joannis Euange-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

liſtæ nomine legitur. Huc pertinent, quæ & alibi ci-
tantur.

In abſurdè locutum. *Spongia corrigere.*
Abjiciendum procul. *Limam addere.*
Niger infamis. *Veru ſignare.*
Ὀβελίζειν.

DECRETVM.

Horat. *Murus aheneus.*

Horatius. Hic murus aheneus eſto, Nil conſcire ſibi nulla palleſcere culpa. Uſurpatur pro certo & immutabili animi decreto, ſchemate nimirum proverbiali.

Heſiod. *Nullus dies omnino malus.*

Aſtrologi deſignant quoſdam dies fortunatos aut infelices, ſed his aut illis rebus: nullo tamen die indulgendum eſt otio, quòd nullus ſit adeo inauſpicatus quin alicui negotio ſit felix, ſi quis recte utatur conceſſo tempore: dies infauſtus gerendo bello, aut navigationi, felix eſt adminiſtrandæ rei familiari. Nullus autem dies non proſper parandæ bonæ menti. Fatetur Heſiodus: Omni ex parte dies malus haud obvenerit unquam.

DEGENERANTIVM IN PEJUS.

Procop. *Ab equis ad aſinos.* Ἀφ᾽ ἵππων ἐπ᾽ ὄνους.

Vbi quis à ſtudiis honeſtioribus ad parum honeſta deflectit.

Lucian. *Mandrabuli more res ſuccedit.*

Ἐπὶ Μανδροβούλου χωρεῖ τὸ πρᾶγμα.

Id eſt, Res Mandrabuli ordine ſuccedit. Hoc eſt in dies in pejus labitur. Inde natum, quod Mandrabulus quidam, quum theſaurum reperiſſet, primum auream ovem poſuit Junoni Samiæ, proximo anno argenteam, tertio æream.

Ennius. O *domus antiqua, quàm diſpari domino dominaris.*

Videtur & hoc Ennii carmen proverbiis aſcribendum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

...m, quod refertur à M. Tullio Offic. libro primo.,
...onveniet in diſciplinam commutatam in pejus co-
...m vitio qui ſucceſſerunt.

Heroum filii noxæ.

Ἀνδρῶν ἡρώων τέκνα πήματα.

...eſt, Virorum heroum filii noxæ. Manet & hodie
...lgatus jocus: Ex ſapientiſſimis patribus ſtultiſſimos
...ppagari liberos.

Haud canit paternas cantiones. Terent.

Οὐ πατρῷα ᾄδει μέλη.

...eo jactatum, qui à paternis moribus degeneraret.
...dent liberi majorum ſuorum cantiunculis, quas ad-
...odum pueri didicerunt, delectari.

Filius degenerans. Homer.

...filium, qui à paterno degenerat inſtituto, conveniet
...ud Homeri Iliad. ρ.

Ἀλλ' οὐχ υἱὸς ἐν ἔντεσι πατρὸς ἐγήρα.

...eſt, At non conſenuit patriis in filius armis.

Benè natis turpe eſt malè vivere.

...uidam arbitrantur ob hoc ipſum ſibi licere turpiter
...vere, quod honeſtis majoribus orti ſunt, quum con-
...a generis claritas, quaſi fax addita faciat, ut nobi-
...m errata plus habeant dedecoris, quam obſcuro
...nere natorum.

Quis parentem laudabit, niſi infelices filii.

Τίς πατέρ' αἰνήσει, εἰ μὴ κακοδαίμονα τέκνα.

...eſt, Quis patrem laudet, niſi proles laudis inanis?
...armen vulgò jactatum de iis, qui majorum ſuorum
...cinora jactitant, nimirum nihil habentes quod de
...ipſis verè prædicent.

Aceſias medicatus eſt. Diogen.

Ἀκεσίας ἰάσατο.

...ici ſolitum de re, quæ ſemper vergeret in deterius,
...oque magis accuraretur, hoc pejus haberet. Occa-
...onem adagio dedit Aceſias quidam medicus imperi-
...is, & ſtupidus, qui dum cuidam pedum dolore labo-
...anti mederi ſtudet, auxit dolorem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Taurum tollet, qui vitulum ſuſtulerit.

Si quando ſignificabimus majora peccaturum adu tum, qui puer vitiis minoribus aſſueverit.

Vt nunc ſunt homines.

Homer. Si notabis temporum tuorum mores, ut ſemper pejus degenerantes à virtute majorum, applicab illud Homeri Iliad. μ.

Οἷοι νῦν βροτοί εἰσιν. *Id eſt,* Ut nunc ſunt homin

Diſcum quàm Philoſophum audire malunt

Vulgus hominum propenſius eſt ad quaſvis inept voluptates, quàm ad frugiferam: Per jocum transfe poteſt ad diſcum eſcarium, cujus crepitum multi bentius audiunt, quàm vocem philoſophi.

Eamus Athenas. Ἴωμεν εἰς Ἀθήνας.

Licebit uti, ſi quando nos melioris fortunæ relic pœnitebit.

DEPRECANTIS ET ABOMINANTIS.

Deſpuere malum.

Plautus. Manet & hodie in vulgi moribus, ut ſi quid audi execrandum, quod ſibi nolint evenire, deſpuant ve abominantes. Id autem hæſit ex veterum ſuperſtit ne, qui ſibi perſuaſerant deſputationem eſſe rem dium adverſus imminentia mala.

Vates ſecum auferat omen.

Theocr. In eos, qui nobis dira minantur, aut acerba præn ciant, conveniet illud Theocriticum in Bucoliaſti

Αὐτὰρ ἅπαντα ὁ μάντις ὁ Τήλεμος ἐχθρ᾽ ἀγορεύω
Ἐχθρὰ φέροι ποτὶ οἶκον, ὅπως τεκέεσσι φυλάξῃ. *Id*
Telemus ac vates, mihi qui canit omnia dira,
Dira domum referat, quò natis illa reſervet.

In capras ſylveſtres. Κατ᾽ αἶγας ἀγρίας.

Athen. *Id eſt,* In capras feras. Abominantis eſt ſermo, & r lum deprecantis. Confine illi: Hoſtibus eveni convivia talia noſtris. Athenæus ponit; Ad cap

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

ſtres, pro eo quod difficillimum eſſet inventu, quod nuſquam eſt.

Bæon malus piſcis. Idem.

…tur in hoſpitem ingratum ac moleſtum. Bæon …d Epicharmum piſcis quidam eſt.

Si quid mali, in Pyrrham. Pindar.

Εἰ τί κακόν, εἰς Πύῤῥαν.

…audiendum, recidat aut abeat, aut ejuſmodi quip…in. Originem proverbii tradunt hujuſmodi. Quon…a Pyrrhæos, quotquot erant finitimi, gravi odio …ſequebantur: unde ſi quod malum aliquando vide…ur impendere, id abominantes precabantur, ut in …rhæos averteretur, dicentes: εἰς τὴν Πυῤῥαίων Id eſt, …yrrhæorum regionem. Eſt autem Pyrrha Lesbi in…e civitas, auctore Stephano.

Procul ab auribus nuncius veniat. Suidas.

Ἀπ' οὔατος ἄγγελος ἔλθοι.

…eſt, Procul abſit nuncius aure. Sermo deprecantis …ncium malè auſpicatum.

Abhorrentis ac deteſtantis. Homer.

…um dicemus nos vehementer à vitio quopiam ab…rrere illud Homeri uſurpare licebit:

Ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς ἀΐδαο πύλῃσι. *Id eſt,*
Is mihi juxta inviſus, ut atri limina ditis.

Dulcis cubitus. Γλυκὺς ἀγκών. Plato.

…bominantis eſt ſermo. Ancon autem Nili pars eſt, …qua navigantes plurimùm & ſudant & periclitan…r. Unde proverbio dicebatur: Dulcis cubitus, quaſi …precantes ejus loci diſcrimina. Id autem perinde …let quaſi dicas: Bona verba; aut benè ominata lo…uere.

Terra mihi prius dehiſcat. Virgil.

Vergilius.

Sed mihi vel tellus optem priùs ima dehiſcat,
Vel pater omnipotens adigat me fulmine ad umbras,

Pal-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Pallanteis umbras Erebi, noctemque profundam,
Ante, pudor, quàm te violem, aut tua jura reſolvam.

DERISIO.

Plato.

Omnia præclara dicis.

Socrates apud Platonem in Euthydemo, εἰρωνεύων ſuo more, quod adverſarius abſurda quædam collegiſſet, videlicet Socratem ſcire quod neſciebat; & rurſum neſcire quod ſciebat: εἶεν inquit, ὦ Εὐθύδημε, τὸ γδ λεγόμενον, καλὰ δὴ πάντα λέγεις. *Id eſt*, Eſto, ô Euthydeme: nam ut dici ſolet, omnia ſanè plæclara dicis.

E ſublimi me derides.

Suidas.

Ἀφ' ὑψηλοῦ μου καταγελᾷς.

De eo, qui cum faſtu ridet quempiam, ac deſpectim.

Ἐσκιμαλίχθαι.

Hoc geſtu contumeliam, deſpectumque ſupremum ſignificabant. Eſt enim Græcè ἐσκιμαλίσαι, medium digitum oſtendere, contractis cæteris, ignominiæ cauſa.

Horat.

Naſo ſuſpendere.

Eſt vafrè ac ſubdolè irridere. Horat. in ſermonibus:
Naſo ſuſpendis adunco.

Perſius.

Poſtica ſanna.

Perſius poſticam Sannam proverbialiter appellat clanculariam irriſionem. A geſtu ridentium aliquem à tergo. Poſticæ occurrite ſannæ.

Plautus.

In eo ipſo ſtas lapide, in quo præco prædicat.

Quadrabit, ubi quis præſens, videns, audienſque tamen deluditur. Quod autem meminit lapidis, id traductum eſt à lapide quodam editiore, quem Romæ fuiſſe complurium autorum teſtimonio conſtat, unde præcones in auctionibus res venales nuntiabant.

Iuvenal.

Loripedem rectus derideat.

Juvenalis: Loripedem rectus derideat. Æthiopem albus. Quo conveniet uti, quoties aliquis id aliis opprobrat mali, cui ſit ipſe obnoxius.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

DESPERATIO.

Actum eſt. Terent.

erbialiter etiam hodie his verbis deſperationem icamus, actum eſt, Græci πέπρακται. Terentius nucho: Actum eſt, ilicet, periſti.

Nullus ſum. Euripid.

erbiales ſunt & illæ apud Comicos hyperbolæ, us ſum, Occidi & Perii, quibus deſperationem ngens malum ſignificamus.

Pinus in morem. Πεύκης τρόπον. Diogen.

Piceæ ritu. Ubi quis funditus, radicituſque pe- ta ut nullo pacto reſtitui poſſit, piceæ ritu per- dicitur. Nam piceam ſucciſam negant ſuppul- ere.

Perierunt bona. Ἔρρει τὰ καλά. Idem.

, Perierunt honeſta. Hippocrates Mindaro Lace- oniorum Duci fuit ab epiſtolis. Eo interfecto ab nienſibus, Hippocrates in Lacedæmonem hujuſ- ſcripſit epiſtolam: Ἔρρει τὰ καλὰ, Μίνδαρος πέσσυται. *Id eſt*, Perierunt honeſta, Mindarus au- amotus eſt. Innuens rem malè ceſſiſſe.

Ad reſtim res rediit. Terent.

in Phor. Opera tua ad reſtim mihi quidem res t planiſſimè. Hoc adagio ſumma rerum deſpera- gnificatur. Nam in hac ſolent quidam amentes queum confugere.

Suſpendio deligenda arbor. Plinius.

: vehementer indigna, neque ullo pacto tole- a, Veteres arborem ſuſpendio deligendam eſſe bant.

porcellum da mihi mutuo tres drachmas. Suidas.

ς χοιρίδιόν μοι νυνὶ δάνεισον τρεῖς δράχμας.

, Ad porcellum nunc da mihi mutuo tres drach- : Dicebatur ab eo, qui mori decreviſſet, aut qui t initiari. Nam initiandi conſueverunt immola- rcum,

A quinque ſcopulis deſilire in undas.

Ἀπὸ πέντε ἅλλεσθαι πετρῶν ἐς κῦμα.

Id eſt, A quinque deſilire rupibus in undam: Hoc u ſurpari ſolet ab iis, qui jam impatientes, præſertin malorum, minantur ſemet in quodvis potius malun præcipitaturos, quam ut perpetiantur.

Omnibus armis præſidiiſque deſtitutus.

Hominem inermem, & omnibus præſidiis deſtitu tum, indicabimus hoc verſu Homerico qui eſt I liad. φ.

Homer. Γυμνὸς ἄτερ κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος, οὐδ᾽ ἔχεν ἔγχος.

Id eſt, Et clypeo ſimul & galea nudatus & haſta.

Eurip. *Tenuis ſpes.* Ψυχρὰ μὲν ἐλπίς.

Id eſt, Spes frigida quidem. Spem infirmam incertam que Poëtæ tenuem vocant.

DIFFICULTATIS.

Suidas. *Non eſt cujuslibet Corinthum appellere.*

Οὐ παντὸς ἀνδρὸς ἐς Κόρινθον ἔσθ᾽ ὁ πλοῦς.

Ideſt, Non eſt datum cuivis Corinthum appellere. Ve tuſtum juxta ac venuſtum adagium, de rebus ardui & aditu periculoſis, quaſque non ſit cujuſlibet homi nis affectare. Inde natum, quod, uti refertur apuc Suidam, nec facilis, nec ſatis tutus ſit nautis in Co rinthiacum portum appulſus.

Solon. *Difficilia quæ pulchra.* Δύσκολα τὰ καλά.

Ideſt, ardua quæ pulchra. Quidam prodiderunt Pitta cum, ubi ſemet abdicaſſet imperio, dixiſſe: Difficile bonum eſſe. Porrò Solonem Pittaci molliciem at que ignaviam taxantem dixiſſe: Difficilia quæ hone ſta, &c.

Cum principe non pugnandum.

Qui ſignificabit arduum, principem à privato ſupe rari, aut difficilimum vincere naturam, uſurpabit il lud Homeri Odyſſ. δ.

Homer. Ἀργαλέος γάρ τ᾽ ἐστὶ θεὸς βροτῷ ἀνδρὶ δαμῆναι.

Id eſt, Ardua res homini mortali vincere numen.

Ire

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Ire per extenſum funem.

o quod eſt, rem factu perquam difficilem præſta- que vel tantillum aberrare.

Clavam extorquere Herculi.

ibi vendicare conatur, quòd alius jam potentior avit; vel Jovi fulmen eripere, vel clavam extor- e de manu Herculis dicetur.

Nemo malus hoc ſciet. Plato.

Οὐδεὶς κακὸς εἴσεται τοῦτο.

Nullus malus hoc ſciet. Quoties rem egregiam, gnitu dignam ſignificamus.

Non omnibus contingit. Homer.

cuivis fit poteſtas cum regibus colloquendi, aut omnibus contingit divinarum literarum pene- myſteria. Ad hunc ſenſum non invenuſtè defle- r illud Homeri ex Odyſſ. π.

ὐ γάρ πω πάντεσσι θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς.

aud cuivis manifeſta videntur numina divûm.

Ægrè ſed tamen contigit. Idem.

s, qui ægre quidem, ſed tamen aſſequuntur quod nt, quadrabit illud Homeri Odyſſ. λ.

λ' ἔτι μέν γε καὶ ὡς κακά περ πάσχοντες, ἵκοισθε.

, Pervenietis adhuc quanquam mala plurima paſſi.

Ægre quidem ſed facimus tamen.

ægrè quidem, & non ſine plurimis incommodis us quippiam, ſed tamen facimus adacti neceſſi- conveniet illud Homeri Iliad. ξ.

καὶ μάλα τειρόμενοί περ, ἀναγκαίη γὰρ ἐπείγει.

, Quamvis afflicti nimium, ſed fatum ita cogit.

Præter Sibyllam nemo leget. Plautus.

ius Hieronymus irridens Joviniani ſtylum, ut per- atum & obſcurum, ſcribit Plautinarum litera- illud in eum quadrare: Has præter Sibyllam le- nemo.

Centum plauſtri trabes. Heſiod.

odus: Ἑκατὸν τε δούρατ' ἁμάξης. *Id eſt*, Centum autem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

autem lignis plauſtrum compingitur unum. Eo tem peſtiviter utemur, quum ſignificabimus id, quod nobis petitur, magno conſtare.

Azanæa mala. Ἀζαναῖα κακά.

Dici ſolitum, ubi quis in re perdifficili plurimum ſu meret laboris. Azanæa regio quædam ſterilis eſt Ar cadiæ, in qua coloni multo ſudore parum fructus re ferunt.

Plato. *Capere provinciam. Tradere provinciam.*

Capiunt ſuſcipiuntve provinciam, qui rei curand onus in ſe recipiunt.

Idem. *Capere civitatem.*

Plato in quodam dialogo ſignificat proverbio dici ſo lere, Capere civitatem, qui rem difficilem eſſet aſſe quutus. Neque enim civitas primo ſtatim impet capitur.

Omnes laqueos effugere.

Quod ipſum à venatu tranſlatum eſt, in quo ſic undi que ſepiuntur exitus, ut neceſſe ſit feram in aliqua inſidias incidere.

Trabs in omnibus.

Δοκὸς δ' ἐπὶ πᾶσι τέτυκται.

Id eſt, Trabs in omnibus facta eſt. Videtur Hemiſti chium ex Poëta quopiam ſumptum, quo ſignificatur eſt, nihil eſſe tam certum, quin obſtet ſcrupulus, co gens nos ad exactiorem rei conſiderationem.

DIFFIDENTIÆ.

Ariſtot. *Simul & da & accipe.*

Ἅμα δίδου καὶ λάμβανε.

Ubi res eſt cum homine parum certa fide, cui non ſi tutum quicquam credere, niſi ſtatim receperis quo fuerit ſtipulatus. Torquebitur in eum, qui non collo cat officium aut munus ſuum, niſi jam certus d mutuo.

Cicero. *Nemini fidas, niſi cum quo modium ſalis ab ſumpſeris.*

Signi

gnificat hominis ingenium non poſſe perſpici, niſi uturno convictu, longoque commercio.

Fiducia pecunias amiſi.

ıctatur & hodie, fiducia pleroſque mortalium falli.

Ne Mercurio quidem credere. Strabo.

rabo lib. 2. de narratione parum probabili, ᾧ οὐδ᾽ ἂν Ἑρμῇ πιστεύσαι τις λέγοντι. *Id eſt*, Quam ne Mercurio uidem credat aliquis narranti. Propriè conveniet in ɔs, qui longinquis peregrinationibus circumacti, arrare ſolent prodigioſa. At viatorum Deus habeatur Mercurius.

Confringere teſſeram. Plautus.

ıpud Plautum in Ciſtellaria confringere teſſeram diitur, qui ſibi reditum in domum aliquam præcluſit. ſt autem teſſera ſymbolum hoſpitale, quo prolato gnoſcebantur hoſpites, ſi quando rediſſent.

Cæca dies, & oculata dies. Idem.

'lautus cæcam diem & oculatam, pro die qua non numeratur præſens pecunia, & qua numeratur. Vo:ant & Juriſconſulti cæcam diem, & cæca teſtimonia, quæ ſcripto perhibentur ab abſentibus. Nam cæca ſunt non tantum quæ non vident, ſed quæ non videntur & abſunt.

Oculatæ manus. Idem.

Oculatas manus dixit Plautus, quæ promiſſa velint exhiberi re, non oratione promitti. Nam oculos habere, quibus videant exhibita: aures non habere, quibus audiant pollicitationes. Semper, inquit, oculatæ noſtræ ſunt manus, credunt quod vident.

Pluris eſt oculatus teſtis unus, quam auriti decem. Idem.

Longè major eſt habenda fides referentibus ea, quæ viderint oculis, quam iis, qui narrant ab aliis audita.

Non perſuadebis, ne ſi perſuaſeris quidem. Ariſtop.

Οὐ γὰρ πείσῃς οὐδ᾽ ἂν πείσῃς.

Id eſt, Haud etenim perſuaſeris unquam. Eſt autem

hyper-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

hyperbole genus, qua ſignificamus tanquam ἀδυ[...] τώτατόν τι. Perinde quaſi dicas, non credam etia[...] videro.

Seneca. *Quot ſervos habemus, totidem habemus h[...]ſtes.*

Non habemus illos hoſtes, ſed facimus, meminit S[...]neca epiſtola XLVII. Admonet adagium, ne qu[...] fidamus illis, nevè ex animo illos nobis amicos ar[...]tremur, qui nos metu colunt.

Hoſtium munera, non munera.

Priſcorum ſuperſtitio credidit, obſervanda vel max[...]mè munera, à quibus, quo animo mitterentur: Pr[...]pterea quod quæ darentur ab iis, qui nobis male c[...]perent, exitio plerunque fuiſſe conſtaret.

Homo homini lupus.

Ἄνθρωπος ἀνθρώπῳ λύκος.

Quo monemur, ne quid fidamus homini ignoto, ſ[...] perinde atque à lupo caveamus.

Etiamſi Cato dicat.

De fide & auctoritate Catonis Uticenſis narrat Pl[...]tarchus. Proverbium dicitur de rebus incredibilibu[...]

Lydus oſtium claudit.

Λυδὸς τὴν θύραν ἔκλεισε.

De furacibus dicebatur, quod Lydi non diſcederen[...] niſi re quapiam ſublata. Malim accipere de iis, qui re[...]quampiam obſcœnam aggreſſuri, fugitant arbitro[...] abduntque ſeſe, propter Lydos mollitiei notatos.

Tuam ipſius terram calca.

Quum jubebimus cuipiam, ut in ſuo loco ſe conti[...]neat, neque ſe recipiat in noſtra.

DIFFERENTIÆ.

Gellius. *Longè lateque.*

Quum ingens diſcrimen ſignificant, longè lateque di[...]ſtare dicunt. Tranſlatum videtur ab agrorum men[...]ſoribus.

Qui[...]

Quiſquis is fuerit. Homer.

mvis citra ullam exceptionem hominem indica-
ius hoc verſiculo, qui eſt Iliados XIII.
ὅς θνητός τ' εἴη καὶ ἔδοι δημήτερος ἀκτήν. *Id eſt,*
Qui modo mortalis ſit, edens Cerealia dona:

Pilus in medio. Theocr.

imum diſcriminis ſignificantes, dicimus pilum
reſſe: id vehementius eſt, quam ſi dicas, culmum
am. Theocritus in Thyonicho:
λασῶ δὲ μανεὶς πόκα· θρὶξ ἀνὰ μέσσον. *Id eſt,*
At me imprudentem capiat veſania tandem,
Vix pilus in medio eſt.
ba ſunt amantis, ac metuentis, ne tandem amor
at in inſaniam: à qua tam parum abſit, ut vix pi-
ſit in medio. Conſimili tropo Plautus dixit in Mu-
laria: Pluma haud intereſt, patronus an cliens pro-
r fiet, Homini cui nulla in pectore eſt audacia. Non
ereſt pluma, pro nihil omnino refert.

Δὶς διὰ πασῶν. Lucian.

eſt, Bis per omnia. Hoc adagio diſcrimen ingens ac
gisſimum intervallum ſignificabant. Unde quæ
gnantisſima inter ſeſe viderentur, totoque diſſide-
nt genere, ea bis per omnia inter ſe deſcrepare di-
bant.

Myſorum & Phrygum termini diſcreti ſunt. Strabo.

abo regiones quaſdam commemorat inter ſeſe fi-
timas, puta Phrygum, Bithynorum, Myſorum, Do-
num. Item qui juxta Cyzicum accolunt Magdo-
m ac Trojanorum. Neminem autem inficias ire,
in unaquæque ſuis finibus ſit circumſcripta. Verùm
s fines ad amuſſim dijudicare, id neutiquam facile.
anent & in hodiernum diem de finibus gentium ri-
e, longa ſerie temporum omnia confundente. Ada-
io licebit uti, de rebus toto genere inter ſeſe diſſiden-
bus. Veluti ſi quis ſentiet longè aliud ſpectare phi-
ſophum, aliud oratorem. Aut de hominibus, inter
uos nihil convenit, nihilque commune intercedit.

Sejuncta ſint Merrhæ & Siloam fluenta.

Χωρὶς

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Χωρὶς τὰ Μεῤῥᾶ, καὶ Σιλωὰν ῥεύματα.

Id eſt, Sejuncta ſunt Merrhæ ac Siloam flumina
longo intervallo diſſitis inter ſeſe. Veluti ſi quis
inter amicum & adulatorem plurimum intereſſe
paret neotericum eſſe proverbium, & haud ſcio a
Apoſtolo additum ex literis Apoſtolicis & eccleſi
cis. Siquidem Merrha vocatur locus, in quo Mo
aquas peſtilentes & amaras, injecto ligno dulces
didit, ac ſalubres. Cæterum ad aquas Siloam m
eſt à Jeſu cæcus Euangelicus, quo viſum recip
Unde apparet ſalutares fuiſſe, diſſimilimas a
Merrhæ.

Horat. *Quid diſtent æra lupinis.*

Horatius in Epiſtolis: Nec tamen ignorat, quid
ſtent æra lupinis, id eſt, novit diſcrimen rerum vili
& pretioſarum. Agit autem Horatius de iis, qui
neficia non ita conferunt in quoſvis, velut abjicia
ſed ita collocant, ut expendant, & ejus meritum
dignitatem, cui præſtant, & pretium muneris qu
largiuntur. Porrò lupini utilitatem proverbialiter
tavit Juvenalis: Tunicam mihi malo lupini, Quam
me toto laudet vicinia pago.

Tullius *Ingens intervallum.*

M. Tullius in epiſt. Ad Atticum lib. ſexto. Senar
hos ceu proverbiales uſurpat:

—— Πολλὰ δ' ἐν μεταιχμίῳ
Νότος κυλίνδει κύματ' εὐρείης ἁλός. *Id eſt*,

Multas at undas volvit in medio Notus vaſti mar
Licet eò torquere, ut ſignifices rem adhuc procul a
eſſe à periculo,

Hieron. *Ne punctum quidem.*

D. Hierony. in Epiſtolis: Et Apoſtolicæ voluntatis
quentes veſtigia, ne punctum quidem, ut dicitur, a
unguem tranſverſum ab illius ſententiis recedamu

Pindar. *Valeat amicus cum inimico.*

Ἐῤῥέτω φίλος σὺν ἐχθρῷ.

Id eſt, Valeat amicus cum inimico. Quadrabit in eo

qu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

zoti ad ſe ſpectant, nec amici magis quam inimi-
tionem habent.

aſtillos Ruſillus olet, Gorgonius hircum. Horat.

indum vel in duos aliquos diverſis laborantes vi-
vel in eundem ſui diſſimilem : nempè modo lo-
iorem quam ſat ſit, modo impendio taciturnum;
rdum pueriliter ineptum, interdum Catone ſeve-
em : nonnunquam profuſum , nonnunquam ſor-
m. Siquidem ut vitio dandum , ſi quis hircum
t: ita ad æque vituperandum, ſi quis oleat unguen-
Nam paſtilli pillulæ ſunt unguentariæ : Alterum
ci eſt; Alterum mollis.

DIGNITATIS.

Canis digna ſede. Ἀξία ἡ κύων θρόνου. Diogen.

m novus honos obtigit cuipiam immerenti.
ptum videtur à Melitæis canibus, quibus non-
æ mulierculæ majorem habent honorem quàm
maritis.

Digna canis pabulo. Suidas.

Ἀξία ἡ κύων τοῦ βρώματος.

, Digna canis pabulo. Fermè perinde valet, ac
cas : Dignus operarius mercede ſua. Et vix quiſ-
m eſt tam inutilis miniſter, quin ſi non amplo ſa-
, certè victu dignus eſſe videatur.

Dignus obeliſco. Ἄξιος ὀβελίσκου. Idem.

nus quovis honore. Summis enim viris ejuſmodi
mnæ ac Pyramydes erigebantur , magnificis in-
ptæ titulis : aut ingentes coloſſi. Sic enim ſtupidi
cipes olim fingi gaudebant. Tametſi proverbium
pitem habet ſententiam , propterea quod Ari-
hus obeliſcis jugulare ſit ſolitus , quæ parum
aret.

Digna cedro. Perſius.

na cedro dicuntur , quæ promerentur immorta-
em, & ejuſmodi judicantur, ut poſteritati conſe-
entur. Sumptum eſt ab arboris natura , cujus ſuc-
uæ ſunt illita, non ſentiunt cariem.

Dignus argivo clypeo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Ἄξιος εἶ τῆς ἐν Ἄργει ἀσπίδος.

Id eſt, Dignus es Argivo clypeo. De generoſo ac m[...] jorem in modum venerando. Inde ſumptum, qu[...] olim apud Argivos ex more pueri incorrupti puriq[...] clypeos quoſdam geſtantes, pompas agebant. Iſ[...] honos erat illi ætati, priſco quodam inſtituto ma[...] rum, decretus.

Plinius. *Dignum propter quod vadimonium de[...] ratur.*

Ubi rem maximi momenti volumus ſignificare, qu[...] que vel quantovis diſpendio debeat expeti, dign[...] eſſe dicemus, cujus gratia vadimonium deſerat[...] Nam qui vadati ſunt, non niſi ſummo ſuo peric[...] abeſſe judicio poſſunt.

Tullius. *Dignus qui cum in tenebris mices.*

Qui certiſſima eſſet fide, eum dignum dicebant, [...] cum in tenebris micaretur.

Quavis re dignus. Ἄξιος τοῦ παντός.

Terentius: Hominem quantivis precii.

Diogen. *Regia vaccula.* Βασιλικὸν βοΐδιον.

Id eſt, Regia bucula. De prodigioſa fœcunditate [...] cebatur. Natum eſt è miraculo rei geſtæ. Ætate Ptol[...] mæi Junioris vacca quædam eodem partu ſex edi[...] vitulos.

Simile illud Juvenalis: Scropha fœcundior alba[...]

Ariſtop. *Batti Silphium.* Βάττου Σίλφιον.

Id eſt, Batti Silphium, Græci novum & rarum quer[...] piam honorem proverbio vocant. Ariſtophanis int[...] pres diverſam originem adagionis adſcribit. Batt[...] à Theta juxta Cretam inſulam profectus, oracu[...] monitus Apollinis: vel, ut alii tradunt, domeſtica pu[...] ſus ſeditione, Cyrenem condidit. Cui cum Afri bene[...] cii memores ſummum honorem habere ſtuderen[...] donarunt illi Silphium herbam apud illos omniu[...] pulcherrimam, ſimulque numiſma ferientes, in c[...] jus altera parte regnum erat inſculptum, altera Si[...] phium, quo fuerat à civitate donatus. Porro Silphiu[...]

int[...]

…er herbas primam gloriam obtinet, cujus & folia, …fructus, & caulis, & ſuccus precioſiſſimus ſit.

Decernetur equa Theſſalica. Euſtat.

Ἐπικρινεῖται ἵππος θεσσαλική.

…ſummo præmio dicebatur, propterea quòd anti…tus prima laus fuerit equarum Theſſaliæ. Lepidius …per ironiam.

Bos in civitate. Βοῦς ἐν πόλει. Horat.

…citur, ubi quis ad novos honores evehitur. Lyſias …vis imaginem in arce collocavit Athenis. Nam …agris boum uſus eſt, non in civitate.

Sapientum octavus. Idem.

…eum, qui ſibi multum tribuit in ſapientia.

Columen familiæ. Terent.

…onatus columen dici putat, perinde quaſi colu…nam dicas, cui reliqua domus innitatur. Unde an…tiquitus ſervos majores columellas dictos.

Vtramque paginam facit. Plinius.

…mpta metaphora à codicillis rationalibus, duas ha…bentibus paginas: alteram, quæ indicat quid ſit da…m: alteram, quæ quid acceptum ſit, oſtendit. Itaque …rebus humanis fortuna utramque facit paginam, …eſt, ſive quid obtingit boni, ea laudatur quaſi dede…t, ſive mali quid accidit, eadem inceſſitur ceu ma…rum auctor.

Eſto promus.

Ἔστω ταμίας, τ᾽ ἄλλα δ᾽ εἰ βούλει κύων.

…s condus, in reliquis canis eſto ſi libet: Ajunt di…um in eum, cui felicitas immerenti contigiſſet, …culiariter in eunuchos.

Iupiter aquilam delegit. Ζεὺς αἰετὸν εἵλετο.

…bi quis aſciſcit ſibi præclaros ſuiſque rebus accom…odos. Poëtæ fingunt aquilam Jovi fulmen porrige…, quòd hæc avis omnium altiſſimè ſubvolet, nec …tu fulminis lædatur.

Glaucus comeſa herba habitat in mari.

Γλαῦκος φαγὼν πόαν οἰκεῖ ἐν θαλάσσῃ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Dictum apparet per jocum de iis, qui cum perierin
tamen vulgo creduntur vivere. Glaucus quiſpiam fu
Anthedonius piſcator, natandi peritia longè omniur
primus. Is quo magis eſſet miraculo, commentus e
impoſturam hujuſmodi: Enatabat è portu ſpectanti
bus Anthedoniis, donec jam extra proſpectum eſſe
ibi reverſus in terram, ſeceſſit in locum aliquem ſe
motum, atque in eo dies complures commorabatur
Deinde cum videretur, redibat in portum, ſpectanti
bus iis, qui ſtabant in littore. Mirantibus autem ami
cis ac ſciſcitantibus, ubinam gentium tam diu com
moratus eſſet. Aſſimulabat in marinis fluctibus inte
rim verſatum eſſe ſeſe. Auxit miraculum altero com
mento. Hybernis menſibus cum cæteri piſcatores ni
hil piſcium capere poſſent, ille cives rogabat, quoſ
nam piſces adduci vellent: Quoſque juſſiſſent advehe
bat, videlicet jam antè paratos in hunc uſum, atqu
alibi concluſos. Evenit tandem, ut hic impoſtor à
bellua quadam marina devoraretur. Iſque fuit eju
Comœdiæ finis. Porrò cum non rediret ex more, po-
pulari fama jactatum eſt: Glaucum guſtata herba fa-
ctum immortalem, & in mari vitam agere.

Antiquior Codro.

Πρεσβύτερος Κόδρου.

De priſcis, & ob antiquitatem admirandis. Codrus
antiquiſſimus Atticæ rex.

Homer. *Pro dignitate cujuſque.*

Cum unicuique partes tribuuntur pro decoro perſo-
næ, proque dignitate: veluti ſi negotium arduum
committatur prudenti & exercitato; leviuſculum ju-
veni cuipiam & imperito, quadrabit illud Homeri:

> Egregia egregius ſubit arma, ac deteriori
> Deteriora dedit.

Suidas. *Myrteam coronam ambis.* Μυῤῥινοῦ.

Id eſt, Myrteam cupere dicebatur, qui tyrannidem,
aut magiſtratum ambiret. Nam olim principes
myrteis corollis coronabantur, ſi quidem Suidæ cre-
dimus.

Omni-

Omnibus ante vertenda vitæ cura. Homer.

ui dicet omnia poſthabenda quo vitæ conſulamus, commodabit illud Homeri:

Nullum equidem pretium cum vita confero, nec cum
Iliacis opibus, pridem quas tempore pacis
Urbs opulenta tenebat, uti fama eſt.

Cæcus & claudus non intrabunt templum. 4 Reg. 5.

irtaſſis adagio locus erit, quoties excluditur aliquis honore indignus.

Roſcius. Cicero.

oſcius hiſtrio tam erat felix in agendi fabulis, ut uiſquis in arte quapiam inſignis eſſet, Roſcius vocaur. Id indicat M. Tullius lib. de Oratore primo. aque hoc eſt jam diu conſecutus, ut in quo quiſque ificio excelleret, is in ſuo genere Roſcius diceretur. idem igitur tropo, quo vehementer in conſiliis callum, Dædalum vocamus: in laboribus patientem, rculem: in diſputando invictum, Achillem: in jucando, Ariſtarchum: patronum in cauſis agendis regiè dextrum, Roſcium licebit appellare.

Primas tenere. Idem.

. Tullius ad Q. fratrem epiſt. 3. carmen adfert velπαρoιμιώδες: Illud vero, inquit, quod à puero adnâram. Αἰὲν ἀριστεύειν καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων, eum occidiſſe. Quæritur enim illic oppreſſa Reb. nullum eſſe locum vel exercendæ virtuti, vel endæ dignitati. Carmen ſuſpicor eſſe Homeri, quod verti poteſt: Primas uſque tenere, alioſque excelle laude.

DILIGENTIÆ.

Ad amuſſim. Gellius.

equens eſt apud auctores. Ad amuſſim, examuſſim, amuſſatim, amuſſatim, pro eò quod eſt, exquiſita igentia, atque exactiſſima cura. Tranſlatum à fais lapidariis, aut lignariis, qui funiculo illo regulari

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

operis æqualitatem explorant: quanquam Feſtus ali
cubi teſtatur, amuſſim quibuſdam eſſe non lineam ne
que regulam, ſed ferramentum quo fabri in poliend
utuntur.

Athen. *Thynni more.* Θυννου δίκην.

Thynni more videre dicuntur, qui limis, aut alter
oculo obliquè inſpiciunt.

Suidas. *Iuxta melam.* κατὰ μήλην.

Suidas oſtendit proverbio dici ſolere, ubi quis incert
conjecturis perſequeretur. Sumpta metaphora à me
dicis, hulcus internum immiſſo per fauces inſtrumen
to quopiam explorantibus. Id inſtrumentum μήλη
vocant.

Horat. *Ad unguem.*

Ad unguem, eundem habet ſenſum. A marmorarii
ſumpta metaphora, qui ſuperinducto ungui commi
ſuras explorant marmorum.

In quadrum redigere.

Pro eo quod eſt, in ordinem aptamque ſtructuran
concinnare. Sumptum ab iis, qui arbores aut lapide
mathematicis gnomonibus exæquant. Proinde quo
convenit, quadrare dicimus.

Tullius. *In nocte conſilium.* Ἐν νυκτὶ βουλή.

Id eſt, in nocte conſilium. Admonet adagium no
eſſe præcipitandum conſilium, neque ſtatim ad pri
mos animi impetus quippiam agendum. Nox auten
propter ſolitudinem ac ſilentium, vel maximè ad con
ſiderandum, conſultandumque de rebus gravibus e
idonea. In conſultando cunctatio tutior eſt, periculo
ſa celeritas.

Tullius. *Vltro citroque.*

Quaſi dicas, huc atque illuc. Fit autem venuſtior me
taphora, quoties ad mutuam altercationem, diſce
ptationem, confabulationem, rixamve refertur. Ci
cero: Multiſque verbis ultro citroque habitis, ille no
bis conſumptus eſt dies. Et, Ultro citroque agitat
cauſa.

Rumi-

Ruminare negotium. Ariſtop.

Ἀναμαίσσεσθαι τὸ πρᾶγμα.

-eſt, Ruminare ſeu remandere negotium. Rumina- ſeu remandere negotium dicitur, qui ſuo cum ani- o verſat, etiam atque etiam expendens.

Fixis oculis intueri. Ἀτενὲς ὁρᾷν. Plutarc.

-eſt, Defixis oculis intueri. Pro eo quod eſt, atten- us accuratiuſque conſiderare.

Γοργὸν βλέπειν. Lucian.

-liquoties apud Lucianum, pro acribus oculis in- -eri. Homer. Gorgoneis oculis, quales & Martis a- -ocis.

In occipitio oculos gerit. Plautus.

-e verſutis & circumſpectis, quoſque neutiquam -oclive ſit fallere. Plautus in Aulularia.

Quæ in occipitio quoſque habet oculos.

Vnum ad unum. ἓν πρὸς ἓν φασίν. Lucian.

-uum exactius ſingula ſingulis componuntur.

Incudi reddere. Horat.

-ro eo, quod eſt refingere ac mutare, corrigereque.

Et malè tornatos incudi reddere verſus.

-onſimili forma dicunt recoquere.

Ruris fons. Ἀγροῦ πηγή. Suidas.

-e nimium laborioſis, & perpetuo operi aſſidentibus. -ujuſmodi fingit Menedemum Terentius.

Ithorus. Ἴθωρος.

-n eum, qui velut inſtigator, hortatorque foret aliis. -ranſlatum opinor à nautis, quos remigantes nau- -leri vox animat ad gnaviter laborandum.

Caput ſcabere & conſimilia. Horat.

-aput ſcabere, ungues arrodere, geſtus hominis ſunt -ogitabundi, & de mutando, cujus pœniteat, ſecum -gitantis. Horatius:

Sæpè caput ſcaberet, vivos & roderet ungues.

Ariſtophanis & Cleanthis lucerna. Varro.

-ropter inſignem ſtudii diligentiam in proverbium -biit, ut is ad Ariſtophanis aut Cleantis lucernam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

dicatur lucubrare, qui ſummo ſtudio, exquiſitaqu cura ſingula penſitat.

Olet lucernam. Τὸν λύχνον ὄζει.

De re meditata multoque ſtudio elucubrata. Inde di ctum, quod ſtudioſi ad lucernam vigilantes ſolear elaborare, ſi quid accuratius velint excudere: De De moſthene dicitur, quod plus olei, quam vini conſum ſerit.

Plato. *Non una manu capere.* Οὐ τῇ ἑτέρᾳ ληπτέον. *Id eſt*, Non una tantum manu capiendum. De re lu brica variaque, captuque difficili.

Cicero. *Metiri digitis.*

Qui rem accuratius, quàm oportet expendit, digiti metiri dicitur: Horatius.

Legitimumque ſonum digitis callemus & aure.

Chryſo. *Homini diligenti ſemper aliquid ſupereſt.*

Qui vere diligens in negotio, nunquam ſibi ſati facit.

Plinius. *Arator niſi incurvus, prævaricatur.*

Præcipit, ut arator arvum primum rectis ſulcis pro- ſcindat, mox & obliquis ſubigat: id fieri vix poteſt, niſi toto corpore incumbat labori. Cæterum prævari- cari, eſt recto ſulco divertere.

Chryſip. *Non navigas noctu.* Οὐ νυκτὶ πλοεῖς.

De eo cui nihil eſt certi quod ſequatur, propterea quod nocturnis temporibus certius navigant nautæ propter ſtellarum notas.

Ariſtop. *Somnus abſit ab oculis.*

Ὕπνος δ' ἀπέστω γλυκύθυμος ὀμμάτων.

Id eſt, Oculis abeſto leniens animum ſopor. Ubi quis rem aggreditur, quæ ſummam diligentiam curamque deſideret.

Somnum non vidit.

His verbis ſignificant ſummam vigilantiam.

Non quantum luſciniæ dormiunt.

Οὐδ' ὅσον ἀηδόνες ὑπνώσσιν.

In

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

..eos convenit, qui ſomni parciſſimi ſunt.

Succiſiva opera. Cicero.

..ciſivis operis fieri dicitur, quod horis quibuſdam ..ſi furtivis agitur, ubi jam ordinariis ac legitimis ..ciis perfuncti ſumus. Hieronymus furtivas vocat, ..od alii ſucciſivas.

Vel acum inveniſſes. Plutarc.

..re diligenter veſtigata. Nam acus inventu difficil..a.

Grues lapidem deglutientes. Ariſtop.

Αἱ γέρανοι λίθους καταπεπωκυῖαι.

..i ſolitum de iis, qui ſumma providentia gerunt ..gotium. Idque inde vulgò dicitur, quod gruibus ..mos ſit, ut quoniam admodum ſublimes volant, ..gnoque feruntur impetu, neque poſſunt deor..n aſpicere, lapillos geſtent, quos, ſi quando fati..ri cœperint, inter volandum ex alto dejiciant, quò ..elicet è cadentium ſtrepitu percipiant, utrum ſu.. ..n terram, aut ſupra mare volent. Quod ſi lapillus ..mare deciderit, pergunt viam: ſi in terram, inter..eſcunt.

Frons occipitio prior. Cato.

..o ſignificavit antiquitas, rectius geri negotium ..i præſens ac teſtis adeſt is, cujus agitur negotium. ..ior dictum eſt pro potior meliorque. Alioqui quis ..orabat, frontem priorem eſſe capitis partem, oc..itium poſteriorem.

Arripe negotii curam. Homer.

..monentes aliquem, ut graviter rem aggrediatur, ..emur hoc carmine:

Quin age nunc ſcuticamque manu, depictaque lora
Corripe.

Mihi curæ erit hoc negotium. Idem.

..um admonebimus quempiam, ut omne negotium ..nos rejiciat, ipſe ſecurus, nobis rem curæ futuram, ..nveniet illud Homeri:

Quin tacitus procede, viæ hujus ego fuero dux.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Plutarc.

Mihi iſta curæ futura ſunt.

Ἐμοὶ μελήσει ταῦτα, καὶ λευκαῖς κόραις.

Id eſt, Curæ mihi iſta erunt, ac puellis candidis. Co veniet uti, ſi quando ſignificabimus nihil eſſe peric li negotium iis curæ futurum, ad quos pertinet.

Chryſo.

Funiculum ad lapidem.

Τὴν σπάρτην πρὸς τὸν λίθον ἄγειν. *Id eſt*, Funiculu lapidi admovere dicuntur, qui curam omnem adh bent, ne quid geratur in Repub. ſecus quam oporte Beatus Chriſoſt. hom. in priorem ad Corint. epiſt. 3 Σκόπει πῶς πάλιν ἐνταῦθα πρὸς τὴν σπάρτην τὸν λιθ ἄγει τὴν οἰκοδομὴν, πανταχοῦ ζητῶν τῆς ἐκκλησίας. *Id eſt* Conſidera, ut hic rurſus funiculum admovet ad lap dem, ubique quærens ædificationem Eccleſiæ. Tran latum eſt ab Architectis, qui non credunt oculis ſui ſed ad perpendiculum explorant lapidum æqualita tem. Quod eſt exactæ diligentiæ.

Tullius.

Factum transactum.

Apud juriſprudentes ſolennia hæc ſunt, Factu tranſactum, quoties ſentiunt nihil prætermiſſum quod ad negotii transactionem pertinet. M. Tulliu in Catilinam. Invectiva 3. Atque illud quod facien dum primum fuit, factum atque transactum eſt.

Trebon.

Pleno gradu.

Qui leviter rem quampiam attigerunt, ſummo ped dicuntur ingreſſi: contrà, qui magno ſtudio inſtitue runt aliquid, pleno gradu dicuntur ingreſſi. Trebo nius Ciceroni lib. 12. Nam illum paratum ut video & ingreſſum pleno gradu, cohortari non intermitte mus, quo indies longius diſcendo exercendoque ſ procedat.

DISCORDIÆ.

Lucian.

Bellum omnium pater.

Ὁ πόλεμος ἁπάντων πατήρ.

Proverbium ideò dictum eſt, quod bellum omnium rerum novandarum auctor eſt, ut ex eo nata videantur univerſa.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Tuas res tibi habeto. Cajus,

us Juriſconſultus lib. 44. tit. de divortiis, oſtendit
ſe receptum, ut divortium his verbis perageretur:
s res tibi habeto. Tuas res tibi agito. Quorum al-
reddit dotem, alter abdicat ab ſe tutoris munus, in
us uxoriis. Hæc autem forma verborum præſcri-
eſt, ne vel non ratum eſſet divortium, ſi nullis
nnibus verbis perageretur, vel inauſpicatum &
oſum, ſi verbis incivilibus perageretur. Iti-
n in diſcutiendis ſponſalibus viſum eſt uti his ver-
: Conditione tua non utar. Hæc proverbii gra-
m habebunt, ſi cui civiliter renunciabimus ami-
iam. Sed feſtivius erit, ſi ad res animi transferan-
r, veluti ſi quis dicat: Monachi vitam profeſſus eſt,
undum juſſit ſua ſibi habere, ſuas ſibi res agere.
m ſi quis ambiat conſortium noſtrum, quem ju-
camus nobis inutilem, huic aptè dicetur, Condi-
one tua non utar, pro eo quod erat: non utar tua
millaritate.

Gamma Betam perſequitur. Procop.

ocopius lib. 3. de bello Vandalico refert Carthagi-
antiquum proverbium à pueris jactari ſolere, Quod
amma quandoque Betam, & rurſus Beta Gammam
erſequitur: Suſpicor puerorum luſum huc ſpectaſſe,
uod inter vicinos frequenter oriatur diſſidium. Ve-
um hic puerile dictum detortum ad rerum eventum,
uod Gizerius Bonifacium expuliſſet: Poſtea Gilime-
em Beliſarius. Proverbium non eſt natum ex even-
u, ſed puerorum Carthaginenſium ænigma fuit, vel-
t oraculum ejus quod accidit poſtea.

Domeſticum diſſidium. Horat.

Ad deteſtandam ſeditionem, & mutuam contuberna-
ium inter ipſos diſcordiam inſidiaſque; conveniet il-
lud Homeri Odyſſ. π.

Οὐδ᾽ ὁσίη κακὰ ῥάπτειν ἀλλήλοισιν. *Ideſt,*
Impia res, moliri inter ſeſe mala.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

DISCRIMINIS.

Plutarc. *Apio eſt opus.* Τοῦ σελίνου δεῖται.

Ita loquebantur, quoties morbum capitalem innu[…]bant, & vitæ periculum imminere. Nam olim mo[…]numenta defunctorum apio coronabantur.

Horat. *Sub cultro liquit.*

Sub cultro liqui dicitur, qui præſentaneo periculo de[…]ſeritur. Sumptum à victima, quæ jam jam ferienda ſub cultro eſſe dicitur. Horatius: Fugit improbus, ac me ſub cultro liquit. Convenit in eos, qui periculo capitis parati ſunt affirmare quippiam.

Suidas. *Sus ſub fuſtem.* Ὗς ὑπὸ ῥόπαλον.

Vbi quis ſeſe in præſens diſcrimen ac perniciem præcipitat. Nam ſues apud quoſdam fuſte mactari mos eſt.

In Pythii templo cacare. Ἐν Πυθίου χέσαι.

Dicebatur, qui rem nefariam & periculoſam faceret, quod Piſiſtratus tyrannus extructo templo inſcripſerat, ne quis inibi ventrem exoneraret: & advenam quendam deprehenſum è medio ſuſtulit.

Idem. *Vtinam domi ſim.* Οἴκοι γενοίμην.

Dici ſolitum, ubi quis optat è malis, quibus implicitus eſt emergere. Tranſlatum ab iis, qui in tempeſtate periclitantur.

Fuge procul à viro majore.

Ἄλου ἀπὸ μείζονος ἀνδρός.

Cave à commercio potentium: habe commercium cum æqualibus. Etenim optimatum familiaritas aut ſervum facit & turpem: aut ſi neſcias adulari, periculis objicit.

Homer. *Fuga tutior.*

Qui dicet tutius eſſe fuga vincere libidinem, quam contra pugnando, poterit accommodare illud Homeri Odyſſ. μ.

Οὐδέ τίς ἐς' ἀλκὴ, φυγέειν κάρτιςον ἀπ' αὐτῆς.

Id eſt, Non eſt ulla medela, procul fugere optimum ab illa.

Poſt

Poſt folia cadunt arbores. Plautus.

uoties admonebimus leviores injurias, ſi quis ferat, qui atrociores.

Nunc contingat ſervari. Diogen.

Νῦν γένοιτο σωθῆναι.

uum ſignificamus nos ſatis cauturos in poſterum, modo liceat præſens periculum effugere. Hoc modo avus in And. Poſthac incolumen ſat ſcio fore me, nc ſi devito hoc malum. Quidam Apologum nar-nt ad hunc modum: Teſtudini quondam inceſſiſſe landi deſiderium, aquilamque oraſſe, ut ſe doceret. uumque illa negaſſet fieri poſſe, quod natura refra-retur: illa nihilominus inſtabat. Itaque paruit a-ila, ac teſtudinem in ſublime vectam demiſit, ut latum experiretur. Ea quum timeret infelicem entum, optavit ut contingeret id temporis incolu-em eſſe.

De tuo capite aguntur comitia. Plautus.

autus: Ibo intro, ubi de capite meo ſunt comitia: mptum à comitiis Romanorum, in quibus popu-ſuffragiis novi magiſtratus crebantur. Itaque quum tuitur de re quapiam, à qua pendeat felicitas ali-jus, tum de capite illius fieri comitia, rectè di-atur.

E canis podice. Ἐκ κυνὸς πρωκτοῦ. Lucian.

eſt, E canis culo. Dictum videtur è Luciano, pro quod eſt, ex rebus anxiis atque anguſtis, quod ea s arctior ſit huic animanti.

Aſciſce ad extremum ſcientiam.

Πέμπε εἰς ἔσχατον τὴν ἐπιστήμην.

eſt, Accerſe ad extremum ſcientiam. Non ſtatim ndum extremis ingenii viribus, verùm ubi jam et ultimum periculum, tum ad artes confugien-m.

In eadem es navi. Cicero.

o eo, quod eſt, In communi periculo.

De pilo pendet. De filo pendet. Macrob.

De re vehementer periculoſa. Videtur natum ab h
ſtoria illa Dionyſii tyranni, propter gladium de p
in caput impendentem.

Periculum proræ ſelis.

Κίνδυνος ἡ ἐν πρώρᾳ σελίς.

Id eſt, Periculum ſella proræ: Quoties in re quapia
præcipuum periculum, caputque negotii eſſe ſigni
camus. Nam hoſtes expugnaturi navim, in pror
primum aſſultum faciunt. Selis autem ſella eſt, quæ
proris eſſe conſuevit.

Plautus. *Inter ſacrum & ſaxum.*

Plautus: Nunc ego, inquit, omnino occidi. Nunc
inter ſacrum & ſaxum ſto, nec quid faciam ſcio. Su
ptum apparet ex priſcis fœderis feriendi cæremon
in quibus fecialis porcum ſaxo feriebat, hæc inte
pronuncians: Qui prior populus fœdus rumpet,
piter eum ita feriat, quemadmodum ego porcum l
lapide ferio. Sed undecunque fluxit adagium, ſatis
quet dici ſolitum in eos, qui perplexi, ad extrem
periculum rediguntur.

A fronte præcipitium, à tergo lupi.

Ἔμπροσθεν κρημνός, ὄπισθεν λύκοι.

Cum aliquis, hinc atque hinc duobus maximè p
mitur malis, ut, in utrumcunque inciderit, pere
dum ſit.

Plautus. *Flamma fumo proxima eſt.*

Commonet adagium, periculum mature fugiend
quique malum evitare cupiat, ei vitandam prius
caſionem. Fumus enim indicium eſt flammæ n
erupturæ.

Horat. *Tua res agitur, paries cum proximus arde*

Admonet adagium, ut ex alterius malo ſumar
exemplum, alienoque periculo diſcamus noſtris re
conſulere.

Ariſtop. *Per ignem incedis.* Ἐν πυρὶ βέβηκας.

Verſaris in periculoſo negotio. Seneca: Per ſpi
ingredior.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

In nervum ire : Terent.

onatus, aut quiſquis is fuerit interpres Phormionis
:rentianæ, demonſtrat eſſe proverbium, pro eo quod
:, decipere. Dictum eſt etiam in nervum ire, pro eo
od eſt, in vincula ire. Porrò, conjicere in nervum,
eximere è nervo, pro eo quod eſt: Ob æs alienum
nctos abducere, & nexos addictoſque perſoluta pe-
nia redimere.

Nocuit & nocebit. Homer.

quando demonſtrata præteritorum malorum cauſ-
, comminabimur futurum, ut accedant majora, niſi
iis reſipiſcat: non intempeſtiviter uſurpabimus
rſiculum hunc Homeri ex prima Iliad:

Τούνεκ' ἄρ' ἄλγε' ἔδωκεν ἑκηβόλος, ἠδ' ἔτι δώσει.

est, Phœbus ad hæc mala multa dedit, atque inſu-
r addet.

Inter malleum & incudem :

Μεταξὺ τοῦ ἄκμονος καὶ σφύρας. Origen.

l est, inter incudem & malleum. Jam quoddam eſt
ud nationes tritum vulgi ſermone proverbium, ut
his, qui anxietatibus, & ingentibus malis premun-
ır, dicant: Inter malleum ſunt & incudem, &c.

In acie novaculæ. Ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς.

l eſt, In novaculæ cuſpide, pro eo quod eſt in ſummo
iſcrimine. Sumptum videtur à circulatoribus, qui
cuſpide gladiorum ingrediuntur, aut ab iis, qui fer-
ım manu contrectant.

Res eſt in cardine. Cicero,

oc Servius putat perinde valere, quaſi dicas, res eſt
articulo. M. Tull. In eo cardo rei vertitur, dixit,
ro eo quod eſt, ex hoc tota res pendet. Sumptum ab
ſtiis, quæ cardinibus volvuntur.

E naſſa eſcam petere. Plautus,

Iaſſa eſt piſcatorii vaſis genus, quo poſteaquam in-
arit piſcis, exire non poteſt. Cicero: Ex hac naſſa
xire conſtitui non ad fugam, ſed ſpem mortis me-
iorem.

Vnda-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Vndarum in ulnis.

In ulnis undarum eſſe dicebantur, qui in ſummis [...] rum difficultatibus verſabantur.

Οἰόλυκος.

Vox eſt compoſita ex ove & lupo. Dici poterit in h[...] minem deſertum ac deſtitutum auxilio.

Gregor. *Calvus quum ſis, ne obverſa fronte obnu[...] arieti.*

Vtitur Gregorius Theologus in epiſtola quadam [...] Euſtochium, quem laceſſiverat. Licebit uſurpa[...] quoties admonebimus, ne inarmatus armatum a[...] grediatur.

Tertul. *Ne uni navi facultates.*

Μὴ δ᾽ ἐπὶ νηυσὶν ἅπαντα βίον κοίλῃσι τίθεσθαι.

Ne bona tu pandis ratibus ſemel omnia mandes.

Ne quid aggrediaris, in quo ſint univerſa pericl[...] tanda.

Non omnis ſtatim alea jacienda eſt.

Filum contentionis tunc erat.

Μίτος ἔριδος τότ᾽ ἦν.

Dici ſolitum in pertinaces, quum uterque pertin[...] eſt, neuterque concedit alteri. Eſt aliquoties in Ep[...] ſtolis Hieronymianis, Funiculum contentioſum di[...] cere: nec apud alium legiſſe memini, quam apud Te[...] tullianum lib. adverſus Judæos. Apparet natum à lu[...] do, quo duobus hinc atque hinc tenentibus funem, u[...] terque conatur alterum ad ſe trahere.

Objicere canibus agnos.

Diogen. Προβάλλειν τοῖς κυσὶν ἄρνας.

Id eſt, Objicere canibus oves. Dicebatur qui imbel[...] lem & litium imperitum, calumniatoribus & exerci[...] tatis exponeret.

Terent. *Ovem lupo commiſiſti.*

Concinne hoc utemur, quoties ei ſervandum aliqui[...] committitur, cujus gratia cuſtodem magis oporteba[...] adhibere.

Ne in Melampygum incidas.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Μὴ τῶ Μελαμπύγῳ περιτύχοις.

...aſcivos & injurioſos homines quadrat. Eſt autem ...ominantis, ne quando incidat in eum, qui male... ...orum pœnas de eis ſumat. Porrò Melampygus ...cis ſignificat eum, qui nigro ſit podice, quo qui... ...s cognomento notatus eſt Hercules.

...e temerè Abydum. Μὴ εἰκῆ τὴν Ἄβυδον. Suidas.

...audiendum naviges. Ne quod grave periculum ...ipias ſine cauſa idonea. Nam periculoſa erat in ...dum navigatio, propter fretum ſævum atque a...um.

Ad Scolon nec proficiſceris ipſe, nec alterum comitaberis. Strabo.

...ς σκῶλον μήτ' αὐτὸς ἴμεν, μήτ' ἄλλῳ ἕπεσθαι:

...,nec per Scolon ipſe,nec ulli alii comes ito. Stra...cribit, Scolon vicum eſſe quempiam Aſopiæ, ſub ...nte Citherone, ſedem inamœnam, incultam, in...iſeram, aſperam. Hoc proverbio conveniet uti, ſi ...ndo ſignificabimus modis omnibus abſtinendum ...victu cujuſpiam, aut à loco, unde nihil ſit ſpe...dum, quod vel ad voluptatem faciat, vel ad emo...entum.

Cave Thoracem. Φύλαττε τὸν θώρακα. Strabo.

...bo ſcribit fluvium eſſe nomine Letheum, vicinum ...ybus Heſperiis. huic imminere montem, cui no... ...a Thorax, in quo fama eſt Daphitam Grammati... ...n cruci affixum fuiſſe, quod maledico carmine re...inceſſiviſſet. Hoc velut ænigmate proverbiali feſti...r admonebimus, frænandam eſſe linguam, ne vo...petulanter emiſſæ, per jugulum aliquando redeant.

Ægæum navigat. Τὸν Αἰγαῖον πλεῖ. Ælian.

...adrabit in hominem ob lucri ſtudium nihil omni... ...periculi recuſantem. Perſius: Ocyus ad navem, ...il obſtat quin trabe vaſta Ægæum rapias.

Ne in nervum erumpat. Terent.

...adrabit in temerariam, inconſideratamque auda...m, quæ plerumque infelix eſſe ſolet. Donatus à ſa...ariis ſumptam metaphoram exiſtimat, qui dum

ner-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

nervum arcualem adducunt immodicè, rum[...]
nonnunquam, idque non ſine ſuo periculo.

Suidas. *A bis ſeptem undis.* Ἀπὸ δὶς ἑπτὰ κυμάτ[...]
In eos competit, qui à noxia quapiam purgati [...]
propterea quòd antiquitus mos eſſet homicidio [...]
lutos, veſtes ſuas bis ſeptem inundationibus, im[...]
ſionibuſque lavare.

Ne puero gladium. Μὴ παιδὶ τὴν μάχαιρ[...]
Subaudiendum commiſeris. Allegoria proverb[...]
admonens non eſſe mandandam poteſtatem vel [...]
leſcentibus, vel imperitis ac ſtultis, qua tum in ſu[...]
tum aliorum perniciem ſint abuſuri.

Gladium acutum avertas.

Ὀξεῖαν μάχαιραν ἀποστρέφειν.

Id eſt, Enſem acutum avertas. Opinor innui à per[...]
loſis negotiis abſtinendum.

Diogen. *Perque enſes, perque ignem oportet erumpe[...]*

Διὰ καὶ μαχαιρῶν, καὶ πυρὸς ῥιπτεῖν δεῖ.

Quum ſignificamus quidvis periculi ſubeundum.

Non certatur de oleaſtro. Οὐ φυλίας ὁ ἀ[...]
Id eſt, Hoc certamen non eſt de oleaſtro. Quoties [...]
de nugis, neque de gloria, aut corollis, ſed de re [...]
ac pecuniaria ageretur. Siquidem in pleriſque ce[...]
minibus, victoriæ præmium erat oleagina, aut q[...]
na, aut alioqui frondea corona.

Strabo. *Maleam legens, quæ domi ſunt obliviſce[...]*

Μαλέαδε κάμψας ἐπιλάθου τῶν οἴκαδε.

Eſt autem Malea promontorium Laconiæ, à M[...]
Argivorum rege dictum, quod per quinque paſſu[...]
millia in mari protenditur, autore Servio. Hom[...]
ſignificat periculoſam circa Maleam navigatio[...]
fuiſſe. Videbimur non intempeſtiviter uti hac pa[...]
mia, ſi quando diſcrimen negotii ſuſcipiendi vole[...]
oſtendere, id aut non eſſe ſuſcipiendum, aut neglig[...]
dam vitam.

Per haſtæ cuſpidem currere. Δι' ὀξείας δραμ[...]
Id eſt, Per acutam currere dicebantur, qui in re p[...]
cul[...]

-uſa verſarentur.' Tranſlatum videtur à militari
-ſuetudine, qua fieri ſolet, ut qui mortem comme-
-it videretur, is nudus per medias copiarum haſtas,
-i atque hinc intentas ire cogeretur.

-epus pro carnibus. Λαγὼς περὶ τῶν κρεῶν. Ariſtop.
-udi periclitatur. In eos dicitur, qui ob aliquam
-utilitatem in diſcrimen vocantur. Nam leporem
-inſectamur, quòd noceat, ſed quod pulpamentum
-eat, Eſt enim animal & eſculentum & timidum.

Ex ore lupi. Ἐκ λύκου στόματος. Diogen.

-t, E lupi rictu. Vbi res quæpiam præter ſpem re-
-tur, quæ jam planè periiſſe videbatur: Veluti cum
-nia erepta à prædonibus aut rapaci tyranno, ali-
-inopinato caſu recuperatur.

Certamen non accipit excuſationes. Plato.

Ἀγὼν οὐ δέχεται σκήψεις.

-ſt, Certamen non admittit excuſationes. Quum
-ur de periculo, non convenit tergiverſari.

Corpore effugere. Tullius.

-periculum jam imminens, ac penè premens, arte
-dam declinare. Tranſlatum à gladiatoribus, ictum
-dico corporis flexu fallentibus.

-n periculoſo negotio non eſt dormitandum. Homer.

-i monebimus in re ardua non eſſe ceſſandum, con-
-net quod ſubinde reperitur apud Homer. Iliad. π.

Ὀλίγη δέ τ' ἀνάπνευσις πολέμοιο.

-eſt, Exigua eſt interſpiratio belli.
-terit trahi vel ad litem forenſem, vel ad ſimile ne-
-tium odioſum & laboris plenum.

Ingens diſcrimen. Idem.

-uoties ingens diſcrimen innuemus inter homines,
-t res plurimum inter ſe diverſas, eleganter accom-
-odabimus illud Homeri.

Sunt in medio ſita plurima, monteſque.
Vmbroſi, fretaque horriſono clamoſa fragore.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

DISSIMILITUDINIS ET INCONGRUENTIÆ.

Aul. G. *Nihil graculo cum fidibus.*

Id eſt, nihil eſt ſtolidis & imperitis cum bonis literi[s]. Nam graculus avis eſt ineptæ, moleſtæque garrulita[tis]. Porrò cithara ſilentium poſtulat, & aures attenta[s].

Lucretius. *Nihil cum amaracino ſui,*

Hoc eſt, Stolidis vel optima putent, diſplicentqu[e]. Amaracus herbæ genus eſt. Lucretius: Denique ama racinum fugitat ſus, & timet omne Unguentum: nam ſetigeris ſubus acre venenum eſt.

Lucian. *Nihil ad verſum.* Οὐδὲν πρὸς ἔπος.

Id eſt, nihil ad Carmen. De iis quæ longè diſcrepan[t] ab iis quæ propoſita ſunt. Tranſlatum videtur à ſce na: ubi hiſtrio ſaltatu geſtuque carminis genus repræ ſentat.

Idem. *Nihil ad fides.* Οὐδὲν πρὸς τὴν χορδήν.

Id eſt, nihil ad chordam. In eos quorum vita vehe menter eſt inæqualis, quorumve mores ab oration[e] diſſident.

Suidas. *Nihil ad Bacchum.* Οὐδὲν πρὸς Διόνυσον.

Vbi quis ea nugatur, quæ ad rem præſentem nihil at tinent. Suidas refert Epigenem quendam Sicyonium tragœdiam de Baccho conſcripſiſſe, quæ cum indign[a] Deo videretur, quoſdam è ſpectatoribus acclamaſſe: Nihil ad Bacchum.

Lucian. *Quid cani & balneo?*

Τί κοινὸν κυνὶ καὶ βαλανείῳ.

Id eſt, Quid commune cani cum balneo? Quadrabit in eos, qui ad rem quampiam prorſus ſunt inutiles, ita ut in balneo nullus eſt omninò canum uſus.

Varro. *Aſinus ad lyram.*

Ὄνος λύρας: *ſubaudi*, ἀκροατής.

Id eſt, Aſinus lyræ auſcultator. In eos, qui propter imperitiam nullo ſunt judicio, craſſiſque auribus. Rectè etiam torquebitur in eos, qui indecore ten-

tant

rtificium, cujus ſunt imperiti, & à quo naturâ rrent.

Quid cæco cum ſpeculo? Stobæ.

Τί τυφλῷ καὶ κατόπτρῳ.

nibus orbo cum ſpeculo quid eſt rei? Quorſum eſt libris illiterato? Quo regnum juveni ſtulto? divitiis ei, qui neſciat uti?

Aſinus ad tibiam. Ὄνος πρὸς αὐλόν.

dum, ubi quis ea, quæ ſcitè dicuntur, nec a- dvertit, nec intelligit, nec laudat. Sunt enim ani- ia quædam, quibus nonnullus muſices ſenſus videtur, ut equis, avibus, ſerpentibus. Aſinum movet cantus.

Aliud noctua ſonat, aliud cornix.

Ἄλλο γλαὺξ ἄλλο κορώνη φθέγγεται.

mmodari poteſt ad eos, qui decertant cum lon- æſtantioribus: vel ad illos inter quos ob morum iique pugnantiam minimè convenit.

Aliter catuli longè olent, aliter ſues. Plautus.

dicto ſignificatum eſt; non veſte dignoſci homi- ab homine, verùm ineſſe nativum quiddam, ge- um ac proprium in uno quoque, quod in ipſo vul- culiſque eluceat: quo liberum à ſervo, generoſum ſtico, probum ab improbo facilè diſcernas. Atque ſt hominis veluti peculiaris quidam odor, quo ehenditur, ſi quis modo ſit ſagaci nare.

lia voce pſittacus, alia voce coturnix lo- quitur. Martial.

veniet in Muſicos aut Poëtas longè diſpari ſtylo, eque diſſimili facultate. Pſittacus inter aves pro- è humanas voces exprimit. Coturnices pugnaces is, quàm loquaces.

aculus inter Muſas. Κολοιὸς ἐν ταῖς μούσαις.

ctus inter doctiſſimos, infantiſſimus inter elo- ntiſſimos. Recte dicetur & in homines, oſtenta- e falſæ doctrinæ ſeſe jactitantes, & viris eruditis udententer obſtrepentes. Eſt enim graculus avis minimè

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

minimè canora, ſed tamen odioſè garrula atque o
ſtrepera.

1. Reg. 10. *Nunquid & Saul inter Prophetas?*

1. Reg. cap. 10. Ea vox verſa eſt Hebræis in prove
bium de re nova & inopinata, ſubitaque.

Syrus quum non ſis, ne ſyriſſa.

Μὴ ὢν Σύρος μὴ σύριζε.

Id eſt, Quum non ſis Syrus, ne ſyriſſa. Ne ſumas pe
ſonam parum decoram; ne velis alius videri quàm ſi
aut cum ſis natus ingenuus, ne moribus agas ſervu
& barbarum. Nam Syri malè audiebant ob moru
molliciem. Eſt autem facetus jocus ex amphibolog
hujus verbi Syrizo, quod ſignificat & ſyriſſare, &
ſtula canere.

Diogen. *Aſinus in unguento.* Ὄνος ἐν μύρῳ.

Quum deliciæ adhibentur iis, quos haudquaquam d
cent, neque qui vel uti norunt illis, vel delectantu
Locus fuerit huic adagio, ſi quando indoctus aliquis
optimos incidat authores, quos ob inſcitiam aut n
gligat, aut etiam depravet. Vel cum amuſo cuiquan
cum eruditiſſimis viris vivere contigerit, quoru
tamen conſuetudine neque frui noverit, neque omn
no gaudeat.

Ariſtop. *Aſinus portans myſteria.*

Ὄνος ἄγων μυστήρια.

In eum dicebatur, qui præter dignitatem in mune
quopiam verſabatur. Veluti ſi quis ignarus literarun
bibliothecæ præfectus eſſet.

Feli crocoton. Γαλῇ κροκωτόν.

Subaudiendum, das aut addis. Dici ſolitum, quoti
honos additur indignis, quos etiam haudquaqua
decet: aut cum datur quippiam iis, qui munere no
norunt uti. Crocoton veſtis genus eſt rotundæ a
fimbriatæ, qua divites utebantur matronæ.

Plutarc. *Cibum in matellam ne immittas.*

Σιτίον εἰς ἀμίδα μὴ ἐμβάλλεις.

Interpretatur Plutarchus, ne ſermonem urbanun
immit

...ittas in animum hominis improbi. Nam oratio
... eſt animi: is corrumpitur & putreſcit ſi in ani-
... inſincerum inciderit.

...x Diametro oppoſita, Diametro diſtant.

Ἐκ διαμέτρου.

..., Ex diametro. De vehementer inter ſe pugnanti-
... dicebatur. Diametrus linea eſt, quæ ſic à ſummo
... mmum tenditur circulum, ut per centrum eat.

Alia res ſceptrum, alia plectrum.

...s erit utendi, quoties dives aut potens fortuna
...retus, velut ex æquo diſputat cum erudito, cum
...ò aliud ſit divitem, aut fortunatum eſſe, aliud li-
...um.

Calvus comatus. Martial.

... dicetur in eum, qui veris bonis nudus, aſcititiis
...nditat. Veluti ſi quis indoctus aliena pro ſuis e-
...t, aut ſi quis diſſimulet ſe eſſe, quod eſt.

Simia in purpura. Πίθηκος ἐν πορφύρᾳ.

...?, Simia purpurata. In hos dicetur, qui tametſi
...nifico cultu ſunt ornati: tamen cujuſmodi ſint,
...ſo vultu moribuſque cognoſcitur.

Induitis me leonis exuvium. Ariſtop.

Ἐνδύετέ μοι τὴν λεοντῆν.

...eos dici ſolitum, qui ſuſcipiunt negotium majus
...altate, quique ſe magnificentius gerunt, quam pro
... conditione. Ab Hercule ſumptum putant, cujus
... ornatus erat, ut leonis exuvio tegeretur, deinde
...ra manu clavam, altera geſtaret arcum.

...e puero gladium. Μὴ παιδὶ τὴν μάχαιραν. Plutarc.

...ſt, Ne puero gladium, ſubaudiendum, commiſe-
... Ne juveni commiſeris adminiſtrationem alicu-
... rei.

In eburna vagina plumbeus gladius. Diogen.

Ἐν ἐλεφαντίνῳ κολεῷ τὸ μολύβδινον ξίφος.

...tum ex Diogenis apophthegmate, nam cum ado-
...ſcens quiſpiam, inſigni forma, fœdum quiddam at-
...e obſcœnum dixiſſet: Ex eburna, inquit, vagina
...umbeum gladium educis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Gellius. *In lente unguentum.* Τὸ ἐν φακῇ μύρον.
Vbi quis mentionem inducit vilis cujuſpiam & nihi
hominis, aliis de viris egregiis verba facientibus.

Martial. *Congregare cum leonibus vulpes.*
Eſt res impares diſſimileſque permiſcere. Vulpes do
nititur, leo viribus fidit.

Aufer mothonem à remo.
Ἄπαγε τὸν μόθωνα ἀπὸ κώπης.
Admonet adagium, non obſtrependum, nec obtu
bandum iis, qui rebus alioqui ſeriis ſunt occupat
Veluti ſi quis Reipublicæ curis ſolicito muſicam ad
ferat: aut de capite periclitanti verſus amatorios re
citet. Mothon enim ſaltationis genus fœdæ, ſervil
ac tumultuoſæ.

Lucian. *Canis in præſepi.* Ἡ κύων ἐν τῇ φάτνῃ.
In eos dicitur qui nec ipſi fruuntur re quapiam, ne
que reliquos item ſinunt uti. Veluti ſi quis egregio
codices incluſos diligenter adſervet, quos nec unquam
ille evolvat, nec aliis evolvendi copiam faciat.

Servus cum ſis, comam geris.
Δοῦλος ὢν, κόμην ἔχεις.
De eo qui præter decorum quippiam faceret. Velut
ſi quis humili conditione, patriciorum cultum imita
retur. Apud Lacedæmonios ingenui comam alebant

Ariſtop. *Extra oleas fertur.* Ἐκτὸς τῶν ἐλαιῶν φέρεται.
Vbi quis terminos præſcriptos tranſgreditur, aut alie
na, nec ad rem pertinentia, facit. Interpres adagium
hinc natum ait: Stadia, in quibus currendi certamina
peragebantur, oleis per ſeriem poſitis, utrinque ſe
piebantur, quas præterire non licebat.

Lucian. *Extra cantionem.* Παρὰ τὸ μέλος.
Extra cantum agi, dicive dicunt, quod ad rem non
pertinet.

Quintil. *Extra organum.*
Ductum eſt ab organo muſico. quod intra vigeſimam
vocem conſiſtit. Conveniet in clamoſum.

Qua

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Quæ ſemel ancilla, nunquam hera.

tur ideò dictum, quod qui ex humili fortuna ehuntur ad res amplas, ſoleant eſſe cæteris inſo- ores.

In agro ſurculario capras.

ra plantis omnibus non vulnere tantum, ſed & no dentium peſtifera eſt. Deflecti ergo ad eos pot- qui noxiarum rerum, aut hominum admixtu, umpunt teneram ætatem.

Tu in legione, ego in culina. Plautus.

ruculento Plautina militi atrociter minitanti co- reſpondet: Sis tu in legione bellator ſi vis, at n culina Mars. Auxit coquus bellatoris verbum. s enim deus belli eſt.

DIVITIÆ.

Crœſo, Craſſo ditior. Plinius.

d Græcos opulentia Crœſi Lydorum regis in pro- ium abiit, præſertim nobilitata dicto Solonis. d Romanos item M. Craſſi, cui cognomentum n divitis additum eſt. Hieronymus dicit: Crœ- icet ſpires, & Darios, literæ marſupium non ſe- ntur.

Midæ divitiæ. Μίδου πλοῦτος. Statius.

, Midæ opes. In proverbium abiit, propter im- ſas ejus regis opes.

Lyſiſtrati divitias habes.

Λυσιστράτου πλοῦτον πλουτεῖς.

, Lyſiſtrati divitiis dives es. Proverbialis ironia magnopere tenuibus. A Lyſiſtrato quodam tra- n, extremæ paupertatis homine.

Pactoli opes. Τὸν Πακτωλοῦ πλοῦτον. Philo.

, Pactoli divitias. Eſt autem Pactolus Lydiæ flu- , ex monte Tmolo profluens, aureis ſcatens ha- s.

Cinyræ opes. Κινύρου πλοῦτος. Suidas.

, Cinyræ opes. De immenſis opibus dicebatur

nam hujus regionem opulentiſſimam fuiſſe; Naſo
tis indicat.

Theocr. *Pelopis talenta.*

De immenſis opibus. Talentum apud Atticos, ma
ma pecuniæ ſumma erat. Talentum minus, valeb
libras LX. Talentum magnum LXXX.

Non Pelopis mihi ſint, agrique aurique talenta:
Nec ventos celeres antevolaſſe pede.

Suidas. *Ad ambas uſque aures.*

Μέχρι τῶν ἀμφωτίδων.

Vſque ad aures ambas impleti dicuntur, qui ſup
modum ingurgitant ſeſe. Sumpta metaphora à vaſ
lis, ad anſas uſque impletis.

Strabo. *Ne decima quidem Syracuſanorum pars.*

Οὐδὲ τὴν δεκάτην τῶν Συρακουσίων ἔχει.

Id eſt, Ne decimam quidem partem opum Syracuſ
norum poſſidet. De divitibus & ſplendidis ita dice
ſolent: Ne decimam quidem Syracuſanorum opu
partem aſſequi poſſent. Significabant autem aliorū
opes; quantumvis amplas; nihil eſſe ad Syracuſan
divitias.

Suidas. *Vltra res Callicratis.* Ὑπὲρ τὰ Καλλικράτους.

Id eſt, Supra fortunas Callicratis. De immenſis op
bus dicebatur. Ajunt Caryſtium quempiam fuiſſ
nomine Callicratem, qui reliquos cives opibus lon
præſtiterit. Ariſtoteles autem tradit, Callicrate
quendam è judicum ordine fuiſſe, qui judiciarias e
actiones ſupra modum auxerit, atque hinc natam p
rœmiam de immodicis exactionibus.

Zenod. *Zopyri talenta.* Ζωπύρου τάλαντα.

Id eſt, Zopyri talenta. De præclaris factis, magnoq
æſtimandis. Hic Zopyrus Darii regis amicus erat, &

Hieron. *Dives aut iniquus eſt, aut iniqui hæres.*

Menander: Nunquam vir æquus dives evaſit cito.

Theogn. *Satietas ferociam parit.*

Parit ſatietas ferociam, imperitia cum poteſtate co
juncta, inſaniam: tollit animos opulentia. Quo
ſi a

ad inſcitiam accedat poteſtas, jam res ad inſaniam
que procedit.

Octapedes. Οκτάποδες.

ythico proverbio dicebantur, qui duos poſſiderent
oves & currum unum. Dici poterit in hominem,
ui ſibi locuples videatur: vel in eum, cui ruſticanæ
nt opes.

Quantum non milvus oberret. Lucian.

e homine ſupra modum locuplete, cui tantum ſit
grorum, quantum nec milvus pervolet.

Tantali talenta. Τάλαντα Ταντάλȣ. Plato.

d eſt, Tantali talenta. Nam Tantalus Phryx ob lu-
ulentas divitias in fabulam hominum venit.

Noctuæ lauriotica. Γλαῦκες λαυρεωτικαί. Ariſtop.

d eſt, Noctuæ laurioticæ. Hoc velut ænigmate pe-
uniarum vim ſignificabant. Laurios enim Atticæ
egio eſt, auri venis frequens.

Benè loculus, benè ſcrinio.

anti habetur quiſque quantum habet.

Dextro Hercule, aut amico Hercule. Horat.

Horatius: Dives amico Hercule. Quod quidem in
os competit, qui in accumulandis opibus ſunt be-
e fortunati, Idque inde natum exiſtimant, quod
Hercules moriturus dixerit, eos opulentos futuros,
ui ſibi decimam bonorum ſuorum partem conſe-
craſſent.

Prædives. Homer.

Prædivitem ſignificamus his verſibus Homeri, in ζ. η.
κ λ. Iliad.

Πολλὰ δ' ἐν ἀφνειȣ̃ πατρὸς κειμήλια κεῖται.
Χαλκός τε χρυσός τε πολύκμητός τε σίδηρος. *Id eſt*,
Divitis in patris ſunt multa recondita tectis,
Aeſque, aurumque fabrefacti quoque copia ferri.

Quantum habet. Iuven.

Quantum habet quiſque, tanti ſit, Horatius Satyra I.
Nil ſatis eſt, inquit, quia tanti, quantum habeas, ſis.
Juvenalis Satyra III.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Quantum quiſque ſua nummorum ſervat in arca,
Tantum habet & fidei.

Pindar. *Pecuniæ vir.* Χρήματα, ἀνήρ.

Id eſt, Pecuniæ, vir. Hoc eſt, tanti quiſque ſit quantum poſſidet.

Plautus. *Vnde excoquat ſevum.*

Plautus in Captivis, proverbiali dixit hyperbole: Vnde excoquat ſevum ſenex, opes ſignificans copioſiſſimas. Plautinus verſus hic eſt. Quid divitiæ? ſunt ne optimæ? Vnde excoquat ſevum ſenex. Sevum autem, vel ut alii ſebum, eſt pingue pecudum durius, quod Græci στέαρ appellant.

Homer. *Adminicula vitæ.*

Omnia quæ ad vitæ commoditatem pertinent, indicantur hoc carmine Odyſſ. T.

Οἷσιν τ' εὖ ζώουσι καὶ ἀφνειοὶ καλέονται. *Id eſt,*
E quibus & vivunt recte, diteſque vocantur.

Divitiæ non ſemper optimis contingunt.

Qui dicet opes non ſemper cordatiſſimis, ſed pro fortunæ arbitrio nunc huic, nunc illi contingere, citabit illud Homeri: Juppiter emetitur opes mortalibus ipſe. Sic viſum ut fuerit, cuicunque bonove malove.

Veſtis virum facit. Εἵματα ἀνήρ.

Id eſt, Veſtis vir. Ajunt enim ad hunc modum: veſtitus virum reddit; qui habet, induat.

Lyſicrates alter. Λυσικράτης ἕτερος.

deſt, Alter Lyſicrates. Lyſicrates quidam in vulgi fabulam abiit, quod capillos jam canos nigro tingeret, quo juvenis etiamdum videretur.

Plautus. *Herculis quæſtus.*

Herculis quæſtum, pro magnis impendiis dixit. Plautus in Moſtellaria: Dapſiles ſumptus facit: perdidit patrem, unus iſtic ſervus acerrimus Tranio: is vel Herculis conterere quæſtum potis eſt. Quæſtum appellat facetè, quaſi Hercules ſuum favorem vendiderit.

Magnum os anni. Μέγα στόμα τοῦ ἐνιαυτοῦ.

Id eſt, Magnum os anni. Dicebatur, quoties uberior rerum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

rum proventus, aut vilior annona animos & lo-
ıendi libertatem adderet, alioqui timidioribus. Non
lmodum diſſidet ab illo. Fœnum habet in cornu:
em illo, Argenti fontes loquuntur.

Nullius indigens Deus. Ἀνενδεὴς ὁ Θεός.

leſt, Nullius egens Deus. Admonet parœmia, nul-
m eſſe mortalem tam abſolutum, in quo non ali-
ıid deſideretur: unum eſſe Deum undequaque
:rfectum.

Attagenæ novilunium. Ἀτλαγᾶς νεμηνία. Suidas.

leſt, Attagenæ novilunium. Refertur à Suida, nec
:plicatur, ſed conjectura colligi poteſt, dictum fuiſſe
ı turbam abjectorum, & ſervilium hominum. Siqui-
em Attagen avis eſt paluſtris, verſicoloribus pluma-
ım maculis diſtincta: Unde ſervum hominem ſti-
maticum, & cui tergum ob plagarum vibices variis
unctis eſſet picturatum, Attagenam vocabant.

Euparyphus ex comœdia. Plutarc.

ıdmodum proverbiali figura dixit Plutarchus in
ympoſi: ὥσπερ εὐπάρυφος ἐκ κωμῳδίας, hominem
gnificans magnificè veſtitum, ac magnam ſervorum
urbam poſt ſe trahentem. Unde divites omnes ſplen-
lidè cultos, euparyphos appellant Græci.

Ad pedes, ad caput. Theoph.

Non ſine proverbii ſpecie dictum videtur illud Theo-
riti, de rebus copioſis & affluentibus.

Ὧν μοι πρὸς κεφαλῇ, καὶ πὰρ ποσὶ κώεα κεῖται.

Ad caput atque pedes, quarum me vellera cingunt.

Λακκόπλουτοι.

Calliæ barbarus quiſpiam clam indicavit, magnam
ıuri vim in puteum quendam conjectam. Is & occi-
lit indicem, ne proderet, & aurum ſuſtulit. Ubi res
nnotuit, in comœdiarum jocum verſa eſt, ut qui ma-
lis artibus ſubitò diteſcerent, Laccopluti dicerentur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

DIVITUM PRÆROGATIVA.

Felicibus ſunt & trimeſtres liberi.

Τοῖς εὐτυχοῦσι καὶ τρίμηνα παιδία.

Id divitum ac principum felicitatem, quibus per adulationem omnia laudi vertuntur, quique ſibi nihil non licere putant, adeò ut quod in homine plebejo perinde ut ſummum ſcelus damnatur, in illis virtutis titulo celebretur.

Plautus. *Multitudo imperatorum Cariam perdidit.*

Πολλοὶ στρατηγοὶ Καρίαν ἀπώλεσαν.

Id eſt, Multi duces deperdidere Cariam. Admonet ſenarius, nihil eſſe pernicioſius licentia multitudinis, dum nulli paretur, ſed pro ſua quiſque libidine rem gerit. Natum adagium à Caribus quondam florentiſſimis, poſtea per civiles ſeditiones eò redactis, ut etiam in vilitatis proverbium abierint.

Athenæ. *Citius Telegoræ donarim.*

Telegoras apud Naxios prædives ac præpotens erat, cui quod quotidiè multa miſſitarentur, vulgato ſermone receptum eſt, ut venditores parvo licitantibus dicerent: μᾶλλον προέλοιμι τῷ Τηλεγόρᾳ δοῦναι: *Id eſt*, Malim Telegoræ dare. Vſus adagionis eſſe poteſt, ſi dicamus officium rectius gratuito collocari penes probos ac magnos, quam mercede penes improbos ac viles.

Ariſtot. *Nemo benè imperat, niſi qui paruerit imperio.*

Οὐκ ἔστιν εὖ ἄρξειν μὴ ἀρχθέντα.

Id eſt, Fieri non poteſt ut benè gerat imperium, qui non tulerit imperium.

Bonus dux, bonum reddit comitem.

Ὁ καλῶς ἄγων ἐμποιεῖ τὸ καλῶς ἕπεσθαι.

Id eſt, Qui bonum ducem præſtat, is bonum reddit comitem. In epiſcopo poſitum, ut piam efficiat plebem, ſi tamen ipſe piam & integram agit vitam. Bonus paterfamilias domum efficit benè inſtitutam. Doctus ac diligens præceptor, eruditum reddit diſcipulum.

Vmbræ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Vmbra. Σκιαί. Hieron.

[Pr]overbiali joco dicebantur olim ii : qui venirent ad [co]nvivium, non ipſi quidem vocati, ſed comites eo[ru]m, qui vocati fuerant : ſic illos ſequentes, velut um[bra] corpus ultro ſequitur.

Arbore dejecta quivis ligna colligit. Iuven.

Δρυὸς πεσούσης πᾶς ἀνὴρ ξυλεύεται.

[Id e]*ſt*, Ruente quivis ligna colligit arbore. Si quem [for]tuna præcipitem dederit, in hunc paſſim omnes in[su]rrunt, & quiſque quod poteſt, diripit. Jam enim [ta]li putant impune fore.

Viva vox. Cicero.

[Vi]va vox olim dicebatur, non ſcripta, ſed ab ipſo pro[nu]nciantis ore percepta, quaſi vivida atque efficax.

Annus producit, non ager. Theoph.

Ἔτος φέρει οὐχὶ ἄρουρα.

[Id] *eſt*, Annus producit ſegetem, non arvum. Ad incre[m]entum autem, alimentumque plurimum quidem [c]œli temperies, & in totum anni conditio juvat. Et[e]nim ſi imbres, ſerenitates & hyemes accidant oppor[tu]næ, cuncta felicius, atque uberius proveniunt, et[ia]m in ſalſuginoſis ac parum pinguibus agris.

Aliis lingua, aliis dentes.

Ἄλλοισι γλῶττ' ἄλλοισιν εἰσὶ γόμφιοι. *Id eſt*,
His lingua, at illis ſunt molares invicem.

[D]e loquacibus & edacibus dici conſuevit. Quemad[m]odum non rarò fit in conviviis, ut aliis garrienti[b]us, & fabulis potiùs, quam cibis intentis, alii interim [t]aciti, ſtrenuè quod appoſitum eſt, devorent.

DIUTURNUM.

Et nati natorum. Παῖδες παίδων. Plato.

Id eſt, Nati natorum. Proverbialis figura, qua longam rei cujuſpiam propagationem ſignificamus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

DOCILITAS.

Zenod. *Aperta muſarum janua.*

Ἀνεῳγμέναι μουσῶν θύραι.

Hoc adagio conveniet uti quoties aliquem facil promptoque ingenio ſignificabimus, & in percipiendis optimis diſciplinis celerem. Et è diverſo, qui tardiores ſunt, Clauſis muſarum januis diſcere dici poterunt.

Suidas. *Bos alienus ſubinde foras proſpectat.*

Βοῦς ἀλλότριος τὰ πολλὰ ἔξω βλέπει.

De iis, qui apud alienos non ſatis ex animi ſententia tractantur, eoque ſæpius ſuos deſiderant.

DOMI VIVERE.

Vtinam domi ſim. Οἴκοι γενοίμην.

Dici ſolitum, ubi quis optat è malis, quibus implicitus eſt, emergere.

Plutarc. *Domus amica, domus optima.*

Οἶκος φίλος, οἶκος ἄριστος.

Nuſquam commodius, nuſquam liberius, nuſquam lautius homini vivere contingit, quam domi.

Οἰκουρός.

Dicitur quaſi cuſtos domus. Et homo ignavus qui tecto & umbra gaudet, quique amat deſidere domi ſemper.

Domi manere oportet bellè fortunatum.

Οἴκοι μένειν δεῖ τὸν καλῶς εὐδαίμονα.

Domi manendum eſt, cuncta cui ſint proſpera. Cui ſuppetit copia facultatum, is ſi felicem velit agere vitam, vivat domi.

Domus optima.

Infeliciſſimum, incertis vagari ſedibus: quemadmodum faciunt ſemper ἀνέστιοι peregreque viventes. Huic adſtipulatur illud Homeri Odyſſ. ο.

Πλαγκτοσύνης δ' οὐκ ἔστι κακώτερον ἄλλο βροτοῖσιν *Id eſt,*

Nil miſerabilius quàm incerta ſede vagari.

Domi

Domi Manendum. Homer.

n ſignificabimus inutile fore diutius abeſſe domo
eſſionibus relictis, quadrabit illud Homeri ex
ſſ. γ.

καὶ σὺ φίλος, μὴ δηθὰ δόμων ἄπο τῆλ᾽ ἀλάλησο,
κτήματά τε προλιπὼν, ἄνδρας δ᾽ ἐν σοῖσι δόμοισι.

Tu quoque amice domo diuturnus abeſſe caveto,
Rebus itemque viris intra tua tecta relictis.

ELABENDI.

Ἐκπερδικίσαι.

eci proverbiali metaphora vocant elabi ac ſuffu-
e. Ariſtophanes.

ὡς παρ᾽ ἡμῖν οὐδὲν αἰσχρόν ἐστιν ἐκπερδικίσαι. *Id eſt,*
quippe apud nos turpe non eſt, ſuffugere de caſſibus.
tum eſt ab avibus, quæ nonnunquam elabuntur
retibus ſeu laqueis.

Ἐκλινίσαι. Euſtat.

overbiali figura dictum oſtendit Euſtathius, pro
bi atque clam ſe ſubducere. Sumpta metaphora à
cib. qui ſuffugiunt è retibus, quive ab hamo ela-
ntur.

Omnes laqueos effugere. Plato.

od ipſum à venatu tranſlatum eſt.

Reperire rimam. Plautus.

autus: aliquam reperietis rimam. In cauſatores ac
rgiverſatores.

In limine offendere. In portu impingere. Vergil. Hieron. Feſtus Pomp.

o eo quod eſt, Statim in ipſo operis ingreſſu pecca-
. In limine deficere, idem.

Cantherius in porta.

atum à Sulpitio Galba quodam, cui cum in pro-
nciam ituro, cantherius in porta cecidiſſet: Ri-
eo, inquit, te cantherie in porta, quum tam longum
er ſis iturus, jam laſſum eſſe te, cum vix dum ſis
greſſus. Cantherius nempe equus eſt, exectis teſti-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

bus, ut hoc differat cantherius ab equo, quo majal
à verre, capus à gallo, vervex ab ariete.

EXCELLENTIA, ET INÆQUALIT.

Martial.

Aquilam noctua comparas.

Aquila viſus acerrimi, adeò ut verſus ſolem intueatu
contra, Noctua ſolis lumen refugit.

Cicadæ apem comparas.

Lucian.

Τέττιγι τὴν μέλιτταν συγκρίνεις.

Nam cicada cum major, tum canora, quum apis ſi
non modo minuto corpuſculo, verum etiam pen
muta.

Theocr.

Rana cum locuſta.

Impar certamen expreſſit hac figura Theocritus,
Sic certo, veluti ſi certet rana locuſtis.

Paulus Iuriſconſult.

Officere luminibus.

Officere luminibus dicitur, qui gloriam alterius obſcurat. Sumptum ex literis Jureconſultorum, in quibus cavetur ex ſervitutibus prædiorum, ne vicinus alius ſublato ædificio officiat luminibus vicini.

Roſam cum anemona confers.

Ῥόδον ἀνεμώνῃ συγκρίνεις.

Id eſt, Roſam cum anemona confers. Vbi quis vehementer imparia inter ſe componit. Roſa priſcis in pretio fuit. Anemòna papaveris genus, cujus flos ipſe quidem roſam imitatur, cæterùm nulla odoris gratia.

Calphu.

Acanthida vincit cornix.

Acanthis enim vocalis eſt avis, & imprimis canora. Cornix obſtrepera quidem, ſed minimè canora.

Cancros lepori comparas.

Diogen.

Καρκίνους δασύποδι συγκρίνεις.

De ſupra modum diſſimilibus.

Teſtudinem pegaſo comparas.

De rebus nequaquam inter ſe conferendis. Pegaſus equus erat volucer. Teſtudine nihil tardius.

Pindar.

Optima quidem aqua.

Ἄριστον μὲν ὕδωρ. *Id eſt*, Optima quidem aqua: Videtur

r in proverbium abiiſſe, quoties rei vehementer lau- ıtæ præfertur aliquid melius, quemadmodum Pin- ırus auſpicans hymnos Olympiacos, aquam quidem tetur eſſe optimam, ſed aurum præfert, quod ignis morem noctu luceat, &c.

Crœſi pecuniæ teruntium addere. Tullius.

I. Tullius lib. de Finib. 4. Itaque in quibus propter ırum exiguitatem obſervantia conſequitur; ſæpe :cidit ut nihil intereſſe noſtra fateamur, ſint illa nec ſint: ut in ſole quòd à te dicebatur, lucernam ad- ibere nihil intereſt, aut teruntium addere Crœſi pe- ıniæ. Teruntii nummi à tribus unciis dicti vilitas roverbio locum fecit. Crœſus Lydorum rex inter rodigioſe divites celebratur.

Senecta leonis præſtantior hinnulorum ju- venta. Stobœus.

Γῆρας λέοντος, κρεῖσσον ἀκμαίων νεβρῶν.

d eſt, Leo ſenex vigente potior hinnulo. Senectus vi- fortis ac ſtrenui, præſtantior eſt juventa quorundam gnavorum & imbecillium juvenum. Venuſtius fiet, longiuſculè transferatur: veluti ſi quis ingenium octi ſenis, & exercitati præferat ingenio parum eru- iti juvenis.

Camelus vel ſcabioſa, complurium aſinorum geſtet onera.

Κάμηλος καὶ ψωριῶσα, πολλῶν ὄνων ἀναλίθεται φορτία.

De iis, qui uſque adeò præcellunt quoſdam, ut etiam ſenes, aut alioquin ægroti, præſtantiores tamen ſint il- is integris.

Crotoniatarum poſtremus, reliquorum Græ- corum primus eſt. Strabo.

Κροτωνιατῶν ὁ ἔσχατος, πρῶτος τῶν ἄλλων ἑλλήνων.

Id eſt, Crotoniatarum poſtremus, primus reliquorum Græcorum. Strabo lib. Geograph. 6. proverbium hoc ait ortum ob inſignem Crotoniatarum præſtantiam in certaminibus Græcanicis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Plus apud Campanos unguenti, quàm apu cæteros olei ſit.

Si cui placebit adagium ad allegoriam trahere, poterit accommodare vel in regionem, vel in homine adeò cæteris excellentem, ut apud hunc major ſit e quiſitarum rerum copia, quàm apud alios medi crium aut vulgarium.

Aquilæ ſenecta, corydi juventa.

Ἀετοῦ γῆρας, κορύδου νεότης.

De vivida viridique ſenecta, quæ præſtantior ſit al quorum juventa, nam anus aquila præſtat coryd aviculæ, etiam ætate integra.

Horat. *Equis albis præcedere.*

Ubi quem aliis quapiam in re longè ſuperiorem ſi gnificabant, longoque anteire intervallo, eum albi equis præcedere dicebant: vel quòd antiquitus alb equi meliores haberentur, vel quòd victores in trium pho albis equis vectari ſoleant: vel quòd albi equ fortunatiores eſſe credantur.

Lucian. *Culicem elephanti conferre.*

Κώνωπα ἐλέφαντι παραβάλλειν.

Eſt minima maximis comparare.

Multis paraſangis præcurrere.

Πολλοῖς παρασάγγαις ὑπερδραμεῖν.

Qui longo intervallo præcedit, multiſque partibus ſuperior eſt. Paraſanga autem Perſæ XXX. ſtadiorum ſpacium vocant.

Plutarc. *Teſtudinem equus inſequitur.*

Conveniet uti, quum rem præpoſterè & abſurdè geri ſignificamus.

Homer. *Pica certat cum luſcinia.*

Haud fas eſt picas contendere cum philomela. Pica moleſtæ garrulitatis, luſcinia ſummè muſica.

Idem. *Nihil ſimile.*

Ad iniquam comparationem ſignificandam, valebit illud Homeri:

Imò

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

nò res eſt ſtulta, cynosbaton aut anemonam ompoſuiſſe roſis.

Bubo canit luſciniæ. Hieron.

Qum infans ſuadere conatur eloquenti, aut inerudi- docere doctiſſimum.

Si tanti vitrum, quanti margaritum?

dicto ſumma rerum inæqualitas ſignificabatur. anto ſtudio curas ut vivat corpus: quàm eſt danda pra, quo vivat animus? Si nihil non facis, quò pla- s homini principi, quantò magis enitendum, ut ceas principi Deo? Si tantis ſudoribus parantur s perituræ, vel uſu, vel furto: quum non magis in- nbimus, ut cœleſtes opes accumulemus. In his lo- eſt proverbio.

Sedecim pedibus ſuperavit. Ariſtid.

ſtides ſcripſit in Pericle: nempe Periclem orato- n reliquos in dicendo ſedecim præteriiſſe pedibus. que ſedecim pedibus, pro maximo intervallo dixit. upta metaphora à ſtadiis curſorum.

Tibiam tubæ comparas. Diogen.

Αὐλὸν σάλπιγγι συγκρίνεις.

onveniet in res ſupra modum impares.

Quanto aſinis præſtantiores muli. Athenæ.

icendum, ubi quis longo intervallo præcedit.

Fluvius cum mari certat. Suidas.

Ποταμὸς θαλάττῃ ἐρίζει.

bi minimi cum maximis certamen ſuſcipiunt.

Hirundo totos ſchœnos anteibit.

Πρόσω τις χελιδὼν ὅλους χοίνους πάρειται.

Ieſt, Hirundo quæpiam totos ſchœnos præteribit. bi quis immenſo vincit intervallo. Nam ſchœnos ræcis menſuræ genus, quæ (ſicuti quidam exiſti- ant,) quinquaginta complectitur ſtadia.

Hinnulus leonem. Ὁ νεβρὸς τὸν λέοντα. Lucian.

ubaudiendum, cepit, vicit, aut provocat, aut id ge- us aliquid pro ratione ſententiæ, quoties præpoſtero

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

rerum ordine, qui viribus multo eſt inferior, ſup potentiorem.

Minervæ felem. Ἀθηνᾷ τὸν αἴλουρον.

Subaudiendum comparas. Cum multa inferiora c præſtantioribus comparantur.

Plutarc. *Nihil ad Parmenonis ſuem.*

Οὐδὲν πρὸς τὴν παρμένοντος ὗν.

De æmulatione dictum, quæ longo intervallo abeſ ab eo, quod imitaretur. Plutarchus in Sympoſia quintæ decadis, ſecundo Problemate, quo pacto n tum ſit hoc adagium, narrat ad hanc fermè ſente tiam: Parmeno quiſpiam fuit ex hominum eoru genere, qui noſtris etiam temporibus varias animal tium & hominum voces ita ſcitè imitantur ac repræ ſentant, ut audientibus tantùm non etiam videnti bus, veræ, non imitatæ voces videantur. Nec intem peſtiviter utemur hoc adagio, quoties aliquis opinio ne deceptus, de re perperam judicat.

Suidas. *Poſt Lesbium cantorem.* Κατὰ Λέσβιον ᾠδόν.

Hoc adagio ſignificabant aliquem non primas, ſed ſe cundas tenere partes. Lacedæmonicum proverbium narrat Suidas. Cum Lacedæmoniorum res ſeditionibus tumultuarentur, conſultum oraculum juſſit, uti Lesbium cantorem accerſerent. Accerſitus itaque Terpander Lesbius, nimirum Antiſſæus & ad Lacedæmonios miſſus. Is canendo illorum animos ſic delinivit, ut ſeditionem omnem ſedaret, redactis in concordiam civibus. Qua ex re factum eſt, ut Lacedæmonii Lesbiis cantoribus primas in arte muſica partes tribuerent, & ſi quem alium canentem audiſſent, protinus dicerent: Poſt Lesbium muſicum.

Nihil alia civitates ad Crotonem.

Μάταια τ' ἄλλα παρὰ Κρότωνα τ' ἄστεα.

Id eſt, Sunt reliqua præ Crotone frivola oppidula. Licebit accommodare ad rem, aut hominem uſque adeò præcellentem, ut reliqui cum hoc collati, nihil eſſe videantur. Natum fortaſſis eſt à pugilum Crotoniatarum excellentia, quorum erat Milo, &c.

ἐπὶ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Indignus qui illi matellam porrigat. Martial.

vehementer inæqualibus, ac ne ulla quidem ex re conferendis. Martialis

iſpeream ſi tu Pyladi præſtare matellam.
ignus es, aut porcos paſcere Pirithoi.

n ſordidiſſimum officium eſt, micturienti matel- n exhibere.

Nec dignus qui me intueatur. Homer.

i contemnet omnino quempiam ut ignavum, ntoque ſeſe inferiorem, non ineleganter illud ex ld. I. detorſerit, quod in Agamemnonem dixit hilles:

Οὐδ᾽ ἄν ἔμοιγε
Γετλαίη κυνέος περ ἐών, εἰς ὦπα ἰδέσθαι.

ſt, Quamvis perfricta ſit fronte, mihi ora tueri.

Celmis in ferro. Κέλμις ἐν σιδήρῳ. Zenod.

ci conſuevit de iis, qui præter modum ſuis fide- nt viribus, tanquam inexpugnabiles invictique cæ- is. Celmis, ut ſcribit Zenodotus, unus fuit ex idæis ctylis, qui quum matrem deorum Rheam violaſſet pro, deinde à reliquis fratribus rejectus eſt. Ab hoc rum ſolidiſſimum cudi ſolebat.

Aquila in nubibus. Ἀετὸς ἐν νεφέλαις. Plutarc.

rique interpretantur de re magna quidem illa, ſed am non facilè aſſequaris. Alii de iis, qui longè reli- is præcellunt.

Manica. Μανικά. Ariſtop.

rygio proverbio dicebantur ingentia, egregiaque cta: ducta voce à Mane quodam, priſco apud ipſos ge, quem ferunt virum fuiſſe præpotentem, & ad- irabili virtute præditum.

Multis diſcipuli præſtantiores magiſtris. Cicero.

Πολλοὶ μαθηταὶ κρείσσονες διδασκάλων.

lerique diſcipuli magiſtris anteeunt. Ad varios uſus ccommodari poteſt, vel ad ſimplicem ſenſum, ut di- ipulus eruditione ſuperet eum, à quo literas didicit, ut per jocum, &c.

Pedi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Idem. *Pedibus trahere.*

Eſt rem pro ſuo arbitratu verſare. Metaphora ducta videri poteſt, vel à Vulcano illo Homerico, quem Jupiter, ut longè viribus præſtantior, pedibus tractum cœlo dejecit.

Homer. *Solus ſapit.*

Narrat Diogenes Laërtius Chryſippum philoſophum uſque adeò ſibi placuiſſe, ut conſultus à quodam, cui potiſſimum filium ſuum philoſophiæ præceptis inſtituendum traderet, ſibi committendum reſponderit. Nam ſi quem, inquit, alium me præſtantiorem arbitrarer, ipſe apud hunc philoſophiæ darem operam.

Lucian. *Formica camelus.* Μύρμηξ ἢ κάμηλος.

De vehementer inæqualibus, & modò minimis, modò maximis, quod perinde ſit, quaſi repentè camelus in formicam vertatur.

Homer. *Hercules & ſimia.* Ἡρακλῆς καὶ πίθηκος.

De minimè congruentibus. Simia dolis valet, Hercules viribus antecellit.

Elucet egregia virtus.

Egregia virtus, etiamſi quando diſſimuletur, tamen ſemper eminet inter alios, atque ipſo habitu oris perſpicitur, & in ipſa quaſi relucet fronte. Veram item nobilitatem teſtatur facies hominis itidem ut mores. In hanc ſententiam quadrabit Homericum illud ex Iliad. N.

Ἀρίγνωτοι δὲ θεοί περ.

Id eſt, Inſignia numina divum.

Quum ſis nanus, cede. Νάνος ὢν ὕπεικε.

De puſillis dictum. Nani enim homunciones appellantur infra modum humani corporis, & prodigioſæ brevitatis.

Plutarc. *Hæc potior.* Καῤῥόνων νίκη.

Hoc eſt, Præſtantiorum victoria. Illius ſententia aut conſilium magis quadrat.

Corvi luſciniis honoratiores.

Quum indocti doctis præferuntur: improbi, probis: blate-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

ratores eloquentibus: rapaces ac fures, cordatis
tegris viris.

Servus ſervo præſtat, dominus domino. Homer.

Δοῦλος περὶ δούλου, δεσπότης περὶ δεσπότου.

eſt, Servoque ſervus potior eſt, heruſque hero.
onet adagium in eodem hominum genere non
m omnes æquales eſſe: verum hominum haben-
eſſe rationem, non tantum conditionis.

Antiquis debetur veneratio. Idem.

is dicat, cum ſummis & invictis, vel cum anti-
non eſſe certandum, qui velut extra aleam ho-
um poſiti videntur, ſed his ultrò cedendum eſſe;
abit quod dicitur ab Vlyſſe Odyſſ. θ.
um majoribus haud ſubeam certamina, vel cum
rculea virtute, vel Euryto Oechalienſi.

Acarnici equi. Ἀκαρνικοὶ ἵπποι.

bantur equi maximi: Conveniet uti de re qua-
eximia aut inſigni præmio.

Inter cœcos regnat ſtrabus.

gione cœcorum rex eſt luſcus. Inter indoctos, qui
doctus eſt, doctiſſimus habetur. Inter mendicos,
paululum habet nummorum, Crœſus eſt.

Qui probus Athenienſis. Plato.

onis verba ſunt lib. de Leg. 1. Et quod vulgò dici-
Ex Athenienſibus qui probi ſint, eos egregiè pro-
eſſe, veriſſimè dictum videtur. Sentit autem Plato,
nale inſtituta maleque morata Repub. qui boni
eos natura & inſigniter bonos eſſe.

Vnus multorum inſtar.

od Iliad. Λ. Dictum eſt in laudem medici, idem
queri poterit ad quemcunque virtute præſtantem.
ηἰητρὸς γὰρ ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων. *Id eſt*,
ir medicus multis aliis æquandus honore eſt.

Alabanda fortunatiſſima. Homer.

Ἀλάβανδα Καρῶν εὐτυχεστάτη.

ſt, Alabanda Carum fortunatiſſima. Stephanus
commentariis de urbibus tradit, Alabandam Ca-
riæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

riæ civitatem eſſe, conditam à Care, à cujus filio no
men ſortita eſt. Siquidem is poſtquam in equeſt
prælio ſtrenuè navaſſet operam, Alabandus dictus eſ
Cares enim ſua lingua Ala vocant equum, Banda vi
ctoriam. Eamque vocem ait Romanis etiam in uſ
fuiſſe, ut Bandam victoriam dicerent.

Martial. *Alpha penulatorum.*

Martialis Alpha vocavit præcipuum, & quaſi prima
tem. Idem alias jocatur in quendam offenſum, quo
eum dixiſſet alpha, monetque ut hujus injuriæ talio
nem faciat, ſeque viciſſim Betha, ſi velit, appellet
Tranſlatum à notulis literarum, quibus Græci nume
tum indicant. Eoſque ſigniferos & anteſignanos ap
pellant. Metaphora ſumpta à militia.

Aceſei & Heliconis opera.

Ἀκέσεως καὶ Ἑλικῶνος ἔργα.

Quæ ſingulari artificio confecta viderentur, ſic anti
quitus appellabantur. Locum proverbio fecerunt, duo
quidem celebratæ artis artifices, Aceſeus & Helicon.

Cicero. *Ambroſia alendus.*

In egregios viros adagium. Ambroſia cibus eſt deorũ.

Diogen. *Gorgonem Perſeus aggreditur.*

Γόργονα Περσεὺς ἐχειρήσατο.

Id eſt, Gorgonem Perſeus adortus eſt. Vbi quis egre-
gium facinus acceptat. Notiſſima fabula, &c.

Lydius currus. Λύδιον ἅρμα.

Hoc ſcommate notabantur, qui in certamine quo-
piam longè cæteris eſſent inferiores. Refertur ada-
gium à Diogeniano. Quidam ad Pelopem Lydum re-
ferunt, qui ſuo curru vicerit Oenomanum.

Idem. *Ne caprea contra leonem.*

Μὴ πρὸς λέοντα δορκάς.

Ne longe inferior cum potentiore decertes.

Horat. *Monſtrari digito.*

Perſius. Pro eo quod eſt, inſignem eſſe. Horatius in Odis:

Quod monſtror digito prætereuntium. Perſius:
At pulchrum eſt digito monſtrari, & dicier, Hic eſt.

Prodi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Prodico doctior. Προδίκου σοφώτερος.

nt hunc Prodicum in dijudicandis litibus & arbi-
s inter diſſentientes amicos, acerrimi fuiſſe judicii.

Quò properas? num ad Ephœbum? Philoſt.

ûm liquet quid ſibi voluerit Cilicum illud ada-
m, niſi fortè ſumptum eſt ab Apollinis oraculo, ad
od undique feſtinabatur. Fingebatur autem imber-
Apollo, quemadmodum & Bacchus.

Alius aliis in rebus præſtantior. Homer.

ui dicet alium alia dote præcellere, accommodabit
ud ex Iliados, 6.

Ἀλλ' ὁ μὲν ἂρ μύθοισιν, ὁ δ' ἔγχεϊ πολλὸν ἐνίκα.

Hic dictis, haſta longè præſtantior ille.

Non omnia poſſumus omnes. Virgil.

atura differimus, vitam ſortientes, hi hanc, illam
ii. Porrò contingere non poteſt, ut omnis felicitas
ni contingat.

Divinum excipio ſermonem. Plato.

Θεῖον ἐξαίρω λόγον.

Id eſt, Divinum excipio ſermonem. Quoties opinor,
loriofius aliquid dictum eſſet, ominis gratia deos ex-
ipiebant, qui nihil non poſſunt, & quibus nemo præ-
cribit.

Dii omnia poſſunt. Homer.

Hemiſtichium Homericum.

Θεοὶ δέ τε πάντα δύνανται.

At cœleſtes omnia poſſunt.

Quadrabit in monarchas, quibus promptum eſt face-
re quicquid animo collibitum fuerit, ſive jure, ſive
injuria.

EXECRANDI.

Devotionis templum. Ἀρᾶς ἱερόν. Diogen.

Id eſt, Execrationis templum: in eos dicebatur, qui
crebris execrationibus uti conſueverunt. Qui mos
nunc vulgò pleriſque plurimum improbandus, ut ni-
hil dicant niſi diras admiſceant devotiones, & impre-
camina vel ipſo horrenda auditu.

Oedipi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Oedipi imprecatio. Οἰδίπποδος ἀραί.

De Tragicis & ingentibus malis. Qui Græca col
gunt adagia, citant ex Æſchylo hujuſmodi fabulan
Eteocles & Polynices de more patri ex unoquoq
ſacro partem anteriorem mittebant. Quum autc
aliquando per imprudentiam atque incogitantiar
coxam, hoc eſt, poſteriorem partem miſiſſent, ille ex
ſtimans, id non oblivione neque imprudentia, ſ
contumeliæ cauſa factum, imprecationibus diris e
eſt execratus.

Herod. *Phocenſium execratio.* Φωκέων ἀραί.

De jurejurando multis vinculis adſtricto. Nam oli
in fœderibus, quò minùs violarentur, adhibebant no
ſolùm promiſſa, dextras & ſacrificium, verum etiar
execrationes in caput ejus, quicunque non ſtaret pa
ctis. Proverbium autem ab hujuſmodi profectum e
caſu: Phocenſes olim communi populi conſilio, pa
trium ſolum reliquerunt, adacti devotionibus atqu
execrationibus quibuſdam, ne quiſquam uſquam d
repetenda patria cogitaret.

Phocenſium amolitio. Φωκικὴ ἀπόνοια.

Id eſt, Phocica deſperatio. Dici ſolitum, ubi deſperatis
rebus ad extrema conſilia veniretur: aut de ſtultis &
inſanis conſiliis.

Homer. *Adjurantis ſe facturum aliquid.*

Quum adjurabimus nos facturos quippiam, ſi modò
vita non deſtituat, licet accommodare verſiculum ex
Iliad. B.

Μηκ' ἔτ' ἔπειτ' ὀδυσῆϊ κάρη ὤμοισιν ἐπείη. *Id eſt*,
Poſt hac ne caput hoc humeris inſiſtat Vlyſſis.

Item Iliados E.

Αὐτίκ' ἔπειτ' ἀπ' ἐμοῖο κάρη τάμοι ἀλλότριος φώς.

Id eſt, Mox caput hocce aliquis mihi barbarus enſe
recidat.

In omni fabula & Dædali execratio.

Ἐν παντὶ μύθῳ καὶ Δαιδάλου μῦσος:

Quadrabit in auctores atrocium facinorum, aut ingentium calamitatum, ut frequenter illorum incidat
men-

tio, ſed non ſine deteſtatione. Tradunt ab hac or- fabula: Paſiphaë regina Cretæ, tauri amore ca- Dædalum exoravit, ut ſibi vaccam ligneam ad imam verę vaccę ſimulationem effingeret. In hac ſa mulier è tauro concepit, ac Minotaurum mon- n abominandum peperit. Minos autem certis de s iratus, Athenienſibus indixit, ut quotannis ſe- virgines, & totidem adoleſcentulos mitterent, otauro objiciendos. Horum omnium quoniam alus cauſam dediſſe videtur, in eum vulgò dira recabantur, unde res in proverbium abiit.

Ἀποφράς.

minem execrandum & abominandæ malitiæ ἀπο- φρά Græci appellant. Dictum à diebus funeſtis & liendis mortuis ſacris, quos ἀποφράδας etiam vo- t.

In ultimas terras. Theocr.

ἔσχατα γῆς. *Id eſt*, Ad extrema terræ, quum locum ementer ſemotum intelligi volumus. Et frequens d Ciceronem, in ultimas terras, &c.

EX EVENTU JUDICIUM.

Mali principii malus finis. Æolus.

ῆς κακῆς τέλος κακόν. *Id eſt*, Orſus mali finis ma- . Jambicus dimeter ex Æolo poëta refertur. Quæ tis conſiliis conſtituuntur, etiam ſi qua incidat dif- ultas, tamen ſortiuntur aliquando lætum exitum: ntra, quæ pravis rationibus inceptantur, quamvis itio ſuccedant, tamen habent infelicem exitum.

Mox ſciemus melius vate. Plutarc.

Τάχ' εἰσόμεσθα μάντεων ὑπέρτερον.

eſt, Mox melius ipſo vate rem cognorimus. Ad eum odum dicebant, qui rem non conjecturis divina- nt, ſed experimento deprehendere tentarent.

Cocta numerabimus exta. Diome.

eſt, Ex eventu ſciemus. Huic confinis color ille co- icus: Res indicabit. Ovidius: Exitus acta probat.

Res

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Res indicabit. Αὐτὸ δείξει *ſubaudi*, ἔργον.

Quum ſignificamus experimento exituque perſpi ſermonis veritatem.

Pittac. *Magiſtratus virum indicat.*

Ἀρχὴ τὸν ἄνδρα δείκνυσιν.

Id eſt, Imperia demonſtrant virum. Quidam Pitta Mitylenæi putant apophthegma. Sunt, qui Solo tribuant. Senſus eſt: In vita privata, vix ſatis perſpi poſſe mores & ingenium hominis. Verùm ſi commi tas imperium, ut quod libeat, idem liceat, tum demu apparere quo ſit animo.

Rem factam ſtultus cognovit. Piſcator ictu ſapiet.

Poſt acerba prudentior. Huc pertinet etiam: Vide ſer pœnitentia.

EXITIUM HONESTUM.

Ariſtop. *De pulchro ligno vel ſtrangulare.*

Ἀπὸ καλοῦ ξύλου κἂν ἀπάγξασθαι.

Id eſt, De pulchro ligno etiam ſtrangulari convenit. Admonet calamitatem tolerabiliorem eſſe, ſi cum honeſtate fuerit conjuncta, & dedecore vacaverit.

Tullius. *Ne veſtigium quidem.*

Quoties hominem penitus aut rem oblitam ſignificamus, ne veſtigium quidem ſupereſſe dicimus. M. Tullius actione in Verrem. 3. Nam ſi alienam vicem pro noſtra injuria doleremus, veſtigium illius in foro non relictum: Rurſus quinta. Providendum diligenter, ne quod in vita veſtigium libidinis appareat, &c.

EXILIUM.

Plutarc. *Servabis bovem.* Βουκολήσεις.

Id eſt, Bubulcus eris. Hoc velut ænigmate ſignificabant exilium.

Teſtaceum flagellum. Κεραμικὴ μάστιξ.

De rebus ſubitò tranſmutatis, ſive de exilio repenti-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

. Conveniet cum oſtraciſmo, de quo vide adagium: ſtulæ tranſmutatio.

Terram pro terra. Γῆν πρὸ γῆς ἐλαύνεσθ. Lucian.
hominem exulem, erroneum, & incertis vagantem dibus.

EXPERIENTIÆ SEU PERICLITATIONIS.

In care periculum. Ἐν καρὶ τὸν κίνδυνον. Socrat.
ubaudi, facito. Hoc eſt: in homine, aut in re viliofac periculoſam experientiam, in qua ſi parum feciter ceſſerit, non multum ſit diſpendii capiendum. idas ſcribit, Cares primos mortalium mercede mitaſſe, ut qui vitam ſuam vilem haberent.

In dolio figularem artem diſcere.
Ἐν πίθῳ τὴν κεραμείαν μανθάνειν.

De iis, qui protinus maximis in rebus artificii caiunt experimentum, quum paulatim à minutis ad umma proficiſci conveniat. Neque enim figulus ſtaim à dolio, id eſt, vaſe maximo, artem auſpicatur, ed à puſillis quibuſdam vaſculis.

In harenam deſcendere. Suidas.
Pro eo, quod eſt, Certamen inire.

Quanta mus apud Piſam. Ὅσα μῦς ἐν πίσῃ.
Subaudi tulit. De iis, qui vincunt, & optatis potiuntur, ſed non ſine ſummo negotio, neque citra magnum incommodum ſuum. Suidas natum ait ab athleta quodam, ſeu pugile Tarentino qui in Olympiacis certaminibus apud Piſam ſemel duntaxat victor diſceſſit, idque plurimis acceptis plagis.

Omnem movere lapidem. Πάντα λίθον κίνει. Baſilius.
Id est, Unumquemque move lapidem, id eſt, omnia experire, nihilque intentatum relinque.

Pedem conferre. Tullius.
A militia ſumptum, uſurpatur, ubi propius acceditur ad rem. Cicero: Non poſſum magis conferre pedem, ut ajunt, aut propiùs accedere.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Iul. Pol. *Omnem rudentem movere.* Πάντα κάλων σείειν. *Id eſt*, Omnem funem movere. Julius Pollux: Navigabamus omni moto rudente, & omnibus rudentibus. Ad eum modum ſignificat difficilem navigationem, in qua omnia ſunt tentanda.

Plutarc. *Reſpublica virum docet.*

Πολιτεία ἄνδρα διδάσκει.

Significat neminem ad rem gerendam idoneum eſſe, niſi qui ſit uſu exercitatus.

Omnem jacere aleam.

Eſt rem univerſam periclitari, fortunæque arbitrio committere. Siquidem alea fortunæ luſus eſt magis, quam artis.

Aut ter ſex, aut tres teſſeræ.

Ἢ τρὶς ἕξ, ἢ τρεῖς κύβοι.

Si quando ſignificabimus nos extrema periclitari velle, & aut planè vincere, aut prorſum vinci. Sumptum eſt à venuſto teſſerarum luſu, in quo qui novem jeciſſet, is modis omnibus ſuperabat: qui tres, is longiſſimè aberat à Victoria. Nam antiquiores tribus teſſeris uti conſueverant. Teſſeram autem etiam ipſum jactum appellant.

Plato. *Rex aut aſinus.* Βασιλεὺς ἢ ὄνος.

Hoc eſt, Aut victor, aut victus.

Quintil. *Vela ventu permittere.*

Quintil. Permittamus vela ventis, & oram ſolventibus benè precemur, hoc eſt, editionis ancipitem eventum utcunque cadat, experiamur.

Homer, *Deo fortunæque committo.*

Qui fortunam experiri ſtatuerit, eventum negotii fortunæ committens, in hunc convenerit illud Homeri ex Iliados. π.

Ἥσω γὰρ καὶ ἐγὼ, τὰ δέ κεν Διὶ πάντα μελήσει.

Id eſt, Torſero & ipſe, Jovi fuerint hæc omnia curæ.

Livius. *Res ad triarios rediit.*

Romanum extat adagium elegans. Eo licebit uti, quum ſignificabimus rem eo periculi redactam eſſe,

ut

[...]t extremo conatu, ſummiſque viribus ſit eniten-[...]lum, & ad ſuprema confugiendum conſilia: quibus [...]i nihil proficiatur, jam nihil reliquum eſſe videatur, [...]nde ſubſidium ſperare poſſis. Natum adagium è ra-[...]ione modoque componendi Romani exercitus. Re-[...]ertur & explicatur à Tit. Livio primæ Decadis lib. 8.

Sacram ancoram ſolvere.

Ἱερὰν ἄγκυραν χαλάζειν. Lucian.

[...]uoties ad extrema præſidia confugitur. Tranſlatum [...] nautis, qui maximam ac validiſſimam ancoram ſa-[...]ram vocant, eamque tum demum mittunt, quum ex-[...]remo laborant diſcrimine.

Ad aſylum confugere. Cicero.

[...]oc ſuperiori cognatum.

Ad ephebum properare.

[...]umptum eſt ab Apollinis oraculo, ad quod undique [...]eſtinabatur. Fingebatur autem imberbis Apollo.

Tanquam ad aram.

[...]oc adagio extremum refugium intelligi volumus. [...]nde ſumptum, quòd olim, qui extrema neceſſitate [...]rgebantur, ad aras deorum ſolebant confugere, unde [...]efas erat quenquam detrahere.

Movebo talum à ſacra linea. Κινῶ τὸν ἀφ' ἱερᾶς. Plutarc.

[...]*d eſt*, Sacræ lineæ talum moveo. De iis, qui extrema [...]arant experiri. Id Julius Pollux exponens, ait à ludo [...]uopiam teſſerarum eſſe natum adagium. Luſum au-[...]em fuiſſe hujuſmodi, ut utrique ludentium eſſent cal-[...]uli quinque, totidem impoſiti lineis. Inter eas lineas [...]trinque quinas, unam fuiſſe mediam, quam ſacram [...]ocabant. Vnde qui talum moviſſet, is ſacræ lineæ [...]alculum movere dicebatur. Id autem non fiebat, niſi [...]ùm res poſceret, ut ludens ad extrema confugeret [...]uxilia.

Semper tibi pendeat hamus. Ovidius.

[...]vidius in amoribus:

Caſus ubique valet, ſemper tibi pendeat hamus,
Quo minimè credis gurgite piſcis erit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Semper experienda fortuna, & omnis tentanda occaſio.

Theocr. *Tentantes ad Trojam pervenerunt Græci.*

Theocritus in Syracuſis: Tentando atque experiendo, quantum libet etiam ardua perfici, figura proverbiali ſignificans, inquit.

Ἐς Τροίαν πειρώμενοι ἦλθον Ἀχαιοί.
Κάλλιστα παίδων πεῖρα τὰ πάντα τελεῖται.
Tentando ad Trojam venere Palaſgi.
Cuncta, puellarum pulcherrima, perficit uſus.

Poſt malam ſegetem ſerendum eſt.

Seneca. Seneca lib. epiſt. XI. Quo licebit uti, quoties res parum ex animi ſententia cecidit, & ſignificabimus non eſſe deſiſtendum à conatu.

Huc referuntur quæ alibi citavimus:
Primas jactare haſtas. Velitari.
Fabri fabrilia jactant. Aſinus ſedet. Rex ſum.

EX SESE.

Cicero. *Domi habet. Domi naſcitur.*

Id dicitur domi habere, quod in nobis ſitum eſt, neque neceſſe eſt ab aliis mutuo ſumere. Terent, Philoſophos domi habet, unde diſcat.

Homer. *Domeſticum malum.*

Ad ſignificandum privatum ac domeſticum malum, quod ad alios nihil attineat, conveniet illud ex Homeri Odyſſ. β.

Ἀλλ' ἐμὸν αὐτοῦ χρεῖος, ὅ μοι κακὸν ἔμπεσεν οἴκῳ.
Porrò malum noſtras quod in ædes incidit, unum
Ad me pertinet.

Nihil grave paſſus es, niſi tibi vindicas.

Diogen. Οὐδὲν πέπονθας δεινὸν εἰ μὴ προσποιεῖς.

Meminit Diogenianus: Nemo læditur, niſi à ſeipſo. Nemini fit injuria, ſi eam exiſtimet ad ſe non pertinere.

Cicero. *Emere malo, quam rogare.*

Quo ſignificatum eſt, haud quaquam gratis accipi,

quod precibus emitur, imo nihil emi carius, quàm quod roganti datur.

FACUNDIA.

Attica muſa. Ἀττικὴ μοῦσα. Diogen.

Pro venuſto lepidaque oratione. Nam inter dicendi genera laudatur inprimis Atticum.

Lepos Atticus, Eloquentia Attica. Laert.

Inter reliquos Græciæ populos lepos quidam ac feſtivitas quædam quaſi vernacula ac peculiaris adeſt Atticis, adeò ut in proverbium abierit.

Cignea Cantio. Κύκνειον ᾆσμα. Hieron.

Id eſt, Cygnea cantilena. Conveniet in eos, qui ſupremo vitæ tempore facundè diſſerunt. Porrò Cygnos, inſtante morte, mirandos quoſdam cantus edere, tam omnium literis eſt celebratum, quàm nulli vel compertum vel creditum.

Tunc canent cygni, quum tacebunt graculi.

Τότ' ᾄσονται κύκνοι, ὅταν κολοιοὶ σιωπήσωσι.

Hoc eſt, Tunc loquentur eruditi, quum garrulis non erit loquendi locus.

Neſtorea eloquentia. Poëtica mella. Homer.

Neſtoris Pyliorum ducis facundia in proverbium abiit, ſi quando ſenilem ſuaviloquentiam ſignificamus. Nam huic Homerus, ut tria ſecula, ita pluſquam mellitam quandam facundiam affingit.

Nihil ex agro dicis. Οὐδὲν ἐξ ἀγροῦ λέγεις.

Id eſt, Nihil è rure loqueris, nihil humile, neque triviale. Quod enim parum elegans, parum expolitum, id ex agro profectum dicitur. Contra, quod feſtivum, quod lepidum, id urbanum ac civile vocatur.

Nunc ipſa vivit ſapientia. Αὐτὴ νῦν σοφία ζῇ.

Applaudentis & adgratulantis eſt ſermo, ſi quid aliquando videtur ſcite dictum, & arte factum. Feſtivius erit ſi per ironiam efferatur.

Nunc ipſa floret muſa. Αὐτὴ νῦν ἀνθεῖ ἡ μοῦσα. Suidas.

Vbi quid eruditè, facundè, venuſtè dictum, aut ſcriptum videbitur. Et hoc venuſtius fiet per ironiam.

Theocr. *Muſarum aves.* Μουσῶν ὄρνιτες.

Id eſt, Muſarum aves. Dicuntur Poëtæ, quòd aſſid
carmina ſua modulentur. Huc facit quod alibi cit
tum eſt: In cantatione quavis efficacius.

FAMES.

Plautus. *Fames & mora, bilem in naſum conciunt.*

Id eſt, Latrante ſtomacho, omnis mora bilem move
Ducta eſt metaphora ab animantibus, iram nariu
flatu ſignificantibus.

Homer. *Miſerrimum fame mori.*

Cùm ſignificabimus longè eſſe miſerrimum fame pe
rire, accommodabimus illud quod eſt apud Homerum
Odyſſ. μ.

Πάντες μὲν στυγεροὶ θάνατοι δειλοῖσι βροτοῖσι.
Λιμῷ δ' οἴκτιστον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν *Id eſt*
Dura quidem miſeris mors eſt mortalibus omnis.
At periiſſe fame, res una miſerrima longè eſt.

Accommodabitur in ſordidos quoſdam, qui quò par
cant nummis defraudant genium ſuum, & in eos qu
pereunt inſcitia verbi, quum animus hominis non a-
liter paſcatur verbo Dei, quàm cibo corpus; verè mi-
ſerrimum eſt hac fame mori.

Idem. *Moleſtus interpellator venter.*

Venter improbus interpellator non ſinit unquam
quempiam oblivisci ſui. Id ad egeſtatem torqueri po-
terit, quæ mortales ad omnia tum facienda, tum per-
ferenda ſolent compellere.

Suidas. *Ceſtreus jejunat.* Κεστρεὺς νηστεύει.

De famelicis & voracibus dici conſuevit. Alii malunt
referre ad eos, qui vitam innocuam agunt, & ab alio-
rum injuriis abſtinent, nec ullum emolumentum ex
ſua innocentia ferunt. Eſt enim Ceſtreus piſcis genus
quoddam, quod reliquis mutua devoratione victitan-
tibus, unum ab aliorum carnibus abſtinet, ideoque
non capitur eſca, ſed in limum abdit ſeſe, atque ibi
perdurat, & ut arbitrantur nonnulli, limo paſcitur.

Non

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Non interpellandus famelicus. Homer.

uoties innuemus non eſſe confabulandi otium, niſi
ius placaverimus latrantem & iratum, ut ait Hora-
us, ventrem: aut ubi ſignificabimus aliquem, ſimul
que ſit aſſequutus, quod expetebat, jam ad alia con-
erti, non ineptè proferemus hunc verſiculum Ho-
neri:

Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο. *Id eſt,* Plutarc.
At poſtquàm his potus exempta cupido, cibique,

Ventre pleno melior conſultatio.

Γαστρὸς ἀπὸ πλείης βουλὴ καὶ μῆτις ἀμείνων.

d eſt, Conſultatio tum melior, quum expleveris al-
um. Quum fames interpellat, non vacat deliberare,
ropterea quòd conſultatio moram deſiderat, & ani-
ni tranquillitatem, at fames bilem acuit.

Etiam Bætylum devorares. Heſych.

Καὶ Βαίτυλον ἂν καταπίνοις.

Id eſt, Etiam Bætylum deglutires, in voracem & o-
mnia concoquentem. Nam Bætylus dicitur ſaxum il-
lud faſciis obvinctum, quod pro Jove devoravit Sa-
turnus, teſtante Heſychio.

Manduces. Plautus.

Dicebantur vehementer famelici, aut qui minis ina-
nibus terrorem incuterent.

FESTINATIONIS.

Navibus atque quadrigis. Horat.

Pro ſummo ſtudio, ſummaq; feſtinatione. Flac. in epi.
Strenua nos exercet inertia, navibus atque
Quadrigis petimus benè vivere quod petis, hic eſt.

Dædaleum remigium. Plautus.

Ad celeritatem ſignificandam Plautus in Amphitruo-
ne dixit.

Citis quadrigis, Iovis quadrigis. Idem.

Subaudi, fugere. Pro eo quod eſt, quam ocyſſimè fu-
gere. Legitur apud Plautum ab Homero tranſlatum,
qui diis quadrigas affingit, quibus quo libitum ſit,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

repentè rapiantur ex Olympo in terras : rurſus è terris in cœlum.

Plautus. *Equis albis præcedere.*

Vbi quem aliis quapiam in re longè ſuperiorem ſignificabant, longoque anteire intervallo, eum albis equis præcedere dicebant : vel quod antiquitus equi albi meliores haberentur : vel quòd victores in triumpho albis equis vectari ſolerent: vel quod fortunatiores & auſpicatiores eſſe credantur.

Cicero. *Talaria induere.*

Pro eo quod eſt, Fugam adornare, quaſique velle quopiam avolare : Itaque talaria induere dicemus eos, qui parant aufugere.

Citius, quàm aſparagi coquuntur.

De re vehementer properata.

E veſtigio.

Quod citra moram ac protinus fit, è veſtigio fieri dicitur. quod priſci dicebant, extemplo.

Zenod. *Celeriùs quàm Butes* : Θᾶττον ἢ Βούτης.

Hoc adagio ſignificabant aliquid quàm plurimum abſolvi, compendioque explicari. Butes Athenis depictus erat, ut ſumma capitis pars cum oculis tantùm videretur, In ejus igitur pictura, quoniam non multum operis ſumpſerat pictor, proverbio jactari conſuevit de his, quæ facilè perficiuntur.

Homer. *Simul & dictum & factum.* Ἅμ' ἔπος ἅμ' ἔργον. *Id eſt*, Simul dictum, ſimul & factum. Vbi quis citra moram id re præſtat, quod verbis pollicetur.

Ariſtop. *Duobus pedibus fugere.*

Ἐκ' δυοῖν ποδοῖν καταφεύγειν.

Id eſt, Duobus pedibus confugere. Summa vi, ſummoque conatu fugere. Ariſtophanes : E patria utroque devolavimus pede.

Gen. 4. *In foribus adeſſe.* περὶ τὰς θύρας.

Pro eo, quod inſtat jamque in proximo eſt. Dominus ad Cain : Sin malè egeris, ſtatim in foribus peccatum tuum aderit.

Velis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Velis equiſque. Cicero.

Extremum conatum ſignificantes, dicimus, Velis equiſque. Hic reſpicit non ad celeritatem, ſed ad utrumque pugnæ genus, navale ac equeſtre.

Vir fugiens haud moratur lyræ ſtrepitum.

In eos, qui in rebus periculoſis ac ſeriis, properandi ſtudio, negligunt leviora. Nam qui fugit in bello, non putat ſibi liberum ac vacuum, ut cantorem aliquem auſcultet. Id etiam ad complures res accommodari poteſt.

Ocyor accipitre. Homer.

Admirandam celeritatem hyperbole proverbiali licebit indicare, quæ eſt apud Homerum: θείουσιν ἰρήκων.

Pegaſo velocior. Πηγάσου ταχύτερος.

De prævelocibus. Nota fabula de equo alato.

Salaminia navis. Σαλαμινία ναῦς.

De prævelocibus dictitatum eſt. Celebratur enim vel inprimis navale bellum adverſus Xerxem, geſtum apud Salaminem, ſive quod ex triremibus altera Salaminia vocari conſuevit altera παράλος.

Parit puella, etiamſi malè adſit viro.

Τίκτει κόρη, ὅταν κακῶς ἀνδρὶ παρείη.

Id eſt, Parit puella, cum malè etiam adfuerit viro. Dici convenit, quoties res facilè conficitur ex ſententia, etiamſi negligenter & ignaviter geſta fuerit. Veluti puella propter ætatis felicitatem facilè gerit uterum, etiamſi cum viro non admodum viro rem habuerit.

Ignem palma. Πῦρ παλάμῃ.

Dici ſolitum, ſi quando protinus aliquid intellectum eſſet à quopiam, ut ſi ſcommate dicto, ſtatim ſentiat aliquis in ſe dictum. Sumptum videtur ab iis, qui per luſum ignem admovent manibus alienis, qui ſubito ſenſu excitati, reſilire ſolent, riſumque movere ſpectantibus.

Aphya ad ignem. Ἀφύα ἐς πῦρ.

Proverbium in ea, quæ celeriter intereunt aut abſumuntur, ſive quæ facilè ac ſtatim conficiuntur.

Nam aphya piſcis genus molle ac tenerum, quod admotum igni, protinus decoquitur.

Terent. *Ne nimium callidum hoc ſit modo.*

Donatus proverbium eſſe demonſtrat, quanquam anceps eſt lectio. Poteſt enim utrumque legi, & callidum, & calidum, ut prius illud, ad feſtinatum conſilium: alterum ad nimis aſtutum referatur.

Zenod. *Intra ſeptimam.* Ἐντὸς ἑβδόμης.

Subaudi lunam. Edictum erat Athenis, ne ante ſeptimum diem menſis exercitum educerent. Rectè fortaſſis utemur hoc adagio, quoties ȧdmonebimus, mature, ſuoque tempore negotium aggrediendum.

Priuſquàm gallus iterum cecinerit.

Πρὶν ἢ δεύτερον ἀλεκτρυὼν ἐφθέγξατο.

Prius atque gallus cantet iterum criſtiger, i. e. admodum mane & antelucano. A priſca conſuetudine ſumptum, qua noctis deliquium & acceſſum diei, galli cantu metiebantur, gnomonibus horariis nondum repertis.

Suidas. *Vivit, incende ignem.* Ζῇ, καῖε πῦρ.

Vbi in negotii periculoſi puncto feſtinandum admonemus, & occaſionem arripiendam, ut quum reperta ſcintillula properetur, nec pereat & illa.

A ſubeunte portum navi. Ἀπὸ καταδυομένης.

Id eſt, A ſubeunte, ſubaudi, navelucrum capias: Admonet adagium, celeritatem ad quæſtum plurimum valere. Sumptum à mercatorum diligentia, qui merces ſtatim emunt ab ipſis nautis in portum appellentibus.

Colum. *Matura ſatio ſæpè decipit, ſera ſemper mala eſt.*

Admonet adagium, in omni negotio maturandum eſſe, neque paulò ſatius eſſe, occupare tempus legitimum, quàm ſerius aggredi. Veluti ſi quis admoneat, ut puer tenera adhuc ætate, præceptoribus committatur erudiendus. Conſultius enim antevertere, quàm provectioribus annis tum demum incipere.

Homer. *Sacra celerius abſolvenda.*

In rebus divinis attentum eſſe convenit magis, quàm diu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

diuturnum, ne vileſcant aſſiduitate, contra quorundam morem ſacerdotum, qui nimium immorantur ſacro, precibuſque, quas vocant horarias. Ad id torqueri poterit illud ex Odyſſeæ Γ.

Οὐδὲ ἔοικε,
Δηθὰ θεῶν ἐν δαιτὶ θαασσέμεν, ἀλλὰ νέεσθαι. *Id eſt,*
Neque par eſt,
In divorum epulis ſediſſe diutius, imò
Surgere maturè decet.

Lupinum potum. Λυκεῖον ποτόν. Zenod.

Lupinum potum bibere dicebant, ubi quis voluptatem ſuo periculo capitis emeret. Narrant duos erupiſſe fontes ſacros Apollini, quorum alter vino ſcateret, alter melle: ad quos cum aves advolarent, arcu feriebantur. Porro Apollo ſuper cætera cognomina dictus eſt & Lucius, à luce quam aperit, ſive à lupis interfectis.

Vt canis è Nilo.

Qui leviter ac velut obiter artem quampiam aut autorem deguſtant, hi ceu canis è Nilo deguſtare dicuntur. Natum inde adagium: Poſt fugam Mutinenſem, quærentibus quid ageret Antonius, quidam familiaris reſpondit: Quod canis in Ægypto, bibit & fugit.

Alienis uti ſoleis. Ariſtop.

Ἀλλοτρίοις βλαυτίοις χρῆσθαι. *Id eſt*, Alienis ſoleis uti. Dicuntur, qui moribus aliorum ad ſuum abutuntur emolumentum.

Quantum pedibus potes. Plato.

Socrates in Gorgia Platonis ita loquitur: σωφροσύνην μὲν διωκτέον καὶ ἀσκητέον, ἀκολασίαν δὲ φευκτέον, ὡς ἔχει ποδῶν ἕκαστος ἡμῶν. *Id eſt*, Temperantiam quidem ſectari atq; exercere oportet, contra intemperantiam fugere, quantum quiſque noſtrum pedibus valet. Id quo longiùs transfertur à rebus corporeis, hoc magis accedit ad proverbium celeritatis. Quod in corpore ſunt pedes, hoc in animo ſunt affectus, quibus expetimus aliquid aut refugimus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Plato. *Criſonem Himeræum præcurrere.*

Prodigioſa celeritas Criſonis, videtur locum dediſſe proverbio. Sic enim Socrates apud Platonem in Protagora, rogatus ut inſtitutam cum Protagora diſputationem perageret. Optarim quidem tibi morem gerere, ſi quod petis meæ facultatis eſſet. Nunc perinde eſt, ac ſi me roges, ut Criſonem Himeræum inſignem curſorem ſequar, aut dolichodromon quempiam, aut hemerodromon perpetuo æquem curſu ſequarque, &c. Dolichodromi dicebantur, qui perpetuo impetu duodecim ſtadia decurrebant. Hemerodromi, qui totum diem à manè uſque ad veſperam citra reſpirationem currebant. Vnde Græci poëtæ ſolem ἡμερόδρομον appellabant, quod ſingulis diebus curſum ſuum peragat: quaſi vero noctu requieſcat in diverſorio Thetydis.

FESTINATIO PRÆPROPERA.

Qui nimium properat, ſerius abſolvit.

Monet adagium, inſtituendæ rei non tam celeritatem, quam curam adhibendam eſſe, ne poſtea ſit in mora, quod in operis ingreſſu fuerit erratum.

Canis feſtinans, cœcos parit catulos.

Ariſtot. Ἡ κύων σπεύδουσα τυφλὰ τίκτει.

In eos, qui nimio feſtinandi ſtudio rem parum abſolutam reddunt. Hinc natum, quod canis, quia celerius pariat, catulos cæcos velut adhuc immaturos, edit.

Athen. *Ante victoriam encomium canis.*

Πρὸ τῆς νίκης τὸ ἐγκώμιον ᾄδεις.

In eum qui præpropere gloriatur, re nondum confecta. Nam apud Græcos, qui rem ſtrenuè geſſiſſent in bello, oratione quapiam aut carmine laudabantur. Quæ laudatio propriè encomium dicitur.

Ante lentem augere ollam.

Πρὸ τῆς φακῆς αὐξάνειν τὴν λοπάδα.

Pro eo quod eſt, Spes ingentes in animo concipere, priuſquam res ipſa teneatur; aut polliceri quod ipſe non-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

nondum habeat : aut præpropere ſibi placere , quaſi jam poſſideat ea, quæ procul etiam dum abſunt,ut teneantur , ut ſi quis vitæ ſtrepitum augeat , ſpe magiſtratus, quem incertum eſt, an ſit impetraturus.Lens, legumen eſt viliſſimum ac plebejum.

Æſtate penulam deteris. Zenod,

Ἐν θέρει τὴν χλαῖναν κατατρίβεις.

Rectè dicitur in eos,qui res neceſſarias temerè,nec in tempore, profundunt, aliquando futuras uſui , ſi ſerventur. Id quod vulgò factitant adoleſcentes : qui facultates patrias ſtultè prodigunt in juventa , quibus ſuſtinenda fuerat imbecillitas ſenectæ.

Muſcum demetere. Ἀμυια θερίζειν.

Dici ſolitum , ubi quis tener adhuc & intempeſtivus durius tractaretur,aut tolleretur emolumentum,priuſquam oportunum eſſet. Tranſlatum ab iis,qui ſtatim ut ager obduci cœperit herba , demetunt, nec ſinunt adoleſcere gramen.

Siculus omphaciſſat. Σικελὸς ὀμφακίζει. Suidas.

Omphaca Græci dicunt uvam acerbam & immaturam. Vnde dicebatur in eos, qui libidine furandi quantumlibet vilia tollerent furto. Ductum à furacitate Siculorum.

Præmovere venatum. Προσσοβεῖν τὴν θήραν. Ariſtid.

Id eſt, Præturbare feram. Dici ſolitum apparet , ubi quis non ſatis diſſimulat quod molitur. Quemadmodum uſu venit,ut fera tumultu excitata intellectis inſidiis ſubducat ſeſe.

Odi puerulos præcoci ſapientia. Apulej.

Vulgò invaluit opinio , ut credant puerulos maturius ſapientes,aut non fore vitales, aut dementes futuros, ſimulatque ad maturam ætatem pervenerint. Adaptare licebit ad diſcipulum , qui in ipſis ſtatim rudimentis ſibi placeat.

Non ſtatim finis apparet. Herod.

Herodotus in Polymnia , ſignificat hoc olim proverbio dici ſolitum. Non ſtatim cum principio apparere

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

rei exitum. Καὶ τὸ παλαιὸν, inquit, ἔπος ὡς εὖ εἴρηται, τὸ μὴ ἅμα ἀρχῇ τὸ τέλος καταφαίνεσθαι. *Id eſt*, Et vetus adagium, quo rectè dictum eſt, non ſtatim cum initio apparere finem. Conveniet in quorundam præproperas ſpes, qui negotio vix cœpto, ſtatim arbitrantur ſe rem factam habere, cum ſæpè exitus non reſpondeat initiis.

Feſtina lente.

Vide tarditatis & cunctationis.

FIDES ET GRAVITAS.

Iuven. *Folium Sibyllæ.*

Juvenalis: Credite me vobis folium recitare Sibyllæ. *Id eſt*, rem indubitatam. Ductum adagium à Cumana Sibylla cujus oracula cumprimis celebrantur. Huic autem mos erat, ut teſtatur M. Varro, in palmarum foliis oracula ſcribere.

Athen. *Ex tripode.* Τὰ ἐκ τοῦ τρίποδος.

Id eſt, Ex tripode dicta. Dici ſolitum de iis, quæ vehementer vera atque indubitata videri volumus. Hæc ex tripode dicta, id eſt, certiſſima, perinde quaſi ex Apollinis oraculo profecta. Tripodem autem fuiſſe lebetem, tribus fultum pedibus, notum eſt Hujus duo ſunt genera. Alterum Apollinis, ob veritatem oraculorum: Alterum Bacchi, in quo vinum miſcebatur, quod ebrii vera loquantur.

Plutarc. *Dives promiſſis.*

Ὁ μὲν λόγος θαυμαστὸς, ὁ δὲ λέγων ἄπιστος.

Id eſt, magnifica quidem oratio, cæterùm non habetur fides loquenti. Quoties aliquis ingentia pollicetur, quæ non videatur præſtiturus.

Tullius. *Priſcis credendum.*

M. Tullius in libello de univerſitate: Credendum, inquit, nimirum eſt veteribus & priſcis, ut ajunt, viris qui ſe progeniem eſſe deorum dicebant. Incertum utrum Cicero ſentiat eam ſententiam fuiſſe vulgò decantatam, an notet vocem priſci, qua declaramus homines extremæ antiquitatis, quorum origo

quo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

uoniam poſteris erat incognita ferè referebatur ad eos.

Recto pectore.

ro eo quod eſt, ingenuè citraque diſſimulationem, t veritatis ſimplex eſt oratio.

Legatus non cæditur, neque violatur. Cicero.

Πρεσβὺς οὐ τύπτεται, οὐδ' ὑβρίζεται.

Id eſt, Orator nec percutitur, nec violatur. Id jure gentium receptum eſt, ut legati publica fide veniant, & edeant inviolati.

Ex Iovis tabulis teſtis. Lucian.

Ἐκ τῶν Διὸς δέλτων ὁ μάρτυς.

Pro certo & indubitabili teſte. Alluſum eſt, ni fallor, d diphtheram, in qua Jupiter omnia mortalium acta eſcribere fingitur à poëtis.

Atticus teſtis. Ἀττικὸς μάρτυς. Diogen.

Pro probatiſſimo atque incorruptiſſimo teſte. Quod i quis per ironiam torqueat in teſtem vanum, non in concinnè dixerit.

Attica fides. Ἀττικὴ πίστις.

Legitur apud eundem de minime vanis, minimeque perjuris. Inde natum, quod apud Atticos templum eſſet Fidei deæ conſtructum. Cujus & meminit Plautus.

Rhadamantheum Iudicium. Pindar.

Ῥαδαμάνθυος κρίσις.

Id eſt, Rhadamanthi judicium. De incorrupte judicantibus. Rhadamanthus enim manium judex, neque muneribus, neque gratia deflectitur, quo minus ſeverè judicet. Accommodari poterit ad mortis neceſſitatem, maximis pariter ac minimis ex æquo communem.

Iovem lapidem jurare. Cicero.

Qui ſanctè ac religioſè dejerant. M. Tull. in epiſt. Quomodo autem tibi placebit, Jovem lapidem jurare, quum ſcias iratum eſſe Jovem nemini poſſe: Sumptum à priſco feriendi fœderis ritu, quod à pa-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

tre patrato manu tenente lapidem , conceptis verbi peragebantur , quemadmodum deſcribit T. Livius & Macrobius.

Rhadamanthi jusjurandum.

Ῥαδαμάνθυος ὅρκος.

Dicebatur , quod veriſſimum quidem eſſet, cæterun nullum Deum adſciſceret. Socrates per canem & an ſerem jurare conſuevit, ne quem deorum citaret ; ſiv quod crederet nullos eſſe Deos, ſive quod arbitraretu non eſſe boni viri, deos ſuorum negotiorum teſtes ac ceſſere. Græci per caput alterius jurare conſueverunt. Virgilius. Per caput hoc juro.

Plutarc. *Viri jurejurando, pueri talis fallendi.*

Ὅρκοις ἄνδρας, ἀστραγάλοις δὲ παῖδας ἐξαπατέον.

Id eſt, Jurejurando viros, talis pueros oportet fallere. Docet viris nulla re citiùs imponi poſſe, quam jurejurando, quod nemo tam improbus eſſe credatur, qui id velit violare. Laconis cujuſdam apophthegma.

Iovis ſuffragium. Διὸς ψῆφος.

Dicebatur ſacrum & inviolatum. Vnde ſententia ejus cujus ſit velut irrefragabilis auctoritas , Jovis ſuffragium rectè dixeris. Aut per ironiam , ubi quis arrogantius de re quapiam pronunciat , ſuamque opinionem pro lege atq; oraculo poſtulat, accipi. Ajunt enim locum , in quo Neptunus & Minerva judicium peregerunt, utrius nomine auſpiciiſq; civitas Athenienſium inſtitueretur, Jovis ſuffragium appellatum fuiſſe.

Amphictyonum conſeſſus.

Ἀμφικτυονικὸν συνέδριον :

Id eſt, Amphictyonicus conſeſſus. De frequente gravium virorum conventu. Ductum à conventu illo Græcorum olim celebratiſſimo , qui Amphictyonum dicitur, ab Amphictyone Deucalionis filio.

Homer. *Pollicentis ſe promiſſa re præſtiturum.*

Significantes promiſſorum fidem non irritam futuram, ſed re præſtituros nos , quod verbis ſimus polliciti, illud Homeri uſurpare poterimus :

Nec

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Nec renovanda, nec irrita, vanaque dico futura.
Quæcunque annuero, & promiſero vertice moto.

Dictum ac factum. Ῥηχθὲν καὶ πραχθέν. Terent.

roverbialis figura, qua nihil in negotio procurando rætermiſſum ſignificamus. Terentius: Dictum ac ctum reddidi.

Minervæ ſuffragium. Ἡ Ἀθηνᾶς ψῆφος.

e exacto judicio, contrarium illi: Sus judicavit. Sed pidius fiet, ſi per ironiam efferatur in ſtupidum & ullius judicii hominem.

Veriora iis, quæ apud Sagram acciderunt.
Ἀληθέστερα τῶν ἐπὶ Σάγρᾳ.

Dictum olim in incredulos, quique non niſi magno nalo docti credunt. Strabo: Poſt locros, inquit, Sagra fluvius labitur, in cujus ripa Caſtoris & Pollucis ræ ſitæ ſunt, ad quas decem Locrorum millia, una um Rheginis adverſus Crotoniatas, numero centies c tricies mille. Marte collato victoriam reportaunt. Addidere plerique, quo die certamen initum eſt is, qui in Olympiis erant, eum belli eventum nunciatum fuiſſe. Tanta celeritate nunciatæ pugnæ verias comperta eſt.

Oculis magis habenda fides, quam auribus. Julian.
Ὤτων πιστότεροι ὀφθαλμοί.

Id eſt, Oculis credendum potiùs, quam auribus. Quæ cernuntur, certiora ſunt, quàm quæ audiuntur.

Horatius:
Nec retinent patulæ commiſſa fidelius aures,
Quam quæ ſunt oculis ſubjecta.

Domeſticus teſtis. Οἴκοθεν ὁ μάρτυς

Ubi quis ipſe ſeſe laudat. Quaſi domi teſtem habeat, non aliunde adductum.

Venereum Iusjurandum. Plato.

Ἀφροδίσιος ὅρκος οὐκ ἐμποίνιμος.

Id eſt, Venereum Jusjurandum non punitur. Senſus eſt: Amantium jusjurandum irritum eſſe, neque ad deos quicquam pertinere tanquam jocoſum.

Dignus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Cicero. *Dignus qui cum in tenebris mices.*

Qui certiſſima eſſet fide; eum dignum dicebant, qui cum in tenebris micaretur, &c.

De manu in manum.

Cicero libro Epiſtolarum VII. Totum denique hominem tibi trado de manu, ut ajunt, in manum tuam iſtam & victoria & fide præſtantem. Traduntur enim & qui commendantur.

Idem. *Manu longa, & manu brevi tradere.*

Qui promiſſis agit, ac ſpem tantùm oſtendit, longa manu dat. Contra, qui præſens ac ſtatim exhibet quod promittit, brevi manu dat.

F OE M I N Æ.

Homer. *Fœmina nihil peſtilentius.*

Hanc ſententiam ſic effert Homerus:

Ὡς οὐκ αἰνότερον καὶ κύντερον ἄλλο γυναικός.

Id eſt, Uſque adeò nihil improbius, mulierèque pejus.

Ignis mare, mulier, tria mala.

Πῦρ καὶ θάλασσα καὶ γυνὴ κακὰ τρία. *Id eſt*,

Ignis, fretumque, & mulier, hæc mala tria.

Nam incendio nihil formidabilius, mare item periculoſiſſimum eſt. His autem ſimillimum quiddam eſſe mulierem ſentit parœmia. Lacon quidam, qui cum uxorem duxiſſet perpuſillam, dicebat, è malis, quod minimum eſſet, eligendum.

Plutarc. *Sublata lucerna, nihil intereſt inter mulieres.*

Λύχνου ἀρθέντος γυνὴ πᾶσα ἡ αὐτή.

Id eſt, Lucerna ſublata, nihil diſcriminis inter mulieres. Sentit adagium, nullam mulierem non eſſe impudicam, ſi detur facultas ſine teſte peccandi. Mihi videtur è vulgo ſumtum, non ab auctoribus.

Homer. *Malè conjugati.*

Conveniet in eos, qui cum iis conjugio juncti ſunt, quos non amant.

Diogen. *Mulieri ne credas, ne mortuæ quidem.*

Γυναικὶ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Γυναικὶ μὴ πίστευε, μηδ᾽ ἀποθανούσῃ. Feſtus. Pomp.

[Id] eſt, Ne fidem habeas, nec emorienti fœminæ.

Nec mulieri, nec gremio credendum.

[Q]uòd illa incerti ac levis ſit animi, & plerumque fiat [u]t in gremio poſita, cum in oblivionem venerunt, [s]urgentibus procidant.

Mulierum exitia. Γυναικῶν ὄλεθροι.

[D]e iis qui funditus ac miſerabiliter pereunt. Mulie[re]s enim omnium, ferè calamitatum auctores fuiſſe [ve]ris dicuntur. Teſtis bellum Trojanum, teſtis Her[cu]les à Dejanira extinctus. Quanquam hæc magis [co]nveniebat ſtultitiæ virorum adſcribere qui tantùm [in]dulgeant mulierculis.

Mulieris oculis.

Γυναικὸς ὄμμα τοῖς ἀκμάζουσιν βέλος.

[Id] eſt, Mulieris oculus ſpiculum juvenibus eſt. Virgil. Uritque videndo fœmina.

Mulier pudica ne ſola ſit uſquam. Homer.

[Q]uum admonebimus non convenire, ut pudica mu[li]er ſola, citraque teſtes cum viris colloquatur, uſui [f]uerit illud Homeri:

Haud ſola, aſt illam famulæ binæ comitatæ.

Qui non litigat, cœlebs eſt. Hieron.

[D]ivus Hieronymus tanquam proverbio jactatum ci[ta]t. Indicat adagium, rixoſum eſſe omne conjugium, [n]ec eſſe tranquillam vitam niſi in cœlibatu.

Tanquam Chalcidica nobis peperit uxor.

Ὥσπερ Χαλκιδικὴ τέτοκεν ἡμῖν γυνή.

[D]e ea dicebatur, quæ liberos quàm plurimos peperiſ[s]et. Tradunt Heroinam quampiam fuiſſe nomine [C]omben, cui cognomen fuit Chalcidi, quod prima [a]rma ærea confecerit. Ea viro conjuncta, centum li[b]eros enixa dicitur.

Theſſala mulier. Θεσσαλικὴ γυνή. Ariſtop.

[I]n veneficas malarumque peritas artium dici ſolitum, [p]ropterea quod ea gens præter cæteras hoc nomine [n]otata eſt.

Ὑπε-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Ὑπεψωεσμένη.

Dicitur jam propinqua partui. Sumpta metaphora à ficis poſt immiſſos pſenas matureſcentibus.

FOCUS.

Homer. *Focus luculentus in ædibus.*

Primùm domus ornamentum eſt, ut luceat focus. Proinde qui in ædes immigrat novas, aut in diverſorium ingrediuntur, ante omnia ignem jubent incendi. Quod ex Homeri χ. ſumptum videtur.

Πῦρ νῦν μοι πρώτιστον ἐνὶ μεγάροισι γενέσθω.
Nunc ante omnia mî luceſcat in ædibus ignis.
Αἰθομένου δὲ πυρὸς γεραρώτερος οἶκος ἰδέσθαι.
Scilicet accenſo domus eſt ornatior igni.

FORMA, DEFORMITAS.

Plinius. *Ominabitur aliquis te conſpecto.*

Σέ δ' οἰωνίσαιτ' ἄν τις ἰδών.

Qui te conſpexerit, augurium poterit capere. Dici conſuevit in deformes, fœdoque aſpectu. Veteres ex primo hominis occurſu ſumebant omen. Occurrere formoſo, felix omen habebatur. Occurrere deformi, nigroque contrà.

A furiis oriundus. Ἐριννύων ἀπορρώξ.

Id eſt, A furiis profectus. Olim dicebatur tetra, fœdaque ſpecie. Item quod noxium & exitiale ſit, id à furiis ortum ajunt.

Leporem non edit.

Antiquitus ſuperſtitioſè creditum eſt, eſu leporinæ pulpæ conciliari formam.

Martial. *Myconius calvus.* Μύκωνιος φαλακρός.

Strabo refert, vulgò Myconios calvos dici ſolitos, quod in ea inſula vitium hoc quaſi gentilitium ſit, atque omnibus ferme commune.

Piſtillo calvior. Ὑπέρου φαλακρότερος.

De magnopere glabris. Nam ima piſtilli pars calvi cranium referre videtur.

Mul-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Multam ſylvam geſtas.

Λόχμην πολλὴν φορεῖς.

Id eſt, Sylvam multam portas. Dictum in Phormio-
nem militem quendam hirſutum, denſaque pilorum
obſitum ſylva. Quadrabit in agreſtem & ſtupidum.

Pronomi barba. Προνόμου πώγων. Ariſtop.

De prælonga dicebatur. Pronomus tibicen quiſpiam
fuit prolixa barba, geſtamine non admodum appoſi-
to profeſſioni. Quandoquidem tibicinum molliciem
etiam proverbia notant. Convenit igitur in quoſdam,
qui alioqui molliſſimi, vultus veſtiumque ſeveritate,
vitæ continentiam præferunt.

Naviges Trœzenem. Πλεύσειας Τροιζῆνα. Euſtat.

Dici ſolitum in eos, qui quum mento imberbi eſſent,
tamen appoſititiis pilis barbam virilem mentirentur.
Inde natum, quod Trœzenis portus quiſpiam vulgò
celebratus ſit nomine Barba.

Perdicis crura. Πέρδικος σκέλος. Ariſtop.

Id eſt, perdicis tibia. Perdix caupo quiſpiam erat clau-
dus, ab Ariſtophane locis aliquot notatus. Dicebatur
in crura gracilia diſtortaque. Perdicis pes in loripe-
des quadrat.

Καλλίπυγος.

Καλλίπυγοι. Id eſt, Callipygi. Dicebantur eleganti for-
ma præditi.

Quod pulchrum idem amicum. Idem.

Τὸ καλὸν φίλον.

Inter proverbia conciliantium amicitiam, refertur &
hoc apud Platonem in Lyſide: Καὶ κινδυνεύει κατὰ τὴν
ἀρχαίαν παροιμίαν, τὸ καλὸν φίλον εἶναι. *Id eſt*, Ac prope-
modum apparet juxta vetus proverbium, quod pul-
chrum eſt, amicum eſſe. Qui commodi gratia amat,
non amat verè, ſed quod pulchrum eſt, per ſe amatur.

Ex ovo prodiit. Ἐξ ὠοῦ ἐξῆλθεν.

Id eſt, Ex ovo emerſit. Ajunt dici ſolitum de magno-
pere formoſis ac nitidis, quaſi neges communi homi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

num more natos, ſed ex ovo, more Caſtoris & Pollucis. Siquidem eſt in Poëtarum fabulis, Ledam Tyndari filiam ex Jovis concubitu duo peperiſſe ova, è quorum altero prodiere gemini, Caſtor & Pollux, inſigni forma juvenes. Ex altero nata eſt Helena, cujus forma literis omnium eſt nobilitata.

Plutarc. *Pulchrorum etiam autumnus pulcher eſt.*

Τῶν καλῶν καὶ ὀπώρη καλή.

Vernis enim menſibus, nihil non tenerum ac nitidum, quum omnia adhuc in flore ſunt ac in herba. Cęterum autumni tempore poſteaquam jam in culmos aut caulem excreverunt, horridiora videntur. Quadrat igitur in ea, quæ cùm natura ſint egregia, ne tum quidem faſtidienda videntur, quum maturuerunt. Dicetur non ineleganter in hos, qui bellè portant ætatem.

Lucian. *Simia eſt ſimia, etiamſi aurea geſtet inſignia.*

Πίθηκος ὁ πίθηκος, κἂν χρύσεα ἔχῃ σύμβολα.

Admonet fortunæ ornamenta non mutare hominis ingenium. Natum videtur à ſimiis illis Egyptiis ſaltationem humanam imitantibus.

Suidas. *Therſitæ facies.* Θερσίτειον βλέμμα.

Id eſt, Therſitica facies. De prodigioſè deformi dici ſolitum, quod Homerus ſcripſerit hunc omnium, qui ad Trojam veniſſent, fœdiſſimum fuiſſe.

Zenod. *Corytheo deformior.* Κορυθέως εἰδεχθέστερος.

Ajunt Corytheum quempiam fuiſſe hominem inſigniter ſtultum ac vecordem, ad hoc, forma infeliciſſima fœdiſſimaque, cui liberi item fuerint omnes patrem referentes. Unde vulgaris dictus eſt jocus in hominem bardum ac deformem, &c.

Plato. *Simiarum pulcherrima deformis eſt.*

Τῶν πιθήκων ὁ κάλλιστος δύσμορφός ἐστι.

Si quis dicat lenonem integerrimum eſſe perjurum, aut honeſtiſſimum hiſtrionem infamem.

Lucian. *Monogrammi.* Μονόγραμμοι.

In homines macie prætenues aut decolores. Monogrammos appellat Cicero informes, nullaque ſpecie.

Simia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Simia in purpura. Πίθηκος ἐν πορφύρᾳ.

n hos, qui tametſi magnifico cultu ſint ornati: tamen ujuſmodi ſint, ex ipſo vultu moribuſque cognoſci- ur. Vel in eos etiam, quibus dignitas additur inde- ora. Lepidius erit, ſi longius transferatur, velut in os, qui barba pallioque ſimulant ſanctimoniam.

FORTITUDO.

Maſculum. Varro.

Maſculus apud veteres non ſemper ſignificat ſexum, ſed interdum quicquid vegetum, ſolidum ac robu- ſtum eſt, Maſculum dicitur. Lepidius erit, ſi ad in- corporea transferatur, veluti cum excelſum fortem- que animum Maſculum appellamus.

Adamantinus. Ἀδαμάντινος.

Pro eo quod eſt, Inexorabilis, infatigabilis: huic pro- verbio incredibilis hujus lapidis durities locum fe- cit. Adfinia ſunt: Naxiacos, Ferreus, aheneus. Cornea fibra. Achilles. Achilleum argumentum.

Aut manenti vincendum, aut moriendum. Plato.

Ἢ μένοντα ἀποθανεῖν, ἢ νικᾷν.

Id eſt, Oportet aut manentem vincere, aut interire. Dici ſolitum, ubi certa ſtat ſententia, aut negotium aliquod abſolvere, aut immori.

Ἢ τὰν, ἢ ἐπὶ τᾶς.

Celebratum eſt cujuſdam Lacænæ apogthegma, quæ filio tradens clypeum dixerit: Ἢ τὰν, ἢ ἐπὶ τᾶς. *Id eſt*, Aut hunc, aut ſuper hunc. Laconicè ſignificans aut referendum clypeum, aut in eo moriendum.

Thurium lema. Θούριον λῆμα.

Dicebant animum intrepidum & ad bellum paratum. Λῆμα Grȩcis ſonat voluntatem, animum ſive propoſi- tum, aut dignitatem aut auctoritatem. Thurion au- tem dicitur, quicquid eſt vehemens ac bellicum.

Inflige plagam ab aratro. Παῖε τὴν ἀπ' ἀρότρου.

Id eſt, Inflige plagam aratri, ſive impinge vomerem. Cùm jubebimus ſtrenuè pugnare, licet ſine arte.

Mœnia ferrea non terrea.

Innuit non oportere t*s*tamentum civitatis in mœnibus collocare, ſed in viris armatis: quorum conſenſus, murorum inexpugnabilium vice, civitatem optimè tuetur. Horatius: Hic murus aheneus eſto.

Homer. *Præbere viros.*

Ad fortiter agendum ferendumve, adhortabimur hoc carmine Homeri ex Iliad. ρ.

Ἀνέρες ἐστὲ φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς.
Eja eſtote viri, validaſque expromite vires.

Idem. *Rejicientis auctorem formidinis.*

Territanti metumque inanem injicienti, verſum hunc occinere licebit, quo Sthenelium alloquitur Diomedes:

Μήτε φόβον δ' ἀγόρευε
Ne trepidandi mihi auctor ſis.

Idem. *Vnum augurium optimum, tueri patriam.*

Abiit in proverbium etiam hic verſus Homericus:

Εἷς οἰωνὸς ἄριστος, ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης. *Id eſt*,
Una avis optima, pro patria pugnare tuenda.

In lipſydrio pugnas. Ἐπὶ λιψυδρίῳ μάχῃ.

Lipſydrium locus erat haud procul à Parnothe, quem mœnibus cinxerant tyranni, qui profugerant ex urbe: Proverbium dictum in ſtrenuos & bellicoſos viros.

Plutarc. *Solæ Lacænæ viros pariunt.*

Μόναι Λακαῖναι ἄνδρας τίκτουσι.

Apud Lacedæmonios fortiſſimi viri naſcebantur, & apud eoſdem matres ſeverè natos educabant.

FORTUNÆ COMMUTATIO.

Lucian. *Teſtulæ transſmutatio.* Ὀστράκου περιστροφή. *id eſt*, Teſtulæ converſio. De rebus repentè in diverſum commutatis non abſurdè videri poteſt dictum adagium. De luſu oſtracorum, quære in Chiliadib. magnis.

Alia vita, alia diæta.

Ἄλλος βίος, ἄλλη δίαιτα.

Id eſt,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Id eſt, Alia vita, alia vivendi ratio. In eos quadrabit, qui commutata in melius fortuna, pariter & vitæ rationem moreſque commutant. Tranſlatum ab iis, qui lautius incipiunt vivere, ubi res lautior obtigit.

Nunc pluit, & claro nunc Iuppiter æthere fulget. Theocr.

Χ' ὡ Ζεὺς ἄλλοκα μὲν πέλει αἴθριος, ἄλλοκα δ' ὕει.

Id eſt, Nunc pluit, & claro nunc Juppiter æthere fulget. Huic affinis eſt allegoria Pindarica. Non ſemper eoſdem flare ventos, ſed nunc hos, nunc illos.

Cum Deo quiſque & gaudet & flet. Sopho.

Σὺν τῷ Θεῷ πᾶς καὶ γελᾷ κ' ὀδύρεται.

Id eſt, Deo volente, quiſque ridet atque flet. Admonet adagium rerum humanarum celerem eſſe commutationem: neque in nobis ſitum, ut res perpetuò ſecundæ ſint.

Ipſa dies quandoque parens, quandoque noverca eſt. Heſiod.

Ἄλλοτε μητρυιὴ πέλει ἡμέρη, ἄλλοτε μήτηρ.

Eo verſu ſignificatum eſt, non omni die benè eſſe poſſe, ſed iſto benè, atque alio male. Inde tranſlatum, quod matres benè volunt liberis, novercæ oderunt privignos.

Omnium rerum viciſſitudo eſt. Terent.

Quæ ſententia ſignificat, in rebus mortalium nihil eſſe perpetuum, nihil ſtabile, ſed omnia velut æſtuario quodam fluxu, refluxuque decedere atque accedere. Variæ fortunæ vices, & nunc læta, nunc triſtia contingunt uncuique.

Multæ rotæ volventur.

Πολλοὶ κινήσουσιν ἔτι ἔξοχον ἅρματος ἵπποι. *Id eſt,*
Permultis volvetur adhuc rota mota caballis.

Multum adhuc temporis reſtat, multæque rerum incident mutationes.

Fortuna æſtuaria. Τύχη εὔριπος. Cicero.

Id eſt, Fortuna Euripus ſive volubilis, quod videlicet nunc huic favere ſoleat, nunc illi.

Fors

Fors domina campi.

In creandis magiſtratibus non ſemper vincebat, q[illegible] potior eſſet, ſed cui fortua favebat. Nam à populi ſu[illegible] fragiis res omnis pendebat. M. Tullius in Piſonem: Sed omitto ut ſit factus uterque noſtrum: ſit ſanè Fo[illegible] domina campi, magnificentius eſt dicere, quemad[illegible] modum geſſerimus conſulatum.

Cicero.

Multa in medio.

Antea commemoravimus. Multa cadunt inter cali[illegible] cem ſupremaque labra. Idem alia metaphora extuli[illegible] M. Tullius ad Atticum lib. 6. Non quò me aliqui[illegible] juvare poſſes, quippe res in manibus, tu autem abe[illegible] longè gentium:

Πολλὰ δ' ἐν μεταιχμίῳ,
Νότος κυλίνδει κύματ' εὐρείης ἁλός:

Ita ſentit Cicero multas rerum novationes exorituras, antequam Atticus, qui procul aberat, poſſit opitulari. Senarii ſunt, quos ita vertas licet:

Sed interim in medio notus.
Multas patientis volvit undas æquoris.

Feſt. Pompej.

Inter manum & mentem.

Feſtus Pompejus indicat eſſe proverbium apud Latinos, ſed ex illo Græco ductum: πολλὰ μεταξὺ πέλει κύλικος καὶ χείλεος ἄκρου. Cujus originem ita refert: Cum Calchas vitem ſereret, quidam augur vicinus præteriens, dixit illum errare. Non enim ei fas eſſe, novum vinum deguſtare. Proverbium admonet, nihil certi eſſe in hominum vita. Nam ſæpenumero fit, ut quod nos maximè tenere credimus, caſus aliquis inopinatus intervertat. Veluti cùm manu tenet poculum, minimumque ſpacii ſit inter manum & mentum: tamen interdum fit, ut is moriatur antequam bibat, &c.

Huc pertinent alibi citata:
Bene natis turpe eſt malè vivere.
Mors communis. Dolia duo.
Circulus res mortalium. Jucunda viciſſitudo rerum.

Homer.

Victoria. Ἑτεραλκής.

Home-

Homerus locis aliquot appellat ἑτεραλκέα νίκην. *Id eſt*, Victoriam alternatim nunc his, nunc illis obtingentem.

Res in foro noſtro vertitur. Plautus.

Id eſt, Fortunas noſtras commutari in diverſum intelligo. Traductum à mercantibus, in quibus rerum pretium pro tempore ſæpenumerò commutatur. Cognatum illi: Uti foro.

Flos cinis.

Dici ſolitum videtur in fugacitatem humanæ vitæ, Hodie floret juventus, cras erit in ſepulchro.

Cataſtrophe fabulæ. Lucian.

Cujuſlibet exitum rei proverbiali figura cataſtrophen vocamus.

Vbi non ſis, qui fueris, non eſt cur velis vivere. Cicero.

Sumptum eſt à communi mortalium affectu, qui nihil minus tolerandum putant, quam ut inter eos neglecti, aut etiam notati vivant, apud quos aliquando cum ſplendore atque auctoritate ſint verſati:

Ad priſtina præſepia. Plautus.

In eos dicebatur, qui è vita quapiam lautiore excuſſi, ad priſtinam tenuitatem rediguntur. Tranſlatum ab animantibus quibus nota familiariaque præſepia gratiſſima ſolent eſſe.

A remo ad tribunal. Ἀπὸ κώπης ἐς τὸ βῆμα.

Dici ſolitum, ubi quis repentè ab infima conditione provehitur ad honeſti muneris adminiſtrationem.

Dionyſius Corinthi. Διονύσιος ἐν Κορίνθῳ. Cicero.

Proverbialis allegoria, qua ſignificamus aliquem è ſumma dignitate atque imperio, ad privatam humilemque redactum fortunam, quemadmodum Dionyſius Syracuſanorum tyrannus expulſus imperio, Corinthi pueros literas ac muſicam mercede docuit.

Citius quàm formicæ papaver. Plautus.

De ſubita rerum conſumtione, non aliter, quam ſi papaver objicias agmini formicarum. Mox enim diſtrahitur acervus, dum unaquæque ſuum arripit granulum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Plinius. *Nemo mortalium omnibus horis ſapit.*

Senſus vel citra interpretem liquet: nempe neminem eſſe, qui non aliqua parte vitæ deſipiat.

Zenod. *Pitana ſum.* Πιτάνη εἰμί.

Zenodotus indicat, dici ſolitum de iis, qui in extremas redacti calamitates, ab eiſdem denuò in priſtinam felicitatem reſtituuntur. Sic enim eveniſſe quondam Pitanæ Æoliæ civitati.

Plautus. *Quod alius condivit coquus, aliter condam.*

Ubi quis rem omnem novat ac perturbat, conveniet Plautinum illud.

Publius. *Bona nemini hora eſt.*

Bona nemini hora eſt, quin alicui ſit mala. Ita fortuna temperavit res mortalium, ut quod huic lætum eſt, alii pariat dolorem: Niſi mavis pro alicui legere alicubi.

Feſtus. Pomp. *Oſculana pugna.*

Feſtus Pomp. indicat, Oſculanam pugnam proverbio dici ſolitam, quoties victi vincerent.

Aulus. Hircius. *Per manus trahere.*

Quod ſucceſſione quadam ab aliis ad alios devenit per manus tradi, dicitur: Quod tranſlatum videtur ab his, qui navim aut plauſtrum exonerant.

Cicero. *De manu in manum.*

A ſuperiore non uſquequaque diſſimile eſt. Traduntur & qui commendantur. Terent. Hanc in manum dat.

FORTUNATA STULTITIA.

Athenienſium inconſulta temeritas.

Ἡ τῶν ἀθηναίων δυσβουλία.

Quadrat in eos, quibus malè conſulta vertunt benè. Nam id olim vulgò tributum eſt Athenienſibus, quod ipſi quidem ſocorditer conſultarent, parumque proſpicerent: verùm Minerva civitatis præſes, illorum malè inſtituta bene vertere conſuevit. Simile eſt huic: Eſt fortunatior, quàm prudentior.

Dormienti rete trahit. Εὕδοντι κύρτος αἱρεῖ.

Id eſt,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Id eſt, Dormienti rete capit. In eos, quibus contra conatum obtingunt ea, quæ cupiunt. Natum ex eventu, quod aliquando acciderit ut dormientibus piſcatoribus, piſces fortè retibus involuti caperentur. Citatum alibi quoque.

In nihil ſapiendo jucundiſſima vita. Sophoc.

Sophocles in Ajace:

Ἐν τῷ φρονεῖν γὰρ μηδὲν ἥδιστος βίος.
Τὸ μὴ φρονεῖν γὰρ, κάρτ' ἀνώδυνον κακόν. *Id eſt*,
Suaviſſima hic eſt vita, ſi ſapias nihil,
Nam ſapere nil doloris expers eſt malum.

Huic concinit illud Eccleſiaſtæ dictum: In multa ſapientia, multa indignatio. Et qui addit ſcientiam, adjiciet & laborem.

Malum vas non frangitur.

Κακὸν ἄγγος οὐ κλᾶται.

Simili metaphora dicunt hodie: Malam herbam non perire. Qui deterior, is nonnunquam vivacior, & in periculis tutior.

FRAUS AB AMICO.

Κύκλῳ περιέλκειν.

Qui arte circumagit quempiam, ut cum ſe putet aliquid egiſſe, nihil egerit; aut in idem recidat unde volebat extricari, κύκλῳ περιέλκεσθαι dicitur.

Vallus vitem decepit. Ariſtop.

Ἡ χάραξ τὴν ἄμπελον ἐξηπάτησεν.

Ubi quiſpiam ab eo fallitur aut læditur, à quo pendebat, cujuſque fide nitebatur.

Canis mendico auxilians.

Κύων τῷ πτωχῷ βοηθῶν.

Ubi is nobis adverſatur, & diverſis ſtudet partibus, cujus auxilio nitebamur. Nam canes infeſti ſunt mendicis velut ὁμοτέχνοις, niſi ſi quando fruſto panis corrumpuntur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

FRUGALITAS.

Suidas. *Acolo non fico.*

Ἀκόλῳ τὰ χείλη οὐ σύκῳ βάπτει.

Id eſt, Acolo, non ficui immergere labra. proverbium hortatur ad victum tenuem. Nam ἀκόλους Græci vocant minutas offulas.

Μυστηκαρφί.

Dicebantur agere, qui durè ac ſiccè viverent. Vox ficta videtur à mure & palea, quod mus in re puſilla vehementer laboret.

Idem. *Allium in retibus.* Σκόροδον ἐν δικτύοις.

De ſordido commeatu dicebatur.

Phormionis thori. Στιβάδες Φορμίωνος.

De ſtratis ſordidis ac frugalibus, miniméque delicatis qualia ſunt cubilia militaria: Refertur à Suida. Phormio dux fuit quiſpiam militum.

Diogen. *Cilicii imperatores.* Κιλίκιοι στρατηγοί.

Id eſt, Cilicii duces. Dicebantur homines hirſuti & pilis obſiti, unde & ſaga pilis contexta, cilicia vocantur.

Vita doliaris. Ζωὴ πίθου.

Id eſt, Vita dolii, proverbio dicitur vita frugalis, parca, ab omni ſtrepitu atque ambitione ſemota: breviter talis, qualem Diogenes nobilis ille Cynicus Athenis egiſſe legitur. Poterit torqueri & in eos, qui nimium ſordidè nimis durè atque immundè vivunt.

Tanquam in Phiditiis. Ὥσπερ ἐν φιδιτίοις.

Ubi quid parcius nimiumque frugaliter actum ſignificabimus. Lacedæmonii publica loca habebant, in quibus cibum caperent. In his accipiebant hoſpites ac legatos ſuos, ſed apparatu perparco.

Hecatæ cœna.

Veteres cœnam perparcam & impendio frugalem Hecatæ cœnã appellabant, quòd apud inferos tenuiſſimo victu, minimoque cibo, eoque viliſſimo vivitur.

Chryſi. *Olivam ne comedas.*

Adagii uſum non video, niſi quando ſignificabimus extre-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

extremam victus parſimoniam, ut nec urticæ quicquam adhibeatur condimenti.

Sicyon arrodens, uxor lacernam texe.

Τὸν σικυὸν τρώγουσα γύναι, τὴν χλαῖναν ὕφαινε.

Id eſt, Arrodens Sicyon uxor ſubtexe lacernam. Verba mariti jubentis, ut uxor tenui contenta victu, peragat opus ſuum. Sicyon ſeu Sicyos herbæ genus eſt, aut certè peponis: nonnulli putant cucumeris.

Thymbra victitans. Θυμβροφάγοι. Athen.

Id eſt, Thymbra victitantes Adagio dicebantur, vel qui tutius ac liberius vitam agerent, vel qui moribus eſſent parum blandis, vel qui hilariter citraque ſolicitudinem parvo contenti viverent, quod thymbra herbæ genus ſit, &c.

Salem lingere. Ἅλα λείχειν. Plautus.

Dicuntur, qui perquam tenuiter victitant. Diogenes quum à Cratero prædivite quodam invitaretur, ut ad ſe veniret, uſurus hoſpitio ſuo, ſuaque liberalitate: reſpondit, ſe malle ſalem Athenis lingere, quam apud illum opiparis menſis frui.

Si caſeum haberem, non deſiderarem obſonium. Plutarc.

Εἰ τυρὸν εἶχον, οὐκ ἂν ἐδεόμην ὄψου.

Id eſt, Si caſeum haberem, non egerem obſonio. Dicendum, ubi quis minimis viliſſimiſq; contentus eſt.

Xenocratis caſeolus. Ξενοκράτους τυρίον. Stobæus.

De cibo, qui perquam diu durat priuſquam abſumatur. Appoſitè dicetur in ſordidos quoſdam, quibus hic mos eſt, omnem penum euſque ſervare, quoad fuerit corruptus. Sumptum adagium ab admirabili Xenocratis frugalitate.

Aſpera vita, ſed ſalubris. Homer.

In vitæ rationem, duriuſculam quidem, ſed tamen ad rectam morum inſtitutionem idoneam, conveniet illud Homeri ex Odyſſ. *ι*.

Τρηχεῖ' ἀλλ' ἀγαθὴ κουροτρόφος. *Id eſt*,
Aſpera ſed juvenum nutrix bona.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Plinius.

Salem & caſeum edere.

Conſimile hoc cum præcedentibus.

FRUSTRATA SPES.

Horat.

Corvum deluſit hiantem.

In captatorem ſpe ſua fruſtratum utitur Horatius. Nam hæc quoque avis cadaveribus imminet.

Lucian.

Theſaurus carbones erant.

Ἄνθρακες ὁ Θησαυρὸς πέφυκεν.

In eos competit, qui ſpe ſua fruſtrantur, quique magnificis rebus expectatis, meras nugas reperiunt. Ex eventu quopiam natum videtur, quo quiſpiam theſauri ſpe fodiens, carbones defoſſos invenit.

Terent.

Bolus ereptus è faucibus.

Dicitur, quoties commoditas aliqua, quæ jam propemodum tenebatur, præter expectationem ſubitò præripitur. Terent. Crucior bolum tantum mihi eſſe ereptum ſubitò è faucibus.

Murem pro leone oſtendit.

Μῦν ἀντὶ λέοντος ἀπέδειξε.

Proverbiali ſchemate dictum, pro eo quod eſt, ingentia pollicitus & fortia, longe diverſa exhibuit.

Theocr. *Concupivit aſſam farinam.* Ἤρατο ὀπτῶν ἀλφίτων.

In eum dicebatur, qui domeſticam tenuitatem pertæſus, apud alios lautiorem vitam quæſiſſet; farinam aſſam & novam, lautiorem victus rationem vocat, propterea quod priſcos illos pulte duntaxat victitaſſe legimus, videlicet clibano coquendi panis uſu nondum reperto.

Lucian.

Ne per ſomnium quidem. Οὐδ᾽ ὄναρ.

Id eſt, Ne in ſomnio quidem. Græcis proverbialiter dictum eſt pro eo, quod eſt: Nulla ratione, nullo tempore, quod ne ſperare quidem audeas.

Diogen.

Aliena jacis. Ἀλλότρια βάλλεις.

Quoties res parum ex animi ſententia cadit. Tranſlatum ab iis, qui ludunt alea, quibus jacientibus interdum ea cadunt, quæ minimè ſunt ad victoriam accommoda.

Larus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Larus parturit. Κέπφος ὠδίνει. Ariſtop.

Id eſt, Cepphus parturit. Ajunt Cepphum aviculam eſſe, quam nonnulli Larum appellant, plumis ac pennis copioſis, corpore puſillo: quum parturit vociferari. Hinc natum proverbium, Larus parturit, ubi quis magna præ ſe fert, puſilla præſtiturus.

Parturiunt montes, naſcetur ridiculus mus. Æſop.

Ὤδινεν ὄρος εἶτα μῦν ἀπέτεκεν.

Id eſt, Mons parturiebat, deinde murem prodidit. Dici ſolitum in homines glorioſos & oſtentatores, qui magnificis promiſſis, tum vultus, veſtituſque autoritatem miram de ſe movent expectationem, verum ubi ad rem ventum eſt, meras nugas adferunt.

Lupus circum puteum chorum agit. Z nod.

Λύκος περὶ τὸ φρέαρ χορεύει.

In eos dicetur, qui ſumpta inaniter opera, ſpe ſua fruſtrantur, Ajunt enim lupo morem eſſe, ut ſi quando ſitiat, nec tutò ſe poſſit demittere, circum puteum oberret, fruſtrà inhians aquæ, quam non poſſit contingere.

Lupus hiat. Λύκος ἔχανεν. Ariſtop.

Dicebatur, ſi quis re multum ſperata, multumque appetita, fruſtratus diſcederet. Ajunt enim lupum prædæ inhiantem, rictu latè diducto accurrere; qua ſi fruſtretur, obambulare inhiantem.

Aurificem te futurum credebas.

Χρυσοχοήσειν ᾤου.

Id eſt, Aurificem te futurum arbitrabare. Invaluerat aliquando fama apud vulgus Athenienſium, in Hymetto monte magna auri fragmenta videri, quæ à formicis illis pugnacibus ſervarentur. Itaque quidam creduli, ſumptis armis exierunt illas expugnaturi. Qui cum re infecta, fruſtraque ſumpto labore redirent in urbem, irriſi ſunt à cæteris civibus illud objectantibus, &c.

Quærens obſonium, veſtem perdidi. Suidas.

Ζητῶν γὰρ ὄψον θοιμάτιον ἀπώλεσα.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Id eſt, Obſonium dum quæro, veſtem perdidi. Ubi res peſſimè cadit, aut quum puſilla quædam captantes, majora perdimus. Eſt ab eventu profectum, quo fur quiſpiam dum ſtudet cibum tollere, comprehenſus, vix pallio quoque rejecto, effugit.

Cadere in curſu.

Cadere in curſu, eſt expetita laude fruſtrari, quemadmodum ſi quis ad lauream theologicam contendens, emoriatur priuſquam ad ſummum ejus nominis faſtigium pervenerit.

Phurnu. *Ne quære mollia, ne tibi contingant dura.*

Μὴ τὰ μαλακὰ μώεο, μὴ τὰ σκληρὰ ἔχῃς.

Id eſt, Ne quære mollia, ne dura feras. Congruit in eos, qui dum nimis improbè ac moroſè petunt, quæ volunt, offenſis iis, à quibus petunt, accipiunt ea quæ nolunt. Aut in eos. qui dum præter modum captant voluptatem, incidunt in moleſtiam.

Duos inſequens lepores, neutrum capit.

Ὁ δύο πτῶκας διώκων, οὐδέτερον καταλαμβάνει.

Id eſt, Qui duos inſectatur lepores, neutrum capit. Hujus proverbii ſenſus eſt: Qui ſimul duplex captat commodum, utroque fruſtratur.

Ariſtop. *Hic funis nihil attraxit:*

Αὐτὴ μὲν ἡ μήρινθος οὐδὲν ἔσπασεν.

Id eſt, Funis quidem iſte piſcium attraxit nihil. Quo ſignificabant operam fruſtra ſumptam, neque ex ſententia eveniſſe, quod quis conabatur.

Inani ſpe flagrat.

Κεναῖσιν ἐλπίσι θερμαίνεται.

Id eſt, Inanibus ſpebus incenditur. In eum qui fruſtra ſibi magna pollicetur.

Æſop. *Fluvius non ſemper fert ſecures.*

Οὐκ ἀεὶ ποταμὸς ἀξίνας φέρει.

Non protinus tibi ſperes idem, quod aliis feliciter ceſſit. Natum ab apologo Æſopico: Cuidam cædenti ſylvam, ſecuris è manibus excidit. Mercurius invocatus reddit argenteam, &c.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Spem pretio emere. Terent.

Eſt lucrum incertum, & in eventu ſitum, certo affectare damno. Terent. in Adelphis. Ego ſpem pretio non emam.

Semper agricola in novum annum dives.

Ἀεὶ γεωργὸς εἰς νέωτα πλούσιος.

Id eſt, Agricola ſemper dives annum in proximum. De iis dictatum, qui ſpe futuri compendii divites ſunt, ac ſibimet exſpectatione rerum amplarum blandiuntur. Ductum à colonis, qui ſemper proximæ æſtatis uberiorem proventum ſibi pollicentur, eaque ſpe jam ſumptus nonnullos audent facere.

Cretenſes ſacrum. Οἱ κρῆτες τὴν θυσίαν. Zenod.

Id eſt, Cretenſes ſacrum, ſcilicet faciunt, aut ſimile quippiã, dicetur, ubi quis non fruitur iis, quæ paravit.

Nucleum amiſi, reliquit pignori putamina. Plautus.

Plaut. in Captivis duobus: Verba ſunt Hegionis, ubi reſciviſſet ſibi impoſitum eſſe, & herum amiſſum pro ſervo, & ſervum pro domino retentum. Is enim ex quo fructus expectabatur, aufugerat, eo relicto, ex quo nihil emolumenti poterat capi. Allegoria per ſe liquet.

Prævertit ancoræ jactum Deus.

Ἀλλ᾽ ἀντέπεσε τὴν ἐπ᾽ ἄγκυραν Θεός.

Id eſt, Sed antevertit ancoræ jactum Deus. Cum res præter ſpem evenit. Traductum à nautis, quibus accidit ſæpenumerò, ut quum parant ſeſe ut ancoram jaciant, in portum appulſuri, repellantur à ventis, & in mediam tempeſtatem revocentur.

In caducum parietem inclinare. Hadria. Imper.

Qui ſenis præſidio nititur, qui forma ſuperbit, qui in caducis fortunæ bonis vitæ præſidia collocat, rectè dicetur in caducum inclinare parietem.

Fœdum eſt emanſiſſe diu, vacuumque rediſſe. Homer.

Homerus Iliados. 2. libro.

Αἰσχρόν τοι δηρόν τε μένειν, κενεόν τε νέεσθαι. *Id eſt*,

Turpe eſt emanſiſſe diu, vacuumque rediſſe.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Conveniet, ubi quis longam de ſe concitavit expectationem, cui poſtea non reſpondeat. Veluti ſi quis ſtudii cauſa diu peregrinatus, domum redeat nihilo doctior.

Idem. *Non omnia eveniunt, quæ in animo ſtatueris.*

Ἀλλ᾽ οὐ Ζεὺς ἄνδρεσσι νοήματα πάντα τελευτᾷ.

Id eſt, Jupiter haud animo quicquid conceperit, illud
Perficit extemplo.

Rectè utemur, quoties ſignificabimus non evenire protinus, quicquid ſpe votiſque conceperimus.

Eſaiæ. 6. *Scipioni arundineo inniti.*

4 Reg. 18. Ezec. 29. De eo, qui ſpes ſuas figit in his, qui non ſolum non poſſunt eſſe præſidio, verùm etiam noceant deſtituto. Siquidem arundineus ſcipio non modo non ſuſtinet innitentem, verùm etiam manum penetrat ac vulnerat.

FUERUNT NON SUNT.

Gellius. *Sæpè etiam eſt holitor valde opportuna loquutus.*

Πολλάκι καὶ κηπωρὸς ἀνὴρ μάλα καίριον εἶπεν.

Quo quidem admonemur, non eſſe faſtidiendam ſalutarem ſcientiam, propter authoris humilitatem. Cicero: Sæpè eſt etiam ſub pallio ſordido ſapientia. Plautus: Ut ſumma ſæpè ingenia in occulto latent. Effertur & ad hunc modum, & rectius fortaſſe:

Πολλάκι τοι καὶ μωρὸς ἀνὴρ κατακαίριον εἶπε.
Sæpè etiam ſtultus fuit opportuna locutus.

Diogen. *Summaria indicatura.* Ῥωπικὸν ὤνιον.

De rebus vilibus magno tamen emptis. Quemadmodum fit nonnunquam in auctionibus, quum non expenditur ſigillatim uniuſcujuſque rei precium, ſed multa ſimul congeſta pariter æſtimantur.

Nam jam illi non ſunt: at qui ſunt, mali.

Οἱ μὲν γὰρ οὐκ ἔτ᾽ εἰσὶν, οἱ δ᾽ ὄντες κακοί.

Id eſt, Partim haud quidem jam ſunt: at ii qui ſunt, mali. Dici ſolitum, ubi quis requirit ea, quæ quondam quidem extiterunt, verùm temporum culpa perierunt.

ierunt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

ſierunt. Veluti ſi quis inter principes, Codros, Camillos, Fabricios, Epaminondas hac tempeſtate requirat.

Fuêre quondam ſtrenui Mileſii.

Πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι.

Hoc ſenario notabant eos, qui à priſtina fortuna defluxiſſent, aut à majorum moribus degeneraſſent. Breviter in omnes quadrabit, qui deſierunt eſſe quod erant, facti deteriores.

Fuimus troes. Ἦμεν Τρῶες. Virgil.

Eo utemur, ubi periſſe quempiam ſignificamus. Vergilius: Fuimus Troes, fuit Ilium & ingens
Gloria Teucrorum.

FUCUS.

Lecythum habet in malis. Ariſtop.

Ἔχειν λήκυθον περὶ τῆς γνάθοις. *Id eſt*, Lecythum habere ad malas, tectum & ænigmaticum eſt convitium in anus, quæ rugas illitis pigmentis diſſimulant. Lecythum appellant vaſculum unguentarium, unde fucatur facies.

Schœnicolæ. Plautus.

Feſtus Pompejus indicat. Schœnicolas olim appellata ſcorta plebeja ac vilia, ab unguento viliſſimo quo oblinuntur. Plautus in Pænulo: Miſeras ſcœno delibutas, ſcœnicolas ſordidas.

Oleo nitidius. Idem.

Olei nitor adeò venerat in proverbium, ut myſticæ quoque literæ jubeant facie oleo uncta diſſimulare triſtitiam jejunii. Plaut. in Truculento de amica pulchrè compta: Fervidè ut tota floret, ut oleum nitidè nitet. Oleum nitorem ac lucem addit rebus omnibus.

GARRULITAS.

Archytæ crepitaculum. Ἀρχύτου πλαταγή.

In hominem vehementer garrulum & obſtreperum jaciebatur. Archytas crepitaculi genus æreum excogitavit,

gitavit, quod pueris luſitantibus daretur, ne quid interim ex vaſis domeſticis contingerent.

Monan. *Arabicus tibicen.* Ἀῤῥάβιος αὐλητής.

Aut Arabicus nuncius. In eos dici ſolitum, qui à ſemel cœptis nunquam deſiſtunt. Adagium hinc natum exiſtimant, quod olim tibiis canendi artem non diſcebant ingenui, tanquam ſordidam, ſed hanc ſola mancipia exercebant, quæ plerunque ex Arabia producebantur.

Ariſtop. *Turture loquacior.* Τρυγόνος λαλέστερος.

In garrulos & impedio loquaculos homines dici ſolitum. Sumpta metaphora ab avis natura, quæ vocem edens, etiam caudam movere videtur.

Jul.Pol. *Prolixius Iliade.* Μακρότερα τῆς Ἰλιάδος λαλῶν.

Id eſt, Prolixiora Iliade loquens. Eſt autem Ilias nobile opus Homeri, quo Trojæ captæ hiſtoriam libris XXIV. explicat, cum Vergil. XII. libris complexus ſit, quod ex utroque opere viſum eſt decerpere.

Homer. *Cornicari.*

Quin & Græci proverbio κρώζειν dicuntur, pro eo quod eſt, inhiare prædæ, aut ineptè garrire, cornicum more. Perſius Satyra V. Neſcio quid tecum grave cornicaris ineptè.

Theocr. *Muſarum aves.* Μουσῶν ὄρνιθες.

Muſarum aves, non abſque proverbii ſpecie Theocritus in Thalyſia appellat Poëtas, quod luſciniarum in morem aſſidue canant ſua poëmata. Scoliaſtes admonet omnes aves canoras, Muſarum aves appellari. Sentit autem ſibi diſplicere Poëtas, qui cuculorum more audent Homero occinere.

Tam multa quam ſapiens.

Ariſtoteles libro Rhetoricorum tertio, admonens ne. Orator crebris enthymematibus utatur, ſed tantum intermiſceat, ſubjicit hoc carmen Homeri, ni fallor, ceu vulgo jactatum:

Ὦ φίλ' ἐπεὶ τόσα εἶπες, ὅσ' ἂν πεπνυμένος ἀνήρ. *Id eſt,*

Quandoquidem nobis tam multa locutus amice es.

Quam

Quam multa prudens vir diceret atque peritus. Conveniet in hominem multa loquentem potius, quàm opportuna.

Daulia cornix. Δαυλίαν κορώνην.

Id eſt, Dauliam cornicem, Luſciniam vocant poëtæ, ſive quod Tereus in Daulide Phocidis cum ea vixerit, ſive quod illic Philomela mutata ſit in avem. Dictum eſt in garrulos aut canoros.

Hirundinum muſea. Χελιδόνων μουσεῖα. Ariſtop.

Convenit in imperitos & tamen garrulos. Hirundines enim inepto garritu plus tædii auditoribus adferunt, quam voluptatis.

Luſciniæ nugis inſidentes.

Ἀηδόνες λέσχαις ἐγκαθήμεναι.

Conveniet hoc ad eruditos, qui tamen immodicè ſuo ſtudio delectentur, quod genus ſunt Poëtæ potiſſimum. Plinius lib. x. cap. xxix. de Luſcinia.

Dodonæum æs. Δωδωναῖον χαλκεῖον. Menan.

Id eſt, Dodonæum cymbalum aut tintinnabulum. In hominem dici conſuevit improbæ atque importunæ loquacitatis.

Caute loquacior. Ῥαχίας λαλέστερος.

Proverbialis hyperbole. In hominem immodicè ac permoleſtè garrulum. Sumpta metaphora à cautibus, quæ quoniam aſſiduis fluctibus tunduntur, multo reſonant fragore.

Littore loquacior. Ῥαχίας λαλέστερος.

In rabulam & obſtreperum dicebatur. Nam ῥαχία Græcis littus appellatur, præſertim ſcopulis ac rupibus aſperum, quod aſſiduis tunditur fluctibus non ſine fragore. Vnde & Græca vox ducta videtur.

Cicada vocalior. Τέττιγος εὐφωνότερος.

Id eſt, Cicada vocalior. Dicebatur in hominem impendio garrulum, aut admodum muſicum, propterea quod hoc inſectum rore duntaxat vivens, cantu potiſſimum delectetur.

Non eſt ejuſdem & multa, & opportuna dicere.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Χωρὶς τότ᾽ εἰπεῖν πολλὰ καὶ τὰ καίρια.

Id eſt, Sejuncta ſunt hæc, multa & apta dicere. Admonet vitandam multiloquentiam, quod ferè labi neceſſè ſit quiſquis multum loqui conetur. Extat & in Hebræorum proverbiis, In multiloquiis non abeſſè peccatum.

Prov. 10.

Galenus.

Homo ſemper contradicens.

Galenus refert hanc ſententiam, ut vulgò celebratam: Οὐδέν ἐστιν ἀπεραντολογώτερον ἀνθρώπου. *Id eſt*, Nihil eſt pertinacius ad contradicendum, quàm homo.

Conveniet in eos, qui nunquam fatentur ſe victos.

Os infrene. Ἀχάλινον στόμα.

Os infrene, vocant os petulans & maledicum, Sumpta metaphora ab equis nullo freno coercitis. Competit in multos concionatores, non Euangelicos, ſed ſycophanticos ac meros adulatores.

Pindar.

Tanquam ſuber. Ὡς φελλός.

De iis qui non norunt diſſimulare. Tractum à natura ligni, quod non ſolum ipſum non mergitur, verùm etiam alligatum aliis ne ſidant, ſuſtinet, unde retibus aſſuitur.

Telenicia echo. Τελενίκιος ἠχώ.

Rectè dicetur oratio fatua. Sic enim vocant crepitum vaſculorum inanium.

Ariſtop.

Balneator. Βαλανεύς.

Sive balnei caupo. Id nominis vulgato convicio dicebatur in hominem alienarum rerum plus ſatis curioſum, propterea quòd hujuſmodi genus hominum, quoniam in otio vivit, neque ſuis negotiis diſtinetur, aliena curare conſuevit. Cujuſmodi ſunt & tonſores.

Battologia. Laconiſmus.

Battologia Græcis multiloquium vocatur, à Batto quopiam inepto Poëta, qui hymnos quoſdam conſcripſit prolixos, in quibus eadem crebrius iterabantur. Hinc vox etiam conficta Βαττολογεῖν. E diverſo λακωνισμὸς *Id eſt*, Laconiſmus, in breviloquentiæ ſignificationem abiit.

Moſchus canens Bœoticum.

Μόσχος ᾄδων βοιώτειον.

Quadrabit in multiloquos , ſed tamen ineptè loquaces.

Si corvus poſſit tacitus paſci. Horat.

Horatius : Sed tacitus paſci ſi poſſet corvus , haberet
Plus dapis & rixæ multo minus,invidiæque.

Quadrabit in eos,qui ſi quid bonæ rei nacti ſunt,continuò jactant, oſtentantque atque ad eum modum efficiunt , ut alii tum obſiſtant, quo minus ejuſmodi commoda nanciſcantur , tum quæ nacti ſunt intervertant.

Quicquid in linguam venerit. Cicero.

Quicquid in buccam venerit. Plato.

Quotiès liberè quoſpiam ac tutò loqui ſignificamus, incircumſpectè, & quicquid fortè fortuna in animum inciderit.

Citra vinum temulentia. Ἄοινος μέθη. Plutarc.

Id eſt, Ebrietas abſque vino. Vulgò panariam ebrietatem appellant, arrogantiam, licentiamque morum, quæ ſecundis rebus comes eſſe conſuevit. Horatius inſolentiam , ebrietatem vocat : Fortunaque dulci

Meliacum remigium. Τὸ Μελιακὸν πλοῖον.

In futilem,& rimarum,ut ait Terentius,plenum, hac atque illac perfluentem, dictitatum videtur.

Interſecta muſica. Ἐκκέκοφθ' ἡ μουσική. Suidas.

Id eſt, Interrupta muſica. Veteres in conviviis eruditis confabulationibus uti conſueverunt. Poſt cantores, hiſtriones, ſaltatores induci cœpti. Vnde quidam moleſte ferentes interrumpi ſermones ſuos, dicebant, interſecta eſt muſica. Quæ vox in proverbium traducta eſt, quoties aliquis interveniens , ſermonem inſtitutum interpellaret.

Lingua quo vadis.

Γλῶσσα ποῖ πορεύῃ: πόλιν ὀρθώσουσα, καὶ πάλιν ἀναστρέψουσα.

Lingua quo vadis? Erectum civitatem, eandem denuò ſubver-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

ſubverſura. Docet linguam plurimum utilitatis adferre mortalibus, & eandem rurſum plurimam adferre perniciem.

Ἀθυρόγλωττος.

Dicitur cui eſt os intemperans atque improbum: annexum ſuperius citato, Os infrene.

Zenod. *Cane Tellenis cantilenam.* Ἄειδε τὰ Τέλλωνος.

Id eſt, Cane cantiones Tellenis. Quidam dici putant de dicacibus mordacibuſque, quidam de ineptè loquaculis.

Cicero. ### *Ad vinum diſerti.*

Cicero in oratione pro M. Cælio, ad vinum diſertos appellat, qui ad ſerias cauſas agendas inepti, inter pocula multa garriunt, ubi nihil eſt opus.

Syneſius. ### *Leviſſima res oratio.*

Κουφότατον πρᾶγμα λόγος.

Id eſt, Leviſſima res oratio, Apud Homerum paſſim obvium eſt illud: Ἔπεα πτερόεντα προσηύδα. *Id eſt*, Verba volucria dixit. Verba alata cognominat, quòd facile evolent, atque revolare neſciant. Proinde Horatius:

Et ſemel emiſſum volat irrevocabile verbum.

Plautus. ### *Farcire centones.*

Plautus: Quin tu, inquit, alium quæras, cui centones farcias? *Id eſt*, quem tuglorioſis mendaciis & conſarcinatis fabulamentis expleas? Solent enim homines glorioſi mendacium aliud ex alio connectere, nullum facientes neque finem, neque modum. Centones autem dicuntur veſtes è variis panniculis, ac diverſis etiam interdum coloribus conſarcinatæ.

Zenod. ### *Sine capite fabula.* Ἀκέφαλος μῦθος.

Id eſt, Sine capite ſermo. Dicitur imperfectus ac mutilus. Apud Cretenſes feſtum quoddam novis & abſurdis ceremoniis agebatur, oſtenſo hominis ſimulachro ſine capite. Hunc ajebant Homerioni patrem fuiſſe, qui conſtuprata per vim nympha, ſine capite fuerit repertus.

GRA-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

GRATITUDO.

Qui egent lucerna, infundunt oleum. Anaxagoras.

Plutarchus in vita Periclis refert, Anaxagoram Pericli in adminiſtranda repub. magno adjumento fuiſſe: verum cum jam gravaret ſenectus, & à Pericle publicis intento negotiis negligeretur, decreverat inedia finire vitam. Id ubi reſcivit Pericles, adcurrit ad ædes philoſophi, precibuſque & lachrymis conatus eſt illum ab inſtituto revocare, idque ſua ipſius cauſa magis quam Anaxagoræ. At ille jam agens animam; dixit: ὦ Περίκλεις, καὶ οἱ τῆς λύχνου χρείαν ἔχοντες, ἔλαιον ἐπιχέουσιν. *Id eſt*, O Pericles, & quibus lucerna eſt opus, infundunt oleum: exprobrans illi neglectum amici, unde non vulgarem capiebat utilitatem, cum qui egent lucerna, ob uſum qualemcunque curant illam, abſtergentes atque infundentes oleum.

Lingua ſeorſum inciditur.

Ariſtophanes in pace:

Η γλῶττα χωρὶς τέμνεται. *Id eſt*, Suidas.
Lingua ipſa ſeorſum inciditur.

Interpres admonet alluſum eſſe ad proverbiale dictum, ἡ γλῶττα τῷ κήρυκι, *Id eſt*, lingua præconi. Quo rectè videbimur uſuri cum præmii nonnihil debere ſignificabimus, qui conficiendo negotio pro ſua virili in partem adjumento fuit: aut εὐαγγέλιον dandum læta nuntianti. Sic enim Homerus vocat mercedulam, quæ dari conſuevit, lætum adferentibus nuntium.

Ἀντιπελαργεῖν.

Apud Græcos eſt, mutuam officii vicem rependere, maximè nutricandi, fovendique eos, à quibus aliquando fueris enutritus aut inſtitutus. Vt ſi liberi parentes ætate feſſos viciſſim alant, foveantque, aut ſi diſcipulus præceptorem invicem erudiat. A ciconiæ natura ſumpta, quæ Græcè pelargus dicitur. Ea inter aves una pietatis ſymbolum obtinet.

Pro bonis glomi. Ἀντ' ἀγαθῶν ἀγαθίδες. Idem.

Dici conſuevit, ubi quis beneficium, quod in alium

contu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

contuliſſet, cumulatè cum fœnore reciperet. Ἀγαθίδες enim Græcis glomi dicuntur: verùm alluſionis decus in voce Græca eſt, quod in ſermone Latino reddi non poteſt. Meminit Suidas.

Diogen. *Syloſontis chlamys.* Ἡ Συλοσῶντος χλαμύς.

Dici ſolitum in hos, qui ſe cultu, veſtituque jactitant ac venditant. Videtur haud abſurdè dici poſſe & in eos, quibus munus exiguum in tempore, magno cum fœnore rediit. Hiſtoriæ quæ proverbio dedit occaſionem, meminit Herodotus in Thalia, & Strabo Geographiæ libro XIV.

HÆREDIPETÆ.

Seneca. *Si vultur es, expecta cadaver.*

Captatores teſtamentorum & hæredipetæ, vulgata metaphora, vultures appellantur, quod ſenibus orbis, ceu cadaveribus inhient. Nam huic avi proprium cadaveribus tantum vivere.

Homer. *Eidem teſtamento inhiantes.*

Dictum hoc de Græcis ac Trojanis, pro Patrocli cadavere dimicantibus. Torqueatur ad hæredipetas, eundem ſenem, velut idem cadaver certatim captantes:

Sic illi exiguo diſcrimine utrique cadaver
Hinc atque inde trahunt.

HONOS INDIGNO HABITUS.

Suidas. *Bos in quadra argentea.*

Βοῦς ἐπὶ πίνακος ἀργυροῦ.

In eos, qui perſonam ſuſtinent, officium aliquod egregium pollicentem, nec ulli tamen ſunt uſui, niſi ad voluptatem aut faſtum.

Aſcon. Pedian. *Fato Metelli.*

Aſconius Pedianus in oratione pro Milone refert Nævii Poëtæ Senarium jactatum in familiam Metellorum, quod conſules deſignarentur arbitrio fortunæ (quæ campi domina dicitur) verius, quàm ſuis meritis:

Fato Metelli Romæ fiunt conſules.

Dictum facetè & contumelioſe in Metellos, torqueri poterit

poterit in eos, qui præter meritum ſuum ad opes ac dignitates provehuntur.

Malus choraules, bonus ſymphoniacus. Auguſti-nus.

D. Auguſtinus in Epiſtola ad Aurelianum commemorat vulgò illud jactatum: Malus choraules, bonus ſymphoniacus: ubi quis in ſuo genere contemptus in præſtantiore habetur precio: veluti ſi quis poëta ineptus profiteatur medicinam, & inter præclaros medicos habeatur, &c.

Strumam dibapho tegere. Tullius.

Strumam dibapho tegere dixit M. Tullius ad Attic. pro eo quod eſt, infamiam aliqua dignitate obliterare. Vatinii, inquit, ſtrumam ſacerdotii dibapho tegere. Dibaphon appellat purpuram bis tinctam. Struma eſt tumor corporis, veluti gibbus. Ea deformitas interdum purpura diſſimulatur.

Aſinus in pelle leonis. Euſeb.

Abibit nobis quidem philoſophus, cæterùm aſinus leonis tectus pelle. Lucian. Tantum temporis non animadverti eum ſub leonis exuvio, ridiculam quandam ſimiam tectam habere.

HOSPITALITAS ET CONTRA.

Haud unquam arcet oſtium.

Οὐδέποτ' ἴσχει ἡ θύρα.

Interpres Ariſtophanis parœmiam admonet eſſe de iis, qui impendio ſunt hoſpitales, quorum fores ſemper patentes neminem excludunt.

Semper aliquis in Cydonis domo. Suidas.

Ἀεί τις ἐν Κύδωνος.

Cydon Corinthius quiſpiam erat, adeò inſignis hoſpitalitate, ut etiam proverbio locum fecerit.

Scindere penulam. Cicero.

Pro eo quod eſt, Impenſius retinere hoſpitem, atque invitare prolixiùs, quod qui faciunt, manu in penulam injecta, quaſi vi conantur remorari. Id adagium ex antiquitate fluxit.

Fores

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Diogen. *Fores habet tritas, ut paſtorum caſa.*

Τὴν θύραν ἔχει τετριμμένην, ὥσπερ αἱ ποίμνιαι.

Id eſt, Oſtium habet tritum, ut ſunt caſæ paſtorum. Ironia proverbialis in homines inhoſpitales, adituque difficiles, ſibi viventes, ſemper occluſis foribus, quod paſtores procul ab hominum commercio ſemotos, vix unquam quiſquam interviſat.

IGNAVIA ET INSCITIA.

Ariſtop. *Neque compluitur, neque ſole aduritur.*

Οὔθ' ὕεται, οὔτε ἡλιοῦται.

Neque compluitur, neque ſole aduritur. De eo dici ſolitum, qui procul ab omni incommoditate ſemotus, vitam ageret. In hominem delicatum, & ad labores ferendos inhabilem quadrabit.

Sueton. *Neque natare, neque literas.*

Μήτε νεῖν, μήτε γράμματα.

Subaudiendum, novit In eos, qui ſupra modum indocti ſunt, nihilque prorſus bonarum artium in pueritia didicerunt. Nam hæc duo ſtatim diſcebant pueri Athenis, atque adeo Romæ quoque.

Ne tria quidem Steſichori noſti.

Οὔτε τὰ τρία Στησιχόρου γινώσκεις.

De vehementer indocto & imperito dici ſolitum. Adagium ſumptum hinc exiſtimant, quod pleraq; Steſichori poëmata Epodica ſunt, quæ tribus conſtant, στροφῇ, ἀντιστρόφῳ, καὶ ἐπῳδῷ. Strophe eſt prima ſeries, variis metrorum generibus incedens. Antiſtrophus eſt iteratus per eadem ferme genera recurſus. Epodus eſt diverſi carminis accentio. His & alii tragici poëtæ nonnunquam utuntur potiſſimum in choris.

Inelegantior Libethriis.

Ἀμουσότερος Λειβηθρίων.

Id eſt, Indoctior Libethriis. In hominem admodum idiotam, & ab omni muſarum commercio prorſus alienum. A gentis hujus agreſti imperitia ſumptum eſt proverbium.

Bar-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Barbarus ex trivio. Βάρβαρος ἐκ τριόδου. Lucian.

In hominem dicebatur extremæ humilitatis, ac prorſum nullius pretii: perinde quaſi dicas, extremum atque vilem ſervulum alicunde è triviis emptum, non dono datum, aut domi natum. Lucianus: Qualis penè barbarus quiſpiam è trivio.

Ἀμυστὶ πίνειν.

Ἀμυστὶ πίνειν dicuntur, qui hauſtim avideque bibunt, nec inter bibendum ſpiritum reciprocant, ſed potum in alvum non ſecus atque in dolium infundunt. Sonat autem Ἀμυστὶ, quaſi dicas, citra ſuctum. Traduci poterit ad eos, qui ſermonem nullo delectu, nimis avidè accipiunt. Aut qui immodica lectione obruunt ingenium, quum magis expediat ſubinde cogitationem admiſcere lectioni. Similis potatio Græcis dicitur Ἄμυστις, quod inter bibendum labia non claudantur.

Nec ſibi, nec aliis utilis. Cicero.

Qui prorſus inutiles ſunt, & fruges conſumere nati, ſchemate proverbiali, nec ſibi nec aliis utiles dicuntur.

Claudi more tenere pilam. Idem.

Proverbium congruit in eos, qui quicquid à præceptoribus acceperint, ſive id doctum ſit, ſive indoctum, nullo delectu, nulloque judicio tenere ſolent, ac ſequi. Sumpta metaphora à claudo diffidente ſuis pedibus.

Equi ſenecta. Ἵππου γῆρας. Plutarc.

Proverbium in eos dici ſolitum, qui præclarè rebus geſtis in juventa, poſteaquam conſenuerint, ad ſordidas curas ſemet abjiciunt. Allegoria ſumpta à generoſis equis, qui ſenio ſegnes, in piſtrinum, aut carrum, aut aliud id genus opus detruduntur, olim in pretio habiti, dum viribus integris eſſent.

Anus, velut equus profundam habebis foſſam.

Γραῦς ὥστις ἵππος τὸ χαραδραῖον τάφον ἕξεις.

Id eſt, Anus velut equus, altè hiantem habebis ac nigrum ſpecum ſepulta. De iis, qui penitus abjiciuntur, tanquam prorſus inutiles.

De aſino delapſus. Ἀπ' ὄνου καταπεσών.

In

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

In eos dicitur, qui inconſultè quippiam agunt, & imperite: aut in eos, qui præſentibus commodis, quibus ob inſcitiam uti neſciunt, excidunt. Vtitur hoc adagio Plato libro de legib. III.

Plato. Ἄμουσοι.

Inelegantes & indoctos Græci vocant amuſos, hoc eſt, à muſis alienos. Antiquitus enim nihil eruditum habebatur ſine muſica:

Liberæ capræ ab aratro.

Zenod. Ἐλεύθεραι αἶγες ἀρότρων.

Id eſt, Immunes capræ ab aratris. Dictum olim ab iis, qui ſe ab onere quopiam, aut moleſtia liberatos gloriarentur.

Suidas. *Ne Æſopum quidem triviſti.*

Οὐδὲ τὸν Αἴσωπον πεπάτηκας.

De vehementer ſtupidis & imperitis. Nam antiquitus Æſopi fabellas etiam vulgus idiotarum tenebat. Has igitur qui non legiſſet, nihil ſcire videbatur.

Nullam hodie lineam duxi.

Plinius. Τήμερον οὐδεμίαν γραμμὴν ἤγαγον.

Id eſt, Hodie nullam lineam duxi. Ab Apelle pictore natum adagium. In eos quadrat, quibus ceſſatum ab exercitio ſtudii artiſque ſuæ. Id refertur à Plinio lib. xxxv. cap. x. &c.

Neglectis urenda filix innaſcitur agris.

Horat. Horatius Satyra III. mira admonuit allegoria, animum honeſtis excolendum diſciplinis, alioqui futurum, ut inutili ſylva vitiorum occupetur. Filix enim herba inviſa agricolis.

Zenod. *Ameles angulus.* Ἀμελὴς γωνία.

Dicebatur is, qui ſupinus & oſcitabundus deſideret, nihil bonarum rerum tentans. Ajunt in Lybia locum eſſe, qui ſecurus angulus Græce dictus eſt, ob id fortaſſis, quòd neglectus & incultus jaceret.

Theocr. *Ignavis ſemper feriæ ſunt.*

Qui vacant otio, feriari dicuntur, & otioſi feriari, & otium

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

otium feriæ, quæ metaphoræ tanquam in proverbium receptæ ſunt. Theocritus in Bucolicis:

Ἀέργοις αἰὲν ἑορτά. *Id eſt*, Semper feriæ inertibus.

Mulieris podex. Γυναικὸς πυγή.

In ignavum ac deſidioſum dicebatur. Ignavum animal mulier, & quò minus habet mentis, hoc inhoneſtis voluptatibus eſt addictius. Amat otium, & fucorum in morem, quemadmodum ait Heſiodus, virorum laboribus quæſita, ſibi inſumit.

Qui domi compluitur.

Τὸν οἴκοθεν βρεχόμενον οὐδὲ θεὸς οἰκτείρει.

Id eſt, Qui domi compluitur, hujus ne Deum quidem miſeret, vulgò Græcis jactatum. Senſus eſt: eum modis omnibus ſuo malo videri dignum, qui ſit uſque adeò ignavus, ut nec domi ſuæ poſſit à pluvia tutus eſſe.

Ne vidit quidem oleum. Theocr.

Conveniet in eos, qui ſint artis alicujus prorſus rudes & imperiti. Veluti ſi quis profiteatur rem medicam, qui nunquam didicerit quicquam illius artis, venuſtè notabitur hoc verſu.

Καὶ πότε κεῖνος ἔλαιον ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὀπώπει.

Id eſt, Et quando ille oculis, oleum conſpexerat unquam.

Vngebantur enim Athletæ, quo membris evaderent durioribus, unde per oleum ſignificat certamen.

IGNORATIO.

Nullius coloris. Plautus.

Alibi commemoravimus de modis omnibus ignoto ſolere dici, Albus an ater ſis, neſcio. Huic ſimillimum eſt, quod ait Harpax apud Plautum: Quem Pſeudolum, quas tu prædicas mihi fallacias? Quem ego hominem nullius coloris novi. Vehementius eſt, quàm ſi dixiſſet, Albus an ater: Et paulò poſt pro eo quod dici ſolet, non novi hominem: Neque iſtum, inquit, Pſeudolum mortalis qui ſiet, novi, neque ſcio. Rurſus in eadem: Qui ſuum repetunt, alienum reddunt nato nemini.

Iuxta

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Plautus.

Iuxta cum ignariſſimis.

Non ſine proverbii ſpecie Simo ſenex apud Plautum in Pſeudolo rogatus à Ballione : Jam neſcis quæ ſit hæc res? reſpondet : Juxta cum ignariſſimis. Sentiens ſe nihil omninò ſcire, nihiloque plus quàm hi qui maximè ſunt ignari. Conſimilis forma ſermonis frequens eſt apud veteres ; ad perſonam : ut ; Tam mihi charus es, quàm qui chariſſimus. ad tempus : ut Pamphilus amabat, ut quàm maximè. ad rem : iſtud officium tam mihi fuit gratum , quàm quod eſt gratiſſimum. Tam odi temulentiam, quàm qui maxime.

In alio mundo. Ὡς ἐν ἄλλῳ κόσμῳ.

Id eſt, Tanquam in alio mundo. De iis, qui longè lateque diſſident à moribus aliorum , aut quibus omnia nova videntur, aut qui longè diſſiti ſunt à patria. Solet autem hoc uſu venire pleriſque mortalibus, ut ſi quando novi hoſpites in regionem longiuſculè à ſuo nido diſſitam pervenerint , nihil non horreant , non ſtupeant, non admirentur , perinde quaſi in alium delati orbem.

Martial.

In alieno foro litigare.

Pro eo quod eſt, in re nova , cuique nondum aſſueveris, verſari. Habent enim diverſa fora, diverſas litium formulas , variaſque tractandarum cauſſàrum rationes, quarum, qui rudis ſit, is tanquam hoſpes in peregrina regione, multa deſideret, neceſſe eſt.

In tua ipſius harena.

Id eſt, in tua ipſius arte. Sumptum à gladiatoribus ſolitis in harena digladiari. Neque verò parvi referebat horum, nota an in ignota dimicarent harena.

Tullius.

Albus an ater ſis, neſcio.

Solet dici de homine vehementer ignoto. Horatius in extrema epiſtola : Vultu mirabilis , albus & ater: pro eo quod eſt, bonus & malus.

Idem.

Non novit natos.

Simillima huic figura eſt : Natum non novi , pro eo quod eſt , prorſus ac modis omnibus ignoro. Plautus in Euclione. Non magis me reſpicias, quàm ſi natus nunquam ſiem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Ne pictum quidem vidit. Tullius.

De vehementer ignoto dicimus. Multas enim urbes & …es, atque etiam homines nunquam nobis conſpectos, ex pictura utcunque novimus.

Nomine tantum notus. Homer.

De homine nobis mirum in modum ignoto.

Late vivens. Λάθε βιώσας. Suidas.

Id eſt, Late vivens. Admonet adagium in humili fortuna vitam eſſe feliciorem iis, qui obſcure vivunt, à publicis negotiis ita ſemoti, ut cùm vita deceſſiſſent, nemo illos vixiſſe ſentiret.

Arrepta candela, candelabrum quærere.

Dicimus quum res improvidè geritur. Oportuit enim candelabrum eſſe paratum, antequam candelam attingeres.

IMPOSSIBILIA.

Prius ovem lupus ducat uxorem. Ariſtop.

Πρίν κεν λύκος ὄιν ὑμεναιοῖ.

Id eſt, Ante lupus ſibi junget ovem. De his inter quos inſanabile diſſidium eſt. Conſimili figura dixit Horat:

Sed prius Apulis jungentur capræ lupis.

Prius duo echini amicitiam ineant. Suidas.

Πρὶν ἢ δύο ἐχῖνοι ἐς φιλίαν ἔλθοιεν, ὁ μὲν ἐκ πελάγους, ὁ δ᾽ ἐκ χέρσου.

Prius duo echini inierint amicitiam, alter è mari, alter è terra. De iis, qui moribus ac ſtudiis ſunt inter ſe diſcrepantiores, quàm ut ſpes ſit aliquando inter eos neceſſitudinem coituram. Venuſtius erit ad rem deflexum. Malè convenit Theologorum ſpinis cum bonis literis: Citius echino marino cum terreſtri conveniret. Nam eſt echinus marinus, de quo multa Plinius & Ariſtoteles. Et eſt terreſtris, quem alio nomine vocant erinaceum: illud commune, quod uterque ſpinoſus eſt. Refertur à Suida.

Prius locuſta bovem pariet. Ennius.

M. Varro de lingua Latina lib. III. refert ex Ennio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

verſum hunc: Atque prius pariet locuſta Lucam bovem. Nam Lucas antiqui boves appellabant elephantos, ob magnitudinem.

Diogen. *Mare prius vitem tulerit.*

Τὸ πέλαγος πρότερον οἴσει ἄμπελον.

Id eſt, Mare prius vitem feret. De iis, quæ nullo pacto fieri poſſint. Nam ſalſitudo vitibus inimiciſſima.

Idem. *Prius teſtudo leporem præverterit.*

Πρότερον χελώνη παραδραμεῖται δασύποδα.

Id eſt, Prius teſtudo leporem curſu præterierit. De re neutiquam veriſimili. Teſtudine nihil tardius: lepus autem celeritate præcellit.

Euripid. *Surſum verſus ſacrorum fluminum feruntur fontes.*

Proverbialis allegoria, qua quippiam præpoſterè fieri ſignificamus, legitimaſque rerum vices inverti: quod genus ſit, ſi puer ſenem admoneat, diſcipulus præceptorem docere conetur.

Cicero. *Fontes ipſi ſitiunt.*

Ironia proverbialis in eos, qui petunt ab aliis, quod ipſis affatim abundet domi.

Citiùs in navi cadens à ligno exciderit.

Lucian. Θᾶττον ἄν τις ἐν πλοίῳ πεσὼν διαμάρτοι ξύλου.

I. e. Citius alicui in navigio cadenti lignum defuerit. Hyperbole proverbialis, qua tantam ubique copiam ſignificamus, ut quocunque te vertas, occurrat quod quæris. Etenim quum navis ipſa undique ſit lignea, non poteſt non in lignũ incidere, quiſquis in ea cadit.

Aquilam teſtudo vincit.

Accipi poteſt per ironiam, aut ſimpliciter, ubi quis potentiorem arte vincit, & quod viribus non poteſt, aſſiduitate conficit.

Suidas. *Terra volat.* Ἡ γῆ ἵπταται.

De re vehementer abſona, quæque nullo pacto fieri queat.

Citius elephantem ſub ala celes.

De

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

De iis quæ diſſimulari nullo pacto poſſunt, quin notis aliquibus prodant animi morbum.

Capram portare non poſſum, & imponitis bovem. Plutarc.

Vbi quis quod levius eſt, recuſat, & quod multo ſit intolerabilius, imponi ſibi poſtulat.

Ab aſino lanam.

De iis, qui ſtultè quærunt ea, quæ nuſquam ſunt.

Simul ſorbere & flare difficile eſt. Plautus.

Huic affinia videntur: Nemo poteſt duobus dominis ſervire: Nemo poteſt Deo ſervire, & Mammonæ. Item illud Phocionis. Adulatore & amico non potes eodem uti. Ad hæc ſenarius ille: Amare & ſapere vix Deo conceditur.

Sine pennis volare haud facile eſt. Idem.

Plautus in Pœnulo: Locum habet, cum deeſſe ſignificamus adminicula, ſine quibus negotium peragi non poſſit.

Impoſſibilia captas. Ἀδύνατα θηρεῖς.

Id eſt, Quæ fieri non poſſunt, venaris. In eum, qui molitur quod efficere non queat. Sumptum ab aucupio, ſeu venatu prædarum. Interpres indicat hunc eſſe ſenſum, ne quis tentet majora ſuis viribus.

Scarabeus citius faciet mel.

Ad τῶν ἀδυνάτων Claſſem pertinent, quæ referuntur in Epigrammate Palladæ. Citius mel faciet ſcarabeus, aut lac culex. Θᾶττον ποιήσει μέλι κάνθαρος, ἢ γάλα κώνωψ. *Id eſt*, Mel citius faciet ſcarabeus, & antè culex lac.

Statuam faucibus colas.

Ἀνδριάντα γαργαλίζεις.

Id eſt, Statuam colas gutture. De re majorem in modum abſurda, quæque fieri nullo pacto poſſit. Velut ſi quis hominem præpotentem & invictum fruſtra conetur opprimere. Nec enim liqueſcit ſtatua.

Nunquam efficies, ut rectè ingrediantur cancri. Ariſtop.

Quòd à natura ſit inſitum, nullo corriges negotio. Nam cancris genuinum, obliquè ingredi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Sambucam citius.

Adagii ſpeciem præ ſe gerit Perſianum illud carmen: Sambucam citius caloni aptaveris alto. Cujus uſus incidet, ſi quando ſignificabimus aliquem à diſciplina percipienda, ſive munere gerendo nimis alienum eſſe. Siquidem Sambuca organum eſt muſicorum, quod haudquaquam congruat caloni. Calones autem vocantur militum miniſtri, qui vallos ac ligna geſtabant. Porrò cum milites ſint imperiti muſices, multo magis calones.

Lenticulam angulo tenes.

Φακοῦ γωνίας κρατεῖς.

Id eſt, Lentem angulo tenes. De negotio, quod fieri nullo pacto queat, propterea quòd hoc leguminis genus angulis careat. Refertur à Suida.

Suidas.

Ex harena funiculum nectis.

Ἐκ τῆς ψάμμου σχοινίον πλέκειν.

Id eſt, Ex harena funiculum nectere. Eſt fruſtra conari, quod nulla ratione poſſit effici.

Aſini cauda. Ὄνου οὐρὰ τηλίαν οὐ ποιεῖ.

Id eſt, Aſini cauda non facit cribrum: ubi quis ad hoc aut illud dicetur inutilis. Cribrum è pilis equinis fieri conſuevit, non è villis aſininæ caudæ.

Lucian.

Augiæ ſtabulum repurgare.

Αὐγείου βουστασία.

Id eſt, Augiæ bubile. Allegoria proverbialis in hominem, aut in rem majorem in modum inquinatam. Lucianus in Pſeudomante: Et Augiæ bubile, ſi non omne, at certè pro mea virili conabor ſubmovere. Oſtendit autem hujus ſtabula tantum habuiſſe congeſti fimi, quantum ter mille boves pluribus annis reddere potuerint.

Veſte circumfers ignem.

Εἱματίῳ τὸ πῦρ περιστέλλεις.

Id eſt, Veſte circumfers ignem, ubi quid ridicule fit, aut ubi quis ſuum ipſius malum fovet, veluti ſcortum, aut adulatorem, aut fictum amicum.

Lupo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Lupo agnum eripere poſtulat. Plautus.

Vbi quis fruſtra conatur prædam eripere, cui ſemel manus injecit rapax aliquis.

Luſciniæ deeſt cantio. Idem.

Perinde quaſi dicas: Mulieri deſunt verba, Poëtæ verſus, oratori color, ſophiſtæ cavillum. Plaut. in Bacchid. Ego quoque pol metuo, ne luſciniolæ defuerit cantio.

Quid ſi cœlum ruat? Τί εἰ οὐρανὸς ἐμπέσοι. Terent.

Ironia in eos, qui tutiſſimis etiam in rebus ridiculè timent: Terentius in Heautontimorumeno; Quid ſi nunc cœlum ruat?

Bos porrecto ultra Taygetum capite. Plutarc.

Ταῦρος ὑπερκύψας τὸ Ταΰγετον ἀπὸ τοῦ Εὐρώτα ἔπιεν.

Id eſt, Taurus porrecto ultra Taygetum capite, bibit ex Eurota. De re vehementer abſurda.

ILLECEBRA MALI.

Lotum guſtavit. Λωτοῦ ἔφαγες.

Id eſt, Lotum guſtaſti. De iis dicebatur, qui diutius in peregrinis regionibus hærerent, veluti obliti reditus. Neque inconcinnè dixeris in eos, qui ſimul atque ſemel voluptatem inhoneſtam deguſtarint, ad priſtina ſtudia revocari non queunt. Sumptum à fabula Lotophagorum. Eſt autem lotus arbor, de qua Plinius lib. XIII. Tam dulcis ibi cibus, ut nomen etiam genti terræque dederit, nimis hoſpitali, advenarum oblivione patriæ.

Periculoſum eſt canem inteſtina guſtaſſe. Theocr.

Χαλεπὸν χορίων κύνα γεῦσαι.

Id eſt, Periculoſum, canem inteſtina guſtaſſe. Admonet adagium, haud facilè temperare à peccando, qui ſemel illecebram illam velut autoramentum vitiorum deguſtaverit. Quemadmodum qui ſemel ſcortum attigerit, qui ſemel perjurio rem auxerit, qui ſemel aulicam vitam ſit expertus. Effertur & ad hunc modum apud Lucianum: Neque canis deſiturus eſt, qui ſemel corium edere didicerit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

IMPERITIA.

Veget. *Dulce bellum inexpertis.*

Γλυκὺς ἀπείρῳ πόλεμος.

Id eſt, Dulce bellum inexperto. Vegetius de re militari lib. III. cap. XIV. Sunt quædam in rebus mortalium, quæ quantum habent diſcriminis ac malorum, non intelligas, niſi facto periculo. Dulcis inexpertis cultura potentis amici, Expertus metuit.

Terent. *Pedum viſa eſt via.* Τῶν ποδῶν ἑώραται ὁδός.

De negotio, cujus aliquando periculum feceris. Sumptum à viatoribus. Terent. in Phorm. Ah non ita. Factum eſt periculum, jam pedum viſa eſt via.

Tullius. *Operarii.*

M. Tullius lib. de Oratore primo, non abſque proverbii ſpecie operarios appellat, qui citra philoſophiæ cognitionem cauſas agunt. Architectus ex arte rationem operis præſcribit: operarii verò non judicium ſuum, ſed tantum operam adhibent, juxta præſcriptum. At qui philoſophiam callet, ex ſe paratus eſt de quavis re rectè dicere. M. Tullius de Meneſarcho loquens: Hos, quos nos Oratores vocamus, nihil eſſe dicebat, niſi quoſdam operarios, lingua celeri & exercitata: Oratorem autem niſi qui ſapiens eſſet, eſſe neminem. Hujus generis Oratores libro de claris Oratoribus appellat vocales. Transferri poterit ad concionatores, qui quod parùm exercitati ſunt in ſacris literis, è collectaneis ediſcunt quod apud populum multo clamore, multaque corporis jactatione detonent: Aut qui in templis ingenti boatu canunt non intellecta; non concionatores, ſed operarii, non cantores, ſed operarii.

Vocalis.

IMPOSTVRÆ.

Terent. *Dare verba.*

Paſſim obvium eſt apud omnes auctores, pro eo quod eſt, fallere. Perſius Satyra IV. Vt mavis, da verba, & decipe nervos. Terentius: Cui verba dare difficile eſt. Ovi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Ovidius:

Verba dat omnis amans.

Addere manum. Plautus.

Pro eo quod eſt, ludibrio habere. Tranſlatum opinor ab iis, qui manu ad aurem porrecta, motaque, quempiam irrident. Plautina verba ſunt hæc: Quomodo de Perſa manus mihi addita eſt?

Os ſublinere. Idem.

Pro eo quod eſt, Dare verba, & arte quadam illudere, reperitur aliquoties apud auctores. Nonius Marcellus tractum putat à ridiculo quodam luſus genere, quo dormientibus ora pinguntur.

Obtrudere palpum. Cicero.

Eſt arte, fucoque decipere. Vnde & palpari pro adulari, & palpones adulatores vocamus, à ſimili metaphora, tracta ab equiſonibus, qui ferocientibus equis, plauſu manus adblandiuntur.

Facere fucum. Terent.

Impoſturam facere, & artificioſa diſſimulatione deludere. Medicamentum illud, quo cuti ſuperinducto mulierculæ vitia formæ diſſimulant, quaſique perſonam aſſumunt, fucum vocant.

Circumtondere comam. Lucian.

Περικείρειν τὺς πλοκάμυς.

Græcis in proverbio eſt, pro eo quod eſt, ludibrio habere. Nam id luſus gratia fieri ſolet ſtupidis, ut eis non ſentientibus, cæſaries circumtondeatur.

Nova hirundo. Νέα χελιδών.

Suidas ait dici ſolere, quoties verba darentur alicui. Sumptum à joco puerili. Nam hi data opera, novam hirundinem adſimulantes videre ſeſe, oſtendunt aliis; deinde contemplantibus illis, & intentis, interim quod volunt ſurripiunt. Proinde quadrabit in eos, qui falſa ſpe quapiam injecta fallunt ac nocent.

In laqueum inducere.

Et in caſſes inducere, eſt arte ſic concludere quempiam, ut jam nullum ſit effugium.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Diogen. *Epheſia litera.* Ἐφέσια γράμματα.

Dictum videtur de iis, qui mira felicitate, tanquam divina virgula, quicquid optarent, aſſequerentur. Ajunt enim Epheſiis notulas quaſdam & voces magicas fuiſſe, quibus utentes in omni negotio victores evaderent.

IMPROBI.

Idem. *Lydi mali, poſt hos Ægyptii, &c.*

Λυδοὶ πονηροὶ, δεύτεροι δ᾽ Αἰγύπτιοι,
Τρίτοι δὲ πάντων Κᾶρες ἐξωλέστατοι.

Id eſt, Lydi improbi, poſt hos ſecundi Ægyptii, tertii Cares perditiſſimi omnium. Tempeſtiviter utemur, ſi quando mali cum malis conferuntur, & collatus cum ſceleratioribus ita demum minus illaudatus aliquis videtur.

Lerii mali. Λέριοι κακοί.

In eos rectè dicetur, qui pariter omnis generis vitio ſunt improbi. Leriorum enim populus ob inſignem morum improbitatem in proverbium abiit, auctore Strabone libro Geograph. X.

Mali commatis. Πονηροῦ κόμματος.

Dicebatur improbus contemptus, & rejiculus quiſpiam. Sumpta metaphora à reprobatis numiſmatis. Ariſtophanes in Pluto: Ἔοικε δ᾽ εἶ πονηροῦ κόμματος. Videtur eſſe non probati commatis. In ſycophantam dictum, jam ad paupertatem, famemque redactum: Interpres oſtendit, comma eſſe viliſſimi numiſmatis genus.

Adulterinus. Κίβδηλος.

Quod ſimplex non eſt, neque ſincerum, id vulgato verbo Græci κίβδηλον vocant. Hinc ducto vocabulo, quod aliud præ ſe ferant: aliud tegant. Conveniet igitur in amicitiam inſinceram & fictam, aut in hominem blando vultu ſed animo virulento. Aut in eum, qui ſanctimoniam habitu præ ſe ferat, cum vita ſit impia.

Cicero. *Bipedum nequiſſimus.*

De homine vehementer improbato, quique vel pecudes

es nequitia ſuperet. Cicero torſerat in Clodium, in Oratione pro domo ſua.

Tenedius tibicen. Τενέδιος αὐλητής. Stephan.

Dicebatur teſtis falſus & calumniator. Hinc natum, quod Philonome tibicinem ſuam ſubornarit, qui teſtaretur apud Cygnum, ipſam à Tenne de ſtupro fuiſſe interpellatam, ac vi etiam tentatam.

Phrynondas alter. Φρυνώνδας ἄλλος. Lucian.

De improbo. Hujus meminit Lucianus in Pſeudomante, inter nobiles facinoroſos. Quoties inſigniter malum & ſceleratum accipi volebant, Phrynondam appellabant. Fuit enim is homo verſutiſſimus, maleficus, impoſtor, ſummus malarum rerum artifex.

Novi Simonem, & Simon me:

Vide ſimilitudinis.

Beſtia beſtiam novit. Ibidem. Feſtus Pomp.

Ambrones.

Ambrones vulgò dicebantur, qui rapto, maliſque artibus viverent. Originem indicat Feſtus Pompejus, admonens eam Galliarum gentem fuiſſe, quam cum mare inundans finibus ſuis depuliſſet, per aliena oberrantes, rapinis ac prædationibus ſe ſuoſque alere cœperunt. Tullius.

Ballio.

Nomina quædam ob inſignem improbitatem abierunt in proverbium, quod interdum à veris, interdum à fictis in Comœdia perſonis ſumitur. Nam M. Tullius in actionibus ſuis ſubinde C. Fannium Chæream quendam Ballionem appellat. Ballionem inducit Plautus in Pſeudolo, lenonem impuriſſimum, rapaciſſimum, improbiſſimum: nomen confictum eſt à βάλλειν, quod ſemper aliquid prædæ venetur leno; vel à βαλλίζω, quod laſciviarum ac ſaltationum ſit architectus.

Βεργαΐζειν.

Stephanus ſcribit Βέργην eſſe civitatem Thraciæ, ſive (ut Strabo refert) vicum. Ejus gentis improbi mores in proverbium abierunt, ut dicerentur βεργαΐζειν, qui nihil

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

nihil ſani loquerentur. Tota enim natio Thracum ob morum truculentiam ac perfidiam malè audiebat.

Lucian.

Eurybatizare. Εὐρυβατεύεσθαι.

Eſt improbis uti moribus. Eurybatus ex Cercopibus unus fuit inſignitæ improbitatis homo. Hujus meminit Lucianus in Pſeudomante. Vltra Cercopas, ultra Eurybatum aut Phrynondam, aut Ariſtodemum, aut Soſtratum.

Tria cappa Peſſima. Τρία κάππα κάκιστα.

Jactatum & hoc olim ænigmatis vice, quo trium gentium mores notati ſunt, Cappadocum, Cretenſium & Cilicum.

Ariſtop.

Duplex cappa. Διπλοῦν κάππα.

Velut ænigma, quo malum aliquod ſignificabant. Siquidem gemino κ ſcribuntur κακά. Simili figura Plautus, furem trium literarum hominem appellavit.

Βωμολοχός. Βωμολοχεύεσθαι.

Bomolochi proverbiali convicio dicebantur ſceleſti & improbi. Dicuntur autem Βωμολοχοὶ, qui cum res divina peragitur, non faciunt vota diis, ſed nugas inanes blaterant: Qui mos hodie magnatibus magnopere placet.

Suidas.

Inexploratus homo.
Ἀβασάνιστος ἄνθρωπος.

Id eſt, Inexpenſus, inexercitatus, non probatus. Subeſt metophora in ἀβασάνιστος. Βάσανος enim coticula eſt, qua ſolet aurum explorari. Latini vocant indicem.

Diagoras Melius. Διαγόρας ὁ Μήλιος.

In ſceleratum ac fœdifragum & impium. Hic capta Melo vixit Athenis, & Athenienſium ſacrorum myſteria uſque adeò contempſit, ut complures averterit à religione, deterrueritque ne jam vellent initiari, &c.

Lupi decas. Λύκου δεκάς.

Dictum apparet in eos, in quos inhoneſti lucri pars aliqua, tametſi puſilla rediret. Aut in eos, qui largitionibus eſſent corrupti, alioſve corrumperent.

Cum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Cum ſacco adire.

Non dubium eſt, quin hic ſermo fuerit vulgo jactatus de quovis, qui poſtulat, ut ſtatim exhibeatur, quod petit.

Onobatis. Plutarc.

Apud Cumanos mulier in adulterio deprehenſa, ducebatur in forum, ut illic lapidi inſiſtens, omnibus eſſet conſpicua. Deinde impoſitam aſino, atque ita per totam civitatem circumductam, reducebant ad lapidem, ut ibi rurſus eſſet omnibus ſpectaculo. His actis habebatur infamis per omnem vitam, & ignominiæ gratia ὀνόβατις dicebatur, quod aſinum equitaſſet. Quadrabit in quamvis proſtitutæ famæ.

Cercopum cœtus. Ἀγορὰ κερκώπων.

Id eſt, Cœtus Cercopum. De conciliabulo, conventuque verſutorum & improborum hominum dicebatur. Narrant enim, Cercopes quoſdam in Epheſo fuiſſe notæ fraudulentiæ viros, qui ſuis dolis conati ſint ipſi Jovi imponere: Hos admonuerat mater, ne in Melampygum inciderent, id quod evenit. Nam poſt ab Hercule vincti ſunt, juſſu Omphales.

Cercopiſſare. Κερκωπίζειν.

Cercopiſſare dicuntur, vel qui laſciviunt, aut qui adulantur. Metaphora ducta ab animantibus, quæ mota cauda adblandiuntur, ut Chryſippo placet, Suida teſte: vel qui moleſti ſunt, obturbantque & obſtrepunt. Vt vox deflexa ſit à Cercopib. illis Lydiis, quos Hercules quod ſibi cum Omphale cubanti petulantius obturbarent, amicæ juſſu vinctos de clava ſuſpendit.

Ἀλιτήριος.

Vulgò dicebatur, qui per vim raperet aliena. Natum ex eventu hujuſmodi: Tempore Ætolici belli, tanta frumentariæ rei penuria incidit Athenienſibus, ut pauperes coacti fame captivorum farinam deriperent. Inde vox traduci cœpit ad hominem quocunque modo ſceleratum.

Ferre jugum. Plautus.

Plautus in Curcul. Iamne fert jugum? De puella per-

contatur quiſpiam, num jam per ætatem virum reciperet.

Diogen.

Magis impius Hippomene.

Ἀσεβέστερος ἱππομένους.

Id eſt, Magis impius quam Hippomenes. Hic Athenienſium princeps, filiam à cive quopiam vitiatam, unà cum equo feroci concluſit in domicilio, nec huic, nec illi cibum præbens. Equus igitur fame in rabiem actus, puellam adortus confecit: deinde periit ipſe quoque pabuli videlicet inopia: Poſt hæc pater domum eſt demolitus, loco nomen inditum, equi & puellæ. Recenſet adagium Diogenianus.

Euſtat.

Mare proluit omnium mortalium mala.

Θάλασσα κλύζει πάντα τ᾽ ἀνθρώπων κακά.

Id eſt, Hominum univerſa proluit pelagus mala. Natum eſt ab eventu hujuſmodi: Refert Diogenes Laertius Euripidem Platoni comitem fuiſſe peregrinationis, quum Ægyptum adiret. Ibi quum morbo ſuo corriperetur comitiali, ni fallor, ſacerdotes Ægyptii merſione marina ſanaverunt hominem. Quin hodie morſos à cane rabido, ſi novies mergantur in mare, putant à rabie liberari.

Gellius.

Qui omni in re, & omni in tempore.

Sed enim qui omni in re, atq; in omni tempore, omni laude vacat, is illaudatus eſt. Admonet parœmia ferè neminem eſſe tam deplorati ingenii, qui non aliquando dicat faciatve, quod laudem promereatur.

Servilis Capillus.

Ἀνδραποδώδη τρίχα ἐπιδεικνύειν.

Servilem capillum præ ſe ferre dicuntur, qui agreſtibus & inelegantibus ſunt moribus. Inde ductum, quod Athenis ſervi manumittendi, capitis pilos deradebant.

Horat.

Vlyſſis remigium.

Homines nequam & voluptatibus addictos Horatius in Epiſtolis Vlyſſis remigium appellavit, proverbiali nimirum figura: Remigium vitioſum Ithacenſis Vlyſſi.

Dii tibi dent tuam mentem. Martial.

In inſanum congruit, & ſua dignum mente. Martialis: Dii mentem tibi dent tuam Philœni.

Non eſt laudandus, ne in cœna quidem.

Οὐκ ἐπαινεθείης οὐδ' ἐν περιδείπνῳ.

Id eſt, non queas laudari, ne in parentalibus quidem. In hominem dicebatur vehementer illaudatum.

Compendiaria res improbitas.

Σύντομος ἡ πονηρία, βραδεῖα ἡ ἀρετή.

Id eſt, Compendiaria res improbitas, virtus longa. Qui ſemel addixit animum vitiis, is quidvis flagitii facile patrabit. At ſingulæ virtutes magno ſudore parandæ.

Inſania non omnibus eadem.

Μανία γ' οὐ πᾶσιν ὁμοία.

Id eſt, Haud eſt eadem veſania cunctis. Senſus eſt, nullum eſſe mortalem, qui non in aliqua re deſipiat. Quanquam alius alio morbo laboret, hic avaritiæ, ille libidinis: hic ambitionis, ille invidiæ, &c.

IMPUDENTIA.

Lingua non redarguta. Plato.

Plato in Theæteto: Ἀτὰρ, ὡς ἔοικεν, ἐὰν ἀποκρίνῃ ὅτι ἐστὶν, Εὐριπίδειόν τι ξυμβήσεται· ἡ μὲν γλῶττα ἀνέλεγκτος ἡμῖν ἔσται, ἡ δὲ φρὴν οὐκ ἀνέλεγκτος. *Id eſt*, At, ut videtur, ſi poſſe reſponderis, Euripideum quiddam nobis accidet, lingua quidem vobis erit irredarguta, mens autem non erit irredarguta. In eos quadrat, qui rationibus convicti, non cedunt tamen, ſed tergiverſantur reclamantes adverſus ſuam ipſorũ conſcientiam.

Faciem, os, perfricare. Frontis perfrictæ. Plinius.

Dicuntur qui pudorem omnem dejecerunt, velut abſterſo manu à vultu pudore.

Dea impudentia. Θεὸς ἡ ἀναίδεια. Zenod.

Dici ſolitum, ubi quis ex audacia inverecundiaque ſua lucrum atque emolumentum feret. Nam inutilis, ut ait Homerus, verecundia viro egenti, compluresque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

mortales videas, quibus magno bono fuerit, nihil omnino puduiſſe.

Plautus. *Nudo capite.* Γυμνῇ κεφαλῇ.

Nudo capite facere quæpiam dicuntur, qui palam ac citra pudorem omnem faciunt. Qui rem pudendam faciebant, iis mos erat centonibus caput operire.

Ariſtop. *Atticus aſpectus.* Ἀττικὸν βλέπος.

Perinde eſt, quaſi dicas: Os impudens. Nam hoc vitio notati ſunt Atticorum mores.

IMPUDICITIA.

Huc ſpectat etiam paulò ante citatum, Onobatis.

Oſce loqui.

Oſce loqui vetuſto proverbio dicebantur, qui turpiter parumque pudicè loquerentur. Ab Oſcorum moribus alluſione ſumpta, quod apud eos ſpurcarum libidinum impunitus uſus fuerit.

Suidas. *Ægis venit.* Αἰγὶς ἔρχεται.

Suidas indicat proverbio dici ſolitum de iis, qui petulanter & impudenter agerent.

INANIS METUS.

Cicero. *Panicus caſus.*

Panicon, veteres vocabant ſubitum animorum tumultum, ſed inanem. Veteres enim exiſtimabant, Panem Deum repentinos terrores & animi conſternationes immittere, lymphaticis ſimilimas; uſque adeò impotentes, ut non ratione modò, verùm & mente careant.

Ariſtop. *Da lapidi volam.*

Interpres Ariſtophanis indicat pueros, ſi quando viderint aves, dicere ſolent. Da lapidi volam, & cadent omnes. Convenit ubi quis ſectatur, quæ non poſſit aſſequi, aut minatur iis, quibus non poteſt nocere.

Plutarc. *Metum inanem metuiſti.* Ἀδεὲς δέδιας δέος.

Id eſt, Inanem metuis metum, ubi quis formidat in re tuta. Vergilius: Omnia tuta timens.

Multa

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Multa in bellis inania. Πολλὰ κενὰ τοῦ πολέμου.

Id eſt, Multa in bellis inania. De inani ſuſpicione, aut pavore ſine cauſa oborto, quem Græci πανικὸν vocant. Parœmiam hinc manaſſe putant, quod hujuſmodi panici terrores ſolent plerumque in bellis accidere.

Theagenis hecateum. Θεαγένους ἑκάτειον. Q.Curt.

In ſuperſtitioſos ac ridiculè meticuloſos dictum eſt. Hic Theagenes legitur uſque adeò fuiſſe ſuperſtitioſus, ut domi haberet Hecates ſimulachrum, nec uſquam pedem moveret, niſi illo conſulto.

Canes timidi vehementius latrant.

Thraſonum eſt, turgidis minis dira moliri, at Chremes ad rem gerendam promptior. Sic & Athenienſes ad bene dicendum quam ad gnaviter agendum accommodatiores fuiſſe leguntur. Denique mulieres lingua melius, quàm viri belligerantur.

Aſperſiſti aquam. Plautus.

Aſperſiſſe aquam dicitur, qui dicto quopiam reddiderit animum, ac metum ademerit. Mutuo ſumptum ab iis, qui in deliquio aſperſa in faciem aqua, ad ſui ſenſum revocantur.

Vtre territas. Ἀσκῷ ἢ ἀσκίῳ μορμολύττεσθαι.

Id eſt, Utre terrere ſive terreri. Dici ſolitum, quoties inanem formidinem aut concipit aliquis, aut incutit. Sumptum ab iis, qui vaſorum inanium hujuſmodi ſonitu pavefaciunt pueros, vel potius, qui vaſorum hujuſmodi ſonitu propellunt aves: Putant idem valere τῇ σκιᾷ μορμύσσῃ. *Id eſt*, Umbra territas.

Leonem larva terres. Diogen.

Μορμολυκείοις ἐκφοβεῖς τὸν λέοντα.

Id eſt, Larvis terres leonem. Conveniet de minis inanibus ac terriculis deridendis.

INANIS OPERA. Ariſtop.

Aſinum tondes. Τὸν ὄνον κείρεις.

De iis, qui rem abſurdam atque inutilem aggrediuntur, quum aſinus lanam non habeat.

Ab

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Ariſtop. *Ab aſino lanam.*

Cui finitimum eſt illud. Ὄνου πόκας ζητεῖς, *Id eſt*, Aſini lanam quæris. De iis, qui ſtulte quærunt ea, quæ nuſquam ſunt. Effertur adagium etiam ad hunc modum: Aſini lanæ.

Vtrem vellis. Ἀσκὸν τίλλεις.

Adagio, Utrem cædis, ſimilimum, vel quòd non ſenziat, vel quòd pilis careat.

Calvum vellis. Φαλακρὸν τίλλεις.

Ubi quis inanem operam ſumit, aut ubi quis aufferre conatur, quo vacat is, à quo petitur. Veluti ſi quis à paupere conetur extundere pecuniam, ab indocto literaturam. Idem: Nudo veſtimenta detrahere.

Lucian. *Æthiopem lavas. Æthiopem dealbas.*

Αἰθίοπα σμήχεις.

Nativus ille Æthiopum nigror, quem Plinius ex vicini ſyderis vapore putat accidere, nulla abluitur aqua, neque ulla ratione candeſcit.

Mortuum flagellas. Νεκρὸν μαστίζεις.

In eos, qui objurgant illos, qui nulla prorſus objurgatione commoventur; aut qui vita defunctos inſectantur ac lacerant.

Plautus. *Aquam è pumice poſtulas.*

Pro eo quod eſt, Fruſtra ab alio petere, cujus ipſe, à quo petis, maximè ſit indigus. Nihil enim pumice lapide ſiccius, nihil ſiticuloſius. Perinde ac ſi quis ab indoctiſſimo doceri poſtulet, ab inconſultiſſimo conſilium expectet, ab egeno munus, ab inope præſidium, denique ab avaro atque tenaci pecuniam.

Idem. *Mortuo verba facis.*

Νεκρῷ λέγουσα μύθους εἰς οὖς.

Mortuo ad aurem fabulam narrans. Plautus: Mortuo verba nunc facio. Terentius: Verba fiunt mortuo. Rurſum Plaut. Nihilo pluris refert, quàm ſi ad ſepulchruin mortuo dicat jocum.

Littori loqueris. Αἰγιαλῷ λαλεῖς.

Dictum in eos, qui fruſtra ſuadent vel orant, perinde

quaſi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

quaſi ſurdo loquantur. Nam littora propter aſſiduum fluctuum fragorem ſurda dicuntur.

Aquilam volare doces.

Ἀετὸν ἵπτασθαι διδάσκεις.

In eos, qui monere quempiam conantur in ea re, in qua quum ſit ipſe exercitatiſſimus, nihil eget doctore.

Delphinum natare doces.

Δελφῖνα νήχεσθαι διδάσκεις.

Diverſa metaphora ſententiam eandem declarat. Quod enim Delphinus inter piſces, id aquila inter volucres.

Delphinum cauda ligas.

Δελφῖνα πρὸς τὸν οὐραῖον δεῖς.

Id eſt, Delphinum cauda alligas. In eos qui quippiam incaſſum conantur: propterea quòd Delphinus cauda ſit lubrica, nec ea parte teneri queat. Quadrabit & in eos, qui ea via, quempiam aggrediuntur, qua nequaquam poſſit ſuperari.

Nebulas diverberare. Νεφέλας ξαίνειν. Diogen.

Dicitur, qui vel in re ſtulta, vel quæ fieri non queat, fruſtra ſumit operam.

Aſini caput ne laves nitro. Suidas.

Ὄνου κεφαλὴν μὴ πλύνειν νίτρῳ.

Ne multum ſumptus operæve impendas in rem vilem ac ſordidam.

Ad fractam canis. Πρὸς ἐῤῥωγυῖαν ᾄδεις.

Subaudi, vel chordam vel citharam. Suidas oſtendit dici ſolitum de iis, qui fruſtra laborant. Quanquam non inſcitè accommodabitur, ubi non reſpondetur officiis alicujus, aut ubi quis ſuadet obſtinato, aut orat inexorabilem.

De fumo diſceptare.

In philoſophos dictum, qui de rebus nihili, nimium anxiè diſputant.

Harenam metiris. Ἄμμον μετρεῖς.

Id eſt, Harenæ modum quæris, ſive metiris, Hoc eſt,

rem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

rem infiniti laboris atque inexplicabilem inceptas. Aut fruſtra conaris, quod nequeas efficere.

Ovid. *Harenæ mandas ſemina.* Εἰς ψάμμον σπείρεις. Propterea quòd ſteriles harenæ maximè littorales, nec idoneæ ad ſementem. Ovid.

Quid facis Oenone, qui harenæ ſemina mandas?
Non profecturis littora bobus aras.

Atqui in noſtra Brabantia ſunt agricolæ tam induſtrii, qui ſitientiſſimas harenas cogant & triticum ferre.

Horat. *De lana caprina.*

Natum ab eventu apparet, de duobus contentioſè decertantibus, utrum lanam haberet caper an ſetas. Loquitur de moroſis in amicitia, qui quantumlibet frivola de cauſa litem cum amico ſuſcipiunt.

Lucian. *In aqua ſcribis.*

Inſcribo vino, ſi qua jurat fœmina. Item Catul.
Mulier cupido quod dicit amanti.
In vento & rapida ſcribere oportet aqua.

Reti ventos venaris. Δικτύῳ ἄνεμον θηρᾷς. *Id eſt*, Reti ventos captas. De fruſtra laborantibus, qui rem inanem inaniter captant.

Ariſtop. *Ignem diſſecare.* Εἰς τὸ πῦρ ξαίνειν. *Id eſt*, Ignem diverberare. Ariſtides: Non intelligebas autem teipſum omnibus illis proverbiis obnoxium eſſe, quod ignem diverberares, quod lapidem elixares, quod in ſaxis ſementem faceres?

Iſthmum perfodere.

Iſthmum perfodere dicebantur, qui magno quidem conatu, ſed irrito molirentur aliquid. Dictum ab Iſthmo Corinthiaco, qui efficiebat, ut naves longo & ancipiti ambitu juxta peninſulam circumagerentur. Iſthmus ea terræ ſtructura eſt, quæ in duo maria iter porrigat. Sunt autem duo Iſthmi, Achaicus, ſeu Corinthiacus & Thracius.

In harena ædificas. Εἰς ψάμμον οἰκοδομεῖς. Ad quod Euangelica parabola videtur alludere. Non con-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

conſiſtit, quod ſuper harenam ſtruxeris. Proinde rectè uſurpabitur, ubi quis negotium aggreditur inutile futurum, utpote non recte jactis ante fundamentis.

Parieti loqueris. Πρὸς τὸ τοῖχον λαλεῖς. Plautus.

Plautus in Trucul. uſurpat pro eo quod eſt tacituro loqui: Ego, inquit, ero paries, loquere tu.

Cribro aquam haurire.

Κοσκίνῳ ὕδωρ ἀντλεῖ ἢ ἐπιφέρει.

Id eſt, Cribro aquam haurit. Quod etiam in obliviosos non inconcinnè dicetur. Sumptum à fabula Danaidum puellarum, quas Plato ſcripſit apud inferos hoc genus pœnæ pendere, ut aſſiduè aquam in dolium pertuſum, vaſis item pertuſis inferant. Effertur & ad hunc modum. *Εἰς πίθον τετρυπημένον ὕδωρ ἀντλεῖς. Id eſt*, In dolium pertuſum aquam hauris.

In aquam ſementem jacis. Εἰς ὕδωρ σπείρεις. Idem.

Id eſt, in aquam ſementem jacis. Loquitur de iis, qui beneficium conferunt in ingratos atque improbos homines.

In ſaxis ſeminas. Κατὰ πετρῶν σπείρεις.

Id eſt, In ſaxis ſementem facis. Quo quidem alluſiſſe credi poteſt allegoria Euangelica, de ſemine quod in petras inciderit. Nam hoc terræ genus ferè ſterile eſt, quia non poteſt aratro proſcindi.

Et operam & retiam perdere.

Plaut. in Rud. Jam nunc & operam ludos facit & retiam. Id quidem citra tropum dictum eſt à ſene, qui Grippum ſervum piſcatum miſerat, cum eſſet noctu orta tempeſtas graviſſima. Venuſtius erit ſi tropo adhibito dicatur in captatorem, cui non ſucceſſit aucupium. Porrò retiam Plautus antiquè dixit pro rete: Affine illi: Oleum & operam perdidi.

Sterilem fundum ne colas. Plato.

Στεῖρον ἀγρὸν μὴ σπείρειν, Id eſt, Agrum ſterilem ne colas. Hoc eſt, ne doceas indocilem, ne felicitatem quæras in divitiis. Non enim pariunt homini beatitudinem.

Vtrem

Vtrem mergis vento plenum.

Ἀσκὸν βαπτίζεις πνεύματος πλήρη.

Competit in eum, qui fruſtra conatur: ut qui caſtigat inemendabilem: quod inflatus uter quantumvis immerſus, rurſum emicet.

Lucian. *Cavam Arabiam ſerere.*

Τὴν κοίλην Ἀραβίην σπείρειν.

Pro fruſtra ſudare, aut in re perdifficili, nec admodum frugifera operam ſumere. Lucianus in Apologia: Ut cavam Arabiam ſerere aggrediatur. Significat autem paluſtrem Arabiæ partem neutiquam idoneam ſementi.

Baſilius. *Aranearum telas texere.*

Τὰ ἀράχνια ὑφαίνειν.

Eſt in re frivola nulliusque frugis, infinitum atque anxium capere laborem. Cujuſmodi ſunt rationes Dialecticæ.

Auſon. *Arare littus.* Αἰγιαλὸν ἀροῦν.

Eſt ſterilem operam ſumere. Auſonius in Theonem.

Quid geris extremis poſitus telluris in oris,
Cultor harenarum vates, cui littus arandum?

Hujus peculiaris uſus erit, cum officium impenditur in eum, à quo nihil ſis fructus aliquando percepturus.

E multis paleis parum fructus collegi.

Ἐκ πολλῶν ἀχύρων ὀλίγον καρπὸν συνήγαγον.

id eſt, Multo labore non multum emolumenti ſum conſequutus, aut è verboſo ſermone paululum bonæ ſententiæ, ex ingenti volumine minimum doctrinæ retuli. Tranſlatum ab excuſſoribus tritici.

Diogen. *Ovum adglutinas.* Ὠὸν κολλᾷς.

Id eſt, Ovum glutino compingis. Ridiculè laborat, qui fractum ovi putamen glutino ſarcire & coagmentare conatur.

Homer. *Penelopes telam texere.*

Eſt inanem operam ſumere, & rurſum deſtruere quod effeceris. Natum ex Homeri Odyſſea π. Fingit Penelopem Ulyſſis uxorem procos jam urgentes

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

tes hac conditione deluſiſſe, ut tum ſe promitteret nupturam, ubi telam quam habebat in manibus, abſolviſſet. Quam conditionem poſteaquam illi acceptiſſent, mulier aſtuta, quod interdiu texuiſſet, id noctu retexere cœpit.

Oleum & operam perdidi. Plautus.

Quicquid inſumpſi ſeu rei ſeu laboris, id fruſtra inſumptum eſt. Metaphora ducta eſt à gladiatorum ac palæſtritarum certaminibus, in quibus certaturi unguentis quibuſdam oleaceis perungebantur.

Bos ad ceroma. Hieron.

Divus Hieronymus ad Pammachium, videtur huic adagio velut alterum quoddam adagium ſubtexuiſſe: Oleum perdit & impenſas, qui bovem mittit ad ceroma. Siquidem hoc ipſum, bovem ad ceroma mittere, proverbium ſapit, pro eo quod eſt, docere indocilem, aut ad id muneris quempiam aſciſcere, ad quod obeundum minimè ſit idoneus, videlicet ingenio repugnante. Nam ceroma dicitur unguentum, quo olim Athletæ ungebantur, id ex oleo certiſque terræ generibus conficiebatur. Porro ad certamina bos inutilis eſt.

Nihil agere. Cratin.

Suidas hunc verſiculum citat è Cratini fabula, cui titulus Horæ.

Καὶ ταῦτα πράττων, φάσκ᾽ ἀνὴρ, οὐδὲν ποιῶν. *Id eſt,*
Atque iſta faciens, quidam ait faciens nihil.

Admonetque ſubeſſe proverbium, quod quadret in eos, qui fruſtra laborant. Celebratur & illud Attilii: Satius eſt otioſum eſſe, quàm nihil agere.

Periit ſus.

Ἀπόλωλεν ὗς καὶ τάλαντον καὶ γάμος.

Id eſt, Periit mihi ſus, & talentum, & nuptiæ. Dici conſuetum, ubi quis fruſtratus perdidiſſet operam & impenſam.

Quid opus erat longis canere tibiis.

Τί γάρ με ἔδει μακροῖς αὐλοῖς αὐλεῖν.

Id eſt,

Id eſt, Quorſum attinebat me longis canere tibiis? Idque ajunt convenire in eos, qui ſumpſiſſent inanem operam aut ſumptum.

Plutarc. *Ollas oſtentare.* Χύτρας ἐπιδείκνυσθαι.

Eſt rem per ſe ridiculam ac ſordidam, perinde ut maximam efferre.

Homer. *Cum Diis non pugnandum.*

Qui monebit non eſſe pugnandum cum genio, cum ſuperis, cum magnis principibus, uſurpabit illud Homeri: Θεοὶ δέ τοι φέρτεροι ἀνδρῶν. *Id eſt*, Verum homines diis inferiores. Hanc ſententiam ſic extulit Pindarus: Χρὴ δὲ πρὸς Θεὸν οὐκ ἐρίζειν, *Id eſt*, Oportet adverſus Deum non contendere.

Horat. *Aſinum ſub freno currere doces.*

Hoc eſt, doces indocilem. Nam equus ad curſum idoneus, aſinus ad equeſtrem curſum inutilis. Horatius:

Infelix operam perdas, ut ſi quis aſellum
In campum doceat patentem currere freno.

Plautus. *Apud novercam queri.*

Qui deplorant infelicitatem ſuam apud eos, qui nihil auxilii ſint laturi, vel gaviſuri magis conquerentium malis.

Ferrum natare doces. Σίδηρον πλεῖν διδάσκεις.

Id eſt, ferrum fluitare doces. De iis, qui rem conantur, quæ repugnante natura, nequaquam fieri poſſit.

Idem. *Cauda tenes anguillam.*

Ἀπ' οὐρᾶς τὴν ἔγχελυν ἔχεις.

Id eſt, Cauda tenes anguillam. In eos, quibus res eſt cum hominibus lubrica fide perfidiſque.

Auſtrum perculi. Aërem verbero.

Id eſt, Operam luſi. Eſt apud Plautum in Epidico. Quo quidem adagio non eſt gravatus uti Paulus in Epiſtolis ſuis.

Plato. Σκιαμαχεῖν.

Olim, qui inaniter laborabant, σκιαμαχεῖν dicebantur, hoc eſt, cum umbra pugnare. Plato: Sed neceſſe eſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

t omnino, ut cum umbra pugnem, ſimul & defen-
ens & accuſans, cum nemo reſponderit.

Milium tenebrare. Κέγχρον τρυπᾷν. Plato.

ilium perforare dicuntur, qui in re difficili, ſed pror-
ıs inutili laborant.

Vacuam inhabitare. Κενῷ ἐγκατοικεῖν δόμῳ.

acuam habitare domum dicuntur, qui ſpeciem rei
nagnificam oſtentant, cum ipſo bono vacui ſunt.

In frigidum furnum panes immittere.
Ἐπὶ ψυχρὸν ἰπνὸν τοὺς ἄρτους ἐπιβάλλειν.

n frigidum furnum immittere panes dicuntur & ho-
ie, qui docent indocilem, qui monent averſum, aut
ui alioqui ſumunt inanem operam.

Lapidi loqueris. Λίθῳ διαλέγῃ. Terent. 1

apis pro ſtupido brutoque homine ponitur.

Linum lino nectis. Λίνον λίνῳ συνάπτεις.

inum lino connectis. Hujus adagii duplicem apud
ræcos interpretes ſenſum invenio. Quorum alter
ſt, Infirmis infirma copulas, frivola frivolis. Alter,
adem non iiſdem rationibus facis, aut dicis.

Surdo oppedere. Παρὰ κωφῷ ἀποπέρδειν.

d eſt, Apud ſurdum crepitum edere. Dicitur, ubi
uid fruſtra fit. Sive quum convitiis inceſſitur is, qui
erinde negligit, quaſi non audiat.

Laterem lavas. Πλίνθον πλύνεις. Idem.

Quo operam inanem ſignificamus.

Anthericum metere. Τὸν ἀνθέρικον θερίζειν.

Dicebantur, qui laborem inanem ac ſterilem cape-
ent. Anthericus herbæ genus, quod meti non poſſit,
ed velli manibus neceſſe eſt, veluti & linum. Anthe-
ices vocantur ſumma ſpicarum faſtigia, ſive Atheres.

De aſini proſpectu. Περὶ ὄνου παρακύψεως. Ariſtop.

Dici ſolitum in eos, qui ridendo titulo quempiam ca-
umniantur, aut de frivolis rebus aliquem in jus vo-
cant.

De aſini umbra. Ὑπὲρ ὄνου σκιᾶς. Idem.

Ideſt, ſuper aſini umbra. Pro eo quod eſt, De re nihili.

Lapi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Lapidem decoquis. Λίθον ἕψεις.

Pro eo quod eſt, Inaniter laboras. Neque unquam molleſcit lapis, quantumvis diutina coctione. Speciatim convenit in hominem durum, nulliſque precibus molleſcentem.

Horat. Virgil. Plautus.

Surdo fabulam narras. Surdo canis. Κωφῷ ᾄδεις.

Verg. Non canimus ſurdis, reſpondent omnia ſilvæ. Horat. Narrare putat aſello Fabulam ſurdo.

Verberare lapidem.

Aptè dicitur, ubi quis objurgat incaſtigabilem.

Laborem ſerere. Πόνον σπείρειν.

Vulgò dicebantur, qui fruſtra laborarent.

A lupi venatu. Ἀπὸ λύκου θήρας.

Dici ſolitum, ubi quis protinus re infecta diſcedit: Aut de negotio moleſto & agreſti. Neque enim tutum eſt lupum inſequi, neque is facile capitur, cum reliquarum ferarum venatus non vulgarem adferant voluptatem.

Idem.

Alienum arare fundum. Ἀλλοτρίαν ἀροῦραν ἀροῦν.

Id eſt, Alienum arvum arare. Pro eo quod eſt, Alienum agere negotium, aut cum alienis uxoribus habere rem. Plautus: Fundum alienum arat, ſuum incultum deſerit.

Virgil.

Hylam inclamas. Ὕλαν κραυγάζεις.

De fruſtra vociferantibus: aut in genere, de nihil proficientibus. Id fuerit venuſtius atque concinnius, ubi quis rem abſentem fruſtra deſiderat, vel deplorans, vel optans. Unde natum ſit, habes apud Vergilium Eccl. 6.

Hic funis nihil attraxit. Αὕτη μὲν ἡ μήρινθος οὐδὲν ἔσπασεν.

Id eſt, Funis quidem iſte piſcium attraxit nihil. Quo ſignificabant operam fruſtra ſumptam, neque ex ſententia eveniſſe, quod quis conabatur: Tranſlatum ab hamato funiculo piſcantibus.

Hydram

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Hydram ſecas. Ὕδραν τέμνεις. Plato.

Hydram incidere, eſt ita unum aliquod incommodum tollere, ut in ejus locum plura alia recipias. Adagium natum à fabula hydræ Lernææ, cum qua multum, diuque conflictatus eſt Hercules, propterea quod uno reciſo capite plura renaſcerentur. Accommodari poterit ad eos, qui litibus involvuntur nunquam finiendis. Lis enim litem parit.

Cotem alis. Ἀκόνην σιτίζεις. Hermol. Barb.

Dicitur in homines edaces, plurimique cibi, qui nihilo tamen habitiores inde reddantur. Nam in cotis macilentiam & hodie vulgò jactatur adagium, quum ajunt: Tam pinguem quam cotem, macilentum quempiam eſſe ſignificantes. Hermolaus Barbarus interpretatur hoc adagium, pro malè collocare beneficium, unde non ſit reditura gratia.

Cum Coryco luctari. Πρὸς Κόρυκον γυμνάζεσθαι.

Adverſus Corycum luctari dicebatur, qui ſumeret inanem operam. Opinor Corycum palæſtritem fuiſſe quempiam invictum.

Cum Diis pugnare. Θεομαχεῖν. Cicero.

Dicuntur, qui vel naturæ repugnant, vel adverſus fatalem neceſſitatem reluctantur. Sumptum à gigantum fabula. Cicero: Quid enim gigantum more bellare cum diis, niſi naturæ repugnare?

Quum plurimum laboraverimus, eodem in ſtatu ſumus.

De fruſtra laborantibus. Quod evenit iis, qui poſt diuturnum ſtudium nihilo reperiuntur eruditiores, poſt longam negotiationem nihilo ditiores.

Cum larvis luctari. Plinius.

Cum larvis luctari dicuntur ii, qui vita defunctos inſectantur maledictis, qua re nihil eſſe poteſt indignius ingenuo viro.

Vndas numeras. Κύματα μετρεῖς. Theocr.

id eſt, Rem infiniti laboris incœptas.

Inaniter aquam conſumis.

Ἄλλως ἀναλίσκεις ὕδωρ.

Id eſt, Inaniter aquam conſumis. In eos quadrabit, qui fruſtra ſuadent.

Zenod. *In cœlum jacularis.* Ἐς τὸν οὐρανὸν τοξεύεις.

Id eſt, In cœlum ſagittam torques. De iis, qui fruſtra laborant, aut qui audent eos laceſſere, quos non poſſunt lædere.

Lucian. *Volvitur dolium.* Κεκύλισται ὁ πίθος.

Id eſt, Revolutum eſt dolium. In eum, qui commovetur alieno exemplo ſive inſtinctu, ad ſtultè quid faciendum. Nam dolium facili impulſu, quo velis, volvitur. At ſapiens ſemper fixus eſt, & immotus.

Tullius. *Vlulas Athenas.* Γλαῦκας εἰς Ἀθήνας.

Subaudiendum, portas, aut mittis. Conveniet in ſtultos negotiatores, qui merces eo comportant, ubi per ſe magis abundant. Ut ſi quis in Ægyptum frumentum, in Ciliciam crocum invectet.

In eodem hæſitas luto.

Terent. In eos competit, qui ſic implicantur negotio cuipiam, ut ſe nequeant extricare. A viatoribus tranſlatum qui ſimul atque in lutum inciderint, quum alterum pedem conantur educere, altero altius immerguntur.

Horat. *In ſylvam ligna ferre.*

Eſt aliquem iis rebus augere velle, quibus ipſe maximè abundet. Eadem ratione dicimus, In mare deferre aquam.

Pauſan. *Contorquet piger funiculum.*

Cratinus fingit quendam apud inferos funem torquentem, aſinum autem arrodentem ea, quæ ille jam torſiſſet, atque ita inaniter laborare, qui torquebat.

Zenod. *Tranquillum æthera remigas.*

Αἰθέρα νήνεμον ἐρέσσεις.

Id eſt, Aëre tranquillo remigas. De incaſſum laborantibus, quaſi dicas, aërem diverberas.

Idem. *Ventos colis.* Ἀνέμους γεωργεῖς.

Colis autem dico, pro eo quod eſt, agricolationem exerces.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

exerces. Dicitur in eos, qui è ſuis laboribus nihil fructus reportant.

Vento loqueris, Ἀνέμῳ διαλέγεις. Suidas.

Pro eo quod eſt, Inaniter. Nam ventus omnia diſſipat. Conſimili figura apud Athenæum legitur: Cœlo & terræ loqui.

Nugas agere.

Rem frivolam ac nihili facere, ſeu fruſtra conari Λῆρον ληρεῖς, Atticis familiare, id eſt, Nugas nugaris. Ariſtop.

Actum agere. Terent.

A judiciorum conſuetudine ſumptum, qua fas non eſt iterum agere cauſam, de qua jam ſit pronunciatum. Plautus: Rem actam agis, id eſt, incaſſum laboras. Tullius de Amicitia indicat dici ſolitum de negotio, quod præpoſterè geritur,

Aquam in mortario tundere. Lucian.

Ὕδωρ ἐν ὅλμῳ κόπτειν.

Id eſt, Aquam piſtillo tundere. In eos qui laborant inaniter. Siquidem aquam ſi quis vel ætatem contundat, nihil aliud erit, quam aqua. Quantumvis doceas ὄνον λύρας, quantumlibet admoneas ſtupidum, ſui ſimilis eſſe pergit.

Volantia ſectari.

De iis, qui nullum certum vitæ ſcopum ſibi proponunt: ſed ex tempore vivunt, ad quamvis occaſionem mutabiles.

Vorſuram ſolvere. Terent.

Vorſuram ſolvere dicitur, qui ſic è præſentibus malis extricat ſeſe, ut aliis gravioribus impediatur. Nam Donato, Vorſuram facere, eſt æs alienum ære alieno ſolvere, aut minore fænore majorem acceptam pecuniam occupare. Hinc ducta voce, ut auctor eſt Feſtus Pompejus, quod vertant creditorem.

Saxum volvere. Idem.

Saxum volvere dicuntur, qui inexhauſto quopiam atque inutili labore fatigantur. Tractum à notiſſima Siſyphi fabula, ſaxum apud inferos ſurſum ac deorſum volventis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Diogen. *Ex inanibus paleis.*

Ἀτὰρ ἐν καθαρῶν ἀχύρων τετρύγηκας σῖτον. *Id eſt,* Atqui è puris paleis trituram frumenti facis. *Id eſt,* Operam ſterilem & infrugiferam ſumpſiſti. Natum à ruſticis.

Lycoph. *Fruſtra canis.* Ἄλλως ᾄδεις.

De iis, qui fruſtra ſuadent. Effertur etiam ad hunc modum: In vanum cantas. Fruſtra pulſas chordas.

Paulus Apoſt. *Fruſtra currit.* Εἰς κενὸν τρέχει.

Pro eo quod eſt, Fruſtra laborat. Sic uſus eſt D. Paulus. Sumptum ab his, qui in ſtadio curſu certant.

Suidas. *Milium torno ſculpere.*

Τὰς κέγχρους ἀποτορνεύειν.

Milii grana torno ſculpere dicebantur, qui rem abſurdam molirentur. Milium enim minutius eſt, quàm ut inde quicquam deſcalpi poſſit.

Memorem mones, doctum doces, & ſimilia.

Idem pollet illud Græcanicum:

Λαλεῖς πρὸς ἔχοντα τὴν ἐπιστήμην.

Id eſt, Loqueris ei, qui ipſe rem calleat.

Obturbas fruſtra velut unda.

Ὀχλεῖς μάτην με κῦμ' ὅπως.

Id eſt, Turbas me ut unda inaniter, id eſt, incaſſum mihi moleſtus es.

Cancrum ingredi doces.

Καρκίνον ὀρθὰ βαδίζειν διδάσκεις.

Id eſt, Cancrum rectè ingredi doces. De eo, qui docet indocilem.

Apud fimum odorum vaporem ſpargis.

Εἰς κόπρον θυμιᾷς.

Id eſt, In fimum aromatum ardorem ſpargis. Nam perit omnis fragrantia, fimique fœtore vincitur.

Plautus. *Invitis Canibus venari.*

Hoc adagio ſignificatum eſt, non ſat feliciter ſuccedere, quod à nolentibus extorquetur.

Idem. Theogn. *Invitos boves plauſtro inducere.*

Simile

Simile dictum etiam hodie perſeverat vulgò celebratum, incommodum eſſe, bobus invitis plauſtrum ducere.

Contra torrentem niti. Auguſti.

Dicuntur: qui fruſtra certant cum iis, quos vincere non queant. Sumptum à natantibus, qui ſolent ſecundo natare flumine.

Contra ſtimulum calces. Hieron. Terent.

Πρὸς κέντρα λακτίζειν.

Id eſt, Contra ſtimulos jactare calcem. Eſt fruſtra repugnare iis, quos vincere nequeas: & incommodum quod evitare non queas impatienter ferendo, non ſolùm non effugere, verùm etiam conduplicare. Donatus parœmiam eſſe admonet cum eclipſi: Deeſt enim jactare, quod unico verbo Græci dicunt λακτίζειν.

Senis mutare linguam. Hieron.

De fruſtra atque intempeſtivè laborantibus. Hieronymus præloquens in quatuor Euangelia: Pius, inquit, labor, ſed periculoſa præſumptio, judicare de cæteris, ipſum ab omnibus judicandum, ſenis mutare linguam, & caneſcentem mundum ad initia retrahere parvulorum. Quo ſignificatur adultam ætatem ad omnia minus eſſe tractabilem, quàm rudes illos ac teneros annos. His finitimum eſt: Serum eſſe, canes vetulos loris aſſueſcere. Ex hoc: Senex pſittacus negligit ferulam.

Senis doctor. Γέροντος διδάσκαλος.

Convenit in eum, qui in re ſera atque intempeſtiva fruſtra ſumit operam. Siquidem ut eſt juventa docilis, atque in quemvis habitum ſequax, ita ſenecta intractabilis, tarda atque obliviosa.

Herculei labores. Ἡράκλειοι πόνοι.

Dicuntur plurimi atque ingentes, quique vires deſiderant Herculanas. Vel qui aliis quidem maximas adferunt commoditates, cæterum auctori ſuo nihil fermè fructus adducunt, præter aliquantulum famæ,

 pluri-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

plurimum invidiæ. Idque ita fato quodam accidiſſe Herculi putant, quòd quarta luna natus credatur.

Plutarc. *Aſinus balneatoris.* Ὥσπερ ὄνος βαλανέως.

Id eſt, ut aſinus balneatoris. Dictum in eos, qui ex ſuis laboribus ipſi nihil fructus caperent.

Propert. *Mare exhauris.* Θάλασσαν ἀντλεῖς.

De eo, qui conatur quod effici non poſſit.

Ariſtop. *Exurere mare.*

Propert. Tu prius & fluctus poteris ſiccare marinos,
Altaque mortali detrahere aſtra manu.

Muſcas depellere.

Dicitur, qui jocoſo atque inutili fungitur officio.

Conchas legere.

Summi otii eſt, conchas & umbilicos legere in littoribus, qui luſus eſſe ſolet puerorum.

Aves quæris. Ὄρνις ζητεῖς.

Rem vanam & captu difficilem ſequeris. Perſius:
An paſſim ſequeris corvos, teſtaque lutoque?

Zenod. *Humi hauris.* Χαμαὶ ἀντλεῖς.

De inaniter laborante dicebatur. Nihil enim eſt quod è ſolo haurias. Apparet dici poſſe, quoties exhauſta copia non multum ſupereſt, quod haurias.

Influit quod exhauritur.

Ἐπιρρεῖ τὸ ἐξαντλούμενον

Id eſt, Adfluit quod exhauritur. Ubi quis fruſtra ſumit operam in re quapiam.

E Tantali horto fructus colligis.

Ταντάλου κῆπον τρυγᾷς.

Id eſt, ex Tantali horto fructum colligis. *Id eſt*, Ea conſectaris, quæ nuſquam ſunt, aut quibus frui non licet. Quod quidem appoſitè dicetur in mundanis addictos voluptatibus.

Martial. *Dentem dente rodere.*

Dicitur, qui carpit eum, qui neque lædi queat, neque ſentiat. Aut qui mordet pari mordacitate præditum quempiam. Martial. Quid dentem dente juvabit
Rodere? carne opus eſt, ſi ſatur eſſe velis.

Oreſti-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Oreſti pallium texere. Ὀρέστῃ χλαῖναν ὑφαίνειν. Ariſtop.
Dicebatur, qui munus pararet abuſuro. Nam Oreſtes per inſaniam veſtes dilacerabat.

Ver ex anno tollere. Ἐκ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἔαρ ἐξαίρειν. Herod.
Dicebatur, qui id quod in negotio quopiam erat præcipuum, tolleret. Ver enim anni præcipua pars eſt. Poteſt deflecti longius, ut dicantur ver eximere anno, qui linguarum ac bonarum literarum peritiam ſuſtollant è ſcholis.

Bulbos quærit. Βολβοὺς ζητεῖ. Ariſtop.
Jocus proverbialis in eos qui juxta Perſium,

Obſtipo capite defigunt lumina terræ.

Nudus nec à centum viris ſpoliatur. Chryſo.
Adducit proverbium vulgò jactatum D. Chryſoſtomus, quo ſignificabitur conatus inanis. Apulejus Aſinus effert in hunc modum,

Nudus nec à decem poteſt palæſtricis ſpoliari.

Inter lapides pugnabant, nec lapidem tollere poterant. Plutarc.
In eos, qui præſenti commodo non fruantur, vel ob ignaviam, vel ob perverſam de rebus opinionem, ut qui vel ſaxum graventur ex acervo tollere quo repellant adverſarium. Torquebitur non invenuſtè etiam ad inanem operam.

Vtrem cædis. Ἀσκὸν δέρεις. Ariſtop.
Sumptum vel à Bacchi ſacris, vel ab iis, qui percuſſis utribus inanem movent ſtrepitum.

Impete peritum artis.
Βάλλ' εἰς ἔχοντα τὴν ἐπιστήμην.

Id eſt, Jaculare in eum qui novit artem, ubi quis convitium facit homini, qui norit & ipſe retorquere convitium, aut qui carpit velut imperitum, qui non inferior ſit in artis ſcientia. Sumpta metaphora videtur ab iis, qui jaculo aut ſaxis petunt eum, qui calleat ictum vel declinare, vel in jaculantem retorquere.

Canis. Ἄδεις ἔχων.
Pro eo quod eſt, nugaris, ineptis, fruſtra loqueris. Et-

 enim

enim qui canunt, non agunt rem ſeriam, ſed tantùm ut aures deliniant voluptate mox peritura.

Diogen. *Vtre territas.*

Dici ſolitum, quoties inanem formidinem aut concipit aliquis, aut incutit. Sumptum ab iis, qui vaſorum inanium ſtrepitu pavefaciunt pueros, aut alioqui formidoloſos.

Senex pſittacus negligit ferulam,
Eundem calceum omni pedi inducere.
Corvus albus. Senis doctor.
Mortuo mederi. Vmbra territas.
Senis mutare linguam. Senem admonere.

Enarravimus alibi ſuo quodque loco.

Mari aquam addere.

Eſt aliquem iis rebus velle augere, quibus ipſe maximè abundet.

Inanis conatus.

Ubi ſentiemus, fruſtra ſumi operam, neque quicquam promoveri diutinis laboribus, non ineptè quadrabit illud Homeri Iliad. β.

Ἄπρηκτον πόλεμον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
Pugnam infrugiferamque & inutile ducere bellum.

Idem. *Quaſi Sutrium eant.*

Phrynichi lucta. Τὸ Φρυνίχου πάλαισμα.
Excubiarum cauſa canens. Φρουρᾶς ᾄδων.

Tractavimus alibi quoque.

Gyrgathum ſpiras. Γύργαθον φυσᾷς.

In inſanum fruſtraque vociferantem jaciebatur. Gyrgathus lectus eſt, in quo paralytici menteque capti, quique vocantur dæmoniaci vincti; jactant ſeſe, multa minitantes, ſed fruſtra.

INÆQUALIS PENSATIO.

Ne verba pro farina. Μὴ λόγους ἀντ' ἀλφίτων.
Id eſt, Ne verba pro farinis. Adverſus eos jaciebatur, qui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

qui beneficium verbis, non re dabant. Veteres quicquid ad victum pertineret, ἄλφιτα vocabant.

Pro perca ſcorpium. Ἀντὶ πέρκης σκορπίον.

Ubi quis optima captans, peſſima capit. Nam parca piſcis eſt vel maximè laudatus. Scorpius lethalis eſt: quanquam eſt & piſcis hujus nominis, contempti ſaporis, de quo magis ſentire adagium videtur.

Vmbra pro corpore. Σκιὰ ἀντὶ τοῦ σώματος.

Quoties aliquis magnum quiddam videbitur aſſequutus, cùm nihil tamen adferat præter titulum aut ſpes meras. Mutuo ſumptum ab Æſopica fabula de cane, qui dum umbram carnium, quod ea major appareret, captat, veras amiſit carnes.

Palumbem pro columba. Plato.

Φάττην ἀντὶ περιστερᾶς.

Subaudi verbum ad ſententiam accommodatum. Conveniet, ubi quod deterius eſt & adulterinum, pro eo quod eſt præſtantius ac legitimum, ſupponunt.

Pilos pro lana. Τρίχας ἀντ' ἐρίων.

De re vehementer inæquali, aut de negotio ſupra modum abſurdo.

Pro malo cane ſuem repoſcis. Diogen.

Ἀντὶ κακῆς κυνὸς σῦν ἀπαιτεῖς.

Id eſt, Pro re vili pretioſam. Sus enim eſculentus, canis haudquaquam veſcus eſt.

In parte vel ignem prædetur aliquis. Suidas.

Ἐν τῷ μέρει τις καὶ τὸ πῦρ σκυλευέτω. *Id eſt*, Prædetur aliquis per vices ignem quoque.

Dictum de iis, qui parum æqua referunt in commune. Quid enim non prædetur, qui prædatur ignem? qui ſic eſt natura communis, ut ipſe nihilominus poſſideas, poſteaquam & aliis fueris impartitus.

Diomedis & Glauci permutatio. Homer.

In proverbium abiit, quoties inæqualem commutationem ſignificamus, hoc eſt, deteriora pro melioribus reddita, ſcilicet ærea pro aureis. Vel quoties officium aut munus longè impari munere penſatur, aut

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

contrà. Aut quoties aliquis rem pecuniariam auxit, ſed diſpendio famæ. Admiſſus eſt ad amicitiam principis, ſed excidit ab amicitia Chriſti.

Suidas. *Si vinum poſtulet, pugnos illi dato.*

Ἂν οἶνον αἰτῇ, κονδύλους αὐτῷ δίδου.

Id eſt, Si vina poſcat ille, pugnos porrige. Ubi pro bonis rebus expectatis, diverſa accipiuntur. Putant metaphoram à pueris ductam, qui petentes non petenda, nonnunquam colaphos recipiunt.

INCERTUS EVENTUS.

Mars communis.

Incertum ac varium belli eventum notabant hoc dicto, ἄρης κοινός, *Id eſt*, Mars communis.

Gellius. *Inter os & offam.*

Quaſi dicas, Inter os & cibum. Quod à ſumendis cibis ſumptum eſt. In eadem ſententia adagium eſt quod ſequitur.

Idem. *Multa cadunt inter calicem, ſupremaq; labra.*

Πολλὰ μεταξὺ πέλει κύλικος καὶ χείλεος ἄκρου.

His monemur, nihil tam certum ſperari, neque quicquam tam eſſe vicinum, quod non repentinus aliquis caſus queat intervertere. Adeoque non eſſe tutum venturis fidere, ut vix etiam illa ſint tuta, quæ manibus tenemus. Natum ab Ancæo, qui vini ſui calicem in manibus habens ut biberet, ne guſtavit quidem, quoniam ab apro interfectus, interiit, dum eum vineto expellere conaretur.

Ovidius. *In herba eſſe.*

Ubi ſpem immaturam indicamus, ac longius adhuc abeſſe ut conſequaris, in herba eſſe dicimus. Sumpta metaphora à ſegetibus teneris adhuc & herbeſcentibus.

Menipl. *Neſcis quid ſerus veſper vehat.*

Quo ſalubriter admonemur, ne præſentium ſucceſſuum proſperitate elati, futuri curam abjiciamus.

Lucian. *Nullo ſcopo jaculari.* Ἄσκοπα τοξεύειν.

Abſque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Abſque ſcopo jaculari dicuntur, qui nihil certi propoſitum habent quod ſequantur, & ad quod inſtituti conſiliique ſui rationes referant.

Si crebrò jacias, aliud aliàs jeceris. Ariſtot.

Quò ſignificatum eſt, oportere rem ſæpius tentare, neque defatigari protinus, ſi quando parum ex animi ſententia ceciderit. Futurum enim, ut iterum atque iterum periclitanti, felicius aliquando cedat. Sunt qui putant, metaphoram à ſagittariis, non ab aleatoribus eſſe ductam.

INCITARE.

Cithara ad bellum. Plutarc.

Plutarch. lib. de fortuna Alexandri ſecunda, declarat hunc verſiculum apud Lacedæmonios ſolere decantari.

Ἕρπει γὰρ ἄντα τῶ σιδήρω τὸ καλῶς κιθαρίσδειν.

Vergit ad lethale ferrum, lepidè cithara canere.

Quo ſignificabant certis citharæ modis ſedari motus animorum, aliis addi vigorem ad prælium.

Alas addere. Ἀναπτερεῖν. Ariſtop.

Vulgo dicebatur, qui verbis alicui adderent animum, inque bonam ſpem erigerent.

Frigidam aquam ſuffundere. Plautus.

Pro eo quod eſt, inſtigare clanculum. Tranſlatum ab officinis ærariis, ubi fabri ſubinde frigidam aquam in ignem aſpergunt, quo ignis ſit vehementior.

Modis omnibus incitat. Homer.

Ubi quis omnibus modis animum alterius ſollicitat, nunc precibus, nunc blanditiis, nunc jurgiis, nunc minis, uſurpare licebit illud Homeri:

Multum ille, ſcuticaque cita celerare jubebat,
Multum item blandè affatus, multumque minatus.

Feri puer.

Athenæus lib: Dipnoſop. XV. demonſtrat olim proverbio ſolitum acclamari Ἱππαιών, quo ſignificant quempiam ſuo munere defunctum. Itidem fer-

mè illud, quemadmodum nos abſolutæ virtuti gratulantes dicere ſolemus: Macte animo, macte virtute.

Ignarium dare.

Dicebatur ignarium dare, qui ſuggereret, quod dolore quodam revocaret hominem à peccando, quemadmodum lapis digito additus, vel pondere, vel attritu non ſinit hominem oblìviſci, cujus gratia ſumpſerat eum. Ignarium autem nonnulli lapidem pyritem vocant, quod habeat plurimum ignis, ut attritu digitos adurat alioqui ponderoſiſſimus.

INCONSTANTIÆ, PERFIDIÆ, VERSVTIÆ.

Cicero. *Chimæra.*

Hominem inconſtantem ac variis moribus, aut opus ſibi non cohærens. M. Tullius deſignat feſtiviter illo verſu Homerico. Πρόσθε λέων, ὄπιθεν δὲ δράκων, μέσση δὲ χίμαιρα, *Id eſt*, Quid dicam neſcio, nam ita deplorat primis verſibus manſionem ſuam, ut quemvis movere poſſit: ita rurſus remittit, ut me roget, ut annales ſuos emendem atque edam. Epiſtolam ſibi inæqualem appellat Chimæram.]

Tullius. *De ſtatu demigrare.*

Quemadmodum de gradu dejici dicuntur, qui depelluntur à propoſito, ita M. Tullius ad Atticum lib. 4. dixit, de ſtatu demigro, pro eo quod erat, recedo à vitæ inſtituto. Tranſlatum videtur vel ab Athletis, vel à præliis, ubi laudi erat non ceſſiſſe loco.

Idem. *Modò palliatus, modò togatus.*

In hominem inconſtantem ac lubricæ fidei diverſarumque partium eleganter torquebitur: veluti ſi quis ſubinde mutato vitæ genere, nunc Cidarim geſtet Theologicam, nunc cum paludamento militari incedat, &c.

Ariſtop. *Trochi in morem.*

Βέμβικος δίκην *Ideſt*, Trochi in morem, de verſatilibus & inconſtantibus dici ſolitum. Eſt enim Bembix trochus, quem pueri flagello circumagunt.

Veſper-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Veſpertilio. Ulpian.

Veſpertiliones videntur appellari, qui gravati ære alieno, luce domi ſe continent, ne à creditoribus appellentur, noctu prodeunt, &c. Priſci ea voce ſecus uſi ſunt, videlicet pro homine ancipitis fidei, qui nec hujus ordinis ſit, nec illius, cum utroque tamen colludat, eo quod veſpertilio ſic eſt utrinque, ut nec inter volucres, nec inter mures habeat locum. Alas habet ſed pennas non habet: volitat, ſed ſub veſperam. Dentes habet, quod avium nulla. Varro in Agathone: Quid multa, factus ſum veſpertilio, neque in muribus plane, neque in volucribus ſum. Veſpertilionis convitium torqueri poterit & in amantes, qui noctu volitant, quos Plautus in Trinummo vocat tenebricolas.

Venti campus. Ἀνέμου πεδίον. Diogen.

In hominem inſtabilem, levem & inconſtantem dicebatur: Nam in planitie venti liberius huc atque illuc divagantur.

Panagæa Diana. Ἡ παναγαία Ἄρτεμις.

Dicebatur olim peregrinationem impenſius amans, errabundus, inſtabilis, nulla certa ſede conſiſtens. Siquidem Diana vagari dicitur apud poetas, & per nemora monteſque oberrare. Qui domicilium etiam ſubinde mutat, nunc apud ſuperos agens, nunc apud inferos: ne ſpecie quidem ſemper eadem, ſed nunc pleno orbe, nunc mutila, nunc nulla.

Lachrymâ nihil citius areſcit. Tullius.

M. Tullius lib. de Invent. priore, præcipiens ne orator, poſteaquam judicis animum commovit ad miſericordiam, diutius commoretur in quæſtione, adducit Apollonii dictum: οὐδὲν θᾶσσον ξηραίνεσθαι δακρύου, *Id eſt*, lachryma nihil citius areſcere, quod vehemens affectus facile vertitur in tædium.

Mutabilior Metra Eriſichthonis. Athenæ.

Μεταβλητότερος Μήτρας τοῦ Ἐρυσίχθονος.

In eum congruit qui ſecum non conſtat, ſed ſubinde aliam atque aliam perſonam ſumit. Eriſichthon

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

quidam Theſſalus abſumptis facultatibus, ad extremam devenit inopiam. Huic erat filia præſtanti forma, nomine Metra, quam ubi poſtituiſſet, adoleſcentes qui commeabant ad illam varia munera deferebant, alius equos, alius boves, alius verveces. Porro Theſſali per jocum dicebant, Metram Eriſichthonis verti in ea omnia, quæ illi ab amatoribus filiæ donabantur. Atque hinc proverbium.

Homer. *Chamæleonte mutabilior.*

Χαμελέοντος εὐμεταβολώτερος.

Chamæleon commemoratur inter animantia, quæ colorem mutant, fitque is nunc niger, nunc adſimilis crocodilorum, nunc pallidus, &c. Competit igitur adagium in hominem verſipellem, ſive inconſtantem.

Protheo mutabilior. Πρωτέως ποικιλώτερος.

In vafrum & verſipellem competit. Fabula Prothei extat apud Homerum Odyſſ. 4. & apud Maronem 4. Georgicor. Simili figura dicetur & Vertumno inconſtantior. Nam hic Deus in omnigenam ſpeciem ſeſe variat.

Polypi mentem obtinet. Πολυπόδος νόον ἴσχε.

Quo jubemur pro tempore alios atque alios mores, alium atque alium vultum ſumere. Adagium natum à piſcis ingenio, qui ſcribitur colorem mutare in metu, &c.

Plutarc. *Mulieris animus.* Γυναικὸς φρένες.

Id eſt, Muliebre ingenium. Quadrat in imbelles & inconſtantes: Terent. Noſti mulierum ingenium? Nolunt ubi velis: ubi nolis, cupiunt ultrò.

Terent. *Euripus homo.* Εὔριπος ἄνθρωπος.

In inconſtantes ac moribus inæqualibus homines dicetur. Quadrabit & in fortunæ vices, quæ res mortalium velut æſtu quodam ſurſum ac deorſum jactat. Ducta metaphora à maris Euripi prodigioſa quadam reciprocandi celeritate.

Cnips in loco. Ὁ κνὶψ ἐν χώρᾳ.

Id eſt, Cnips in regione. Dictum in eos, qui ſubinde ſedem mutarent & aliunde aliò migrarent. Eſt autem

σκνίψ,

σκνὶψ, ſive κνίψ, vermiculus innaſcens materiis. Is eroſo ligno ſemper locum mutare nititur.

Cothurno verſatilior. Suidas.

Εὐμεταβολώτερος κοθόρνου.

Dictum in hominem parum conſtantem lubricaque fide, quive incertæ & ancipitis eſſet factionis, ſimilitudine ducta à calceamento, quod Latini cothurnum vocant, quo mos erat uti Tragœdiarum actoribus. Suidas addit hujuſmodi fuiſſe, ut viris pariter ac mulieribus congrueret.

Aliud ſtans, aliud ſedens. Saluſt.

Quo licebit uti, quum ſummam inconſtantiam animi ſignificamus, quaſi tantillum momentum atque intervallum commutet hominis ſententiam.

Duabus ſedere ſellis. Macrob.

Eſt incertarum eſſe partium & ancipiti fide, ambabus ſatis facere velle. Laberius Mimus in ſenatum à Cæſare lectus, quum à Cicerone ad conſeſſum non reciperetur, dicente: Reciperem te, niſi anguſtè ſederemus, nimis mordaciter reſpondit. Atqui ſolebas duabus ſellis ſedere, objiciens tanto viro lubricum fidei.

Duos parietes de eadem dealbare fidelia. M. Curt.

Pro eo quod eſt, eadem re duplicem velle inire gratiam, eademque opera duos pariter demereri. Tractum videtur ab his, qui parietibus opus albarium ſuperinducunt.

Duplices viros. Διπλοῦς ἄνδρας. Zenod.

Vocabant, qui eſſent lubrica & inſincera fide, quos nunc vulgo etiam bilingues appellant.

De toga ad pallium. Tertull.

Cujus duplex erit uſus, vel quum ad diverſum vitæ genus ſeſe contulerit aliquis: vel quum de fortuna honeſtiore ad humiliorem. Veluti, ſi quis ex aulico fiat monachus, aut è præfecto pœdagogus, è conſule rhetor. Toga Romanorum erat, pallium Græcorum. Poſt pallium cœpit eſſe geſtamen philoſophorum. Confine illi: Ab equis ad aſinos.

Duo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Duodecim artium. Δωδεκαμήχανον.

Appellabant callidum, verſutum, verſipellem, vafrum, ac variis inſtructum dolis. Narrant ſcortum quoddam fuiſſe nomine Cyrenen, cui cognomentum inditum duodecim artium, propterea quod in peragenda Venere duodecim figuris uſa fuiſſe dicatur, &c.

Suidas. *Theſſalorum commentum.*

Θεσσαλῶν σόφισμα.

Varias ad res accommodari ſcribit Suidas, tum ad eos qui in acie locum deſerunt, tum ad illos qui cultu delicatiore utuntur, tum ad hos qui dolis quempiam circumveniunt; A quibuſdam, ſic refertur hoc adagium. Semper enim res Theſſalorum infidæ.

Phœnicum pacta. Φοινίκων συνθῆκαι.

Phœnicum conventa. Phœnices Carthaginem debellaturi poſtularunt à Libycis, ut ſibi liceret diem & noctem hoſpitio terræ uti. Quod cum impetraſſent, eamque exacto conceſſi temporis ſpatio juberentur excedere finibus, recuſarunt, affirmantes ſe pactos, ut ſibi fas eſſet, illic noctes quoque ac dies commorari, videlicet ambiguitatem vocum ad ſuum commodum detorquentes. Vnde proverbium eſſe natum ajunt, de pactis inſidioſis & aſtutis.

Zenod. *Locrenſe pactum.* Λοκρῶν σύνθημα.

Id eſt, Locrenſium pactum, De fœdifragis dictum, cujuſmodi quondam habiti Locrenſes, quod fœdere prodito, quod cum Peloponneſiis inierant, ad Heraclidarum partes defecerint.

Thracium commentum.

Θρᾴκεια παρεύρεσις.

Sive inventum. Torquendum in eos, qui pacta eludunt callido vafroque aliquo commento. Thraces pactis cum Bæotiis aliquot dierum induciis, nihilo ſegnius incurſiones agebant nocturno tempore. Hos quum propulſaſſent Bæotii, atque expoſtularent, quod violaſſent inducias, reſponderunt Thraces, ſe nihil præter pacta feciſſe: pactos enim eſſe de diebus, noctibus incurſaſſe.

Thra-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Thraces fœdera neſciunt. Zenod.

Θρᾴκες ὅρκια οὐκ ἐπίςανται.

Id eſt, Thraces fœdera non norunt. Thracum barbariem & immanitatem perfidiamque, ſatis arguit interemptus à Polymneſtore Polydorus, hoſpitii jure violato.

Hoc calceamentum conſuit Hiſtiæus, Ariſtagoras induit. Diogen.

Τοῦτο ὑπόδημα ἔρραψε μὲν Ἱστιαῖος, ὑπεδύσατο δὲ Ἀρισταγόρας.

Id eſt, Hoc calceamentum Hiſtiæus quidem conſuit, cæterùm Ariſtagoras induit. Diogenianus admonet dici ſolitum in eos, qui callidè ſua malefacta in alios rejiciunt. Videtur magis convenire, quoties in aſtutis, & improbis conſiliis alteri alter auxilio eſt, mutuaque opera ſeſe juvant.

Repariazare. Ἀνεπαρίασαν.

Id eſt, Repariaſſarunt, De iis dicebatur, quos pœniteret inſtituti, quique à conventis diſcederent.

Quibus nec ara, neque fides.

De vehementer perfidis. Dictum eſt in Spartanos, quorum perfidiam taxavit Euripides:

Σπάρτης ἔνοικοι δόλια βουλευτήρια. *Id eſt*,
Spartæ incolæ doloſa conſultamina.

Altera manu fert lapidem, altera panem oſtentat. Plautus.

Qui coram blandiuntur, clam obtrectantes: palam amicos agunt, clanculum nocent; aut qui hic proſunt, illic lædunt. Tranſlatum ab iis, qui canes oſtentato pane pelliciunt, deinde accedentibus ſaxum illidunt.

Maritimi mores. Idem.

Pro variis & inconſtantibus, quales ferè ſunt amantium. Plautus in Ciſtellaria. Ita, inquit, mihi omnia ingenia ſunt, quòd lubet, non lubet jam id continuò. Ita me amor lapſum ludificat, fugat, agit, appetit, raptat, retinet, jactat, largitur: quod dat, non dat, deludit.

Modò

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Modò quod ſuaſit, diſſuadet: quod diſſuadet, id oſtentat. Maritimis moribus mecum experitur.

Lingua juravit. Ἡ γλῶσσα ὤμοσεν.

Vbi quis non præſtat fidem promiſſis, aut ubi non ex animo pollicetur.

Livius. *Punica fides.*

Pœnorum perfidia in proverbium abiit, quod ea gens peculiariter perjurii, vanitatiſque notata ſit. Tum Livius de bello Punico, libro ſecundo. Quæ punica religione ſervata eſt fides ab Hannibale, &c. Pœni fœdifragi ſemper habiti.

Plautus. *Græca fide.* Ἑλληνικῇ πίστει.

Reperitur pro certa item fide. Plautus Græcam fidem dixit, ubi non verbis, neque ſtipulationibus, ſed præſente pecunia res agitur. Cætera quæ volumus uti, Græca mercamur fide, id eſt, numerata pecunia.

Non idem ſunt ſcriptura & Leucæus.

Γραφή τε καὶ Λεύκαιος οὐ ταυτόν.

Id eſt, Scriptura & Leucæus non ſunt idem: aut non conveniunt, ubi quis aliud ſcribit, aliud facit aut dicit: Rectè jacietur in eos, qui ſtare pactis nolint. Nam hæc plerumque ſyngraphis conſtant. Aut in eos, quorum vita non concordat, vel congruit cum libris editis. Conjicere licet, Leucæum fuiſſe malæ fidei ſcribam.

Homer. *Dædali opera.* Δαιδάλεια ποιήματα.

Id eſt, Dædalea opera. Dicuntur quæ novo artificio fabricata ſunt, & admirando. Hinc natum, quod quum veteres illi plaſtæ formas animalium cæcas fingerent & immobiles, Dædalus inſolito artificio primus & oculos induxit, & nervis quibuſdam additis effecit, ut huc atque illuc moverentur, adeo ſcite, ut ſpectantibus vivere atque ingredi viderentur.

Admirabiles in nectendis machinis Ægyptii.

De verſutis, & (ut ait Plautus) conſutis dolis dictitatum. Torqueri poteſt & in perplexas ſophiſtarum argutias, ac ſyllogiſmorum inexplicabiles labyrinthos

Cele-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Celebrabantur olim Ægyptiorum opera, ex variis lignorum fruſtulis miro quodam artificio connexa.

Multa novit vulpes, verum echinus unum magnum. Zenod.

Dicitur in aſtutos & variis conſutos dolis: vel potius, ubi ſignificamus, quoſdam unica aſtutia plus efficere, quam alios diverſis technis. Nam vulpes multijugis dolis ſe tuetur adverſus venatores, & tamen haud rarò capitur. Echinus, quem opinor erinaceum eſſe, unica duntaxat arte tutus eſt adverſus canum morſus. Siquidem ſpinis ſuis ſemet involvit in pilæ ſpeciem, ut nulla ex parte morſu prendi queat.

Magnus verſator in re puſilla. Plutarc.

Μέγας κηληκτὴς ἐν μικρῷ γε πράγματι.

Id eſt, Verſator ingens in negotio levi. Quadrat in eos, qui arte parum honeſta ſibi divitias parant.

Simia non capitur laqueo.

Ὁ πίθηκος οὐχ ἁλίσκεται βρόχῳ.

In callidos tergiverſatores dici ſolitum, qui coargui non queunt.

Volaticum jusjurandum. Diogen.

Ταχυβάμονες ὅρκοι.

Ad eum modum appellabant jusjurandum irritum, quod evaneſceret, avolaretque ſimulatque pronunciatum eſſet, cujuſmodi ſunt amantium.

Semper adfert Libya mali quippiam. Plinius.

Ἀεὶ φέρει τι Λιβύη κακόν.

Quod ex Libya monſtra Romam deportarentur. Hinc & in mores ingeniumque gentis detorqueri poteſt: ſi quidem ut eſt regio venenorum ferax, ita gentis peſtilens ingenium. Peculiariter conveniet in fœdifragos, &c.

Semper Africa novi aliquid apportat.

Quod quidem ideo dicebatur, quod in ſiticuloſa regione ad unum aliquem rivum plurimæ ferarum ſpecies bibendi gratia convenire cogantur, inibique varia mixtura violentæ Veneris, varias monſtrorum formas,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

formas, ſubindeque novas naſci. Quadrabit in homines lubrica fide, ſemper novarum rerum avidos.

Athenæ. *Magis varius quàm hydra.*

Ποικιλώτερος ὕδρας.

De callidis & doloſis, quod hydra ſerpens ſit verſicoloribus notulis diſtincta.

Ariſtop. *Siſyphi artes.* Σισύφου μηχαναί.

Dicebantur vafra, verſutaque conſilia.

Σίσυφος ὃς κέρδιστος ἐπιχθονίων γένετ' ἀνδρῶν.

Homer. Siſyphus, in terris quo non aſtutior alter.

Idem. *Pyrrhandri commentum.*

Πυῤῥάνδρου μηχάνημα.

De callido invento. Hic Pyrrhander ſycophanta quiſpiam fuit, inſignitè verſutus, notæque malitiæ.

Ariſtop. *Megaricum machinamentum.*

Μεγαρικὴ μηχανή.

Id eſt, Ars Megarenſis. Dicitur, quum dolo & aſtu res agitur, non ſincera fide. Olim enim Megarenſes vulgò male audiebant, tanquam fraudulenti ac ficti, quod aliud ſentire ſoleant, aliud loqui.

Idem. *Expedit pluria habere cognomina.*

Ariſtophanes in Pluto:

Ὡς ἀγαθόν ἐστ' ἐπωνυμίας πολλὰς ἔχειν.

Vt expedit ſi plura habeas cognomina.

Conveniet in eos, qui multa ſimul profitentur, quo quæſtum faciant uberiorem: aut qui diverſarum ſunt partium.

Homer. *Vlyſſeum commentum.* Ὀδύσσειος μηχανή.

Id eſt, Vlyſſeum inventum. Callidum, aſtutum & vafrum dicebatur. Vlyſſem Homerus ubique verſutum facit.

Ariſtop. *Novit vias, quibus effugit Eucrates.*

Οἶδε τὰς ὁδοὺς, ἅσπερ ἔφυγεν Εὐκράτης.

In eum quadrat, qui ſemper aliquam invenit rimam, per quam elabatur, ut officium ſubterfugiat prætextu aliquo, ſi quando fides eſſet præſtanda.

Lybica

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Libyca fera. Λιβυκὸν θηρίον. Diogen.

d *eſt*, Libyca beſtia. Dicebatur in hominem vafrum, allidum, verſipellem, variis moribus ancipitique ingenio. Quod genus portentum Cicero Catilinam fuiſe teſtatur. Inde natum, quod in Libya variæ ferarum pecies ſæpenumero miſceantur.

Αἰγυπτιάζειν.

Dicebantur aſtuti & impoſtores. Sumptum à moribus jus gentis. De moribus Ægyptiorum teſtatur & illud x Æſchylo, quod alibi retulimus.

Δεινοὶ πλέκειν τὰς μηχανὰς Αἰγύπτιοι.

Ægyptii miri ſtruendis artibus.

E perforato poculo bibere.

Ἐκ τετρημμένης κύλικος πιεῖν.

Dicuntur, qui futiles ſunt, parumque continent fideliter arcana ſibi credita.

Si leonina pellis non ſatis eſt, vulpina addenda. Zenod.

Ἂν ἡ λεοντῆ μὴ ἐξίκηται, τὴν ἀλωπεκῆν προσάψον.

Id eſt, Si leonis exuvium non ſufficit, adde vulpinum. Quum viribus res obtineri non poteſt, dolus adhibendus. Adagium natum eſt, ex Apophtegmate Lyſandri, qui dicebat boni ducis officium eſſe, quo leonina pellis non attingeret, eò contendendum aſſuta vulpina.

Non Chius, ſed Cius. Ariſtop.

De gentis inconſtantia ac volubilitate, pro temporis ratione commutantis inſtitutum, ac idem ad fortunæ commoditatem accommodantis. Ariſtophanis carmina è Ranis, ſunt hæc in Theramenem: Evolavit è malis, haud Chius, ſed Cius: Quanquam hoc loco Ariſtarchus Cous legit, non Cius, Theramenes enim Cous fuiſſe legitur.

Dextrum pedem in calceo, ſiniſtrum in pelvi. Suidas.

Δεξιὸν εἰς ὑπόδημα, ἀριστερὸν εἰς ποδόνιπτρον.

Id eſt, Dextrum pedem in calceum, ſiniſtrum in pelvim. Subaudi verbum ad ſententiam accommodatum,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

tum, mittit aut ponit. Dici ſolet in eos, qui ſe norunt commodè ad rei præſentis conditionem applicare, proque loco, tempore, negotiis, aliam atque aliam ſuſtinere perſonam.

Multa noris oportet, quibus Deum fallas.

Vbi quis fucum facere conatur ei, cui difficile ſit dare verba propter aſtutiam ſingularem.

Anian. *Ex eodem ore calidum & frigidum efflare.*

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν ἐξάγειν.

Bilingues, & qui eundem modò laudant, modò vituperant, ex eodem ore calidum & frigidum ſpirare dicuntur. Natum ex Apologo quopiam Aniani fabulatoris. Torquere licebit in Rhetores, qui eadem norunt laudare & vituperare, elevare atque attollere. Item in Juriſconſultos, qui cauſſam eandem nunc tuentur, nunc impugnant. Eſaias malè ominatur iis, qui dicunt bonum malum, malum bonum, dulce amarum, & amarum dulce. Eſai. 5.

E ſe finxit velut araneus.

De homine ex ſeipſo comminiſcente mendacia. Aranei mox ut editi ſunt, fila mittunt, non ex interioribus velut excrementa, quemadmodum ſentit Democritus, ſed de ſumma corporis parte, veluti corticem.

Obliquus curſus. Κάμπιος δρόμος.

Quoties res arte ac diſſimulanter agitur. Aut quoties aliud præ nobis ferentes, alio tendimus, & cuniculis atque ambagibus pergimus ad id, quod aſſequi conamur.

Zenod. *Cantharo aſtutior.* Κανθάρου σοφώτερος.

Aut callidior. Zenodotus ait, Athenis cauponem fuiſſe quempiam, nomine Cantharum, quem ob maleficia & impoſturas ac proditiones, capitis affecerint ſupplicio. Proinde vulgò receptum, ut in verſutos ac impoſtores diceretur.

Diogen. *Caſſioticus nodus.* Κασσιωτικὸν ἅμμα.

De moribus vafris ac verſutis dici conſuevit. Caſſius mons eſt, & ejuſdem nominis civitas in Ægypto, vi-

cina

cina Peluſio. Ei genti quaſi genuinum ac gentilicium eſt, miros quoſdam nodos nectere. Huic affine: Herculeus nodus, quo arctiſſimam atque indiſſolubilem amicitiam ſignificamus. In caduceo Mercuriali duo ſunt ſerpentes, maſculus & fœmina, qui medio corporum complexu nodum efficiunt Herculanum.

Pardi mortem adſimulat.

Θάνατον παρδάλεως ὑποκρίνεται.

Id eſt, Pardi mortem ſimulat. Dicebatur, ubi quis aſtu perniciem alicui moliretur. In Mauruſia ſimiarum ingens copia. Pardalis autem animal eſt natura ſimiis infeſtiſſimum, quas tamen dum viribus aſſequi non poteſt, dolis in eas utitur. Emori fingit ſeſe. Deinde ſimiæ ubi jam mortuam arbitrantur, deſcendunt de arbore, pardali inſultantes ludibrii cauſſa. Poſtea repente reviviſcens, aliam dentibus, aliam unguibus corripit, dilaniatque ac devorat.

Sphondyla fugiens peſſimè pedit. Ariſtot.

Ὡς ἡ σφονδύλη φεύγουσα πονηρότατον βδεῖ.

Id eſt, Vt feles quoties fugitat, malè pedere ſueta eſt. In eos quadrabit, qui diſcedunt non citra infamiam. Sphondila inſecti genus, odoris deterrimi. Plinius meminit Sphondylæ ſerpentis. Heſychius docet, apud Atticos Sphondylen dici felem.

INCULPATUS.

Purior clavo. Ἁγνότερος πηδαλίου. Suidas.

Id eſt, Purior gubernaculo. De re vehementer inculpata, aut moribus undequaque integris & incontaminatis, Clavus enim nauticus aſſiduis fluctibus abluitur.

A puro pura defluit aqua. Theogn.

Εἴμ' ἐθέλεις πλύνειν κεφαλῆς ἀμίαντον ἀπ' ἄκρης
Αἰεὶ λευκὸν ὕδωρ ῥεύσεται ἡμετέρης,
Rurſum aqua de ſummo mihi vertice defluet uſque
Limpida, ſi innocuum fortè lavare pares.

Quadrabit in hominem uſque quaque innocentem, quem etiam ſi quis aliquando vocet in crimen: tamen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

men non ſolùm fama illius non contaminatur, verùm etiam illuſtrior redditur.

Ariſtop. *Aurum igni probatum.*

Ὁ χρυσὸς τῷ πυρὶ δοκιμασθείς.

Dicitur is, cujus fides rebus adverſis explorata, ſpectataque eſt. Aurum omnibus metallis prælatum, quod uni rerum nihil igni depereat, tuto etiam in incendiis durante materia. Quinimò, quo ſæpius arſerit, hoc magis proficiat ad bonitatem.

Aurum Colophonium. Χρυσὸς ὁ κολοφώνιος.

Apud Colophonios aurum optimum ſolet fieri. Venuſtius fiet, ſi longius deflectetur, velut ad mores vehementer incorruptos, aut ingenium exquiſitum & eximium.

IN DELICIIS.

Lucian. *Porcellus Acarnanius.*

Χοιρίσκος Ἀκαρνάνιος.

In mollem & amabilem, atque in deliciis habitum dicebatur.

Mus albus. Μῦς λευκός.

Id eſt, Mus albus, apud Suidam. Μῦς κακός. *Id eſt*, Mus malus, apud Diogenianum. in hominem laſcivum & libidinis immodicæ dicebatur. Nam mures domeſtici ſalaciſſimi ſunt, præſertim albi.

Suidas. *Melitæa catella.* Μελιταῖον κυνίδιον.

Quadrat in eum, qui habetur in delitiis, ac lautius in otio alitur ad voluptatem, non ad uſum. Canes qui animi cauſa nutriuntur, & ad luſum duntaxat mulierculárum, hos μελιταίες appellant. Eſt in familiis divitum, quoddam miniſtrorum genus, quos illi non ad miniſterium, ſed animi cauſa domi habent.

Plautus. *Melitæus catulus.* Μελιταῖον κυνίδιον.

Dicebatur is, cujus opera nulli ſeriæ rei conducebat ſed duntaxat animi cauſſa alebatur. Atque ii Melitæ vocantur ab inſula Melita.

IN

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

IN DEPREHENSOS.

Folio ficulno tenes anguillam. Ariſtop.

Τῷ θρίῳ τὴν ἔγχελυν.

d eſt, Folio ficulno anguillam, Subaudiendum, tenes, bi quis alioqui fugax & lubricus, arctiore modo teetur, quàm ut poſſit elabi. Nam fici folium ſcabrum ſt, atque ob id ad retinendam anguillam natura luricam, vel maximè idoneum.

Medius teneris. Νῦν ἔχῃ μέσος.

d eſt, Nunc medius teneris. De eo, qui ſic tenetur, ut xtricare ſeſe nulla ratione poſſit. Tranſlatum à palæritis atque athletis, qui ſi quem medium corripueint, facile vincunt.

Decipula murem cepit.

Εἴληφεν ἡ παγὶς τὸν μῦν.

d eſt, Laqueus murem cepit. De rectè, meritoque derehenſis, & malo dignis.

In laqueos lupus. Εἰς πάγας ὁ λύκος.

Cum improbus quiſpiam tandem in extremum adduitur diſcrimen. Etenim quum lupus animal ſit inſiioſiſſimum, ſi quando contingat illum irretiri, proinus acclamant omnes, in laqueos lupus.

In area latitas. Ἐν ἅλῳ δρασκάζεις. Zenod.

d eſt, In area occultaris. De eo, qui in eo verſatur neotio, ut non poſſit non eſſe conſpicuus.

Culeo dignus. Tullius.

Cum hominem enormiter ſceleroſum ſignificare voumus, eum culeo dignum dicimus. Hoc ſupplicium rat parricidis, hoc eſt, qui parentem occidiſſent, &c.

In eaſdem anſas veniſti. Ariſtid.

Quadrat in eum, qui ſic irretitus eſt, ut quocunque ſe vertat, teneatur, nec explicare ſeſe poſſit.

Laqueus laqueum cepit.

Ἄταρ ἡ πάγη ἔοικε λήψεσθαι πάγην.

Id eſt, Laqueum laqueus, ita ut videtur, ceperit. Vbi malus malum obſervat. Veluti adulter adulterum,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

fur furem, perfidus perfidum : quod interdum uſu venit, ut dum duo ſibi viciſſim inſidias tendunt, uterque deprehendat alterum.

Horat. *Hinc illæ lachrymæ.*

Dicitur de rei cauſa, aliquandiu diſſimulata, quæ vere tandem deprehendatur. Veluti ſi quis dicat barbaros damnare Græcas literas, ne ſcilicet ipſi parum docti videantur.

Sabellic. *Hydrus in dolio.* Ὕδρος ἐν τῷ πίθῳ.

Natum de ruſtico hydrum in dolio reperiente. Admonet Plinius lib. x. cap. LXXII. ſerpentes quanquam exiguo indigeant potu, tamen vinum, cum eſt occaſio, præcipuè appetere. Licebit uſurpare cum quis occulta calamitate premitur, cauſſa atque autore non extante. Aut cum diuturni mali tandem autor deprehenditur.

Tertull. *Tempus omnia revelat.*

Non diſcrepat Euangelicum dictum, apud Matthæum cap. x. Nihil opertum, quod non revelabitur, & occultum, quod non ſcietur.

Plinius. *Cuculus.*

Olim qui fuiſſent in re quapiam parum honeſta deprehenſi, vulgari probro cuculi dicebantur. Plinius ſcribit probro ſolere objici vindemiatoribus, ſi cuculus eos deprehendiſſet putantes vineam ſerius, nec hoc munus abſolviſſent prius, quam audiretur ea avis, veluti ceſſationem exprobrans agricolis.

INDILIGENTIÆ.

Homer. *Princeps indiligens.*

Indiligens pædagogus corrumpit puerum; malus præceptor vitiat diſcipulum : rex improbus populum. Ad hanc ſententiam facit illud Homeri :

Αὐτὰρ μῆλα κακοὶ φθείρουσι νομῆες.
At corrumpit oves paſtor malus.

Si quis juxta civitatem clypeus.

Plutarc. Εἴ τις περὶ πόλιν αἰγίς.

Id eſt, Si quis circum urbem clypeus. Hoc ſcommatis jacie-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

ıciebant in eos, qui ſparſim ac diſſolutè civitatem
birent palantes.

Malus janitor. Πυλωρὸς κακός. Plutarc.

ndiligens cuſtos, aut præfectus.

Phani oſtium. Ἡ Φάνȣ θύρα. Seneca.

l accinebatur, ubi quis fruſtra ſervaſſet aliquid: vel-
ti, ſi cujus uxorem adulterio vitiari contingeret,
uam tamen ille multa zelotypia ſervaſſet.

A limine ſalutare.

lurimum venuſtatis obtinebit hoc, ſi ad res incor-
oreas deflectatur, veluti ſi quis dicatur Theologiam
limine duntaxat ſalutaſſe. Tranſlatum à vulgaribus
tis amicis, qui non admittuntur in penetralia, ſed
rocul, atque à limine ſalutant, ac deinde diſcedunt.

Lacinia tenere. Cicero.

Qui leviter rem tenent, lacinia tenere dicuntur, hoc
ſt, extrema veſtis ora. Idem dictum & hodie durat
pud noſtrates, ſi quem invitant non ex animo.

Surculum defringere. Idem.

ſt non callere totam diſciplinam, ſed ex ea paulu-
um quod ad præſens inſtitutum faciat, decerpere,
uemadmodum Jureconſulti nonnunquam ſenten-
iam aut fragmentum adducunt è Theologorum diſ-
iplina.

Vt canis è Nilo. Macrob.

Qui leviter ac velut obiter artem quampiam, aut au-
orem deguſtant, hi ceu canis è Nilo deguſtare dicen-
ur. In Ægypto conſtat canes raptu crocodilorum ex-
erritos, bibere & fugere. Solinus ait, eos non niſi cur-
entes lambitare, ne deprehendantur.

Per tranſennam inſpicere. Tullius.

Pro eo, quod eſt, non propius neque ſingillatim, ſed
procul & ſummatim inſpicere. Tranſlatum à nego-
iatoribus, qui mercibus cancellos objiciunt.

Per nebulam, per caliginem, per ſomnium. Plautus.

Quarum rerum ambiguam quandam, ac tenuem, pe-
neque evanidam memoriam aut intelligentiam ob-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

tinemus, eas per nebulam recordari, per ſomniun meminiſſe; per caliginem videre, proverbio dici mus.

Ariſtot.

Moriendum priuſquam, &c.

Ariſtoteles lib. Rhetoricorum; commemorat Alexan dridæ dictum, ut vulgò celebre ac laudatum: Καλὸ γ' ἀποθανεῖν πρὶν θανάτου δρᾶν ἄξιον. *Id eſt*, Honeſtun eſt mori, priuſquam aliquid morte dignum commiſe ris. Senſus eſt, ut ipſe exponit Ariſtoteles. Dece mori morte indignum: ſive, honeſtum eſt mori, cùm nihil morte dignum admiſeris.

Per Satyram.

Variarum rerum mixtarum ſparſim, nulloque ordine congeſtarum, veteres Satyram appellabant. Apparet vocem primùm deductam à laſcivia Satyrorum, temere nunc huc, nunc illuc ſalientium. Hinc deflexa eſt ad cibi genus, quod ex diverſis herbarum formis conflatum eſt: præterea ad lancem variis rerum generibus onuſtam, quæ ſic diis offerebatur, non diſſimilis illi poculo, quod Græci πεντάπλοον à quintuplici rerum differentia, ſive κέρνος à mixtura vocabant. Feſtus ait, Saturam ſive Satyram dici cibum variis rerum generibus conditum, aut legem aliis multis confertam legibus. Itaque in ſanctione legum aſcribi ſolere, neve per Satyram derogato aut abrogato, cùm ſignificant totam legem eſſe ſervandam, &c.

Summo pede.

Ἄκρῳ ποδί, *Id eſt*, ſummo pede, eadem figura dictum eſt, quâ ſummo digito. Negatur ſummo pede attigiſſe diſciplinam, qui nunquam ingreſſus eſt, nec attigit limen illius.

Plato.

In tranſcurſu.

Plutarchus de liberis educandis: Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐκ παραδρομῆς μαθεῖν ὥσπερ εἰ γεύματος ἕνεκεν. *Id eſt*, Sed hæc quidem ex tranſcurſu diſcere, veluti deguſtandi cauſa.

Lucian.

Summis labiis.

Cum quis verbis duntaxat ſimulat quippiam, non autem

m ex animo facit. Hieronymus. Summis labiis ho-item invitemus.

Summis naribus olfacere.

Τῇ ἄκρῃ ῥινὶ ὀσφραίνεσθαι.

l eſt, Summa nare olfacere, pro eo quod eſt, Levi ‹perimento conjecturaque qualicunque deprehen-ere.

Extremis digitis attingere. Cicero.

ro eo quod eſt, Leviter attingere: quod ita demum dagium videbitur, ſi metaphora acceſſerit.

Primoribus labiis deguſtare.

ſt breviter quippiam attingere. Ductum ab iis, qui ibum aut potum tenuiter deguſtant, nihil inde in omachum tranſmittentes.

Molli brachio. Levi brachio. Idem.

Cum indiligentem operam ſignificamus.

Suſpenſa manu. Plinius.

ro eo quod eſt, Leviter, parumque accuratè.

Compreſſis manibus. Salomo.

Compreſſis ſedere manibus, dicitur in otioſos, & nihil aliud, quam ſua fata deplorantes. Extat & in Hebræorum proverbiis. Paululum conſeres manus, in gnavum. Figura ſumpta à geſtu ſollicitorum quidem, ed inertium tamen.

Pulmo prius veniſſet.

Dictum eſt olim in lentos ac ceſſatores. Opinor quod bulmo cum perpetuo moveat, nunquam tamen loco e promovet. Plautus: Dii immortales, ſoccos juſſi dimere pedibus. Pulmo enim, quod perhibent, prius veniſſet, quam tu adveniſti mihi.

INDUSTRIA.

Dii facientes adjuvant.

Significat divinam opem non ceſſantibus ſed induſtriis, & pro ſua virili conantibus auxilio eſſe ſolere.

Cum Minerva manum quoque move. Varro.

Huic finitimum eſt σὺν Ἀθηνᾷ καὶ χεῖρα κίνει. *Id eſt*,

Auxiliante Minerva, manum interim move. Monet adagium, ne fiducia divinæ opis, induſtriam remittamus.

Manum admoventi fortuna eſt imploranda.

Diogen. Τὰν χεῖρα ποτιφέροντα δεῖ τὰν τύχαν ἐπικαλεῖν.

Id eſt, Manum admoventi fortuna invocanda eſt. Admonet adagium, ita fidendum eſſe divino auxilio, ut nihilo ſegnius noſtra adnitamur induſtria. Huic qui laborat, adeſſe Numen aſſolet.

Tryph. *Ni purges & molas, non comedes.*

Ἂν μὴ καθάρῃς καὶ ἀλέσῃς, οὐ μὴ φάγῃς.

Id eſt, Ni purges & molas, non comedes. *Id eſt*, Non contingit tibi & victus, niſi tuam item induſtriam adjunxeris.

Neque mel, neque apes.

Μήτε μέλι, μήτε μελίσσας.

In eos dici ſolitum, qui recuſant incommodum ferre, quod ſit cum commodo quopiam conjunctum. Veluti ſi quis apes, quod ſint aculeatæ, nolit perpeti, is nec melle quidem, quod optat, fruetur. Eodem pertinet illud Plauti: Fortiter malum qui patitur, poſt potitur bonum.

Qui vitat molam, vitat farinam.

Ὁ φεύγων μύλον, ἄλφιτα φεύγει.

Id eſt, Qui fugit molam, fugit farinam. Qui refugit Induſtriam, non fruetur emolumentis.

Homer. *Induſtriam adjuvat Deus.*

In aggrediendo negotio, quædam humana ratione providentur, quædam fortunæ commoditas, ipſaque res ſuppeditat. *Id eſt*, apud Homerum Odyſſ. λ.

Hæc partim ipſe tuo perpendes pectore tecum.
Partim Divûm aliquis tibi ſuggeret.

Idem. *Manum admovere.*

Τὴν χεῖρα ἐπιβάλλειν.

Id eſt, Manum apponere. Dicebantur, qui ſeſe inſinuarent in rei cujuſpiam egregiæ communionem.

Opti-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Optimum obſonium labor ſenectuti.

Ὄψον ἄριστον πόνος τοῦ γήρα.

oborandum in juventa, quo ſeni ſuppetat commo-ius vivendi facultas. Diogenes interrogatus, quid eſſe niſerrimum cenſeret: reſpondit, Senectutem inopem.

Lutum niſi tundatur, non fit urceus. Apoſtol.

Ὁ πηλὸς ἢν μὴ δαρῇ, κέραμος οὐ γίνεται.

Id eſt, Lutum ni tundatur, non fit teſta. Citra laborem nullus evadit in virum abſolutum.

Manu fingere. Seneca.

Eſt arte, curaque formare. Metaphora ſumpta ab iis qui è cera ſive argilla fingunt imagines.

Serere ne dubites. Columella.

Quo monemur, ne quando pigeat ejuſmodi rerum aliquid moliri, è quibus nihil omnino diſpendii, ſed plurimum emolumenti poſſit proficiſci: ſi non in præſens, certè in poſterum, ſi non nobis, at ſaltem poſteris.

Qui arat olivetum. Idem.

Colum: lib. VI. de re Ruſt. Quin etiam, inquit, compluribus interpoſitis annis olivetum putandum eſt. Nam veteris proverbii meminiſſe convenit. Eum, qui aret olivetum, rogare fructum: qui ſtercoret, exorare: qui cædat, cogere. Huic adagio locus fuerit, ubi ſignificabimus fieri non poſſe, quin voto potiatur is, qui curam extremam impenderit.

Quid tandem non efficiant manus? Ariſtop.

Τί δῆτα χεῖρες οὐκ ἂν ἐργασαίατο;

Id eſt, Quid denique eſt, quod manibus effici haud queat? Admonet nihil eſſe rerum omnium, quod arte, quod induſtria non efficiatur.

Proba eſt materia ſi probum adhibeas artificem. Plautus.

A Plauto dictum in Pœnulo: Egregia quidem indoles, ſi rectè inſtituatur: Felix ingenium, ſi præceptor contingat idoneus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Sueton. *Artem quævis alis terra.*

Τὸ τέχνιον πᾶσα γαῖα τρέφει.

Id eſt, Artem quævis alit regio. Proverbialis ſententia, qua ſignificatum eſt certiſſimum viaticum eſſe eruditionem, aut artificium aliquod. Fertur etiam inter Græcorum ſententias hujuſmodi ſenarius:

Λιμὴν ἀτυχίας ἐστὶν ἀνθρώποις τέχνη. *Id eſt*,
Ars ipſa inopiæ portus eſt mortalibus.

Ex umbra in ſolem.

Ex umbra in ſolem educere, eſt rem prius abditam & otioſam in publicum & in communem vitæ uſum educere. Tranſlatum ab Athletis, quibus mos, ſolis & pulveris patientia confirmare corporis robur. Delicatorum autem eſt, in umbra latitare.

Cicero. *Manus pretium.*

M. Tullius actione in Verrem 3. Lapis aliquis cædendus & apparandus fuit, machina ſua. Nam illo non ſaxum, non materia advecta eſt: tantum operis & in iſta locatione fuit, quantum paucæ operæ fabrorum mercedis tulerunt, & manus pretium, machinæ. Manus pretium appellare videtur mercedem, non quæ datur pro materia, ſed quæ artis nomine debetur Architecto. Detorqueri poterit in eos, qui inſtitutione formant ad virtutem, aut corrumpunt diſcipulos.

Plutarc. *Muli mariani.*

Muli Mariani, caſtrenſi proverbio dicti ſunt varicoſi milites, qui ex C. Marii ducis inſtituto, in furca, tabella interpoſita, ſua onera portare conſueverunt. Feſtivius erit, ſi detorqueatur in hominem immenſo ſtudio aut perpetuis negotiis vehementer diſtrictum.

INFACUNDIA.

Suidas. Βατταρίζειν.

Dicebantur vulgò, qui balbutirent, quibuſque hæſitans eſſet & impedita lingua. inde tranſlatum ad eos, qui nugas deblaterant. Vnde battariſmon nugacitatem vocant, vocem à Batto quopiam Thebano mutuati, cui vox fuerit exilis, linguaq; parum articulata.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Canere ad myrtum. Ἄιδειν πρὸς μυῤῥίνην. Plutarc.

Ad myrtum canere. Proverbio jubebatur imperitus literarum & infacundus, quique non poſſit apud eruditos loqui. Hinc ſumpta metaphora, quod apud veteres mos eſſet, ut in conviviis ſinguli ſuam cantionem canerent: quod ſi quis citharam accipere recuſaſſet, utpote, muſices ignarus, is per jocum accepto ramo laureo ſeu myrteo, cogebatur ad eum canere.

Ialemo frigidior. Ἰαλέμου ψυχρότερος.

De cantione, oratione, argumento, joco, aut ejuſmodi re quapiam ſupra modum frigida, rectè dicetur. Quidam ajunt Ialemon lugentis vocem eſſe. Nam Ἰαλεμίζειν Græci dicunt pro complorare.

Pejus Babys tibia canit. Κάκιον Βάβυς αὐλεῖ.

Id eſt, Pejus Babys cantat. Hoc adagium dici conſuevit in eos, quorum exercitatio ſemper vergit in pejus. Quod genus ſunt Oratores quidam, qui quo diutius dicunt, hoc dicunt indoctius. Ferunt Babyn fratrem fuiſſe Marſyæ, qui non veritus eſt ipſum Apollinem ad canendi certamen evocare. A quo cum eſſet victus Apollo, Babyn adeo contemſit, ut eum ne ſupplicio quidem dignum exiſtimaret, ſed ſuæ potius inſcitiæ judicaret relinquendum.

INFORTUNII SIVE EXITII.

Aſinus inter ſimias. Ὄνος ἐν πιθήκοις. Aul. G.

Vbi quis incidit in homines naſutos & contumelioſos, ipſe ſtolidus à quibus impune irrideatur. Quin & hodie ſimile quiddam dicunt: Noctua inter cornices, ubi ſtupidior aliquis in homines petulantes ac dicaces incidit.

Novacula in cotem. Ξυρὸς εἰς ἀκόνην.

Dici ſolitum in hos, qui fortè in eas res inciderunt, in quas minimè volebant. Siquidem novacula, ſi in molle quippiam inciderit, diſſecat: ſi in cotem, retunditur.

Victus ſpinoſus. Suidas.

Βίος ἀκανθώδης. *Id eſt*, Vita ſpinoſa, aſpera, dura

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

ac priſca, qualem agebant illi, quibus glandes erant loco placentarum. Suidas conjungit hoc Atticis proverbiis, quibus mollem ac delicatam vitam declaramus, veluti contrarium. Idem indicat eodem ſenſu dici, *βίον ἀβίωτον, Id eſt*, vitam non vitalem, hoc eſt; triſtem & inſuavem. Nam Latinis interdum vivere dicuntur, qui non ſpirant tantùm, ſed qui genialiter vivunt. Contra Græcis ἀβιώτως ἔχειν dicuntur, quibus deſunt vitæ præſidia. Poteſt intelligi & de Atticis facultatibus.

Plautus. *Hodie nihil ſuccedit.*

Plautinus Amphitryo in ſui nominis fabula citat adagii titulo: Nihil eſt, ut dici ſolet, quod hodie benè ſuccedat mihi. Alluſit autem ad vulgi ſuperſtitionem, cui quidam dies credebantur rebus gerendis auſpicati, quidam infelices. Quod ſi unum atque alterum parum ſucceſſit ex ſententia, hinc æſtimantes totum diem, dicunt, Hodie nihil ſuccedet, & ab omnibus negotiis abſtinent.

Homer. *Tempeſtas rerum.*

Cum ſignificabimus magnam rerum confuſionem, uti licebit his verſibus Homericis, quos uſurpat M. Tullius lib. Epiſt. ad Q. Fratrem. 3.

Ἤματ᾽ ὀπωρινῷ ὅτε λαβρότατον χέει ὕδωρ
Ζεύς. ὅτε δή γ᾽ ἄνδρεσσι κοτεσσάμενος χαλεπήνῃ.

Id eſt,

Menſibus autumni vehementem Juppiter imbrem
Effundit, cum ſuccenſens mortalibus inſtat.

Aqua & terra reddamini.

Ὕδωρ καὶ γαῖα γένοισθε.

Id eſt, In terram vertamini aquamque, pro eo quod eſt, Redigamini in nihilum ac pereatis. Hemiſtichium eſt Homericum.

Suidas. *Aſinus inter apes.* Ὄνος ἐν μελίτταις.

Dici ſolitum, ubi quis infeliciter incidit in homines improbos atque importunos.

In apes irruiſti. Εἰς μελίττας ἐκώμασας.

Vbi

ubi quis, præter opinionem in ingens agmen, velut examen malorum immergitur.

Dicas tria ex curia.

Εἴποις τὰ τρία παρὰ τῆς αὐλῆς. Zenod.

Antiquitus, qui judicum ſententiis fuiſſent ad capitale ſupplicium condemnati, priuſquam ad mortem ducerentur, ea facultas concedebatur, ut vino ciboque expleti, tria quædam quæcunque lubitum eſſet, dicerent. Quæ ſimul atque dixiſſent, promulgata damnatione producebantur ad ſupplicium.

Ad aquam malus. Ἐφ᾽ ὕδωρ κακός. Idem.

In infimæ ſortis homines dicebatur, ac ſordidiſſimis quæſtibus addictos, propterea quod antiquitus infames habebantur, multoque omnium contemptiſſimi, qui litigantibus aquam ſubminiſtrabant. Veteres enim ad clepſydrarum menſuram in judiciis dicere ſoliti erant.

Canis in vincula. Κύων ἐπὶ δεσμά.

Dicebatur, ubi quis ſeipſum in ſervitutem, aut in malum alquod injiceret. Sumptum à canibus ultro ſe præbentibus vinciendos cibi lenocinio.

Mitte in aquam. Βάλλ᾽ ἐς ὕδωρ. Plutarc.

Hoc eſt, Aufer è medio. Dicitur in hominem, vel in rem exitio dignam. Tractum à ſupplicio quorundam, qui in profluentem aut mare præcipitabantur.

Ad Cynoſarges. Ἐς Κυνόσαργες.

Erat Cynoſarges locus in Attica quiſpiam, in quo nothi ſpuriique exercebantur. Vnde vel contumeliæ cauſa dicebantur εἰς κυνόσαργες, velut in ſpurium: vel imprecando: quaſi dicas: In malam crucem.

Ad corvos. Βάλλ᾽ ἐς κόρακας. Ariſtop.

Id eſt, Abi ad corvos. Perinde valet quaſi dicas: Abi in malam crucem, in malam rem, atque exitium. Ariſtophanes: Ocyus hinc ad corvos abeas.

In lapidicinas. Εἰς λατομίας. Lucian.

Quum ſignificamus quempiam è medio tollendum, & in rem malam aliquo auferendum. Natum à Philo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

xeno Poëta dithyrambico, qui quum Dionyſii tyranni poëmata non probaret, utpote indocta, in lapidicinas ab eo detruſus eſt.

In puteo cum canibus pugnare.

Ἐν φρέατι κυνὶ μάχεσθαι.

Dici ſolitum, ubi cuipiam negotium incidit cum homine rixoſo & contentioſo, à quo ſe nequeat extricare.

Ariſtop. *In beatam.* Βάλλ' εἰς μακαρίαν.

Id eſt, Aufer te in beatam, pro eo quod eſt, in malam rem. Pauſanias refert Macariam eſſe paludem in Marathone, in qua magna vis Perſarum perierit, ignoratione viarum in ipſa prolapſa.

Diogen. *In Orci culum incidas.* Ἀΐδου πρωκτῷ περιπέσοις.

Id eſt, in Orci culum incidas. Sermo perniciem & extremum exitium imprecantis.

Charontis janua. Χαρώνειος θύρα.

Id eſt, Charonica janua. De imminente capitis periculo, ſive de re magnopere triſti. Sic enim antiquitus appellabatur una è carceris januis, per quam damnati judicum ſententiis ad ſupplicium educebantur.

Gellius. *Aurum habet Toloſanum.*

In eum qui magnis ac fatalib. afficitur malis, novoq; ac miſerando exitio perit. Nam cum oppidum Toloſanum in Gallia Q Cepio Conſul diripuiſſet, multumq; auri in ejus oppidi templis fuiſſet, quiſquis ex direptione aurum attigit, miſero cruciabiliq; exitu periit.

Equum habet Sejanum.

Olim proverbio dicebatur in calamitoſum, & ad extremam inopiam redactum.

Tragicum malum. Τραγικὸν πάθος.

Tragicum malum, dicetur ingens, cujuſmodi finguntur in Tragœdiis.

Diogen. *Muſtelam habet.* Γαλῆν ἔχει.

In eum quadrat, cui omnia ſunt inauſpicata, tanquam fatis ac diis iratis, ut ajunt. Olim creditum eſt, hoc animal inauſpicatum infauſtumque eſſe iis, qui haberent, domique alerent.

Ca-

Cadmea victoria. Κάδμειος νίκη

Sunt qui Cadmeam victoriam appellabant infelicem, etiam ipſis victoribus.

Fortunatior Strobilis Carcini. Suidas.

Εὐδαιμονέστερος Καρκίνου Στροβίλων.

Ironia proverbialis in infelicem & improbum. Carcinus Poëta quiſpiam fuit, cujus filii dicti ſunt Strobili. Locus autem ſumptus eſt à nominum alluſione. Nam Græcè Carcinus cancrum, Strobili cochleas ſignificant. Utrumque genus diſtortum ac fœdum.

Iſſa. Ἴσσα. Idem.

Iſſa proverbialis erat acclamatio in eos, quibus ζ litera ſorte cecidiſſet, quique modis omnibus eſſent infortunati. Conjectare licet eam literam in ſortibus inauſpicatam fuiſſe.

Genius malus.

Adagium apparet è priſcorum opinione profectum, qui ſingulis binos genios attribuunt, quos dæmones vocant: quorum alter perniciem nobis moliatur, alter juvare ſtudeat.

Vel hoſti miſerandus.

Eſt hyperbole. Nam hoſtis non facile commovetur miſericordia, Confine illi: Quod vel ipſe probet Momus.

Mala ultrò adſunt.

Idem & vulgo dicitur: Mala ultrò adeſſe, vel invocata.

Per medium annulum traharis oportet. Ariſtop.

Διὰ δακτυλίου δεῖ σε ἑλκυσθῆναι.

Id eſt, Per annulum trahendus es. In eum quadrabit, qui ſit vehementer extenuato gracilique corpore, ſeu morbo, ſeu cura, ſeu ſtudio, ſeu qua alia re. Equidem opinor adagium eſſe natum à luſu, quo ovum aceto maceratum, per annulum trahitur.

E tribus malis unum. Τῶν τριῶν κακῶν ἕν. Menand.

Id eſt, Trium malorum unum. Sumptum à Theramene, qui cuidam è tribus malis unum indixerit, è qui-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

bus, quod vellet, eligeret. Sunt qui dicant iis, qui ſententia capitali damnati fuiſſent, tria ſolere deferri, gladium, laqueum, & aconitum.

Extrema extremorum mala.

Ἐσχάτων ἔσχατα κακὰ διαπέπρακται.

Id eſt, Extrema extremorum mala acciderunt. Hunc ſermonis typum Græci videntur ab Hebræis mutuò ſumpſiſſe, qui vehementiam & ἐπίτασιν ejuſdem dictionis congeminatione ſignificabant. Apud Hieremiam: Ficus bonas, bonas: & ficus malas, malas: cum valde bonas & valde malas velit intelligi.

Ogygia mala. Ὠγύγια κακά.

Rectè dicentur vel ingentia vel antiqua. Nam utrumque Græcè ſignificat Ogygium.

Plato. *Diolygium malum.* Διωλύγιον κακόν.

Id eſt, Ingens malum. Dicitur de eo, qui malo quopiam ingenti ac diuturno tenetur.

Suidas. *Labore laborioſus.* Πόνῳ πονηρός.

Ipſa figura hyperbolen habet laboris immodici. Eſt autem jocus ob amphibologiam vocis; Πονηρὸς enim Græcis ut laborioſum ac miſerum, ita ſignificat & malum aſtutumque.

Lemnium malum. Λέμνιον κακόν.

De malis immenſis ac miſerandis. Hinc natum adagium putant, quod aliquando Lemniæ mulieres graveolentia maritorum offenſæ, eos univerſos ſuſtulerunt auxilio Thoantis: cujus rei meminit & Euripides in Hecuba.

Idem. *Magnetum mala.* Μαγνήτων κακά.

De malis ingentibus dictum videtur, aut iis quæ in autores ſuos recidunt. Sumptum apparet ab hiſtoria, in qua in Magnetibus afflictis Suidas meminerit, in quæ feruntur incidiſſe violato numine quopiam.

Homer. *Malis mala ſuccedunt.*

In eum, qui variis exercetur fortunæ incommoditatibus, nunc morbo, nunc rapinis, nunc aliis atque aliis malis, conveniet illud Homeri:

Tra-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Tradebat Notus hunc Boreæ quandoque vehen-
dum,
Nunc rurſum Zephyro tractandum tradidit Eurus.

Tænarium malum. Ταινάρεον κακόν.

i quid crudelius ſævitum eſſet in famulos. Tenarium ıalum vocabant, propterea quod olim Lacedæmonii ıptivos, qui in Tænarium confugerant, reductos, ıpitis affecerunt ſupplicio. Eſt autem Tænarius op-idum quoddam Laconicæ, cujus incolæ Tænaritæ ocantur.

Tam perit, quàm extrema faba. Feſtus. Pomp.

ropterea quod extremæ fabæ plerunque aut prote-antur, aut decerpantur à prætereuntibus. Quadra-ıit igitur in hominem ſeu rem, omnibus omnium in-uriis expoſitam.

Vivus videnſque. Terent.

Quod in Eunucho dixit Terent. Vivus, vidénſque per-o, id M. Tull. indicat proverbiali figura dictum eſſe n oratione pro P. Seſtio. Uſurpat & aliquot locis D. Hieron.

Ilias malorum. Ἰλιὰς κακῶν. Cicero.

De calamitatibus maximis ſimul & plurimis: propter-ea quod in Iliade Homerica nullum mali genus non recenſetur.

Lerna malorum. Λέρνη κακῶν.

De malis plurimis ſimul in unum congeſtis & accu-mulatis. Strabo commemorat Lernam lacum fuiſſe quempiam Argivorum ac Mycenorum agro commu-nem, in quem cum paſſim ab omnibus purgamenta deportarentur: vulgo natum proverbium λέρνη κακῶν, *Id eſt*, Lerna malorum. In hoc lacu poëtæ fingunt hy-dram illam ſeptem capitum conſtitiſſe, quam Hercu-les confecerit.

Semper Ilio mala. Ἀεὶ Ἰλίῳ κακά. Athenæ.

De vehementer calamitoſis & afflictis. Trojanorum excidium poëtis multa Tragœdiarum argumenta mi-niſtravit, atque hinc proverbium. Stratonicus rogatus cur nollet apud Ilienſes vivere? reſpondit: Semper Ilio mala.

Sy-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Athen. *Sybaritica calamitas.* Συβαριτικὴ συμφορά.

Id eſt, Sybaritica clades. Quemadmodum Sybaritæ perierint, deque calamitate & luxu eorum permulta retulit Athenæus. Quadrabit adagium in eos qui neglectu deorum, aut ob intemperantem luxum ſubvertuntur.

Plautus. *Mare malorum.* Κακῶν θάλασσα.

Dici ſolitum de calamitatibus immenſis & omnigenis. Inde ſumptum, quod mare res quædam eſt infinita, vel quod infinitis ærumnis abundat.

Ariſtid. *Alio relinquente fluctu, alius excipit.*

Non incommodè deflectetur ad incurſus malorum, cum (ut ferè fit) calamitas calamitati ſuccedit, juxta illum proverbialem verſiculum:

Fortuna obeſſe nulli contenta eſt ſemel.

Cyrbes malorum. Κύρβεις κακῶν.

De vehementer improbis & omni facinorum genere contaminatis. Apud Athenienſes tabulæ quædam erant quadræ, in quibus leges deſcriptæ proponebantur, præterea varia delinquentium pœnæ. Has illi κύρβεις appellant; apud Lucianum ἄξονες dicuntur.

Malorum theſaurus. Θησαυρὸς κακῶν.

Extat inter Græcanicas ſententias ſenarius:

Plautus. Θησαυρός ἐστι τῶν κακῶν κακὴ γυνή.

Theſaurus eſt mulier malorum, ſi mala eſt.

Malorum Panegyris. Κακῶν πανήγυρις.

De malis agminatim ingruentibus, & invicem ſibi ſuccedentibus. Panegyris dicebatur ſolennis ille populi conventus, ad ludos feſtos celebrandos.

Ariſtop. *Per tenebras quæ apud quercum.*

Τὸ περὶ δρυῶν σκότος.

De ingenti ac fatali calamitate dicebatur.

Plutarc. *Graviora Sambico patitur.*

Δεινότερα Σαμβίκου πάσχει.

Id eſt, Atrociora Sambico patitur. In eos qui cruciatibus exquiſitis torquentur, aut quibus inſignia mala accidunt. Sambicus quiſpiam Eleus, unà cum ſociis aliquot

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

iquot non paucas apud Olympia æreas ſtatuas con-
dit, vendiditque. Deinde majora etiam auſus, Dia-
æ præſidis templum diripuit. At ille mox compre-
enſus, dum ſocios prodere recuſat, annum perpe-
uum exquiſitis cruciatibus dilaceratus eſt, inter quos
iam animam efflavit.

Malo aſino vehitur. Ἐπ' ὄνου πονηρᾶς ὀχούμενοι.

Mala aſella vehi dicuntur, quibus res ſunt parum ſe-
undæ: Felices enim egregiis equis inſidere gaudent.

Quæ ex antiqua. Τὰ ἐκ παλαιᾶς.

d eſt, Quæ ex antiqua, ſubaudiendum, Tyro. Perinde
alet, quaſi dicas ſummam moleſtiam extremumque
nalum. Nam ſignificabant tantum malorum, quan-
um antiqua Tyrus pertuliſſet.

Miſerior monomachis.

Τῶν μονομαχούντων ἀθλιώτερος.

d eſt, Miſerior his, qui monomachiam exercent. Nam
ii duriſſima lege committuntur, ut aut alter, aut u-
erque pereat. Hos Latini vocabant gladiatores. Quo
ſpectaculo cum nihil poſſit immanius eſſe, tamen
olim Romanis erat in deliciis.

Cujuſmodi portento me involvit fortuna. Zenod.

Οἵῳ μ' ὁ δαίμων τέρατι συγκαθεῖρξεν.

Id eſt, Cujuſmodi portento me implicuit fortuna.
Dici conveniet, ubi negotium incidit cum homine
moroſo, difficilique; cum quo non queas vivere, nec
à quo te poſſis extricare.

My ſortitus es. Ἔλαχες τὸ Μ.

Id eſt, M. litera tibi ſorte obtigit. Ænigma in ſtultos.
Nam Græce Μωροὶ hanc initialem habent.

Nefaſti dies. Ἀποφράδες ἡμέραι.

Olim vocabantur inauſpicati, & quibus publica non
licebat agere. Unde receptum, ut homines inviſos ac
deteſtandos ἀποφράδας appellarent.

Servabis bovem. Βουκολήσεις.

Id eſt, Bubulcus eris, Hoc velut ænigmate ſignifica-
bant exilium.

Inus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Zenod. *Inus dolores.* Ἰνοῦς ἄχη.

Ino Cadmi filia ex Athamante duos perperit filios, Learchum & Melicertam: Præterea filiam Eurycleam. Athamas autem verſus in inſaniam, reliquos liberos arcu percuſſit, occiditque. Ino una cum Melicerta ſeſe in mare abjecit. Hinc ortum adagium, ut intolerandum & exanimantem (ut ita dixerim) dolorem ſignificantes, dicerent Ἰνοῦς ἄχη. Nam ἄχος propriè dolor dicitur apud Græcos, qui prorſus obſtupefacit, ſuique ſenſum adimit homini.

Niobes mala. Νιόβης πάθη.

Id eſt, Niobes dolores. De maximis & acerbiſſimis malis dicebatur. Hanc enim fabulæ narrant poſt occiſos liberos, quos permultos habebat, præ dolore in ſaxum converſam fuiſſe.

Antiopæ luctus. Ἀντιόπης θρῆνος.

Dici conſuevit, ubi quis innumeris calamitatibus affligitur, deinde malis eximitur. Natum adagium ab Antiopæ fabula.

Ariſtot. *Cythnicæ calamitates.* Κυθνώδεις συμφοραί.

Ariſtoteles citat, Cythnios uſque adeo divexatos afflictoſque fuiſſe ab Amphitryone, ut in proverbium abierint: Cythnus ex inſulis Cycladibus una, contra Dryopidem ſita.

Zenod. *Cyrnia jactura.* Κυρνία ἄτη.

Id eſt, Cyrnium malum. De magnis diſpendiis & expilationibus dicebatur. Cyrnus inſula quæpiam eſt è regione Apuliæ, in qua eſt mellis ſumma copia. Hæc olim navigantibus erat inacceſſa, propter prædonum ac piratarum circa illam frequentiam,

Argi collis. Ἄργου λόφος.

Ubi quis ingentibus malis eſſet implicitus. Poteſt accommodari vel ad locum, vel ad negotium variis obnoxium calamitatibus. Natum ajunt à colle quodam, cui cognomen Argi, frequentibus homicidiis ac latrociniis infami.

Archidamicum bellum.

Ἀρχι-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Ἀρχιδάμιος πόλεμος.

De bello ſævo crudelique dicebatur, epitheto ſumpto ab Archidamo duce Lacedæmoniorum, qui maximis copiis impreſſionem fecerit in Atticam, eamque decem annis divexarit. Proinde cum funditùs tollerentur omnia, bellum Archidamicum dicebatur.

Ægypti nuptiæ. Αἰγύπτου γάμος.

Inauſpicatæ & infelices dicebantur. Sumptum à notiſſima fabula Ægypti, qui filios quinquaginta, totidem fratris filiabus maritos dedit. At hi, præter unum, omnes à ſponſis jugulati ſunt.

Militavit cum Eraſinade. Suidas.

Ἐστρατήγησε μετ' Ἐρασινάδου.

Vulgò per jocum dicebatur de his, quibus res undequaque malè procederent.

Excubias agere in Naupacto. Zenod.

Φρουρῆσαι ἐν Ναυπάκτῳ.

Id eſt, Excubare Naupacti. Achivi capta Naupacto, Pauſaniam excubiis cuſtodiæque præfectum interfecerunt. Unde res in jocum vulgi videtur abiiſſe adverſus eos, qui pereunt ignavia ſua, aut qui munus odioſum ac plenum diſcriminis adminiſtrant. Herod.

Lemnia manu. Λημνίᾳ χειρί.

Dictum pro eo quod eſt, nefaria, impia, crudeli.

Lepus apparens infortunatum facit iter. Suidas.

Φανεὶς ὁ λαγὼς δυστυχεῖς ποιεῖ τρίβους.

Id eſt, Inauſpicatum iter obvius facit lepus. Vulgò creditum etiam his temporibus, occurſum leporis omen eſſe parùm felix iter ingreſſis. Torqueri poteſt ad interventum cujuſpiam, qui videatur incommodum aliquod allaturus. Horat.

Minxit in patrios cineres.

Qui intemperiis ageretur, cuique cuncta cederent infeliciter, in patrios cineres minxiſſe dicebatur. Antiquitus enim paterni ſepulchri ſumma fuit religio.

Rupta anchora. Κράδης ῥαγείσης.

Id eſt, Rupta crada. Dicebatur de his, qui repentè

tanquam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

tanquam magnum quiddam facturi prodiiſſent: deinde falſa omnium expectatione, turpiter & indecorè ſeſe geſſiſſent in negotio. Porrò crada hoc loco non ficulnum ramum indicat, ſed uncum illud æs, quo vincti tenebantur actores in machina.

Commune naufragium.

Κοινὸν ναυάγιον τοῖς πᾶσι παραμύθιον.

Id eſt, Commune naufragium omnibus ſolatium. Multò facilius fertur malum, quod nobis eſt cum omnibus, aut cum multis commune.

Æſchin. *Obedientia felicitatis mater.*

Πειθαρχία γάρ ἐστι τῆς εὐπραξίας μήτηρ.

Principis eſt, conſulere ſaluti civium, id conatur bonis æquis legibus. Populi eſt his obtemperare, ſi velit eſſe felix. Sed utinam non eſſent Joves ὀλέθριοι, quibus uxor eſſet ἅρπυια & filia δυστυχία.

INGENII MALITIA ET INSTITVTIO.

Lupus pilum mutat, non mentem.

Ὁ λύκος τὴν τρίχα, οὐ τὴν γνώμην ἀλλάττει.

Id eſt, Lupus pilum, non ingenium mutat. Senecta canitiem adfert improbis, non item aufert malitiam. Caneſcunt enim lupi velut & equi, more hominum per ætatem.

Horat. *Naturam expellas furca tamen uſque recurret.*

Senſus eſt: Haud facile dediſci, quæ nobis natura penitus indidit, atque inſevit. Ducta eſt metaphora à ramis, qui appoſita furca torquentur alio, quam natura poſuerat.

Lignum tortum haud unquam rectum.

Ξύλον ἀγκύλον οὐδέποτ' ὀρθόν.

Id eſt, Nunquam rectum tortile lignum. Diſtorta pravaque ingenia vix unquam ad bonam frugem traducuntur.

Æthiops non albeſcit. Αἰθίοψ οὐ λευκαίνεται.

Id eſt,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Id eſt, Æthiops non candeſcit. De iis dici ſolitum, qui nunquam mutaturi ſunt ingenium.

Qui ſemel ſcurra, nunquam pater familias. Porphyr.

Senſus eſt, Eum quem ſemel depuduerit, quique contempta fama ſcurram agere cœperit, vix unquam ad bonam frugem redire.

Podex lotionem vincit. Ariſtop.

Πρωκτὸς λουτροῦ περιγίνῃ.

Id eſt, Podex lotionem vincit. In eos, qui ſeſe in malum aliquod adigunt, propterea quod ea corporis pars etiamſi lavetur, ſemet rurſum inquinat, ita ut ipſa ſit in cauſa quò minus lavari poſſit.

Occaſione duntaxat opus improbitati, vel malitiæ. Idem.

Quadrabit in nocendi cupidos, qui ne temere læſiſſe videantur, cauſas prætexunt. Malefacere qui vult, nuſquam non cauſam invenit. Vulgò dicitur apud noſtrates: Facile fuſtem invenerit, qui cupit cædere canem.

Salivam imbibere. Hieron.

Sumpta metaphora ab infantibus, quibus præmanſum cibum in os inſerunt, non ſine ſaliva, cui quum aſſueverint nihil jam illis ſapit, quod ab illius primæ ſalivæ guſtu diverſum ſit.

Quo ſemel eſt imbuta. Horat.

Horatius: Quo ſemel eſt imbuta recens, ſervabit odorem Teſta diu. Proinde recte monet Fabius, ut ſtatim optima diſcantur, propterea quod nihil hæret tenacius, quam id quod rudibus annis perceperimus.

INGRATITUDO.

Ingratitudo vulgi.

Qui ſignificabit ſibi moleſtam ingratitudinem, quòd intelligat ſuperiorum officiorum nullam haberi rationem, non inconcinniter uſurpaverit illud ex Odyſſeæ. ε. quod idem eſt & in aliis locis:

Μή τις ἔτι πρόφρων ἀγανὸς, καὶ ἤπιος ἔστω,

Σκη-

Σκηπτοῦχος βασιλεὺς μηδὲ φρεσὶν αἴσιμα εἰδώς,
Ἀλλ' αἰεὶ χαλεπός τ' εἴη καὶ αἴσυλα ῥέζοι. *Id eſt*,
Poſt hac ne placidus ſit quiſquam, neve benignus,
Nec mitis, juſtique tenax rex ſceptriger unquam:
Sed ſemper ferus eſto, & ſemper iniqua patrato.

Vivum noveris.

Antea retulimus vivorum meminiſſe oportere: Id meretricula in Truculento detorquet in alium ſenſum, amatorem pro mortuo ducens, qui deſierat eſſe dando. Dum vivit, inquit, hominem noveris, ubi mortuus eſt, quieſcas: Te dum vivebas, noveram. Pecunia juxta Heſiodum, anima eſt mortalibus, ea amiſſa, exanimis eſt homo.

Theocr.

Ale luporum catulos.

Theocritus in Hodœporis:

Θρέψαι καὶ λυκιδεῖς, θρέψαι κύνας ὥς τε φάγωντι.

Id eſt, Paſce canes qui te lanient, catuloſque luporum. In eos, qui læduntur ab iis, de quibus benè meriti ſunt, aut in ingratos.

Menand.

Aries nutricationis mercedem perſolvit.

Κριὸς τροφεῖα ἀπέτισεν.

Id eſt, Aries alituram rependit. Quadrabit, ubi quis pro benefactis maleficium reponit. Aries ipſos, quorum opera nutritus eſt aut etiam nutritur, cornibus inceſſit.

Qui canem alit externum.

Ὃς κύνα τρέφει ξένον, τούτῳ μόνον λίνος μένει.

Id eſt, Qui canem alit peregrinum, huic præter funem nihil ſit reliqui. Qui beneficium collocat in ingratum, perdit operam. Nam canis alienus relicto fune, quo alligatur, priſtinum dominum repetit.

Pythag.

Hirundines ſub eodem tecto ne habeas.

Ὁμωροφίους χελιδόνας μὴ ἔχειν.

Hoc eſt, Hirundines ne habeas ſub eodem tecto. D. Hieronymus interpretatur abſtinendum à commercio garrulorum & ſuſurrorum. Rectè Pythagoras convicto-

ictorem ingratum parumque firmum hirundinis ſymbolo monuit ablegandum, &c.

Pro beneficentia Agamemnonem ulti ſunt Achivi.

Ἀντ' εὐεργεσίας Ἀγαμέμνονα τίσαν Ἀχαιοί.

Id eſt, Pro meritis malè tractarunt Agamemnona Graji. Dicebatur in ingratos, qui pro ſummo beneficio ſummum remetiuntur maleficium. Agamemnon enim tot exhauſtis laboribus in expugnanda Troja pro dignitate Græciæ, domum reverſus, veſte inexplicabili involutus, interfectus eſt à Clytemneſtra, auxiliante Ægyſtho adultero.

Pro perca ſcorpium. Ἀντὶ πέρκης σκορπίον.

Ubi quis optima captans, peſſima capit. Nam perca piſcis eſt vel maximè laudatus. Scorpius lethalis: eſt & piſcis hujus nominis contempti ſaporis.

Nemo benè merito bovem immolavit, præter Pyrrhiam. Plutarc.

Οὐδεὶς εὐεργέτῃ βοῦν ἔθυσεν ἀλλ' ἢ Πυῤῥίας.

Id eſt, Nemo bovem immolavit bene merito, niſi Pyrrhias. Hoc proverbio quondam utebantur, ſi quando quis extitiſſet homo inſigniter gratus, qui beneficium acceptum ampliter repenſaret. Accommodabitur & in vulgatam mortalium ingratitudinem; adeò ut vix unum reperias, qui meminerit officii. Non abludit hinc exemplum Euangelicum, quo è decem lepra, Chriſti beneficio, liberatis, unus duntaxat reverſus eſt, qui gratias egerit.

Simul & miſertum eſt & interiit gratia. Zenod.

Ἅμ' ἠλέηται καὶ τέθνηκεν ἡ χάρις.

Id eſt, Simul & miſertum eſt, interiitque gratia. Senarius dici ſolitus in ingratum, qui ſimul atque levatus eſt malis, deſinit meminiſſe beneficiorum ejus, cujus opera reſtitutus eſt. Plautus: Si quid juves, pluma levior gratia: ſi quid offendas, plumbeas iras gerunt.

In ſenem ne quod collocaris beneficium. Ariſtot.

Γέρον

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Γέροντα μηδέποτε μηδὲν χρηστὸν ποιεῖν.

Id eſt, Ne quid unquam beneficii collocaris in ſenen
Diciturque hodie vulgò: Neque in ſenem, neque i
puerum collocandum eſſe beneficium, propterea quo
alter non refert, alter non meminit.

Hoſtis non hoſtis. Ἀπόλεμος πολέμιος.

Id eſt, Citra bellum hoſtis dicitur, qui nulla laceſſitu
injuria, tamen quæ ſunt hoſtium facit, aut qui paci
obtextu facit hoſtilia.

Arietis miniſterium. Κριοῦ διακονία.

Id eſt, arietis miniſterium. Dici ſolitum de officio i
ingratum collocatò. Siquidem aries cornibus feri
paſcentem.

INGRATA OB VETUSTATEM.

Plautus. *Piſcis nequam eſt niſi recens.*

Dicitur peculiariter in hoſpitem aut vulgarem amicum, qui primo quidem adventu non ingratus eſt, cæterùm ante triduum exactum putet. Plautus: Quaſi piſcis itidem eſt amator lenæ: nequam eſt, niſi recens.

Plutarc. *Piſcis repoſitus.* Ἀποκείμενος ἰχθύς.

Id eſt, Repoſitus piſcis. In proverbium abiiſſe videtur adverſus eos, qui nihil ſervant in poſterum. Nam piſces olim in deliciis erant. Et prudentiæ eſt, è cibis ſemper aliquid habere ſepoſitum, quo ſubitum excipiat hoſpitem.

Antiquiora dipthera loqueris.

Ἀρχαιότερα διφθέρας λαλεῖς.

Id eſt, Antiquiora diphthera loqueris. In eos quadrat qui nugas narrant, aut de rebus nimium priſcis & jampridem obſoletis. Siquidem ajunt diphtheram pellem fuiſſe ejus capræ quæ Jovem lactarit, in qua creditum eſt antiquitus, illum omnia ſcribere quæ fierent. Unde quæ nec in hiſtoricorum literis extarent,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

ent, nec in hominum memoria ſervarentur, ea velut x Jovis diphthera petita dicebantur.

A Nannaco. Ἀπὸ Ναννάκου. Steph.

d eſt, A Nannaco. Quum ſignificamus rem ab extrena uſque antiquitate repetitam. Nannacus rex ante Deucalionem fuiſſe narratur, qui diluvium futurum præviderit. Latini conſimili figura dicunt, ab Aboriginum ſeculo, repetita, & perinde quaſi cum Evandri natre loquaris. Non diſcrepat ab hoc: Antiquior Codro.

Res Cannacæ. Τὰ Καννάκου.

d eſt, Res, aut mala Cannacæ. Bifariam utebantur nac parœmia, vel de rebus ob vetuſtatem admiranlis, vel de lamentis & complorationibus miſeris, ac achrymoſis.

Antiquior quàm chaos & Saturnia tempora. Ibicus.
Χάους ἀρχαιότερος.

Id eſt, Antiquior quàm chaos. De re nimium priſca & obſoleta. Alludit adagium ad chaos, ad quod Poëtæ deorum ac rerum omnium originem referunt. Ovidius opificium mundi hinc auſpicatur, & Hebræi.

Per antiquum diem. Διὰ παλαιᾶς ἡμέρας.
De re admodum vetuſta & priſca. Finitimum huic. Magno Platonis anno.

Pellenæa tunica. Πελληναῖος χιτών. Diogen.

Id eſt, Pellenæa veſtis, De priſco cultu. Pellene pervetuſta Achaiæ civitas, Protei patria, in qua diverſæ veſtimentorum formæ fieri conſueverunt.

INITIUM LAUDATUM.

Operi incipienti favendum. Pindar.

Celebratiſſimum eſt, honos alit artes, & virtus laudata creſcit. Ita Pindarus Olympiacῶn lib. ſexto. Ἀρχομένου δ' ἔργου πρόσωπον χρὴ θέμεν τηλαυγές. In initio facinoris, oportet faciem illuſtrem addere: hoc eſt, favendum aliquid egregii facinoris aggredientibus, ſimul ut ipſis addatur animus, & alii ad æmulationem provocentur. At nunc plerique moleſtè ob-

ſtrepunt, ſi quis quid tentet eximium. Poteſt & hic ſenſus accipi: Qui famam affectat, hunc oportet ab egregio quopiam facinore auſpicari. Permagni ſiquidem refert, unde nominis ſumas exordia.

Pinda.

In hoc calceamento pedem habet.

Dictum ibidem & illud adagii forma: Ἴσω γὰρ ἐν τούτῳ πεδίλῳ δαιμόνιον πόδ᾽ ἔχων. *Id eſt*, Novit enim ſe in hoc calceamento fortunatum habere pedem, pro eo quod eſt: novit has laudes in ipſum competere. Olim magnæ delitiæ erant in ſoleis & calceis. Nam Pedion Græcis & calceamenti genus varium ac picturatum, dictum παρὰ τὸ τῷ ποδὶ περιειλεῖσθαι, eo quod pedi applicetur. Ut autem non omnis calceus convenit cuilibet pedi: ita nec quævis laus in quemvis congruit.

Tullius.

Veſtigium ponere.

Veſtigium ponere, pro attingere dixit M. Tullius libro de Finibus 5. Quanquam id quidem infinitum eſt in hac urbe: quacunque enim ingredimur, in aliquam hiſtoriam veſtigium ponimus. M. Tullius ejuſdem operis lib. 5. Quid enim? Sapientia pedem ubi poneret, non habebat, ſublatis omnibus officiis. Hic locus oſtendit elegantem uſum hujus metaphoræ in rebus animi. Sentit enim nullum eſſe locum ſapientiæ, ſi tollatur officiorum delectus.

Quum parvula eſt, bona videtur ſpina.

Μικρόθεν ἡ ἄκανθα ἀγαθὴ φαίνεται.

Cum puſilla eſt ſpina, bona videtur. Pueritia ſemper amabilis.

Primum Ægina pueros optimos alit.

De re quapiam, que melioribus initiis cœpta, paulatim ad deterius dilabitur, ut pleraque mortalium faciunt. Sumptum adagium ab Achille, Patroclo, Ajace, Neoptolemo, quod hi virtute præcelluerint, quum eſſent Æginetæ. Deinde labente morum integritate, malè cœperunt audire Æginetæ. Non diſſimile illi: Quondam fuere ſtrenui Mileſii.

Primùm Mars in filiis laudatus eſt.

Tà

Τὰ πρῶτα Ἄρης εἰς τοὺς παῖδας ἐπῃνεῖτο,
d eſt, initio Mars laudabatur ob filios. De iis, qui nitio ſpecimen aliquod indolis egregiæ præ ſe ferunt: leinde in alios paulatim degenerant mores. Quemad-nodum evenit Romanis olim ſtrenuis.

Κυαμοτρώξ.

d eſt, Fabarum arroſor. Dicebatur, qui in creandis nagiſtratibus vendebat ſua ſuffragia, eoque quæſtus gratia ſedulò verſabatur in comitiis. Prius quam re-pertus eſt uſus calculorum, quos Græci ψήφους appel-ant, ſuffragia nigris & albis fabis ferebantur. Unde abis victitare dicebantur, quibus hic erat quæſtus.

INJUSTITIA.

Stateram ne tranſgrediaris. Pythag.

Μὴ ζυγὸν ὑπερβαίνειν, *Id eſt*, Stateram ne tranſilias, hoc eſt, ne quid facias præter jus & æquum. Nam ſta-eram olim æquitatis ſymbolum habuiſſe vulgò, vel Doricum illud proverbium indicat: Σταχάνης δικαιότερος, *Id eſt*, trutina juſtior.

Malum lucrum, æquale diſpendio. Heſiod.

Μὴ κακὰ κερδαίνειν, κακὰ κέρδεα ἶσα ἄτῃσι.
Id eſt, Ne malè lucreris, mala lucra æqualia damnis. Non eſt lucrum, quod jactura bonæ mentis compara-tur. Pindarus: Quod præter juſtum eſt dulce, exitum babet amariſſimum.

INSALUBRITAS.

Herculanus morbus. Ἡράκλειος νόσος. Zenod.

Id eſt, Herculanus morbus. Hunc alii ſacrum, alii co-mitialem appellant. Eſt autem ex eorum numero, quibus nulla medicorum ope ſuccurri poteſt, pro-pterea quod divinitùs immitti creditur, eoque co-gnomen additum eſt, ſacro.

Herculana ſcabies. Ἡράκλειος ψώρα. Suidas.

Id eſt, Herculana ſcabies. De ſcabie jucunda, facile-que ſanabili, aut quæ deſideret Herculana, id eſt, cali-

da balnea. Equidem opinor dici poſſe in eos, qui multo ſtudio aliove labore valetudinem offenderunt, ut quibus aliquo laxamento opus ſit.

Terent. *Ipſa ſenectus morbus eſt.*

Terent. in Phorm. Nam in ſenibus, ut abſit morbus, ipſa ſenecta per ſe mala valetudo eſt. Homerus:

Viribus effœtum jam te premit aſpra ſenectus.

Verg. Subeunt morbi, triſtiſque ſenectus.

Φοβοῦ τὸ γῆρας, οὐ γὰρ ἔρχεται μόνον.

Metue ſenectam, non enim ſola advenit.

INSIDIÆ.

Homer. Βυσσοδομεύειν.

Frequenter eſt apud Homerum, pro eo quod eſt, alto pectore moliri quippiam & clanculum in animo ſtruere inſidias. Tranſlatum à fundamentis ædificiorum, quæ profundè jaciuntur.

Canis ad cibum. Κύων ἐπὶ σῖτον.

Id eſt, Canis ad cibum. De iis, qui in ſuum properant exitium. Qui canem volunt occidere, cibo oſtenſo alliciunt.

Δούρειος ἵππος.

Id eſt, Dureus equus. De clandeſtinis inſidiis dicebatur, aut ubi repentè complures apparerent, qui latebant antea. Sumptum ab equo Homerico, in quo Græcorum proceres abditi, repentè proſilientes, Trojam ceperunt. Hunc Homerus Durateum appellat.

Terent. *Ineſcare homines.*

Terent. In Adelph. Neſcis ineſcare homines. Ducta eſt metaphora ab iis, qui præfixo æri cibo, piſces alliciunt.

Simon. *Oportet omnibus corydalis.*

Πάσῃσι κορυδαλοῖσι χρὴ λόφον ἐγγενέσθαι.

Id eſt, Omnibus Galeritis oportet criſtam ineſſe. Nullum eſt mortalis ingenium, cui non ſit aliquando vitium admixtum: ceu perinde ſecundum hominis naturam eſt non carere vitio, ut galeritæ naturale eſt habere criſtam.

Tra-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Tragulam injicere. Plautus.

Plautus in Epid. Tragulam in te injicere adornant: Id eſt, dolum aliquem in te ſtruunt. Et ibidem. Neſcio quam fabricam facit. Huic ſimillimum in Moſtel. Pilum injeciſti mihi.

A tranſenna cibum petere. Idem.

A tranſenna cibum petere dicitur, qui periculo proximus eſt.

Cuniculis oppugnare. Ὑπονόμοις πολεμίζειν. Plutarc.

Id eſt, Cuniculis bellare dicitur, qui non aperta vi, ſed diſſimulanter ac dolis rem gerit. Contra qui palàm agit, quod agit, machinis agere dicitur. Plus Veneris habebit, ſi ad res animi transferatur: veluti, ſi quis dicat malos genios interdum oppugnare nos machinis, cùm palàm terrent ac illectant, interdum cuniculis, quoties falſa ſpecie pietatis imponunt, obrepuntque incautis.

Inter tranſennam inducere.

Eſt dolo fallere. Ab aucupiis ſumptum eſt, qui intra cancellos eſcam ſpargunt, inſidiantes aviculis. Unde & hodie qui dolo captus, intra tranſennam eſſe dicitur.

Pulchrè fallit vulpem. Suidas.

Παλεύει καλῶς τὴν ἀλώπεκα.

Id eſt, Decipit pulchrè vulpem, Apparet dictum in eum qui dolis captaret aſtutum, cuique fruſtra tenduntur inſidiæ. Nam παλεύειν, eſt arte illectare. At vulpem dolo circumvenire difficile eſt.

INSTANS.

Ante pedes. Terent.

Ante pedes eſſe dicitur, quod obvium, quodque vel præſens adeſt, vel imminet. Terent. Iſtud eſt ſapere, non quod ante pedes modò eſt videre, ſed etiam illa quæ futura ſunt proſpicere.

IN STUPIDOS.

Ede naſturtium. Ἔσθιε κάρδαμον.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

In ſocordem, ignavum, hebetem, ſtupidum, olim dicebant, propterea quod huic efficaciam ineſſe credant, erucæ contrariam: vim enim vigoremque animi ſuſcitare, Venerem coërcere: cùm illa è diverſo Venerem acuat, vim mentis hebetet.

Diogen. *Nihil ab elephante differs.*

Ἐλέφαντος διαφέρεις οὐδέν.

Id eſt, Ab elephante differs nihil. In magnos ac ſtupidos dicebatur, etiamſi primam ingenii laudem Plinius tribuit elephantis, ſed inter bruta. Verùm corporis moles, & formæ fœditas adagio locum fecit.

Sacer piſcis. Ἱερὸς ἰχθύς.

Id eſt, Sacer piſcis. Dicebatur cui nemo nocebat, ſed ſui juris erat. Per jocum dici poterit in hominem prægrandem, & in pretio habitum, cum ſit ſtupidus & infans.

Tanagræus cetus. Ταναγραῖον κῆτος.

Obeſum, ac prægrandi corporis mole ταναγραῖον κῆτος appellabant, à Tanagra Bœotiæ civitate, ad quam delatus cetus immani magnitudine proverbio locum dedit.

Ammia. *Loquax talpa.*

Homo nullius judicii, ſed tamen impendio verboſus loquax talpa dictus eſt populari convitio: nam talpæ noſtri, ut cæci ſunt, ita ſunt æquè muti.

Bos marinus. Βοῦς ἐνάλιος.

De magnis, inſulſis, & ad nihil utilibus, quales ſunt phocæ, tantùm paſcentes, nec operi, nec eſui utiles, contrà quàm boves terreſtres.

Nihil differs à Chærephonte.

Οὐδὲν διοίσεις χαιρεφῶντος τὴν φύσιν.

Id eſt, Nihil ore quicquam à Chærephonte diſcrepas. In macilentum pallidumque dicebatur. Chærephon enim tragœdiarum ſcriptor fuit. Is Heroclidarum res proſequutus eſt. Quoniam autem nocturnis lucubrationibus erat majorem in modum extenuatus confectuſque, vulgari joco taxatus eſt.

Mens

Mens non eſt in Centauris. Diogen.

Νȣ̃ς ȣ̓κ ἐνὶ Κενταύροισιν.

Id eſt, Mens non ineſt Centauris: In vecordes & ſtultos dicebatur, & qui conarentur quod efficere non poſſent. Nota eſt Centaurorum fabula.

Beccefelenus. Βεκκεσέληνος. Ariſtop.

Proverbio dicebatur ſtupidus, delirus, ſideratus, aut admodum ſenex. Beccus Phrygum antiquiſſima lingua panem ſignificat: σελήνη lunam. Unde Arcades, qui volunt mortalium omnium antiquiſſimi videri, προσέληνοι dicuntur, tanquàm antiquiores ipſa luna.

Saturni podex. Κρόνȣ πυγή. Diogen.

Id eſt, Saturni culus. De carnib. vetulis jamque mancis, & ſenſu vacantibus. Quicquid enim putre jam & effœtum intelligi volebant olim, id Saturnium vocabant.

Caput vacuum cerebro. Æſop.

Ὦ οἵα κεφαλὴ κὴ ἐγκέφαλον ȣ̓κ ἔχει.

Id eſt, O quale caput, & cerebrum non habet. De his, qui corporis ſpecie præcellunt, ingenio carentes. Natum ex Apologo Æſopico. Vulgò quoque vecordibus & inſipidis ajunt cerebro vacuum eſſe caput.

Margites. Lucian.

Margiten pro ſtupido dixit Lucianus: Sed exiſtimas te cum Margite quopiam loqui. Hunc ita deſcribit Homerus citante Ariſtotele: Hunc neque foſſorem voluerunt numina divûm Eſſe, nec agricolam, nec in ulla præterea re, Scitum aut egregium, Convenit cum illo Heſiodo: Nulla in parte utilis, qui nec ipſe ſapit, nec aliis obtemperat.

Rana Gyrina ſapientior. Plato.

Sumptum eſt adagium ab informi partu ranarum, quem Græci γυρίνȣς vocant à figura corporis in gyrum orbiculati: Porrò cum ranæ tribuitur loquacitas, quæ ſtoliditatis ſolet eſſe comes, minimum mentis ineſſe oportet gyrinis, quos vix deprehendas animal eſſe, niſi moverentur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Ovium nullus uſus.

Προβάτων οὐδὲν ὄφελος ἐὰν ὁ ποιμὴν ἀπῇ.

Id eſt, Ovium nulla utilitas, ſi paſtor abſit. Admonet adagium, ἀναρχίαν rem eſſe omnium pernicioſiſſimam. Nihil rectè faciunt miniſtri, niſi adſit hæres. Inutiles diſcipuli ſine præceptore.

Ariſtop. *Ovium mores.* Προβάτων ἦθος.

In ſtupidos ac ſtolidos jaci ſolitum. Nam ovium ingenium ſimplex ac ſtultum, & omnium quadrupedum inertiſſimum.

Tullius. *Fœnum eſſe. Ambroſia alendus.*

Utrunque proverbiali figura dixit M. Tullius, alterum in indoctos ac brutos homines, alterum in egregios, ut intelligas eos pecudibus, hos diis æquandos. Nam fœno victitant boves, ambroſia cibus eſt deorũ.

Athenæ. *Tibicines mente capti.*

Athenæus libro dipnoſophi. VIII. Dii tibicinibus nunquam mentem inſeruere; Sed ſimul ac flarint, avolat ilico mens.

Diogen. *Ne quis unquam Megarenſibus.*

Nunquam quiſquam ſapientior ſit Megarenſibus. Scomma proverbiale jaci ſolitum in ſtupidos. Dictum eſt autem per adulationem de Megarenſibus.

Idem. *Midas auriculas aſini.* Μίδας ὄνου ὦτα.

Natum à fabula notiſſima Midæ regis Phrygiæ, cui Phœbus quod ſtolide Panem canentem ſibi prætuliſſet, aſininas affinxit auriculas. Quas quum diu mitra occuluiſſet, tandem à tonſore animadverſum eſt, ac prolatum in vulgus. Porrò adagium recte dicetur, vel in ſtolidos & craſſis auribus, pinguique judicio homines.

Plautus. *Fungus.*

Plautus in Bachid. Fungum dixit pro ſtupido, impenſeque credulo. Vel quia fungus per ſe inſipida quæpiam res eſt, quod mollis ac fragilis, vel quod ſubito prorumpat.

Seneca. *Aut regem, aut fatuum naſci oportet.*

Dictum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Dictum eſt hoc ideo, quod hujuſmodi fermè fuerint Barbari reges apud veteres.

Stultior Melitidæ. Μωρότερος Μελιτίδου. Zenod.

Melitides unus è feliciſſimis fatuis, quos Homerus ſuo carmine nobilitavit. Hic jam everſa Troja, veniſſe legitur auxilium laturus Priamo. Zenodotus dicit nunc nec potuiſſe numerare ultra quinque.

Neſcit capitis & inguinis diſcrimen. Iuvenal.

Qui eo impudentiæ devenerunt, ut nullum prorſus faciant diſcrimen inter honeſtum ac turpe, hi neſcire dicuntur, quid interſit inter caput & inguen. Juvenalis:

Quid enim Venus ebria curat?
Inguinis & capitis, quæ ſint diſcrimina neſcit.

Terræ inteſtina. Γῆς ἔντερα. Diogen.

Dicebantur vilia, nulliuſque pretii. Saxa verò terræ viſcera dicuntur. Simile illi: Telluris inutile pondus.

Larus hians. Λάρος κεχηνώς.

Dicebatur, ubi quis avidius inhiaret prædæ. Eſt enim Larus avis avida, voraxque.

Κορυβαντιᾷν. Ariſtop.

Pro inſanire dixit Ariſtoph. in Veſpis. Sumptum eſt à Corybantibus Cybeles cultoribus, qui ſacro correpti furore, cymbala pulſant alios item in ſimilem agentes rabiem.

Lucerna pinguior. Λιπαρώτερος λύχνου. Diogen.

Pinguior Lecytho. Λιπαρώτερος ληκύθου.

Id eſt, Pinguior lucerna, Pinguior Lecytho. Videtur ironia proverbialis in eos, qui quum ſint edaces nihilo tamen inde fiunt habitiores, quemadmodum lucerna plurimum aſſumit olei, neque tamen unquam fit ſaginacior. Fortaſſis non abſurdè deflectetur in homines craſſo judicio aut luxui deditos.

Bœotica ſus. Ἡ βοιωτία ὗς. Pindar.

Qui priſcis temporibus Bœoticam regionem incolebant, Ὕαντες appellabantur, gens barbara & agreſtis. Proinde quidam depravata voce, pro: ὕαντας, ὕας,

Id eſt, ſues appellabant. Idque ſcomma ceſſit in proverbium, ut primum in Bœotos diceretur, ab his in quoſvis indoctos, inconditos, moribuſque ruſticanis homines torqueretur.

Bœoticum ingenium.

Quicquid inſulſum eſſet ac ſtultum, id Bœoticum dicebant.

Zenod. *Bœotica cantilena.* Βοιώτιος νόμος.

Id eſt, Bœotica cantio; dicebatur, ſi quibus rerum initia tranquilla ac proſpera fuiſſent, poſteriora turbulenta ac triſtia. Nam Bœotii primùm liberam ac pacatam agebant vitam: deinde mortuo Lajo, in varias calamitates inciderunt, ut illorum cantilena à læto initio in luctum deſiiſſe videatur.

Diogen. *Bœotica auris.* Βοιώτειον οὖς.

Id eſt, Auris Bœotica in hominem pingui judicio quadrat.

Heraclit. *Aſinus ſtramenta mavult, quàm aurum.*

Ariſtoteles lib. moral. Nicomachiorum 10. citat Heraclitum qui dixerit, Ὄνους σύρματ' ἂν ἑλέσθαι μᾶλλον ἢ χρυσὸν: ἥδιον γὰρ χρυσοῦ τροφὴ ὄνοις. *Id eſt*, Aſinos ſtramenta malle, quàm aurum, quod Aſinis pabulum auro ſit jucundius. Atque hac quidem in parte aſini plus ſapiunt, quàm homines. Illi rem æſtimant uſu, nos inutilibus atque etiam noxiis rebus ex animi perſuaſione, ingentia ſtatuimus pretia. Notus eſt apologus de Gallo, qui gemmam in ſterquilinio repertam contempſit. Gallus enim mavult putre granum, quàm margaritam aut adamantem. Ita qui ventris ſunt mancipia compotationem temulentam omnibus diſciplinis liberalibus anteponunt.

Colophonium calceamentum.

Κολοφώνιον ὑπόδημα.

Id eſt, Colophonium calceamentum dicebatur cavum. Nam antiqui fere ſoleis utebantur, quæ infimæ pedis partem tantùm munirent. Unde quadrabit in hominem ſtolidum & incompoſitum, & ruſticanum, per lutum ituris convenit tale calceamentum. Venuſtè

ſtè itaque dixeris, in ſordidis autoribus verſaturo, opus eſt calceis Colophoniis. Huic contrarium videtur calceamentum Sicyonium.

In navibus educatus. Plato.

Ἐν νηυσὶ τεθραμμένος.

Id eſt, In navibus educatus Dicebatur qui rudis eſſet, & alienus à moribus liberalibus, ſenſuque communi. Solet enim ferè nauticum genus ſuo elemento reſpondere, quod à civilium hominum commercio ſubmotum vivat. Plautus in Ciſtellaria, mores agreſtes appellat, maritimos, imò potius inconſtantes, quod mare vicibus æſtuariis accedat recedatque.

Vaſis inſtar.

Ἀγγείου δίκην, *Id eſt*, Vaſis inſtar loqui dicitur, qui cum ob imperitiam ex ſe nihil poſſit adferre, ab aliis audita profert. Fons ex ſe liquorem habet, vas ni aliunde infuderis ſiccum eſt. Homines autem qui vacant eruditione, per aures implentur. Socrates in Phædro Platonis: Ὅτι μὲν οὖν παρά γε ἐμαυτοῦ οὐδὲν αὐτῶν ἐννενόηκα, οἶδα συνειδὼς ἐμαυτῷ ἀμαθείαν, λείπεται δὴ οἶμαι ἐξ ἀλλοτρείων ποθὲν ναμάτων διὰ τῆς ἀκοῆς πεπληρῶσθαί με δίκην ἀγγείου. *Id eſt*, Nihil horum ex me ipſo excogitavi fateor, imperitiæ mihi conſcius. Supereſt igitur, opinor, ut alicunde ex alienis fluentis per aures fuerim impletus inſtar vaſis.

Mittere ſanguinem. Cicero.

Olim militibus, ſi quid gravius deliquiſſent ignominiæ cauſa incidebatur vena. id appellabant ſanguinem mittere. M. Tullius in epiſtolis: Miſſus eſt ſanguis invidiæ ſine dolore. Sentit ſe liberatum aliqua parte invidiæ quod in eo judicio non valuiſſet ipſius teſtimonium, idque citra dolorem ſuum, quod omnes ſcirent judices eſſe corruptos, &c.

Tredecim cubitorum. Theocr.

Homines inſigniter procero corpore, & hiſce temporibus populari joco taxantur, ut ignavi & inutiles. Quod ut alia pleraque manaſſe videtur ab ipſa anti-

tiquitate: Ἀνὴρ τρεισκαιδεκάπηχυς. *Id eſt*, vir tredecim cubitorum, hyperbolicôs ſignificans enormiter procerum, cum eſſet tam inſulſus, ut è mercatu pro nitro ſalem attulerit. Priſci prælongos homines ridiculi gratia Longuriones appellabant.

Plinius. *Salſitudo non ineſt illi.* Ἁλμὴ οὐκ ἔνεστιν αὐτῷ. *Id eſt*, Salſitas non ineſt illi. In infacetos & fatuos ac ſtupidos. Plinius lib. XXXI. indicat metaphoram eſſe ſumptam ab uſu ſalis, quod in omnibus cibis ſit condimenti vice, & aviditatem invitet.

Horat. *Bibe elleborum.* Πίθ᾽ ἐλλέβορον.

Quo dicto ſignificatum eſt inſanire quempiam. Qui parum animo conſtant, elleboro opus habere dicuntur. Atque iidem apud Latinos etiam autores, elleborum edere, & elleboro ſeſe purgare, proverbio jubentur: propterea quod antiquitus plurimus uſus fuerit hujus herbæ ad levanda mentis & capitis vitia.

Plinius. *Naviget anticyras.*

De inſano dicitur apud Horatium, quique mentis morbo laborat. Huic ſimile dicit idem alibi: Curatore opus eſt. Itidem Varro: Ad agnatos & gentiles deducendus:

Plautus. *Strychnum bibit.* Στρύχνον ἔπιεν.

In inſanos item competit, à ſtrychni herbæ natura, quæ vel guſtata ſtatim inſaniam parit.

Porcum immola.

Plautus in Menæchmis porcum ſincerum ac ſacrum immolare jubet eum, quem mente captum ſignificat. Opinor hinc ſumptum, quod veterum uſu, qui cujuſpiam irati numinis intemperies ageretur, hoc piaculo ſe ſoleat purgare. Horat. Immolet æquis. Hic porcum Laribus. Loquitur de eo, qui jam ab inſania reſipuiſſe videretur.

Squillas è ſepulchro vellas.

Σκίλλας ἀπὸ σήματος τίλλειν.

Id eſt, Squillas è ſepulchro vellere jubebantur, qui parum ſanæ mentis eſſe viderentur.

Minus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Minus habet mentis quàm Dithyramborum poëta. Hieron.

Διθυραμβοποιῶν νοῦν ἔχεις ἐλάττονα.

Id eſt, Minus ſapis ſcriptoribus Dithyrambicis. In ſtupidos ac furioſos torquetur. Sumptum à poëtis Dithyrambicis, qui Baccho inflati furebant.

Piſtillo retuſius.

Pro eo quod eſt, minimè acutum. Et Chryſippeum acumen, per ironiam uſurpatur in ſtupidum. Et cornutus ſyllogiſmus, pro ratione ridicula frivolaque.

Embarus ſum. Ἔμβαρός εἰμι.

Dictum eſt olim de inſano, deliroque. Natum ab Embaro uſque adeo demente, ut filiam ſe immolaturam polliceretur, ea lege ut ſacerdotium in poſteros ſuos traduceretur.

Phryx plagis emendatur. Suidas.

In barbaros, ſervilique ingenio homines dicitur, qui non pudore neque monitis, ſed verberibus redduntur meliores.

Meſſena ſervilior. Δουλότερος Μεσσήνης.

Id eſt, Servilior Meſſena. De minimè liberis dicebatur, & alienoq; viventibus arbitrio. Lacedæmonii Meſſenios, quod iterum atque iterum diſciviſſent, in ſervitutem redegerunt, eoſque durius etiam quàm reliquos ſervos tractarunt, ne denuò res novas moliri poſſent.

Stultior Corœbo. Ἠλιθιώτερος Κοροίβου. Lucian.

In ſtupidos ac vecordes. Corœbi ſtultitia vulgi fabula celebrata eſt, qui maris undas numerare ſit conatus, quum non potuerit ultra quinque proſequi ſupputationem.

Stultior Morycho. Μωρότερος εἶ Μορύχου. Zenod.

Id eſt, Stultior es Morycho. Siculum proverbium in eos, qui ridiculè ſtulteve quippiam facerent: Zenodotus tradit apud Siculos Baccho cognomen eſſe Morycho, idque inde natum, quod in vindemiis, hujus dei facies, muſto ficiſque virentibus oblini conſueverit:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

rit. Bacchus autem ubique ridiculus ac parum cordatus inducitur à poetis, utpote deus temulentus.

Stupidior Praxillæ Adonide.

Ἠλιθιώτερος Πραξίλλης Ἀδώνιδος.

Id eſt, Stultior Praxillæ Adònide. In vehementer ſtupidos.

Plautus. *Vervecea ſtatua.*

Plautinus Hegio ſervum ſtupidùm appellat ſtatuam verveceam; quaſi dicas, brutum ac mutum hominem.

Horat. *Corpus ſine pectore.*

Horatius. Non tu corpus eras ſine pectore, Dii tibi formam, Dii tibi divitias dederant, artemque fruendi. Nam ſapientiam & ingenium in pectore conſtituunt. Vnde cordatos appellamus prudentes.

Antronius aſinus. Ἀντρώνιος ὄνος.

Olim dicebatur, qui deformi, prægrandique mole corporis eſſet, cæterum ingenio ſtupido, tardoque. Antron autem civitas erat Theſſaliæ, nomen inde ſortita, quod cavernis & ſpecubus abundaret. Illic ajunt aſinos inſigni magnitudine quondam fuiſſe, unde proverbium increbuit: autores Stephanus & Suidas.

Lucian. *Naribus trahere.* Τῆς ῥινὸς ἕλκεσθαι.

Id eſt, Nare trahi. Eſt citra judicium alieno arbitratu quovis abduci. Metaphora ſumpta à bubalis animalibus, qui annulo in ſummam narem inſerto circunducuntur, non aliter, quàm equi freno.

Arcadicum germen. Ἀρκάδιον βλάστημα.

De grandibus & ignavis dici ſolitum. Arcades olim malè audierunt ob ſtuporem ingenii.

Plato. *Arcadas imitans.* Ἀρκάδας μιμούμενοι.

Dictum in eos qui aliis, non ſibi laborant. Arcades olim inter Græcos bellicoſiſſimi, ſuis auſpiciis, ſuoque titulo nunquam hoſtem ullum ſuperarunt, verùm aliis ſuppetias ferentes perſæpè. Vnde illud illis fatale videbatur, aliis vincere, non ſibi.

Horat. *Aſinum in rupes protrudere.*

Horatius: Qui male parentem in rupes protruſit aſellum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

lum. Quadrabit in quoſdam perverſo natos ingenio, qui quum ipſi non ſapiant, nolint tamen benè conſulentium monitis obtemperare. Natum à ruſtico eſt, qui quum aſinum ſuum per alpes nivibus obtectas duceret, iſque freno non obediret, iratus in rupes protruſit.

Felis Tarteſſia. Γαλῆ Ταρτεσσία.

De magnis & ridiculis dicebatur. Tarteſſii ſunt in Iberia apud quos feles maximæ naſci dicuntur.

Non ineſt illi dentale. Γύης οὐκ ἔνεστιν αὐτῷ.

Id eſt, Gyes non ineſt illi: Dici conſuevit de quopiam ad rem aliquam parùm utili. Sumpta metaphora ab aratro, cujus pars eſt γύης, eam nonnulli putant eſſe, quam Latini dentale vocant. Ea quoniam præcipua videtur, ſi abſit, nihil confici poteſt aratro.

Stulto ne permittas digitum.

Nihil permittendum imprudentibus, quantumvis puſillum. Siquidem in maximis lædunt, ſi vel tantillum commiſeris.

Septennis quum ſit nondum edidit dentes. Ariſtop.

Ἑπταέτης ὢν ὀδόντας οὔπω ἔφυσεν.

Id eſt, Qùum ſit ſeptem natus annos, nondum tamen dentes produxit. Mihi quadrare videtur in eum, qui natu grandis, tamen adhuc quaſi puerum agit. Aut qui diu commoratus alicubi, nihil adhuc auctoritatis, aut honoris ſit aſſequutus. Adagium natum è pueris, &c.

Stultitia eſt, Iovem putare eſſe. Suidas.

Τῆς μωρίας, τὸ Δία νομίζειν ὄντα τηλικουτονί.

Id eſt, Inſcitia eſt, natum tot annos credere eſſe ullum Jovem. In eum accommodari poteſt, qui grandis natu dicit, aut ſentit abſurdum quippiam, quum propter ætatem nihil oporteat ignorare. Non convenit enim in natu grandes puerilis ſuperſtitio.

Vt Bagas conſtitiſti. Βάγας ἕστηκας. Plutarc.

Id eſt, Vt Bagas ſtabas. In ſtupidum & elinguem dicebatur. Bagas erat quiſpiam ſimilis attonito, ſtupidoque & inſulſo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Ariſtop. *Deſertum obtueri.* Ἔρημον ἐμβλέπειν.

Id eſt, Deſertum intueri dicebatur, qui fixis & attonitis intueretur oculis. Metaphoram mutuati ſunt ab iis, qui pelagus immenſum aut ſolitudinem taciti intuerentur.

Terebintho ſtultior. Τερεβίνθου ἀνοητότερος.

Id eſt, Terebintho dementior, in ſtupidum, ſibique placentem, quod arborea latè porrigat ramos, quod eſt inſolenter oſtentantium ſeſe: adhæc nigrore inſignis, foliis craſſis, ſucco item pingui & reſinoſo, tum alias alia ſpecie.

Cæcus auribus.

Tu ſimul & aure & mente & oculis cæcus es. Quadrat in hominem planè ſtupidum.

Varro. *Bis pueri ſenes.* Δὶς παῖδες οἱ γέροντες.

Quadrabit in eos, qui provectiore quum ſint ætate, tamen puerilibus quibuſdam ſtudiis intempeſtiviter atque indecorè tenentur.

Saturniæ lemæ. Κρονικαὶ λῆμαι.

In cæcutientes ac ſtupidos dicitur, præſertim in eos, qui ætatis vitio deſipiſcunt. Eſt enim lema humor in oculis concretus, unde lippitudo naſcitur. Porrò Saturniæ dicuntur, quaſi ſeniles ac veteres, propterea quod κρόνος, *Id eſt*, Saturnus, podagroſus ac ſenex à poëtis fingitur, & temporum deus.

Martial. *Auris Batava.*

Martialis Epigrammatum libro VI. Batavam aurem dixit agreſtem, inelegantem, tetricamque. Erant Batavi Germaniæ populi Cathorum pars, qui domeſtica ſeditione pulſi, extrema Gallicæ oræ vacua cultoribus occupavere, &c.

Cicero. *Abderitica mens.*

Abderitæ in ſtuporis inſaniæque fabulam abiere. Abderitanis autem natura peculiarem fuiſſe mentis ſtuporem indicat M. Tullius, &c.

IN-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

INTEMPERANTIA, LIBIDO.

Myconius vicinus. Μυκόνιος γείτων. Suidas.

In eum, qui non vocatus ad convivium accedit. Nam Myconii liguriones erant, & alienæ appetentes menſæ. Zenodotus autem ait convenire in ſordidos atque humiles homunciones; propterea quod ea inſula ſterilis, habet gentem avidiuſculam, & alieni appetentiorem. Idem addit Myconios immodica bibacitate, luxuque olim infames. Vnde & Cratinus Iſchomachum quendam gulæ mancipium, Myconium appellarit.

Vnico digitulo ſcalpit caput. Iuven.

Molles atque effœminati, uno digito caput ſcalpere dicuntur, nimirum ſoliciti, ne comam ſtudiosè compoſitam perturbent. Juvenalis Satyra. I X.

Qui digito ſcalpunt uno caput.

Baceli ſimilis. Ariſtop.

Ἴκελος Βακήλῳ, καὶ Βάκηλος εἶ.

Id eſt, Bacelo ſimilis, aut Bacelus es. In cinædos, ac parum viros dictum, aut in magnos quidem corpore, ſed animo ſtupidos. Tractum à forma moribuſque Baceli cujuſdam, qui fuit exectus.

Hernioſus uſque ad gulam. Plutarc.

Ψωλὸς μέχει τοῦ μιῤῥίνου.

Quadrat in vehementer hernioſum. Carmen eſt apud Ariſtophanem in Equitibus:

Ψωλὸν γενέσθαι δεῖ σε μέχει τοῦ μιῤῥίνου. *Id eſt*,
Sis hernioſus oportet ipſam uſque ad gulam.

Batalus. Βάταλος εἶ. Idem.

Id eſt, Batalus es. Olim in effœminatos per contumeliam dicebatur. Id cognominis Demoſtheni puero inditum fuit, & ab inimicis probro objectum. Plutarchus cognominis hujus varias adfert rationes: vel quod Batalus quiſpiam fuerit tibicen, mollis & effœminatus, qui muliebribus ſandaliis primus omnium in ſcenam prodierit, ac muſicam evitarit; vel quod

poëtæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

poëtæ cuidam obſcœno nomen fuerit Batalo, vel quod apud Atticos Batalus appellata ſit ea pars corporis, quæ verecundè nominari non poteſt.

Βαταλίζεσϑαι.

Dicitur, qui turpiter atque effœminatè vivit.

Tibicinis vitam vivis. Αὐλητοῦ βίον ζῇς.

In eum dicebatur, qui lautè quidem, ſed alieno viveret ſumptu.

Samiorum flores. Σαμίων ἄνϑη.

Vbi quis extremam voluptatem decerperet. Hoc autem nomine dicebatur locus quidam, in quo mulieres cum viris convivium agitabant, omnique genere voluptatum affatim explebant ſeſe. Stephanus admonet Samum inſulam olim ἀνϑέμουσαν, appellatam fuiſſe, nimirum à floribus.

Sponſi vita. Νυμφίου βίος.

Pro molli ac delicata. Confine illi, quod alibi relatum eſt: Muſica vita.

Diogen. *Melle teipſum perungis.*

Ἐν μέλιτι σαυτὸν καταπάττεις.

Id eſt, In melle teipſum obvolvis, obliniſque, hoc eſt, molliter, ſuaviterque vitam agis: quaſi parum ſit veſci melle, niſi totus ſis melleus.

Plutarc. *Samiorum laura.* Σαμίων λαύρα.

Dictabatur in turpibus addictos voluptatibus. Laura apud Samios angiportum quoddam erat in quo cupediæ, popinariæque lautitiæ venditabantur, à mulierculis in hoc paratis.

Idem. *Samium comatum.*

Τὸν ἐν Σάμῳ κομήτην.

Dicebant eum, qui antè ignavus habitus, præclarius expectatione ſeſe geſſiſſet in negotio. Ajunt pugilem quempiam apud Samios fuiſſe, qui quum ab adverſariis haberetur ludibrio, quod comatus eſſet, commiſſus cum illis vicit.

Ariſtop. *Sardanaplus.* Σαρδανάπαλος.

Hujus cognomen ob inſignem hominis mollitiem abiit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

abiit in proverbium Fuit autem Sardanapalus delitiis uſque adeò effœminatus, ut inter Eunuchos & puellas, ipſe puellari cultu deſidere ſit ſolitus.

Lesbiis digna. Λεσβίων ἄξια.

De rebus irritis dicebatur, ob id, ut conjicio, quod Lesbii ob vanitatem vulgò malè audirent. Fortaſſis non malè quadrabit & in ſordidos atque impuros: unde λεσβίειν dictum, pro eo quod eſt, Polluere & conſpurcare.

Lesbiari. Λεσβιάζειν.

Antiquitus polluere dicebatur. Ajunt turpitudinem, quæ per os peragitur, fellationis opinor, aut irruminationis, primùm à Lesbiis auctoribus fuiſſe profectam, & apud illos primum omnium fœminam tale quippiam paſſam eſſe.

Corinthiari. Κορινθιάζεσθαι. Stephan.

Veteres vulgato joco dicebant eos, qui ſcortationibus, ac luſtris indulgerent, quive lenocinium exercerent. Sumptum eſt à meretricibus Corinthienſibus, de quibus ſuo loco dictum eſt.

Lydus in meridie. Λυδὸς ἐν μεσημβρίᾳ.

In hominem inſatiatæ aut etiam intempeſtivæ libidinis dictitabatur. Narrant Lydos adeò libidine perditos fuiſſe, ut non tantum noctu vacarent voluptati Venereæ, verùm etiam ipſo meridie laſcivirent, manibus fœdum opus peragentes.

Lydus cauponatur. Λυδὸς καπηλεύει. Suidas.

In effœminatos, & voluptatibus addictos. Ex hujuſmodi natum hiſtoria tradunt: Cyrus rex devictis Lydis, imperavit, ut cauponiam exercerent, neque tractarent arma, ſed veſte ad terram uſque demiſſa uterentur, quæ olim mollitiem indicabat, ut ad eum modum veluti in fœminas transformati, ad rebellionem fierent inutiles.

Pepones. Πέπονες. Homer.

Proverbiali convitio dicuntur homines molles, parumque viri. Metaphora ſumpta à fructu, qui ſimul-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

atque maturuit, dulcis quidem eſt, verùm flaccidus & inutilis. Homer.

Ὦ Πέπον, ὦ Μενέλαε. O Pepon, ô Menelaê.

Heſych. *Lydio more.* Λυδίῳ νόμῳ.

Id eſt, Lydia lege, ſive Lydia cantione. Convenit quoties ariolatur aliquis, & auguriis divinationibuſque ſervit. Hac enim ſuperſtitione Lydi laboraſſe feruntur.

Ariſtop. *Videre mihi labda.*

Δοκεῖς δέ μοι καὶ λάβδα κατὰ τοὺς Λεσβίους.

Id eſt, Mihi videre & labda juxta Lesbios: fellatricem indicat velut ænigmate primæ literæ, quæ communis Lesbiis, & vitio, quod ei tribuitur genti. Ex Ariſtophanis concionatricibus.

Pauſanias. *Adonidis horti.* Ἀδώνιδος κῆποι.

De rebus leviculis dicebatur, parumque frugiferis, & ad brevem præſentemque modò voluptatem idoneis. Erant Adonidis horti Veneri ſacri, propter Adonidem ejus amaſium, primo ætatis flore præreptum, atque in florem converſum.

Plutarc. *Vt Corinthia videris.*

Ὡς Κορινθία ἔοικας χοιροπωλήσειν.

Id eſt, Corinthia videris corpore quæſtum factura. In mulierem intempeſtivius libidinantem. De mulieribus Corinthi proſtantibus dictum eſt alibi.

Zenod. *Agathonia cantio.* Ἀγαθώνιος αὔλησις.

Rectè dicetur de oratione blanda magis quàm frugifera. Agathon tibicen quiſpiam erat, cantilenarum ſuavitate majorem in modum aures deliniens. Nec hujus mores diſſimiles muſicæ fuiſſe perhibentur. Laboravit enim infamia mollitiei.

Chalcidiſſare.

Χαλκιδίζειν καὶ χαλκιδόλεσθαι dicebantur, qui rapaciores & plus ſatis ad rem attenti viderentur. Chalcidienſes in inſula Eubæa populi, Comœdiæ veteris convitiis notati ſunt, quod avariores eſſent.

Stephan. *Phicidiſſare.* Φικιδίζειν.

Dicebantur vulgo puerorum obſcœnis amoribus dediti.

Si-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Siphniaſſare. Σιφνιάζειν.

Pro eo quod eſt, Manum admovere poſtico: ſumptum eſt à moribus Siphniorum, qui libidinis cauſa id factitare conſueverint. Eſt autem Siphnus inſula quæpiam haud procul à Creta.

Αὐτολήκυθοι.

Vulgato proverbio dicebantur, qui non ex animo, ſed ventris cauſa colerent amicos.

Κλειτοριάζειν. Diogen.

Vulgato convitio dicebantur ii, qui puerorum amoribus oblectarentur, aut (ut Diogenianus ait) mulieres immodicè libidinoſæ.

Cliſthenem video. Κλεισθένην ὁρῶ.

Cliſthenes hic male audiit, & Comicorum convitiis laceratus eſt, quòd parùm vir haberetur, ſeſeque cultu indecoro velut in mulierem transfiguraret.

Cleocritus. Κλεόκριτος.

Id nominis contumeliæ cauſſa jaciebatur in cinædos ac molles, & parum viros. Nam & hunc veteris Comœdiæ maledicta nobilitarunt. Dictus eſt autem effœminatus cinædus, hoſpes, obſcuro fœdoque genere, Cybeles filius, &c.

Sinopiſſas. Σινωπίζεις.

Id eſt, Laſcivis. A Sinope ſcorto quodam celebratæ laſciviæ, cui cognomen hinc inditum videtur, quòd noxiis eſſet oculis.

Sus per roſas. Ὗς διὰ ῥόδων. Euden.

Ego legendum arbitror, διὰ ῥοιδίων, ἀπὸ τῆς ῥοιᾶς, ut ſit nomen diminutivum. Rhœæ verò Græcis dicuntur mala Punica. Et dicitur de agreſtibus, & intractabilibus. Quemadmodum ſus per mala commodè dici non poteſt.

Aries cornibus laſciviens. Diogen.

Κριὸς ἀσελγόκερως.

Diogenianus oſtendit convenire in magnos laſcivos. Pruriunt cornua arietibus benè paſtis, quod idem accidit bobus.

Ἵππο-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Ἱππομανεῖν.

Dicebantur proverbiali convitio fœminæ viroſæ, ac libidine præter modum prurientes.

Zenod. *Caprarius in aſtu.* Αἰπόλος ἐν καύματι.

Confine illi, Lydus in meridie. Nam his horis caprarii, dum ſeductis gregibus in umbra latitant, laſcivire ſoliti ſcribuntur. Poteſt ad quamvis voluptatem accommodari non in tempore adhibitam.

Plutarc. *Quæ ſub alis fiunt.* Αἱ ὑπὸ μάλης πράξεις.

Id eſt, Facta ſub alaria. Plutarch: Ad laborem, ad res honeſtas ſegnis, in his rebus quæ ſub alis fiunt, nihil recuſat. De adulatore loquitur, ad honeſta officia tum pigro, tum inutili, ad voluptuaria miniſteria prompto. Equidem opinor ob id adulationi ſub alis ſedem datam eſſe, quod hæ corporis partes titillationem præcipuè ſentiant, &c.

Suidas. *E Maſſilia veniſti.* Ἐκ Μασσαλίας ἥκεις.

Id eſt, E Maſſilia veniſti. Suidas ait dici ſolitum de iis, qui cultu parum viris decoro uterentur. Quòd Maſſilienſes luxu perditi, muliebrem ferme in modum ornarentur, comis unguento delibutis.

Complura maſculi canis cubilia.

Πολλαὶ κυνὸς ἄρσενος εὐναί.

Id eſt, Sunt canis infinita cubicula maſculi. Rectè dicetur in hominem mulieroſum: peculiariter in eum, qui non contentus certo thoro, paſſim per aliena cubilia volutari gaudeat.

Lentiſcum mandere. Σχῖνον διατρώγειν.

Lentiſcum mandere vel arrodere dicuntur ii, qui nimio comandi corporis ſtudio ſuperfluunt. Nam ex lentiſco dentifricium fieri conſuevit. Is eſt pulviſculus quidam candidis dentibus comparatus. Martialis.

Lentiſcum meliùs, ſed ſi tibi frondea cuſpis
Defuerit, dentes penna levare poteſt.

Hujuſmodi igitur quibus dentiſcalpium ſemper in ore eſt lentiſcum arrodere dicuntur, & σχινοτρῶγες, lentiſci arroſores appellantur.

Peni-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Peniciſſare. Πηνικίζειν μοὶ δοκεῖς.

erinde valet, quaſi dicas, fucum facere. Nam πηνίκη ræcis comam non genuinam, ſed appoſitiam ſignifiat, quam quidam galericum vocant.

Πτερυγίζειν. Lucian.

icitur qui conatur & geſtit quippiam efficere. Sumtum à pullis ajunt, quum adhuc involucres ſunt, alas noventibus. Lucianus uſurpat pro indecorè & ſcuriliter geſticulari.

Voluptas fœda.

n voluptatem inhoneſtam, aut ſcortum ad perniciem ivenum omnibus inſtructum artibus quadrabit illud x Odyſſ. K. dictum de Circe.

Ἤ κεν ἅπαντας,
Ἢ σῦς ἠὲ λύκους ποιήσεται, ἠὲ λέοντας.

d eſt, Siquidem omnes;
Fecerit illa ſueſve, lupoſve, truceſve leones.

Ἀλλοτριοφάγοι. Athenæ.

Vocantur, quibus dulce eſt aliena vivere quadra. Hujus farinæ eſt, quod alibi citavimus, illud Diogeniani,

Melle teipſum perungis.

INTEMPESTIVA ET INEPTA.

Simulare cupreſſum. Horat.

Ortum ab imperito quopiam pictore, qui præter cupreſſum nihil noverat pingere. A quo cum naufragus quidam petiiſſet, ut vultum ſuum exprimeret, ac naufragium ſuum depingeret, interrogavit ille: num ex cupreſſo vellet aliquid adjici. Concinnè uſurpabitur in eos, qui quod didicerunt, id ubique intempeſtiviter inculcant, cum ad rem nihil attineat.

Intempeſtiva benevolentia nihil à ſimulata differt. Suidas.

Ἄκαιρος εὔνοια οὐδὲν ἔχθρας διαφέρει.

Id eſt, Par odio importuna benevolentia. Quadrabit in eos, qui dum officioſi ſtudent eſſe, non habita temporis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

poris ratione nocent, aut moleſti ſunt ſedulitate. Ve uti qui non apto tempore objurgat amicum, aut q immodicis & intempeſtivis laudibus conciliat hom ni invidiam, aut qui pecuniam ſuppeditat adoleſcen ti, qua fit deterior.

Varro. *In lente unguentum.* Τὸν ἐπὶ φακῇ μῦθον. *Id eſt*, In lenticula fabulam ſubaudi, narras. Quadra autem in hominem, aut in rem quampiam, quæ neu tiquam in tempore adhibeatur iis, quibus minim congruit: Veluti ſi philoſophum juvenum laſcivien tium convivio miſceas. Aut inter pocula, de rebu gravibus ac theologicis incipias diſputare. Quemad modum videlicet lenticulæ vili legumini inepte qui admiſcuerit unguentum.

Plutarc. *In craſtinum ſeria.*

Εἰς αὔριον τὰ σπουδαῖα. *Id eſt*, in craſtinum ſeria. Plutarchus in vita Pelopidæ narrat, hanc vocem apud Græcos abiiſſe in proverbium, &c.

Zenod. *Æſtate penulam deteris.*

Ἐν θέρει τὴν χλαῖναν κατατρίβεις.

Rectè dicetur in eum, qui res neceſſarias temerè, nec in tempore profundit, aliquando futuras uſui ſi ſerventur.

Ovid. *Menſe Majo nubunt malè.*

Dici poteſt in eos, qui alieno tempore quicquam faciunt, aut qui parùm auſpicatè quid aggrediuntur. Nam olim inauſpicatum exiſtimabatur, mulieres Majo menſe nubere, Ovid. in Faſt.

Menſe malum Majo nubere vulgus ait.

Ariſtop. *Mentham belli tempore neque ſerito neque edito.*

Μένθην ἐν πολέμῳ μήτ᾽ ἔσθιε, μήτε φύτευε.

Id eſt, Mentham nec comedas, nec plantes tempore belli: Mentha corpori frigus adducit, quia ſemen genitale minuit. Frigus autem adverſatur fortitudini atque audaciæ. Poteſt & in eum ſenſum deflecti parœmia, ut admoneat, ne quid alieno tempore fiat, quod officiat.

Ro-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Roſam, quæ præteriit, ne quæras iterum.

Ῥόδον παρελθὼν μηκέτι ζήτει πάλιν.

d eſt, Ne quære rurſum præteritam ſemel roſam. Ne e maceres deſiderio rerum, quæ revocari, reſtituique on queunt, velut exactæ juventæ, formæ, virium, forunæ. Nam ut nihil eſt roſa gratius, ita nihil minus iuturnum.

Foras Cares, non amplius anthiſteria.

Θύραζε Κᾶρες, οὐκ ἔτ' ἀνθεστήρια.

d eſt, Cares foras, peracta enim anthiſteria. Dici conuevit, ubi quis ſemper eadem ſibi ſperat commoda, ut idem ſemper licitum fore credit, quod aliquando ro temporis ratione fuerit permiſſum. Athenienſibus nenſis quidam Anthiſterion appellabatur, quod is lurimos flores progigneret. In hoc feſta quæpiam aebantur, & convivia liberaliora Exactis autem feriis, um jam ad ſolitas operas revocarentur ſervi, hoc eracto dicebant Heri: Foras Cares, non jam amplius Antiſtheria. Cares autem ſervos appellabant, quod ea gens mercenariis operis quæſtum factitaret, &c.

Anus hirciſſans. Γραῦς καπρῶσα. Ariſtop.

d eſt, Anus hirciſſans. De anu adhuc intempeſtiva libidine pruriente. Nota eſt hircorum libido, odorque.

Anus debacchatur. Γραῦς βακχεύει.

d eſt, Anus debacchatur. In eos dici ſolitum, qui præer ætatem indecore laſciviunt. Nam Bacchanalium icentia juvenculis utcunque permittitur, aniculis certè fœdiſſima eſt.

Feli crocoton. Γαλῇ κροκωτόν.

Id eſt, Feli crocoton, ſubaudiendum das, aut addis. Dici ſolitum, quoties honos datur indignis, & quos haudquaquam decet. Aut quum datur quippiam iis, qui munere non norunt uti. Crocoton veſtis genus eſt rotundæ ac fimbriatæ, qua divites utebantur.

Quid de puſillis magna procœmia? Plutarc.

Τί μικρῶν πέρι μεγάλα φροιμιάζῃ;

Id eſt, Quid de minutis rebus magna texis procœmia?

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Vbi quis in re non magni momenti, verboſa utitu[r] præloquutione. Horat. Quorſum hæc tam putida ten[dunt]? Huic cognatum eſt: Abſque prooemiis & affe[ctibus].

Ab unguibus incipere.

Ἐκ τῶν ὀνύχων ἄρχεσθαι.

Dicuntur, qui à leviſſimis minimeque ad rem pertinentibus ordiuntur.

Tragœdias in nugis agere.

Cicero. Tragœdias in nugis agit, qui in re levicula tumultum movet, ut ait Terent. magno conatu magnas nugas dicit.

Annoſam arborem tranſplantare.

Γεράνδρυον μεταφυτεύειν.

Id eſt, Vetulam arborem tranſplantare. In eos dicitur, qui ſerò atque exacta jam ætate conantur dediſcere, quibus diu juvenes aſſüeverint. Aut ſimpliciter de iis, quæ fruſtra molimur.

Nunquam viri ſenis.

Zenod. Homer. Ἀνδρὸς γέροντος μήποτ᾽ εἰς πυγὴν ὁρᾶν.

Id eſt, Tu ne viri unquam inſpicito podicem ſenis, *Id eſt*, ne requiras illud à quoquam, quod ab eo præſtari non poſſit.

In ſenem libidinoſum.

In eos, qui ad rem gerendam jam inutiles ſunt ob ætatem, verùm oratione valent, appoſitè dixeris illud Homeri.

Γήραϊ δὴ πολέμοιο πεπαυμένοι, ἀλλ᾽ ἀγορηταὶ
Ἐσθλοί.
Jam ob ſenium bello emeriti, ſed dicere tantum
Egregii.

Moleſtum ſapientem apud ſtultos loqui.

Diogen. Ἀργαλέον φρονέοντα παρ᾽ ἄφροσι πόλλ᾽ ἀγορεύειν.

Id eſt, Dicere multa grave eſt ſapientem apud inſipientes. Nihil intractabilius homine ſtulto, qui quicquid rectè dicitur, in diverſam partem rapit.

Malum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Malum eſt bonum. Ariſtop.

Κακὸν τὸ καλὸν ἦν τι μὴ καιρῷ τύχῃ.

Id eſt, Bonum malum fit tempore datum haud ſuo. Nihil gratum, quod intempeſtivum.

In pace leones.

Ariſtophanes in Pluto :

Ὄντες οἴκοι μὲν λέοντες, ἐν μάχῃ δ' ἀλώπεκες.

Id eſt, Quum leones ſint domi, iidem in Marte ſunt vulpeculæ. Conveniet in eos, qui præpoſtere ſe gerunt, Aut in illos, qui ſimulata manſuetudine, perveniunt ad tyrannidem.

Mira de lente.

Vide, Aliena de re.

INTERNECIO.

Funditùs, radicitùs. Plautus. Tullius.

Quod prorſus & citra ſpem inſtaurationis perditur, funditùs ac radicitùs tolli dicitur, quorum alterum ſumptum eſt ab ædificio, cum æquatur ſolo: alterum ab arboribus, cum non ſolùm amputantur rami, verùm etiam ipſa ſtirps inciditur, aut una cum radicibus tollitur, &c. Quod nos dicimus radicitùs ſive â ſtirpe, Græci dicunt ἐκπρεμνίζειν: quaſi dicas extirpare. Multum accedet gratiæ ſi ad animum deflectetur: veluti ſi quis dicat ambitionem, avaritiam ac libidinem funditùs ac radicitus ex animo revellendam.

Ne bolus quidem relictus. Eupolid.

Οὐδ' ἔγκαφος λέλειπται.

Id eſt, Ne bolus quidem relictus eſt, hoc eſt, nec vel pauxillum. Nam ἔγκαφος id apud Græcos ſignificat, quod nos vulgata voce magis quàm Latina, morſellum dicimus; à verbo κάπτω, quod eſt avidè comedo.

Ne ignifer quidem reliquus eſt factus. Euſtat.

Οὐδὲ πυρφόρος ἐλείφθη.

Id eſt, Ne ignifer quidem ſuperfuit. Vbi ſignificamus omnes ad unum interiiſſe: adeò ut ne ei quidem ſit parcitum, qui ignem præferat exercitui.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Pinus in morem. Πιτύκης τρόπον.

Id eſt, Piceæ ritu. Vbi quis funditus radicituſque perit, ita ut nullo pacto reſtitui poſſit, piceæ ritu perditus dicitur. Nam piceam ſucciſam negant ſuppullulaſcere.

Totum ſubvertere. Ὅλον ἀνατρέπειν.

Id eſt, Totum evertere. Dicitur, qui funditus perdit quempiam, & velut ab ipſis radicibus funditusq;. Ductum ab ædificiis, quæ ſubvertuntur à fundamentis.

Iuven. *Perdere naulum.*

Juvenalis: Furor eſt poſt omnia perdere naulum. In eum, qui cùm multa amiſerit, reliquum etiam velit perdere. Metaphora ſumpta à mercatoribus.

Eudem. *Cum Cane ſimul lorum.*

Σὺν τῷ κυνὶ τὸ ἱμάντα.

Id eſt, Vna cum cane lorum quoque. Eudemus indicat dici, quoties ſimul omnia pereunt.

Homer. *Qui jure perierunt.*

In eos, qui ſuo merito pereunt, conveniet illud Homer.

Τοὺς δὲ δὲ μοῖρ᾽, ἐδάμασε θεῶν, καὶ σχέτλια ἔργα.
Hos fatum & malefacta neci, exitioque dederunt.

Omitte vatem.

Πάρες τὸ μάντιν. *Id eſt*, Omitte vatem, uti conveniet, quoties alicui parendum admonebimus, quod is eximius ſit & immunis habendus à vulgari ſorte. Veluti ſi quis poëtæ, Theologo, ſacerdoti diceret oportere parci. Antiquitùs mos erat: ut augur coronatus ante aciem incederet, neque fas erat hunc telis impetere, utpote virum ſacrum. Poterit adagium etiam per ironiam uſurpari.

INVIDIA, ÆMULATIO.

Ariſtot. *Cognatio movet invidiam.*

Ariſtoteles Rhetoricorum lib. 2. docens invidiam oriri erga vicina & cognata: nullus enim invidet olim defunctis, aut diverſi generis, aut immenſo intervallo

allo ſuperioribus : adducit hujus verſiculi teſtimonium:

Τὸ συγγενὲς γὰρ οἶδε φθονεῖν ἐπίσταται. *Id eſt,*

Etenim invidere novit ipſa affinitas.

nde qui eò altitudinis proceſſerunt, ut invidiam loria ſuperarint, extra omnem aleam, extraque inviiæ tela eſſe dicuntur.

Eſurienti ne occurras. Theocr.

roverbii faciem habet illud Theocriti in Siracuſanis: orgo hortans ad reditum quòd maritus eſſet iracunus, dicit.

Πεινῶν τί γε μηδέποτ' ἔνθῃς. *Id eſt,*

Abſit ut unquam occurreris eſurienti.

ames enim exaſperat iracundiam. Vnde apud Plaum aliquis iracundius loquentem rogat, quàm priem ediſſet. Apud eundem eſt; Fames & mora bilem n naſum conciunt.

Figulus Figulo invidet. Faber Fabro. Heſiod.

Καὶ κεραμεὺς κεραμεῖ κοτέει, καὶ τέκτονι τέκτων:
Καὶ πτωχὸς πτωχῷ φθονέει, καὶ ἀοιδὸς ἀοιδῷ.
Odit ita fabrumque faber, figuloque moleſtus
Eſt figulus : mendico protinus invidet alter
Mendicus : cantor cantorem lividus odit.

Inimicus & invidus vicinorum oculus. Alcipp.

Alcippus in epiſtola quadam ad Eucymonem.

Δυσμενὴς, καὶ βάσκανος ὁ τῶν γειτόνων ὀφθαλμὸς φησὶ ἡ παροιμία.

Id eſt, Inimicus & invidus vicinorum oculus, ut dictum eſt proverbio, vicinus vicino invidet. Nec invidemus iis, à quibus longo abſumus intervallo, ſed quos propemodum ſperamus aſſequi.

Vnicum arbuſtum haud alit duos erithacos. Zenod.

Μία λόχμη οὐ τρέφει δύο ἐριθάκους.

Id eſt, Idem arbuſtum non alit duos erithacos. Non intempeſtiviter dicitur in eos, quibus parum convenit, nec in eodem munere concorditer verſari queunt. Eſt autem erithacus avis quædam ſolitaria, ut in eodem ſaltu non temere niſi unam invenias.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Alexander Magnus dixit, non diſſimile huic: Mundum non capere duos ſoles.

Vna domus non alit duos canes.

Εἷς οἶκος οὐ δύναται τρέφειν τοὺς δύο κύνας.

Id eſt, Eadem domus non benè canes alit duos. In eos, inter quos parum convenit, propter idem lucrum, quod communiter expetunt. Sic idem regnum non fert duos ambitioſos tyrannos, &c.

Zoili.

Zoili vocantur alienarum laudum obtrectatores, & alienorum laborum reprehenſores. Zoilus Sophiſta quiſpiam fuit, qui Homerum auſus eſt, libris in eum ſcriptis, inceſſere, unde ὁμηρομάστυγος cognomen meruit, Sic enim appellantur nobilium autorum caſtigatores.

Hieron. *Edentulus veſcentium dentibus invidet.*

D. Hieronymus: Cui quæſo ut ſuadeas, ne veſcentium dentibus edentulus invideat, & oculus caprearum talpa contemnat, hoc eſt, ne quod ipſi non contingit, aliis invideat.

Expertes invidentiæ muſarum fores.

Ἄφθονοι Μουσῶν θύραι.

Id eſt, Candidæ Muſarum januæ. De his dictitatum, qui literaturam ſuam candidè libenterque impertiunt aliis, & ad docendum prompti propenſique ſunt.

Homer. *Iactantiæ comes invidia.*

Qui monebit, ne quis inſolentius jactet vel fortunæ munera, vel naturæ dotes, ne quando Nemeſis exaudiat auferatque, non intempeſtiviter uſurpabit illud Homeri:

Ἀλλ᾽ ὅγε σιγῇ δῶρα θεῶν ἔχοι ὅττι δέδοιεν.
Poſſideat tacitus, ſi qua adſunt munera divûm.

Ariſtot. *Turpe ſilere.* Αἰσχρὸν σιωπᾷν.

Hoc licebit uti, quoties quis alterius exemplo extimulatur ad ſtudium aut negotium aliquod ſuſcipiendum.

Horat. *Optat ephippia bos piger, optat arare caballus.*

Viciſſim

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Viciſſim illud ſignificat humanis ingeniis inſitum, ut ſemper alienam ſortem magis mirentur, ſuam con-temnant ac faſtidiant; optent inexperta, experta da-mnent.

Fertilior ſeges eſt in alieno agro. Ovidius.

Ovid. Fertilior ſeges eſt alieno ſemper in arvo,
Vicinumque pecus grandius uber habet. Perſ.
Securus & Angulus ille Vicini, quia pinguior.
Aul. Gel. Aliena nobis, noſtra plus aliis placent. Horat.
Qui fit Mecænas, ut nemo, quam ſibi ſortem
Seu ratio dederit, ſeu ſors objecerit, illa
Contentus vivat, laudet diverſa ſequentes?

Præſtat invidioſum eſſe. Herodot.

Præſtat invidioſum eſſe, quàm miſerabilem. Nam invidia ferè comes eſt felicitatis, miſeratio calamitatis.

IRA.

Lucernam accendere poſſis. Theoc.

Vehementem iram hac hyperbole exaggeravit Theocritus in Thyonicho.

Κήφατ' ἔτ', ῥιμφαρέως κεν ἀπ' αὐτῆς καὶ λίχνον ἅ-
ψαις.

Id eſt,

Incaluitque ira, facilè accendiſſe lucernam
Ex ipſa ut poſſis.

In fermento jacere. Ἐν τῇ ζύμῃ κεῖσθαι. Plautus.

Dicebantur, qui animo eſſent ægro, quique iracundia turgerent. Nota tranſlatio. Fermentum enim & acorem habet & tumorem. Vnde & in divinis literis fermentum malitiæ rancoriſque ſignificationem habet.

Fluctus mutus. Κῦμα κωφόν.

Fluctum mutum appellabant, qui nondum edebat fragorem, ſed jam incipiebat intumeſcere. Dici poteſt de bili hominis, quæ nondum erupit in convitium, ſed tacitè inardeſcit.

Iracundior Adria.

Qui moribus parum eſt commodis, & irritabili ingenio, Adriæ comparatur proverbio.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Plato. *Demiſſis auriculis.*

Qui dejecto ſunt animo, auriculas ſuper humeros habere dicuntur. Plato lib. de Repub. 10. Τὰ ὦτα ὄπι ὤμων ἔχοντες. *Id eſt*, Auriculas ſuper humeros habentes hoc eſt, animis dejectis & ægris. Sumptum à jumentis, aurium motibus animi affectum teſtantibus.

Brutus. *Mordere frænum.*

Pro eo quod eſt, vel leviter repugnare ſervituti. Papinius in diverſum ſenſum uſurpavit, nempe pro eo quod eſt, ſervitutem accipere, frænumque recipere.

Ariſtop. *Mordere labrum.* Ἐσθίειν τὰ χείλη.

Id eſt, Comedere labra. Vel hodiernis temporibus vulgò dicitur, qui ſtomachatur animoque ringitur. Sumptum ab indignantium geſtu.

Homer. *Tacitè ſtomachari.*

In eum, qui ſecum indignatur, quadrabit illud Homer.

Ὃ δ' ἐχώσατο κηρόθι μᾶλλον. *Id eſt*,

Illi cor magis atque magis ſuccenditur ira.

ITERATIO CITRA TÆDIUM.

Plato. *Bis ac ter quod pulchrum eſt.*

Δὶς καὶ τρὶς τὸ καλόν.

Id eſt, Iterum ac tertiò quod pulchrum eſt, ſubaudi, dicendum eſt. Vſurpatur à Platone. Cæterùm benè videtur proverbio dictum, quod egregium ſit, id iterum ac tertio in ſermone repeti oportere. Lucianus: Nulla ſatietas rerum honeſtarum. Omninò ea vis ineſt rebus egregiis, ut quo ſæpius ac preſſius inſpiciantur, hoc magis ac magis placeant

ITERATUS ERROR.

Horat. *Eadem oberrat chorda.*

A cantoribus ducta tranſlatio eſt. In eos concinnè dicetur, qui vel in ſimili re crebrius peccant, vel culpam eandem iterum atque iterum committunt. Primus enim lapſus vel caſui datur, vel imprudentiæ: iteratus ſtultitiæ tribuitur, aut inſcitiæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Iterum eundem ad lapidem offendere. Zenod.

Δὶς πρὸς τὸν αὐτὸν αἰσχρὸν εἰσκρούειν λίθον.

Id eſt, Iterum ad eundem turpe lapidem impingere. Sapientis haud eſt bis in eodem labier.

Vulpes non iterum capitur laqueo.

Ἀλλ' οὐκ αὖθις ἀλώπηξ πάγαις.

Id eſt, At non iterum vulpes laqueis, ſubaudiendum capitur. Stupidi eſt hominis, in malum guſtatum iterum incidere.

Non licet in bello bis peccare.

Ἁμαρτεῖν οὐκ ἔνεστι δὶς ἐν πολέμῳ.

Id eſt, In bello bis errare non licet. In rebus periculoſis non eſt tutum labi. Nam ſi ſemel erretur, actum eſt de capite, nec eſt ſecundo errori locus. Deliberandum ergo eſt diu, quicquid ſtatuendum eſt ſemel, puta de ſacerdotio, de matrimonio, &c.

Venia primum experienti. Diogen.

Συγγνώμη πρωτοπείρῳ.

Id eſt, Venia primum experienti. Ignoſcendum his, qui rudes novo quopiam in negotio incipiunt verſari, ſi quid per imperitiam peccarint.

Sus in volutabro cœni. Petr. Apoſt.

Ὗς λουσαμένη εἰς κύλισμα βορβόρου.

Id eſt, Sus lota rediit ad volutabrum luti. Cum quis iterat jam expiata flagitia. Extat in Epiſtolis Petri.

Canis reverſus ad vomitum. Idem.

Κύων ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα.

Id eſt, Canis ad proprium vomitum. Quadrabit in eos qui relabuntur in eadem flagitia.

Decipienti ſemel. Campa.

Joannes Campanus: Decipienti me ſemel dii malè faxint, faxintque benè ſi bis idem deceperit. Confine illi: Improbè Neptunum accuſat, qui iterum naufragium facit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

JUDICANDI RECTE, SECUS.

Zenod. *In quinque judicum genibus ſitum eſt.*

Ἐν πέντε κριτῶν γούνασι κεῖται.

In quinque ſitum genibus judicum: *Id eſt*, in alieno arbitrio res eſt poſita. Nam antiquitus quinque judicibus datum negotium, ut de Comicorum fabulis pronunciarent. Cum ſignificamus non eſſe noſtræ facultatis præſtare rei exitum, verum hunc ſuperis & fortunæ in manu eſſe: Pindarus: nunc ſpes quidem mihi, ac in deo ſitus exitus.

Panidis ſuffragium. Πανίδου ψῆφος.

In eos torquebatur, qui ſtultè atque ineruditè judicarent. Ajunt Panidem hunc Chalcidis regem fuiſſe, qui Heſiodum Homero prætulerit, perinde quaſi dicas: Midæ ſuffragium. In genere conveniet in judicia vulgi, cui ferè ſemper peſſima pro optimis placuerunt.

Suidas. *Sus tubam audivit.* Σάλπιγγος ὗς ἤκουσε.

In eos quadrabit, qui res quidem egregias audiunt, verùm eas neque intelligunt, neque mirantur. Aut in eos, qui iis quæ audiunt, neque gaudent, neque commoventur.

Quod index auro, id aurum homini.

In ſaxeis coticulis aurum exploratur, evidens præbens ſpecimen. In Auro vero proborum pariter & improborum ingenium deprehenditur.

Πλοῦτος δ' βάσανός ἐστιν ἀνθρώπου τρόπων.

Opes ut index hominis ingenium arguunt.

Theoph. *Lydius lapis, ſive Heracleus lapis.*

Λίθος Ἡρακλεῖα, ἢ λίθος λυδία.

Id eſt, Lapis Heracleus, ſive Lydius lapis. In eos dicitur, qui vehementer acri exactoque judicio ſunt. Adagium accommodari poteſt vel ad perſonam, vel ad rem.

Gnomon, & regula.

Quod in re quapiam præcipuum eſt, & ad quod unum reliqua omnia conferuntur, regulam & gnomonem proverbio vocabant. Porrò ad regulam exæquant

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

quant fabri ſtructuram. Iidem utuntur gnomonibus. Conſtat autem gnomon è duabus lineis rectis, quas utrinque dimetiens diſſecto quadrangulo conſtituit.

Emunctæ naris. Mucoſis naribus. Horat.

Emunctæ naris dicitur acri exactoque judicio, quaſi purgatis naribus, mucoque emunctis. Horatius:

Emunctæ naris duros componere verſus.

Contrà, obeſæ naris dicuntur ſtupidiores.

Tenedius homo. Τενέδιος ἄνθρωπος. Plutarc.

Dici ſolitum de homine tetrico formidabilique aſpectu. Suidas ait regem quempiam Tenedi fuiſſe, cui nomen Tenes, qui legem tulerit, ut à tergo judicis aſtaret quiſpiam ſecurim tenens, videlicet in hoc paratus, ut qui perperam quid in judicio dixiſſet, opinor mendacium, aut falſum teſtimonium, eum protinus ſecuri feriret.

Tenedius patronus. Τενέδιος συνήγορος.

Id eſt, Tenedius advocatus. Eodem è fonte profectum eſt & hoc, dici ſolitum de eo, qui compendio cauſſam expedit, litiſque nodum ocyus diſſecat. Ductum à Tenedia ſecuri.

Manum ferulæ ſubduximus.

Antiquitus literatores diſcipulorum manus ferula cædebant. Vnde manum ferulæ ſubduxiſſe dicuntur, qui deſierunt in ludo literario verſari, neque jam ut pueri docendi, ſed utcunque docti ſunt.

Novit quid album, quid nigrum. Hieron.

Duplicem in ſententiam accipi poteſt. Aut novit diſcrimen recti pravique, aut novit id quod nemo vel indoctus ignorat. Nam evidentius eſt albi nigrique, diſcrimen, quam ut quiſquam non videat. Videtur tractum eſſe à priſcis illis mortalibus, qui duos tantùm naturales colores noverant, album & nigrum, teſte Pompejo.

Novit mala & bona. Homer.

In eum, qui per ætatem uſumque rerum, jam delectum habere poteſt, fugiendorum atque expetendorum, congruet illud Homeri:

Δὴ γὰρ νοέω καὶ οἶδα ἕκαστα.
Ἐσθλά τε καὶ τὰ χέρεια. *Id eſt,*
Jam dudum ſiquidem novique & ſentio cuncta,
Quæ bona quæque mala.

Purpura juxta purpuram dijudicanda.

Ἡ πορφύρα παρὰ τὴν πορφύραν ἀποκριτέα.

Id eſt, Purpura ad purpuram dijudicanda eſt: Certiſſimum judicium ex collatione naſcitur. Vnde emptores mercaturi purpuram, ne fallantur, alteram adhibent purpuram.

Plato.

Alba amuſſi. Λευκῇ στάθμῃ.

Hoc eſt, Nullo delectu ac citra diſcrimen. Effertur & ſic: In albo lapide alba linea. Dicitur vel in eos, qui nullo ſunt judicio, vel in ſtupidos, vel in eos, qui incertis probant vel ſignificant incerta. Solet enim funiculus ille minio oblini, quo diſcrimen faciat. Vnde & rubricam vocavit Perſius: At ſi oculo rubricam dirigat uno.

Ariſtot.

Nullus delectus.

Ariſtoteles lib. II. Politic. refert hunc verſiculum:

Ἐν δ' ἰῇ τιμῇ ἠμὲν κακὸς ἠδὲ καὶ ἐσθλός.

Id eſt,

Par honos ignavoque viro, & virtute valenti.

Quo licebit uti, ſi quando ſignificabimus nihil eſſe diſcriminis inter eruditum & impoſtorem, inter benè merentem & malè merentem, &c.

Idem.

Lesbia regula.

Dicitur quoties præpoſterè non ad rationem factum, ſed ratio ad factum accommodatur: & quum lex moribus applicatur, non mores ad legem emendantur: aut quoties princeps ſe populi moribus accommodat, quum contra conveniat plebem ad principis arbitrium vitam inſtituere, ſi modò princeps ipſe ad honeſti regulam ac ſcopum reſpiciat.

Horat.

Naſus.

Ipſe denique naſus in proverbium abiit, pro judicio. Horat: Non quia nullus illis naſus erat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

aciunt item huc quæ citavimus, partim etiam ci-
abimus alibi:

Auris Batava. Corvus albus.
Caci præſcriptio. Cenſoria virgula.

JUVENTA.

Iuventa viribus pollet. Homer.

Ad vires plurimum momenti adfert ætas juvenilis. Huc facit illud Homeri:

Καὶ δή ἔχ' ἥβης ἄνθος, ὅτε κράτος ἐστὶ μέγιστον.
Flos quoque adeſt ævi, cujus tunc maxima vis eſt.

Iuvenari. Horat.

Juvenari dixit Horatius, quod Græci νεάζειν, νεανίζειν, νεανεύειν, pro eo quod eſt, juvenum more jactantius, inconſideratius, inconſultius agere: aut ſi quid aliud ei ætati peculiare videtur. Quod quò longius traducatur, hoc fuerit venuſtius, ut ſi quis orationem floridam phaleratamque dicat νεανίζειν. Ejuſdem formæ eſt, γυναικίζειν, pro geſtu cultuque repræſentare mulierem.

JUSTITIA.

Iuſtitia in ſe virtutem complectitur omnem. Ariſtot.

Ἐν δὲ δικαιοσύνῃ συλλήβδην πᾶσ' ἀρετή ἐστιν.
Id eſt, Juſtitia in ſe virtutem complectitur omnem.

Homines frugi omnia rectè faciunt. Cicero.

M. Tullius lib. Tuſcul. 4. Frugalitatis nomen tanquam ad caput referre volumus, quod niſi eo nomine virtutes continerentur, nunquam illud tam pervulgatum eſſet ut jam proverbii locum obtineret, Homines frugi omnia rectè facere.

Exigua res eſt ipſa juſtitia.

Quo proverbio ſignificabant, non multum adferre momenti ſi probus ſis, niſi talis etiam habearis: & opinionem longè plus valere, quàm ipſam rem.

Trutina juſtius. Δικαιότερον τρυτάνης. Ariſtot.

Id eſt, Juſtius trutina. De iis, qui inſigni incorrupta-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

que ſunt æquitate. Eſt autem id libræ genus, quo vel minutiſſimum ponderis momentum ſentitur dignoſciturque. Latini quoque exactam æqualitatem æquilibrium appellant. Unde æqua lance dicitur.

Suidas.

Iuſtitiæ oculus. Δίκης ὀφθαλμός.

Dicitur ſincerus & incorruptus judex, aut ipſum etjam judicium. Adagii meminit Suidas.

Iuſtitia juſtior. Δίκης δικαιότερος.

De vehementer integris & incorruptis.

Maras. Μάρας.

Hoc nomine ferunt fuiſſe quempiam apud Berœnam Syriæ civitatem, ditiſſimum quidem illum, verùm nihilominus humanum & officioſum in omnes, tum cives, tum hoſpites. Unde & vulgò receptum, ut id vocabuli tribueretur viris, qui ad multorum utilitatem nati viderentur.

Idem. *Bocchyris.* Βάκχυρις, *ſive* Βόκχυρις.

Rex quidam fuit Ægyptiorum, adeò notæ & incorruptæ in judicandis litibus juſtitiæ, ut vulgò ſi quem magnopere juſtum & integrum ſignificare vellent, Bocchyrim appellarent. Dici poteſt & de iis, qui non temere de re quapiam pronunciant.

Rhadamantheum judicium.

Ῥαδαμάνθυος κρίσις.

De incorruptè judicantibus.

Plato. *Orphica vita.* Ὀρφικὸν βίον.

Id eſt, Orphicam vitam. Plato dixit vitam innoxiam, & à luxu ſanguinolentiſque dapibus puram.

Ariſtot. *Virtus ſimplex.*

Ariſt. Ἐσθλοὶ μὲν γὰρ ἁπλῶς, παντοδαπῶς δὲ κακοί.

Id eſt, Eſt ſimplex virtus, omnigenum vitium. Facile enim eſt à ſcopo aberrare, ſed ſcopum attingere difficile.

Horat. *Eadem penſari trutina.*

Id eſt, Eadem lege. Horatius in Serm. Hac lege in trutina ponetur eadem. Perſius: Examenque improbum in illa Caſtiges trutina. Huic ſimillimum eſt. Æquali

trutina,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

rutina, ſive æqua lance, quòd pari jure fit citra perſonarum reſpectum.

Rhamnuſius. Ῥαμνούσιος. Horat.

Id cognominis olim, ceu proverbio additum ſapientibus ac moderatis viris. Vel ab ejus gentis moribus ductum, vel à dea Rhamnuſia, quæ modum in omni negotio docet adhibendum.

Prienenſis juſtitia. Πριηνὴν δίκη. Strabo.

Cum ſignificamus aliquem in judicando plurimum excellere. A Biante Prienenſi ſumptum, cujus integritas in judicandis cauſis in proverbium abiit.

Rectam ingredi viam. Ariſtot.

Τὴν ὀρθὴν βαδίζειν ὁδὸν.

Rectam ambulare viam dicitur, qui nuſquam deflectit ab honeſto. Huic ſimillimum eſt: Rectam inſtas viam, id eſt, rem acu tetigiſti.

Dum clavum rectum teneam. Quintil.

Id eſt, Dum meo fungar officio. Significat non imputandum eventum parum proſperum artifici, modò is præſtiterit, quod artis eſt. Nam & gubernator, inquit Quintilianus, vult ſalva nave in portum pervenire: ſi tamen tempeſtate fuerit arreptus, non ideo minus erit gubernator, dicetque notum illud: Dum clavum rectum teneam.

Ad amuſſim applica lapidem, non ad lapidem amuſſim. Plutarc.

Πρὸς στάθμην πέτρον τίθεαζ, μή τι πρὸς πέτρῳ στάθμην.

Id eſt, Lapis amuſſi eſt applicandus, non amuſſis ad petram. Admonet vitam ad leges eſſe corrigendam, &c.

Ne moveto lineam. Μὴ κίνδ γραμμήν.

Id eſt, Ne moveto lineam. Id tranſlatum à more veterum, qui metam ducta linea ſignificabant, in qua præmium propoſitum erat, quod auferret victor. Significat autem non eſſe mutandas leges neque prætereundos fines rerum præſcriptos.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Ex æquo partire. Ἐξ ἴσου δίδου πᾶσιν.

Id eſt, Ex æquo da omnibus. Tranſlatum ab iis, qui convivium aut hæreditatem partiuntur. Quadrabit in judicem aut principem, quem oportet æquabile jus reddere.

Plutarc. *Æqualitas haud parit bellum.*

Ἴσα πόλεμον οὐ ποιεῖ.

Id eſt, Æqualitas bellum haud parit. Æqualitas continetur concordia. Inæqualitas diſcordiarum eſt mater.

Plato. *Quæ non poſuiſti, ne tollas.*

Ἃ μὴ κατέθου, μὴ ἀνέλου.

Id eſt, Quæ non depoſuiſti, ne ſuſtollas, Laërtius refert inter Solonis leges: ſentiens, opinor, de terminis agrorum non movendis, quos majores fixiſſent. Conveniet in furaces, & in eos, qui repetunt quod non crediderunt. Item qui ſibi poſtulant acceptum ferri, quod non præſtiterunt.

Homer. *A ſacris abſtinendæ manus.*

Vulgò quoque creditum eſt, fatum inſtare ei, qui ſacris rebus ac Deo dicatis manus injecerit: Unde Homer.

Cum divo certare viro ſimul atque cupit quis,
Cuique Deus bene vult, malum huic brevi imminet
 ingens.

Plautus. *Nemo quenquam ire prohibet publica via.*

Quo ſignificant rerum communium æqualem omnibus uſum eſſè, neque cuiquam vertendum vitio, quod jus publicum concedit.

Val. Ma. *Zaleuci lex.* Ζαλεύκου νόμος.

De edicto mandatoq; plus ſatis rigido, parumque humano dicebatur. Zaleucus quidam Locrenſibus leges tulit acerbiores. Non diſſimile illis: Manliana imperia, & Phalaridis imperium. Quum enim filius Zaleuci ſecundùm jus ab eo conſtitutum, ob crimen adulterii utroque oculo carere deberet, ac tota civitas in honorem patris pœnam adoleſcenti remitteret, repugnavit aliquandiu: poſtremò populi victus precibus, ſuo prius, deinde filii oculo eruto, ſalva lege, ſupplicii modum temperavit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Dat veniam corvis, vexat cenſura columbas. Iuvenal.
pœna legum exercetur in humiles quoſpiam, rapacibus ignoſcitur. Plutarchus in vita Solonis, Leges aranearum telis adſimiles dicebat, propterea quòd illa ſi quid levius aut imbecillium incurrerit, hæret: ſin majus aliquid, diſſecat ac fugit. Terent. in Phor.

Quia non rete accipitri tenditur, neque milvio,
Qui malè faciunt nobis: illis qui nihil faciunt, tenditur.
Quia enim in his fructus eſt, in illis opera luditur.

Vrbanus nihil æqui cogitat.

Οὐδὲν φρονεῖ δίκαιον ἀνὴρ ἀστυκός.

Id eſt, Urbanus æqui nihil, bonive cogitat. Admonet ruſticanam vitam innocentiorem eſſe, ut quæ ſola cum ſolis habeat commercia terris. Contra qui degunt in urbibus, propter contagia negotiorum & hominum, aſtutiores evadere. Poteſt huc accommodari parœmia, quod eximiæ morum civilitati & urbanæ blandiloquentiæ ferè comes eſſe ſolet aſtutia. Contra qui moribus ſunt agreſtibus, iis plerunque fides eſt certior.

Quod aliis vitio vertas ipſe ne feceris. Homer.
Quod damnaturus ſis in aliis, in te non admiſeris. Ad id facit illud Homeri:

Imò adeò ſi quiſquam alius patrare pararet
Tale aliquid, damnaretis vitioque daretis.

LACESSENTIS.

Arietem emittit. Ἄρνα προβάλλει. Diogen.
Id eſt, Arietem objicit. In rixæ pugnæque cupidum dicebatur. Antiquitus enim bellum incepturi, Fecialem mittebant, qui arietem adductum in hoſtium fines immitteret, hoc ſignificans pacto civitatem & agros illorum hoſtibus compaſcuos fore.

Cominus atque eminus. Ἐγγύθεν καὶ πόῤῥωθεν.
Tranſlatum à bello, in quo nunc conſerti pugnant gladiis, nunc machinis procul tela in hoſtem torquent. Id ſi ad animi res transferatur, fiet venuſtius. Cum homi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

hominibus habenda pax, cæterùm cum vitiis cominus atque eminus pugnandum.

Ad pila ubi ventum.

Cum de propinquo res geritur, ad pila ventum dicitur. Pilum autem eſt genus haſtæ Romanæ brevius.

Terent. *Non ut prior lædam, ſed ut injuriam retaliem.*

Ut qui prior nolim malo laceſſere: ſed jam datum malo retaliem malum. Convenit cum illo Terentiano: Sic exiſtimet, reſponſum, non dictum eſſe.

Plutarc. *Nunquam enim meos boves abegerunt, nec equos.*

Οὐ γὰρ πώποτ' ἐμοὺς βοῦς ἤλασαν, οὐδὲ μὲν ἵππους.

Id eſt, Non enim equos unquam mihi ſubduxere boveſve. Nunquam me læſerunt aut adfecerunt injuria. Cum negamus nobis eſſe cauſam, cur illum aut illum odiſſe debeamus.

Homer. *Omni conatu invadere.*

Si quem ſignificabimus totis viribus tendere in quempiam oppugnandum, conveniet illud Homeri:

Αἰνείας δ' ἐπόρουσε σὺν ἀσπίδι δουρί τε μακρῷ. *Id eſt*,
Obvius Æneas, clypeoque inſurgit & haſta.

Tullius. *Pugnis & calcibus.* Πὺξ καὶ λάξ.

Pro eo quod eſt, omni contumeliæ genere, totiſque viribus.

Plautus. *Irritare crabrones.*

Id dictum eſt à Plauto in Amph. in mulierum ingenium, quibus iratis ſi repugnes, magis provoces, neque ſine tuo malo diſcedas.

Refricare cicatricem.

Quum dolor temporum ſpatio jam mitior renovatur, refricari cicatrix dicitur. Dicimus & refricare dolorem & refricare memoriam, & ſuffricare memoriam, pro eo quod eſt, leviter revocare, ſed in malam ferè partem.

Terent. *Tangere hulcus.* Κινεῖν ἢ θίγειν τὸ ἕλκος.

Id eſt, Movere ſeu tangere hulcus. Eſt movere dolorem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

m, ejuſque rei facere mentionem, quæ nos magnopere urat: Terent. Quid minus neceſſe fuit, quàm hoc ulcus tangere?

Vnguis in hulcere. Cicero.

icero in Clodium, qui populum fame jam exaſperam concionibus inſuper ſeditioſis in rabiem agebat, It tu, inquit, in hoc hulcere tanquam unguis exieres.

Vt lupus ovem. Ὡς λύκος ἄρνα φιλεῖ. Plato.

d eſt, Ut lupus ovem amat. Qui ſui commodi gratia ſimulat amorem.

Ignem gladio non fodito. Plutarc.

Πῦρ σιδήρῳ μὴ σκαλεύειν.

Hoc eſt, Ira percitum ne laceſſas, quin magis concedere convenit, & blandis verbis tumidum animum placare.

Temulentus dormiens non eſt excitandus.

Sopitum ebrium non oportet excitari ſomno: Similimum eſt autem illi: Malum benè conditum ne moveas. Non eſt refricandum odium, cum jam tempus induxit oblivionem: Non eſt renovandum animi vulnus, cui jam obduci cicatrix cœpit.

Thynniſſare. Θυννίζειν. Diogen.

Græci transferunt pro ſtimulare, pungereque: vel quod hic piſcis quò ſit palato gratior, pungi ſoleat: vel quod ipſe piſcis adurat pungatque contactu.

LÆTITIA, TRISTITIA,

Irriſibilis lapis. Ἀγέλαςος πέτρα. Zenod.

Id eſt, Irriſibile ſaxum. De re vehementer acerba, triſtique. Quadrabit in ſeveros ac tetricos, quoſque vocant ἀγελάςους.

Sinapi victitari. Plautus.

Triſtes ac ſupra modum tetrici, ſinapi victitare dicuntur, quod hodieque vulgò tritum eſt. Plautus: Si ecaſtor hic homo ſinapi victitet, Non cenſeam tam eſſe triſtem poſſe.

Ani-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Herod. *Animus habitat in auribus.*

Veteres animo ſedem in oculis dedere, plerique in corde. At Herodotus docet animum habitare in auribus, quod qui benè audiunt, voluptate afficiantur, qui ſecus, exacerbantur. Opinor hunc eſſe ſenſum adagii, quod ex his quæ audimus maximè placatur aut irritatur animus.

In antro Trophonii vaticinatus eſt.

Ἐν Τροφωνίου μεμάντευται.

Id eſt, In Trophonii antro vaticinatus eſt. De homine vehementer triſti tetricoque, propterea quod olim creditum eſt eum, qui in Trophonii ſpecum deſcendiſſet, poſteà nunquam ridere.

Suidas. *Harmodii cantilena.* Ἁρμοδίου μέλος.

Id eſt, Harmodii cantio. De lugubribus ac triſtibus dicebatur. Simillimum illi: Admeti melos.

Idem. *Argivos vides.* Ἀργείους ὁρᾷς.

Scilicet, Stupentibus & attonitis oculis. Sumptum opinor ab Oreſte furiis agitato.

Admeti nænia. Ἀδμήτου μέλος.

De triſti lugubrique cantione. Accommodari poteſt ad orationem querulam ac miſerabilem. Admetus rex fuit Pheræorum, qui defuncta uxore ſtridulas quaſdam ac lugubres nænias decantabat aſſiduè, donec mota Proſerpina remiſit Alceſtidem, ejus uxorem.

Pythag. *Arctum annulum ne geſtato.*

Μὴ φορεῖν στενὸν δακτύλιον.

Hoc eſt, Ne vixeris anxie: & ne temet in ſervitutem conjicias, aut ejuſmodi vitæ inſtitutum, unde te non queas extricare.

Idem. *Cor ne edito.* Μὴ ἐσθίειν τὴν καρδίαν.

Hoc eſt, Ne curis tuum ipſius animum excrucies, aut ne ſollicitudinibus vitam reddas breviorem.

Cicero. *Mutare veſtem.*

Mutare veſtem à M. Tullio dicuntur, qui lugent mortuum, aut ſunt rei.

Sopho. *Ne ſi ad Iovis quidem aulam.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

ui metuunt malum, ad aſylum, ad aram, ad arcem, d columnas principis, ad divorum phana tanquam uiſſimum refugium confugiunt.

Suſtollere manus. Cicero.

ui vehementer gaudent, quaſi res divinitus geratur x animi ſententia, ſuſtollere manus dicuntur.

Canere de Telamone. Ἄιδειν τὰ Τελαμῶνος.

d eſt, Canere cantionem Telamonis. De querulo ſermone dictum proverbium, quòd Telamon impotenius fleverit, Ajacem filium periiſſe apud Trojam.

Lityerſam cantionem canis. Theocr.

Λιτύερσαν ᾠδὴν ἄδεις.

ityerſes nothus erat Mydæ regis. Hic inſtituit ut in onorem Mydæ Thericos, id eſt, æſtivus, aut meſſoius hymnus caneretur, unde ductum proverbium, ut qui non ex animo canerent, aut qui coacti canerent, i Lityerſam cantionem canere dicerentur.

Tragicum tueri. Τραγῳδικὸν βλέπειν. Ariſtop.

Quadrabit vel in faſtuoſos vel in triſtes ac luctuoſos.

Tauricum tueri. Βλέπειν ταυρηδόν.

Id eſt, Tueri taurinè, pro eo quod eſt, torvè. Plato demonſtrat hunc Socrati fuiſſe morem, taurinis oculis obtueri.

Atrei oculi. Ἀτρέως ὄμματα. Lucian.

De torvo truculentoque aſpectu dicebatur. His enim oculis in Tragœdiis inducebatur Atreus, &c.

Titanicus aſpectus. Τιτανῶδες βλέπειν.

Id eſt, Titanicum intueri, hoc eſt, vultu Titanico obtueri. Titanicum autem torvum vocant, ac tetricum ac cujuſmodi fuiſſe feruntur veteres illi Titanes.

Cepas edere aut olfacere. Κρόμμυα ἐσθίειν. Idem.

Id eſt, Cepas edere, dicebantur joco proverbiali, qui lachrymari viderentur. Ductum eſt hinc proverbium quod ceparum odor, ut eſt acris, conſueverit lachrymas oculis excutere.

Superatus es à gallo quopiam. Ariſtop.

Ἡττήθης τινὸς ἀλεκτρυόνος.

Locus

Locus proverbialis in ſervos, qui dominos à tergo ſequuntur, ſupplices videlicet & abjecti, cujuſmodi ſolent eſſe galli ſuperati in pugna. Nam hæc avis victa ſilere ſolet: canere, ſi viciſſet.

Perſius. *Triſtis ſcytale.* Ἀχνυμένη σκυτάλη.

De re triſti ſeriaque dicebatur, aut de nuntio, qui dolorem adferret.

Areopagita. Ἀρειοπαγίτης.

De triſti, ſeveroque dicebatur, aut etiam de judice vehementer incorrupto. Athenis ſumma erat Areopagitarum auctoritas: hi erant judices, qui de capitalibus cauſis pronunciabant.

Ne ſis patruus mihi. Sapere patruos.

Patruorum in nepotes ceu peculiaris genuinaque ſeveritas, proverbio locum fecit. Horat. Metuentis patruæ verbera linguæ. Patruam linguam vocat ſeveram, & objurgatricem. Ad hanc formam pertinet illud Perſianum: Quum ſapimus patruos, id eſt, poſtquam abjectis puerilibus nugamentis ſeveros mores induimus. Idem dixit: Ne ſis mihi tutor, id eſt, ne mihi præſcribas atque imperes.

Plinius. *Frontem exporrigere. Frontem contrahere.*

Frontem explicare, quum hilareſcimus; contrahere, quum ringimur, hoc eſt, ubi quid moleſtum eſt, dicimur. Horat. Deme ſupercilio nubem. Exporrecta fronte, hilariter. Obducta fronte, corrugata fronte, contracta fronte, caperata fronte. Plaut. Caperata frons ſeveritudine. Et nubila frons, ſerena frons, explicata frons.

Ariſtop. *Magis gaudet eo, qui ſenectam exuit.*

Γέγηθε μᾶλλον ἢ τὸ γῆρας ἐκδύς.

Id eſt, Gaudet magis, quàm qui ſenectam exuit. De vehementer hilari, ac geſtienti gaudio. Ductum eſt à ſerpentibus & cicadis, quæ ſtatis temporibus exuunt ſenectutem, ac veluti renaſcuntur.

Suidas. *Contrahere ſupercilium. Inflare buccas.*

Ὀφρῦς ἀνασπῶντες, καὶ γνάθους φυσῶντες.

Id eſt,

eſt, Adductis ſuperciliis, & inflatis buccis. In fa-
ioſos ac turgidos dictum, ſiquidem in ſuperciliis
rogantiæ ſedes. Horatius inflatas buccas ad iracun-
iæ retulit argumentum: Quin Juppiter ambas iratus
uccas inflet. Traductum à ranis, quæ per iram in-
antur.

Sanguine flere. Αἵματι κλαίειν.

roverbialis hyperbole, ſignificans nihil non fieri quo
ectatur aliquis. Sic enim antiquitus loquebantur,
aud flectes illum, ne ſi ſanguine quidem fleveris.

Lapides flere.

e re vehementer miſeranda, proverbiali hyperbole
ici ſolet, eam eſſe tam lamentabilem, ut vel lapides
ogantur ad fletum.

Erinnys ex Tragœdia. Ἐρινὺς ἐκ Τραγῳδίας. Ariſtop.

e fœdis aniculis. Sumptum ex Ariſtophanis Pluto,
ictum de Penia.

arone magis nauticus. Σάρωνος ναυτικώτερος.

Ajunt hunc fuiſſe Deum quendam nauticum. Unde
Saronico mari cognomen inditum. Congruet in
orrido cultu hominem, & moribus feris: quod ge-
us nautas pleroſque videmus eſſe. Aut in negotiato-
em per omnia maria volitantem.

LANGUOR. VEHEMENTIA.

Oeſtro percitus. Οἴστρῳ παραπληγείς. Plato.

d eſt, Ingenti animi cupiditate commotus ac velut
attonitus. Oeſtrum enim inſecti genus, horrendo ſtre-
pitu, unde & nomen inditum apud Græcos. Nam La-
tini aſylum appellant. Hoc addito, Juno vaccam Io
in furorem egit. Unde Poëtæ divino correpti furore,
œſtro perciti dicuntur.

Pyrrichen oculis præ ſe ferens.
Πυῤῥίχην βλέπειν.

Id eſt, Tumultum ac bellum vultu præ ſe ferre. Inde
dictum, quod pyrriche ſaltationis genus eſt: quod ab
armatis pueris peragebatur. In ea belli imago repræ-
ſenta-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

ſentabatur, impetus & ardor adorientium, & celeri-
tas fugientium.

Πυῤῥιχίζειν.

Si quis tumultuantem, & ira excandeſcentem dica
πυῤῥιχίζειν, non carebit proverbii ſpecie.

Ariſtop. *Martem tueri.*

Simili tropo dicitur apud Ariſtophanem Ἄρη βλέπειν
pro torvè tueri.

Quintil. *Manum habere ſub pallio.*

Dicuntur, qui languent otio. Sumptum à geſtu Rhe-
torum. Nam qui languent, manum occultant ſub pal-
lio; qui commoti ſunt, proferunt.

Ammia. *Non contis aut ramulis.*

Ammianus lib. x v. de Antonio quodam ad honorem
menſæ regalis apud Perſas evecto, & ad jus ferenda
ſententiæ admiſſo, non contis, inquit, aut ramulis
ut ajunt, id eſt, non flexiloquis ambagibus, vel ob-
ſcuris, ſed velificatione plena, in Rempub. ferebatur.
Quanquam pro ramulo legendum arbitror remulo.

LAUTITIÆ.

Zenod. *Iovis cerebrum.* Διὸς ἐγκέφαλος.

Βασιλέως ἐγκέφαλος.

Id eſt, Regis cerebrum. De cibo vehementer opiparo
ac ſuavi: Aut de molliter delicateque viventibus.
Clearchus apud Zenodotum ſcribit, opiparas epulas
apud Perſas Jovis ac regis cerebrum appellari. Athe-
næus Jovis cerebrum inter ſecundæ menſæ delicias
annumerat.

Athenæ. *Nectaris flos. Veneris lac. Helenæ cibi.*

Ephippus apud Athenæum cibum prælautum νέκτα-
ρος ἄνθος, *Id eſt*, Nectaris florem. Atque alibi vinum
τῆς ἀφροδίτης γάλα, *Id eſt*, Veneris lac, ab Ariſtopha-
ne nominatum docet. Rurſum alio in loco ſuaves ci-
bos, τῆς Ελένης βρώματα, *Id eſt*, Helenæ cibos dictos
indicat.

Plinius. *Iovis lac.* Διὸς γάλα.

Quod

quod inſigniter eſſet lautum in cibis, Jovis lac veteres appellabant. Euripid. apud Athenæum, καὶ τυρὸς πίας ὅζι, καὶ διὸς γάλα, *Id eſt*, Eſt ſucculentus caſeuſque, & lac Jovis.

Deorum cibus. Θεῶν τροφή.

De prælautis epulis dicebatur, propterea quod Homerus finxit Deos nectare atque ambroſia victitare, nec ob id unquam ſeneſcere.

Attica bellaria. Πέμματ' ἀττικά. Plato.

De lauticiis & cupediis. Transferri poteſt ad rem quamcunque majorem in modum ſuavem ac jucundam.

Herculana balnea. Ηρακλεια λουτρά.

De impendio ferventibus balneis dicebatur, quales legimus & thermas Neronianas.

Ὑπερμαζᾷν.

Μάζα Græcis genus eſt cibi è ſimila tritici, quod (ut apparet) in deliciis erat. Unde vulgari joco dicebant ὑπερμαζᾷν, pro opiparè ſplendideque vivere, ſive ob egregias mazas, ſive quòd aliquid his etiam lautius sumerent.

Ματτυάζειν.

Dicebatur in eos, qui ſuaviter viverent: Ματτύα cibi genus eſt, primùm à Theſſalis repertum.

De lautitiis. Homer.

De cibis prælautis quadrabit illud Odyſſ. 3.

Ὄψα τε οἷα ἔδουσι διοτρεφέες βασιλῆες.

Qualia purpurei comedunt obſonia reges.

Venuſtius fiet, ſi trahatur ad orationem ſupra modum elegantem.

Mellis medulla. Μέλιτος μυελός.

De re majorem in modum ſuavi dicebatur. Unde & illa paſſim obvia, in medullis: & Medullitus amare.

Optimum condimentum fames. Socrat.

Irridebat Socrates hoc dicto luxum Athenienſium, qui variis cupediis & operoſis conditurIs conarentur efficere, ut cibus ſaperet palato, quum id optimè præſtet fames,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Ariſtop. *Afra avis.* Λιβυκὸν ὄρνιον.

Id eſt, Libyca avis. Horatius de prælauta uſurpavit:

Non afra avis deſcendit in ventrem meum
Jucundior, quam lecta de pinguiſſimis
Oliva ramis arborum.

Nam gallinas prægrandes olim mittebat Africa. Non inepte jacietur in hominem peregrino cultu notabilem.

Anima & vita. Ζωὴ καὶ ψυχή.

Id eſt, Anima & vita: De re ſupra modum ſuavi. Proverbium natum in cubilibus, atque inde deductum in communem ſermonem. Nihil autem eſt neque vita jucundius, neque charius.

Coturniſſare. Κιχλίζειν.

Proverbio dicebantur, qui pinguinis coturnicibus aut turdis veſcerentur, aut qui riderent laſcivè, parumque decorè. Quadrabit igitur vel in ligurriones & cupediis addictos, vel in laſciviùs ludentes. Sturni nihil non imitantur, & turdus à Plinio recenſetur inter aves, quæ ſermonem humanum imitantur.

Terent. *Dubia cœna.*

Dubiam cœnam opiparam, variiſque inſtructam ferculis appellabant. Phormio apud Terentium: Cœna dubia apponitur. Et dubia cœna poteſt intelligi, quæ non careat ſuſpicione veneni. Horatius:

Vides ut pallidus omnis Cœna deſurgat dubia.

Plautus. *Cœna popularis.*

Plautus cœnam popularem appellat magnificam, egregieque lautam, atque adeò gratuitam quoque quales ſolent exhiberi populo.

In leporinis. Ἐν λαγῴοις.

Id eſt, In leporinis carnibus. Sic vivere dicebantur, qui lautè atque in deliciis vitam agebant: Nam leporina olim in deliciis habita.

Lydorum caryca. Λυδῶν καρύκας.

Id eſt, Lydorum carycas, antiquitus appellabant quicquid eſſet opiparum, & variis conditum cupediis.

Nam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Iam caryca cibi genus eſt Lydii, ex multijugis lautiiis apparatum, & ſanguine confectum. Effertur adagium integrè ad hunc modum: Nec Lydorum carycas, nec flagrorum ſtrepitus, ſubaudiendum, volo, id eſt, Nec blandimenta volo, nec convitia.

Qui poſſim ab hoc epulo abeſſe. Plato.

Plato in Phœdro: Πῶς γὰρ οἷός τε εἴην τοιαύτης θοίνης ἀπέχεσθαι. *Id eſt*, qui poſſum ab hoc epulo abſtinere? De re vehementer ſuavi, atque expetenda, quod genus eſt feſtiviſſimum aliquod convivium.

Thaſium infundis. Θάσιον ἐνέχεις.

Id eſt, Thaſium miſcuiſti. Dici ſolitum videtur, ubi quis vinum non aqua, ſed alio quopiam efficaciore vino dilueret. Nam Thaſia vina laudatiſſima quondam fuerunt. Plinius inter tranſmarina vina Tracium, Chiumque in ſumma gloria fuiſſe ſcribit.

LIBENTER.

Accipit & glebam erro.

Δέχεται καὶ βῶλον ἀλήτης.

Dici ſolitum in eos, qui nihil gravantur, aut aſpernantur, ſed quicquid datur quantumlibet puſillum, id boni conſulunt. Originem adagionis ad hujuſmodi caſum referunt: Aletes quidam Corintho pulſus, adhortante oraculo, tentavit, ſi poſſet in patriam redire. At interim ruſtico cuipiam factus obvius, cibum mendicavit. Ille, ludibrii opinor cauſa, glebam ex agro ſublatam porrexit. Aletes eam tanquam felix omen accipiens, effatus eſt: Accipit & glebam erro.

Obviis ulnis. Quintil.

Apud Quintilianum, pro eo quod eſt, avide ſitienterque. Translatum ab iis, qui porrectis ulnis properant in complexum eorum, quorum magno deſiderio tenebantur, quoſque cupidiſſime conſpiciunt. Legimus & obviis manibus, Ambabus manibus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

LIBERALITAS.

Cicero.

Plena manu.

Plena manu, pro eo quod eſt ampliter, copioſe, prolixe, minimeque malignè. Translatum ab iis, qui non minutim ac parce, ſed plena manu largiuntur. Cicero ad Atticum lib. 2. At hercle alter familiaris tuus Horatius, quam plena manu, quam ornatè noſtras laudes in aſtra ſuſtulit. Fit lepidius, quo magis ad animi res transfertur.

Quod rectè datum eſt.

Plato in Philebo oſtendit proverbium à pueris uſurpatum: Non oportet repoſci, quod ſemel datum eſt: Ἡμεῖς δ᾽ ἤδη λέγομεν, καθάπερ οἱ παῖδες, ὅτι τῶν ὀρθῶς δοθέντων, ἀφαίρεσις οὐκ ἔστι. *Id eſt*, Nos autem dicimus id quod ſolent pueri, quæ rectè data ſunt, non licere rurſus eripi. Simile quiddam & hodie jactatur inter pueros, ubi quis quod dedit, repoſcit. Adeò dicta hujuſmodi per tot ſecula, perque tot nationes, ad nos uſque demanarunt.

Tullius.

Pleno modio.

Antè dictum eſt nobis, plena manu fieri, quod largiter minimequemalignè dicitur. M. Tull. ad Attic. l. 6. epiſt. 1. ſimillima figura dixit, pleno modio. Si illa jam habent pleno modio, verborum honorem, imitationem crebram, &c. Nam antea dixerat ſe publicanorum uſuram affatim laudaſſe.

Theocr.

Pingui menſura. Πίονι μέτρῳ.

Id eſt, Pingui menſura, dixit Theocrit. in Thaly. Pro eo quod erat affatim & largiter.

Μάλα γάρ σφισι πίονι μέτρῳ.
Ἁ δαίμων εὔκριθον ἀνεπλήρωσεν ἀλωάν. *Id eſt*,
Illis fortunante Deo bona copia frugum,
Arearum campos menſura implevit opima.

Seneca.

Bis dat, qui citò dat.

Seneca: Bis dat, qui citò dat. item lib. de Beneficiis 11. Ingratum eſt beneficium, quod diu inter manus dantis hæſit. Monet haud cunctanter opitulandum amicis,

is, cum opus eſt, ſed ultrò non expectatis precibus eferendum officium. Tardum beneficium, ingratum ſt. Euripid.

Odi equidem amicis ſeriùs ſuccurrere,
Bis eſt gratum, quod opus eſt, ultrò ſi offeras.
Beneficium inopi bis dat, qui dat celeriter.

Ambabus manibus haurire.

Ἀντλεῖν ἀμφοτέραις.

d eſt, Haurire ambabus, ſubaudi manibus. De iis di- i conſuevit, qui ſummo conatu quippiam agunt. Huic confine eſt.

Οἶδ' ἐπὶ δεξιὰ οἶδ' ἐπ' ἀριστερὰ νωμῆσαι βῶν.

d eſt, Novi equidem clypeum dextra, lævaque mo- vere. Invenitur & illud: Ambabus manibus largiens, d eſt, affatim & prodige, aut etiam perbenigne.

Ipſo horreo.

Quod prolixè & affatim datur, ipſo horreo dari dici- ur, quemadmodum ipſo caniſtro: propterea quod ex horreo plenius depromitur, quam è chœnice. Simile illi: E dolio hauris.

Promus magis, quàm condus. Auſon.

Auſonius torquet in quendam profuſiorem, qui parta prodigere noſſet; quærere, aut quæſita ſervare non noſſet. Sumpta metaphora à rei familiaris diſpenſatoribus, maximeque penuariæ, quos Græci ταμίας vocant.

Larus in paludibus. Λάρος ἐν ἕλεσι. Suidas.

Id eſt, Larus in paludibus: Suidas ſcribit dictitatum de iis, qui faciles ſunt ad dandum. Ductum à Laro ave. Ea quoniam facile decipitur illiciturque, proinde proverbio locum fecit.

Bona Porſenæ. Livius.

Bonæ Porſenæ dicebantur, quæ velut ab hoſtibus erepta parvo veneunt. Eam appellationem Livius ſcribit ad ſuam uſque ætatem duraſſe. Putatque inde natam, quod in bello ſoleant bona Porſenæ venire Romæ, eaque conſuetudo una cum titulo perſeveraritt & in pace.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Homer.

De alieno liberalis.

De alieno facile largimur, de noſtris non item. Hom.

Ἐπεὶ ὄ τις ἐπίσχεσις, ὀυδ᾽ ἐλεητὺς,
Ἀλλοτρίων χαρίσασθαι.
Nam res largiri alienas
Haud res ulla vetat, neque enim piget.

Lucian.

Communis Mercurius. Κοινὸς ὁ Ἑρμῆς.

Quidam hinc natam parœmiam arbitrantur, quod Mercurius ut eſt furtorum auctor ac repertor, primus oſtendit, quæ furto parta ſint, ea in medium communiter oportere deponere. Alii malunt huc referre, quod Mercurius ſit orationis auctor, per quam inter homines omne commercii genus conſtat, unde & medius inter ſuperos atque inferos à poëtis fingitur, pariter ſuperis deorum gratus & imis, quòd ſermo animi interpres, ſummos cum infimis, reges cum plebe conciliet.

LIBERTAS, VERITAS.

Idem.

De plauſtro loqui.

Veteres Comœdiæ in plauſtris agebantur à juvenibus, ore face collito, ne poſſent agnoſci, qui magna licentia in obvium quemque non ſolùm civium primates, ſed & Deos ipſa dicteria jaciebant. Inde natum adagium, ὡς ἐξ ἁμάξης λαλεῖν, *Id eſt*, Tanquam è plauſtro loqui. De his, qui palàm ac liberè convitiantur.

Homer.

Iubentis apertè loqui.

Si quem admonebimus, ut proferat doloris aut odii cauſſas, neque celet in animo, non illepidè dixerimus illud Homeri Iliad. α.

Ἐξαύδα μὴ κεῦθε νόῳ, ἵνα εἴδομεν ἄμφω. *Id eſt*,
Eloquitor, ne celato, quo norimus ambo.

Terent.

Obſequium amicos, veritas odium parit.

Terent. in And. Vulgaris enim amicitia conſtat obſequiis. Nam invicem connivere ad familiarium vitia, hæc res & jungit, junctos & ſervat amicos: Ac inter veros

veros amicos, nihil eſt veritate jucundius, modò abſit aſperitas agreſtis & inconcinna, graviſque.

Byzeni libertas. Βυζήνου παῤῥησία.

Id eſt, Byzeni libertas. Ubi quis audacius, liberiuſque loquitur. A Byzeno quodam Neptuni filio, cui mos fuerit, mira in dicendo libertate uti.

Aſſeverantius dicere. Homer.

Audacius quippiam & aſſeverantius dicturi, quod nobis tamen ita videatur, adducemus illum Homeri verſum, quo Helena utitur de Telemacho:

Ψεύσομαι, ἢ ἔτυμον ἐρέω, κέλεται δέ με θυμός.

Id eſt, Mentiar aut verum dicam, mens attamen ipſa
Imperat ut dicam.

Non poſſum non dicere. Idem.

Ubi quis negat ſe reticere poſſe, quod habet in animo, feſtiviter accommodabit illud Homari Odyſſ. ζ.

Εὐξάμενός τι ἔπος ἐρέω, οἶνος γὰρ ἀνώγει Ηλιος.

Id eſt, Dicam equidem quiddam jactantius, urget enim me Vinum amens.

Et fama fuit & erat. Ἦ μὲν κλέος, ἦ δὲ καὶ ἦσθα. Suidas.

Id eſt, Et dicebaris, eraſque. Quoties facta reſpondent opinioni.

Aperto pectore. Cicero.

Pro eo quod eſt, vehementer ex animo citraque fucum, quaſi renudatis animi penetralibus.

Apertè ſimpliciterque loqui. Homer.

Cum citra ambages nos loqui ſignificamus, conveniet illud Homeri ex Odyſſ. δ.

Οὐκ ἂν ἔγωγε
Ἄλλα παρὲξ εἴποιμι παρακλιδὸν, οὐδ᾽ ἀπατήσω.
Non fucis te diſſimulans decepero fictis.

Veritatis ſimplex oratio. Diogen.

Simplex illa ruſticanaque veritas negligit orationis fucos. Conveniet in eos, qui perplexè loquuntur, dum verum diſſimulant. Terentius:

Pergin' ſceleſta mecum perplexè loqui?
Scio, neſcio, abiit, audivi, ego non adſui,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Non tu iſtuc mihi dictura aperte es, quicquid eſt.

Ad cribrum dicta. Τὰ ἐπὶ κοσκίνῳ.

Quæ vera compertaquæ videri vellent, ad hunc appellabant modum. Sumptum à divinationis genere, quod peragebatur ſuſpenſo circumactoque cribro.

Zenod. *Curetum os.* Κουρήτων στόμα.

Dici ſolitum, ſi quando quis numine afflatus loqui videretur, propterea quod Curetes Cybelis comites, furore quodam ſacro perciti, divinare viderentur.

Plutarc. *Quod in corde ſobrii, id in lingua ebrii.*

Τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ νήφοντος ἐπὶ τῆς γλώττης ἐστὶ τοῦ μεθύοντος.

Nec prætereundum illud Herodoticum: Subſidente vino ſupernatant verba. Nam ſobrios aut metus aut pudor cohibet, quò minùs effutiant ea, quæ ſatius putarint ſuppreſſiſſe. At vinum & pudorem diſcutit, & timorem abigit.

Athen. *In vino veritas.* Ἐν οἴνῳ ἀλήθεια.

Significat ebrietatem animi fucum tollere, & quicquid pectore conditum eſt, in apertum proferre. Unde ſacræ literæ prohibent vinum dari regibus, quòd nullum ibi ſit arcanum, ubi regnat ebrietas. Effertur & in hunc modum apud Athenæum lib. 11. parœmia: Οἶνος καὶ ἀλήθεια. *Id eſt,* Vinum & veritas. Quod largius poti non tantùm effutiunt ſua arcana, verùm etiam audacius in alios loquuntur. Theognis:

Ἐν πυρὶ μὲν χρυσόν τε καὶ ἄργυρον ἴδριες ἄνδρες
Γινώσκουσ᾽, ἀνδρὸς δ᾽ οἶνος ἔδειξε νόον. *Id eſt,*

Aurum & argentum fabris dignoſcitur igni,
Vinum hominis prodens arguit ingenium.

Facit huc etiam, quod inferiùs adſcripſimus ad locum alium, Bos in lingua.

Eurip. *Vinum animi ſpeculum.*

Κάθοπτρον γὰρ εἴδους χαλκός ἐστ᾽, οἶνος δὲ νοῦ. *Id eſt,*
Forma ære lucet, vina produnt pectora.

Lingua lapſa verum dicit.

Ἡ γλῶσσ᾽ ἁμαρτάνουσα τ᾽ ἀληθῆ λέγει.

Id eſt,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Id eſt, Verum ſolet prolapſa lingua dicere. Nam verum eſſe creditur, quod exciderit imprudenti, quandoquidem id demum vacat fictionis ſuſpicione.

Emendus cui imperes. Plautus.

Cuique in ſuos ſervos imperioſum eſſe licet, in alienos aut in liberos non item: Plautus. Emere oportet quem tibi obedire velis.

Libero lecto nihil jucundius. Tullius.

M. Tullius ad Atticum de Quinto loquitur, qui cœlibem vitam judicabat eſſe ſuaviſſimam, Eam appellabat lectulum liberum.

Oracula loqui Χρησμοὺς λέγειν. Theocr.

Dicuntur, qui certa & indubitata loquuntur.

Vera fronte. Cicero.

Quæ ex animo citraque fucum dicuntur geruntur ve, vera fronte fieri dicuntur. Contrà, dicimus mendaci fronte fieri, quod geritur per ſimulationem.

Vero verius. Certo certius. Martial.

Dicitur vero verius, quod prorſus indubitatum haberi volumus. Non diſſimili forma dicimus. Certo certius. Quanquam nihil prohibet aliud alio certius eſſe.

Ficus ficus, ligonem ligonem vocat. Ariſtop.

Τὰ σῦκα σῦκα, τὴν σκάφην σκάφην λέγων.

Id eſt, Ficuſque ficus, ac ligonem nominans ligonem. Quadrabit in eum, qui ſimplici ac ruſtica utens veritate, rem, ut eſt, narrat, nullis verborum ambagibus ac phaleris obvolvens. Nam ego, quemadmodum ait Comicus, ruſticanus ſum, & ligonem ligonem appello.

Profundum ſulcum. Βαθεῖαν αὔλακα. Plutarc.

Dictum de iis, qui cogitationibus profundis ac penitioribus rem expenderent. Mihi videtur rectè quadraturum in eos, qui ſe metiuntur, non ex aliorum opinione, ſed ex rectè ſecuſve factorum conſcientia.

Os ineſt orationi. Ὀστοῦν ἔνεστι τῷ λόγῳ. Themiſt.

Id eſt, Sermoni ineſt os ac vigor. De oratione non inani,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

inani, ſed ſolidas habente ſententias. Dictum hoc Themiſtocli tribuitur. Quintilianus rerum inventionem appellat orationis oſſa, ſumpta ſimilitudine ab animantium corporibus, quæ oſſibus ſuſtinentur, colligantur nervis, veſtiuntur carnibus & pelle, cohærent anima, moventur actu.

Lucian.

Audi quæ ex animo dicuntur.

Ἄκουε τ' ἀπὸ καρδίας.

Nam ſeria, quæque citra diſſimulationem dicuntur, ex animo dici dicuntur, eaque ex corde proficiſci vulgus ait.

Idem.

Liberi poëtæ & pictores.

In Demoſthenis Encomio.

Τὸ μὲν δὴ ποιητικὸν φῦλον ἐλεύθερον,

Id eſt, Atqui poëticum genus liberum. Horatius: Pictoribus atque poëtis, Quidlibet andendi ſemper fuit æqua poteſtas. Sentit autem liberum eſſe poëtis & pictoribus impunè quicquid velint fingere. Torqueri poteſt in eos, qui pertinaci & obſtinato ſunt ingenio, quoſque neceſſe ſit ſuis moribus relinquere. Aut in mulieres, quibus nihil non permittitur, aut principes quibus omnia laudi dantur.

Euſtat.

Libera Corcyra, caca ubi libet.

Ἐλευθέρα κέρκυρα, χέσον ὅπου θέλεις.

Id eſt, Corcyra libera, proin caces ubi velis, Cum ſignificamus libertatem quidvis agendi. Sed magis quadrabit, ubi ſignificabimus impunitatem eſſe maleficis.

Virgil.

Ter.

Ternio apud priſcos & abſolutiſſimus & ſacer habebatur, ut quicquid ter dictum aut factum eſſet, id ratum & efficax haberetur. Unde in magnorum myſteriis adhiberi ſolet. Virgil. in Pharmaceutria:

Terna tibi hæc primum triplici diverſa colore
Licia circundo, terque hæc altaria circum
Effigiem duco, numero Deus impare gaudet.

LON-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

LONGÆVITAS.

Neſtorea ſenecta. Homer.

Apud Latinos Neſtoris anni in proverbium abierunt, cui tres ætates attribuit Homerus in Odyſſ. γ.

Τρεῖς γὰρ δή μιν φασὶν ἀνάξασθαι γένε' ἀνδρῶν.

Illum jam exegiſſe hominum tria ſecula, fama eſt. Breviter proverbii ſpeciem habebit, quicquid ab iis ſumetur, qui inſigni vivacitate fuerunt. Ut cervo vivacior, & Tireſia vivacior, quem Tragœdia fingit ſex ætates hominum vixiſſe. Et Seribus vivacior, quos Græcis hiſtoriis proditum eſt, trecentos annos vivere.

Vltra penſum vivit. Lucian.

Lepidum eſt quod ait Lucianus in Philopſeude, ὑπὲρ γὰρ τὸν ἄτρακτον ἤδη βιοῖ. *Id eſt*, Jam enim ultra fuſum vivit, hoc eſt, vivit ultra fatalem diem. Alluſum ad Parcarum fuſos, quibus ævum mortalium evolvi fabulantur poëtæ.

Vltra catalogum. Ὑπὲρ τὸν κατάλογον ζῇ. Suidas.

Id eſt, Ultra catalogum vivit. De eo dicebatur, qui multum ætatis viveret, ut jam præſcriptum illum annorum numerum præteriiſſe videatur.

Vltra linum. *Vltra fuſum.* Ὑπὲρ τὸ λίνον.

Id eſt, Ultra linum, pro eo quod eſt, extra decretum fatale. Alluſum eſt autem ad fila trium Parcarum.

Cornicibus vivacior.

Ὑπὲρ τὰς κορώνας βεβιωκώς.

De vehementer annoſis. Ab avis ejus prodigioſa vivacitate ſumptum.

Heſiodi ſenecta. Ἡσιόδειον γῆρας.

Id eſt, Heſiodia ſenecta: Longæva vivaxque, ſic appellabatur: notum eſt Pindari Epigramma de longævitate Heſiodi.

Tithoni ſenecta. Τιθωνοῦ γῆρας. Idem.

Fabulæ tradunt Tithonium adamatum ab Aurora, in cœlum ſublatum, atque illius ſucco perfuſum, ad tantam perveniſſe ſenectutem, ut tandem optarit, ut in cica-

cicadam verteretur. Suidas refert hunc in modum: Seneſcas Tithono profundius.

Lucian.

Phœnice vivacior.

Lucianus in Sectis. Ἢν μὴ φοίνικος ἔτη βιώῃ. *Id eſt*, Ne phœnicis annos vixerit. Hunc Heſiodus ſcribit novem corvi ætates vivere.

Propert.

Sibylla vivacior.

Propertius: At me non ætas mutabit tota Sibyllæ. Sibyllæ ætatem pro quantumvis longa poſuit.

Juvenal.

Facies tua computat annos.

Hoc eſt, Frontis rugæ numerum annorum tuorum præferunt, quanquam libido nondum in te conſenuit. Dictum à Juvenale in vetulam.

Lucian.

Alterum pedem in Cymba Charontis habere.

Lucianus in ſectis. Καὶ τὸν ἕτερον πόδα, φασὶν, ἐν τῇ σορῷ ἔχων. *Id eſt*, Et alterum pedem, ut ajunt, in tumulo habens. Extremæ decrepitæque ſenectæ homines, etiam hodie vulgò dicuntur alterum pedem in ſepulchro habere.

Idem.

Viri ſenis aſtaphis calvaria.

Ἀνδρὸς γέροντος ἀσταφὶς τὸ κρανίον.

Id eſt, Viri ſenis velut uva paſſa cranium. Admonet adagium, invalidum & flaccidum eſſe ſenile corpus, exhauſto ſucco, carnibuſque adeſis. Veteres & uvas paſſas vocabant ſenes paſſos ob rugoſitatem.

Cicero.

Mature fias ſenex.

Maturè fias ſenex, ſi diu velis eſſe ſenex. Quo monemur ut integra adhuc ætate deſiſtamus à laboribus juvenilibus, ac valetudinis curam agere incipiamus, ſi velimus eſſe vivaci ac diuturna ſenecta. Maximè loqui videtur de vitiis juventæ, puta libidine, bibacitate, turbulentia vitæ.

Sexagenarios de ponte dejicere.

Eſt natu majores, perinde quaſi deliros, & ad omne vitæ munus inutiles, in otium rejicere, atque ab omni functione negotiorum religare. Idem natum, quod olim ſexagenariis ætate velut à publicis muniis di-

miſſis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

miſſis ſuffragium ferendi jus non erat, quod per pontem ferebatur. Ovid. in Faſt.

Pars putat, ut juvenes ferrent ſuffragia ſoli,
Pontibus infirmos præcipitaſſe ſenes.

Vnde & depontani dicuntur ſenes, jam velut emeriti.

Vitiat lapidem longum tempus.

Σήψει καὶ πέτρην ὁ πολὺς χρόνος.

Id eſt, Saxa etiam longum faciet putreſcere tempus. Nihil in rerum natura ſaxo durabilius: at id quoque temporum diuturnitas abſumit.

Mors optima rapit, deterrima relinquit. Homer.

Videmus quoſdam prorſus inutiles Tithoniam ætatem vivere, pauciſſimos egregio præditos ingenio, ad ſenectæ limen pervenire. In hanc ſententiam quadrat illud Homeri Iliad. ω.

Τοὺς μὲν ἀπώλετ᾽ Ἄρης, τὰ δ᾽ ἐλέγχεα πάντα λέλειπται,
Ψεῦσταί τ᾽ ὀρχησταί τε χοροιτυπίῃσιν ἄριστοι,
Ἀρνῶν ἠδ᾽ ἐρίφων ἐπιδήμιοι ἁρπακτῆρες. *Id eſt*,
Suſtulit hos Mavors, reliqua at mala probra relicta,
Mendaces, ſaltatores primique choreis
Ducendis, agnis atque hœdis diripiendis, Strenui.

In ſola Sparta expedit ſeneſcere.

Ἐν Σπάρτῃ μόνῃ λυσιτελεῖ γηράσκειν.

Apud Spartanos ſummus honos ſenibus habebatur olim. Torqueri poteſt ad quoslibet, penes quos virtus in pretio ſit. Dictum eſt autem à quodam hoſpite, cum videret apud Lacedæmonios, juvenes tantum honoris habere ſenioribus.

Senex bos non lugetur. Lucian.

Γέρων βοῦς ἀπένθητος δόμοισι.

Id eſt, Bos Senex vacat luctu domeſticorum: Hoc eſt, ſenum mors, quod tempeſtiva videatur, non lugetur ab amicis.

Vivum cadaver. Vivum ſepulchrum. Sophoc.

Ἔμψυχος νεκρός.

Id eſt, Vivum cadaver. In eos dicetur, qui ſic vivunt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

ut nihil dignum vita agant. Lucianus ſenem decrepitum, vivum quoddam ſepulchrum appellabat.

Sophoc. *Danace.* Δανάκη.

Sic appellabatur numulus ille, qui Charonti perſolvitur, naulum pro tranſmiſſione Stygiæ paludis. Mihi videtur rectè uſurpandum, ſi quis jubeat ſenem parare *δανάκην*, innuens prope eſſe, ut emigret è vita.

Idem. *Epimenideum corium.* Ἐπιμενίδειον δέρμα.

Id eſt, Epimenidea pellis. De re repoſita, miraculique loco ſervata. Tractum ab Epimenide Cretenſi, qui legitur perpetuo ſomno dormiſſe quadraginta ſeptem aut, ſi Laërtio credimus, quinquaginta ſeptem annos, neque paucos poſtea ſupervixiſſe.

Viro ſeni maxillæ baculus.

Ἀνδρὸς γέροντος αἱ γνάθοι βακτηρία.

Maxilla ſenibus ſcipionis eſt vice. Dici ſolitum de iis, qui ob defectas ætate vires, lautiore pariter, & copioſiore victu coguntur uti, quò quod ſenecta deterit, utcunque farciant cibo. Manet autem in hodiernum ſenile verbum. Ego me dentibus meis ſuſtento.

Homer. *Effœta ſenecta.*

Quod in Odyſſ. λ. dictum eſt de mortuis, id ad hominem ob longævitatem jam defectum viribus, accommodare licebit, aut in eum, qui conſternetur animo.

Idem. Οὐ γὰρ ἔτι σάρκας τε καὶ ὀστέα ἶνες ἔχουσιν.

Nam jam non nervis carnes atque oſſa cohærent.

Limen ſenectæ. Γήραος οὐδός.

Antiquitus appellabant, velut extremum autumnum ætatis humanæ, cum jam appetit hyems decrepitæ ſenectæ.

Seneſcit bos.

Γηρᾷ ὁ βοῦς, τὰ δ' ἔργα πολλὰ τοῦ βοός *Id eſt*,

Bos conſeneſcit, at opera multa ſunt bovis.

Cum ob ætatis imbecillitatem aliquis inutilis redditur ad obeundum munus. Nam divitum vulgus haud aliter miniſtris utitur, quàm equis & canibus, aut paulò etiam inhumanius. Dum uſui ſunt, alliciunt: ubi ſenuerint, rejiciunt. Quiſque meminerit Diogenis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

s apophthegmatis, qui rogatus, quidnam eſſet in hac ta calamitoſiſſimum, reſpondit: γέρων ἄπορος, *Id eſt*, enex egens.

Fatale vitæ tempus exactum.

decrepitos, quorum ætas jam exacta videbitur, uadrabit illud Homeri.

Νήπιοι, οἳ κατὰ βοῦς ὑπερίονος ἠελίοιο Ἤσθιον.
Dementes, ut qui ſacros tibi maximè Phœbe,
Abſumpſere boves.

Jam per Solis boves annos fatales, ut opinor, innuit oëta.

Huc facit quod adducetur infra quoque: Idem Accii, quod Titii.

LUCRUM EX SCELERE.

Vſuræ nauticæ.

Apud Juriſconſultos uſuræ nauticæ dicuntur centeſimæ magnæque. Negotiaturi ſortem interdum accipiunt mutuo. Quoniam autem, qui nauticam exercent negotiationem, ſe ſuaque ventis & undis committunt, fœneratores majorem uſuram exigebant: Interdum accipiebant mutuum in una civitate, quod in alia redderent. Suidas.

Tributis potiora. Τὰ τῶν φόρων κρείττω.

Dicebatur, ubi quis ex malefactis & iniquitate commodum ingens reportaret. Inde natum opinor, quòd qui principum nomine tributum exigunt, ferè plus extorquent, quàm par eſt.

LUXUS ET MOLLITIES.

Indulgere genio. Perſius.

Proverbiales ſunt figuræ. Defraudare genium, pro eo quod eſt, negare naturæ quod appetit: indulgere genio, pro eo quod eſt, animo obſequi. Terentius in Phor. Suum defraudans genium. Perſius: Indulge genio, carpamus dulcia. Vnde & genialem appellant diem lætum & voluptuarium. Et genialiter vivere, pro molliter & lautè.

Vitæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Diogen. *Vita macerata.* Βίος μεμαλαγμένος.

Id eſt, Vita macerata, ſeu permollita. De molliter viventibus, quibus ex facili omnia ſuppetunt.

Horat. *Curare cuticulam.*

Horat. Ite domum, atque pelliculam curare jubete. Nam qui voluptati ſtudent magis quàm famæ, unum hoc curant, ut cutis ſummè niteat. Perſius:

Et aſſiduo curata cuticula ſole.

Idem. *Pontificalis cœna.*

Olim cœnas ſumptuoſas opiparaſque pontificales appellabant. Inde natum apparet, quod ſolennes ſacræque cœnæ exquiſitiſſimis ſoleant cibis celebrari. Legimus & adipales cœnas, & adipoſas, & adjiciales. De cœna dubia & populari dictum eſt in loco Lautitiæ.

Plautus. *Pergræcari.*

Pro eo quod eſt, genialem agere vitam. Plautus.

Dies inquit, noctesque bibite, pergræcamini,
Amicas emite, liberate, paſcite
Paraſitos, obſonate pollucibiliter.

Diogen. *Semper Leontini juxta pocula.*

Ἀεὶ Λεόντιοι περὶ τοὺς κρατῆρας.

Id eſt, Semper Leontini juxta crateres. In voluptuarios quadrabit, aut in eos, qui ſemper ſunt iiſdem ſtudiis addicti. Leontini Siciliæ populi ſunt, quos ubi Phalaris expugnaſſet, ne quando rebellionem pararent, ademptis armis, ad compotationes & voluptates rejecit.

Thericlei amicus. Θηρικλέους φίλος.

Dictum in biboſos. Thericles figulus Corinthius fuit, qui nova arte primus è terebintho tornatile poculum finxit. Ideò quicquid in novo artificio reperiſſet aliquis, Thericleum appellabatur. Dictum eſt autem inventum inventoris vocabulo, ſiquidem Græci vitreum poculum θηρίκλειον vocant.

Ariſtop. *Sale perunctus hic adjuvabitur.*

Ἁλσὶ διασμηχθεὶς ὄναιτ᾽ ἂν οὑτοσί.

Id eſt, Acri ſale hic perlutus adjuvabitur. Dicebatur in

eos

s,qui vel ætate vel vino delirarent. Quidam ab utri-
is tranſlatum exiſtimant, qui ſale loti redduntur
eliores, quòd ſalis acrimonia coriorum craſſitudi-
m emendet. Itidem temulentia laborantes, mos erat
e & oleo perungere, id adverſus ebrietatem reme-
um exiſtimabatur.

E clibano boves. Ariſtop.

us erit, quoties efferemus ſplendorem convivii, aut
ignem edacitatem. Conſimili figura dicebant: Po-
orum hecatomben.

Theſſalorum alæ. Θεσσαλικαὶ πτέρυγες.

eſt, Alæ Theſſalicæ, Proverbiali joco quondam di-
batur in veſtes manicatas, quas Græci χειρίδωτὰς
cant, quòd hoc genere per luxum ac delicias ute-
ntur Theſſali. Apud Maronem hoc amictus genus,
nquam parum utile Trojanis ab hoſtibus oppro-
atur.

Sapientia vino obumbratur. Plinius.

proverbiis item duo referuntur, quæ ſapientem et-
n dementent. Vinum & mulieres.

Sine Cerere & Baccho friget Venus. Terent.

rent. in Eunucho. Cibus enim & potus irritamen-
ſunt libidinis. Eleganter autem Cererem pro cibo,
cchum pro vino, Venerem pro libidine dixit, conti-
nter in figura perſiſtens.

Heterognathus es.

edacem dici conſuevit, quòd ob voracitatem alter-
tim utraque mandibula cibum commanderet. Nam
nc dictum ἑτερόγναθος, quòd nunc in hanc, nunc
illam mandibulam cibum transferat.

Siculiſſare. Σικελίζειν. Eudem.

o eo quod eſt, auſterum eſſe tetricumque. Athenæus
dicat adagium natum ab Androne Siculo, qui mo-
m invexerit ad tibiam ſaltandi geſticulandique.

Ficus avibus grata. Athen.

uadrabit in voluptuarios, ac fugitantes honeſti la-
oris, cùm tamen appetant emolumentum.

Aſini

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Aſini mandibula. Ὄνου γνάθος.

Conveniet in edaces, alioqui ſtolidos & ignavos.

Horat. *Riſus Ionicus.*

In molles & voluptuarios dicitur.

Choreæ Ionicæ.

Horatius: Motus doceri gaudet Jonicos,
Matura virgo.

Laſcivas ſaltationes & parum decoras geſticulatio-
nes ſignificans.

Ionicè.

Ἰωνικῶς, pro eo quod eſt, ἁβρῶς, *Id eſt*, molliter ac de-
licate.

Ariſtop. *Matrem ſequimini porci.*

Ἕπεσθε μητρὶ χοῖροι.

Id eſt, Poſt matrem adeſte porci. In ſtupidos & indo-
ctos dicitur. Quadrabit & in gulæ ventrique dedito-

Macrob. *Porcus Trojanus.*

Conveniet in opipara convivia: aut in hominem va-
riis deliciis expletum.

Græco more bibere.

In voluptatibus & deliciis addictos rejicitur.

Sybariſſare.

Pro eo quod eſt, opiparè ac genialiter vivere.

Gregor. *Alcioni menſa.*

Gregorius ſimili tropo menſam luxu redundanten
Alcioni dixit.

Decempes umbra. Δεκάπους σκιά ἐστι.

Id eſt, Decempes umbra eſt, id eſt, Cœnandi tempu-
Veteres umbris notabant horas diei.

Lucil. *Ventres.* Γαστέρες.

Dicebantur homines edaces, Ventrique atque abdo-
mini ſervientes. Lucilius:
Vivite lurcones, comedones, vivite ventres.

Plutarc. *Venter auribus caret.* Γαστὴρ οὐκ ἔχει ὦτα.

Id eſt, Venter non habet aures. Vbi de paſtu agitu-
non admittuntur honeſtæ rationes. Contra fame-
nulla contradictio eſt.

Ventre

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Ventrem mihi objicis.

Græcorum adagiorum collectaneis commemoran-
r & hi verſus:
Γαστέρα μοι προφέρεις κάλλιστον ὄνειδος ἁπάντων,
Ἡ πλήρης μὲν ἐλαφροτέρα, κενεὴ δ' βαρεῖα. *Id eſt,*
Ventrem mi objectas, quo probrum haud pulchrius
ullum:
Plenus eſt levior, gravis idem ubi pendet inanis.
urip. Mihi opprobraſti probrum honeſtum ſcilicet.

Vtres Thylaci. Ἀσκὸς καὶ θύλακος. Athenæ.

l eſt, Vter & Thylacus. Dicebatur, qui cibo potui-
ue indulgebat: Ἀσκὸς enim uter eſt vinarius, θύλακος
as farinarium.

Methyſocottabi. Μεθυσοκότταβοι.

ulgari convitio dicebantur bene poti, quaſi cottabo
emulenti. Cottabus enim poculi genus eſt.

Μύτης.

npendio tacitus, aut in Venerem ſolutior dicebatur
Μύτης, quaſi dicas mitior, à μυ mutorum ſyllaba. Di-
etur rectè in libidinoſos aut ſupra modum uxorios.
ectius autem in viroſas fœminas.

Pyræus non fert vaſa inania. Iul. Pol.

yræus portus erat Atticæ. Huc appellebant vaſa one-
ibus onuſta. Eſt dictum ſcomma in eos, qui gaudent
emper ciboque potuque diſtendi.

Bos in ſtabulo. Βοῦς ἐν αὐλίῳ.

Dicebatur inutilis, & in otio vitam degens.

Herculani lecti. Ἡράκλειοι στρωμναί.

Herculani lecti dicebantur molles ac delicati:

Abronis vita. Ἄβρωνος βίος. Zenod.

De molliter ac delicatè viventibus. Sumptum à mo-
ribus Abronis cujuſpiam notæ luxuriæ.

Epiſcythizare. Ἐπισκυθίζειν.

Lacedæmoniorum adagio dicitur, pro eo quod eſt vi-
num merum intemperantius bibere. Commodè de
flectas licebit ad cujuſvis rei intemperantem & im-
modicum uſum.

Syba-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Sybaritica menſa. Συβαριτικὴ τράπεζα.

De convivio dicebatur nimium apparato. Natum à gentis moribus. Eſt enim Sybaris oppidum vicini Crotoni.

Zenod. *Syracuſana menſa.* Συρακουσία τράπεζα.

Prælauta atque opipara dicebatur. Syracuſani enim ut erant olim opibus florentiſſimi, ita voluptatibus ac deliciis addictiſſimi.

Terent. *Vixit, dum vixit bene.*

Eſt in Hecyra Terentiana. Conveniet in eos qui molliter ac ſuaviter vivunt: atque ita faciunt ſumptus, ut non multum juvent hæredem. Eſt autem amphibologia in verbo vivere, quod interdum ſimpliciter vivere eſt, interdum genialiter vitam agere.

Eudem. *Teneri calidis balneis.* Ἁπαλοὶ θερμολουσίαις.

Id eſt, Teneri calidis lavacris: In molles & luxu diffluentes dicebatur.

Amazonum cantilena. Ἀμαζόνων ᾆσμα.

In delicatos ac laſcivos, & parum viros. Amazones ludibrii cauſſa in molles viros cantilenas ſolere celebrare opinantur quidam.

Ariſtot. *Coronam quidem geſtans, cæterum ſiti perditur.*

Στέφανον μὲν ἔχων, δίψῃ δ' ἀπολωλώς.

Coronam quidem geſtans, cæterùm ſiti perditus. In temulentum & lurconem aptè torquebitur, quique abligurita re redactus ſit ad inopiam.

Ex amphitheto bibiſti. Ἀμφιθέτῳ ἔπινες.

Dicebatur in eum, qui meracius ac largius potaret. Amphithetum enim erat poculi genus, ita factum, ut quavis ex parte poſitum ſtaret, nullumque certum haberet fundum.

Zenod. *Maſchalam tollere.* Μασχάλην αἴρειν.

Dicebatur qui avidius biberet. Sumptum à geſtu bibonum, inter ebibendum cyathos gulam ac mentum intendentium, & altiùs erigentium cubitos, ne quid reſideat in cyatho liquoris.

Vinum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Vinum ſenem etiam vel nolentem ſaltare compellit. Homer.

monet nihil eſſe tam ineptum, neque tam alienum, quod non incitet ebrietas.

Οἶνος ἄνωγε γέροντα καὶ οὐκ ἐθέλοντα χορεύειν.

eſt, Vina ſenem, ut nolit, cogunt ductare choreas.

Item

Οἶνος καὶ φρενέοντας ἐς ἀφροσύνην ἀναβάλλει. *Id eſt*, Inſanire facit ſanos quoque copia vini.

Vinnm caret clavo. Athenæ.

Τὸν οἶνον φασὶ ἔχειν πηδάλια.

eſt, Vinum non habet clavum. Propterea quòd rietas nihil conſultè neque moderatè vel dicit, vel cit. Obruitur enim ratio, quæ clavi vice ſobrios oderatur ac gubernat. Ovidius:

Nox & amor, vinumque nihil moderabile ſuadent,
Illa pudore vacat: Liber amorque metu.

Amphidromiam agis. Ἀμφιδρομίαν ἄγεις.

dagium ad varios uſus poterit accommodari, vel ad os, qui pueros oſtentant ac circumferunt, aut munuſ-ıla captant ambiuntque. Sumptum à priſca con-etudine, qua mulieres quæ in partu adfuiſſent, & in bſtetricando juviſſent, quinta poſt die manus ablue-ſolent, ac puerum curſu laribus circumferre; eoque ie munera miſſitabantur à cognatis ſepiæ plerunque polypi: decimo à partu die nomen indebatur in-nti. Heſych. Amphidromiam ſeptimo die ſcribit ce-ebrari ſolitam.

MAGNIFICA PROMISSA.

Aureus in Olympia ſtato. Lucian.

ucianus in Pſeudologiſta: χρυσοῦς φασὶν ἐν ὀλυμπίᾳ σταθήτι. *Id eſt*, Aureus ut ajunt, in Olympia ſtato. Quem ſummo præmio dignum Græci ſignificant, ei icere ſolent: Aureus in Olympia ſtatuêre. Plato: Polliceor me ſtatuam auream tibi æqualem Delphis ollocaturum.

Aureos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Terent. *Aureos polliceri montes.* Χρυσᾶ ὄρη ὑπισχνεῖσθαι.

De iis qui immenſa promittunt, ſpeſque ampliſſima oſtendunt. Terent. in Phor. Is ſenem per epiſtolan pellexit, modo non montes auri pollicens. Vbi mod non, ſignificat tantùm non, hoc eſt, propemodum.

Plautus. *Montes frumenti. Mare aureum.*

Ad rerum adfluentium copiam transferuntur. Hu poterit referri quod ſuprà adductum eſt:

Theagenis hecateum.

Ariſtop. *Solidos è clibano boves.*

Proverbialis hyperbole de barbarica rerum copia, ſiv de lautitiis affatim ſubminiſtratis. Antiquitus enim i deliciis erant cibi in clibano cocti. Primùm enin panis in clibano decoqui cœptus, quem κλιβανίτην hoc eſt clibanarium vocabant, eaque res uſque ade viſa eſt nova, ut etiam proverbii locum fecerit. dein de carnes & piſces eodem modò coqui cœperunt. Vn de & Thunni & id genus alia in clibano cocta, xenio rum vice miſſitabantur amicis. Accommodabitu non inſcitè etiam ad præcedentem locum.

Καπνός.

Καπνός, id eſt fumus, eſt cognominatus Theagenes quod magnificè polliceretur, cum eſſet pauper.

Charetis pollicitationes.

Αἱ Χάρητος ὑποσχέσεις.

Dici ſolitum, ubi quis facile ac benigne promittit, juxta illud Naſonis:

Promittas facito: quid enim promittere lædit?
Pollicitis dives quilibet eſſe poteſt.

Natum adagium à Charete quodam Athenienſiun duce, qui quidvis pollicebatur.

Album panem tibi pinſo.

Λευκὴν μάζαν φυρῶ σοι.

Dici ſolitum, ubi quis magnarum rerum ſpes ampla oſtendit. Eſt enim maza panis genus. Porrò Græci album panem in deliciis fuiſſe, locis aliquot teſtatu Lucianus. Et hoc ad jocum accommodabitur.

Ario

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Ariolari.

Terent.

verbio dicebatur, qui nihil adferret certi nihilque ſentis emolumenti, verùm in diem modo pollice- r. Terentius: Sed ego ariolor. Sumptum à divi- qui prædicunt eventura.

Ἐπαύλια δῶρα.

ebantur magnifica munera, quæ poſtero poſt nu- s die ſponſæ pater adducebat ſponſo, pompæ cu- am ſpecie.

Modio dimetiar. Μεδίμνῳ ἀπομετρῶ.

Suidas.

ens & cumulatum ſperantis emolumentum. In gna ſiquidem rerum abundantia, non heminis ne- congiis, ſed modio metimur. Suidas: Modio me- acceptum à patre argentum.

Verba importat Hermodorus.

Λόγους γὰρ Ἑρμόδωρος ἐμπορεύεται.

ſt, Sunt Hermodori verba mercimonium. In eum ebatur, qui præter verba nihil adferret. Aut in eos verba vendunt pecunia, quod in poëtas, advoca- , fumi venditores rectè dici poterit: Natum ajunt Hermodoro quodam Platonis auditore, &c.

Heſperidum mala.

Μῆλα ἑσπερίδων δωρῆσαι.

ſt, Mala Heſperidum largiri, qui magna & ſplen- da largirentur; Vergilius:

Aurea mala decem miſi, cras altera mittam.

Alybantii hoſpitis munera.

Macrob.

ybantii amici xenia, quoties fit, ut aliquis falſo ja- t ſe magna largitum eſſe; ſeu verbis duntaxat, non præſtet beneficium.

Ad pileum vocare.

l libertatem invitare, aut promiſſis ingentibus ſe- tionem commovere. Macrob. Dicet aliquis nunc e dominos de faſtigio ſuo dejicere: & quodammodo pileum ſervos vocare. Metaphora ducta à veterum nſuetudine, qua ſervi cum ſtatum mutarent ac ma- mitterentur, capite raſo pileum accipiebant.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Suidas. *Cillicon bona.*

Ἀγαθὰ Κιλλικῶν, *Id eſt*, Bona Cillicon , ſubaudi fa
aut habet. Convenit ubi quis malefactis ac fœdis
tibus ſibi paravit opes. Huic adagio locum fecit Ci
cōn quidam, natione Mileſius, qui prodita Priene
bus Mileto patria, ampliter quidem , ſed fœde dita
eſt. Is cum proditionem moliens rogaretur quidn
eſſet facturus , reſpondit , πάντ' ἀγαθά, *Id eſt*, Om
bona. Unde Proverbium effertur etiam ad hunc m
dum, πάντ' ἀγαθὰ ὡς ἔφη Κιλλικών, *Id eſt*, Omnia bo
velut inquit Cillicon.

Ἔσπετε νῦν μοι.

Homerus Iliados β.

Ἔσπετε νῦν μοι μοῦσαι ὅπως δὴ πρῶτον ἔπεσθε.
Dicite nunc Muſæ, dixiſtis quippe priora.

In commemoratione rerum ridicularum habebit l
cum & gratiam.

Ego faciam omnia mora Nicoſtrati.

Idem. Ἐγὼ ποιήσω πάντα κατὰ Νικόστρατον.

Id eſt, Ego cuncta more fecero Nicoſtrati, pro eo quo
eſt, egregie. Nam hunc ajunt, comœdiarum actore
fuiſſe talem , qualis apud Romanos prædicatur fui
Roſcius.

Plato. *Sponde, noxa præſto eſt.* Ἐγγύα παρὰ δ' ἄτη.
Id eſt, Sponde, ſed noxa præſto eſt. Qui pro altero fid
jubet, id pollicetur, quod non eſt in ipſo ſitum præſta
re, nempe fidem alienam.

MAGNI MOMENTI.

Idem. *Vel Megaram uſque.*

Ubi quid ſignificamus, magni pretii, nobiſque vehe
menter expetitum, dicimus: Hujus rei gratia vel in In
diam uſque proficiſcerer. Aut, digna res eſt, cujus gra
tia vel in Hyberniam uſque navigatur. Socrates apu
Platonem : Mihi ſanè cupiditas eſt audiendi , ut ſi pe
dibus vel Megaram uſque ambules, &c.

Plinius. *Dignum propter quod vadimonium deſeratur*
Ubi rem maximi momenti volumus ſignificare, quæ
que

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

ue vel quantovis diſpendio debeat expeti, dignam ſſe dicemus, cujus gratia vadimonium deſeratur. Iam qui vadati ſunt, non niſi ſummo ſuo periculo beſſe poſſunt.

MALEDICENTIA.

Ἰαμβίζειν. Suidas.

riſci dixerunt pro convitiari ac maledicere, voce du- a ab Iambe fœmina inſigniter maledica. Probabi- us eſt ab Iambo pede ductum, qui convitiis repertus t, impetum ferientis atque impetentis exprimens. nde & hominem ad convitiandum propenſum ἰαμβηλον appellant.

Στρηνιῶσαι.

ſt alterum aſperis convitiis inceſſere. Athenis erat ſtum quoddam, in quo jus erat dicteriis & convitiis alios ludere. Vnde στρηνιῶσαι dici cœperunt, qui li- erius in quempiam debacchabantur. Feſto nomen at, στρηνία. στρηνὸν enim propriè dicitur, quod aſpe- um auribuſque moleſtum eſt.

Execrationes ſerere. Ἀρὰς ἐπισπείρειν.

icebantur, qui diris devoverent aliquem. Inde na- m, quod apud Cyprios eſſet ſolenne, quoties ſererent ordeum, addito ſale, devovere quibus male vellent.

Mæſonica dicteria.

icteria petulantius jacta, priſci Mæſonica vocabant ϲκώμματα μαισωνικά, à Mæſone quodam hiſtrione omœdiarum Megarenſi.

Vltra hyperbolum. Ὑπὲρ τὸν ὑπέρβολον.

d eſt, Vincit hyperbolum. Hyperbolus quiſpiam erat irum in modum appetens litium. Vnde convenit in os qui ſimili laborant morbo.

MALI RETALIATIO.

Neoptolemi vindicta. Νεοπτολέμειος τίσις. Pauſan.

d eſt, Neptolemica vindicta. Ubi quis patitur ea- em, cujuſmodi patravit in alios. Siquidem Neopto-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

lemo Achillis filio, qui Priamum in ipſis palatii foci occiderat, viciſſim evenit, ut & ipſe apud Delphos ad Apollinis aram occideretur.

Termeria mala. Τερμέρια κακά.

Veteri proverbio dicuntur ingentia, maximè, quotie mala, quæ quis in alios impegerit, aliquando in ipſiu caput retaliantur. Suidas ait locum quendam eſſe in Caria, cui nomen Termerio, quo tyranni quandoque pro carcere ſoleant uti.

Perſius. *Cædimus inque vicem præbemus crura ſagittis.*

Perſius Satyra IV. *Id eſt*, Viciſſim carpimus & carpimur, ridemus & ridemur, mordemus & mordemur, lædimus & lædimur. Horatius.

Cædimus & totidem plagis conſumimus hoſtem.

Plinius. *Dedi malum & accepi.*

Beticum adagium eſt, quo licebit uti, quoties ejuſmodi permutatio videbitur facta, ut malum pro malo ſit redditum, & par pari relatum: veluti ſi quis improbum generum dediſſet, ac nurum item improbam recepiſſet.

Terent. *Qui quæ vult dicit, quæ non vult, audiet.*

Terent. Si mihi peregit quæ vult dicere, quæ non vult, audiet. Rurſum in prologo Phorm. Benedictis ſi certaſſet, audiſſet bene. In prologo Andriæ: Deſinant maledicere, malefacta ne noſcant ſua. In prologo Eunuchi: Tum ſi quis eſt, qui dictum in ſe inclementius exiſtimet eſſet, ſic exiſtimet, ſciat reſponſum, non dictum eſſe. Reſponſum enim vocat convitium convitio redditum. Vulgò dicitur, Vt ſalutabis, ita & reſalutaberis.

Plautus. *Eodem bibere poculo.*

Eſt iiſdem affici incommodis, maliſque communibus obnoxium eſſe. Plautus: Vt ſenex eodem hoc poculo, quo bibi, biberet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

MALUM CONDUPLICATUM, AUT RENOVATUM.

Ignem igni ne reddas. Μὴ πῦρ ἐπὶ πῦρ.

Id eſt, Ne incendium incendio addas. Plato lib. de legibus ſecundo, vetat, ne pueri ad annum uſq; duodevigeſimum vinum bibant, ne ſi vini calor acceſſerit ad fervorem ætatis, ignem igni ſuggerere videantur.

Ignis non extinguitur igni.

Πυρὶ οὐ σβέννυται πῦρ.

Id eſt, Igni non extinguitur ignis. Malum malo non tollitur, ira non ſedatur iracundia: ſed ferocitas ſedatur lenitate, malum patientia tollitur, injuria beneficio vincitur.

Oleum camino addere. Hieron.

Malo fomentum, ac velut alimoniam ſuppeditare, Hieronym. ad Euſtach. Vinum & adoleſcentia duplex eſt incendium voluptatis. Quid oleum flammæ adjicimus?

Oleo incendium reſtinguere. Plato.

Ἐλαίῳ πῦρ σβεννύειν.

Dici ſolitum, ubi quis ea admovet remedia, quæ malum magis ac magis exacerbent. Veluti ſi quis offenſum jurgiis & convitiis velit placare.

Hydram ſecas. Ὕδραν τέμνεις. Sophoc.

Dictum eſt loco. Inanis opera.

Malum malo medicari. Euripid

Τὸ κακὸν κακῷ θεραπεύειν.

Eſt malum aliud alio malo tollere.

Morbum morbo addere.

Eſt conduplicare malum. Euripides

Μὴ νοσοῦντί μοι νόσον
Προσθῇς, ἅλις γὰρ συμφορᾷ βαρύνομαι.
Ne tu mihi morbo laboranti, alterum
Appone morbum, nam ſat hoc premor malo.

Lutum luto purgare. Πηλῷ πηλὸν καθαίρειν.

Dicitur, ubi res ſordida ſordidius tollitur, hoc eſt, quum ſordes non tolluntur, ſed mutantur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Ariſtop. *Pro cæco exoculatus eſt.*

Quum videmur corrigere quod dictum eſt, ſed altero verbo, quod vel idem polleat, vel magis etiam lædat, veluti ſi quis dicat. Non furatus eſt, ſed involavit.

Poſt Marathonem pugna.

Herod. Μετὰ τὴν μαραθῶνα μάχη.

Id eſt, Poſt Marathonem prælium. Vbi quis poſt calamitatem in aliam novam rurſus incidit. Marathon locus eſt Atticæ, crebris cladibus inſignis, ubi acerrima pugna fuit cum Perſis. Simile huic: Poſt bellum tumultus.

Phocil. *Lis litem ſerit.* Ἔρις δ' ἔριν ἀντιφυτεύει.

Id eſt, At lis ſeritur de lite viciſſim. Reſecanda injuria eſt, non retalianda.

De fumo ad flammam tendere.

De eo qui ſe à rebus dubiis in præſens exitium conjicit.

Litem parit lis, noxa item noxam parit.

Δίκη δίκην ἔτικτε, καὶ βλάβην βλάβη.

Senarius in rixoſos & litium avidos.

Terent. *Fallacia alia aliam trudit.*

Sumptum à conſuetudine conantium fallere, ac dolos dolis conſarcinantium, ne deprehendantur. Vnde conſutis dolis dixit Plautus, Et ſutelas appellat hujuſmodi technas. Et apud Homerum δόλους ὑφαίνειν, *Id eſt*, Dolos texere,

Refricare cicatricem.

Quære in loco Laceſſentis.

Illico hyems erit.

Ariſtot. Εἰ ὁ νότος βορέαν προσκαλέσεται, αὐτίκα χειμών.

Id eſt, Illicò hyems fit, ubi Boream accerſiverit auſter, Vbi malum malo ſucceſſerit, aut ingens periculum imminet.

Ariſtop. *Præſtat uni malo obnoxium eſſe, quàm duobus.*

Ariſtophanes in Concionatricibus hunc ſenarium proverbialem refert,

Ἑνὶ γὰρ συνέχεσθαι κρεῖττον ἢ δυοῖν κακοῖν. *Id eſt,*
Vni atque geminis præſtat involvi malis.
Quoties utrunque malum evitari non poteſt, danda tamen opera, quo declinemus alterum, & in id, quod minus habeat incommoditatis, incurramus.
Ad hunc locum refertur: Poſt bellum tumultus.
Eſt pylus ante pylum. Adducetur infrà.

MALUM VERTENS BENE.

Nunc bene navigavi, cùm naufragium feci.

Νῦν εὐπεπλόηκα, ὅτε νεναυάγηκα.

Quoties id quod videtur incommodum, fortuna præter ſpem vertit in bonum.

Laqueus auxiliari videtur.

Ἀμελὼξ ὡς ἔοικεν ἡ πάγη.

Id eſt, Laqueus ita ut videtur, & bono fuit. Dictitari conſuevit, quoties incommodum alicui verteretur in bonum. Veluti ſi quis Turcam bello captum ſervaret apud Chriſtianos, atque hac occaſione noſtræ religionis ſacris initiaretur. Aut ſi dives ad inopiam redactus, hac occaſione fieret ex luxurioſo ſobrius; ex impio pius.

Bellum haudquaquam lachrymoſum. Laert.

Ἀδακρυς πόλεμος.

Id eſt, Bellum lachrymis carens. Vbi victoria contingit citra cædem & ſanguinem. Effertur etiam ad hunc modum, Incruentum ſtatuit trophæum.

MALUM ASSUETUM.

Callum ducere. Quintil.

Proverbiales metaphoræ ſunt. Callum ducere, & occalleſcere, ſi quidem ad animum torqueantur. Quintilianus libro duodecimo: Et ingenio adhuc alendo callum inducere. Sæpiuſcule legimus apud Tullium, occalluiſſe aures, quum aſſuetudo ſenſum mali adimit.

Dies adimit ægritudinem. Terent.

Terent. in Heaut. Quod audio vulgò dici, Diem adimere ægritudinem hominibus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Homer.

Malorum aſſuetudo.

Qui malis aſſueverit, ac permulta tulerit, commodiu[s] fert & aliud, ſi quod inciderit infortunium.

Idem.

Neque enim ignari ſumus.

Vbi quis ad tolerantiam præſentium incommodorum, animat ſeſe præteritorum malorum recordatione, non infeſtiviter uſurpabit illud ex Odyſſ. T.

Τέθλαθι δὴ κραδίη, καὶ κύντερον ἄλλο πότ' ἔτλης.

Obdures animæ, & quondam graviora tuliſti.

Id æmulans Vergilius:

O paſſi graviora, dabit Deus his quoque finem.
Durate, & voſmet rebus ſervate ſecundis.

Plautus.

Nota res mala, optima.

Dictum eſt ſub perſona ſenis, ſuadere conantis amico, ne uxorem tametſi malam repudiaret, aliam ducturus, propterea quod plerunque fit, ut qui commuta[t] primum, pro malo pejus accipiat, tum ignotum pro noto, inſuetum pro familiari. Tantum enim valet aſſuetudo, ut mala quibus aſſueverimus, optima videantur. Contra, quæ ſunt optima, propter inſolentiam peſſima videantur.

Vſus eſt altera natura.

Nihil hoc dicto celebratius: Ἔθος ἄλλη φύσις, *Id eſt*, uſus altera natura: Natura nihil efficacius potentiuſve. Vnde Satyricus: Cuſtode & cura natura potentior omni.

Scarabæo citiùs perſuaſeris.

Θᾶσσον ὁ κάνθαρος ἂν μεταπεισθείη.

Id eſt, Citiùs ſcarabæum in diverſam ſententiam pertraxeris. De iis, qui malis aſſueverunt, à quibus revocari non poſſunt, eò quòd aſſuetis videantur optima.

MALUM ACCERSITUM AUT RETORUM.

Lucian.

Ilienſis tragœdos conduxit.

Ὁ Ἰλιεὺς τραγῳδοὺς ἐμισθώσατο.

Vbi quis ultro provocat quempiam, unde ſua audiat probra.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Suo jumento ſibi malum accerſere. Plautus.

Qui ipſe ſibi malorum eſt auctor, ſuo jumento ſibi malum accerſere dicitur, Tanquam ſuo ſumptu ſuaque opera, quaſi ſuopte plauſtro, malorum ſarcinam adportet ſibi.

Suo ſibi hunc jugulo gladio, ſuo telo.

In eum, qui ſuis ipſius dictis revincitur, aut qui ſuopte invento dolove capitur. Ovidius:

Remigiumque dedi, quo me fugiturus abiret:
Heu patior telis vulnera facta meis.

Suo ipſius laqueo captus. Terent.

Metaphora ſumpta ab iis, qui inſtructis pedicis, avibus aut feris inſidias tendunt.

Suo ipſius indicio periit ſorex. Idem.

Terentius: Egomet meo indicio miſer quaſi ſorex hodie perii. Donatus admonet eſſe proverbium in eos, qui ſuapte voce produntur. Atque hinc exiſtimat ductam eſſe metaphoram, quod ſoricum proprium ſit, ſtridere clarius quam mures, &c.

Incidit in foveam quam fecit. David.

In Odis Davidic. Λάκκον ὤρυξε καὶ ἀνέσκαψεν αὐτὸν, καὶ ἐμπεσεῖται εἰς βόθρον, ὃν εἰργάσατο. *Id eſt*, Lacum fodit: & aperuit eum, & incidet in foveam quam facit.

Captantes capti ſumus. Αἱροῦντες ᾑρήμεθα.

Cum res præpoſtere evenit, ut ipſi circumveniamur ab iis, quibus conabamur imponere.

In venatu periit. Lucian.

Lucianus: Αὐτή τε ἀπώλετο ὑπὸ τῆς ἄγρας. *Id eſt*, Et ipſa venatu periit, hoc eſt, dum adoleſcentem venatur, ſtudetque irretire, etiam ipſa ſeſe perdidit.

Hanc technam in teipſum ſtruxiſti.

Eandem ſententiam aliter expreſſit Lucianus:

Ὥστε σόφισμα κατὰ σαυτοῦ συντέθεικας. *Id eſt*,

Itaque commentum tuum ipſius exitium reperiſti. De hæredipeta, qui veneno, quo ſenem appetiverat, ipſe forte fortuna captus interiit. Vtendum erit cum dolus in alterum excogitatus, in caput auctoris recidit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Qui inſpuerit in cavernam formicarum.

Ὡς ὁ πτύσας εἰς μυρμηκιὰν οἰδεῖ τὰ χείλη.

Id eſt, Quod qui inſpuerit in agmen formicarum, huic intumeſcant labra. Torqueri poterit in eos, qui multitudinem imbecillium quidem, ſed tamen numeroſam & concordem provocant.

Plutarc. *Ex ipſo bove lora ſumere.*

Ἐκ τοῦ βοὸς τοὺς ἱμάντας λαμβάνειν.

Qui quo lædunt quempiam, ab ipſo quem lædunt accipiunt. Metaphora ſumpta ab agricolis; qui lora cædunt è boum tergoribus, quibus boves vinciunt.

Viro Lydo negotium non erat, at ipſe foras profectus paravit.

Ἀνδρὶ Λυδῷ πράγματα οὐκ ἦν, ἀλλ᾽ αὐτὸς ἐξελθὼν ἐπρίατο.

Dici ſolitum, ubi quis impatiens otii, ipſe ſibi negotium ac turbam accerſit.

Cicero. *Talia gignit bellum.*

Τοιαῦθ᾽ ὁ τλήμων πόλεμος ἐξεργάζεται.

Id eſt, Similia bellum calamitoſum perficit. Docet hic ſenarius: E diſſidiis eorum, qui Rempublicam adminiſtrant, multa gigni abſurda. Id tranſlatum ad privatam diſcordiam, pluſculum habebit gratiæ.

Idem. *Securim injicere.*

Dicuntur, qui vehementer lædunt ac vulnerant.

Ariſtot. *Sibi parat malum, qui alteri parat.*

Ipſe ſibi mala cudit, quiſque alii mala cudens. Nemo poteſt alterum injuria afficere, quin prius lædat ſeipſum. Qui alium fraudat pecunia, ſeipſum ſpoliat bona mente: gravius ſeipſum lædit, quàm alterum.

Chius dominum emit.

Athenæ. Χῖος δεσπότην ὠνήσατο.

Id eſt, Chius dominum mercatus eſt. In eos quadrabit, qui ſibi ipſis malum accerſunt. Natum inde, quod cum Chii primi ſervis mercenariis inſtituiſſent uti, poſtea ſubacti à Mithridate Cappadoce, propriis ſervis vincti ſunt traditi.

Mala

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Mala attrahens ad ſe, ut Cæcias nubes. Gellius.

Κακ' ἐφ' αὑτὸν ἕλκων ὥστε Καικίας νέφος.

l eſt, Sic mala ſibi ipſi, ut Cæcias nubem attrahens. ı eos, qui ſibi ipſis litium ac negotiorum materiam ariunt, accerſuntque. Ducta ſimilitudine ab ejus :nti natura, cui nomen Cæcias.

Omnes attrahens ut Magnes lapis. Suidas.

Πάντας γ' ὑφέλκων εἷα Μαγνήτης λίθος.

l eſt, Cuncta attrahens haud aliter ac Magnes lapis. ucta metaphora à natura lapidis, ferrum ad ſe attra- entis.

Ne quid ſuo ſuat capiti. Terent.

erent. in Phorm. Pro eo quod eſt, Ne quid mali ſibi onciliet.

In cœlum expuis. Ἐς οὐρανὸν πτύεις.

l eſt, Facis quod in tuum ipſius recidat caput. Aut, bloqueris his, qui facile poſſunt lædere. Confine illis: dverſus ſtimulum calcitrare.

Spontanea moleſtia.

:elebratur inter Græcos cum primis bellus & elegans :imeter:

Αὐθαίρετος λύπη 'στὶν ἡ τέκνων σπορά. *Id eſt*,
Vltroneus dolor eſt parare liberos.

)ici non poteſt, quantum & quàm moleſtum nego- ium ſit, educare filios, præſertim cùm adeo pauci ınt, qui parentum officio reſpondeant.

In tuum ipſius malum lunam deducis.

Ἐπὶ σαυτῷ τὴν σελήνην καθέλεις.

ıglaonice quæpiam, cum per Aſtrologiam defectus ræſciret, jactitabat, ſe lunam è cœlo detracturam in erras. Atque ejus jactantiæ pœnas dedit. Proverbium gitur hinc ſumptum dicebatur de iis, qui ſuis ipſo- um artibus malum accerſerent.

Lunam detrahere. Τὴν σελήνην καθαιρεῖ.

deſt, Lunam detrahit. Conſuevit dici de eo, cui res vehementer adverſæ viderentur. Sumptum ab Aglao- nice, ut ſupra.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Hieron. *Dares Entellum provocas.*

Conveniet uti, ſi quando quiſpiam juvenili temerita te laceſſit aliquem, non perinde promptum ad ſuſci piendum certamen, verùm intolerandum, ſi ſeme inierit. Sumpto ex quinto Æneid. lib.

Atlas cœlum. Ἄτλας τ̓ὸν οὐρανόν.

Subaudiendum, ſuſcepit. Dici ſolitum de his, qui ſ magnis & moleſtis involvunt negotiis, ipſique ſib malum accerſunt. Nam hic cœlum hoſpitio ſuſcepit Deprehenſus autem, quod illi ſtruxiſſet inſidias, præ ceps datus eſt in mare Atlanticum.

Homer. *Accerſitum malum.* Ἐπίσπαστον κακόν.

Accerſitum malũ dicitur, cujus ipſe cauſam præbuerit

Æſop. *Corvus ſerpentem.* Κόραξ τ̓ὸν ὄφιν.

Vbi quis ſuo ipſius invento perit. Sumptum ex apolo go quodam Æſopi. Corvus eſuriens ſerpentem in apri co dormientem conſpicatus rapuit, à quo morſus pe riit. Cognatum ei: Corvus ſcorpium. Torquere licebi & in hominem ob edacitatem periclitantem.

Bis interimitur, qui ſuis armis perit.

Magis dolent incommoda, quibus ipſi dedimus occa ſionem.

Idem. *Colubrum in ſinu fovere.*

Ὄφιν ἐν τῷ κόλπῳ θάλπειν.

Id eſt, Serpentem in ſinu fovere. Dicitur qui comple ctitur amore, ſtudioque proſequitur ingratum. Sum ptum ab apologo quodam Æſopi.

Plato. *Hoſtis domeſticus.*

Vbi malum non aliunde proficiſcitur, ſed ex nobis ipſis naſcitur.

Capra gladium. Αἲξ μάχαιραν.

Subaudi reperit. In eos dicitur, qui ipſi reperiunt, quo pereant.

Pyrauſtæ gaudes gaudium.

Χάραν πυραύστου χαίρεις.

De momentanea fluxaque voluptate. Oſtendimus ali cubi pyrauſtam ad lucernas advolantem, ambuſtis alis

s perire. Vnde natum proverbium: Pyrauſtæ fatum.
eos, qui ſibi ipſis exitium accerſunt.

Prudens in flammam mittere manum. Hieron.

eronymus uſurpat pro eo, quod eſt, ſciens expono
: diſcrimini, maliſque objicio.

Calidum prandium comediſti. Plautus.

ciſti, quod tibi magno malo ſit futurum. Ab his
mptum, qui ſe noxiis ac lethiferis ingurgitant ci-
s, poſtea ventris tormina ſenſuri.

Malum conſilium. Heſiod.

alum conſilium conſultori peſſimum. In eos, in
orum caput recidit, quod aliis perperam conſulue-
nt. Heſiodus:

Οἱ αὐτῷ κακὰ τεύχει ἀνὴρ ἄλλῳ κακὰ τεύχων.
Ἡ δὲ κακὴ βουλὴ τῷ βουλεύσαντι κακίστη.
Ipſe ſibi nocet is, alium qui lædere quærit.
Conſultum malè conſultori peſſimum eſt.

Camelus deſiderans cornua, etiam aures perdidit.

Ἡ κάμηλος ἐπιθυμήσασα κεράτων καὶ τὰ ὦτα προσαπώλεσεν.

onveniet in eos, qui dum peregrina ſectantur ne ſua
uidem tuentur. Sumptum ex Apologo de camelis,
ui per oratorem cornua à Jove poſtularunt. Ille of-
enſus ſtulta poſtulatione, aures quoque reſecuit.

Sibi malum reperit. Homer.

n eum, qui ſuo læditur invento, quadrabit illud Ho-
meri ex Odyſſ. φ.

Ὅς τ᾽ αὐτῷ πρώτῳ κακὸν εὕρετο οἰνοβαρείων.
d eſt, Qui ſibi perniciem vel primùm reperit ipſe,
Vino victus.

Dictum eſt de Eurytione, qui primus invenit uſum vi-
ni, peremptus à Lapithis.

Cœna puram aquam turbans, nunquam invenies potum.

Dici ſolitum, ubi quis ea, quæ ſunt per ſe pulcherrima,
contaminat, admixtis iis, quæ ſunt turpiſſima.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Zenod. *Bellerophontes literas.*

Βελλεροφόντης τὰ γράμματα.

Subaudiendum, adfert, aut aliud aliquod. Locus e huic proverbio, quum quis literas velut commend titias perfert, quæ contra ipſum ſint deſcriptæ. Vu gò literas Vriæ vocant. Plautus:

Tace, nullus homo dicit, hæ tabellæ te arguunt:
Quas tu attuliſti, hæ te vinciri jubent.
Aha Bellerophontem jam tuus me fecit filius.
Egomet tabellas detuli, ut vincirer.

Ale luporum catulos.

In eos, qui læduntur ab iis de quibus bene meriti ſin aut in ingratos. Nam plerumque ſolet id uſu veni illis, qui catulos luporum enutriunt.

Idem. *Phoci convivium.* Φώκου ἔρανος.

Id eſt, Phoci præmium, ſive convivium, dictitari ſue tum, ubi quis ſuo malo convivas acciperet. Ajun Phoco cuipiam filiam fuiſſe nuptiis maturam. Is pro cos (nam erant complures) convocare ſolitus, præmi ſtatuebat, & conditionibus ſubinde novis propoſitis nuptias prorogabat, Quamobrem indignati juvene Phocum in convivio trucidarunt.

Idem. *Puer glaciem.* Ὁ παῖς κρύσταλλον.

Dicebatur in eos, qui quum retinere quippiam non poſſint, nolunt tamen amittere. Veluti ſi quis magi-ſtratum recuſet deponere, cui gerendo ſit impar.

Turdus ipſe ſibi malum cacat.

Κίχλα χέζει αὐτῇ κακόν.

In eos, qui ſibi ipſis miniſtrarent exitii cauſam. Siquidem viſcum, auctore Plinio, non provenit, niſi maturatum in ventre, ac redditum per avium alvum, maximè palumborum ac turdorum.

Terent. *Tute hoc intriſti, tibi omne eſt exedendum.*

Verba ſunt Phormionis paraſiti, qui quoniam fuerat auctor conſilii de ducenda puella, æquum eſſe putat, ut ſuo periculo rem item expediat Tranſlatum ab alliato ruſticorum mortario. Idem: Colo quod aptaſti, ipſi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

ipſi tibi nendum eſt. *Id eſt*, Tu incipiundi auctor extitiſti, nunc idem explices oportet.

Faber compedes quas fecit, ipſe geſtet. Auſon.

Competit in eos, qui ſibi ipſis auctores ſunt malorum. Flagellum ipſe paravit, quo vapularet.

Ipſe ſibi mali fontem reperit. Athen.

Sunt enim & pernicioſi fontes, quorum aqua guſtata mortem & inſaniam adferat.

Bos adverſus ſeipſum pulverem movet. Zenod.

Βοῦς ἐφ᾽ ἑαυτοῦ κονιεῖται.

Dicetur, Ubi quis ad ſuum ipſius malum volens lubenſque ducitur. Nam boves facilè ſe præbent vinciendos.

Echinus partum differt. Suidas.

Ἐχῖνος τὸν τόκον ἀναβάλλει.

De iis, qui prorogarent quippiam ſuo malo. Veluti qui creditam pecuniam comperendinant, tamen aliquando reddendam vel majore cum fœnore. Ajunt echinum terreſtrem ſtimulata alvo remorari partum, deinde, jam aſperiore ac duriore facto fœtu mora temporis, majore cruciatu parere.

Noſtris ipſorum alis capimur. Athenæ.

Τοῖς αὐτῶν πτεροῖς ἁλισκόμεθα.

Id eſt, Noſtris ipſorum pennis capimur. Fertur autem apologus hujuſmodi: Aquilam ictam ſagitta, cum inſpexiſſet jaculum ad imaginem pennarum affictum imitatumque dixiſſe hæc: non ab aliis, imò pennis propriis capimur. Conveniet in eos, qui ipſi præbent occaſionem ſui mali.

Capra contra ſeſe cornua.

Ἡ αἲξ καθ᾽ ἑαυτῆς τὰ κέρατα.

Ab apologo natum. Capra quæpiam quum eſſet jaculo vulnerata, circumſpectans undenam id mali ſibi adveniſſet, arcum contemplans caprinis cornibus compactum, dixit ad hunc modum: in meam ipſius perniciem produxi cornua.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Ariſtop. *Carpathius leporem.*

Ὁ καρπάθιος τὸν λαγών.

Dicebatur in eos, qui ſibi rem noxiam accerſerent. Hinc deductum adagium, quod cum in Carpathiorum inſula lepores non eſſent, illi curarunt importandos alicundè. Verùm ubi ejus animantis magna vis increviſſet, ut eſt mira fœcunditas, fruges inſulæ populari cœperunt.

Zenod. *Calidam veruti partem.* Τὸ θερμὸν τοῦ ὀβελοῦ.

Subaudiendum arripuit, Ubi quis per imperitiam negotii, ea parte rem aggreditur, qua minimè tutum fuerat aggredi. Sumpta metaphora ab iis, qui per imprudentiam eam veluti partem manu deprehendunt, quæ caleat, deinde offenſi rejiciunt, & alteram partem apprehendunt.

Cornix ſcorpium. Κορώνη τὸν σκορπίον.

Subaudiendum, rapuit. Quadrat in hos, qui parant eos lædere, unde tantundem mali ſint viciſſim accepturi. Quemadmodum cornix correpto ſcorpio, arcuata illius cauda vulnus accepit lethale, periitque.

Plautus. *Cornutam beſtiam petis.*

Qui illum laceſſit, qui paratus ſit retaliare injuriam.

Lucian. *Cicadam ala corripuiſti.*

Τέττιγα πτεροῦ συνείληφας.

Cicadæ ſi preſſeris alas, vehementius etiam perſtrepit: ita ſi poetico homini præbeas occaſionem ſimultatis, non modo non tacebit, ſed clarius obſtrepet, & omnem bilem chartis illinet atris. Proinde Plato admonuit, ne quis hominem poëtam ſibi faciat inimicum. Et Horatius, Genus irritabile vatum, dixit.

Plautus. *Irritare crabrones.* Τὰς σφηκιὰς ἐρεθίζειν.

Id dictum eſt à poëta in mulierum ingenium, quibus iratis ſi repugnes magis provoces. Eſt autem crabro inſecti genus, affine veſpis, pertinaciſſimum, aculeoque peſtilentiſſimo.

Suidas. *Octipedem excitas.* Ὀκτώπουν ἀνεγείρεις.

Nuni-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Nimirum ſcorpium, cui pedes ſunt octo, quem non niſi tuo periculo ſuſcites.

Anagyrum commoves. Ἀνάγυρον κινεῖς. Ariſtop.

In eos, qui ſibi ipſis malorum auctores eſſent. Anagyrum genium quendam exiſtimant, qui propter violatum ſacellum ſuum, vicinos omnes funditus evertit.

Suem irritat. Ὗν ὀρίνει. Diogen.

In avidum rixarum dicebatur. Sus enim agreſtis provocatus, rectà petit eum, à quo provocatus eſt.

Leonem ſtimulas. Τὸν λέοντα νύττεις. Idem.

Id eſt, Leonem pungis ſeu vellicas. De his qui potentem ac ferocem in ſuum ipſius exitium provocant.

Ipſa olera olla legit. Catull.

In eos quadrabit, qui ſuum ipſorum vitium in aliud quippiam rejiciunt: aut, qui ſic ad ſcelus aliquod quaſi facti ſunt, ut non poſſint non peccare. Nam olla coquendis oleribus nata eſt, &c.

Fontibus apros. Floribus auſtrum. Virgil.

Ubi quis optat nocitura. Vergilius:

Eheu, quid volui miſero mihi? floribus auſtrum;
Perditus, & liquidis immiſi fontibus apros.

Nam auſter ventus floribus inimiciſſimus eſt.

Leonem radere. Λέοντα ξυρεῖν. Plato.

Dicuntur, qui feroces & præpotentes arte tractant, & illudunt magno ſuo periculo. Uſurpavit hoc adagium Socrates apud Platonem lib. de Repub. 1. negans ſe uſque adeò dementem eſſe, ut leonem auſit tondere, & Thraſymacho homini præferoci illudere.

Nemo læditur, niſi à ſe ipſo. Diogen.

Nemini fit injuria, ſi eam exiſtimet ad ſe non pertinere.

Arcadiam me poſtulas. Ἀρκαδίαν μ' αἰτεῖς. Idem.

Convenit vel in magna vel inutilia petentem.

Eurycles. Εὐρυκλῆς.

Vulgato cognomine dicebatur, qui de ſe ſuiſque incommodis aliquid divinaret. Hoc nomine vates fuit quiſ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

quiſpiam Ἐπαστρίμυθος cognominatus, hinc ni fallor, quod ex aſtris vera prædiceret, παρὰ τὸ ἐπάζειν.

Ipſi ſibi perniciem accerſivit.

In eum, qui ſibi pertinaciter accerſit malum, cui veluti fato deſtinatus ſit, congruet illud ex Homeri Iliad. ν.

Τὸν δ' ἄγε μοῖρα κακὴ θανάτοιο τέλος δέ.

Id eſt, Iſtum mortis in exitium mala Parca trahebat.

Zenod. *Bœotis vaticinare.* Βοιωτοῖς μαντεύσαιο.

Abominantis eſt ſermo, perinde ut dicimus: Hoſtibus iſta vaticinare. Aptius dicetur in eum, qui triſtia vaticinatur, ſi quando precabimur, ut ea ipſius in caput recidant.

Ipſi teſtudines edite qui cepiſtis.

Αὐτοὶ χελώνας ἐσθίεθ' οἵπερ εἵλετε.

Id eſt, Qui prendidiſtis, iidem edite teſtitudines. In eos dicitur, qui poſteaquam inconſultè quippiam adorti ſunt, aliorum implorant auxilium, quos ſuo negotio admiſceant. Ex apologo quodam nata parœmia.

Heſych. *Oenoë charadram.* Οἰνόη τὴν χαράδραν.

Id eſt, Oenoë torrentis alveum. Charadra ſignificat Græcis eam terræ fiſſuram quam aqua pluvia, aut torrens, nonnunquam terræ motus efficit. Dici ſolitum in eos, qui ipſi malum accerſerent. Hinc nata parœmia, quod Oenoë vicus quidam ſit Atticæ, quem qui incolebant, alveum quendam torrentis vicinum, ſuis finibus incluſerunt: deinde ingruente immodica vi aquarum, & ob id corruptis agris, agricolationem perdidiſſe. Effertur adagium ad hunc quoque modum: Οἰναῖοι τὴν χαράδραν. *Id eſt*, Oenæi charadram. Ubi quippiam accerſitur ad commoditatem, unde pernicies adfertur.

Vergil. *Malum benè conditum ne moveris.*

Μὴ κινεῖν κακὸν εὖ κείμενον.

Id eſt, Ne moveris malũ bene conditũ, ſive quieſcens. In eos, qui ſua ſtultitia ſibi turbas excitant.

Movere Camarinam. Κινεῖν τὴν καμαρίνην.

Eſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

ſt ſibi ipſi malum accerſere. Camarina palus eſt juxta oppidum ejuſdem nominis, quæ ſiccata peſtilentiam creavit, &c.

Pyrauſtæ interitus. Πυραύϛȣ μόρος. Zenod.

eos dicebatur, qui ſibi ipſis exitium accerſunt. Ait enim Zenodotus pyrauſtam inſectum eſſe, quod lucernis advolet, atque ita exuſtis alis concidat, pereatque.

Ipſo cratere.

ſo cratere contingant mala. Dictitari ſolitum de iis, quos recidit, quod per inſidias in alios moliebantur. Craterem enim quaſi malorum fontem vocant. Inde κρατὴρ κακῶν. *Id eſt*, Crater malorum.

Docui te urinandi artem, & tu me vis demingere.

eos quadrat, qui benefacta malefactis retaliant. Ariſtop.

Fæcem bibat, qui vinum bibit.

ui fruitus ſit optimis, eundem boni conſulere debe- deteriora Ariſtoph. in Plut.

Ὅμως δ᾽ ἐπειδὴ καὶ τὸν οἶνον ἠξίȣς
Πίνειν, συνεκποτέον ἐστὶν τὴν τρύγα. *Id eſt*,
At ubi haud gravatus bibere vinum es, fæx item
Tibi nunc eidem eſt ebibenda ſcilicet.

MALUM MALE VITATUM.

Lucian.

Fumum fugiens, in ignem incidi.

Καπνόν γε φεύγων εἰς τὸ πῦρ περιέπεσον.

Dum vito fumum, flammam in ipſam decidi. Horat.
In vitium ducit culpæ fuga, ſi caret arte.

Evitata Charybdi, in Scyllam incidi.

Τὴν Χάρυβδιν ἐκφυγὼν, τῇ Σκύλλῃ περιέπεσον.

Dum vito gravius malum, in alterum diverſum incidi. Sumptum adagium ab Homerica fabula, quæ narrat Ulyſſem, dum metu Charybdis propiùs ad Scyllam navem admovet, ſex è comitum ſuorum numero perdidiſſe.

Ne cinerem vitans in prunas incidas. Apoſtol.

Μὴ τέφραν φεύγων εἰς ἀνθρακίαν πέσῃς.
Id eſt, Ne cinerem fugiens, in carbonariam incidas.

Cucurrit quiſpiam, ne pluvia madeſceret, & in foveam præfocatus eſt.
Ubi quis levius malum incautius fugiens, in maximum incurrit.

MALUM IMMEDICABILE.

Zenod. *Chironium vulnus.* Χειρώνειον ἕλκος.
Immedicabile malum, appellabant. Chiron in bello adverſus Centauros ictus ab Hercule, vulnus immedicabile accepit in pede, unde periit.

Podex lotionem vincit.
Vide, Ingenii malitia.

Ariſtop. *Aceſias medicatus eſt.* Ἀκεσίας ἰάσατο.
Dici ſolitum de re, quæ ſemper vergeret in deterius quôque magis accuraretur, hoc pejus haberet. Occaſionem adagio dedit Aceſias quidam medicus imperitus.

Non liberat podagra calceus.
Plutarc. Plutarchus: Οὔτε ποδάγρας ἀπαλλάττει κάλλιος, οὔτε δακτύλιος πολυτελὴς παρωνυχίας, οὔτε διάδημα κεφαλαλγίας. *Id eſt*, Nec podagra liberat calceolus nec pretioſus annulus unguium vitio, nec diadema capitis dolore. Plutarchus utitur ad hunc modum: Si divitiæ reliquaque fortunæ munera non tollunt morbos corporis, quantò minùs mederi poſſunt animi malis?

MALUS VICINUS.

Salſuginoſa vicinia. Ἀλμυρὸν γειτόνημα.
Ariſtot. De ſterili, agreſti, atque inhumana vicinia dicebatur Traductum ab agris mari finitimis, qui plerunque ſolent ad culturam inhabiles eſſe.

Plautus. *Aliquid mali propter vicinum malum.*
Admonet ut bonorum convictum & conſuetudinem expe-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

petamus: à malis nos quam maximè poſſumus, abicamus.

Si juxta claudum habites, ſubclaudicare diſces.

Ἂν χωλῷ παροικήσῃς, ὑποσκάζειν μαθήσῃς.

roverbium admonet periculoſam improborum hominum conſuetudinem vitandam.

MANSUETUDO.

Mactata hoſtia lenior. Horat.

Ioratius. Mactata veniet lenior hoſtia. De ſpontaeis ac manſuetis. Sumptum eſt à ſacrificiis, in quibus xplorabatur hoſtia, ducto per frontem cultro. Idque nactare vocabant. Unde qui ſpectata ſunt virtute, os mactos virtute vocant.

Auricula infima mollior. Cicero.

Tullius uſurpat in Epiſtolis. Tranſlata metaphora ab a auriculæ parte, qua non eſt aliud in humano corore mollius aut flexibilius.

Sedens columba. Ἡμένη πελειάς. Suidas.

Suidas indicat dici ſolitum de ſupra modum manſuetis ac ſimplicibus. Nam columbæ quum avolant, fallunt cæteras pernicitate volatus: quum ſedent, nihil mitius ac ſimplicius.

Spongia mollior.

Ad eandem formam dicebatur: Pepone mollior. Mitior malva. Item: Cinædo mollior. Priſci ſaltatores & panto mimos cinædos vocabant.

Apio mollior, aut mitior. Ἀπίου πεπαίτερος. Theocr.

Id eſt, Apio mitior. Eſt autem apius Græcis raphanus, aut pyri genus. Plautus.

Oleo tranquillior.

In homines minime iracundos, lenique ingenio præditos. A liquoris natura ſumpta hyperbole: quo nihil magis lene. Diogen.

Mitior columba. Πρᾳότερος περιστερᾶς.

Id eſt, Manſuetior columba. Columbina ſimplicitas ubique laudatur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Cera tractabilior. Κηροῦ εὐαπαλώτερος.

De vehementer docili dicebatur, aut de ingenio facil tractabilique, & in quemvis habitum ſequaci. Horat

Cereus in vitium flecti, monitoribus aſper.

MEMORIA.

Cicero. *Iucundi acti labores.*

Ex ipſa hominum natura ſumptum adagium. Eſt enim hoc inſitum omnibus, ut jucunda cuique ſit anteactorum malorum, aut periculorum ſecura recordatio, commemoratioque præſertim inſignium fatalium.

Amphio. *Quæ dolent, moleſtum eſt contingere.*

Unuſquiſque invitus audit ſua incommoda, maximè ea quæ ſint cum aliqua infamia conjuncta. Velut turpitudinem generis, vitium formæ, &c.

Plutarc. *Vbi quis dolet, ibidem & manum habet.*

Ὅποι τὶς ἀλγεῖ, κεῖσε καὶ τὴν χεῖρ᾽ ἔχει.

Id eſt, Ubi quis dolet, ibi & manum frequens habet. Tempeſtiviter utemur, quum ſignificabimus quempiam ea tractare deque iis libenter verba facere, quæ movent animum. Plutarchus huc torquet; ubi quid ſive dolet, ſive delectat, ibi quiſque linguam habet.

Virgil. *Aurem vellere.*

Aurem vellere veteres dicebant admonere: à priſco ritu ſumpta figura, quo in jus ducturi quempiam aurem vellicabant, atteſtantes eum quem quaſi teſtem meminiſſe volebant.

Iucunda malorum præteritorum memoria.

Ἀλλ᾽ ἡδύ τοι σωθέντα μεμνῆσθαι πόνων.

Id eſt, Meminiſſe laborum ſuave, qui ſervatus eſt.

Seneca. *Ignarium dare.*

Stimulis rodere: Fodere latus: Tangere aliquem cubito. His geſtibus admonemus, quemadmodum & vellendo aurem. De lapide pyrite tractum, quem alii vivum, nonnulli ignarium vocant. Plura quære loco, Incitare.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

anquam meum nomen, tanquam digitos. Martial.
nquam meum nomen & tanquam meos digitos
eo, ſi quando promptam, certamque memoriam
nificare volumus. Martialis:
Toties diebus Afer hæc mihi narras,
Et teneo melius iſta, quam meum nomen. Juven.
Tanquam ungues, digitoſque ſuos.

METUS EX CONSCIENTIA.

Fures clamorem. Οἱ φῶρες τὴν βοήν.
audiendum, timent aut ſenſerunt. Quadrabit in
, qui ſibi conſcii, metuunt ne deprehendantur.
et hoc autem cùm omnis malefacti conſcientia,
n præcipue furti, ut hominem trepidum reddat ac
fugam.
Lupus aquilam fugit. Λύκος ἀετὸν φεύγει. Diogen.
i periculum imminens evitari non poteſt. Aquilam
m, alata quum ſit, fruſtra lupus fugit.

Lupus ante clamorem feſtinat. Idem.

Λύκος πρὸ τῆς βοῆς σπεύδει.

i quis admiſſi conſcius, ultrò timet, priuſquam
uſetur.

Conſcientia mille teſtes. Quintil.

u quàm difficile eſt crimen non prodere vultu.
ſus interprete non eget.

METUS POENÆ.

Funiculum fugiunt miniatum. Ariſtot.

Τὸ σχοινίον φεύγουσι τὸ μεμιλτωμένον.

ſt, Vitant Sinopi collitam reſtim rubra. Aptè di-
ur, ubi quis properat officio ſuo fungi, non ex ani-
, ſed ne in mulctam incidat. Athenienſium magi-
tus funem pararant, rubro colore, (quem minium
cant Latini; nonnulli cinabarim appellant) obli-
n. Hoc duo miniſtri publici populum cingentes
bant in concionem. Studebat quiſque funiculum
gere, propterea quod quiſquis colore notatus
apparc-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

appareret contagio funis, is mulctam pendere cog-
batur.

Cicero.

Manum de tabula.

Marcus Tullius in epiſtola quadam: Heus tu manu[m] de tabula: Magiſter adeſt citius, quàm putaramus. Pe-culiariter conveniet in ſcriptores plus ſatis accurato[s] & moroſæ cujuſdam diligentiæ, qui ſine fine pr[e]munt ſuas lucubrationes, ſemper aliquid addente[s] adimentes, immutantes, &c.

Pythag.

Metus infamiæ.

Cum dicemus nos hominum de nobis opinione r[u]moribuſque commoveri, quò minus mutemus con[ſi]lium, conveniet illud Homeri:

> Αἰδέομαι τρῶας καὶ τρῳάδας ἑλκεσιπέπλους.
> Trojanos ac Trojanas vereorque pudetque.

Horat.

Abſque baculo ne ingreditor.

Ἄνευ ξύλου μὴ βάδιζε.

Id eſt, Abſque ligno ne ingrediare. Inermis ne ſis, ve-rùm ſemper ad manum ſit, quo depellas, ſi quis for-tè quærat lædere.

Homer.

Cautus enim metuit.

Qui non ex animo, ſed mali metu continent à male-ficio, in eos quadrabunt hæ metaphoræ:

> Cautus enim metuit foveam lupus, accipiterque
> Suſpectos laqueos, adopertum milvius hamum.

In tempore cavenda pœna mali.

Quoties admonebis, ut multo antè occurratur malo priuſquam oppreſſerit nos: aut ceſſandum à peccan-do, priuſquam ingruat divina vindicta, uſui erit illu[d] Homeri:

> Ἀλλὰ πολὺ πρὶν
> Φραζώμεσθ᾽ ὥς κεν καταπαύσομεν. *Id eſt*,
> Verùm ut multò antè modum finemque velimus
> Ponere.

Samiorum mala metuis.

Τὰ Σαμίων ὑποπτεύεις.

Dictitatum de iis, qui metuerent proditionem. Nar-

ran

nt Athenienſes olim in Samios quoſcunque cepiſ-
nt, inclementius ſæviiſſe atque alios interemiſſe,
ios confixiſſe ſamæ: id eſt ſupplicii genus. Samii vi-
ſſim ſi quos cepiſſent Athenienſium, hos ad eundem
odum cruciabant.

lam pedis oſtendere. Τὸ κοῖλον τοῦ ποδὸς δεῖξαι. Heſych.
eſt, Cavum ſive volam pedis oſtendere dicuntur,
i in bello fugiunt. Dicitur & vulgo in fugaces, cal-
neum oſtendere. Vertere terga, apud hiſtoricos.

Περίτριμμα.

ερίτριμμα probroſè dicitur; qui ſeſe per omne re-
m genus volvit. In molles & meticuloſos.

MINANTIS.

t meum telum cuſpidem habet acuminatam. Homer.
ectè utimur, quoties fatebimur nos inferiores qui-
em eſſe, verùm non deeſſe tamen, quo queamus no-
ere. Ovidius:

Et mihi ſunt vires, & mea tela nocent.

Si tibi machæra eſt, & nobis urbina eſt domi. Plautus.

lautus in Bacchidibus: Quoties malum malo oppo-
itur, Nam machæra & urbina utrunque teli genus
ſt, Simillimum illis: Par pari, & Malo nodo malus
uærendus cuneus.

Æacidinæ minæ. Idem.

Non ſine proverbii ſpecie dictum eſt, pro atrocibus
c ſuperbiſſimis minis.

Ψευδόπυρα οἷον τὰ σά.

De minis ac terriculis inanibus, aut cum oſtenditur
rte periculum, cum re nullum ſit periculum. Trans-
atum à militari aſtutia, qua fit ut ad territandos ho-
mines noctu diverſis locis ignes accendant, ut ingens
exercitus eſſe credatur. Eos ignes aſſimulatos Ψευδό-
πυρα vocant.

Complurium thriorum ego ſtrepitum audivi. Ariſtop.

Πολλῶν ἐγὼ θρίων ψόφους ἀκήκοα.

Id eſt,

Id eſt, Thriorum ego ſtrepitum audii compluriu
Senarius eſt proverbialis, quo minas & inanem c
morem nos contemnere ſignificamus. Porrò θρῖα
Græcis dicuntur ficulnea folia, quæ cum incendunt
minacem quendam edunt ſtrepitum.

Suidas.

Ollam alere. Χύτραν τρέφειν.

Dicebantur, qui metum oſtenderent, quo deterrere
quempiam. Veluti ſi quis præſidium alicubi colloc
tum habeat, quò minus vicini res novas moliant
Sumptum à more civitatis Athenienſis, in qua oll
in tectis diſponere conſueverunt, ad deterrendas ul
las, quarum illic maxima vis. Nam ollarum ſtrepitu
omne genus avium reformidat.

Ferrum & flamma.

Cum exitiabile bellum ſignificamus, ferro, flamm
que rem geri dicimus, ſive ferro ignique.

Cicero.

Igni ferroque minari.

Qui extremam denuntiant inimicitiam, igni ferr
que minari dicuntur. Venuſtius erit, quoties ad an
mi res transfertur: Veluti ſi quis dicat philoſophc
cuipiam igni ferroque minitari, quod in eum parer
atrociter ſcribere.

Ariſtop.

Tolle calcar. Αἶρε τὸ πλῆκτρον ἀμυντήριον.

Id eſt, Tolle calcar ultorium. In eum dici ſolitum, qu
jam ultionem parat. A gallis metaphora ſumpta pu
gnam inituris, quibus ferrei ſtimuli quidam alligar
ſolent, quò ſe tueantur inter certandum.

Homer.

Qui paratus ad reſiſtendum.

Qui ſignificare volet, ſe nequaquam detrectare certa
men, ſed abunde ſuppetere, quo partes tueatur ſuas
uſurpabit illud ex Iliad. ν.

Τῷ μοι δοῦρατά ἐστι καὶ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι,
Καὶ κόρυθες καὶ θώρηκες λαμπρὸν γανόωντες.
Et mihi ſunt haſtæ teretes, clypeique rotundi,
Tum galeæ, tum thoraces procul igne micantes.

Theocr.

Ne mihi vacuam abſtergas.

Μή μοι κενεὰν ἀπομάξῃς.

Sub-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

ubaudiendum autem γνάθον, χεῖρα, aut ſimile quid-am. Apparet eſſe comminantis, aut timentis alapam.

MIRA NOVA.

Agamemnonei putei. Ἀγαμεμνόνεια φρέατα. Zenod.

)e novis & admirandis operibus dicebatur. Ajunt et-nim Agamemnonem & circa Aulidem, & paſſim in mni Græcia puteos effodiſſe, ne per æſtum aquarum nopia laborari poſſet.

Annus clibanum. Ἄννος κλίβανον. Suidas.

n eos olim dicebatur, qui novæ quippiam rei repe-iſſent. Nam Annus quidam Ægyptius clibanorum ſum, in quibus panes coquerentur, fertur excogitaſ-e. Siquidem priſci pulte polentaque victitabant, cocti anis uſum neſcientes.

Cyziceni ſtateres. Κυζικηνοὶ στατῆρες. Idem.

'idetur fore locus proverbio, cum hominem ſignifi-amus inæqualem, ac ſui diſſimilem: aut, qui longè liud agat, quàm præ ſe ferat. Quemadmodum num-ni Cyziceni ex uno latere Cybelen oſtendebant effœ-ninatam, ex altero leonem.

Cornicum oculos configere.

s videtur cornicum oculos configere, qui perſpicaciſ-imis, oculatiſſimiſque viſum adimat, offendatque enebras: aut quiſquis ea, quæ antiquitas magno con-enſu approbavit, damnare, ac reſcindere, convelle-eque conetur: aut novo invento veterem eruditio-nem obſcurare.

Ἀπ' ἀκροφυσίων.

Proverbialiter dicebatur, pro eo quod eſt, recens ab fficina profectum, perinde quaſi modò productum follibus, ærariaque fornace.

Glauci ars. Γλαύκου τέχνη. Zenod.

Convenit vel in opus celeriter abſolutum, vel in id, uod eſt arte ſumma, ſummaque cura elaboratum. Quidam ortum exiſtimant à Glauco quodam Samio. Alii à Lybico quodam, &c.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Horat.

Tenui filo.

Pro ſtylo ſubtiliori, minuſque grandiloqua oratione nam Rhetores tres faciunt orationis χαρακτῆρας grandem, tenuem, & mediocrem. Sumpta metaphora à nentibus, aut certè à textoribus. Horatius: Tenui deducta poëmata filo. Cui diverſum erit, Craſſo filo, Craſſiore filo.

Plautus.

Agas aſellum.

Fortaſſe legendum, agaſo aſellum. Atque ita ſenſus erit, unumquemque facere, quæ ſe digna ſint. Depotant nepotes, decoquit lurco, digladiatur miles, pejerat leno, mentitur advocatus.

Strabo.

Magna civitas, magna ſolitudo.

Quadrabit in urbes aut domos, agros aut hortos, aut id genus quippiam, amplum quidem & ſpatioſum, ſed parùm excultum. Aut in librum ingentem quidem, verùm impolitum & illimatum.

Pericles.

Ad id quod erat opus. Εἰς τὸ δέον.

Id eſt, in id quod erat opus: Subaudiendum, inſumpſi, aut ſimile quiddam. Natum ajunt ex oratione Periclis. Narrant hunc datis pecuniis impetraſſe ab Aſtyanacte Lacedæmoniorum rege, qui jam bellum parabat, ut ex Attica diſcederet. Deinde cùm eſſet populo rationem ejus pecuniæ redditurus, puderetque palàm titulum inſumptæ pecuniæ proloqui, tectè ſignificavit, εἰς τὸ δέον, inquiens, Ἀνήλωσα τοσοῦτα τάλαντα εἰς τὸ δέον. *Id eſt*, In uſus neceſſarios tantum talentorum inſumpſi. Eleganter per jocum torquebitur in eos, qui ſic adminiſtrarunt pecuniam alienam ut non poſſint idoneam rationem reddere.

Plutarc.

Cercyræa ſcutica. Κερκυραῖα μάστιξ.

Id eſt, Cercyræum flagrum. De re ſupervacaneo cultu ornata. Quadrabit & in ea, quibus ornatus additur neutiquam decorus & congruus. Cercyræis, quoniam crebris ſeditionibus agitabantur, mos erat, geſtare flagra ingentia, anſis eburneis exornata.

Facit item ad hunc locum alibi adductum:

Carcini poëmata.

MIXTA.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

MIXTA.

Πενζάπλοα.

Athenæus lib. XI. commemorat poculi genus, quod olim πενλάπλοον dicebatur, quod in publicis ludis adhibebatur. Ephebi quidam curſu contendebant Athenas. Currebant autem geſtantes viteum ramum onuſtum fructu, qui dicebatur ὄχος, initium curſus erat à templo Bacchi uſque ad templum Palladis, cui cognomen Σκιῤῥάς. Victor in eo certamine capiebat calicem dictum πεντάπλοον, atque ita tripudiabant in chorea. Nomen inditum calici, quod in eo quinque rerum ſpecies eſſent commixtæ: vinum, mel, caſeus, farina & paululum olei. Accommodari poterit ad orationem ex variis argumentis conſarcinatam. Athen.

Copiæ cornu.

Vide, Bona fortunæ.

Centones.

Vide adagium: Farcire centones.

MODESTIA, MODUSQUE.

Demittere ſeſe ad aliorum mediocritatem.

Vbi quis moderatur data opera vires ſuas ad aliorum mediocritatem. Veluti ſi quis præceptor tradat auditoribus, non quantum ipſe docere poſſet, ſed quantum illi capere, conveniet illud Homeri:

Η' δὲ μάλ' ἡνιόχευεν ὅπως ἅμ' ἑποίατο πεζοί,
Α'μφίπολοί τ' ὀδυσεύς τε, νόῳ δ' ἐπέβαλλεν ἱμάσ-
θλην. *Id eſt*,

Hæc ita lora regens, pedes ut comes iret Vlyſſes,
Tum comitum quoq; turba modo rationeque certa
Inſtigat ſcutica.

Noſce te ipſum. Γνῶθι σεαυτόν.

In quo modeſtiæ, mediocritatiſque commendatio eſt, ne nobis vel majora, vel etiam indigna ſequamur. Juvenalis: E cœlo deſcendit, γνῶθι σεαυτόν. Plato.

In ſeſe deſcendere.

Eſt ſua ipſius vitia quempiam inſpicere. Perſius: Vt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Ut nemo in ſeſe tentat deſcendere, nemo:
Sed præcedenti ſpectatur mantica tergo.

Plinius. *In tuum ipſius ſinum inſpue.*

Jubet hominem aliena vitia taxantem, in ſuum ipſius ſinum inſpuere.

Athen. *Ter abſtergere.*

Refert Athenæus lib. 1. priſcos ad depellenda mala ſolitos ter abſtergi.

Τρὶς δ᾽ ἀπομαξαμένοισι θεοὶ διδόασιν ἄμεινον. *Id eſt,*
Ter verò abſterſis, melius bona numina donant.

Secum vivere.

Confine eſt cum illo: Tecum habita.

Cicero. *Contrahere vela.*

Pro eo quod eſt, reprimere ſeſe, & cautius agere. Sumptum eſt à nautis qui vehementius ſpirante vento vela contrahunt, quò tutiùs navigent. Vento languidiore pandunt, captantes auram.

Porphyr. *Intra tuam pelliculam te contine.*

Quo vertamur obliti ſortis noſtræ, majora conari, quàm pro noſtra facultate. Id ſumptum ab aſino illo Cumano, quem apologi fabulantur adaptaſſe ſibi leonis exuvium, atque ita ſeſe ad tempus pro leone geſſiſſe. Martial.

Luſiſti, inquit, ſatis eſt, ſed te, mihi crede, memento
Intra pelliculam cerdo tenere tuam.

Perſius. *Tecum habita.*

Perſius: Tecum habita, & noris quam ſit tibi curta ſupellex, id eſt, Domi tuæ vivito, ut intelligas quam tenuis ſit fortuna tua.

Plautus. *Efficimus pro noſtris opibus mœnia.*

Vulgo dicitur hodie: Puſillæ aviculæ puſillos nidulos conſtruunt.

Plutarc. *Manu ſerendum non thylaco.*

Τῇ χειρὶ δεῖ σπείρειν, ἀλλὰ μὴ ὅλῳ τῷ θυλάκῳ.
Ma iu ſementé facere oportet, non autem tota corbe. Modus in omni re ſervandus. Ductum ab agricolis.

Terent. *Ita fugias, ne præter caſam.*

Terent.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

ſerent. in Phorm. Donatus ad hunc modum enarrat: ta fugito ne tuam caſam prætermittas, quæ ſit tibi utiſſimum receptaculum. Quidam enim calore fugiendi etiam ea prætercurrunt, ubi commode poteant quieſcere. Quod unica voce Græci παραφέρεσθαι ocant.

Arabius tibicen. Ἀράβιος αὐλητής. Menan.

d eſt, Arabius tibicen. In eos dici ſolitum, qui à ſenel cœptis nunquam deſiſtunt. Quod vitii Flaccus antoribus peculiare eſſe ſcribit.

Ne vities muſicam. Plutarc.

Μὴ κακούργει τὴν μουσικήν.

d eſt, Ne loquaris diſcrepantia, ne nova moliaris.

Nihil minus expedit, quàm agrum optimè colere. Plinius.

dmonet adagium, modum rerum omnium utiliſſimum, Bene colere neceſſarium eſt; optimè, damnoum. Terent. in Phorm. Noſtrapte culpa facimus, ut nalos expediat eſſe, dum nimium dici nos bonos ſtuemus & benignos.

Ne quid nimis. Μηδὲν ἄγαν. Terent.

Homerus Odyſſ. o.

Νεμεσῶμαι δὲ καὶ ἄλλῳ
Ἀνδρὶ ξεινοδόκῳ ὅς κ' ἔξοχα μὲν φιλέῃσιν.
Ἔξοχα δ' ἐχθαίρῃσιν, ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα.
Mihi nequaquam is placet hoſpes,
Qui valdè præterque modum ſimul odit amatque:
Sed puto rectius eſſe ut ſint mediocria cuncta.

Dimidium plus toto. Πλέον ἥμισυ παντός.

Quo commendatur aurea mediocritas. Siquidem qui dimidio contentus eſt, is in medio conſiſtit.

Vbi paveris impera. Πασσάμενος ἐπίτασσε.

d eſt, Præcipito poſtquam ſatiaveris eſca. Ad eum nodum reſpondent mulieres cuipiam objurganti, quod loquaciores eſſent, & ſilentium imperanti. Conveniet ubi quis imperioſior eſt in eos, de quibus nihil ſt meritus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Seneca.

Domus recta.

Seneca domum rectam vulgò vocat, non quidem opulentam & ambitioſam, ſed cui nihil deſit juſtæ ſuppellectilis.

Suidas.

Neque Lydorum carycas.

Μήτε Λυδῶν καρύκας μήτε μαςίγων ψόφους.

Id eſt, Neque Lydorum condimenta, neque flagrorum crepitus. Dici ſolitum, quoties mediocrem vitæ rationem aut conditionem ſignificarent, quæ pariter & à ſummis deliciis, & ab extremis malis abeſſent. Venuſtius erit, ſi ad animi res transferatur, velut ad orationem, nec omnino ruſticam, nec operoſius expolitam.

Theocr.

Neque peſſimus neque primus.

Mediocritatem hoc pacto ſignificare licebit οὔτε κάκιςος, οὔτε πρῶτος, *Id eſt*, Neque peſſimus, at nec primus. Lepidius fiet, ſi ad ingenii laudem transferatur.

Funem abrumpere nimium tendendo.

Ἀποῤῥαγήσεται τεινόμενον τὸ καλώδιον.

Id eſt, Abrumpetur tenſus funiculus. In eos, qui dum extrema experiuntur, alienant à ſe eos, cum quibus agunt, & univerſæ rei jacturam faciunt, dum plus ſatis attenti ſunt ad lucrum. Furor fit læſa ſæpius patientia. Huic ſimile: Qui nimium emungit fortiter elicit ſanguinem. Seneca: Bonus animus læſus, gravius multò iraſcitur.

Lucian.

Ne ſupra pedem calceus.

Μὴ ὑπὲρ τὸν πόδα τὸ ὑπόδημα.

Id eſt, Ne ultra pedem calceus, id eſt, ne majora viribus ſuſcipias: Aut ne magnificentius te geras, quàm pro tua conditione.

Perſius.

Meſſe tenus propria vive.

Sumptum facito pro modo facultatum tuarum. Ab agricolis traductum, qui ſumptus annuis agrorum proventibus metiuntur. Ad eandem ſententiam pertinet: Tuo te metire pede. Horatius.

Iucun-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

ucundiſſima navigatio juxta terram, ambulatio juxta mare.

Ιλοῦς μὲν ὁ παρὰ γῆν, περίπατος δ᾽ ὁ παρὰ θάλατταν ἥδιστος.

deſt, Navigatio juxta terram, rurſus ambulatio, quæ uxta mare, jucundiſſima eſt. Recte torquebitur ad am ſententiam, ut dicamus, ita demum eſſe jucundiſſimum unumquodque, ſi diverſi generis admixtu emperatum adhibeatur, veluti ſi in luſitus nonnihil eruditionis aſpergas, rurſum in ſtudiis aliquid ludicrum admiſceas.

Iucunda rerum viciſſitudo. Ariſtot.

Μεταβολὴ πάντων γλυκύ.

Id eſt, Jucunda rerum omnium viciſſitudo. Varietas enim tantam in omni re vim habet, ut commendatione novitatis, interdum & peſſima optimis placeant.

Iniquum petendum, ut æquum feras. Quintil.

A negotiatoribus ductum videri poteſt, qui callidè merces longè minoris licentur, & multo pluris indicant, quam pro dignitate, quo pretium ſaltem æquum accipiant. Jactatur & vulgò verbum hujuſmodi. Qui annititur, ut auream quadrigam ſibi comparet, unam certè rotam aſſequetur.

Summum cape, & medium habebis. Zenod.

Ἄκρον λάβε καὶ μέσον ἕξεις.

Id eſt, Summum cape, & medio potieris. Admonemur ad res ſummas, & egregias eniti. Sic enim futurum ut ad mediocritatem perveniamus.

Paſtillos Ruſillus olet, Gorgonius hircum. Horat.

Horatius in Sermon. Dicendum vel in duos aliquos diverſis laborantes vitiis, vel in eundem ſui diſſimilem: nempe modò loquaciorem quàm ſat ſit, modò impendio taciturnum: interdum pueriliter ineptum, interdum Catone ſeveriorem. Siquidem ut vitio dandum, ſi quis hircum oleat: ita adeoque vituperandum,

 dum,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

dum, ſi quis oleat unguenta. Nam paſtilli ſunt pillulæ unguentariæ. Alterum ſpurci eſt, alterum mollis.

Plutarc.

Arcus tenſus rumpitur.

Τόξον μὲν ὥς φασὶν, ἐπιτεινόμενον ῥήγνυται, ψυχὴ δὲ ἀνιεμένη.

Arcus quemadmodum ajunt, cum intenditur, rumpi ſolet: contrà animus, cum remittitur.

Columel.

Oportet agrum imbecilliorem eſſe.

Columella libro I. cap. III. Oportet agrum imbecilliorem eſſe, quàm agricolam. Hoc ænigma ſic explicuit Virgilius, ſpecie non minùs proverbiali: Laudato ingentia rura, Exiguum colito. Nec dubium quin minus reddat laxus ager non rectè cultus, quàm anguſtus eximiè. Conveniet in eos, qui ſuſcipiunt munus, cui gerendo ſunt impares.

MOLESTI INTOLERABILES.

Ferire frontem.

Qui ſupra modum & impotenter indignantur, frontem ferire dicuntur.

Plinius.

Lippo oculo ſimilis.

Video quoſdam his moribus, ut eos æquo animo ferre non queas: rurſus ita induſtrios & ad obſequium expoſitos, ut quoties ſeſe offert occaſio, non poſſis cavere, quin aliquid illis committas.

Cicero.

Ne beſtiæ quidem ferre poſſent.

Proverbialis hyperbole eſt, apud M. Tullium, qui idem in Catil. his verbis exprimit. Ne pecudes quidem mihi paſſuræ eſſe videantur.

Tota hulcus eſt.

Conveniet in hominem moleſtis moribus.

Homer.

Improbitas muſcæ.

In improbum & ſubinde redeuntem, etiam ſi turpiter repellatur, quadrabit illud Homeri ex Iliad. 5.

Καί οἱ μυίης θάρσος ἐνὶ στήθεσσιν ἐνῆκεν,
Ἥ τε καὶ ἐργομένη, μάλα περ χροὸς ἀνδρομένοιο
Ἰσχανάᾳ δακέειν.

Atque

Atque illi muſcæ vim intra præcordia miſit,
Quæ quamvis de pelle viri ſit ſæpe repulſa,
Aſſultat morſura tamen.

Onus navis. Ἄχθος νεώς.

n inertes & inutiles. confine illi: Telluris inutile
ondus.

Quos non tollerent centum Ægyptii.

Οὓς οὐκ ἄρειαν τ' ἂν οὐδ' ἑκατὸν Αἰγύπτιοι. Homer. Eudem.

d eſt, Quos auferre nec centum queant Ægyptii. De
noleſtis dici ſolitum, ac moribus intolerandis, ſeu
aſtu præturgidis. Inde ductum, quod Ægyptii pleri-
que geſtandis oneribus quæſtum non ſatis honeſtum
actitare conſueverunt.

Ægyptius laterifer. Suidas.

Αἰγύπτιος πλινθοφόρος.

d eſt, Ægyptius laterum geſtator. Quadrare videtur
n ſordidum atque infimæ ſortis hominem: aut in
um, qui moleſtis negotiis premitur. Argumento eſt,
quod Hebræi, quum apud illos agerent, adacti ſunt
uto lateribuſque geſtandis, ſervilem operam præſtare
Pharaoni. De mulis Marianis alibi reperies.

In culmo arare. Ἐπὶ καλάμης ἀροῦν. Idem.

d eſt, In ſtipula arare: dicuntur, qui labore nunquam
ntermiſſo vim mentis exhauriunt: aut qui nunquam
deſinunt ab amicis petere, quod dent. Sumpta meta-
phora à nimium avidis agricolis, qui aſſidua cultura
uccum omnem ſoli exhauriunt, ſtatim à meſſe no-
vam ingerentes ſementem.

Qui conturbat omnia. Homer.

n eum, qui maximas undique ciet turbas, aptè tor-
quebitur illud Homeri.

Πάσας δ' ὀρόθυνεν ἀέλλας
Παντοίων ἀνέμων.

Omnes omnigenum ille procellas
Ventorum ciet.

Anno ſenior fio.

Quoties aliquid nobis magnoperè moleſtum ſignifi-

 camus,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

camus, ſeneſcere nos etiam vulgò dicimus. Homerus indicat tædio moleſtiaque conciliari ſenium.

Αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγηράσκουσι.
Illico mortales inter mala multa ſeneſcunt.

Suidas. *Vt fici oculis incumbunt.*

Ὥσπερ τοὶ σῦκα ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔφυ.

Id eſt, Quemadmodum fici oculis innati. De iis dicebatur, qui pertinaciter urgerent, premerentque negotium aliquod. Sumpta ſimilitudine à ficis, hoc eſt, vitio quod oculis adnaſcitur, nec facile poteſt avelli oculo incolumi. Accommodabitur haudquaquam ineptè in principes, optimates, & in mendicantes, &c.

Ariſtop. Ἄγουσι καὶ φέρουσι.

Pro eo quod eſt, hoſtili more populantur, aut vexant. Tranſlatum videtur à more militari, quòd illic homines & jumenta aguntur, ſarcinæ feruntur.

Zenod. *Manivoro vinculo.* Χειροβρῶτι δεσμῷ.

Sic quiſpiam appellavit manicas veſtium Ponticorum, quòd manus offendant, atterantque.

Plautus. *Athos celat latera Lemniæ bovis.*

Ἄθως καλύπτει πλευρὰ Λημνίας βοός. *Ideſt*,
Athos obumbrat latera Lemniæ bovis.

Ubi quis officit aut moleſtus eſt, aut gloriam cujuſpiam obſcurat, aut alioquin obſiſtit. Tradunt in Lemno bovis fuiſſe ſimulachrum ingens, candido factum lapide. Id Athos mons tametſi longo diſſitus intervallo, tamen ob ſummam celſitudinem, obſcurat umbra ſua.

Gellius. *Ætna, Athon.*

Ætnam & Athonem montes, in moleſtiæ, tædiique proverbium abiiſſe Lucilius teſtatur: Ætna mons Siciliæ, crebris incendiis gravis & pernicioſus eſt accolis. Unde M. Tullius dixit onus Ætna gravius. Athon verò, ob ingentem celſitudinem umbra eſt moleſtus, quam in Lemnum uſque trecentis diſſitam ſtadiis mittit.

MUL-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

MULTI.

Non una vehit navis. Οὐ μία ναῦς ἄγει. Theogn.

Quo convenit uti, quoties majorem hominum multitudinem ſignificamus, quàm ut eos una navis poſſit capere. Veluti ſi dicas: indoctos non una navis vehit.

Pueri ſeneſque. Plato,

Omnes ferme hujuſmodi figuræ proverbiales ſunt, quæ conſtant ex contrariis. Maximi minimique: Juveneſque ſeneſque: Diis atque hominibus: ſacra profana: fas nefas: fanda infanda. Horatius:

Parvi properemus & ampli.

MVNERVM CORRVPTELA.

Argentanginam patitur. Plutarc.

Ἀργυράγχην πάσχει.

Natum à Demoſthene pecunia corrupto, ne contra Mileſiorum legatos diceret. Quum res foret agenda, Demoſthenes multa lana collo circumvoluto in concionem prodiit, fingens ſeſe συνάγχην, *Id eſt*, anginam pati, neque per morbum poſſe dicere. Quod ſentiens è populo quiſpiam, exclamabat, eum non συνάγχην, ſed ἀργυράγχην pati.

Bos in lingua. Βοῦς ἐπὶ γλώττης. Plinius.

In eos, qui non audent libere, quod ſentiunt, dicere. Translatum à robore animantis, quaſi linguam opprimens non ſinat eam eloqui: Vel hinc, quod Athenienſium numiſma quondam bovis obtinuit figuram.

Bovem in faucibus portat. Gellius.

Βοῦς ἐπὶ γνάθοις ἔρδει.

In edacem olim dicebatur. Natum uti conjicio, vel à Theagene athleta Thaſio, vel à Crothoniata: quorum alter bovem ſolidum ſolus comedit, alter in Olympiis taurum quadrimum humeris ſuſtulit, ac ſtadii ſpatio geſtavit, eumque eodem die ſolus comedit. Cujus rei meminit Aulus Gellius.

Lupi illum priores viderunt. Virgil.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

In raucum dicitur, & cui vox repentè ſit adempta. Feſtivius dicitur in eos, qui metu alicujus obticeſcunt, alioqui feroces. Vergilius in Ecloga Mœris: Vox quoque Mœrin Jam fugit ipſa: lupi Mœrin videre priores. Servius refert ineſſe eam vim lupis, ut ſi quem hominem priores viderint, ei vocem adimant.

Malis ferire. Μήλοις βάλλειν.

Diogen. *Id eſt*, Malis petere dicuntur, qui munerib. aſſequi ſtudent, quod optant, aut qui donis provocant ad amorem mutuum. Ducta eſt allegoria à fabula Atlantæ, quam Hippomenes curſu ſuperavit, ſed arte, projectis inter currendum malis aureis, in quibus ſublegendis, dum puella ſubinde remoratur, præceſſit ac vicit juvenis.

Ovid. *Muneribus vel dii capiuntur.*

Ovid. Munera, crede mihi, capiunt hominesque deoſque:
Placatur donis Juppiter ipſe datis.

Celebratur & hic verſiculus quem etiam uſurpavit Plato:

Δῶρα θεοὺς πείθει καὶ αἰδοίους βασιλῆας.
Dum dives flectunt venerandos munera reges.

Unde Seneca: Omnium eſſe dulciſſimum, accipere.

Virtutem & ſapientiam vincunt teſtudines.

Τὰν ἀρετὰν, καὶ τὰν σοφίαν νικῶντι χελῶναι.

Id eſt, Et virtus teſtudinibus, & ſapientia cedit. Eſt autem velut ænigma, innuens pecuniam longè plus poſſe, quàm aut virtutem aut ſapientiam. Antiquitus enim Peloponneſiorum numiſma χελώνη, id eſt, teſtudo dicebatur, propter inſculptam in eo teſtudinis imaginem. Conſimili figura dictum eſt & illud: Multas noctuas ſub tegulis latere.

Ariſtop. *Dorica muſa.* Δωρικὴ μοῦσα.

De munerum avidis. Ariſtophanes in Equitibus jocatur in Cleontem, quòd nullam aliam muſicam diſcere potuit, quàm Doricam. Videlicet alludens ad notiſſimas harmoniarum ſpecies, Doricam, Lydiam, Phrygiam, & Bœoticam.

Pecu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Pecuniæ obediunt omnia. Eccleſ.

…pud Eccleſiaſtem cap.x. Proinde Horatius pecuniam …ginam appellat:

Scilicet uxorem cum dote, fidemque & amicos,
Et genus & formam regina pecunia donat.

Munerum corruptela. Homer.

…eum, qui rem auro doniſque aggreditur, non inſe…viter torſeris illud Homeri Odyſſ. E.

Eripuit virgam, qua mulcet lumina ſomno,
Quorumcunque velit, ſolvit quoq; lumina ſomno.

Muneribus res agitur. Idem.

…ui dicet non eſſe locum rectè factis & æquis ratio…bus, ſed largitione & aſſentatione omnem rem per…i, poterit illud Homeri accommodare ex Iliad. I.

Δώροισιν τ' ἀγανοῖσιν, ἔπεσσί τε μειλιχίοισι.

…*eſt*, Et donis permagnificis, & lenibus dictis.

Argenteis haſtis pugnare.

Ἀργυρέαις λόγχαις μάχεσθαι.

…icuntur, qui cum negotium alio pacto confici ne…uit, muneribus & largitione perficiunt. Nihil autem …m arduum, quod pecunia non explicetur. Tullius: …hil eſt tam ſanctum, quod non violari, nihil tam …unitum, quod non expugnari pecunia poſſit.

Qui multa rapuerit, pauca ſuffragatoribus dederit, ſalvus erit.

Ὁ πολλὰ κλέψας, ὀλίγα δοὺς, ἐκφεύξεται.

…*eſt*, Qui multa tollit, pauca dat, ſervabitur. Admo…t adagium, non niſi multum furibus ſurripiendum, …ſuperſit quo judicem, ſi fortè ſit opus, corrumpant, …que exoculent. Cæterum qui parva tollunt, depre…nſi pendent, utpote quibus nihil ſit, quod imper…nt præfectis.

Vulpes haud corrumpitur muneribus. Suidas.

Ἀλώπηξ οὐ δωροδοκεῖται.

…e callidis ac verſutis, quos haud facilè ſit objecto …unuſculo, aut aſſentatiuncula pollicitiſve fallere. …ves quædam eſca capiuntur, vulpes non item.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Corrupta judicia.

Homer.

In eos, qui corrupte judicant, aut ſuffragium ferunt, aut qui per tyrannidem leges opprimunt, competet illud ex Iliad. π.

Οἳ βίῃ εἰν ἀγορῇ σκολιὰς κρίνωσι θέμιστας,
Ἐκ δὲ δίκην ἐλάσωσι, θεῶν ὄπιν οὐκ ἀλέγοντες.

Id eſt, Qui per vim in populi cætu communia jura
Depravant, ac juſtitiam depellere tentant,
Nil veriti vocem divûm.

Faba nummus.

Cicero.

Dictum eſt olim fabis ferri ſolita ſuffragia, quòd innuiſſe Pythagoram exiſtimant, cum vetaret edere fabas. Corrupta itaque ſuffragia lepidiſſimo tropo ſignificavit M. Tullius. Sed heus tu, videſne conſulatum illum noſtrum quem Curio ante ἀποθέωσιν vocabat, ſi hic factus erit, fabam nummum futurum? Ubi faba nummus eſt, ibi redemptum eſt ſuffragium.

Guttam aſpergere.

Idem.

Cum ex magno lucro paululum quiddam alicui deciditur, guttam aſpergi dicimus. Hinc & guttatim fieri dicitur, quod fit paulatim. Et guttatim donat, qui ſæpe, ſed minuta largitur.

Salvete equorum filiæ.

Apparet joco vulgari fuiſſe jactatum in eos, qui emolumenti gratia blandiuntur.

Pecunioſus damnari non poteſt.

Idem.

M. Tullius ait, hoc omnium ſermone percrebuiſſe, non apud Romanos tantùm, verùm etiam apud exteras nationes, in judiciis illorum temporum, pecunioſum, quamvis ſit nocens, neminem poſſe damnari. Huic affine eſt: Romæ eſſe venalia omnia.

MUNUS NON MUNUS.

Cyclopis donum. Κύκλωπος δωρεά.

Lucian.

Id eſt, Cyclopis munus. Pro eo quod eſt, munus inutile. Cujuſmodi ſunt fermè tyrannorum & latronum beneficia, qui ſolent hoc ipſum magni beneficii loco imputare, quod aut minùs, aut ſerius noceant. Natum

à Poly-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

olyphemo, cui ſæpiùs vinum dulce dederat Vlyſ-
, ſpe muneris amplioris, quod promiſerat ille.

Hoſtium munera, non munera.

ſcorum ſuperſtitio credidit obſervanda vel maxi-
munera, à quibus, & quo animo mitterentur.

Οὕτως ἐξ ἐχθρῶν αὐτοκτόνα πέμπετο δῶρα,
Ἐν χάριτος προφάσει μοῖραν ἔχοντα μόρου.

Atque ita ab hoſte hoſti veniunt lethalia dona,
Quæ ſtudii ſpecie fata necemque ferunt.

Κακοῦ γὰρ ἀνδρὸς, δῶρ᾽ ὄνησιν οὐκ ἔχει.

Lædit, juvat, nil improbi munus viri.

finia ſunt: Mali viri munera inutilia: Pauper di-
ri dans, petit.

Malum munus. Κακόν γε δῶρον ἴσον ἐστὶ ζημίᾳ. Plutarc.

eſt, Munus malum eſt perinde uti diſpendium.
ocet non juvat, qui largitur noxia.

*Cum Delphis ſacrificaverit, ipſe carnes ab-
ſumit.*

Δελφοῖσι θύσας αὐτὸς ὀψωνεῖ κρέας.

eſt, Carne ipſe Delphis immolata veſcitur. Dici
litum de iis, qui vocatis convivis ipſi cibos appoſi-
s devorant, ut illis ſpectare tantùm liceat, non ve-
i. In Delphicis enim ſacris, is qui immolarat victi-
am, ea veſcebatur. Adagium torqueri poteſt etiam
illos, qui beneficio, quod alii dediſſe videntur, ipſi
untur. Ut Epiſcopi nonnulli, nepotibus ſuis ſa-
rdotia magnifica donant nonnunquam, ſed ad pue-
s ſolus titulus redit, ad Epiſcopos proventus.

MVNVS APTVM, AVT INEPTVM.

Ranis vinum præminiſtras. Zenod.

Βατράχοις οἰνοχοεῖς.

anis vinum infundis. In eum dicebatur, qui id mi-
ſtraret, quo nihil opus eſſet ei, cui exhiberetur: vel-
i ſi quis apud indoctos multa de philoſophia diſ-
rat.

Non noſtrum onus, bos clitellas? Quintil.

roverbium duplici forma poterit efferri: Bovi clitel-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

læ impoſitæ ſunt. Vbi mandatum eſt negotium pa rum apto: Et, Bos clitellas? Vt ſubaudias, ferat. Vb quis deprecatur provinciam, cui ſit parùm idoneus Neque enim boum eſt clitellis tergo impoſitis, oner gestare, ſed potius aſinorum ac mulorum.

Homer.

Negotium non aptum.

Qui recuſat munus aut provinciam ſibi parum ac commodam, aut qui negabit accerſere velle ſeſe quempiam ad id muneris, adquod gerendum idoneus non videatur, uſurpabit illud Homeri:

Ἵππους δ᾽ εἰς Ἰθάκην οὐκ ἄξομαι.
Cæterùm equos Ithacam non duxero.

Theoph.

Non è quovis ligno fit Mercurius.

Οὐκ ἐκ παντὸς ξύλου Ἑρμῆς ἂν γλύφοιτο.

Id eſt, Non è quovis ligno Mercurius fingi poteſt, *Id eſt*, Non omnium ingenia ſunt accommodata diſciplinis.

Homer.

Officium humilius.

Cum quis recuſat munus tanquam humilius, parumque ſeſe dignum, applicabit illud Homeri ex Odyſſ. P.

Οὐ γὰρ ὅτι σταθμοῖσι μένειν ἔτι τηλίκος εἰμί.

Id eſt, Nam ut maneam in ſtabulis jam non mea poſtulat ætas.

Idem.

Apta provincia.

In eum, qui provinciam ſuſcipit ſuis aptam viribus, abſtinens à negotio, cui ſit impar, conveniet illud Homeri ex Iliad. π.

Εἵλετο δ᾽ ἄλκιμα δοῦρα τά οἱ παλάμηφιν ἀρήρει,
Ἔγχος δ᾽ οὐχ ἕλετ᾽ οἶον ἀμύμονος Αἰακίδαο.
Quæ manibus quadrent, ingentes corripit haſtas
Quaslibet, aſt haſtam ſolam non ſumit Achillis,

Diogen.

Navis annoſa haudquaquam navigabit per mare.

Ναῦς παλαιὰ πόντον οὐχὶ πλώσεται.

In eos, qui jam ob ætatis imbecillitatem ad res arduas obeundas, ſuſtinendaque pericula parum ſunt idonei, ac primum ipſi pereunt, oppreſſi negotiorum magnitudine.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Putre ſalſamentum amat origanum. Athenæ.

Σαπρὸς τάριχος τὴν ὀρίγανον φιλεῖ.

ptè dicetur de re per ſe parum honeſta aut jucunda, :que ob id exoticis condimentis & honeſtamentis gente. Veritas per ſe placet, honeſta per ſe decent. alſa fucis, turpia phalaris indigent.

Ad pedem. Περὶ πόδα. Plato.

eſt, Juxta pedem. Quod appoſitum & vehementer :commodatum eſt, id περὶ πόδα dicebatur, ſumpta etaphora à calceamentis, probè ad pedis menſuram ıadrantibus, Suidas: Vt hoc meo negotium quadrat di.

Iuxta navem. Κατὰ ναῦν.

icuntur quæ digeſta ſunt ordine, quæque quadrant congruunt, propterea quòd inſtrumenta navium o quæque loco reponi ſoleant. Item, Juxta navem rbaſa: Neque enim omni navigio quævis vela conuunt.

Pygmæorum acrothinia coloſſo adaptare. Philoſt.

Ἀκροθίνια τῶν Πυγμαίων κολοσσῷ ἐφαρμόζειν.

icebantur, qui inanem ac ſtultam ſumerent operam, t qui præter decorum minima maximis adaptant. Coloſſi vaſtæ ac magnæ ſtatuæ dicuntur. Porrò rothinia Græcis primitiæ dicuntur, quod hæ ſoleant ſummo acervo tolli, ἄκρον ſummum & θῖναι frumentorum acervi.

Veneri ſuem immolavit.

Ἀφροδίτῃ ὗν τέθυκεν.

ici ſolitum, ubi quis munus offert minime gratum. viſus enim Veneri ſus, propter Adonidem illius aaſium apri dente peremptum. Aut contrà, cum quis ium in gratiam alterius lædit.

Bos ſub jugum. Βοῦς ἐπὶ ζυγόν.

bi quis aſſidue laborat, aut ſi quis ſe laborioſo involt negotio. Ductum à bubus agricolis.

A Deo ficti. Cicero.

ui vehementer ad alquid natura compoſiti ſunt,

hos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

hos proverbiali ſermone ad hoc natos, factos, ſcul ptoſque dicimus: inſignem autem naturæ dexterita tem Marcus Tullius eleganter expreſſit lib. de Ora tore. Sunt autem, inquit, quidam ita naturæ mune ribus in iiſdem rebus habiles, ita ornati, ut non nati ſed ab aliquo Deo ficti videantur.

MVNVS BONI CONSVLENDVM.

Munerum animus optimus.

Phurnu. Ξενίων δέ τε θυμὸς ἄριστος.

Hemiſtichium heroicum proverbiale, quo ſignificatu in amicorum muneribus non eſſe ſpectandum re miſſæ pretium, ſed mittentis potius animus. Et qui dam monet, exiguum munus à tenui miſſum amico perinde ut maximum boni conſulere.

Nihil recuſandum, quod donatur.

Homer. Si quando dices nullum eſſe recuſandum munus quodcunque offertur: aut arripiendam eſſe quotie obtigerit alicujus occaſio commoditatis, convenie illud Homeri ex Odyſſ. σ

Strabo. Οὐ γὰρ καλὸν ἀνήνασθαι δόσιν ἐστί. *Id eſt,*
Donum rejicere haudquaquam decet.

Donum quodcunque aliquis dat, proba.

Δῶρον δ᾽ ὅτι δῷ τις, ἐπαίνει.

Id eſt, Donum quodcunque probato. Proverbium ad monet, boni conſulendum eſſe munus, aut officium conſiliumve, quod offertur ab amico.

Arripienda quæ offeruntur.

Homer. Οἱ δ᾽ ἐπ᾽ ὀνείαθ᾽ ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Quiſque ſibi appoſitis, ſi quid foret utile, prompta
Admovere manus.

Equi dentes inſpicere donati.

Cum ſignificabimus æqui bonique conſulendum, qualecunque eſt quod non emitur, ſed gratis donatur.

MVTANDÆ SENTENTIÆ.

Plato. *Palinodiam canere.* Παλινῳδεῖν.

Eſt diverſum ab his, quæ prius dixeris, dicere, atque
in

contrariam vertere ſententiam. Sonat autem Græcè
λινῳδία, quaſi dicas recantationem.

Calculum reducere. Cicero.

mutare factum cujus te pæniteat, aut vertere con-
um rei non ſatis commodè inſtitutæ. Tranſlatum
paret, aut à ratiocinantibus, aut quod eſt vero pro-
is à ludo laterunculario. Ad calculos reverti, eſt
dire ad rationem.

Vertere vela. Funem reducere. Horat.

in diverſum mutare ſententiam. Perſius. Quæ de-
ram ſupra repeto, funemque reduco. Horatius:
nc retrorſum Vela dare, atque iterare curſus Cogor
ictos. Tranſlatum à navigantibus, &c.

Conſilium in melius commutandum. Homer.

quando jubebimus mutare conſilium, utpote ſtœ-
m ac ſtultum: aut reprehendimus quippiam, ut in-
nſultè factum, uſui fuerit illud Homeri ex Iliad.

Τίς τοί νυ θεῶν νημερδέα βουλὴν
Ἐν στήθεσσιν ἔθηκε καὶ ἐξέλετο φρένας ἐσθλάς.
Quis tibi conſilium ſubmiſit inutile tandem
Divorum, ſanamque exemit pectore mentem?

Imitabor Nepam. Plautus.

itari Nepam dicitur, qui retrocedit. Nam Nepa,
ctore Feſt. Pomp. Afrorum ſydus, appellatur can-
r, vel ut quidam putant ſcorpius. Plautus in Caſi.
etroverſum cedam ad parietem, imitabor Nepam.

Reprehenſio cogitationis. Homer.

ùm ipſi reprehendimus animi noſtri conſilium, aut
gitationem parùm honeſtam, aut parùm utilem,
cus fuerit huic Hom. verſiculo ex Iliad. ρ.

Ἀλλ' τίη μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός.
Sed milla cur animus ſecum hæc in pectore verſat?

Talum reponere. Τὸν πεττὸν ἀναθέσθαι.

icebantur, qui quod parum ex ſententia evenerat,
ris, ut ajunt, poſterioribus corrigebant.

MV-

MUTATI INSTITUTI.

Perſius. *Nuces relinquere.*

Eſt omiſſis ſtudiis ac nugis puerilibus, ad graviora magiſque ſeria converti. Perſius: Et nucibus facimus quæcunque relictis, Cum ſapimus patruos.
Ad hanc proverbii formam pertinebunt & reliquæ illæ figuræ: Nunquam à nucibus recedere, Redire ad nuces. Nuces abjicere, Nuces intermittere, Nucibus indulgere, Nuces repetere, atque id genus alia.

Lucian. *Longum valere juſſis.*

Μακρὰν χαίρειν φράσας ταῖς ἐνταῦθα τιμαῖς.

Id eſt, Honoribus qui hic ſunt, longum valere juſſis, Ea figura quoties ad rem, non ad hominem refertur, haud dubiè proverbialis eſt. Rem igitur, à qua nos abdicamus, ei renunciare dicimur, ac longum valere jubere.

Rudentes & remos cum armis commutavit.

Νήια καὶ κώπας ἀνθ' ὅπλων ἠλλάξαντο.

Id eſt, Mutarunt armis remos, & nautica vincla. Conveniet, ubi quis artem & quæſtum ſolitum relinquit, gloriæ cupiditate commotus: velut ſi quis è nauta fieret miles, è negotiatore ſacerdos.

Plutarc. *Pro eleganti medico malus poëta.*

Ἀντὶ χαρίεντος ἰατροῦ, κακὸς ποιητὴς καλεῖσθαι ἐπιθυμεῖς.

Id eſt, Pro venuſto medico malus poëta dici cupis. In eum dici ſolitum, qui non contentus artis ſuæ profeſſione, in qua locum mediocrem obtinebat, pergit aliena profiteri, in quibus non perinde ſit exercitatus, nec parem proinde gloriam reportaturus.

De calcaria in carbonariam.

Quoties fit, ut à re propoſita ad aliud quippiam longè diverſum digrediamur, de calcaria in carbonariam decurrere dicimur: ſive cum ex uno malo in aliud diverſum incidimus.

De

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

De toga ad pallium. Plutarc.

c nimirum indignitas erit, à toga ad pallium : us duplex erit uſus : vel cum ad diverſum vitæ ge- ſeſe contulerit aliquis, vel cum à fortuna hone- re ad humiliorem : veluti ſi quis ex aulico fiat mo- hus, aut è præfecto pædagogus, è Conſule Rhetor. fine illi : Ab equis ad aſinos.

A Dorio ad phrygium. Suidas.

Ἀπὸ Δωρίου ἐπὶ Φρύγιον.

i quis à temperatiore vita ad luxum convertitur, à fortuna mediocri ad majorem vitæ ſtrepitum. lejus Floridorum lib. primo, palàm indicat : Do- m muſicam multò diverſiſſimam à Phrygia fuiſſe. andoquidem hæc ad religionem commovebat a- num : illa ad bellum inflammabat.

Maritimus cum ſis, ne velis fieri terreſtris. Æſop.

Θαλάττιος δ᾿ ὢν, μήποτε χερσαῖος γένου.

ſt, Si ſis marinus, abſtine à terreſtribus. Admonet n mutandam conditionem, ne in melius quidem. tuo ſumptum ex Apologo quodam Æſopico: Can- quidam relicto mari, cœpit in agro quodam paſci, i fortè conſpectus à vulpe, protinus arreptus ac de- ratus eſt.

Subitò alius. Homer.

hominem repentè mutatum, quique ſubitò alius tus eſſe videatur, torquebitur illud Homer. ex I- d. π.

Ἀλλοῖός μοι ξεῖν᾿ ἐφάνης νέον ἠὲ πάροιθεν. *Id eſt,*
Hoſpes nunc alius mihi, quam dudum eſſe videris.

ongruit huic illud Theocriti :

Ἄρχ᾿ ἅ τις ἐξαπίνας με θεὸς βροτὸν ἄλλον ἔτευξεν.
Nunc quo alius ſubito factus ſum numine divûm:

Vlyſſes pannos exuit. Idem

utarchus hunc Homericum verſum uſurpavit ex dyſſeæ χ.

Αὐτὰρ ὁ γυμνώθη ῥακέων πολύμητις Ὀδυσσεύς.
Id eſt, Vilibus at pannis mox eſt exutus Vlyſſes.

ccommodare licebit iis, qui genere vitæ ſubito

commu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

commutato è pauperibus divites, è ſqualidis nitidi, triſtibus hilares exiſtunt. Plutarchus torquet in adulatorem qui Polypi more omnium ſtudiis ſeſe accommodat. Nam Vlyſſes ſimul atque pannos, in quibus mendicum apud procos egerat, exutus, magnificis veſtibus ornatus eſſet, repentè viſus eſt alius.

Homer.

Sui diſſimilis.

In ſui diſſimilem quadrabit illud Hom. ex Odyſſ. N

Σὲ γὰρ αὐτὴν πάντα ἐΐσκεις. *Id eſt,*

Nunc alio, nunc rurſum alio ſis obvia vultu.

Tullius.

Ad bonam frugem.

Qui commutatis ad meliora ſtudia moribus reſipiſcunt, proverbio dicebantur ad meliorem frugem ſeſe recipere. Ab agris qui cultu redduntur frugiferi.

Cicero.

Qui multum obfuit.

Vide infortunii.

Circeo poculo.

De homine ſubitò in alium mutato, ſermone proverbiali uſus eſt, Cicero Actione in Verrem. 1. Sed repentè è veſtigio ex homine tanquam aliquo Circeo poculo factus eſt Verres, redit ad ſe atque ad mores ſuos.

NECESSITAS.

Carched.

Neceſſitas Magiſtra.

Suidas ex Carchedonio citat hoc proverbium:

Χρεία διδάσκει, κἂν ἄμουσος ᾖ, σοφόν.

Cautum è rudi reddit magiſtra neceſſitas.

Neceſſitas excitat ingenium ad diſcendas artes.

Homer.

Inevitabile fatum.

Quod homini fatis decretum eſt, id eveniet. In hanc ſententiam Homer. Odyſſ. H.

Ἔνθα δ᾽ ἔπειτα
Πείσεται, ὅσσα οἱ αἶσα κατακλῶθές τε βαρεῖαι
Γεινομένῳ νήσαντο λίνῳ ὅτε μιν τέκε μήτηρ

Id eſt, Poſt illic accidet illi,

Quod fatum, Parcæque graves in ſtamine nerunt,
Naſcenti, tum cum matris promergeret alvo.

Nemo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Nemo cogendus officii cauſa. Homer.

llus hoſpes retinendus adverſus animi ſententiam
nvitus. Nemo cogendus, ut cujuſquam utatur be-
ıcio ſi nolit.

Fatum immutabile. Idem.

ina decreta non commutantur; humanæ leges pro
mpore variantur, ut mores & voluntates.

Fatis adactus. Idem.

eum, qui non ſponte, ſed caſu, veluti fatis impellen-
us, in aliquod vitæ genus incidit, congruit illud
meri ex Odyſſ. E.
Τὸν δ' ἄρα δεῦρ' ἄνεμός τε φέρων καὶ κῦμα πέλασσε.
ſt, Aſt hunc huc ventuſque furens atque appulit
unda.

Fatis imputandum.

uando hominem quempiam culpa liberamus, eam-
e vei in fatum vel fortunam rejicimus, uſurpare li-
illud Homer. ex Iliad. γ.
Οὔ τι μοὶ αἰτίη ἐσσὶ θεοί νυ μοὶ αἴτιοί εἰσιν. *Id eſt*,
l tibi ego imputo, verùm ipſis magis imputo divis.

Diomedea neceſſitas. Διομήδειος ἀνάγκη. Plato.

iis, qui vi adacti, non ſponte quid faciunt. Quidam
iginem adagii referunt ad Thracium illum Diome-
m, qui ſolitus fertur hoſpites ſuos compellere, ut
m filiabus ſuis deformiſſimis rem haberent, quo fa-
eoſdem intermebat.

Ingens telum neceſſitas.

re inevitabili. Vnde & certa dicuntur tela, conſi-
, quæ nunquam fallunt.

Feras, non culpes, quod vitari non poteſt. Gellius.

uibus verbis admonemur, ut mala fatalia, quæ nulla
tione poſſunt neque declinari neq; propelli, ſaltem
nimi æquitate leniantur. Huc pertinet & illud ſci-
m Varronis dictum: Vxoris vitium aut tollendum
lè, aut ferendum.

Quod factum eſt, infectum fieri non poteſt.

gathon. Μόνου γὰρ αὐτοῦ καὶ θεὸς στερίσκεται, Ἀγένητα
ποιεῖν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

ποιεῖν, ὅσσ' ἂν ᾖ πεπραγμένα. Etenim illud unum negatum eſt Deo, ut infecta reddat, facta quæ fuer ſemel.

Macrob. *Tranſverſum agere.*

Tranſverſus agi dicitur, qui vi & impetu quodam inſtituto deflectitur. Ductum à navigantibus.

Vocatus atque non vocatus Deus aderit.

Oraculum olim Lacedæmoniis redditum, abiit proverbium.

Καλούμενός τε κἄκλητος θεὸς πάρεσται.

Id eſt, Vocatus & invocatus Deus aderit. Vſus er ubi quid ſignificabimus etiam non accerſitum, neq curatum, tamen eventurum, velimus nolimus: pu ſenectutem, mortem, &c.

Homer. *Ne Dii quidem à morte liberant.*

Nemo tam charus ſuperis, ut illorum favore morte evitarit. Huic ſententiæ ſuffragabitur Homericum t ſtimonium Odyſſ. γ.

Ἀλλ' ἤτοι θάνατον μὲν ὁμοίϊον οὐδὲ θεοί περ
Καὶ φίλῳ ἀνδρὶ δύνανται ἀλαλκέμεν, ὁππότε κεν δὴ
Μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο. *Id eſt*,
At vero mortem communiter omnibus æquam
A dilecto homine neque dii depellere poſſunt,
Quem funeſta dies fati jamjam urget acerbi.

Idem. *Mors omnibus communis.*

Qui dicet omnibus ex æquo moriendum, nec ullis vi ribus arceri fati neceſſitatem, dicet illud Homer. e Iliad. σ.

Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ βίη Ἡρακλῆος φύγε κῆρα. *Id eſt*,
Nec vis Herculea fatum evitavit acerbum.

Omnia eſculenta obſeſſis.

Ἅπαντα τὰ τοῖς βρωτὰ πολιορκουμένοις.

Id eſt, Cinctis ab hoſte veſca ſunt & quælibet. Sena rius proverbialis; quum urget neceſſitas, nihil non fa cimus. Et vehementer famelicis nullus non ſuavis e cibus. Natum ab urbium obſidionibus.

Suidas. *Lepori eſurienti etiam placentæ fici.*

Λαγ

Λαγῷ πεινῶντι καὶ πλακοῦντες εἰς σῦκα.

eſt, Lepori eſurienti & placentæ pro ficis. Suidas
ıdit dictum de iis, qui compulſi neceſſitate, res et-
m pretioſiſſimas abſumunt.

Viro eſurienti neceſſe eſt furari. Suidas.

Πεινῶντι κλέπτειν ἐστ' ἀναγκαίως ἔχων.

eſt, Famelicus vir eſſe furax cogitur: Quod con-
uit in eos, qui extrema adacti neceſſitate quid fa-
ınt. Aut ſi quis avidus gloriæ, aliena pro ſuis edat,
ıum ipſe de ſuo nihil poſſit egregium edere.

Adactum jusjurandum. Ἐπακτὸς ὅρκος. Zenod.
icebatur, vel quod non vernaculum eſſet, ſed pere-
inum, & aliunde aſcitum: ut indicat Zenodotus, vel
ıod non ſpontaneum, ſed adactum vi.

Volentem bovem ducito.

Τὸν θέλοντα βοῦν ἔλαυνε.

eſt, Volentem bovem agito. Vtere illorum opera,
ıi ex animo faciunt. Stultitia eſt, venatum ducere
ıvitos canes.

Officium ne collocaveris in invitum. Homer.
ıſtat injuriæ fuerit, ſi quis officium collocet in invi-
ım. In eam ſententiam Homerus Odyſſ. E.

Hoſpes donec adeſſe volet, tractare benignè
Conveniet, mittendus ubi diſcedere quærit.

Nemo cogendus amicus. Idem.
uum innues aliquem non eſſe ad negotium accer-
ndum præter animi ſententiam: aut non eſſe collo-
ındum officium in eum, qui nec agnoſcat, nec acci-
iat libenter, accommodum fuerit illud Hom.

Ἢν ἐθέλησεν, ἀνάγκῃ δ' οὔτι μινάξω. *Id eſt,*
Si volet, invitum hunc haudquaquam abduxero
quoquam.

Neceſſitas moleſta.

Πᾶν γὰρ ἀναγκαῖον πρᾶγμα ἀνιαρὸν ἔφυ. Ariſtot.

Quicquid enim eſt neceſſarium, natura moleſtum eſt.
Quod oſtendit eſſe moleſta, quæ ſecundum naturam
non ſunt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Vadimonium deſerere.

Olim & turpe erat & damnoſum, vadimonium de-rere : nec excuſabatur vadimonii promiſſor , niſi cauſas egregiè graves.

Nænius. *Sontica cauſa.*

Nænius ſonticam cauſam appellat admodum grave

NOBILITAS, OBSCURITAS.

Generoſior Codro. Εὐγενέστερος Κόδρου.

Per ironiam rectè dicetur in iſtos , qui majorum f moſis imaginibus & natalium antiquitate glorianti Codrus Melanthi filius , qui ſingulari in patriam pi tate præcipuè nobilis, &c.

Generoſior Sparta. Ἐλευθερώτερος Σπάρτης.

Dicebatur excellenti animo, minimeque timidus,a humilis. Spartanis enim olim indoles aderat gener ſa,& ingenium omnis impatiens ſervitutis , ac vel imperio natum , unde nec mœnibus urbem cing bant, &c.

Subdititius es. Ὑποβολιμαῖος εἶ.

Id eſt , Suppoſititius es. Subdititii ſive ſubmiſſitii vo cantur partus adſimulati. Inde transfertur in homi nem fictum , & per dolum ab aliquo quopiam allega tum ſubornatumque.

Syneſius. *Ne patris quidem nomen dicere poſſit.*

Quadrabit in vehementer obſcuros & ſpurios, incer toque patre natos. Quod genus eſt illud Juvenalis :

Quorum nemo queat patriam monſtrare parentis

Vnde Plutarchus exiſtimat ſpurios dictos nothos quod duabus his literis prænotari ſoleant S. P. hiſque ſignficari, ſine patre.

Tertull. *Terræ filius.*

Olim homines obſcuro , ignotoque genere prognati, terræ filii dicebantur, propterea quod terra ſit omni-um communis parens,

Matris ut capra dicitur.

Τῆς μητρὸς ὡς αἲξ καλεῖται.

In

ſpurios dictum videtur, quorum pater incertus eſt, ique gratia à matre denominantur. Ductum ab hœ- is, qui in caprilibus à matre dignoſcuntur: nam à pa- ibus haudquaquam poſſis. Manet etiam hodie jo- us, quo dicunt ſapientem eſſe filium, qui patrem um norit.

Lychnobii. Seneca.

pparet λυχνοβίους proverbiali joco dictos, qui lucer- ariam vitam ducerent, ut torqueri poſſit vel in no- turnum potorem, vel hominem ſupra modum ſtu- ioſum, qui quemadmodum dictum de Demoſthene, lus abſumat olei, quàm vini: Vel in ſordidum & par- um, quaſi de lucernario oleo victitantem.

Virtus gloriam parit.

entit benefactis potius, quàm opibus parari veram loriam.

Quanta vix cœlo capi poſſint. Cicero.

Hac hyperbole M. Tullius famæ celebritatem expreſ- it. Idem. In cœlum laudibus ferre. Ita Vergil. Vl- rà ſydera notus. Et Horat. Sublimi feriam vertice ydera.

Avis ex avibus. Ὄρνις ἐκ τῶν ὀρνίτων. Ariſtop.

Proverbii forma dictus eſt Ariſtophani per ironiam vir nobilis, quaſi bonus ex bonis prognatus.

Cymbalum mundi. Plinius.

De homine celebrati nominis.

Διακωδωνίζειν. Demoſt.

Demoſthenes dixit pro explorare atque examinare.

Domi nobilis. Cicero.

Qui non opibus tantùm aut potentia clarus, ſed ex nobilibus nobilis prognatus eſt. Hunc Cicero ſub- inde domi nobilem vocat.

E domo in domum.

Οἴκοθεν οἴκαδε.

Hac ſermonis forma ſignificamus aliquem propriis virtutibus quippiam egregiæ laudis peperiſſe ſuæ do- mui patriæve.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Fumoſæ imagines.

In eos dicebatur, qui jactarent pervetuſtam gener nobilitatem. Juvenalis veteres ceras appellat.

Iovis germen. Ἐκ Διὸς ἔρνος.

Id eſt, Ex Jove germen. Dicebatur inſigni virtut præditus.

NON SOLUS ILLE.

Plutarc. *Braſidas quidem vir bonus, ſed Lacedæmo multos habet præſtantiores.*

Βρασίδας μὲν ἀνὴρ ἀγαθὸς, ὁ δὲ Λακεδαίμω πολλοὺς ἔχει κρείττονας.

Adverſus eos, qui ſe non modo primos, verùm etian ſolos exiſtimant.

Feſt. Pompej. *Multi Mannii Ariciæ.*

Mannius apud Feſtum Pompejum, Dianæ Aricinæ lu cum, qui & ipſe Aricinus dictus eſt, conſecraſſe legi tur. Ex hoc Mannio Aricio viro laudatiſſimo, quam plurimi extiterunt viri item clariſſimi eodem nomine & hinc natum proverbium.

Multi bonique. Πολλοὶ κἀγαθοί.

Tranſlatum à ritu ſacrorum, in quibus ſacrificus rem divinam facturus dicebat: τίς τῇδε, *Id eſt*, Quis hic? Deinde qui aderant, reſpondebant, πολλοὶ κἀγαθοί, *Id eſt*, Multi & boni. Atque hæc partim ominis cauſa dicebantur: oportebat enim in ſacris εὐφημεῖν, *hoc eſt*, benè ominata dicere: partim, ut ſi quis eſſet ſibi conſcius admiſſi piaculi, diſcederet à myſteriis. Proverbium igitur locum habuerit, quoties aut teſtes, aut judices, aut convictores ſignificamus idoneos, aut neutiquam rejiciendos.

NOTUS.

Hoc jam & vates ſciunt.

Aptè torquebitur jocus in rem tandem compertam, quæ diu fefellerat.

In

In ore atque oculis. Cicero.

qæ propalam fiunt, in ore atque oculis omnium
i dicuntur.

Rumor publicus non omninò fruſtra eſt.

Heſiodus:

Φήμη δ' οὔτοι πάμπαν ἀπόλλυται, ἥντινα λαοὶ
Πολλοὶ φημίζωσιν. *Id eſt*,
Haudquaquam in totum rumor perit ille, per ora
Qui volitat populis compluribus.

Domeſticè notus. Lucian.

Lucianus:

Ἀνδρὶ ἐλευθέρῳ καὶ οἴκοθέν σε ἀκριβῶς εἰδότι.
eſt, Viro libero, & qui te ex domeſtico convictu cognitum habeat.

erit venuſtius, ſi ad res animi traducatur, ut ſi quis
cat artem Rhetoricam οἴκοθεν alicui notam.

Intus & in cute. Perſius.

tus & in cute notus, eſt omnibus modis cognitus,
rinde quaſi dicas foris atque intus notus. Perſius:
Ad populum phaleras, ego te intus & in cute novi.
l eſt, Aliis fucum facito, mihi planè notus es, neque
otes impoſturam facere. Plautus: Hunc ego penitus
domi inſpexi.

Principes inter ſe noti. Homer.

ui dicet mutuam principum, aut eruditorum inter
ſos eſſe notitiam, uſurpare poterit illud Homeri:

Non ignoti inter ſe ſunt dî morte carentes,
Quanquam ſemoti diverſa in ſede morentur.

orqueri poterit in ſatrapas iſtos, qui tametſi belligerari
videntur, tamen ipſi clanculum inter ſe colludunt

NOVITAS.

In folle offerre. Calliſti.

Pro eo quod eſt, inexploratè, inexplicatè & confuſè,
icut qui ſyngraphas & pecuniam ſacculo incluſas
offert.

Aliud genus remi. Ἄλλο γένος κώπης. Plutarc.

Id eſt, Aliud genus remi. Dicebatur olim, ubi quiſ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

piam res novas, & antea non viſas induceret: aut ubi quis verſis moribus priſtinis, novum & inuſitatum vitæ genus inſtitueret.

Homer.

Grata novitas.

Quando dices nuperrima quæque vulgo maximè placere, non intempeſtivum erit illud Homeri ex Odyſſ. α.

Τὴν γὰρ ἀοιδὴν μᾶλλον ἐπικλείουσ' ἄνθρωποι,
Ἥτις ἀκουόντεσσι νεωτάτη ἀμφιπέληται.

Id eſt, Cantio enim hæc hominum longe eſt celeberrima vulgo,
Et graviſſima, quæ nuperrima venit in aures.

Qui modus equitum? Τὶς τρόπος ἵππων.

Id eſt, Qui modus equorum? Vbi quis novam ac peregrinam induceret conſuetudinem: veluti ſi quis Italus Gallicis veſtibus uteretur. Dictum videtur de hoſpitibus novo quadrigarum genere invectis.

NUGALIA.

Suidas.

Κρουνοχυτρολήραιον.

Hominem ſtultè nugacem Græci vocabant κρουνοχυτρολήραιον voce ridiculè compoſita à κρουνός, qua propriè dicitur aqua impetu ſcatens & χύτρα olla, & ληρεῖν, quod eſt nugari. Ollas autem ſtupidos vocamus. Refertur à Suida, & videtur è Comœdia quapiam ſumptum.

Plautus.

Nugæ theatri.

Plautus nugas theatri appellat quotidiana convitia, quæ in meretrices, lenones & paraſitos jaciebantur à Comœdiarum actoribus. Quin etiam totum hoc, quod in Comœdiis agitur, nugæ theatri dici poterunt. Veluti juvenes amare, ſenes objurgare, ſervos heris imponere, lenas ſitire, &c.

NUNQUAM.

Cum Nibas cocciſſaverit.

Ὅτ' ἂν Νίβας κοκκύσῃ.

Simillimum illi, Ad Græcas Calendas. Tradunt in

Theſſa-

eſſalonica Macedoniæ civitate vicum eſſe, cui no-
n Nibas, ubi galli nunquam vocem edant.

Ad Græcas Calendas. Auguſt.

o nunquam, propterea quòd Græci non habent Ca-
ldas, more Latinorum, ſed νεμηνίας, *Id eſt*, novilu-
a. Atque ad lunæ recurſus Græci ſolvebant uſuras.
m aliquos nunquam ſoluturos ſignificare velis, ad
æcas Calendas ſoluturos ais.

Cum mula pepererit.

uoties ſignificamus aliquid nunquam futurum,
ἐὰν ἡμίονοι τέκωσι, *Id eſt*, cum mulæ pepererint, di-
mus. De ſterilitate mularum ſcribit Plin. lib. 8.
p. 44.

Anno magno Platonis.

mile eſt ſuperiori. Hunc enim exiſtimant nunquam
turum.

Plenilunio fiet. Τῇ πανσελήνῳ. Diogen.

uaſi ſerò, aut nunquam futurum. Etenim cùm Da-
s & Artaphernes ductores regis Perſarum, in Mara-
honem irrupiſſent: plenilunium obſervabant, ut
um in prælium exirent. Ergò prius quam illi veni-
ent, Athenienſes bellum aggreſſi ſunt. Hiſtoriæ me-
minit Herodotus lib. VI. Inde quaſi proverbio de
unctantibus & quavis occaſione rem protrahentibus,
ptè dicitur, Ἐν τῇ πανσελήνῳ.

Per Harma aliquid facere. Plutarc.

Poterit per jocum accommodari ad ea, quæ nunquam
eventura credamus, quemadmodum ajunt, Ad Græ-
cas Calendas. Huc faciunt ſermones iſti Ciceronis
proverbiales: Poſt homines natos, Poſt hominum me-
moriam.

NUPERA.

Heri & nudiustertius. Χθὲς καὶ πρώην. Plato.

Proverbialis hyperbole tempus admodum nuper a-
ctum ſignificans.

NUSQUAM.

Ariſtot. *Vbi cervi cornua abjiciunt.*

Ὅπου αἱ ἔλαφοι τὰ κέρατα ἀποβάλλουσιν.

Cervi cornua depoſituri, ſecedunt in loca aſpera & inacceſſa: Quadrabit, ubi locum vehementer abditum, abſtruſumque ſignificabimus. Poſtremò quod innuemus nuſquam inveniri, illic eſſe dicemus, ubi cervi cornua abjiciunt.

Pindar. *Nec apud homines, nec in mari.*

Proverbiali ſchemate dictum eſt à Pindaro Olympiacῶn hymno 6. Ἀκίνδυνοι δ' ἀρεταὶ οὔτ' παρ' ἀνδράσιν οὔτ' ἐν ναυσὶ κοίλαις τίμιαι. *Id eſt*, Virtutes autem periculi expertes, neque apud homines, neque in pretio, pro eo quod erat, nuſquam: quaſi dicas, neque terra, neque mari. Ipſa autem ſententia convenit cum illo Heſiodi decantatiſſimo:

Virtutem poſuere Dii ſudore parandam.

Nemo magnam laudem paravit abſque periculo, &c.

Stephan. *In Aphannas.* Εἰς ἀφάνας.

Stephanus tradit, Aphannas locum quempiam fuiſſe Siciliæ, vehementer obſcurum & ignobilem, unde & nomen adductum apparet. Hinc natum proverbium: Aut in Aphannis, de incertis & quæ nuſquam ſunt.

NUNTIUS LÆTUS.

Iuven. *Haud annuntias bellum.*

Οὐ πόλεμον ἀγγέλλεις.

Dici ſolitum, ubi quis rem oppidò lætam annuntiat, quod bellum res ſit omnium calamitoſiſſima. Julianus: O aureorum nuncius verborum.

Suidas. *Provolvitur ad milvios.*

Προκυλινδεῖται ἰκτῖνος.

Id eſt, Adorat milvium. Initio veris prodeunt milvii, qua re læti tenues, quod jam hyeme ſint levati, provolvuntur, eoſque velut adorant: Accommodari poteſt in eos, qui ſpe nova geſtiunt.

Quid

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Quid tibi Apollo cecinit? Zenod.

Τί σοι Ἀπόλλων κεκιθάρικεν.

eſt, quid tibi Apollo cecinit cithara: *Hoc eſt*, quid
ɔi reſpondit? Conveniet, ubi quis à principe re-
untem percunctabitur, quid reſponſi tulerit. Allu-
m eſt autem ad Apollinis citharam, quam illi tri-
unt Poëtæ.

Vulcanus tibi vaticinatus eſt. Suidas.

Ἀφθὰς σοι λελάληκεν.

ſpicor dictum, ubi quis crederet ſe rem habere cer-
m velut ex oraculo auditam.

Siren amicum nuntiat, apis hoſpitem.

Σειρὴν μὲν φίλον ἀγγέλλει, ξεῖνον δὲ μέλισσα. Idem.

eſt, Hoſpitem apis, verùm Siren prædicit amicum.
uoties complures eadem de re benè ominantur, aut
ɔi ſuæ quiſque ſpei blandiens, ex quamlibet levibus
gumentis divinat futurum, quod optat. Nam Siren
ɔc in loco inſecti genus eſt, api non diſſimile.

OBLIVIO.

Oblivionis campus. Λήθης πεδίον.

ethes campus dicetur vel de vehementer obliviofis,
el de rebus commentitiis ac frivolis, quæ nuſquam
int.

Proprii nominis obliviſci. Hieron.

ı hominem vehementer obliviosum, Ovidius:
ominis ante mei venient oblivia nobis.

Malorum oblivio. Homer.

Qui deprecabitur omen aliquod parum fauſtum, aut
ui jubebit obliterari memoriam malorum, uſurpa-
it illud Homeri ex Iliad. δ.

Τὰ δὲ πάντα θεοὶ μεταμώλια θεῖεν. *Id eſt*,
Irrita dii ſuperi ventis hæc omnia tradant.

Ne malorum memineris. Valer. Maxim.

Μὴ μνησικακήσῃς.

Id eſt, Ne malorum memoriam refrices. Ne præteri-
arum rerum mentio fiat.

Galenus. *Ex libro gubernatores.*

Ἐκ βιβλίου κυβερνῆται.

Galenus de compoſitione pharmacorum III. adſi-
miles iis, qui proverbio dicuntur gubernatores è li-
bro. De mutis magiſtris alibi dictum.

Plutarc. Ἀμνηςία.

Oblivio eſt omnium, quæ conviviis vel fiunt vel di-
dicuntur.

Idem. *Hac non egreditur verbum.*

Ex Lycurgi inſtitutione, qui natu maximus erat, ſta-
bat ac oſtium, & ad convivium ingredientibus dice-
bat oſtenſis foribus: Διὰ τούτων ἔξω λόγος οὐκ ἐκπορεύε-
ται. *Id eſt,* Per haſce nullus ſermo progreditur fores.
Horatius: Ne fidos inter amicos ſit, qui dicta fora
eliminet.

Vino inſcribere mulieris jus jurandum.

Τὸν γὰρ γυναικὸς ὅρκον εἰς οἶνον γράφω, *Id eſt,*
Inſcribo vino ſi qua jurat fœmina.

Innuit irrita eſſe ſolere, quæcunque in compotatio-
nibus effutiuntur.

Lucian. *Odi memorem compotorem.*

Μισῶ μνάμονα συμπόταν.

In eos, qui quæ inter amicos & inter pocula dicuntur
liberius, foras eliminant.

Cicero. *Vivorum oportet meminiſſe.*

In eos qui plurimum de vita defunctis loquuntur: id
quod vulgo putant, ominoſum mortuos in ore ha-
bere.

Horat. *Ventis tradere.*

Pro eo quod eſt oblivifci atque ex animo ejicere, Hor.
Triſtitiam & metus, Tradam protervis in mare
Creticum Portare ventis.

Plutarc. *Ollæ veſtigium in cinere turbato.*

Χύτρας ἴχνος συγχεῖν ἐν τῇ τέφρᾳ.

Plutarchus in Sympoſiacis interpretatur, nullum evi-
dens iracundiæ veſtigium oportere relinqui: ſed ſi-
mulatque deferbuerit, atque reſiderit animi tumor,
omnem

mnem præteritorum malorum memoriam penitus llendam eſſe.

Imis ceris eradere. Hieron.

eo quod eſt, delere penitùs, ſic ut nullum omninò nemoriæ priſtinæ veſtigium extet. Sumptum ab his, ui in ceratis ſcriptitant tabulis.

Bibere mandragoram. Julian.

neſt vis ſomnifica mandragoræ, adeo ut enecet etiam argiore potu. Vnde qui ceſſant in officio, dormitantque, multam mandragoram bibiſſe dicuntur. Non iſſimile illi: Bibe elleborum.

OBSCURITAS.

Delius natator. Δήλιος κολυμβητής.

Olim vulgò dicebatur admodum natandi peritus, quique noſſet in ſumma natare aqua. Natum à Socrate, qui rogatus de Heracliti libro, cujuſmodi videretur, reſpondiſſe fertur hoc pacto: Quæ quidem intellexi, præclara: arbitror autem & ea, quæ non intellexi: quanquam natatore Delio opus, ut ne quis in eo præfocetur.

Per nebulam. Cicero.

Vide, Indiligentia.

Numeris Platonicis obſcurius.

Id ideò dictum, quod Plato numeris Pythagoricis obſcurat ſuam Philoſophiam, ac veluti nebulas offundit. Nam Pythagoras omnem ferè philoſophiæ rationem ad numeros traxit.

Davus ſum non Oedipus. Terent.

Oedipi ingenium ſcitè proponendis, ſimul & diſſolvendis ænigmatum ſcyrpis nobilitatum eſt, propter diſſoluta ſphingis problemata, adeò ut in proverbium abierit ejus nominis appellatio. Similis eſt farinæ: Non ſum Divinus.

Canis podicem inſpicere.

Vide, Cæcutientia.

Bœotica ænigmata. Βοιώτια αἰνίγματα.

Dicebantur obliquè atque obſcurè dicta, quæque per-

 diffi-

difficilè percipi poſſent. Sumptum à fabula ſphingis monſtri Thebani. Ea propoſuit Oedipo ænigma hujuſmodi : Quadrupes, bipes, ac rurſum tripes : Id Oedipus interpretatus eſt, hominem eſſe, qui puer manibus quoque pedum nititur vice: deinde confirmato gradu duobus pedibus ſe ſuſtinet, donec ætas decrepita baculum, ceu tertium pedem, addat.

Ne Apollo quidem intelligat.

Ταῦτα δ' ὅτ' ἐστὶν, οὐδ' ἂν Ἀπόλλων μάθοι.

Id eſt, Nec Apollo, quid ſibi hæc velint, intelligat, quod vehementer eſſet obſcurum, & intellectu perdifficile.

Carcini poëmata.

Dicebantur ea, quæ viderentur obſcurius & inſtar ænigmatis dicta. Carcinus poëta quiſpiam fuit. Oreſtem ab illo coactum, ut matricidium confiteretur.

OBSECVNDANTIS.

Hieron. *Ad digituli crepitum.*

Qui arrogantius, faſtuoſiuſque jubent quippiam, digituli crepitu ſignificare dicuntur. Divus Hieronymus in epiſtola ad Ruſticum Monachum uſurpavit, in ſuperciliosum quendam & faſtidientem, qui dicturus, digituli crepitu ſilentium imperabat.

Homer. *Cum uterque concedit alteri.*

Quum omiſſa contentione, uterque alteri concedit, uſurpabit illud Iliad. IV.

Ἀλλ' ἤτοι γὰρ ταῦθ' ὑποείξομεν ἀλλήλοισιν,
Σοὶ μὲν ἐγὼ, σὺ δέ μοι. *Id eſt*,

Quin magis alteri in his rebus cedamus uterque :
Tu mihi, contra, ego deinde tibi.

Zenod. *Lex & regio.* Νόμος καὶ χώρα.

Id eſt, Mos ſive lex & regio. Serviendum & obſecundandum eſſe moribus regionis, in qua verſeris. Zenodotus adſcribit unicuique genti ſuas quaſdam leges eſſe, & inſtituta vivendi.

Deum ſequere. Ἕπου Θεῷ.

Id eſt, Sequere Deum. Putant hunc eſſe ſenſum : Obtempera

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

pera rationi. Quaſi cuique debeat oraculum eſſe, quicquid in pectore dictitaverit ratio. Ineſt enim ſuus que animus, deus.

Non ſtatuar leæna in machæra. Ariſtop.

Οὐ στήσομαι λέαινα ἐπὶ τυροκνήστιδος.

verbium meretricium, cum negat ſcortum ſui co- m facturum ſeſe. Nam in capulis militarium gla- orum elephantes ac leones imponi ſolent. At hi cumbentes inſcalpuntur, ſive ne lædant manum ntis gladio, ſive ne defringantur facilè, ſi in pe- erecti figerentur.

Obedientia felicitatis mater.

He, Infortunii.

Inſanire cum inſanientibus.

Τοῖς μαινομένοις συμμαίνεσθαι.

cebatur qui ſe moribus quorumlibet attemperabat.

OBTRECTATIO ET MALEDI- CENTIA,

Mortui non mordent.

Οἱ τεθνηκότες οὐ δάκνουσιν.

etiam hac tempeſtate vulgo dicitur. Natum arbi- or ex apophthegmate Theodori Chii, qui cum deli- eraret, utrum Pompejus ab Ægypto repellendus eſ- t, an admittendus, cenſuit receptum occidendum, dens hoc dictum: Mortuos non mordere.

Mortuis non convitiandum. Homer.

icto non inſultandum, nec in mortuum ultrà con- erenda convitia, quanquam jurè ſit occiſus. Huic ffragatur Homerus:

Οὐχ ὁσίη κταμένοισιν ἐπ' ἀνδράσιν εὐχετάασθαι. *Id eſt,*
Haud fas eſt ſuper occiſis jactare teipſum.

Cum larvis luctari. Ariſtot.

Vide, Inanis opera.

Iugulare mortuos.

Vide, Abſurda.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Non impetam lingua. Οὐκ ἐπιγλωττήσομαι

Id eſt, Non inceſſam lingua. Unde ſemper à maledic temperandum.

Hieron. *Tuis te pingam coloribus.*

Id eſt, Talem te ſcribam qualis es.

Plutarc. *Sphæram inter ſeſe reddere.*

Meminit de luſus genere Julius Pollux, libro de r rum vocabulis nono: Non diſſimilis eſt, quem hod pilæ vocant. Quadrabit in eos, qui ſeſe viciſſim dict riis inceſſunt. Confine illi: Cædimus, inque vice præbemus crura ſagittis.

Infixo aculeo fugere. Βαλὼν φεύξεσθ᾽ οἴει.

Id eſt, Jaculo emiſſo fugiturum te putas. Metaphc ra proverbialis, ubi quis dicto convitio, ſeu malef tio quopiam peracto, ſtatim ſubducit ſeſe, ne vel tue ri cogatur quod dixerit, aut ne mutuum recipiat Tranſlatum ab apibus, aut veſpis, quæ infixo acule ſtatim aufugiunt.

Homer. *Vulgus ſuſpicax.*

Suſpicioſum vulgus, & pleraque malam in partem in terpretatur. Homer. Odyſſ. η.

Δύσζηλοι γάρ τ᾽ εἰμὲν ἐπὶ χθονὶ φῦλ᾽ ἀνθρώπων.

Id eſt, Quippe homines pleriq; ſumus malè ſuſpicioſi.

Pellem caninam rodere.

Martialis ponit pro eo quod eſt, hominem maledicum, & improbum convitiis ſectari. Sic enim ſcribit in obtrectatorem quendam & oblatratorem,

Non deerunt tamen hac in urbe forſan,
Unus vel duo, treſve, quatuorve,
Pellem rodere qui velint caninam.

Vitilitigator.

Vitilitigatores Marcus Cato vocabat litium avidos, & alienorum operum calumniatores. Cato ex vitiis & litigatoribus eleganter compoſuit.

Zoili.

Quære, Invidia.

Archilochum teris. Ἀρχίλοχον πατεῖς.

De

maledico dicebatur. De Archilocho teſtatur Hor.
Archilochum proprio rabies armavit ïambo.
quo plura paulò pòſt.

Archilochi patria. Ἀρχιλόχου πατρίς. Diogen.

ogenianus teſtatur hoc dici ſolere de mordacibus maledicis.

Dente Theonino rodi.

heonino dente rodi dicuntur, qui convitiis lacerantur. Sumptum à Theone poëta quodam rabioſæ loquacitatis, petulantiſſimæque maledicentiæ. Horatius oc vitium alibi ſuccum loliginis vocat, & ſalem nigrum, quod cum morſu addat & famæ maculam.

Carpet citius aliquis, quàm imitabitur.

Μωμήσεταί τις μᾶλλον ἢ μιμήσεται.

orrò res egregias multò proclivius eſt carpere, quàm mulari. Aptè dicetur de re quapiam artis abſolutæ,que inimitabili. Perſius.

Genuino mordere.

Qui clanculum obtrectant, lacerantque quempiam, um genuino mordere dicuntur. Perſius: Et genuinum regit in illis. Dentes autem genuini ſunt omnium reonditiſſimi, ac propemodum operti gingiva, ſerò mergunt homini.

Etiam in deorum cœtu.

Κἂν θεῶν ἀγορᾷ. Quidam interpretantur de majorum n modum probis & æquis: quidam de vehementer maledicis. Addunt locum quendam eſſe in Eleuſine, vicinum Anactoro, vocatum θεῶν ἀγορὰν, in quem non ingrediebantur, niſi benè ominantes: unde de quopiam præter modum maledico dicebant: οὗτος κἂν θεῶν ἀγορᾷ δυσφημήσει. Id eſt, Hic vel in deorum concione, male ominata loquetur.

Dentata charta. Cicero.

Dentata dicuntur mordacia. M. Tullius ad fratrem: Calamo & atramento temperato. Dentata enim charta res agetur. Rurſus edentula, quę morſu careant. Idem.

Hipponacteum præconium.

Pro

Pro infami nota dixit M. Tullius de Tigellio quod, ita ſcribens: Eumque addictum jam tum puto e Calvi Licinii Hipponacteo præconio. Nam Hippo Poëta fuit jambographus, amarulentus, ac notæ m dacitatis.

Archilochia edicta.

Contumelioſa vocantur ac virulenta. Archilochi Po tæ mordacitas vulgo celebratiſſima fuit. Is Lycamb ſocerum, à quò fuerat repudiatus, hujuſque filiam a eo virulentis verſibus inſectatus eſt, ut uterque laqu ſe præfocaverit.

Lucian.

Plauſtra convitiis onuſta.

Lucian. καὶ ὅλας ἁμάξας βλασφημιῶν κατεσκέδασ ἀλλήλων. *Id eſt*, Et ſolida plauſtra convitiis onuſt inter ſeſe effundebant. Loquitur de duobus philoſ phis inter ſeſe contumelioſè altercantibus.

Homer.

Naves onuſtæ convitiis.

Homerus Iliad. υ.

Ἐστὶ γὰρ ἀμφοτέροισιν ὀνείδεα μυθήσασθαι
Πολλὰ μάλ', οὐδ' ἂν νηῦς ἑκατόνζυγος ἄχθος ἄροιτο.
Probrorum ſupereſt ambobus copia ſumma,
Quorum onus haud portet centum ratis incit
remis.
Affine illi: Quos tollere nec centum queant Ægy
ptii.

Nicand.

Morſus aſpidis. Δῆγμα ἀσπίδος.

De malo immedicabili, aut de lingua vehementer virulenta. Nihil autem vetat, quo minus trahatur adagium ad hoſtem clancularium, & tanto peſtilentiorem, quod clanculum citraque dolorem infundat venenum hæc ſerpens.

Hyſtricis ſeta. Θρὶξ ὕστριχος.

Id eſt, Pilus hyſtricis: Dici poterit dicterium acriter in quempiam tortum. Eſt autem hyſtrix de genere erinaceorum, niſi quod hujus longiores ſunt aculei.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

OCCASIO.

Anſam quærere. Plautus.

conſimiles metaphoræ. Anſa eſt, qua quippiam pre-
nditur ac tenetur. Plautus: An non vides hunc an-
m quærere (id eſt, captare occaſionem) reſcindendæ
itendæque pactionis? Plato. Ut contentionis anſas
ultis præbuerint. Eodem pertinet, Præbere anſam,
ripere anſam, præterire anſam, negligere, in eaſ-
m anſas incidere, & ſi qua ſunt alia.

Capere crines.

ro arripere occaſionem oblatam, & arreptam reti-
ere.

Eximere è manu manubrium. Idem.

lautus dixit, pro eo quod eſt, jam paranti facere quip-
iam, extorquere peragendi facultatem. Tranſlatum
b eo, cui jam vibrato gladio percuſſuro, repentè ca-
ulus excutitur è manibus.

Feneſtram aperire, & ſimiles metaphoræ. Terent.

Pro eo, quod eſt occaſionem ac velut anſam admini-
ſtrare. Terentius in Heaut. Hui quantam feneſtram ad
nequitiam patefeceris. Verum hoc non niſi in malam
partem; illud etiam in bonam, Aperire januam. Item
illa: Repagula aperire, januam aperire, præſtruere
viam, præcludere viam, jacere fundamenta.

Gladium dediſti, quo ſe occideret. Plautus.

Miniſtraſti materiam & adjumentum ad perniciem:
Veluti ſi quis amanti adoleſcenti pecuniam det in
manum, &c.

Tollenda mali occaſio. Homer.

Qui ſuadebit, ut mali ſubmoveatur occaſio, citabit
illud Hom. ex Odyſſ. π.

Αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος.

Quippe viros ferrum illicit ipſum.

Ita divitiæ proliciunt ad luxum, conſuetudo puella-
rum ad amorem.

Premenda occaſio. Idem.

Qui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Qui ſignificabit modis omnibus inſtandum eſſe, n[e] omittendam è manibus ſemul oblatam occaſionen accommodabit illud ex Odyſſ. δ.

Ὑμεῖς δ' ἀστεμφέως ἐχέμεν μᾶλλόν τε πιέζειν.

Id eſt, Vos premite & vinclis magis arctè ſtringite ca ptum. Quod quidem torquere licebit ad id, quum di cemus impetus animi hoc magis ac magis eſſe coer cendos rationis moderamine, quo magis effervеſcunt & ad malum ſollicitant.

Suidas. *Nunc tuum ferrum in igni eſt.*

Ejus ferrum in igni eſſe dicebant, cujus negotium jam ageretur.

Heſiod. *Non ſemper erit æſtas.*

Οὐκ αἰεὶ θέρος ἐσσεῖται, ποιεῖσθε καλιάς.

Id eſt, Æſtas non ſemper fuerit, componite nidos. Non ſemper virebit ætas, para, quò ſe recipiat ſenectus. Aut non ſemper erit proſpera fortuna, munias animum philoſophiæ decretis, quo fortunam adverſam poſſit contemnere.

OTIUM.

Cicero. *Conchas legere.*

Summi otii eſt conchas & umbilicos legere in littoribus, qui luſus eſſe ſolet puerorum. Quanquam transferri poteſt ad eos, qui aliud agentes obiter etiam leviora quædam animi gratia admiſcent. Craſſus orator apud Ciceronem lib. de Oratore 2. de Lælio & Scipione loquens: Non audeo, inquit, dicere de talibus viris, ſed tamen ita ſolet narrare Scævola, conchas eas & umbilicos ad Cajetam & Lucrinum legere conſueviſſe, & ad omnem animi remiſſionem ludumque deſcendere. Umbilicos opinor appellat vel conchas, vel calculos umbilici formam imitantes, vel herbam quæ Veneris umbilicus dicitur, auctore Dioſcoride.

Idem. *Liber non eſt, qui non aliquando nihil agit.*

Qui in ſummo otio verſabantur ab omnibus feriati negotiis, ii nihil agere dicebantur. M. Tullius lib. de

Ora-

catore 2. ſub perſona Craſſi ad Scævolam. Quid igi-
, inquam, quando ages negotium publicum, quan-
amicorum, quando tuum? quando denique nihil
es? Tum illud addidi. Mihi enim liber eſſe non vi-
ur, qui non aliquando nihil agit: hæc ille. Mox
erpretatur quid declaret, nihil agere. In qua, in-
it, permaneo Catule ſententia, meque quum huc
ni, hoc ipſum nihil agere, & planè ceſſare delectat.
am ceſſare dicuntur non tantum ii, qui deſiſtunt à
gotio, ſed qui ſunt in otio. Expedit autem inter-
m nihil agere, ut cætera rectè agamus. Aliàs o-
ndimus eos nihil agere dici, qui inanem ſumunt
eram.

OCCULTA.

Terra defoſſum habes. Γῇ κρύψας ἔχεις. Plautus.

eum, qui non impertit, neque profert ſuas dotes.
mptum ab avaris theſaurum humo defodientibus.

Occulta muſices nullus reſpectus. Sueton.

ujus adagii ſenſus eſt: Quamvis egregias animi do-
s, ſi non proferas, perinde eſſe quaſi non habeas. Per-
us: Scire tuum nihil eſt, niſi te ſcire hoc ſciat alter.
ccleſ. 20. Sapientiæ reconditæ, & theſauri abſtruſi
ullam eſſe utilitatem. Ovidius:

Tu licet & Thamiram ſuperes atque Orphea cantu,
Non erit ignotæ gratia magna Lyræ.

Ἄζελος. Plautus.

Sunt nonnulli mortales, qui vel nativo quodam in-
genii vitio, vel data etiam opera, quæ ſciunt diſſimu-
ant & aliis gravantur impartire. His illud nonnun-
quam evenire ſolet, ut pro indoctis negligantur. His
adſcribendum quod Græci τυφλὸν πλοῦτον appellant,
id eſt, divitias cæcas, reconditas opes & abſtruſas.

Qui ſunt apud inferos terniones.

Τὰς ἐν ᾅδου τριακάδας.

Hoc adagio ridebantur ii, qui res abditas & abſtru-
ſas curioſa quadam diligentia veſtigarent. Ajunt ter-
niones

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

niones apus inferos honoratos eſſe, ut Hecate ſa-
cros, &c.

Ariſtop. *Niſi ſi qua vidit avis.* Πλὼ εἴ τις εἶδεν ὄρνις.

De re vehementer occulta. Suidas hunc verſiculum citat ex Ariſtoph. Nemo me contuetur, niſi præter volans avis.

Zenod. *Attici Eleuſinia.* Ἀττικοὶ Ἐλευσίνια.

Subaudiendum καθ' ἑαυτοὺς, *id eſt*, inter ſeſe. Uſurpatur ſi quando conveniunt inter ſeſe aliqui, ſecretò de re quapiam arcana tractantes. Ducta metaphora à myſteriis ſacrorum Eleuſiniorum, quæ in honorem Cereris agebantur apud Eleuſim, ſumma religione, myſticiſque ceremoniis, à quibus arcebantur prophani.

Lucian. *In tenebris ſaltare.* Ἐν τῷ σκότῳ ὀρχεῖσθαι.

Eſt rem gerere clanculum, nullo teſte, nulloque judice.

Tranſlatum ab iis, qui choros ducunt in tenebris.

Terent. *Monſtrum alere.*

Monſtrum alitur, ubi quod occulti vitii latere ſignificamus. Inde ſumpta metaphora, quòd monſtra ob pudorem clanculum aluntur & occultantur.

Plutarc. *Muris circumcurrentibus.*

Τῶν τοίχων περιτρεχόντων.

Id eſt, Parietibus circumcurrentibus. Plutarchus indicat muliebre fuiſſe proverbium, quo ſecretum ſignificabant, muris videlicet teſtes & arbitros arcentibus. Licebit uti, cum aliquid monſtri alitur, & ob id captari ſecretum.

Summis ingredi pedibus.

Dicitur, qui clanculum, aut cautim, ac pedetentim, quod ajunt, conatur aliquid. Græci jucundius efferunt adverbio compoſito ἀκροποδητί. Idem valent illa: Suſpenſo gradu, & ſuſpenſis pedibus. Traductum à geſtu eorum, qui ſic ingrediuntur, ut ſtrepitum pedum nemo ſentiat.

Matt. 10. *In aurem dicere.* Εἰς οὖς λέγειν.

Vel

d hodie vulgò dictitant, pro eo quod eſt, clanculum ſecreto committere. In Euangelio, & quæ in aurem diſtis, prædicate ſuper tecta.

Oſtium obdite prophani. Lucian.

Θύρας ἐπίθεσθε βέβηλοι.

eſt, Fores occludite quique profani. Sumpta eſt alſio ex Orpheo, cujus hoc citatur carmen :

Φθέγξομαι οἷς θέμις ἐστί, θύρας δ' ἐπίθεσθε βέβηλοι.

Fas quibus eſt audire loquar, vos turba prophana
Obturate fores.

bet ut prophani oſtium auribus imponant, ne quid cani ſermonis poſſit ingredi. Conveniet uti, ſi quan- ſignificabimus nos de rebus arduis & arcanis lo- uturos eſſe.

In ſimpulo. Cicero.

ſimpulo olim fieri dicebant, quod vel clanculum il in re minuta atque humili fieret. Eſt enim ſimpu- m vas parvum minutim fundens, unde veteres res inutas nulliuſque pretii, ſimpularias appellabant. llegoria ſumpta à puerorum luſu, quo ſolent per fi- ılam anguſtam in ſimpulum inflantes, quaſi fluctus uoſdam, & aquæ ſtrepitum excitare.

In angulo. Ἐν γωνίᾳ.

l eſt, In angulo fieri dicitur, quod fit in occulto. Diſ- mile illi: Super tectum prædicare, pro eo quod eſt, alàm & in publico prædicare.

Admoto capite. Homer.

Ἄγχι σχὼν κεφαλὴν ἵνα μὴ πευθοίαθ' οἱ ἄλλοι.

d eſt, Admoto capite, reliqui ne audire valerent. dmonet eo loco, ſi quis objurgandus eſt amicus, ut d fiat primum in tempore, deinde comiter & amicè agis quam aſperè, poſtremo clanculum ſemotis ar- itris. Unde optimũ eſt illud, Admoto propiùs capite.

Vrit abſque torre. Plutarc.

Verſum hunc ceu proverbialem ſubinde Plutarchus ſurpat:

Εὗδ' ἄτερ δαλοῖο καὶ ὤμοις γήραϊ δῶκεν.
Exurit ſine torre, gravique dat illa ſenectæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

OCCUPATIO, OTIUM.

Lucian. *Ne ad aures quidem ſcalpendas otium eſt.*

Οὐδ᾽ ὅσον κνήσασϑαι, τὸ οὖς φασὶ σχολὴν ἄγων. *Id eſt*, Ac ne tantiſper otioſus, ut aurem, ſicut ajun[t] ſcalpere vacet. Cum ne minimum quidem otii ſupe[r] eſſe ſignificabimus.

Ariſtot. *Nullum otium ſervis.* Οὐ σχολὴ δούλοις. *Id eſt*, Non otium ſervis. Sumptum à ſervorum cond[i]tione, quibus heri nullum concedunt otium.

Plutarc. *Feſtum multas habens.* Ἑορτὴ πολλὰς ἔχουσα. Subaudiendum, moleſtias aut occupationes. Dictu[m] in eos, qui magnas componerent ſarcinas, aliquò pro[-] fecturi. Natum ab iis, qui feſta ſolent adire.

Vincula Tyrrhena. Δεσμοὶ Τυῤῥηνοί. Dicebantur odioſa negotia, quibus diſtringebat[ur] aliquis. Traductum à vinculis, quibus Tyrrheni ca[-] ptivos vinciebant, gravibus & moleſtis.

Alcibia. *Cùm licet fugere, ne quære litem.*

Ἐξὸν φυγεῖν, μὴ ζήτει δίκην.

Ab Alcibiade natum. Is cum è Sicilia citaretur a[b] Athenienſibus, ut criminibus reſponderet, abdidi[t] ſeſe, negans litigandum eſſe, ſi quo modo licere[t] effugere.

ODIUM.

Lucian. *Odium agreſte.* Μῖσος ἀγροικόν.

Atrox odium ſic appellabant veteres, propterea quod ruſtici plerumque *μισάνϑρωποι* ſunt, & acerbius atque implacabilius oderunt.

Catullus. *Odium Vatinianum.*

Pro capitali & vehementer acerbo. Vatinius in quem acerrimè M. Tullius invectus eſt, in tantum odium populi Romani pervenerat, jam detectis illius flagitiis, ut in proverbium ceſſerit, Odium Vatinianum.

Cicero. *Odium novercale.*

Nover-

ꝑvercis omnibus innatum eſt fatale quoddam & ir-
conciliabile odium in privignos.

Oderint dum metuant.

cebit adagium per jocum uſurpare, veluti ſi quis
ditione ſuperior, de clancularii hoſtibus, qui ta-
en ob metum hiſcere non audeant, dicat. Oderint,
m metuant.

Odit cane pejus & angue. Horat.

ratius: Alter Mileti textam cane pejus & angue
tabit chlamydem. Plautus in Mercatore:
Nempe ruri uxor eſt tua, quam dudum dixeras
Te odiſſe æque ac angues.

Empedoclis ſimultas. Diogen.

Ἐμπεδοκλέους ἔχθρα.

icebatur pertinax & irreconciliabilis. Empedoclem
nim ajunt iis fuiſſe moribus, ut aſſiduè ſimultatem
m aliquibus ſuſciperet.

Perpetuum bellum. Ἄσπονδος πόλεμος. Cicero

. Tullius epiſt. ad Attic. lib. 9. Hujus igitur belli
o particeps, ſocius, & adjutor eſſe cogor, quòd &
σπονδον eſt cum civibus: ἄσπονδον vocat perpetuum
atrox, irreconciliabile. Conveniet in ſimultatem
diſſidium amarulentum.

Archidamicum bellum.

Ἀρχιδάμιος πόλεμος.

e bello ſævo crudelique dicebatur. Ab Archidamo
uce Lacedæmoniorum. Archidami ſævitiam memo-
t & Pauſanias in Laconicis.

Et Scellii filium abominor. Ariſtop.

ic eſt affectus humanus, ut ſi quis vel hominem, vel
uamcunque rem vehementer oderit, non ſolùm in
ommemoratione, verùm etiam à cognatis vocibus
bhorreat, id eleganter expreſſit Ariſtophanes in Avi-
us: Ibi perſona quædam ſic loquitur.

Ἀριστοκρατεῖσθαι δῆλος εἶ ζητῶν. *Id eſt,*
Ariſtocratiam palàm eſt te quærere.

Altera

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Altera reſpondet :

Ἥκιστα, καὶ τὸν Σκελλίου βδελύττομαι. *Id eſt,*

Minimè, ſed ipſum Scellii natum quoque
Abominor.

Scellii filius dictus eſt Ariſtocrates. Hoc nomen ju… inviſum eſt deteſtanti Ariſtocratiam, quòd ea v… abominandæ rei memoriam renovet.

Plautus. *Non magis quàm canem.*

Odium & contemtum vulgo declarant canis voc… bulo. Horatius : Odit cane pejus. Et Plautus in Ar… phitr. Valuiſtin' uſque ? Expectatus advenis ? So… Haud vidi magis. Expectatum eum ſalutat hau… quiſquam magis, quam canem.

Ariſtop. *Cui iſta arrident, meis ne gaudeat.*

Cum ingens diſcrimen intereſſe ſignificabimus int… noſtras & aliorum rationes. Contrarium huic :

Qui Bavium non odit, amet tua carmina Mævi.

De iis, quæ ejuſdem ſunt farinæ, & ex æquo cont… mnenda.

Plutarc. *Ne via quidem eadem cum illo vult ingredi.*

Μηδὲ τὴν αὐτὴν ὁδὸν βαδίζειν.

Ne via quidem eadem ingredi dicuntur, qui extrem… diſſident odio, adeo ut ne via quidem communi ve… lint ambulare.

Eurip. *Fratrum inter ſe iræ ſunt acerbiſſimæ.*

Si quando ſimultas inciderit inter fratres, ea ſolet eſſ… atrocior quam vulgarium inimicorum. Euripides i… Iphigenia Aulid.

Sophoc. Δεινὸν κασιγνήτοισι γίγνεσθαι λόγους,
Μάχας θ᾽ ὅταν ποτ᾽ ἐμπέσωσιν εἰς ἔριν.
Res dira verbis invicem altercarier,
Dictiſque fratres dimicare mutuis,
Si quando lis inciderit aut contentio.

Ira omnium tardiſſimè ſeneſcit.

Ὁ θυμὸς ἔσχατον γηράσκει.

Id eſt, Ira poſtremum ſeneſcit. Nam vulgò mortales injuriæ tenaciſſimè meminiſſe ſolent, benefactorum quam facillimè obliviſci.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Vt lupus ovem. Ὡς λύκος ἄρνα φιλεῖ.
...ſt, Ut lupus ovem amat. Qui ſui commodi gratia ...ulat amorem.

Si tu proreta. Plautus.
...utus in Rud. Si tu proreta iſti navi es, ego guber- ...or ero. Quo licebit uti, quoties neuter alteri in ...goti o quopiam vult cedere.

Principum favor neceſſarius.
...i quis invitis principibus, conatur extricare ſeſe è ...lo quopiam, aut à lite, à quo non poſſit explicari, ...i illorum adjutus favore, conveniet illud Homeri, ...Ajacem Oileum dictum:
Φῦρ' ἀέκητι θεῶν φυγέειν μέγα λαῖτμα θαλάσσης.
...ſt, Jactabat ſeſe ſpacioſi ex æquoris altis.
Emerſurum undis, invito numine divûm.

OMINANDI.

Bene ſit. Καλῶς ἔστω.
...minis vox, cum quis rem quampiam novam & ar-...am auſpicaretur. Quod fauſtum felixque ſit.

Cum Muſis. Μετὰ Μουσῶν.
...c eſt, Muſis benè fortunantibus. De doctis, aut iis, ...æ doctè dicuntur.

Adſint dii beati. Σὺν δὲ θεοὶ μάκαρες. Zenod.
...ſt, Felices adſint ſuperi. Sermo eſt benè ominan-...in re quapiam aggrediunda.

Mercurio dextro.
...ſychius indicat, veteres in jactu quodam ſolere ...minis gratia præfari Mercurium. Per jocum uſur-...ri licebit, ubi quid aggredimur novi.

In morbo conſumat. Seneca.
...teſt ab amico dici, qui nolit deeſſe amico, quod ...pendat, ſi morbus inciderit. Poteſt & ab inimico, ...i malo viro morbum optet.

In tuum ipſius caput. Demoſt.
...oties in auctorem mali, malum retorquetur aut in-...dit, Græci dicunt; εἰς τὴν αὐτοῦ κεφαλήν.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

OMNIA.

Ioca ſeriaque.

Quoties omnia noſtra cum aliquo communicamu cum eo joca ſeriaque conferre dicimur.

Nec animans, nec inanime.

Proverbiali figura dictum eſt apud Platonem libro Leg. 8.

Πάντων τῶν ἐμψύχων καὶ τῶν ἀψύχων.

Id eſt, Omnium & animantium & inanimorum, cu nihil omnino ſignificabimus excipiendum.

Ariſtop. *Pueri ſeneſque.*

Vide, Multi.

Anguſtum & latum.

Ariſtophanes: Dexteritate ego mea exilem & am plum valeo populum reddere. Marceſcunt enim pu ri malè paſti, rurſus benè paſti fiunt obeſi. Appoſi torquebitur in eos, qui adoleſcentes rectè docent a ſecùs: quive populo dextrè concionantur, aut ſecus.

Plautus. *Dulce & amarum.*

Plautus in Pſeud. dixit dulce & amarum, pro lætis a triſtibus.

Omnium quos ſol videt.

Sunt & illæ figuræ proverbiales, omnium quos ter ſuſtinet, aut quos ſol videt, peſſimus optimuſve.

ORIGINIS.

E tardigradis aſinis equus prodiit.

Ἐκ βραδυσκελῶν ὄνων ἵππος ὥρουσεν.

Id eſt, E tardigradis aſinis equus emerſit. Cum claru evadit quiſpiam obſcuro genere natus, aut quoties al indocto præceptore proficiſcitur diſcipulus eruditus En tibi ex aſinis equum, id eſt, ex infimis parentibu arrogantem & ferocem.

Horat. *E quercubus ac ſaxis nati.*

E quercu, è ſaxis prognatus: quadrabit vel in

homi-

ominem obſcuro genere: vel in eum, qui ſit a-
eſti & effero ingenio, moribuſque immanibus.
de illud: Et duro robore natos. Homerus in O-
ſſ. τ.

Οὐ γὰρ ἀπὸ δρυός ἐσσι παλαιφάτου, οὐδ᾽ ἀπὸ πέτρης.

Id eſt,

Nam neque fatidica, quercu ſatus es, neque ſaxo.

Nunquam ex malo patre bonus filius.

Φεῦ φεῦ, παλαιὸς αἶνος ὡς καλῶς ἔχει,
Οὐκ ἂν γένοιτο χρηστὸς ἐκ κακοῦ πατρός. *Id eſt,*
Heus, heus, ut illud dictitant rectè, probum
Patre ab improbo non poſſe naſci filium.

E ſquilla non naſcitur roſa. Theocr.

Οὔτε γὰρ ἐκ σκίλλης ῥόδα φύεται.

eſt, Non etenim è ſquillis roſa naſcitur. Admonet
agium è probis parentibus naſci liberos probos: ex
nprobis improbos. Horatius: Neque imbellem fero-
s progenerant aquilæ columbam.

Ex minimis laboribus maxima. Homer.

axima ſimultates nonnunquam ex leviſſimis inju-
s naſcuntur, non ſecus atque ex minutiſſima ſcin-
lula graviſſimum incendium.

Exiguum malum, ingens bonum. Diogen.

Μικρὸν κακὸν, μέγ᾽ ἀγαθόν.

eſt, Puſillum malum ingens bonum. Admonet ada-
um ex paululo incommodi, laboreque exiguo, ſum-
a maximaque commoda colligi. Si quid feceris ho-
ſtum cum labore, labor abit, honeſtum manet. Si
uid feceris turpe cum voluptate, voluptas abit, tur-
tudo manet.

Bonæ leges ex malis moribus procreantur. Macrob.

am ſicuti medicorum pharmacis nihil opus foret,
ſi morbis laboraretur: ita legibus ferundis nihil
ous eſſet, niſi perperam viveretur.

Initium belli. Ἀρχὴ πολέμου.

eſt, Origo belli. Ubi quis prior laceſſit injuria ſeu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

convitio. Unde ἀπόλεμος lædere dicitur, qui nu[...] laceſſitus injuria, ſimultatem exercet.

Lucian.

Hinc belli initium.

Dicimus cum alicunde natam ſimultatem ac tumtum rerum exortum innuimus. Lucianus in Pſeud.

Καὶ κατὰ τὸν Θουκυδίδην, ἄρχεται ὁ πόλεμος ἐνθένδε ἤδη. *Ideſt,*

Et juxta Thucydidem, jam hinc belli initium.

Piſcis primum à capite fœtet.

Ἰχθὺς ἐκ τῆς κεφαλῆς ὄζειν ἄρχεται.

Piſcis à capite primum incipit putere. Dictum [...] malos principes, quorum contagione reliquum vulgus inficitur.

1 Reg. 24.

Ab impiis egreſſa eſt iniquitas.

Significat ab improbis ſemper mali quippiam exor[...] à bonis nihil malorum proficiſci.

Ἀνώμης γὰρ ἐσθλῆς ἔργα χρηστὰ γίγνεται.

Probis ab animis facta promanant proba.

Gellius.

Mali corvi malum ovum.

Κακοῦ κόρακος κακὸν ὠόν.

Id eſt, Mali corvi malum ovum. Aptè uſurpabit[...] quoties è malo præceptore diſcipulus malus profiſcitur: ex improbo patre filius improbus: ex patria laudata vir illaudatus: denique facinus ſceleratum homine ſceleſto.

Homer.

Auctor omnium & fons.

Veluti ſi quis dicat ſuperbiam omnium malorum p[...]rentem: fidem omnium virtutum fontem: Homeru[...] omnis poëſeos patrem.

Ex tua officina.

Ex noſtra officina depromi dicuntur, quæ à nobis i[...]venta, noſtroque ingenio profecta ſunt. Hoc quo lo[...]gius traducetur ad res animi, hoc fuerit lepidius, u[...] hoc conſilii quis non intelligat è tua prodiſſe offic[...]na? Totum hoc negotii tuæ fuit officinæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

nerofioris arboris ſtatim planta cum fructu Fabius.
eſt.

regia beneque nata ingenia ſtatim matureſcere, & frugem pervenire indicat.

Magnorum fluviorum navigabiles fontes. Idem.

nificat præpotentium quantulacunque plus polle- quàm univerſas tenuium opes.

Hinc illæ lacrymæ. Terent.

cetur de rei cauſa aliquandiu diſſimulata, quæ verè ídem deprehendatur.

PARASITI.

Muſcæ. Μῦαι. Athen.

ím dicebantur, qui delectabantur aliena menſa, os Plautus muribus comparat ſemper alienum entibus cibum. Apud Athenæum libro 6. paraſitus iſpiam ſe muſcæ confert:

Δειπνεῖν ἄκλητος μῦα.

eſt, Quod invocatus cœnitare amo, muſca ſum. volat enim hoc inſectum ad cibum alienum.

Myconiorum more. Μυκονίων δίκην.

yconiorum more dicebantur ad convivium acce- re, qui ultrò venirent non vocati. Myconus una cladum eſt: ipſa gens ob rerum inopiam cogeba- r ſeſe conviviis ingerere.

Quadra propria.

hil æquè ſapit, ut cibus proprius domi ſumptus. tullus: De meo ligurire libido eſt: id eſt, guſtare m voluptate. At dii Homerici malunt invitari ad dores hoſtiarum, quàm vivere οἰκόσιτοι.

Muris in morem. Plautus.

autus in Captiv. Duo quaſi mures ſemper edimus ienum cibum. In paraſitos dictum, quibus jucun- um eſt aliena vivere quadra. Non conveniunt neç una ſede morantur, libertas & cibus alienus, quod eganter indicat Apologus Æſopicus de mure ſil- ſtri & domeſtico. Quin & Græcis proverbiali ver- o μυσπολεῖν dicuntur, qui muris in morem cibi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

cauſa obambulant oberrantque. Indicat hoc He-
chius.

Plutarc. Αὐτολήκυθοι.

Dicebantur, qui non ex animo, ſed ventris cauſa
lerent amicos, inde conficta voce, quod ſpontè l
Lecythum commearent, & invocati præſto eſſent
conviviis. Eoſdem τραπεζέας quoque vocatos fu
teſtatur Plutarchus, & ab Eupolide τοὺ περὶ τήγανον,
Athen. μετ' ἄριστον φίλους, Id eſt, Circum ſartaginem & p
prandium amicos dictos fuiſſe.

Idem. Ἀλλοτριοφάγοι.

Vocantur, quibus dulce eſt aliena vivere quadra.

Κατὰ χειρῶν ὕδωρ.

Apud Athenæum refertur: Orta diſceptatione, qu
nam aquarum eſſet optima, quum alii præferrent L
næam, alii Pirenæam, alii aliam. Carneus juxta Pl
loxeni ſententiam dixit: Τὸ κατὰ χειρῶν ὕδωρ ἥδιστον ſu
viſſimam aquam quæ manibus infunditur, quò
declaret, cœnam eſſe paratam.

Fervet olla, vivit amicitia.

Ζεῖ χύτρα, ζῇ φιλία.

In eos dicitur, quos patina, non benevolentia co
ciliat.

PAUPERTAS.

Lucian. *Nec obulum habet unde reſtim emat.*

In eos, qui maxima rei familiaris inopia laboran
Lucianus in Timone:

Χθὲς μὲν οὐδὲ ὀβολὸν, ὥστε πρίασθαι βρόχον ἐσχηκότα
Id eſt, Qui pridie ne obulum quidem habebant, qu
laqueum emerent. Pauperrimus ſit oportet, qui t
nuitatis tædio ſeſe laqueo præfocare velit.

Nudior Leberide. Γυμνότερος Λεβηρίδος.

De vehementer tenuibus. Leberis enim ſerpentis e
xuvium ſignificat, quo nihil poteſt eſſe inanius.

Iro, Codro pauperior.

Ovidius. Ovid. Irus erit ſubitò, qui modò Crœſus erat. D
Codro Juvenalis:

Tot

Tota domus Codri rheda componitur una. Iuven.

Nudior paxillo. Γυμνότερ☉ πατ]άλε.

)e extremæ paupertatis homine dicebatur hæc hyerbole. Nam paxillis corticem quoque detrahimus.

Telenico pauperior. Τελενίκε πενέςερ☉.

Iam is notæ paupertatis fuit.

Nudus tanquam ex matre.

Γυμνὸς ὡς ἐκ μητρός.

d eſt, Nudus ut ex matre. De vehementer paupere.

Ne in pelle quidem. Οὐδ' ἐν δέρματι. Suidas.

)e ſupra modum tenuibus, velut uſque adeò nudis, ut e pelle quidem propria tegantur.

Araneas ejicere. Heſiod.

Heſiodus: Ἐκ δ' ἀγγέων ἐλάσειας ἀράχνεια. *Id eſt*, Vais ejicias, quas nectit aranea telas. Sic enim ſignicant inanitatem & inopiam. Lucianus: Carie & raneis diſſerta.

Cum exoſſis ſuum rodit pedem. Idem.

Ὅτ' ἀνόςε☉ ὃν πόδα τένδει.

Conſimili figura ſignificavit egeſtatem, in opere: Opea & dies, Exoſſem vocat polypum, quod oſſibus careat. Is creditus eſt nonnullis ſua brachia rodere, quum deeſt cibus. Eſt enim edaciſſimus.

Macilenta manu pinguem pedem. Idem.

Manus enim gracileſcunt fame, pedes intumeſcunt frigore. Heſiodus: Ne te deprendant inopem mala tempora brumæ, Atque pedem premere incipiat manus arida pinguem. Venuſtius erit, ſi longius transferatur ad viaticum parandum ſenectuti, aut ſimilia.

Pedem ubi ponat, non habet. Tullius.

In hominem inſigniter tenuem atque inopem.

Cinclus. Κίγκλοι.

Id eſt, Cincli. Ruſticano proverbio dicebantur præter modum pauperes. Cinclus enim avis quædam eſt imbecillis atque invalida.

Piſtillo nudior. Ὑπέρε γυμνότερ☉.

De vehementer tenui miſeroque.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Zenod. *Paupertas ſapientiam ſortita eſt.*

Πενία ἢ τὴν σοφίαν ἔλαχε.

Zenodotus citat ex Euripide. Ignava eſt opulen[illegible] verùm inopia multarum artium repertrix eſt. Perſ[illegible] Magiſter artis ingeniique largitor venter: Homin[illegible] experiri multa paupertas jubet.

Homer. *Pauper, ſed ingenioſus.*

In hominem tenui cultu, ſed egregio tamen corp[illegible] quadrabit illud Homeri ex Odyſſ. ζ.

Οἵην ἐκ ῥακέων ὁ γέρων ἐπιγουνίδα φαίνει.

Quos profert ſenior pannis è vilibus armos.

Lucianus torquet ad ſenem ingenio facundiaq; p[illegible] cellentem.

Fames Magiſtra.

Multa docet fames.

Πολλῶν ὁ λιμὸς γίγνεται διδάσκαλος.

Id eſt, Fames magiſtra eſt artium complurium. Ov[illegible] Ingenium mala ſæpè movent. Perſius: Ingeniique l[illegible] gitor Venter, negatas artifex ſequi voces.

Ovidius. *Hecale pauperior.*

Hecale paupertate nobilis eſt. Ovidius:

Cur nemo eſt Hecalem, nulla eſt, quæ ceperit Iru[illegible]
Nempe quod alter egens, altera pauper erat.

Ad incitas.

Plautus. Quoties urgeret extrema neceſſitas, his res dicebat ad incitas rediiſſe.

Plutarc. *Centro & ſpatio circumſcripta.*

Plutarchus: Quòd ſi facultates modicæ fuerint, [illegible] centro & ſpatio circumſcriptæ ad uſum. Sentit fort[illegible] nas tam anguſtas, ut niſi certa dimenſione diſpenſe[illegible] tur, non ſint ad neceſſarios uſus ſuffecturæ.

Nani.

Quadrabit in tenues & humilis fortunæ homunculo[illegible] ac quemadmodum Horatius, moduli bipedalis, qu[illegible] potentes ſumptu conantur æquare.

Horat. *Tunicati.*

Tenues & humiles nullo cultu inſignes, tunicati di[illegible]

cuntur

untur. Horat. Vilia vendentem tunicato ſcruta popello.

Canalicolæ.

Iomines exili re tenuique fortuna, dicti olim Canacolæ, quod circa canales fori conſiſterent.

Ne tempeſtas quidem nocere poſſit. Cicer.

ı homines inſigniter nudos & inopes. Qui enim poſſident aliquid rerum, aut habent in agris, aut in ma:his tempeſtas nocere poteſt. Cui vero nulla tempeas nocere poteſt, is nec in agris poſſidet quicquam, t agricolæ: nec in navibus, ut negotiatores.

Non habet cui indormiat.

icimus & hodie: Non habet & lectum, aut non haet ſtramentum, quibus indormiat.

Omnia præter animam.

)uum nihil non datum ſignificamus præter vitam, icimus omnia tradita præter animam. Simili figura nimam debere dicuntur, qui plus quàm omnia deent.

Zonam perdidit. Acron. in Horati.

roverbium caſtrenſe in ἀχρημάτους, id eſt, eos qui nil habent nummorum. Porphyrius tractum dicit à nilitum conſuetudine, qui quicquid habent, in zona ecum portant.

Animam debet. Τὴν ψυχὴν ὀφείλει. Terent.

)e eo, qui immodico ære alieno teneatur, ut plus uam omnes facultates debeat, ac denique ſeipſum lebeat. Terent. Quid ſi animam debet? Erat enim ıntiquitus lex, ut qui ſolvendo non eſſet, is nexus ıddiceretur creditori luiturus corpore, id eſt, opera, uando non haberet in ære.

Saguntina fames. Ariſtop.

Eſt Saguntum Hiſpaniarum oppidum juxta flumen Hiberum, ſocietate fœdereque conjunctum cum Romanis: Id longa Pœnorum obſidione fameque eo redactum eſt, ut cives extructo in foro igni, quicquid erat precioſarum rerum, in eum conjicerent, ac po-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

ſtremo ſeque ſuoſque liberos eodem præcipitarent e
venirent in hoſtium manus.

Ariſtop. *Fames Meliaca.* Λιμὸς Μηλιαῖος.

De fame extrema, deque rebus difficillimis. Eſt en
Melus oppidum Theſſaliæ, quod Nicias Atheni
ſium dux obſedit, expugnavitque, non tam machis
bellicis, quam fame. Meminit hiſtoriæ Thucydid

Famis campus. Λιμοῦ πεδίον.

In civitates dicitur ingenti fame preſſas. Eſt aut
locus quiſpiam hoc nomine.

Λιμοδωριεῖς.

Heſychius dicit ex autoritate Didymi, eos qui ju
Netam accolebant, ſic vocatos, quod ob terræ ſte
litatem frequenter cum fame rem habebant. Quad
bit igitur in eos, qui fame adacti aliquò demigran

Demetr. *Aquam bibens nihil boni parias.*

Ὕδωρ δὲ πίνων, χρηστὸν οὐδὲν ἂν τέκης.

Id eſt, Aquam bibens, probum & utile paries ni
Languet poetarum ingenium ni vino concaleſc
Horat.

Nulla placere diu, neque vivere carmina poſſu
Quæ ſcribuntur aquæ potoribus. Juvenalis:
Satur eſt quum dicit, Horatius: Ohe. Horatius
Fœcundi calices quem non fecere diſertum? It
Laudibus arguitur vini vinoſus Homerus. Et,
Ennius ipſe pater nunquam niſi potus ad arma
Proſiliit dicenda.

Ariſtoteles pſittacum loquaciorem fieri putat, ſi
num biberit.

Non eſt Dithyrambus, ſi bibat aquam.

Οὐκ ἔστι Διθύραμβος, ἂν ὕδωρ πίνῃ.

Id eſt, Haud Dithyrambus eſt, aquam ſi potitet. N
adeſt hilaritas cum deeſt vinum. Excitat enim
ni calor inveniendi vim, quæ torpet nonnunqu
in jejunis: movet phantaſias, addit impetus, ſ
miniſtrat fiduciam. Dithyrambi canebantur in h
norem Bacchi.

Qu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Quærendæ facultates, deinde virtus. Diogen.

Δίζεσθαι βιοτὴν, ἀρετὴν δ᾽ ὅταν ᾖ βίος.

Quærendus victus, virtus autem, ubi victus adfuerit. Horat. O cives, cives quærenda pecunia primum eſt, Virtus poſt nummos.

Pauſone mendicior. Παύσωνος πτωχότερος. Pauſon pictor quiſpiam fuit inſigni tenuitate, quemadmodum apud Juvenalem Codrus.

Sterilior Agrippo. Zenod.

Ἀκαρπότερος Ἀγρίππου. *Id eſt*, Sterilior Agrippo. Laconum adagium eſt, de iis qui ſunt extremæ paupertatis, neque quicquam facultatum poſſident. Quadrat & in ignavos, nulliuſque induſtriæ homines.

Trium dierum commeatum. Ariſtop.

Trium dierum commeatus, cum inſtare paupertas extrema ſignificatur. Translatio ducta à militum commeatu.

Qui eget, in turba verſetur. Homer.

Etiam hodiernis temporibus vulgo jactatur fabula de cœco mendico, qui jubebat miniſtro, ut eò ſe duceret, ubi maxima eſſet hominum procella, addens ſententiam populari joco celebrem. Ibi quæſtum eſſe, ubi ſit hominum frequentia.

Mendico ne parentes quidem amici ſunt.

Πτωχοῦ φίλοι οὐδ᾽ οἱ γεννήτορες.

Divitiæ conciliant amicos. Paupertas nec illos habet amicos, quos natura conjunxit.

Omnem facultatem indutus eſt.

Ἅπασαν τὴν οὐσίαν ἠμφίεσται.

Id eſt, Univerſam ſubſtantiam indutus eſt. De paupere, qui præter veſtitum nihil præterea rerum poſſidet. Hodie vulgato joco dicunt: Cum ſubſilio, facultates omnes meæ commoventur. Notum illud Biantis philoſophi dictum: Omnia mea mecum porto. Plautus. Hoc quod induta ſum, ſummæ opes.

Theagenis pecuniæ. Ariſtop.

Θεαγένους χρήματα, καὶ Αἰσχίνου.

Id eſt, Theagenis pecuniæ, quemadmodum Æſchin
jocus proverbialis in eos, qui pauperes cum ſunt, ta-
men divites haberi volunt. Hoc morbo notatus
uterque & Theagenes & Æſchines. Vnde cognom
his additum Σέλλοις, à Sello quopiam inepte ambit-
ſo. Finitimum ei: Phaniæ janua.

Cleomenes cubile ſuperat.

Ὁ Κλεομένης τῆς κοίτης ὑπερέχει.

De eo, qui magis abundaret rebus ſupervacan
quàm neceſſariis. Ductum apparet à quopiam, c-
pore, quam pro lectuli modo, majore.

Colu- *Certiſſima paupertas.*

Columella: Vetus proverbium eſt, paupertatem c
tiſſimam eſſe, cum alicujus indigeas, uti eo non po
quia ignoretur ubi projectum jaceat, quod deſi-
ratur.

Cicero. *Oſtiatim.*

Eleganter nec ſine proverbii ſpecie Cicero dixit. Oſ
tim, pro ſingulatim, ſive nominatim. Jucundius e
ſi transferatur ad res animi. ut ſi quis è ſingulis lib
aut capitibus autorum petat teſtimonia aut pro
tiones: dicitur oſtiatim petere.

PENSATIO BENEFICII, VEL OFFICII.

Plato. *Manus manum fricat.*

Monet adagium neminem ferme mortalium inven
qui velit in quempiam beneficium collocare, à q
non ſperet aliquid emolumenti viciſſim ad ſe redi-
rum, ſed officium invitari officio. Idem adagi
effertur & hoc pacto: χεὶρ χεῖρα νίπτει. *Id eſt*, Ma
manum lavat.

Suidas. *Botrus oppoſitus botro, matureſcit.*

Βότρυς πρὸς βότρυν πεπαίνεται.

Id eſt, Botrus juxta botrum matureſcit. Quando
cemus talem quenque evadere, cum qualibus h
bet conſuetudinem. Habet autem hoc aſſiduitas,
vicin

vicinis vitia faciat communia. Tranſlatum ab uvis quæ mutuò oppoſitæ maturitatem inter ſe viciſſim & dant & accipiunt.

Da mihi mutuum teſtimonium. Cicero.

Δάνεισόν μοι μαρτυρίαν.

Hoc eſt, Da mihi tuum teſtimonium, recepturus itidem meum. In eos rectè jaciendum, qui ſe mutua talione laudant.

Senes mutuum fricant.

Celebratur & Scipionis Æmiliani apophthegma: Jumenta quod manibus careant, alieno egere frictu. Quo ſignificatum eſt eos, qui res egregias gerere non poſſunt, egere præcone, quo famam ſibi comparent.

Pro Delo Calauriam.

Ἀντὶ Δήλου τὴν Καλαυρείαν.

Eſt in fabulis: Neptunum cum Latona permutationem feciſſe, ut illa Calauriam inſulam Neptuno concederet, poſſideret Delum, proque dato Tænaro reciperet Pythonem. Eſt autem Calauria exigua inſula, haud procul à Creta. Ea res in proverbium abiit, quoties officium officio penſatur.

Fricantem refrica. Τὸν ξύοντα ἀντιξύειν. Diogen.

Id eſt, Scalpentem viciſſim ſcalpe. Par eſt, de merente benè, bene mereri, & officium officio penſare.

Ferrum ferro acuitur. Prov. 7.

Ferrum ferro acuitur, & homo exacuit faciem amici ſui.

Eodem cubito. Αὐτῷ πήχει. Lucian.

Hoc eſt, Eadem regula, eadem menſura. Non inutile fuerit admonere, pleraſque metaphoras à menſuris ductas eſſe proverbiales, ut, Penſiculare rem, Penſitare factum: Rependere beneficium, Remetiri gratiam: Liberare negotium, Expendere cauſſam, Remunerare beneficium Æquilibrium officii, Retaliare convitium, atque id genus alia.

Eadem menſura. Matt. 7.

Chriſtus in Euangelio utitur, cum ait futurum, ut qua

menſura fuerimus aliis emenſi, eadem nobis rem
tietur.

Terent. *Par pari referre.* Ἶσον ἴσῳ ἐπιφέρειν.

Terentius uſurpat in Eunucho parœmiam, ſuperic
non admodum diſſimilem: Par pari referto.
Qua monemur, ut tales ſimus in alios, quales in n
illos experimur. Idem in Prologo Phorm. Quod
ipſo allatum eſt; ſibi id eſſe relatum putet.

Paria facere.

Paria facere, idem eſt, quod penſare ex æquo.

Plautus. *Hoſtimentum eſt opera pro pecunia.*

Hoc adagium admonet nihil gratuitum eſſe debe
ſed officium beneficio penſandum. Hoſtimentum a
tem, autore Feſto Pompejo, beneficii penſatio eſt
priſco verbo hoſtire & adhoſtire, quod eſt paria refe
re: Ab eodem hoſtem dici putat Nonius, quod ex a
qua cauſſa pugnam ſuſcipiat: Sic Lena apud Plautu
in Aſinaria adoleſcenti reſpondet ſua exprobranti b
neficia: Hoſtimentum eſt opera pro pecunia, hoc e
neuter habet quod imputet alteri, Tu mulierem am
bas, miſſa eſt: Ego pecuniam, dediſti.

Suidas. *Pro bonis glomi.* Ἀντ' ἀγαθῶν ἀγαθίδες.

Id eſt, Pro bonis glomi. Dici conſuevit, ubi quis be
neficium quod in alium contuliſſet, cumulatè, cum
que fœnore reciperet. Agathides enim Græcis glom
dicuntur, verùm alluſionis decus in voce Græca e
quod in ſermone Latino reddi non poteſt.

Cicero. *Vt ſementem feceris, ita & metes.*

Reportabis præmium tuis factis dignum. Perquan
feſtivum eſt, quod de Diogene refert Laërtius: Supe
cœnam quidam illi objiciebant oſſa velut cani, quo
Cynicus eſſet. eam contumeliam ſic ille penſavit. Ac
ceſſit propius, & juxta illos ſtans mingebat, viciſſim
illis canem agens. Sed propiùs huc pertinet, quo
idem refert in Zenone, qui ſervum in furto deprehen
ſum cædebat. Servus interim clamabat, in fatis fuiſſ
ut furaretur. At Zenon, illud etiam, ut cæderis. Ser
vus quoniam audierat herum diſputantem de neceſ

ſitate

tate fatorum, eam prætexuit ſuo commiſſo. Sed ſcitè
etorſit philoſophus.

Benefactis penſare delicta. Cicero.

Ἄλλοις ἐν ἐσθλοῖς τὸ δ' ἀποθεῦνται ψόγον.

lliis benè factis hocce depellunt probrum.

PERFICIENDI SIVE ABSOLVENDI.

Nodum ſolvere. Κάθαμμα λύειν. Idem.

Dicebatur, qui negotium alioqui impeditum facilè
onficeret.

Tenedia bipennis. Τενέδιος πέλεκυς.

d eſt, Tenedia ſecuris, Conveniet aut in eos, qui ni-
nium ſeverè judicant ac puniunt, aut qui celeriter ex-
pediunt controverſias, & litium ambiguitates. Inde
ranſlatum, quod olim rex Tenedi ſecurim geſtans li-
es audire conſuevit: cauſſaque judicata, protinus
eum qui feciſſet injuriam, ſecuri percutere. Aut quòd
Tenedius quidam rex legem tulit in adulteros, ut u-
triuſque corpus ſecuri concideretur, ejuſque legis
exemplum etiam in filium edit.

Colophonem addidit. Τὸν κολοφῶνα ἐπέθηκεν. Diogen.

Dici conſuevit, cum ſumma manus rei cuipiam im-
ponitur, aut cum accedit id, ſine quo negotium con-
fici non poteſt. Strabo ſcribit Colophonios olim cum
navalibus copiis abundaſſe, tum equeſtribus adeò
præcelluiſſe, ut ubicunque gentium bellum gereretur,
quod confici non poſſet, Colophoniorum equitum
auxilio profligaretur.

Colophonium ſuffragium. Plato.

Κολοφωνία ψῆφος.

Cum Colophonii duodecim civitatibus imperarent,
quarum una Smyrna, in publicis conſiliis, ſi quando
Smyrnenſium æquales fuiſſent calculi, pars ea vince-
bat, cui ſubſcripſiſſent Colophonii illi: quorum opera
vicerant in prælio. Itaque proverbium quadrabit,
quum ſignificabimus judicium, aut ſuffragium alicu-
jus plurimum in re quapiam valere.

Sum-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Cicero. *Summum faſtigium imponere.*

Pro eo quod eſt, Rem omnibus ſuis partibus abſol- re. Exempla reperies apud Ciceronem. Tranſlatum ab ædificatoribus, qui perfecto demum ædificio, fa- gium aliquod ſolent imponere.

Circulum abſolvere. Τὸν κύκλον ἀποτελεῖν. Eſt rem omnibus numeris, omnibus partibus per- ctam reddere.

Seneca. *Summam manum addere.*

Mirum ni metaphora ab artificibus tranſlata, qui p- mùm rude quoddam operis ſimulachrum effingu-, atque hanc primam appellant manum, deinde fo- mant expreſſius, poſtremò ſumma cura expoliunt, - que hanc ſupremam ſeu ſummam manum voca. Eadem figura dicimus: Nihil deeſſe, præter extrema manum.

Cicero. *Supremum fabulæ actum addere.*

Pro eo quod eſt: Extremum finem imponere. M.T- lius ad Quintum fratrem: Illud te ad extremum oro & hortor, ut tanquam Poetæ boni & actores i- duſtrii ſolent, ſic tu in extrema parte & concluſio- muneris ac negotii tui diligentiſſimus ſis.

Horat. *Ad umbilicum ducere.*

Pro eo quod eſt, Librum finire atque abſolvere. Su- enim umblici ornamenta quædam oſſea aut lign- corneave, umbilici noſtri formam imitantia, quæ v- luminibus jam abſolutis addebantur, atque hinc pr- verbialem figuram eſſe natam, putant. Ad umbilicu- pervenit, id eſt, ad finem.

Ad coronidem uſque. Μέχρι τῆς κορωνίδος. *Id eſt*, Uſque ad coronidem. Cum extremum fine- rei cujuſpiam ſignificamus. A navibus tranſlatum quibus aliquid noſtri ſpeciem gerens ſolet addi. Ju- cundius erit, quoties transfertur ad animum, veluti quis ſtudiorum coronidem dicat: aut moneat, ut egre- giis cœptis auream addat coronidem. Aut vitæ lau- dabiliter actæ jubeat auream imponi coronidem, ho- eſt, mortem piam.

Ser

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Servatori tertium. Τὸ τρίτον τῷ σωτῆρι.

l eſt, Tertium ſervatori. Pindari interpres oſtendit ıtiquitùs fuiſſe morem, ut in conviviis primus calix iſceretur Jovi Olympio, ſecundus heroibus, tertius ›vi ſervatori. Addit autem hunc calicem Σωτῆρος ›pellatum, quod hucuſque potatio citra ebrietatem ıimique noxam conſiſteret. Juxta illud apud Apuıjum Aſclepiadis dictum, exiſtimantis primum crarem pertinere ad ſitim, ſecundum ad voluptatem, rtium ad ebrietatem, quartum ad inſaniam.

›omum quum facis, ne relinquas impolitam. Heſiod.

nſus eſt: Vnicuique negotio, quod ſemel inſtitueriıs finem idoneum imponendum, ut nihil omnino ſideretur. Veluti ſi quis adhortetur aliquem ne litarum ſtudium deſerat, ſed laudabiliter inſtitutis mmam manum imponat, ne vulgo ludibrio ſit.

Omnia octo. Ἅπαντα ὀκτώ. Iul. Poll.

um nihil deeſſe ſignificamus, aut quum multa inter ſimilia videntur.

Si meus ille ſtylus fuiſſet. Cicero.

ro eo quod eſt, Si hoc negotii meo arbitrio, meoque tificio commiſſum fuiſſet. Tranſlata metaphora à bularum autoribus, quorum ſtylo & calamo fabula ›ta conficitur. Porrò ſtylus eſt cuſpis illa graphiaria ıa ſcribimus in tabulis ceratis.

Ad Herculis columnas. Strabo.

Ἡράκλειαι στῆλαι.

c n. vulgò dici ſolet, τὰ πέρα Γαδείρων οὐ περατά. *l eſt*, Quæ ultra Gades, inacceſſa. Quo ſignificant ultra columnas Herculis non eſſe quo progrediare. Coımnas has Hercules ibi fixiſſe dicitur, cum boves veigaret Geryonis, tanquam illic eſſet ſuprema orbis ıeta.

Ad phaſim uſque navigavit.

Εἰς Φᾶσιν ἔνθα ναυσὶν ἔσχατος δρόμος.

deſt, Ad phaſim, ubi ſupremus curſus navibus. Phas Euxini ſinus & extrema navigationis meta.

Sum-

Sumptum videtur ab Jaſonis fabula. Neque diffi-
le fuerit ſchema, ſi quis ad Herculis uſque colum-
dicatur navigaviſſe aut uſque ad Britannos, quos
tores extra mundi terminos ponunt, quod Oceano-
parentur.

Omni devorato bove in cauda defecit.

Πάντα ἐκφαγὼν τ̀ βοῦν, εἰς τὴν οὐρὰν ἀ-
κάμων.

Hoc eſt, Reliquo negotio peracto, in extremo fine
laſſatus eſt.

Bellicum canere, Receptui canere.

Bellicum canere, pro eo, quod eſt animare atque
hortari. Receptui canere, pro finire. Signa can-
apud Martialem, id eſt, jam congrediamur. Et ap-
Plaut. Collatis ſignis depugnare. Apud eundem, V-
ſis gladiis depugnare. Quin hoc ipſum collatis ſig-
haud dubiè proverbii ſpeciem habet, cum ſignif-
mus ſeriam & exactam de re diſceptationem. Juve-
Hæc tuba rixæ, id eſt, hoc belli initium.

Jul. Pol. *Hic telam texuit, ille deduxit.*

Hoc eſt, Alter orſus eſt, alter perfecit.

Hermip. *Filium neviſti, & acu opus eſt.*

Γράμμα ἐπέκλωσας, προσδεῖ καὶ ῥαφίδος.

Id eſt, Filum ductum eſt, opus eſt & acu. Cum ſign-
camus non ſatis eſſè cœpiſſè, niſi pari induſtria pe-
cias. Didiciſti artem, ſupereſt exercitatio. Didic-
grammaticam, reſtat dialectica. Didiciſti ſacras l-
ras, reſtat bona vita.

Lucili. *Summum ſuere centonem.*

Ad hanc formam pertinet, quod apud Nonium
Lucilius: Sarcinatoris eſſè ſummum ſuere centon-
optimè.

Plutarc. *Lunæ radiis non matureſcit botrus.*

Conveniet in eos, qui conantur quod ob defectum
rium non queunt perficere.

Nihil poteſt nec addi, nec adimi.

De perfectis operibus ita vulgò dici ſolitum.

Qu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Quadratus homo. Ariſtot.

ui caret omni vitio , & quæ ſunt virtutis contem-
tur, ac fortunæ caſus optimè fert, ac prorſus omni
parte moderatè, is verè bonus eſt & quadrangulus.

Rudem accipere. Rude donare. Horat.

dem accipere, pro dimitti à munere. Rude donare,
dimittere. Inde ducta metaphora, quod antiqui-
gladiatores , quibus permiſſum erat à gladiatorio
nere ceſſare, rude donati dicebantur. Proinde qui-
nque à munere quovis in otium reſtituuntur , vel
ætatem , vel ob imbecillitatem , rudem accepiſſe
entur.

Finem vitæ ſpecta. Solon.

lon Crœſo reſpondit , nemini competere nomen
ati, niſi qui feliciter vitæ curſum peregiſſet. Quod
erens Juvenal. Quem vox, inquit, facunda Solonis
ſpicere extremæ juſſit ſpatia ultima vitæ. Ovidius
Transformationibus ſic extulit: Sed ſcilicet ultima
nper, Expectanda dies homini eſt, dicique beatus
nte obitum nemo ſupremaque funera debet. Quin
dieque paſſim omnibus eſt in ore: Ab exitu rem ſpe-
andam eſſe.

Haud perficiet.

ui dicet negotium haudquaquam perfectum iri, ver-
s Homeri id dicat licebit:

Τελέῃ δ' ὁδὸν ὅποτε ταύτην. *Id eſt,*
Verùm hancce viam haud perfecerit unquam.

Capere provinciam.
Tradere provinciam. Terent.

radere provinciam, figura proverbiali dicuntur, qui
egotium aliquod curandum committunt. Capiunt
ſcipiuntve provinciam , qui rei curandæ onus in ſe
ecipiunt, Metaphora ſumpta à conſuetudine Roma-
orum, apud quos qui magiſtratum gerebant , pro-
incias alias alii ſortiebantur. Terent. O Geta , pro-
inciam ſuſcepiſti duram. Plautus: Abi directus in
uam provinciam.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Lucretius.

Curſu lampada trado.

Curſu lampada tradere, eſt partes ſuas quaſi ſucce[...] ne, in alium atque alium transferre. Eodem pera[...] illud Perſianum : Qui prior es, quur me in dec[...] lampada poſcis? Terent. tradunt operas mutua & aliis alii viciſſim ſuppetias ferunt.

Tullius.

Sarta tecta.

Pro conſummatis, probeque curatis, & in quibu[...] hil ſit omiſſum, ex ſolennibus verbis Jureconſulto[...] abiit in proverbium, Plautus in Trinum. Ne tibi æ[...] tudinem pater parerem, parſi ſedulò, Sarta tecta[...] præcepta uſque habui mea modeſtia.

PERFIDIA.

Plautus.

Verbis conceptis pejerare.

Olim juraturo ſolennibus verbis præibatur, quò [...] jurandum eſſet firmius. Interdum jurans teneba[...] ram, quo major eſſet jurisjurandi religio. Itaque [...] ctiſſimum jusjurandum ſignificantes, dicebant : n[...] aram tenens juraveris, credam tibi.

Θρᾴττειν.

Θρᾴττειν ſignificat decipere, & Thraciis dolis tra[...] re. Sunt enim θρᾷτται ancillæ Thraciæ.

Idem.

Superavit dolum Trojanum.

Plautus in Pſeud. Superavit dolum Trojanum, at[...] vicit Pſeudolus. Sentit autem de equo Trojano è [...] bibus contexto. Quemadmodum autem Græci [...] ſubornatum Sinonem impoſuere Trojanis ; ita Pſ[...] dolus per Harpagem impoſuit Lenoni.

Auſoni.

Græca fide. Ἑλληνικῇ πίστει.

Pro certa fide per ironiam Auſonius : Mutuatur [...] Græcam fidem: Euripides: πιστὸν ἑλλὰς οἶδεν οὐδέν. *Id*[...] Græcia nequaquam novit fidem.

Gregor.

Punica fides.

Pœnorum perfidia in proverbium abiit, quòd ea ge[...] peculiariter perfidiæ vanitatiſque notata ſit.

Ali

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Altera ſcabit, altera ferit.

egorius Theologus: ὥσπερ εἴτις ἑνὸς ἀνδρός, τῇ μὲν ν χειρῶν καταψήχοι τὴν κεφαλὴν, τῇ δέ παίοι τὴν ρειάν. *Id eſt*, Perinde quaſi quis ejuſdem viri altera anu ſcabat caput, altera malam feriat.

Ex eodem ore calidum & frigidum efflare. Æſop.

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρὸν ἐξάγειν.

lingues & qui eundem modò laudant, modò vitu- rant, ex eodem ore calidum & frigidum ſpirare di- ntur. Huic confine eſt illud Jacobi Apoſtoli: Ex dem ore emanat dulce & amarum.

Magadari.

αγαδίζειν ſive Μαγαδεύειν, dicebantur olim qui bi- ngues eſſent: eodem ore laudantes ac vituperantes, dicè & obſcœne loquentes: ductum à magadide, od organum eſſe δίφωνον conſtat, ſimul emittens minam vocem, gravem & acutam, harmonia quæ citur διὰ πασῶν.

Altera manu fert aquam, altera ignem. Plutarc.

Τῇ μὲν ὕδωρ φορεῖ, τῇ δὲ ἑτέρῃ τὸ πῦρ.

n eum torqueas licebit, qui quum coram ſit blandus, ccultè noceat. Aut in bilinguem, & nunc laudan- m, nunc vituperantem: Loquitur Plutarchus de uliere diverſis & contrariis inſtructa.

Altera manu fert lapidem, altera panem oſtentat. Plautus.

Qui coràm blandiuntur, clàm obtrectantes, palàm micos agunt, clanculum nocent. Aut qui hic pro- int, illic lædunt, falſam beneficii ſpem oſtentant, ut acti occaſionem funditùs perdant, ii dicuntur alte- a manu portare lapidem, altera panem oſtentare. Tranſlatum ab iis, qui canes oſtentato pane pelli- iunt; deinde accedentibus ſaxum illidunt.

PER-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

PERPLEXUS.

Diogen. *Ventus neque manere ſinit, neque navigar*

Ἄνεμος οὔτε μένειν ἐᾷ, οὔτε πλεῖν.

Vſus erit, ubi quis in eas rerum anguſtias inciderit nec relinquere negotium ſit integrum, nec abſolveli ſit facultas. Metaphora ſumpta à ventis.

Terent. *Auribus lupum teneo.*

Donatus Græcam parœmiam Græcis adſcribit v- bis: Τῶν ὤτων ἔχω τὸν λύκον, οὔτ' ἔχειν, οὔτ' ἀφεῖναι δύ- ναμαι. *Id eſt*, Auribus lupum teneo, neque retinere, que amittere poſſum. Ajunt lupum non poſſe ter auribus. Dicitur in eos, qui hujuſmodi negotio volvuntur, quod neque relinquere ſit integrum, que tolerari poſſit.

Hæret in vado.

Ambroſius in Lucam: In abruptum, inquit, diſpu- tionis venimus, hæremus in vado. Metaphora à vigio ducta, quod vado illiſum fruſtra circumagit Tullius: Venit ad extremum, hæret in ſalebra. Su autem ſalebræ fluminum aut viarum obſtacula, à tu dictæ.

Archela. *Gangamon.*

Julius Pollux lib. 10. citat Æſchylum, qui negoti involutum & explicatu difficile γαγγαμῶνα dixe quemadmodum dicimus naſſam. Docet item ge eſſe retis involutis flexibus ſinuoſum ac perplexu quod à Græcis dicatur γαγγαμὼν à γῶ quod eſt, cap

Cicero. *In aqua hæret.*

Qui fluctuat, neque in ſolido conſiſtit. Tranſlatum oratorum clepſydra, ut eum in aqua hærere dicam qui ſe, diſtillata jam aqua, tamen è cauſa non pot expedire.

Terent. *Nunc meæ in arctum coguntur copiæ.*

Terent. in anguſtum oppidò nunc meæ coguntur c piæ. Metaphora ſumpta ab exercitu, qui undique o ſidetur ab hoſtibus, ut difficile ſit effugere,

In puteo conſtrictus. Plato.

Ἐν φρέατι συγχύμενος.

drabit in eos, qui in anguſtias eas redacti ſunt, ut care ſeſe nullo modo poſſint. Idem : In puteo cane pugnare, & Cantherium in foſſa.

Perplexus. Homer.

n maximis verſatur periculis, nec ullum affulget dium, uſurpabit illud Homeri : ex Odyſſ. ξ.

ὐδέ τις ἄλλη
ὐνετο γαιάων, ἀλλ' οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα.

, Nec ulla apparuit ultra.
s, ſed nobis cœlum undique, & undique pontus.

Perplexus, animique conſternati.

m , qui periculoſo negotio conſternatur animo, ationem invenit, qua explicet ſeſe, quadrabit il- domeri ex Iliad. θ.

ἔστρεφ δ' ἐκ χειρῶν φύγον ἡνία σιγαλόεντα. Ambroſ.

, Fugere è manibus mirandæ Neſtori habenæ.

Ne Execeſtides quidem viam invenerit.

οὐδ' Ἐξηκεστίδης ἂν εὕροι τὴν εὐθεῖαν ὁδόν.

, Ne Execeſtides quidem rectam viam invenerit. negotio perplexo atque inexplicabili. Execeſtides em vulgo malè audiit, quod immodicus eſſet in grinationibus, ut omnes vias quam maximè co- as haberet.

Labyrinthus. Λαβύρινθος.

rinthum olim vocabant orationem, aut rem piam vehementer impeditam & inextricabi- Veluti ſi quis philoſophiæ ſtudium, Labyrin- n vocet. Sumptum à Labyrintho Dædali. Huic diſſimilis erat Mæander. Id erat picturæ genus m ab exemplo Labyrinthorum. Prudentius in nine : Cultor Dei, O tortuoſe ſerpens, Qui mille Mæandros.

De gradu dejicere. Plautus.

eo quod eſt, animo conſternari, ac velut à ſta- entis dimoveri. In gradum reponere, quaſi in pri-

priſtinum locum reſtituere. Ad eandem formam p tinent: movere loco, deturbare gradu, reſtituere locum.

De poſſeſſione dejicere.

Ex ſermone Juriſconſultorum in vulgi ſermon abiit, pro eo quod eſt famam cuipiam eripere, qu jam omnium conſenſu obtinuerit, aut adimere qu piam, quod ſuo quaſi jure tenere videatur. Nam ſ ſemper favet poſſidenti.

Plautus. *Peribis ſi non feceris.*

Vbi quis in eum redactus eſt locum, ut nec aggr rem poſſit citra magnum incommodum, neque tu omittere: Si faxo, vapulabo.

Cicero. *Nec currimus, nec remigamus.*

Aptè torquebitur in illos, qui fruſtra conantes, ni proficiunt, videlicet adverſante fortuna.

Nec caput, nec pedes.

Negotium ita perturbatum, ut neſcias quo pacto expedias vel amittas, veteres dicebant, nec cap habere, nec pedes.

PERSPICACITAS.

Plato. *Lynceo perſpicacior.*

Sunt qui tradunt Lynceum primum reperiſſe fodin metallorum, æris, argenti, & auri. Et vulgò natam f bulam, quod ea quoque videret, quæ ſub terra forer Ariſtophanes in Pluto: Βλέπειν τ᾽ ἀποδείξω σ᾽ ὀξύτ ερον τοῦ λυγκέως. *Id eſt*, Faxo ut videas, vel Lynceo ip acutius. Cicero: Quis eſt tam Lynceus, qui in tant tenebris nihil offendat, nuſquam incurrat?

Serpentis oculus. Ὄφιος ὄμμα.

De his dici conſuevit, qui acribus & intentis intuere tur oculis. Ab animante ſumpta metaphora. Horat.

Cur in amicorum vitiis tam cernis acutum,
Quàm aut aquila, aut ſerpens Epidaurus?

Iulian. Ἐν πλάτει.

Ἐν πλάτει dictum accipiendum, interpretantur Græc

cun

m paululum ultra præſcriptum ſignificant eſſe condendum, præſertim in his, quæ ſunt humanitatis. luti ſi quis pollicitus ſolutionem ad diem Auguſti cimum, reddat poſtridie. Julianus pandectarum .46. Titul. De ſolution. & lib. cap. Ratum autem minus habere debet, mox cum primum certior ctus eſt, ſed hoc ἐν πλάτει, & cum quodam ſpatio mporis accipi debet.

Odorari.

anſlationes quæ ducuntur à corporis ſenſibus, omnes ferè proverbiales ſunt: Veluti odorari pro reſcere: Olfacere, pro deprehendere: Subolere, pro ſpectum eſſe. Obolere pro moleſtum eſſe, aut eſſe ſuſpitione. Huc pertinent & illa: Olet mendaum, Redolet atticiſmum, Olet lucernam. Cicero ad ticum: Hominem deguſtes. Idem ad eundem: Et tinus ille tuus Atticiſmus ex intervallo reguſtanis. Et palato ſatisfacere dicitur, quod animo placet. evorare tædium. Abſorbere moleſtiam. Affinia ſunt a: Sapiunt arrogantiam, Reſipiunt juvenile quidam. Concoquere item pro vincere moleſtiam. Nauare, cum tædio audire. Evomere, dicere quod dor non ſinebat reticere. Et expuere miſeriam ex anio. Conſputare, pro laceſſere maledictis. Deſpuere, o contemnere. Stomachari, pro indignari. Oculis rre, pro vehementer amare curæque habere. In ocuis eſſe, Obverſari oculis, id eſt, recordari, & in meoria cogitationeque eſſe. Reſpicere, curam agere, & tionem habere. Proſpicere, in poſterum conſulere. eſpicere, faſtidire. Suſpicere, mirari. Connivere, ro data opera diſſimulare. Cæcutire, hallucinari, ro falli judicio.

PERSPICUITAS.

Vel cæco appareat. Plutarc.

e vehementer perſpicuo. Euſeb. adverſus Hieroclen.
Ἀλλὰ γὰρ καὶ τυφλῷ φασὶ δῆλον. *Id eſt,* Plato.
Quin etiam vel cæco perſpicuum ajunt eſſe.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Horat. *Et puero perſpicuum eſt.* Καὶ παιδὶ δῆλον.

De re ſupra modum perſpicua confeſſaque.

Notum lippis ac tonſoribus.

Quæ jam in ora vulgi abierunt, omnibus tonſorib ac lippis nota dicuntur, propterea quod olim in to ſtrinarum conceſſibus omnes rumores narrari conſu verunt. Horatius: Opinor omnibus & lippis notu & tonſoribus eſſe. Nam lippi in tonſorum officin deſident, expetentes remedium oculorum.

Tanquam in ſpeculo, Tanquam in tabula.

Καθάπερ ἐν κατόπτρῳ, καὶ ὥσπερ ἐν γραφῇ.

De re vehementer evidente, perſpicuaque. Terentiu Denique inſpicere tanquam in ſpeculum vitas mnium jubeo.

Suidas. *Rudius ac plenius.*

Suidas admonet ſubeſſe proverbium, quod hunc modum feratur: σαφέστερόν μοι κ᾽ ἀμαθέστερον φράσ *Id eſt*, Apertius mihi loquere, atque indoctius. Sun ptum à quibuſdam ænigmatum involucris.

Lucian. *Electro lucidior.* Ἠλέκτρου διαφεγγέστερος.

Id eſt, Electro pellucentior. De re magnoperè dilu cida.

Plutarc. *Veluti è ſpeculo.* Ὡς ἀπὸ σκοπιᾶς.

Dum quis rem velut oculis ſubjectam, totam undiqu contemplatur.

Cicero *Archimedes non poſſet melius deſcribere.*

Archimedes Syracuſanus Geometra fuit celeberr mus, nuſquam non intentus figuris geometricis, ade ut pingens ſit interfectus. Ex qua proverbii ſpecie d xit Cicero pro Aulo Cluent. Non Archimedes potu melius deſcribere. Solent enim Geometræ Mathema ticas figuras in pulvere depingere.

Mens videt, mens audit.

Νοῦς ὁρᾷ, καὶ νοῦς ἀκούει.

Id eſt, Mens videt. Mens audit. Locus erit adagio, ul jubemus quempiam attentum eſſe, quemadmodum dicimus: Hic eſto, & iſthic ſum.

Can

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Candidus ſermo. Λευκὸς λόγος.

ræcis dicitur oratio dilucida perſpicuaque à colore, ıi inter cæteros plurimum habet lucis. Vnde λευκό-ρον εἴπειν, dicuntur, qui clarius efferunt quod ſen-ınt, hoc eſt, Σαφέστερον; & λευκὴ φωνὴ vox dicitur, ıæ facile penetrat aures auditorum.

PERTINACIA.

Oſtrei in morem hæret.

Ὥσπερ λεπὰς προσίσχεται. — Ariſtop.

eſt, Oſtrei ſive conchylii in morem adhæret. Ariſto-ıanes dixit in anum, quæ ægrè à juvene divellebatur.

Ὡς ἐντόνως, ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τὸ γρᾴδιον
Ὥσπερ λεπὰς τῷ μειρακίῳ προσίσχεται. *Id eſt*,
O Jupiter, quàm fortiter conchæ modo
Iſthæc anicula adhæret adoleſcentulo.

t concharum genus quod capillamentis quibuſdam ter ſe cohæret, quò tutius ſit adverſus undarum otus.

Alios Tragœdos provocat.

Τοὺς ἑτέρους τραγῳδοὺς ἀγωνιεῖται. — Lycurg. Sophiſta.

eſt, Adverſus reliquos Tragœdos ſeſe parat. Didy-us oſtendit dici ſolitum in eos, qui ſeſe componunt, ſtruuntque adverſus partem adverſam: Tranſlatum detur è certaminibus Baccho ſacris, in quibus Tra-ædorum fervebat concertatio. Huc referas licet pau-inferius adductum. Auriculam mordicus.

Mordicus tenere. — Cicero.

t ſumma pertinacia tueri, quod Græci vocant ὀδάξ. ı eundem ſenſum dixit Seneca: Vtraque manu.

Toto corpore. Omnibus unguiculis. — Idem.

feris ſumpta metaphora, quæ dentibus, unguibus, otoque corpore retinere ſolent, quod nolint extor-ıeri.

Gladiatorio animo. — Terent.

erent. in Phormi. Hem! gladiatorio animo ad me dfectant viam. Quo ſignificatur ita tendi ad nocen-um alteri, ut id cum proprio etiam periculo ten-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

tetur, animo pertinaci paratoque vel perdere vel p
rire.

Cicero. *Niſi crura fracta fuerint.*

Marcus Tull. docet proverbio fuiſſe jactatum in
Plancum eum perire non poſſe, niſi crura ei frac
fuiſſent. Is incenderat curiam, ob quod facinus cu
eſſet ejectus in exilium, tamen poſt armatus auſus
redire in urbem.

PHILAUTIA.

Non videmus manticæ quod in tergo eſt.

Id eſt, Non videmus noſtra ipſorum vitia, cum alie
curioſis oculis perſpiciamus. Finxit Æſopus ſingul
mortales binas habere manticas, hoc eſt peras? Alt
ram ante pectus, alteram à ſcapulis, tergoque prope
dentem. Sed in priorem, inquit, aliena vitia imm
timus, in poſteriorem noſtra.

Auguſtinus. *Quod volumus, ſanctum eſt.*

D. Auguſtinus lib. Contra Creſconium Grammaticu
IV. Non jam, ut vetus proverbium fertur, quod vol
mus ſanctum eſt, ſed etiam quando volumus,
quamdiu volumus. Genus hoc hominum hodie r
gnat in mundo, qui pietatem non exigunt ad Chri
regulam, ſed ad ſuos affectus, & quicquid vehement
amant, hoc videri volunt etiam ſanctum.

Papæ Myxus. Βαβαὶ Μύξος.

In glorioſos & jactabundos dici conſuevit. Nam B
βαὶ ſtuporis & admirationis ſignificationem hab
Myxus autem ſacerdos quiſpiam fuit Dianæ glori
ſus & magniloquus.

Didym. *Amicos tragœdos æmulatur.*

Τοὺς ἑταίρους τραγῳδοὺς ἀγωνεῖται.

Sumptum ab Hiſtrionibus Tragœdiarum, qui cu
ſint leviſſimi nebulones, tamen ubi Deum aut rege
agunt in fabula, tum cultu, voce, geſtuque majeſtate
quandam imitantur. Dici ſolitum de his, qui ſeſe a
commodarent, & morum ſeveritatem ſumerent ad
mulationem aliorum.

Trag

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Tragicè loqui. Τραγικώτερον λαλεῖν. Plutarc.

verbis uti magnificentioribus. Eſt enim Tragico-
m character ſublimis, amatque Tragœdia ampullas
ſeſquipedalia verba.

Turpis jactantia. Homer.

on eſt generoſi animi jactare ſeſe de iis, quæ fortiter
t feliciter fecit. Super hoc ita Menelaus apud Ho-
erum Iliad. ρ.

Οὐ μὲν καλὸν ὑπέρβιον εὐχετάασθαι. *Id eſt,*
Haud ſanè pulchrum ſeſe jactare ſuperbe.

Ne magna loquaris. Μὴ μεγάλα λέγε. Diogen.

dmonet temperandum eſſe à magniloquentia. Ho-
tius:

Projicit ampullas, & ſeſquipedalia verba,
Et ſpirat tragicum ſatis & feliciter audet.

Argenti fontes. Ἀργύρου κρήνας λαλοῦσιν.

eſt, Argenti fontes loquuntur. In eos, qui ſtolidè
idem atque indoctè, ſed arroganter tamen & con-
denter loquerentur, opibus videlicet ſuis freti.
imus:

Fortuna quem nimium fovet, ſtultum facit.

ntipha.

Opes enim nos, ſicuti medicus malus,
Vbi cœperint, reddent videntes illicò cœcos.

Quadrabit in eos quoque quorum oratio propter o-
um fiduciam plus ſatis libera atque audax videbitur.
Nam quemadmodum paupertas timiditatem adfert,
ta opulentia παῤῥησίαν, *Id eſt,* loquendi confidentiam
dducere ſolet.

Fœnum habet in cornu. Horat.

n homines feroces ac maledicos dicitur: Fœnum ha-
bet in cornu. Horat. in Sermon. Fœnum habet in
cornu, longè fuge. Inde tranſlatum, ut Acroni placet,
quod antiquitus bobus cornupetis fœnum pro ſigno
in cornu appenderetur, quo ſibi caverent, qui forte
occurriſſent.

Colophonica ferocia. Κολοφώνεια ὕβρις. Diogen.

In inſolentes, qui ferociter d cipiunt & affligunt hu-

milioris fortunæ homines. Aut in eos, quibus ſira fe-
rocitas exitium attulit. Sumptum ab arrogantia, ſu-
perbiaque ejus gentis.

Martial. *Oleum in auricula ferre.*

Eſt apud Martialem: Poëta taxare videtur hominen
rigida ſupinaque aure:

> Narratur quidam bellè dixiſſe Marulle,
> Qui te ferre oleum dixit in auricula.

Neque negarim poſſe referri ad aſſentatores, qui vel
ut oleum in aurem inſtillant, dum jucunda loquuntu
magis, quàm ſalutaria.

Oleum vendere.

Huc pertinebit & illud Euangelicum, de venditori-
bus olei.

Homer. *Fortuna reddit inſolentes.*

In eum, qui poſteaquàm fortuna ſecundior affulſit
animos item effert, & paulò confidentius gerit ſeſe
quadrabit illud Homeri:

> Lætatus ventis pandebat vela ſecundis.

Ab Eteobuthis ducit genus.

Ἐξ Ἐτεοβουθῶν ἕλκειν τὸ γένος.

Dici ſolitum de iis, qui majoribus illuſtribus, & anti-
qua nobilitate ſunt oriundi, videlicet à Butho quo-
piam, qui ſacerdotes inſtituit Athenis. Et ab huju
poſteris poſtea ſummi magiſtratus creabantur. Venu-
ſtius erit, ſi per ironiam ſumatur in hominem obſcu-
rum, aut nobilitatis & imaginis oſtentatorem.

Ne intra veſtibulum quidem.

Οὐδ᾽ ἐντὸς ἱεροῦ.

In tumidos, feroces & inſolentes dici ſolitum, qu
procul omnes à ſe admovent.

Plutarc. *Aut minus animi, aut plus potentiæ.*

Ἢ φρονεῖν ἔλασσον, ἢ δύνασθαι δεῖ μεῖζον.

Id eſt, oportet aut minus animoſum eſſè, aut plus poſſe.
Convenit in feroces, quorum arrogantiæ non ſuppe-
tant vires. Aut qui non timent irritare, quem vincere
non poſſunt. Plutarchus: Aut adde viribus, aut de-
trahe animo.

Men-

Mendax atraphaxis. Ariſtop.

Ψευδῶν πλέα ἀτραφάξις.

eſt, Referta mendaciis atraphaxis. De tumidis ac
atoſis. Atraphaxis holeris genus, quod celeriter in
um ſurgit, Latinis atriplex dicitur, betarum generi
inis.

Suum cuique pulchrum.

de, Alia aliis placent.

Suo quiſque ſtudio gaudet. Homer.

yi dicet aliis ſtudiis alios teneri, & unumquemque
o victitare quæſtu, proferet illud Homeri:

Οὐ γὰρ φαιήκεσσι μέλει βιὸς ἠδὲ φαρέτρη,
Ἀλλ' ἱστοὶ καὶ ἐρετμὰ νεῶν, καὶ νῆες ἐίσαι. *Id eſt,*
Nam Phæacibus haud cordi jacula atque pharetra,
Sed remi, tabuliſque ratis compactilis æquis.

oratius: Tractant fabrilia fabri.

Feſtucam ex oculo alterius dejicere. Matth.

Iatthæus: Quid autem vides feſtucam in oculo fra-
is tui, trabem verò quæ in oculo tuo eſt, non intel-
gis? Hor. Qui ne tuberibus propriis offendat ami-
um, Poſtulat, ignoſcat verrucis illius æquum eſt. Tu-
era, majora vitia dixit; verrucas minora, quæ alibi
ævos appellavit. Hinc & illud. Verrucis offendi qui
ubera habet.

Suus cuique crepitus bene olet.

Nemo eſt, cui ſua mala non videantur optima.

Ipſis placet. Αὐτοῖς ἀρέσκει. Plato.

Vbi rem parum nobis probari, aut cauſſam nihil ad
nos pertinere ſignificamus. Terentius: Mihi non ſit
veriſimile. Atqui ipſis commentum placet. Suis quiſ-
que conſiliis, ſuæque ſententiæ blanditur. Homerus:
ἥνδανε θυμῷ. *Id eſt*, Placuit animo. Item, Sic lubitum
eſt animo meo. Vergilius. Diis aliter viſum.

Pedere thus. Βδέειν λιβανωτόν. Ariſtop.

Accommodabitur in eos, quorum & vitia placent,
aut ipſis, aut aliis impendio amantibus. Ariſtophanes:
Non enim thus pedo. Quadrabit & in aſſentatores.

In armis acciſſat.

Ἐπὶ τοῖς ὅπλοις ἀκκίζεται.

In eum, qui ſibi placet, ſeſeque quaſi contemplatur in armis ſuis. De Accone muliere, quæ ad ſpeculum ineptè ſibi blandiebatur.

Philauti. Φίλαυτοι.

Qui ſibi vehementer placent. Vitium autem φιλαυτία dicitur. Quod appoſitè circumloquens Horatius Cœcus (inquit) amor ſui.

Ariſtot. *Quæ quis ipſe facit.*

Ariſtotel. Rhetoricorum lib. 2. diſputans de affectibus refert hoc dictum vulgò jactatum ἃ γάρ τις αὐτὸς ποιεῖ ταῦτα λέγεται τοῖς πέλας μὴ νεμεσᾷν. *Id eſt*, Nam quæ quis ipſe facit, hæc dicitur vicinis non vertere vitio. Conveniet cum illo Terentiano: Homine imperito nihil quicquam eſt injuſtius, qui nihil niſi quod ipſe facit, rectum putat. Sunt enim qui damnant quicquid ipſi non poſſunt aſſequi.

Theocr. *Et me mater, &c.*

Theocritus. Ecloga cui titulus νομεῖς.

Κἠμ' ἔφαθ' ἁ μάτηρ πολυδεύκεος ἦμεν ἀμείνω.

Id eſt, Me quoque Pollucem mea mater vincere dixit. Cùm quis anteponitur, aut æquatur iis, cum quibus nullo modo conferendus eſt. Matres enim amore cæcutiunt in filios, & formoſiſſimos putant, qui ſunt deformes: fortiſſimos, qui ignaviſſimi. Pollux pugil optimus fuiſſe creditur.

Plutarc. *Te ipſum laudas.* Σεαυτὸν ἐπαινεῖς.

Vbi quis ſeſe laudat, ſuique tibicinem agit.

Te ipſum inſpice.

Μὴ τὸ μὸν, ἀλλὰ τὸ σὸν φῦλος σκόπει.

Id eſt; Age non meum, verum & tuum inſpicito genus. Stultum eſt in alterum dicere quod in te poſſit retorqueri.

Lucian. *Patriæ fumus igni alieno luculentior.*

Lucianus: Καὶ ὁ τῆς πατρίδος αὐτοῦ καπνὸς λαμπρότερος φανήσεται τοῦ παρ' ἄλλοις πυρός. *Id eſt*, Patriæ fumus lucu-

ulentior homini videtur, quam ignis alibi. Homer.
dyſſ. α.

ἱέμενος τὸν καπνὸν ἀποθρώσκοντα νοῆσαι
Ἧς γαίας.

Exoptans oculis ſurgentem cernere fumum
Natalis terræ.

Multi te oderint, ſi teipſum laudas.

Πολλοί σέ τοι μισοῦσιν ἂν σαυτὸν φιλῇς.

eſt, Multi oderint, ſi temet ipſe diligas. Multis enim ſpliceat oportet, qui nimium ſibi placet. Nulli mis ſunt appoſiti ad mutuum amorem ac benevolenm, quàm qui ſeſe vehementer amant.

Sine rivali diligere. Auſon.

ui ſtultè mirantur, quod nemo alius concupiſcat. luti ſimia catulos ſuos, & miratur, ac amplectir: & indocti poëtæ ſuas nugas ſoli diligunt. Tulus: O Dii, quàm ineptus, quàm ſeſe ipſe amans, ſine vali. Horat. in arte poëtica:

Nullum ultra verbum, aut operam ſumebat inanem.
Quin ſine rivali, teque & tua ſolus amares.

POTENTES.

In omnia potentes. Heſiod.

eos qui plurimum poſſunt vel nocere, vel prodeſſe, uadrabit illud Heſiodi:

Ἐν τοῖς γὰρ τέλος ἐστὶν ὁμῶς ἀγαθῶν τε κακῶν τε.

ſt enim in his pariter ſita ſumma bonique malique. ccommodare licebit vel in hominem, cujus ſumma t autoritas: vel in rem, quæ plurimum habet momenti. Velut in principem, aut vehementer gratioum: ſive in pecuniam per jocum, vel in literas ac virutes ſeriò.

Nutu atque renutu. Cicero.

ui ſummam potentiam adſcribimus, ejus nutu ac enutu cuncta geri dicimus. Multum eſt verbo efficere quod velis: at plus eſt idem efficere nutu ac renutu.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Preces armatæ.

M. Tullius πειθανάγκην appellat ſuaſionem cum n
ceſſitate vique conjunctam : quales ſunt principu
preces. Ovid. Precibuſque minas regaliter addit.

PRÆLONGI.

Coloſſi magnitudine. Κολοσσαῖος τὸ μέγεθος.
Id eſt, Coloſſæa magnitudine. In homines prægranc
corporis mole. A ſtatuis ingentibus, quas Coloſſ
appellant.

Jul. Poll. *Caliga Maximini.*

In homines inſulſos, & immodicæ proceritatis. N
tum à Maximino Imp. octo pedes & ſemis longo.

Demoſt. *Clematis Ægyptia.* Κληματὶς Αἰγυπτία.

In eos, qui corpore præter modum procero atque atr
colore eſſent: natum haud dubiè ab ejus herbæ ſpeci
de qua meminit Dioſc. lib. 4. Plin. lib. 24. c. 15. Dic
tur autem quod hanc maximè gignat Ægyptus, foli
lauri, longo tenuique, &c.

Sophoc. *Amens longus.* Ἄνους ὁ μακρός.

Amens qui longus. Hoc eſt, quòd vulgo dictitan
prælongis mentem deeſſe, puſillis nimium adeſſe ani
morum.

Athenæ. *Nullus malus magnus piſcis.*

Οὐδεὶς κακὸς μέγας ἰχθύς.

In homines prægrandi quidem corpore, cæterùm in
genio nullo. Idem : Nullus magnus putris piſcis.

Hieron. *Pinguis venter non gignit ſenſum tenuem.*

Παχεῖα γαστὴρ λεπτὸν οὐ τίκτει νόον.

Id eſt, Subtile pectus venter obeſus non parit. Admone
adagium, luxu corporis hebeteſcere mentis aciem.

Suidas. *Puſillus, quantus Molon.* Μικρὸς ἡλίκος Μόλων
Id eſt, Puſillus ut Molon. De vehementer brevi ſta
tura corporis homuncionibus. Suidas oſtendit duo
fuiſſe Molones, nota, ſicuti conjicio, corporis brevi
tate, quorum alter hiſtrio fuit, alter fur : honeſti ſci
licet quæſtus uterque.

PRÆ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

PRÆTER SPEM BONUM, AUT MALUM.

Coturnix Herculem.

Ὄρτυξ ἔσωσεν Ἡρακλῆν τὸ καρτερόν. Zenod.

eſt, Servavit Herculem coturnix ſtrenuum. Adagio-
s originem ad hujuſmodi fabulam referunt: Cotur-
cem quandam Herculi in delitiis fuiſſe, cujus nido-
cum viva incenderetur, ille mortuus ſit in vitam
ſtitutus. Dici ſolitum de his, qui in periculo ſervati
ſent ab his, à quibus minime ſperarant.

Faciunt & ſphaceli immunitatem.

ϗ σφάκελοι ποιοῦσιν ἀτέλειαν. *Id eſt*, Faciunt & ſpha-
eli immunitatem. Athenis celebratum proverbium
e his, qui quovis prætextu quod volunt, aſſequuntur.
Iatum ab eventu. Sphacelus autem morbi genus eſt,
uod ex immodica defatigatione ſolet accidere. Qui-
am putant eſſe tormina articulorum, quidam oſſium
abem. Heſychius indicat, quemlibet dolorem gra-
em ſphacelum dici.

Omnia ſecunda, ſaltat ſenex.

ocus proverbialis, quo convenietuti, quoties res prius
n periculum adducta, præter expectationem feliciter
xierit. Cum aliquando Romæ ludi Circenſes Apol-
ini celebrarentur, & Hannibal nunciatus eſſet circa
portam Collinam ingruere, omnes raptis armis con-
currunt. Reverſi poſtea cum piaculum formidarent,
invenerunt ſaltantem in circo ſenem quendam, qui
cum interrogatus, dixiſſet, ſe non interrupiſſe ſalta-
tionem, ductum eſt hoc proverbium: Salva res, ſaltan-
te ſene. Huic finitimum eſt, γλαῦξ ἵπτατο, *Id eſt*, No-
ctua volavit.

Homo homini Deus.

Ἄνθρωπος ἀνθρώπου δαιμόνιον.

Quod dici ſolet de eo, qui ſubitam atque inſperatam
attulit ſalutem, aut qui in magno quopiam beneficio
juvit. Antiquitas enim nihil aliud exiſtimabat eſſe
Deum, quam prodeſſe mortalibus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Suidas.

Deus ex improviſo apparens.

Θεὸς ἀπὸ μηχανῆς ἐπιφανείς.

In eos dicitur, quibus in rebus perplexis præter ſpen exoritur aliquis, qui ſalutem adferat, negotiique dif ficultatem expediat.

Mercuriale.

Ἑρμεῖον Græci vocabant lucrum præter expectationem oblatum: à primitiis quas olim in viis ponebant Mercurio: iis viatores veſcebantur. Alii malunt ductum ab acervis lapidum, quos in itineribus ambiguis Mercurio ſacros ponebant.

Deorum manus. Θεῶν χεῖρες.

Olim per ironiam, ùt opinor, dicebantur efficacia illa pharmaca, quæ plurimis ex rebus, & è longinquo petitis conficiuntur.

Lucian.

Negotium ex otio. Πρᾶγμα τ' ἐξ ἀπραξίας.

Ex otio negotium. Vbi res præter opinionem evenit, & inde tumultus oboritur, unde tranquillitatem & otium ſperamus.

Homer.

Eventus præter expectationem.

Quoties res multò ſecus evenit, quam vel fuerat inſtituta, vel probabilibus conjecturis eventura videbatur, congruet illud Homer. ex Iliad. ρ.

Ἀλλ' αἰεί τε Διὸς κρείσσων νόος αἰγιόχοιο, *Id eſt,*
Verùm præpollet magni jovis uſque voluntas.

Virgil.

Mopſo Niſa datur.

Quum præter omnium ſpem res præclara contigit cuipiam prorſus indigno, ut nihil jam non poſſe ſperari, vel à quovis appareat. Mopſo Niſa datur, quid non ſperemus amantes? Nam Mopſum dicens, intelligit infimum abjectiſſimumque paſtorem, Niſam puellam inſigni forma.

Glaucus poto melle reſurrexit.

Γλαῦκος πίνων μέλι ἀνέστη.

Id eſt, Glaucus poto melle revixit. Dici ſolitum, quoties aliquis vulgari rumore dictus mortuus, denuò prodit in publicum, & quaſi redivivus apparet iis, quibus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

ibus perſuaſum fuerat, eum vita defunctum eſſe. tis conſtat ab eventu natum, nempè Glaucum empiam præter omnium expectationem, guſtato ellito pharmaco revaluiſſe.

Inſperabilem vitam agis. Pindar.

Ἀνέλπιστον βίον ζῇς.

eſt, Inſperatam vitam agis. Sic enim loquuntur tici, hoc eſt, Vitam mirificam, & quam ne ſperaquidem auderet quiſpiam.

Lævares Peliam Λούσης τὸν Πελίαν. Plutarc.

eſt, Laves Peliam. Dictum apparet, ubi quis ſalun pollicitus, adfert exitium. Aut ubi quis prodeſſè natus, ingens addit malum. Ductum à notiſſima liæ fabula, quem dum filiæ à Medea perſuaſæ ſtunt ad juventam revocare, lebeti ferventi impoſitum ciderunt.

Subitum remedium periculi. Homer.

uum indicabimus rem in extremum diſcrimen adictam, actumque fuiſſe, ni ſubita ſalus protinus afſiſſet, conveniet illud Homeri ex Iliad. θ.

Εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
Ni ilico ſenſiſſet genitor divúmque hominumque.

PROBRUM, GLORIA.

Glorioſum & apud poſteros. Idem.

uum facinus ſignificabimus, cujus famam & poſtetas celebratura videatur, quadrabit illud Homeri Iliad. ξ.

Ἀλλὰ μέγα ῥέξας τι καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι.
Imò facinus inſigne peregit,
Ipſa etiam quod poſteritas exaudiat.

Gloria futuri. Τὸ δέ τοι κλέος ἐσσομένοιο. Plutarc.

dmonet, famam laudemque rectè factorum contin- ere potiſſimum apud poſteros. Ovidius:
Paſcitur in vivis livor, poſt fata quieſcit.

Non omninò temerè eſt, quod vulgò dictitant. Ariſtot.

Non planè falſum videtur, quod plurimis eſt in ore, quodque populi conſenſus approbat. Ariſtides dicit,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

non uſque quaque irritum eſſe ſolere, quicquid rumore populi jactatum fuerit.

Cicero.

Sutorium atramentum.

Tullius lib. epiſt. 9. Jam pater ejus accuſatus eſt à M. Antonio, ſutorio atramento abſolutus putatur. Sentit (opinor) hominem abſolutum fuiſſe judicum corruptela, non citra infamiam. Eſt enim hujuſmodi ſutorium atramentum, ut neque magnopere atram imprimat notam, neque nullam tamen illinat maculam. Plinius ſimili figura dixit: Vitelliana cicatrice ſtigmoſum.

Scarabæo nigrior. Κανθάρου μελάντερος.

In fœdos & vehementer atros ac fuſcos. Nam ſcarabæus animal inſigni, ſed fœdo nigrore eſt.

Homer.

Dedecus publicum.

Res omnibus modis infamis ac pernicioſa, non ineleganter indicabitur his verſibus Hom. ex Iliad. γ.

Πατρί τε σῷ μέγα πῆμα πόληΐ τε παντί τε δήμῳ
Δυσμενέσιν μὲν χάρμα κατηφείην δὲ σοὶ αὐτῷ.

Id eſt, Noxa ingens urbique tuæ, populoque patrique
Hoſti gaudia, ſed probrumque dolorque tibi ipſi.

Zenod.

Cythonymi probrum. Κυθωνύμου αἶσχος.

Id eſt, Cythonymi dedecus. In hominem vehementer infamem, fœdique nominis, cujuſque nomen jure ſupprimi debeat: vel ob malefacta, vel ob calamitates. Unde & Græca vox à celando nomine dicta eſt. Et hodie dictitant vulgò, tegendam ollam, quoties innuunt fœdius eſſe facinus, quam ut autoris facienda ſit mentio.

Horat.

Cerite cera dignus.

Olim notari dignos atque improbos, & nequam homines, Cerite cera dignos proverbio vocabant: nimirum Ceritem ceram, inſignem ignominiam appellantes: Horatius.

Quid deceat, qui non obliti, Cerite cera.
Digni, remigium vitioſum Ithacenſis Ulyſſis.

Acron & Porphyrion hujuſmodi tradunt originem adagii. Romani Ceritibus bello ſubactis, eam dixér

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

nditiorem, ne ſuffragii jus haberent, ne leges ul-
aut ederent, aut haberent.

Hic bonorum virorum morbus eſt.

Αὕτη γε χρηστῶν ἐστιν ἀνδρῶν ἡ νόσος.

eſt, At ille ſanè morbus eſt probi viri. Uti licebit, um id improbo datur, quod magis laudi dici opor- bat. Aut in triſtia quædam & ſevera vitia, quæ um atrociora ſunt, tamen minus obnoxia ſunt in- niæ, quòd his magnates ac probati laborent.

Quem fortuna pinxerit. Apoſt.

Ὃν τύχη μέλαιναν γράφῃ, τοῦτον οὐ πᾶς χρόνος
δύναται λευκᾶναι.

Quem fortuna nigrum ſcripſerit, hunc non univer- m ævum candidum reddere poteſt. *Hoc eſt*, Cui rtuna refragatur, huic quicquid tentaverit, infeli- ter cedet. Alluſum eſt ad nigros & albos calculos ffragiorum.

Cur non ſuſpendis te. Zenod.

Τί οὐκ ἀπήγξῃ, ἵνα θήβῃσιν ἥρως γένῃ?

eſt, Quin te ſuſpendis, ut apud Thebanos heros as? Apud illos ſummus honos habebatur iis, qui bi mortem conſciviſſent, præſertim pro ſalute pa- iæ. Dici poſſe videtur in eos, qui famæ ducti cupi- itate ſemet periculis gravibus objiciunt.

Adhortantis ad gloriam. Homer.

uum hortabimur ad immortalem gloriam egre- iis parandam factis, non inconcinnè adhibebimus Iomericum illud carmen, quo Tullius aliquot lo- is uſus eſt.

Ἄλκιμος ἔσσ', ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων εὖ εἴπῃ.
Strenuus eſto, quò te poſteritas quoque laudet.

Fractis auribus.

Galenus contra Thraſibulum: ὧν ἐστι τὰ θαυμαστὰ ταυ- τὶ συγγράμματα, νῦν ὑπὸ τῶν τὰ ὦτα κατεαγότων περι- φερόμενα, *Id eſt*, Quorum ſunt admirandi iſti libri, qui circumferuntur ab his qui fractas gerunt aures. De pugilibus, ni fallor, ſentit, qui poſtea facti medici ſcri-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

ſcribunt libros : aut potius de libris imperitorum medicorum, qui leguntur à pugilibus, qui ſolent habere laceras aures, more ſuum, oculos ſuggillatos totam faciem tuberibus notatam ex arte quam exercent.

PROCLIVITAS.

Homer. *Currentem incitare.* Τὸν τρέχοντα ὀτρύνειν.

Eſt adhortari quempiam ad id, ad quod jam ſuapte ſpontè tendit. Homerus: Quid me ſponte mea properantem maxime Atrida Extimulas?

Bene plauſtrum perculit.

Ruſticorum proverbium eſt: Bene plauſtrum perculit In eos, qui quempiam impellunt, quò ſua spontè jam propendebat. Tranſlatum à plauſtris onuſtis. Plautus Qui monet, quaſi adjuvat.

A vicinis exemplum habet.

Qui faciunt quippiam aliorum exemplo provocati. Vicinus enim vicino morbum ſuum affricat, & malorum commercio reddimur deteriores. Terent. Quid iſtuc tam mirum eſt, de te ſi exemplum capit?

Plato. *In planiciem equum.* Εἰς πεδίον τὸν ἵππον.

Quoties quis ad id provocatur, in quo plurimum valet quoque vel maximè gaudet. Equus in campo tanquam iu ſua eſt harena. Plato: Equites in planiciem provocas, Socratem ad diſputandum.

Diogen. *Muſtelæ ſevum.* Γαλῇ στέαρ.

Id eſt, Muſtelæ pingue, ſubaudiendum, das, aut committis. Quum ea dantur, quorum qui accipiunt, natura ſunt appetentiſſimi : gaudet enim hoc animal præcipuè ſevo, veluti ſi quis laudaret laudis avidiſſimum, aut ad bibendum provocaret natura biboſum.

Plinius. *Calcar addere currenti.*

Ovid. Non opus admiſſo ſubdere calcar equo. Sunt autem fermè proverbiales in totum illæ metaphoræ. Subdere calcar. Subdere ſtimulos, quemadmodum & illæ: Injicere frænum. Compeſcere fræno, Revocare fræno, &c.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Vna ſcutica omnes impellit. Suidas.

Μία μάστιξ πάντας ἐλαύνει.

...ſt, Una ſcutica incitat omnes. De negotio dictum, ...d facilè fieret, videlicet à promptis omnibus, ac ...tè ſponte currentibus. Vel in hos, quos eadem ...ſa impellit, puta, eadem ſpes lucri, ſtudium com...ne, idem amor, aut ſtudium. Sumptum ab aurigis.

Lydum in planiciem provocas.

Λυδὸν εἰς πεδίον προκαλεῖς.

...ſt, Lydum in campum provocas. In eum compe... qui laceſſit jamdudum ad id propenſum & prom...m. Notati Lydi, quod ad bellum capeſſendum ...o propenſiores eſſent.

Sphæra per præcipitium.

Ἡ σφαῖρα κατὰ πρανοῦς.

...ſt, Globus per declive, ſubaudiendum, volvitur, ... mittitur: perinde eſt quaſi dicas, currentem inci...e. Nam ſphæra facilè per locum declivem devolvi... Hoc non male quadrabit in eos, qui vitæ genus ...quod nacti ſunt, ad quod videntur eſſe natura pro...nſi.

Vno digitulo. Terent.

...no digitulo, ſummam negotii facilitatem ſignifi...ant. Terent. Qui mihi nunc uno digitulo fores ...eris fortunatus: Næ tu iſtas faxo, ſæpè calcibus in...itabis fruſtra. Hieronymus: Hanc igitur haſtam, ...am totis viribus miſiſti, de qua nobis minitaris, ...o (ut ajunt) digito repellam.

Suade lupis ut inſaniant. Theocr.

...bi quis animum inducit ad rem ſtultiſſimam, quam ...n aggrederetur, niſi inſanus. Nam lupi inſaniunt ...l ſua ſponte: veluti ſi quis tyrannum inſtiget ad cru...litatem.

In numerato habere.

...ui in cauſis agendis eſt ingenio præſentiſſimo, & ...icquid aliis præſtat diutina cogitatio, id iſti pri...a ſtatim animi intentio dat. Sumptum ab his, qui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

qui res ſuas ad certiſſimum calculum redegerunt, hc
eſt, ad pecuniam numeratam.

Titio ad ignem. Δαλὸς ἐπὶ πῦρ.

Ubi quis applicatur ad eas res, ad quas natura pr
penſus eſt, ut ſi mulieroſus ad puellarum convictun
ſanguinis avidus ad militiam. Non admodum abl
dit ab illo, In matulam immeiere.

Maturior moro. Πεπαίτερος μόρου.

Dici poteſt vel in hominem miti ingenio præditun
vel in mollem, vel in vehementer propenſum ad al
quid, velut in virginem nupturientem.

Olla lenticulam attigit.

Χύτρα δὲ φακέας ἥψατο.

Id eſt, Sed olla lenticulam attigit. Conveniet in eo
qui vehementer propenſi ſunt ad aliquid, &c. Ol
futilis videtur amare lentem.

Diogen. *Ignis ad torrem.* Πῦρ ἐπὶ δαλὸν ἐλθόν.

Id eſt, Ignis ad torrem veniens. De negotio quod r
ptim facileque conficitur, quaſi cum ultro ignis a
torrem rranſvolat, ob materiei ſiccitatem.

Plautus. *Quam facilè vulpes pyrum comeſt.*

Plaut. Tam facilè vinces, quàm vulpes pyrum comeſ
De re factu proclivi: quod nihil negotii ſit vulpi den
tatiſſimæ pyrum edere.

Idem. *Tam in proclivi, quàm imber.*

Plautus: Tam hoc tibi in proclivi, quàm imber eſ
quando pluit. Nam proclive proprie dicitur, quod e
alto deorſum propendet. Arduum eſt autem oner
ſubmoliri in altum.

Tullius. *Tanquam de narthecio.*

Pro eo quod eſt, Ex parato & ad manum. Cicero Nar
thecium autem (opinor) vocat pixidem, unde phar
macopolæ depromunt medicamenta.

Strabo. *Mercator naviga & expone.*

Quoties ſignificamus rei cujuſpiam eſſe tantam avi
ditatem, ut nulla copia ſufficiat: præſertim ſi qui
mali ſit, quod expetitur.

Vn.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Vna pertica. Plinius.

eo quod eſt, Eadem opera. Sumptum videtur ab qui metiuntur agros. Perticam Plinius poſuit pro mpeda. Servius dixit perticam eſſe lineam, qua duntur agri.

ichus aſſus eſt, ſimul atque viderit ignem. Athenæ.

ἀριχος ὀπτὸς εὐθὺς αἂν ἴδῃ τὸ πῦρ. *Id eſt,* arichus aſſus ut ignem viderit.

autem Tarichus piſcis ſalſus. Opinor idem eſſe illo ἀφύα ἐς τὸ πῦρ.

feras huc citatum ante: Ignem gladio ne fodito.

PROFICIENTIUM IN MELIUS.

Ab aſinis ad boves. Plautus.

humiliore conditione ad ditiorum partes trans-

Dives factus, jam deſiit gaudere lentè. Ariſtop.

Ἐπειδὴ πλουτῶν οὐκ ἔτ' ἥδεται φακῶν.

ſt, Lenticula diviti placere deſiit. Lens legumen perum ac tenuium cibus eſt Quæ faſtiditur ſimul ue lautior fortuna contigit. Unde proverbium in , quibus ad uberiorem conditionem evectis, faſti- ſunt ea, quæ priùs inopes boni conſulebant.

Satis quercus. Ἅλις δρυός.

ſt, Sat quercus. Vetus adagium in eos: qui relicto tu ſordido, ad elegantiorem lautioremque digre- ntur. Aut quoties priſtinum aliquod ſtudium aut ititutum relinquitur.

Non enim ſpinæ. Οὐ γὰρ ἄκανθαι.

conditione dicebatur in melius commutata. Sum- metaphora à novalibus, quæ repurgatis ſpinis, igiferæ incipiunt eſſe.

Effugi malum, inveni bonum. Zenod.

Ἔφυγον κακὸν, εὗρον ἄμεινον.

eſt, Evaſi mala, nactus ſum meliora. Dici ſolitum, quando fortuna lautior cuipiam contigiſſet.

Iuxta

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Iuxta cubitum profecit.

Κατὰ πῆχυν ἐπέδωκε.

De eo dicebatur, qui promotus eſſet ad meliora, ſ
cùm quis ordine progreditur legitimo. Cubitus en
& modum ſignificat, ut intelligas nihil tranſili
dum: & modum grandiuſculum, ut accipias inc
mentum amplius. Nam minuta latis digitis, aut p
morum porrectu metiri conſuevimus.

Meliores nanciſci aves.

Ἀμεινόνων οἰωνῶν τυχεῖν.

Dicuntur, quibus poſt res diverſas ſuccedunt proſ
riora. Nam ut apud Latinos avis & ales interdu
non animal, ſed omen ipſum & augurium ſignific
Itidem apud Græcos οἰωνὸς & ὄρνις, cum στρουθὸς n
eodem accipiatur modo, quemadmodum indicat E
ſtathius in 1. Odyſſ. librum. Horatius: Mala du
avi domum. Laboravit autem hac ſuperſtitione an
quitas, ut in magnis rebus aggrediundis, avium c
curſus obſervaret: neque defuerunt qui eam velut a
tem profiterentur. Atque hinc apud Romanos A
gurum collegium.

Ariſtop. *Melius nobis eſt quàm heri.*

Proverbialem habere figuram videtur illud Ariſt
phanis.

Ὦ Βλεψίδημ' ἄμεινον ἢ χθὲς πράττομεν. *Id eſt,*

O Blepſideme melius atque heri mihi eſt.

Item illud Theocrit: Melius cras forſan habebit.

Cum ſignificamus fortunam in melius commutatam

Suidas. *Ego ex bono in bonum traductus ſum.*

Ἐγὼ μὲν ἐκ τοῦ καλοῦ εἰς καλὸν μετελήλυθα.

Id eſt, Ego quidem è bono in bonum tranſii. De hi
qui bonum inſtitutum bono commutant.

Fuit & Mandroni ficulna navis.

Ἐγένετο καὶ Μάνδρωνι συκίνη ναῦς.

In eos dici ſolitum, qui præter meritum ad felicita
tem aut opes evecti, priſtinæ conditionis non mem
nerunt, ſed præſenti rerum ſucceſſu inſolentius al

utur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

untur. A Mandrone quodam ſumptum, qui indignus
immerens, ex naviculario factus eſt imperator.
avim autem ficulnam, per contemptum dixit. Ariſtop.

Hodie nullus, cras maximus.

Ὁ νῦν μὲν οὐδεὶς, αὔριον ὑπερμέγας.

eſt, Qui nullus hodie, cras erit vel maximus. De eo
i repentè ingens aliquis honos acceſſerit. Plautus.

I modò, venare leporem, nunc Itym tenes.

eſt, Hanc interim cœnam qualemcunque certam
ibes, quære alteram ſi potes potiorem. Itys enim
is quam à phaſide Scythiæ flumine phaſianum vo-
nt. Verum opinor legendum Ictin. Nam id eſt ani-
al, de genere muſtelarum, quod in cuniculos im-
ittitur, ut prædam illiciat. Latini viverram ap-
ellant.

PROFUSIO.

Calliæ defluunt pennæ.

Dictum in Callium apud Græcos quempiam, qui per
ixum ac libidinem patrimonium abligurierat. Solet
utem hoc interdum avibus accidere, vel morbo, vel
ertis anni temporibus.

Opus ad opus. Ἔργον ἐπ' ἔργῳ.

Hoc adagio nullum operæ finem ſignificamus.

Gallorum incuſare ventrem.

Ἀλεκτρυόνων μέμφεσθαι κοιλίαν.

De edacibus ac luxu multum abſumentibus faculta-
em. Huic enim animanti venter mirificè calidus, ita
it omnia ſtatim concoquat. Macrob.

Protervíam fecit.

Protervia ſacrificii Romani genus eſt, in quo ſi quid
eliquum eſſet, id igni conſumeretur. Unde celebra-
ur illud Catonis feſtiviter dictum in Albinum quen-
dam, qui patrimonium univerſum luxu abſumpſerat,
mnis exceptis ædibus, qui incendio conflagrarunt.
Proterviam, inquit, fecit: propterea quod ea quæ
comeſſe non potuerit, quaſi combuſſiſſet.

Re-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Plutarc. *Relinque quippiam & Medis.*

Λεῖπέ τι καὶ Μήδοις.

Id eſt, Reliquum facito aliquid & Medis. Proverbi[a] jocus in eos, qui ex convivio nihil reliqui faciunt, [a] qui facultates univerſas abliguriunt. Relinque qu[i]piam & Medis, hoc eſt, comparce tu, quod diſſipe[nt] ii, qui tibi malè volunt. Hinc natum, quod Medi Phocidem ipſam, & extremos Bœotiæ terminos i[n]curſarunt, omnia vexantes, miſcenteſque populati[o]nibus.

E dolio hauris. Ἐκ πίθου ἀντλεῖν.

E dolio haurire dicebatur olim, qui abundaret reb[us] optatis. Admonet & Heſiodus, dimidiato dolio pa[r]cendum eſſe, quòd ſera ſit in fundo parſimonia. D[i]vitum eſt habere dolia, pauperes vappam bibunt [e] lagenis.

Zenod. *Vna cum caniſtro.* Αὐτῷ κανῷ.

Quadrabit in eos, qui rem intemperanter profu[n]dunt, devorantque & abliguriunt. Mos enim er[at] antiquis, ut teſtatur Didymus, ut cœnæ caniſtris i[n]ferrentur.

Cicero. *Largitio non habet fundum.*

Quo dicto ſignificabant ſtulta liberalitate quantasl[i]bet opes exhauriri, vel effluere potius. Tranſlatum v[i]detur à pertuſo dolio Danaidum apud inferos.

Ipſo horreo.

Quod prolixè & affatim datur, ipſo horreo dari dic[i]tur, quemadmodum ipſo caniſtro, propterea quòd e[x] horreo plenius depromitur, quàm è chœnite.

Seneca. *Plena manu.*

Pro eo quod eſt ampliter, copioſè, prolixè, minime[]que malignè. Translatum ab iis, qui non parcè, ſe[d] plena manu largiuntur. Fit lepidius, quo magis a[d] animi res transferatur.

Plutarc. *Cupidinum crumena porri folio vincta eſt.*

Πρασίου φύλλῳ τὸ τῶν ἐρώτων δέδεται βαλάντιον.

Id eſt, Porri folio amorum vincta eſt crumena. Porr[i]

eſt calefacere, ciere urinam, irritare Venerem. ...das oſtendit dictum de iis, qui per amorem immo... ...catos faciunt ſumptus, luxuique indulgent.

Feſto die ſi quid prodegeris.

Plautus.

...lautus: Feſto die ſi quid prodegeris, profeſto egere ...eat, niſi peperceris. Admonet autem, ne in ſumpti...s ſolemnibus ita profuſi ſimus, ut non ſuppetat quo ...amus quotidianos. Accommodabitur non perpe...m in eos, qui in juvenes rem prodigunt, eſurituri ...es, quive intempeſtive profundunt, poſtea deſide...uri.

Bello parta. Ἐκ πολεμίας.

eſt, Ex hoſtium regione. Ubi quis immodicè inſu...eret. Solemus enim celerius ac temerè profundere, ...quid hoſtibus ſit ereptum.

Glaucus alter.

Γλαῦκος ἄλλος ἱππόβρωτος.

eſt, Glaucus alter ab equis devoratus. Quadrabit in ...ominem alendis equis exhaurientem facultates ſuas. ...fabula natum.

Immolare boves.

...θυτεῖν, tanquam proverbialiter dicebantur, qui am...os magnificoſque ſumptus facerent. Divitum enim ..., vel regum potius, boves immolare. Et βουθυσίας ...agnifico apparatu uſurpant.

Caricum ſepulchrum. Καρικὸς τάφος.

eſt, Caricum monumentum. De re magnifica ſum...uoſaque. Sumptum à Mauſoli ſepulchro, quod eſt ...ud Caras.

Cui multum eſt piperis etiam in oleribus immiſcet.

Ὁ πολὺ ἔχων πέπερι, τίθησι κἂν λαχάνοις.

eſt, Qui multum habet piperis, etiam oleribus ...dmiſcet. Cui rei cujuſpiam largior eſt copia, ea ...rofuſius utatur licebit. De puſillo parcius inſumen...um. Ut cui multum ſuppetit facultatum, huic licet ...piparè vivere, Martialis:

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Ut ſapiant ſaturæ fabrorum prandia betæ.
O quàm ſæpè petet vina piperque coquus.

Herodot. *Non navigabimus ad Hippolaitas.*

Οὐχ Ἱππολαΐτας περιοσ εἰς πλῶμεν.

Id eſt, Non navigamus ad eximios Hippolaitas, u admonentis, parcius utendum eſſè rebus præſenti neque enim navigari ad eum locum, unde rerum jusmodi copia exuberat, ut quod temere prodege facilè poſſis ſarcire.

Zenod. *Drachma grando.*

Δραχμὴ χαλαζῶσα.

Id eſt, Drachma grandinans. De lucro, quod tanqu cœlitùs emiſſum obtigit. Nam olim theatrale p mium erat drachma, quæ veluti grandinis in mor in populum ſpargebatur.

PROPRII COMMODI STUDIUM.

Plautus. *Tunica pallio propior eſt.*

Quo ſignificatum eſt, ex amicis nos aliis atque ab magis eſſè devinctos, neque parem omnium habe dam eſſè rationem. Pallium extrema veſtis eſt ap Græcos, quemadmodum apud Romanos toga. T nica toga tegebatur.

Cicero. *Intus canere. Aſpendius citharœdus.*

Qui privati commodi impendio ſtudioſi eſſent, ac t rè quicquid agerent, id omne ad domeſticam refe rent utilitatem, ii proverbio intus canere, iide apud Græcos ἀσπένδιοι κιθαρισταὶ, id eſt, Aſpenc citharistæ dicebantur.

Plautus. *Nec quicquam ſapit, qui ſibi non ſapit.*

Μισῶ σοφιστὴν ὅστις οὐχ αὑτῷ σοφός.

Sapientem enim odi, qui ſibi ipſi non ſapit.

Ad ſuum quenque quæſtum æquum eſt eſ callidum.

Quiſque advigilat ad id, quod expetit.

Decora te ipſum. Γέραιρε σεαυτόν.

Id eſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

eſt, Honeſta teipſum. Jocus proverbialis in eum, d ſe magnificentius gereret. Nam γεραίρειν venerari & honorem habere.

Anguillam captare. Ἐγχέλεις θηρᾶσθαι.

eſt, Anguillas venari. Dicuntur qui privati comodi cauſa cient tumultus: Inde ducta ſimilitudine, od cum aqua ſtat immota, nihil capiunt, qui cant anguillas. Cum verò ſurſum ac deorſum miſcent, ita demum capiunt. Quadrabit in eos, quibus nquillo Reip. ſtatu nihil eſt emolumenti. Proinde ditiones gaudent exoriri, quò civitatis publicum lum in ſuum privatum vertant commodum.

Unâ lavabor. Παραλοῦμαι. Suidas.

ci conſuevit, ubi quis inſinuat ſe in ſocietatem alus, aut ubi quis admittit aliquem in ſocietatem, qui pauperior eſt, ſumptum effugiat. Tanquam commoditatis laturi ſint tenues, ſi cum divitibalneum ingrediantur, ut ſpongiis ſuis pareant.

Manum admovere. Τὴν χεῖρα ἐπιβάλλειν.

eſt, Manum apponere. Dicebantur qui ſeſe inſinuat in rei cujuſpiam egregiæ communionem.

Undecunque lucrum capiunt. Homer.

advocatos, in calumniatores, in malos medicos, captant undecunque; ſi quis incidit in caſſes, em poſſint expilare, congruet illud Hom. ex Iliad. μ.

Αἰεὶ γὰρ περὶ νῆσον ἀλώμενοι ἰχθυάασκον.
Γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν, ἔτειρε δὲ γαστέρα λιμός. *Id eſt,*
Semper enim quaqua patet inſula piſcibus hamo
Inſidiabantur ventrem fames enecat atra.

Genu ſuræ propius. Γόνυ κνήμης ἔγγιον. Ariſtot.

c adagium ex eventu quodam eſt natum. Cum in elio quidam conſpiceret duos amicos pariter de vipericlitantes, fratrem & conſobrinum, neque poſt utrique ſimul ferre ſuppetias, omiſſo conſobrino trem defendit, atque hanc interim ſententiam onunciavit.

Omnes ſibi melius eſſe malunt, quàm alteri. Terent.

rentius in Andria. Idem in eadem fabula: Heus,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

proximus ſum egomet mihi. Nemo ſeipſo dil quenquam magis. Adfine: Sibi quiſque amicus eſt.

Simonidis cantilena. Σιμωνίδȣ μέλη.

De vafris ac ſubdolis dictum eſt: Hunc tradunt p mum aſtutiam & quæſtum in artem induxiſſe. Er illi duo ſcrinia, alterum gratiarum, alterum præm rum: quæ cum poſt tempus aliquantum aperuiſ gratiarum arculam ſemper offendebat inanem, p miorum ſemper plenam. Hoc commento ſignific ſe nolle gratis donare carmina.

Ariſtop. *Mihi ipſi balneum miniſtrabo.*

Ἐμαυτῷ βαλανεύσω.

Id eſt, Ipſe mihi balneator ero. Ubi quis ſuis inſer commodis, aut ubi quis non expectato alieno offic ipſe ſuum agit negotium. Ariſtophanis interpres monet tranſlatum à balneis, in quibus ceſſante b neatore, ipſi qui lavant, aquam hauriunt atque i fundunt.

Sibi canere. Ἑαυτῷ ψάλλειν.

Id eſt, Sibiipſi canere. Dicitur, qui non ad alien arbitrium facit quippiam, ſed animo obſequens ſu

Ariſtot. *Aſtutior Coccyce.*

Μηχανικώτερος κόκκυγος.

Id eſt, Coccyce aſtutior. Dicebatur, qui aſtu ſibi co ſuleret. Sumptum ab avis ingenio, ova ſubjicien in nidos alienos. De qua abundè Plinius & Ariſt teles.

Optat vicino ut habeat, magis autem ollæ.

Potiſſimum eſt habere domi, quibus eſt opus. Pro mum, vicinum habere divitem, à quo poſſis petere

Zenod. *Veniat hoſpes, quiſquis profuturus eſt.*

Ξένος ἔλθοι ὅστις ὀνήσει.

Id eſt, Veniat qui proderit hoſpes. Admonet adagiu eorum demum adventum eſſe gratum, qui commo quippiam adferunt. Ovid.

Ipſet licet venias Muſis comitatus Homere,
Si nihil attuleris, ibis Homere foras.

Sua

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Suam quiſque homo rem meminit. Plautus.

in alieno negotio dormitat, in ſuo vigilat.

Mercator eſt. Ἔμπορός ἐστι σκηπτόμενος.

ſt, Mercatorem ſe adſimulat. Dicendum in eum, ob timiditatem, cauſas commentitias prætexit, ogatur ſubire diſcrimen.

Civitates ludimus. Πόλεις παίζομεν. Zenod.

us genus eſt quoddam, in quo calculis ludebatur n, quò antiquitùs Πόλεις, id eſt, urbes vocabant: terici χώρας, hoc eſt, regiones appellare cœpe-: Mihi quadraturum videtur, quoties ſuum quiſ-n commodum quacunque ſectatur via, & æmulo petitorique modis omnibus tendit inſidias.

PROXIMIS UTENDUM.

Viam qui neſcit ad mare. Plautus.

utus in Pœnulo: Viam qui neſcit, qua deveniat ad re, eum oportet amnem quærere comitem ſibi. Id qui rem commodè conficere nequit, is quavis one conficiat, neceſſe eſt. Qui rectè vivendi ra-iem ignorat, eos ſibi proponat, quorum vita data eſt:

t poſſumus, quando ut volumus non licet. Terent.

ζῶμεν γὰρ οὐχ ὡς θέλομεν, ἀλλ' ὡς δυνάμεθα.

ſt, Non uti libet, ſed uti licet, ſic vivimus. Quo nemur, tempori ac neceſſitati ſerviendum eſſe.

Quando id fieri non poteſt. Idem.

ortet id quod adeſt, boni conſulere. Et Martial. Quod ſis, eſſe velis.

Bona eſt offa poſt panem. Zenod.

Ἀγαθὴ καὶ μᾶζα μετ' ἄρτον.

iis dici ſolere ait Zenodotus, qui penuria melio-n amplectuntur deteriora. Nam maza quiddam eſt e cocto deterius, conflatum ex lacte & farina. o licebit uti, cum indicabimus rem uſu, non opi-ne æſtimandam.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Diogen. *Si non adſint carnes, taricho contentos e*
oportet.

Ἂν μὴ παρῇ κρέας, ϛερκτέον τῷ ταρίχῳ.

Id eſt, Probanda ſalſamenta egenti carnium. Sunt q
dicant τάριχον accipi pro piſce, ſed vili putrique, q
idem ſit aphia. Fortaſſis hîc pro jure accipiendum
richus. Senſus hic eſt, ubi non eſt copia melioru,
boni conſulere oportet quæcunque contingunt.

Cicero. *Auladus ſit, qui citharædus eſſe non poſſit.*

Rectè dicetur in eos, qui malunt in multo inferi
ordine alicujus haberi momenti, quàm inter exc
lentes negligi. Quemadmodum Julius Cæſar mal
in frigido oppidulo primus eſſe, quam Romæ ſecu
dus. Nec malè quadrabit in eos, qui deſperatione m
liorum ad humiliora ſeſe conferunt.

Suidas. *Si bovem non poſſis, aſinum agas.*

Εἰ μὴ δύναιο βοῦν, ἔλαυνε ὄνον.

Id eſt, Si nequeas bovem, aſinum agito, id eſt, ſi n
potes ut vis, utcunque potes, facito. Si fortuna ſple
didior non contingit, eam ſortem, quæ contingit, b
ni conſulas. Si quod optas non licet, id quod eſt pr
ximum, amplectere.

Plato. *Altera navigatio.* Δεύτερος πλοῦς.

Id eſt, Secundarius curſus, vocabatur, cum vento d
ſtituti, remis navem impellerent. Convenit, u
quoties quæ potiſſima fierent, non contingunt,
proxima confugitur auxilia.

Præſentem fortunam boni conſule.

Τὸ παρὸν εὖ ποιεῖν. *Id eſt*, Quod adeſt boni conſul
Καὶ τὸ παρὸν εὖ τίθεσθαι. *Id eſt*, Quod adeſt æqui bon
que facere oportet. Admonet adagium ne nos mac
remus alienarum rerum cupiditate, ſed quæcunq
contingit ſors, eam velut optimam amplectamur.

Theocr. *Præſentem mulge, quid fugientem inſ*
queris?

Τὰν παρεοῖσαν ἄμελγε, τί τὸν φεύγοντα διώ
κεις.

Id e

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

eſt, præſentem mulgeto, quid inſequeris fugien-
n. Præſens lucrum non omittendum ſpe commo-
cum.

Quod adeſt, boni conſule. Homer.

ortet boni conſulere, quicquid à fortuna conce-
tur.

Quæ dantur.

μὲν διδόμενα. *Id eſt*, Quæ dantur, Admonet ada-
m, quod à fortuna datur, id boni conſulendum
, & ferendum æquo animo, quod mutari non
eat.

Quod datur. Cicero

nius Marcellus citat hunc verſiculum è Cecilii
tio: Patiere quod dant, quando optata non da-
nt. Danunt antiquè dictum eſt pro dant, conve-
cum præcedente: τὰ μὲν διδόμενα.

Extrema linea.

uod in quaque re poſtremum eſt, extremam lineam
pellabant. Ita Terentianus Phœdria: Poſtremò ex-
ma linea amare nonnihil eſt.

PRIDENTIA.

A fronte ſimul & occipitio oculatus.

um indicabimus admirabilem rerum omnium co-
itionem, aut ſingularem prudentiam, quæ conſtat
n præſentium modò ſcientia, ſed & memoria præ-
ritorum & futurorum perſpicientia, rectè verſum
nc uſurpabimus. Vergilius:
Quæ ſint, quæ fuerint, quæ mox ventura trahantur.

Alter Ianus. ἴανος ἄλλος.

uadrabit vel in providum ac circumſpectum, vel in
cipitem & perfidum. Perſius: O Jane à tergo, cui
lla ciconia pinſit. Sumptum à Jano bifronte.

Sapiens divinat. Donat.

onatus in Hecyram indicat proverbium eſſe, Di-
nare ſapientem, quod ex conjecturis prudenter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

collatis colligit verum, non ſolùm de præteritis, v
rùm etiam de futuris. Reliqua pete ex proverbio: Q
benè conjicit.

Plinius. *Mus non uni fidit antro.*

Vulgatum illud eſt: Eum murem eſſe miſerum, c
non eſt niſi unum ſpecu. Locus erit adagio, ſi que
admonebimus, ut ſibi plures amicos paret, aut u
cum opibus ſtudeat philoſophiæ, ut ſi fortuna qu
ſuum eſt eripiat, in literis ſit præſidium.

Non oportet hoſpitem ſemper hoſpitem eſſe.

Hoſpites dicuntur ignari ejus loci, in quo vivunt. S
turpe eſt in eadem civitate vivere, & ſemper eſſe pe
egrinum. Sic turpe eſt in eadem diſciplina diu ve
ſatum eſſe, & nihil ſcire.

Horat. *Aceto perfundere.*

Proverbii ſpeciem habet pro irridere, ſic & illud H
rat. Ad idem, quod ſale multo

Urbem defricuit, charta laudatur eadem.

Ariſtot. *Sapiens non eget.*

Χρῇ δ' οὔποθ' ὅστις ὀρθόφρων πέφυκ' ἀνήρ.

Id eſt, Haud unquam eget, qui mente ſana eſt præd
tus: Sive quod magnæ ſint opes, habere bonam me
tem; ſive quod ſapienti facile eſt diteſcere, ſi velit.

Tanquam de ſpecula.

Qui futura longè proſpiciunt, priuſquam evenian
tanquam de ſpecula prævidiſſe dicuntur.

Cicero. *Qui bene conjiciet, vatem hunc perhibet optimum.*

Admonet adagium futurorum præſcientiam, non
ſortibus aut auguriis petendam eſſe, ſed à prudenti
ſiquidem ſi prudentia ſit præditus, is ex præterito
rum, præſentiumque conjecturis facilè proſpiciet
quid ſit eventurum.

Homo Thales. Ἄνθρωπος Θαλῆς.

Ironia proverbialis in ſtultum, qui ſapiens haber
ſtudeat. Fuit enim Thales unus è ſeptem Græciæ ſa
pientibus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Acetum habet in pectore. Plautus.

ıtus: Ecquid acetum habet in pectore? Pro eo quod Num ſapit? num quid habet aſtutiæ? Nam ut ſalſa ıem & acida palatum juvant, acuuntque & irri- ſtomachum.

In holmo cubabo. Ἐν ὅλμῳ εὐνάσω. Ariſtop.

ebatur ab iis, qui ſe quippiam divinatione cogni- ı ire minitabantur. Nam quidam dicunt tripodes ollinis holmos appellatos fuiſſe. Tradit autem Ari- hanes Grammaticus, eos qui holmis indormiſſent entè divinandi ſpiritum concipere.

Perendinum ventum prædicere.

Τὸν τρίταιον ἄνεμον προγινώσκειν.

eſt, Perendinum ventum præſcire dicuntur, qui jecturis, quod multo pòſt eventurum ſit, colli- ıt. Sumptum à nautis aut negotiatoribus.

Amyris inſanit. Ἄμυρις μαίνεται. Zenod.

overbialis allegoria, qua rectè utemur, ubi quis in- iæ prætextu rebus ſuis conſulit.

Non pluet, &c. Plutarc.

ıtarchus refert hunc verſiculum proverbio jacta- m:

Μηκέτι νυκτὸς ὕοι, ἢ κεν τέκῃ ἀγροτέρα σῦς. *Id eſt*, Jam non nocte pluit, qua ſus fœtum edit agreſtis. quis ſignificare velit exacto vere, aut autumno ſe- nitatem fore.

Leſbius prylis. Ὁ Λέσβιος Πρύλις. Idem.

ıtarchus tradit hoc proverbium per ſimilitudinem mptum. Prylin enim fuiſſe Mercurii filium, ac di- nandi peritum indicat.

Timidi mater non flet. Æmilius. Probus.

bello qui contemnunt hoſtem, nihilque metuen- ım ducunt, quoniam parùm cavent, ferè pereunt. matribus luctum adferunt cum orbitate.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

PRUDENTIA SENILIS.

Multorum feſtorum Iovis glandes comedit

Πολλῶν πανηγυρέων Διὸς βαλάνων ἔφαγεν.

De ſene, longoque plurimarum rerum uſu docto, qu[i] dicas: Multas vixit Olympiadas.

Annoſa vulpes haud capitur laqueo.

Γέρων ἀλώπηξ οὐχ ἁλίσκεται πάγῃ.

Id eſt, Vulpes anus laqueis capi haud ullis poteſt. I[…] cendum in eum qui longa ætate, multaque rerum e[x]perientia callidior eſt, quam ut arte, doliſque ca[pi] queat.

Zenod. *Eum auſculta, cui quatuor ſunt aures.*

Ἄκουε τοῦ τὰ τέσσαρα ὦτα ἔχοντος.

Natum ab Apolline, qui fingitur quatuor habere au[…]res, & manus totidem. Atque ita monet proverbium audiendos eſſe illos, qui diuturno complurium r[e]rum uſu præ cæteris ſapiunt, ut ita fere faciunt ſene[s].

Anus ſubſultans multum excitat pulverem

In eos dici ſolitum, qui ob rerum experientiam mu[l]tum negotiorum aggrederentur.

Homer. *Ætate prudentiores reddimur.*

Si quando negabimus nobis eadem probari jam na[…] grandioribus, quæ quondam ob ætatis inſcitiam a[…] riſerunt, ſed uſu rerum auctam prudentiam, congrue illud Homeri Odyſſ. β.

Ἐγὼ δ' ἔτι νήπιος ἦα
Νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας εἰμὶ, καὶ ἄλλων μῦθον ἀκούων
Πυνθάνομαι, καὶ δή μοι ἀέξεται ἔνδοθι θυμός.

Id eſt, Eram adhuc puer: aſt ubi jam ſum.
Grandior, & reddit me aliorum oratio doctum,
Ipſeque grandeſcit mi animus.

Horat. *Sine cortice nabis.*

Qui jam per ætatem non eget cuſtode morum.

Homer. *Senum prudentia.*

In ſenem plurimarum rerum uſu peritum, quique multa meminerit ſuperioribus acta ſeculis, quadrabit illud Homeri ex Odyſſ. β.

Πα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Παλαιά τε πολλά εἰδώς.

Qui antiquaque multaque norat.

Seneſco ſemper multa addiſcens. Solon.

Γηράσκω δ' αἰεὶ πολλὰ διδασκόμενος.

Iſt, Diſcenti aſſiduè multa ſenecta venit. Significat
em uſu vitæ, multaque rerum experientia parari
dentiam. Terent. Nunquam ita quiſquam bene
ducta ratione ad vitam fuit, quin res, ætas, uſus
per aliquid apportet novi. Aliquid moneat, ut il-
quæ credas ſcire, neſcias;& quæ tibi putaris prima,
experiendo repudies: Senarius idem: Diſcipulus
prioris poſterior dies.

Moderator negotii. Homer.

i ſcientia & auctoritate ſua negotia moderatur.
merus:

Αὐτὰρ ὁ πηδαλίῳ ἰθύνετο τεχνηέντως. *Id eſt,*

lle ratem clavo ſcite, docteque regebat.

PRUDENTIA CONJUNCTA VIRIBUS.

Conſiliis ſimul & facto valens. Idem.

hominem conſilio pariter ac viribus excellentem,
nveniet illud Homeri ex Odyſſ. ξ.

Οἷος ἐκεῖνος ἔην βουλευέμεν ἠδὲ μάχεσθαι.

Is cujuſmodi erat, ſeu pugna conſiliove.

Prudentia cum viribus conjuncta.

eum qui norit idem & aliis imperare quid ſit agen-
m, & ipſe perſequi cum eſt opus, juxta Homerum:

Ἀμφότερον βασιλεύς τ' ἀγαθὸς κρατερός τ' αἰχμητής.

Et juxta ductor bonus, & certamine pollens.

nt enim qui imperatorem agere norunt, at militem
eſtare non norunt.

Imperator bonus, & idem robuſtus miles. Homer.

exander huic carmini Homerico palmam tribuit,
od extat Iliad. γ.

Ἀμφότερον βασιλεύς τ' ἀγαθὸς κρατερός τ' αἰχμητής.

Dux bonus, ac miles præpollens viribus idem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

PUDICITIA.

Diogen. *Hippolytum imitabor.*

Ἱππόλυτον μιμήσομαι.

Diogenianus in proverbiorum Collectaneis ait di[...] tatum de iis, qui ſtatuiſſent purè caſtéque vivere. [...] ta eſt fabula, quemadmodum is juvenis odio fœ[...] nei generis, Dianæ ſtudiis ſeſe totum addixerit, [...] ſpecto Veneris Numine.

Ariſtop. *Melanione caſtior.*

Μελανίωνος σωφρονέστερος.

Dicebatur, qui magnoperè à mulierum congreſſi[...] abhorreret. Ajunt Melanionem quempiam odio m[...] lierum in ſolitudinem demigraſſe.

PUDOR.

Pudor in oculis. Ἐν ὀφθαλμοῖς ἡ αἰδώς.

Horum nos pudet, quæ in propatulo ſunt. Aſpec[...] enim vel incutit, vel renovat etiam pudorem. U[...] ſit, ut pueri cum pudeſcunt, oculos tegant. Hinc[...] Poetæ Cupidinem, quòd ſit improbiſſimus, cœc[...] fingunt.

Homer. *Pudebat recuſare, & non audebant ſuſcipe[...]*

Homerus:

Αἴδεσθεν μὲν ἀνήνασθαι δεῖσαν δ' ὑποδέχθαι. Id

Detrectare pudor, formido ſubire vetabat.

Quo uti licebit, quoties incidit ejuſmodi negotiu[...] ut aliud ſuadeat honeſtas, aliud utilitas: & dedeco[...] ſum ſit, non ſuſcipere provinciam, rurſum pericu[...] ſum, ſuſcipere.

Idem. *Pudor & metus.*

Cum abſtinetur à re quapiam, quòd ea tum inhone[...] factu videtur, tum verò minimè tuta, locum habe[...] illud Homeri ex Iliad. ο.

Ἴσχε γὰρ αἰδώς, καὶ δέος.

Nam pudor atque metus vetuit.

Verecundia inutilis viro egenti.

Αἰδ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

...δὼς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένῳ ἀνδρὶ παρεῖναι.
...vùm homini pudor haudquaquam conducit ege-
...n Admonet autem abjiciendum pudorem, quoties
...uet neceſſitas.

...pud menſam verecundari neminem decet. Plautus.
...verbium hoc ex tota antiquitate per manus tradi-
...m eſt, hodieque verſatur in ore omnium. Verecun-
...di neminem apud menſam decet. Niſi quod vul-
... addit, nec in lecto.

Tinctura Sardonica. Βάμμα Σαρδονικόν.
...colore præcellenti dicebatur, præcipuè purpuræ.
... jocum autem transfertur ad eum, qui pudefit,
... qui ob plagas ſanguine tingitur. Sardon inſula
...iens, oppoſita inſulæ, in qua variæ purpurarum
...cturæ fiebant.

Tinctura Cyzicena. Βάμμα κυζικηνόν. Ariſtop.
...decus non eluendum appellabatur apud Atticos.
...cebaturque in eos qui metu quippiam indecorè fa-
...rent. Nam Cyziceni duobus nominibus notati ſunt
...niditatis & mollitiei.

...bi timor, ibi pudor. Ἵνα δέος, ἔνθα καὶ αἰδώς. Plato.
...i ſimilis illa Terentiana: Omnes deteriores ſumus
...entia.

Adverſus ſolem ne mejeto. Pythag.
...pinatur Eraſmus commendari verecundiam.

Ne pudeat artem.
...e pudeat artem proloqui, quam factites. Multos
...on pudet turpi quæſtu vivere, cum pudeat nomen
...us quæſtus profiteri.

PUNIRI PRO ALIO.

Tibicen vapulat.

...ubulus apud Athenæum lib. 9. ait fuiſſe morem ſi
...uid peccaſſet coquus, tibicinem ſolere vapulare.
...hylillius apud eundem.

Ὅτι ἂν τύχῃ μάγειρος ἀδικήσας,
Τὸν αὐλητὴν λαβεῖν πληγάς. *Id eſt,*

Quicquid coquus peccaverit, tibicen accipere ſol[e]
plagas.
Nullus homo læſo indemnis evaſit coquo.

Canis peccatum.

Vide, Ultio malefacti.

RAPACITAS ET AVARITIA.

Ariſtot. *A mortuo tributum exigere.*

Ἀπὸ νεκρȣ̃ φωρολογεῖν.

A mortuo tributum exigere dicebantur, qui per fa[s] nefaſque divitias undequaque congerunt. Dici ſoli[tum] tum in eos, qui turpiter undecunque lucrum aucupa[r]entur à rebus minutis ac ſordidis. Velut: Veſpaſianus è lotio; aut è turpibus, velut è lenocinio, quæſtuque corporis: aut cum à quibuslibet extorquetur, ab amicis, à tenuibus, à mendicis: poſtremò vel ab ipſis mortuis. Nota hic in fœneratores Chriſtianos.

Homer. *Vndecunque lucrum captant.*

Aptè dicetur in advocatos, in calumniatores, in malos medicos, qui captant undecunque, ſi quis incidat in caſſes, quem poſſint expilare.

Suidas. *Fabarum arroſor.* Κυαμοτρώξ.

Dicebatur, qui in creandis magiſtratibus vendebat ſua ſuffragia, eòque quæſtus gratia ſedulò verſabatur in comitiis. Unde fabis victitare dicebantur, quibus hinc erat quæſtus.

Felis Tarteſſia. Γαλῆ Ταρτησσία.

Non ineptè dicetur de rapacibus. Huic confine eſt illud Lucian. ἁρπακτικώτεροι τῶν γαλῶν. *Ideſt*, Rapaciores felibus.

Cicero. *Lacunam explere.*

Pro ſarcire damnum. Cicero: Vide ne qua lacuna ſit in auro, hoc eſt, ne quid deſit.

Nullam corporis partem habet otioſam, ne eam quidem qua vocem promit.

De quodam, cui omnia membra fuere venalia, etiam

os & vox. Torquetur in hominem, non manibus tùm, ſed toto corpore rapacem.

Quod utile honeſtum: quod autem noxium, turpe. Plato.

hil eſt utile, niſi quod honeſtum eſt.

Exigit & à ſtatuis farinas. Quid terra terram vendis.

Αἰτεῖ γε καὶ τοὺς ἀνδριάντας ἄλφιτα.

ſt, Sanè cibum & ſignis ab ipſis exigit. In eum dictum, qui nullius miſertus, undecunque quod potavellit, vel ab ipſis mortuorum ſtatuis. Competit principes expilatores plebis: aut in avaros ſacerdotes apud quos ne ſepulchrum quidem gratis conceditur. Natum à tyrannis, qui & à ſepulchris, aut dictorum ſtatuis vectigal colligunt.

Nec paſſim, nec omnia, nec ab omnibus. Ulpian.

m inhumanum à nemine accipere: ſed paſſim, viimum eſt: & omnia, avariſſimum. Admonet in neribus accipiendis non ſolum verecundiam adhindam eſſe, verùm etiam delectum.

Lucri bonus eſt odor ex re qualibet. Julian.

ceta quidem, ſed tamen peſtilens illa vox Veſpaſia qui quum ex lotio vectigal faceret, homo turpiter idus, ſuperque eo facto, à filio admoneretur, quod tam putrida lucrum faceret, paulò poſt collectam cuniam filii naribus admovit, rogavitque ecquid a puteret. Juvenalis:

Lucri bonus eſt odor ex re qualibet. Ennius:
Vnde habeas curat nemo, ſed oportet habere.

Mendici pera non impletur. Zenod.

Πτωχοῦ πήρα οὐ πίμπλαται.

eſt, Mendici pera non impletur. Senſus per ſe liquet, nempe inexplebilem eſſe mendicitatem.

Mendicorum loculi ſemper inanes.

Πτωχῶν οὖλαι ἀεὶ κεναί.

eſt, Mendicantium ſacculi ſemper inanes. De petabus dictum & inſatiabilibus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Suidas. *Vna cum ipſis manipulis.* Αὐταῖς ἀμάλλαις.

Id eſt, Cum ipſis manipulis. Cum omnia funditùs pe[r]eunt ; hoc eſt, quum ne pluma quidem ſit reliqu[a]. Proverbium à ruſticis natum.

Plautus. *Cum pulviſculo.*

Quum omnia ſic tolluntur, ut ne pulvis quidem ſit re[-]liquus. Eodem pertinet Euangelicum illud, quo juben[-]tur etiam pulverem excutere Apoſtoli: id eſt, ne mini[-]mum quidem ab eis auferre ſecum. Plautus: Con[-]vertet hic jam me totum cum pulviſculo.

Lucrum pudori præſtat.

Κέρδος αἰσχύνης ἄμεινον.

Plautus in Pſeudolo : Nimio illud quod pudet faciliu[s] fertur , quàm illud quod piget. Idem : Pol pudere quam pigere, præſtat totidem literis. Plutarch. Τοῦ μὴ δικαίου τὴν δόκησιν ἄρνυσο, τὰ δ' ἔργα τοῦ πᾶν δρῶντος ἔνθα κερδανεῖς. Opinionem ſpernito juſti , ac viru[m] quidvis agentem ſequere cum ſpes eſt lucri. Sophoc[les]

Τὸ κέρδος ἡδὺ κἂν ψευδῶν ἔῃ.

Dulce eſt lucrum profectum à mendaciis.

Sententiæ bono viro indignæ.

Horat. *Charybdis, Barathrum.*

Hominem majorem in modum edacem, bibacem au[t] rapacem helluonem , Charybdim aut Barathrum vo[-]camus. Horatius de Lurcone quodam : Ingluvies & tempeſtas, Barathrumque macelli.

Diogen. *Megaricæ ſphinges.* Μεγαρικαὶ σφίγγες.

Ita ſcorta quædam vulgus olim appellabat , eò quo[d] Megarenſium mores improbi fictique & popula[ri] convitio quodam notati fuerint , ſive quod apud eo[s] nutrix ſphinx appelletur.

Sueton. *Boni paſtoris eſt tondere pecus , non de[-]glubere.*

Hodie vulgo celebratum durat , ubi quis eſt exacto[r] durior atque inſtantior. Quid ? Num & pellem vis? Quaſi conveniat lana contentum eſſe. Tondent igi[-]tur, qui ita ſpoliant, ut ſortem relinquant , unde re[-]

poſſi[nt]

ſit creſcere. Deglubunt, qui nihil reliqui faciunt. m lana detonſa renaſcitur: Cute detracta, nihil eſt od deinde poſſis auferre.

Canis circum inteſtina. Κύων παρ' ἐντέροις.

eſt, Canis juxta inteſtina. Dicebatur, ubi quis eas, quarum eſſet cupientiſſimus, propoſitas conſpiet, quibus tamen frui non liceret. Canes enim obant circum inteſtina, devoraturi, niſi fuſtem timet.

Rapina cotytiis. Ἅρπαγα κοτυτίοις. Plutarc.

tytia feſtum quoddam erat apud Siculos, in quibus more placentulæ quæpiam & arborum fœtus ramis igabantur, eaque diripienda proponebantur. Dici itum de bonis temerè profuſis direptiſque.

Ne à chytropode cibum nondum ſacrificatum rapias. Heſiod.

dicat Marcus Tullius irreligioſum fuiſſe, cibum è tella edere. Scribit enim ad hunc modum lib. de nibus II. Atque reperiemus Aſotos primum ita regioſos, ut edant de patella. In genere poterit accomodari ad quemvis, qui negotium irreverenter & iltis, ut ajunt, pedibus aggreditur. Huc pertinent & a: A patella rapere, A veru rapere, A ſartagine.

Laverniones.

icuntur homines furaces, quòd fures ſub tutela Laernæ deæ eſſent, in cujus luco obſcuro atque abdito oliti ſunt furto ſublata, prædam defodere.

Bona Porſena. Livius.

ona Porſenæ dicebantur, quæ velut ab hoſtibus erecta parvo veneunt. Non ineptè dicetur in res, quæ doo cujuſpiam, aut fortunæ commoditate citra noram operam contingunt.

Partitio non, præfocatio. Μερίς, οὐ πνίξ. Athen.

deſt, Sortitio, non præfocatio. Quo licebit uti, ſi uando ſignificamus non eſſe locum violentiæ, ſed ex equitate juris oportere tractari negotium.

Perſæpè ſacra haud ſacrificata devorat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Ἄθυτα δ' ἱερὰ πολλάκις κατεσθίει.

Id eſt, Perſæpè ſacra haud immolata devorat. Senariu
eſt Simonidis, in mulierem quandam malè morata
& avidam in conviviis. Concinnè dicetur in eos, q
ventris impulſu ſtatim ad devorandas epulas irrun
punt, non expectatis cæremoniis & elegantiis illi
quibus civiles utuntur. Ductum à victimis, quas f
non erat contingere, niſi myſteriis peractis.

Diogen. *Vulturis umbra.* Γυπὸς σκιά.

Quadrare videtur in hæredipetas, aut alioqui rapace
inhiantes prædæ. Reſpondet illi: Si vultur es, cada
ver expecta.

Voracior purpura.

Athen. Τὰ λιχνότερα τῶν πορφυρῶν.

Id eſt, Edaciora purpuris. Idque dictum exiſtimat Athe
næus vel à tincta purpura, quæ omnia quibus admo
ta fuerit, velut ad ſeſe rapit, ſuoque colore res vicina
inficit: vel ab animante ipſo, quod quicquid nactun
fuerit retinet ac devorat. Conveniet in edaces, aut i
eos, qui omnia in ſuum compendium vertunt.

Ariſtop. *Edax currus.* Ἀδηφάγον ἅρμα.

In glutones & voraces dicebatur, propterea quod cur
rus multum abſumit unguinis ſive ceromatis: ſive
quod ſumptuoſa res ſit, equos & currus alere. Venu-
ſtius reddetur, ſi deflexeris ad animi vitia; cupiditate
inexplebiles eſſe, quum naturæ uſus perpauca poſtulet

Iuvenal. *Laudant ut pueri pavonem.*

Juvenalis ſcripſit in avaros, qui carmina laudan
duntaxat, nihil autem largiuntur poetæ:

Didicit laudator avarus
Tantùm admirari, tantùm laudare diſertos,
Vt pueri Junonis avem.

Atticus moriens porrigit manum.

Diogen. Ἀττικὸς ὑπέχει τὴν χεῖρα ἀποθνήσκων.

Id eſt, Atticus porrigit manum, etiam cum moritur.
Huic adagio locum fecit Athenienſium in muneribus
captandis & occupandis lucris, inſatiata cupiditas.

Pamphi-

Pamphili furtum. Παμφίλου νοσφισμός.

eſt, Pamphili fabulatio. Pamphilus hic veteris co-mediæ convitiis notatus eſt, quod ærarium expi-laſſet. Conveniet in peculatores, qui è publico ſuffu-ratur.

Non curat numerum lupus. Virgil.

Vergilius :

Hic tantum Boreæ curamus frigora, quantum
Aut numerum lupus, aut torrentiá flumina ripas.

ctè dicetur in hominem impudenter furacem.

Argivi fures. Ἀργεῖοι φῶρες.

i palam improbis. Nam argivi furacitatis infamia borabant,

Vorare humum. Plautus.

eque minus elegans illud in Curculione : Meus eſt, mum vorat. De lenone, cui fraus intendebatur, iſtolam, qua decipiendus erat, lecturiente.

Polypi. Athenæ.

lim dicebantur, vel ſtupidi, ſtolidique, vel rapaces uncis unguibus homines. Siquidem ob eam cau-m Polypo ſtultitiam tribuunt, quod ad manum ca-antis ultrò movetur, nec aliter capitur, niſi quod on cedat.

Ἡμερόκοιτος. Heſiod.

ulgari joco fures dicti videntur ἡμερόκοιτοι, quod in-rdiu dormiant, noctu vigilent. Heſiodus.

Μήποτέ σ' ἡμερόκοιτος ἀνὴρ ἀπὸ χρήμαθ' ἕληται.
Id eſt, Ne ſolitus dormire die, tua tollere poſſit.

ptè torquebitur in tollionem & furacem.

Candidum linum lucri cauſa ducis. Diogen.

Λευκώλενον λῖνον κερδογαμεῖς.

d eſt, Candidulum linum ob lucrum ducis uxorem. n eum quadrat, qui dotis cauſa ducit vel deformem, el anum. Porro linum vocat uxorem, vel quòd apud eteres ſolæ mulieres linis uterentur, vel quod viro al-getur matrimonio, & libera eſſe deſinat. Nam Græ-i λῖνον pro vinculo uſurpant.

Nu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Plutarc. *Nutricum more malè.*

Καθ' ὥσπερ αἱ τίτθαι γε σιτίζεις κακῶς.

Ideſt, Paſcis profectò more nutricum male. Con-niet in eos, qui de lucro paululum aliquid imperti-ſociis. Aut, qui ſic facultates alienas adminiſtrant-maximam partem in ſuos convertant uſus. Id qu-hodie tutorum vulgus factitat.

Idem. *Pecuniarum cupiditas Spartam capiet, pr-terea nihil.*

Ἡ φιλοχρηματία Σπάρταν ἑλοῖ, ἄλλο δ' οὐδέν.

Vna fames auri Spartam capiet ſubigetque,
Præterea nihil.

De iis, qui ſola pecunia poſſunt expugnari, alioqui i-victi. Natum adagium ab oraculo, quo reſponſum e-tum demum vincendos eſſe Lacedæmonios, cum a-rum & argentum in pretio cæperint habere.

Zenod. *Inexplebile dolium.* Ἄπληστος πίθος.

Plautus: In pertuſum ingerimus dolium, operam l-dimus. Competet in homines præter modum prof-ſos. Congruit etiam in avaros, quorum cupiditatib-nihil eſt ſatis. Zenodotus etiam tartarum ipſum i-explebile dolium putat.

Larus hians. Λάρος κεχηνώς.

Dicebatur, ubi quis avidius inhiaret prædæ. Eſt eni-larus avis avida, voraxque.

Plautus. *Labrax Mileſius.* Λάβραξ Μιλήσιος.

In ſtolidum & avidum dicebatur. Labrax enim piſc-genus lato oris rictu, unde eſcam totam, unà cum ær-faucibus corripit, atque ob id facile capitur: Lupu-Latinè dicitur: Vnde apud Plautum lenoni Labra-cis nomen.

Cratin. *Buthus obambulat.* Βοῦθος περιφοιτᾷ.

Ideſt, Buthus oberrat: De levibus ac ſtolidis diceba-tur. A moribus Buthi cujuſdam athletæ. Etiam vide-tur dici poſſe in edaces, *hoc eſt*, Βουφάγους.

Serpens niſi edat ſerpentem, draco non fiet.

Ὄφις εἰ μὴ φάγῃ ὄφιν, δράκων οὐ γενήσεται.

Poten-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

entes aliorum damnis creſcunt, & optimatum
unæ in tantum non augerentur, niſi eſſent quos
gerent. Quemadmodum inter piſces & beluas,
ores vivunt laniatu minorum.
riuſquam ſortiaris, communiora devoras.
e, vis injuſta.

Novit hæc Pylæa & Tyttygias. Zenod.

Οἶδε τε Πυλαῖα καὶ Τυττυγίας.

velut ænigmate veteres innuebant, opes malis
bus quæſitas. Tyttygias plagiarius quiſpiam fuit,
ſervos & res alienas, quas furto ſuſtulerat, in Py-
, is eſt Arcadiæ locus, venditare conſuevit, atque
quæſtu dives evaſit.
Faciunt item huc locutiones iſtæ proverbiales?
Olitorem odi, qui radicitus herbas excidat.
Malum lucro conjunctum non eſt malum.
Non ſacrificata rapere.
Communis tanquam Silapo.

RARITAS.

Phœnice rarior. Φοίνικος σπανιώτερος.
rebus, aut etiam hominibus inventu perquam ra-
. Natum adagium à fabula Phœnicis avis, de qua
nius lib. 10. cap. 2.

Vbi per Harma fulgurarit. Strabo.

Ὁπότε δι' Ἅρματος ἀστράψῃ.

e iis, qui nimis cunctanter ac ſero, aut admodum
crò fiunt: aut cùm nimis anxiè ac ſuperſtitiosè ca-
atur rei gerendæ oportunitas. Strabo unde natum
adagium indicat, ſcribens vicum quendam eſſe de-
rtum, atque infrequentem apud Mycaletum Bœo-
æ, quem Harma, id eſt, curtum nominānt. Vel hinc
ata parœmia: Vbi per Harma fulgurat; videlicet Py-
ycis vatibus fulgur aliquod certum, quod ex eo lo-
o veniret, obſervantibus, eoque viſo, ſacra Delphos
ittentibus.

Lac gallinaceum. Ὀρνίθων γάλα. Ariſtop.

Gallinarum lac. Dicitur in opulentos, & quibus quid-
vis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

vis rerum ſuppeditat. Aut de raris inventu, atque
id pretioſis.

Perſius. *Rara avis.*

Dicebatur res quævis nova & inventu perrara. Pe
ſius : Si forte quid aptius exit , Quando hæc rara av
eſt. Juven. Rara avis in terris , nigroque ſimillin
cygno. Vnde illud Ariſtoph. Quæ eſt hæc avis? I
hoſpite & ignoto.

Iuvenal. *Alba avis.* Λευκὸς ὄρνις.

Pro re nova atque inauſpicata. De albæ gallinæ fil
dictum eſt alibi.

Idem. *Corvus albus.*

De raris inventu dixit Juvenal. Corvo quoque rari
albo.

Percæus. *Noctuinum ovum.* Γλαυκεῖον ὠόν.

Sunt qui negent noctuinum ovum inveniri. Prove
bium itaque quadrabit, vel in hominem nihili nu
liuſque frugis, vel in rem raram inventu.

REFUGIUM.

Strabo. *Abdera pulchra Tejorum colonia.*

Strabo libro Geographiæ 14. tradit Tejos, quum Pe
ſarum contumelias ferre non poſſent, urbe relicta, Al
dera Thracum urbem demigraſſe. Atque hinc illu
vulgatum fuiſſe : Ἄβδηρα καλὴ Τηΐων ἀποικία, *Ide*
Abdera pulchra Tejum colonia. Hoc ænigmate ſigni
ficamus, non deeſſe, quò confugimus , ſi quis præte
modum pergat eſſe moleſtus.

REPELLENTIS.

Aliam quercum excute.
Ἄλλην δρῦν βαλάνιζε.

Id eſt, Aliam quercum excute. Hoc adagio ablegamu
eos, qui ſine fine petunt aliquid , aut qui continente
ab eodem mutuum poſtulant. Parœmiam hinc na
tam putant , quod olim mortales glandibus victita
bant, Cereris uſu nondum reperto.

Tolla

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Tollat te qui non novit. Quintil.

cujus dolos jam non ignotos eſſe nobis ſignifica-s, neque poſthac poſſe ab illo falli, concinnè di-us. Adfinis locutio proverbialis; Quære hoſpitem.

RIGOR.

Summum jus, ſumma injuria. Cicero.

ſt, Tum maximè diſceditur ab æquitate, quum -imè ſuperſtitioſè hæretur legum literis. Id enim -mum jus appellant, quum de verbis juris conten-r, neque ſpectatur quid ſenſerit is, qui ſcripſit.

Ad vivum reſecare. Idem.

Tullius lib. de amicitia, ad vivum reſecare dixit, eo quod eſt, rem exactius quàm ſat eſt, ac moro-excutere. Mutuo ſumpta metaphora à tonſori- capillos aut ungues reſecantibus.

Radit uſque ad cutem. Ξυρεῖ ἐν χρῷ. Sophoc.

t, Ad cutem uſque radit. De eo dicebatur, qui ni-m exactè videretur agere cum aliquo.

Ex ſyngrapha agere.

ſyngrapha agere, obſignatis tabulis agere, pro eo d eſt, rigidè parumque civiliter, ſed velut ex obli-ione.

Ad libellam debere. Cicero.

i pecuniam præſentem ac juſti ponderis debet, ad llam debere dicetur.

Cenſoria virgula.

itiſſimum eſt apud eruditos. Cenſoriam virgam ap-lare judicandi autoritatem, præſertim cum ſuper-o à magiſtratu Romano ſumptum.

Obtorto collo trahi. Idem.

cuntur, qui volentes nolentes ad aliquid adigun-. Pro eodem dicitur, Mento trahere.

RISUS.

Intra labia riſit.

heocritus, Riſus vero labium intra hæſit. Simile eſt od de riſu Sardonio dicitur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Riſus Ionicus. Γέλως Ἰωνικός.

In molles & voluptuarios dicitur. Nam Jonum m…
lities perinde ut Sybaritarum faſtus, in proverbi…
abiit, quod alteri Græcorum, alteri Barbarorum eſſ…
luxurioſiſſimi.

Diogen. *Riſus Megaricus.* Γέλως Μεγαρικός.

In eos dicendum, qui parum intempeſtivè jocantu…
quique malunt aliquoties amicum, quam dictu…
perdere.

Riſus Chius. Γέλως Χῖος.

De molli laſcivoque riſu. Quandoquidem & Chi…
rum mores taxavit vetus Comœdia.

Sardonicus riſus. Σαρδώνιος γέλως.

De riſu ficto atque amarulento, aut inſano deniqu…
Tractum à Sardoa herba, quæ ora hominum & rict…
dolore contrahit, & quaſi ridentes interimit.

Ajacis riſus. Αἰάντειος γέλως.

Ideſt, Ajacinus riſus: In eos qui temerè ac vecordit…
rident. Adagium natum eſt ex hiſtoria Ajacis. Is ade…
graviter tuliſſe legitur Vlyſſem ſibi prælatum in c…
peſſenda ſucceſſione armorum Achillis, ut præ dolo…
in inſaniam verſus ſit. Deinde poſteaquam reſipui…
ſet, partim pudore, partim metu, ſibi mortem conſc…
vit. Nec intempeſtiviter torquebitur in eos, quibu…
riſus oboritur nulla de cauſa.

Ἀχρειόγελως.

Proverbiali, novoque compoſito verbo dicebatur nu…
gator, quique rebus ineptis oblectaretur.

Riſus ſyncruſius. Γέλως συγκρούσιος.

Riſum effuſiorem Græci συγκρούσιον vocant, quod ho…
minem quatiat: quem eundem quidam exiſtiman…
Sardonium eſſe.

Zenod. *Stultior Melitide.* Μωρότερος Μελιτίδου.

Melitides unus è feliciſſimis illis fatuis, quos Homeru…
ſuo carmine nobilitavit.

Terent. *Emori riſu.*

Emori riſu, Defluere riſu, pro vehementer ridere.

RIXO-

RIXOSVS.

Rhodii ſacrificium. Ῥόδιοι τὴν θυσίαν. Diogen.

Rhodienſes ſacrificium. Vbi res jurgiis & ver-
ialè ominatis peragitur. Refertur à Diogeniano.

Spirat Cæcias. Ariſtop.

ophanes ad Cæciæ venti naturam alludens, di-
Vt iſte ſpirat Cæcias & ſycophantias jam. Cæcias
n poſuit pro turbis ac litibus. Notatur enim ibi
n ut delator ac criminator.

Inſana laurus adeſt. Plinius.

us libro 16. cap. 45. In eodem, inquit, tractu
us Amyci eſt, Bebryce rege interfecto clarus. Ejus
lus à ſupremo die lauro tegitur, quam inſanam
nt: quoniam ſi quid ex ea decerptum inferatur
bus, jurgia fiant, donec abjiciatur. Itaque quadra-
h hominem rixarum autorem.

Lindii ſacrum. Λίνδιοι τὴν θυσίαν. Lactant.

, Lindii ſacrum, ſubaudi, faciunt. Dicebatur in
qui inauſpicato rem divinam faciebant. Hercu-
lim agricolæ cuidam Lindio duos boves per vim
uit, & mactatis illis convivium ſibi paravit. Se-
autem Herculi comedenti, cum multa in eum ma-
cta congereret, voluptati pariter & riſui fuit: Ita
Herculem dixiſſe ferant, nullum unquam convi-
n ſibi jucundius accidiſſe. Adagium ad multos
accommodari poterit, vel ad rixoſum convi-
n, vel ad rem quampiam malis ominibus inſti-
um.

*Litem movebit, ſi vel aſinus canem mo-
morderit.*

adrabit in eos, qui de re quantumvis exigua litem
itant. Natum videtur ab eventu quopiam.

Canina facundia. Hieron.

od in adagionem ceſſit in quoſdam, qui tantùm ad
ledicendum eloquentiæ ſtudium exercent: à rixa
um & oblatratu ſumpto epitheto.

Litem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Homer.

Litem incipere.

In eum, qui jam provocatus aggreditur convitiis a
re, congruet illud Homeri ex Iliad. κ.

Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος ἀκαχμένον ὀξέι χαλκῷ.
Haſtam corripuit robuſtam cuſpide acuta.

Cui diverſum eſt illud, Haſtam abjecit.

Ne allia comedas & fabas.

Ἵνα μὴ φάγῃ σκόροδα, μηδὲ κυάμους.

Id eſt, Ne edas allia & fabas, pro eo quod eſt, ne bel neve in judiciis adſis. Nam in bellum inferebant allia commeatus militaris. In judiciis fabas eſitabat ne obdormiſcerent.

Diogen.

Ptolemaica lis. Πτολεμαῒς ἡ δίκη.

Diogenianus indicat dici ſolitum in litium avid Anus quæpiam fuit Ptolemais, quæ quoad vixit, li agitabat.

Plutarc.

Vltra hyperbolum. Ὑπὲρ τὸν ὑπέρβολον.

Vincit Hyperbolum. Hyperbolus quiſpiam erat m rum in modum appetens litium. Vnde conveniet eos, qui ſimili laborant morbo.

Plinius.

Tetigit lapidem à cane morſum.

Plinius lib. 20. cap. 5. de veneno rabidi canis agen Minus hoc miretur, inquit, qui cogitet lapidem à c ne morſum uſque in proverbium diſcordiæ veniſſ Cujus è verbis conjicere licet, vulgo creditum fuiſſ ut ſi quis lapidem à cane morſum contigiſſet aut ca caſſet, eum iracundiorem evadere, & ad diſſidia pr penſum.

Syrbenæ chorus. Συρβήνης χορός.

De choreis incompoſitis ac tumultuoſis olim diceb tur. Nam σύρβη quidam vocem exiſtimant, qua ſubu ci erga ſues utuntur, unde & σύρβα pro tumultu ab tuntur. Σύρβη item fiſtularis dicitur theca, unde συ βηνεὺς dicitur tibicen aut tumultuoſus. Ducta videtu metaphora à diſſono porcorum grunnitu. Tempeſtiv ter dicetur in homines inter ſe diſcordes & querulos aut ubi offendet aures imperitorum cantorum ſym phonia diſcors.

Er

Erethrienſium Rho. Ἐρετριέων Ῥῶ. Diogen.

quis crebrius & aſperius eam literam ſonaret. nomine nunc malè audiunt apud Gallos Picar- Erethrienſes adamarunt hanc literam P, quam *6.* ſupponebant, cùm contra Athenienſes eam erint in σ ut θαρσεῖν, pro θαῤῥεῖν. Quoniam ea li- Ariſtop. dicitur impetus, ac vehementiæ ſignificationem ere: videtur & in homines præcipites ac violen- congruere proverbium.

SALUBRITAS.

Crotone ſalubrius. Κρότωνος ὑγιέστερον. Zenod.

re nequaquam noxia, ſed undequaque ſalutifera. odotus ab animante ſumptam parœmiam exiſti-. Eſt enim Croton muſcæ genus.

Cucurbita ſanior. Κολοκύνθης ὑγιέστερος. Suidas.

ſt, Cucurbita ſalubrior. Inde natum, vel quod cu- bita non facilè læditur aëris vitio, propter cruſtum tegitur, vel quod ea variis remediis efficax eſſe hibeatur.

Valere pancraticè. Plautus.

utus dixit pro eo, quod eſt, firma eſſe valetudine. m in Pancratiſtis robur corporis potiſſimum ſpe- batur. Pro eodem dixit, Valere athleticè, valere ilicè, valere baſilicè.

Sanior eſt piſce.

m ad eundem modum hodieque vulgò loquuntur. n ſanus es quàm piſcis. id inde ſumptum eſt, quod itum eſt piſces non ſentire morbos.

Tria ſaluberrima. Plutarc.

d Plutarchum videtur & hoc proverbio fuiſſe ja- tum. Sed præſtat ipſius verba tranſcribere: Ὅθεν στα λέλεκται τροφῆς ἀκορίαν, καὶ πόνων ἀοκνίαν, καὶ ρματος σωτηρίαν, ὑγιεινότατα εἶναι. *Id eſt*, Vnde imè dictum eſt, veſci citra ſaturitatem, non re- ere laborem, naturæ ſemen conſervare, eſſe ſalu- rima.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

SCURRILITAS.

Athenæ. *A ſexaginta viris venio.*

Ἀπὸ τῶν ἑξήκοντα ἔρχομαι.

Athenienſes mire delectantur iis, qui riſum dictis a
factis movere norunt, adeò ut ad hoc in Diomeo a
Heracleo ſexaginta convenirent, qui in civitate n
minabantur ſexaginta viri, quemadmodum nos di
mus triumviros & decemviros, magiſtratum ſigni
cantes; ut ſi quid ridiculè dictum eſſet, vulgo ita l
queretur: Sexaginta viri hoc dixerunt. Poterit per i
niam dici in dictum illepidum & agreſte; Dictum ſ
xaginta viris dignum; aut in ſtultè dicacem: Hic n
bis venit à ſexaginta viris.

Gregor. Theol. *Equitandi peritus ne cantet.*

Ἱππωσώλω δεδαὼς μὴ ἄδη.

Sumptum à Poëta quopiam, in eum, qui profeſſus r
ſerias, verſatur in nugis,

SECUNDÆ EXPERIENTIÆ.

Poſterioribus melioribus.

Inter Græcanicas parœmias refertur, *δευτέρων ἀμε-
νόνων*, *Id eſt*, Alteris melioribus. Quo ſignificabant e
quæ prima experientia parum benè ſucceſſerant, ſ
cunda nonnunquam commodius evenire, & prior
conſilii erratum poſteriore conſilio corrigi.

Homer. *Danda venia lapſo.*

Qui dicet aliquando dandam veniam, ſi quid erratu
ſit per incuriam, neque enim hominis eſſe, ut ſemp
exactam præſtet diligentiam, uſurpabit illud Home
ex Odyſſ. τ.

Ἀλλ' οὐ γὰρ πως ἔστιν ἀΰπνους ἔμμεναι αἰὲν.
Ἀνθρώπους. *Id eſt*,
Haudquaquam fieri potis eſt, ut pervigil uſque
Mortalis duret.

Hermol. Barba. *Deſtitutus ventis, remos adhibe.*

Cum res non ſuccedit ut volumus, ad alia præſidi
con

fugiendum eſt. Aut cum fortuna eſt adverſa, tum gis adlaborandum.

SECURITATIS ET TUTÆ REI.

In tranquillo eſt.

ent. Qui te in ſcopulum è tranquillo auferat. quod alibi diximus: Ego in portu navigo.

In vado. Idem.

ent. Omnis res in vado eſt. Vadum autem eſt aquæ dus, in quo quiſquis conſtiterit, is jam effugit pe- ulum ne immergatur.

Duabus ancoris fultus. Ariſtid.

Ἐπὶ δυοῖν ὁρμεῖ.

ſt, Duabus nixus in portu ſedet, ſubaudiendum, coris. De firmis & immotis, & qui rem ſuam pro- conſtabilierunt. Ductum à navibus intra portum o manentibus.

Tanquam ad aram.

m extremum refugium intelligi volumus. Inde nptum, quòd olim in extrema neceſſitate ad aras orum ſoleant confugere, unde nefas erat quenquam trahere.

Ad aſylum confugere. Cicero.

gnatum eſt ſuperiori. Hæc fient venuſtiora, ſi ad imi res transferantur.

Arx.

ac metaphora tutiſſimum ac validiſſimum præſi- um ſignificamus.

Bonum eſt duabus niti ancoris. Pindar.

eſt, Bonum eſt duplici præſidio niti, ut ſi alterum ſtituat, altero juvemur.

Extra fumum & undam. Homer.

erba ſunt Calypſus adhortantis Vlyſſem, ut neque imium littori vicinus naviget, fumum ſequutus, eque ſe profundo credat pelago, ſed in medio ſecet iam, quòd ibi periculum ſit à ſaxis & vadis, hic ab ndis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Cicero. *E terra ſpectare naufragium.*

Pro eo quod eſt, In tuto ſpectare aliorum pericula. Simile illi: De muris, judicare Achivos.

Homer. *Mortuo leoni & lepores inſultant.*

Sumptum ex Hom. ubi Hectorem ab Achille jam i terfectum circumſiſtunt Græci, mortuo inſultante nec quiſquam erat, qui extincto non aliquod vuln infligeret.

Sophoc. *Ne ſi ad Iovis quidem aulam.*

Qui metuunt malum, ad aſylum confugiunt: Verù à morte nullum eſt effugium. Sophocles: Vbi mort urget tempus, ad Jovis atria ſi fugeris, effugere no poſſis tamen. Proverbii ſpecies eſt in illis verbis: N ad Jovis quidem atrium, quod pro tutiſſimo poſu refugio.

Agathi. *Primùm apes abigendæ.*

Dictum eſt cujuſdam, qui ſenſit primùm hoſtium co pias adventantes eſſe ſubmovendas, quò poſſint Aſ potiri.

Plato. *Pugno tenere.* Ἀπρὶξ ταῖν χεροῖν λαβέσθαι

Pugno ſtringere dicitur, quod ipſo contactu ſentitur

Livius. *Teſtudo intra tegumen tuta eſt.*

Docet hic Livius tutius eſſe domi manere, quàm ſu fortunæ committere, & ad omnes ictus exponere.

Sarta tecta.

Pro conſummatis probeque curatis, & in quibus ſi nihil omiſſum.

Terent. *In portu navigare.* Ἐν λιμένι πλεῖν.

Ideſt, In portu navigare. Qua ſignificamus nos jam à periculo abeſſe. Vergilius:

Nunc mihi parta quies, omniſque in limine portus

Zenod. *His Medus non inſidiabitur.*

Τάδε Μῆδος οὐ φυλάξει.

Id eſt, Hæc Medus non obſervabit. Cum Xerxes exercitum ad Græciam traducere pararet, ut autor eſt apud Zenodotum Dicæarchus, Græci deſperatis rebus facultates ſuas abſumpſerunt, ne multum reliquum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

…m fieret, quod hoſtis tolleret, ita dicentes: Hæc …dus non obſervabit, eaque vox in adagium abiit, …quis largius impenderet ſua; ne venirent in alio… manus.

Otioſus eſto. Homer.

…uem jubemus curare cuticulam, negotium aliis …e futurum, accommodabimus illud Homeri ex …yſſ. β.

Μήτε τοι ἄλλο,
…ν στήθεσσι κακὸν μελέτω ἔργον τε ἔπος τε,
…λλὰ μάλ' ἐσθιέμεν καὶ πινέμεν ὡς τὸ πάρος περ.
…ſt, Tute caveto,
…ut dicti aut facti cruciet tua pectora cura.
Quin tranquillus edaſque bibaſque, ita ut antè ſolebas.

…hœnici ne inſideas. Χοίνικι μὴ ἐπικαθίσαι. Pythag.

…erpretatur D. Hieronymus, De victu ne fueris ſoli…us in diem craſtinum. Eſt autem Chœnix demen…n & cibus diurnus. Plutarchus autem longè diver…s, putat non indulgendum otio, ſed induſtria pro…ciendum victum, ne deſit in poſterum.

Thymbra victitans. Θυμβροφάγοι.

…eſt, Thymbra victitantes. Adagio dicebantur, vel …i tutius ac liberius vitam agerent, vel qui moribus …ent parum blandis, vel qui hilariter citraque ſoli…udinem parvo contenti viverent, quod thymbri …rbæ genus ſit.

Rem factam habere. Martial.

…pud Martialem legitur, Rem factam habere, pro eo …uod eſt, certam atque indubitatam. Si quidem pro…iſſa parum certa ſunt.

Hermionis vice. Ἀνθ' Ἑρμιόνος. Ariſtop.

…eſt, Hermionis vice, puta fuero tibi, aut mea do…us, aut ſimile quippiam. Valet autem perinde quaſi …icas: Loco aſyli tibi fuero, vel inſtar aræ. Eſt Hermio…e templum in Peloponeſo, ſacrum Cereri ac Proſer…inæ, ad quod qui confugerint, tuti ſunt propter loci …ligionem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

In terra pauperem.

Ἐν γῇ πένεσθαι μᾶλλον, ἢ πλουτοῦντα πλεῖν.

Id eſt, Egere præſtat in ſolo, quàm divitem ſulcare fl ctus. Satius eſt paululum habere tutò, quàm multu cum periculo.

Ovidius. *Mœnia Semiramidis.*

Τείχη Σεμιράμιδος.

Id eſt, Muri Semiramidis. De muris inexpugnabilib dicebatur, egregieque munitis. Ovid. Vbi dicitur a tam Coctilibus muris cinxiſſe Semiramis urbem.

In tuo regno.

Quod cujuſque privatum eſt, regnum ejus dicitur.

Plautus. *In tuo luco & fano eſt ſitum.*

Apud Plautum, pro eo quod eſt, in tua poteſtate, tu arbitrio, tua tutela, tua manu. Cicero: In meis c ſtris præſidiiſque verſaris, id eſt, mecum facis, & p me pugnant, quæ dicis.

Plinius. *Inter ſuas præſepes.*

Plautus in Caſſina: Scit, ſi id impetret, futurum qu amat intra præſepes ſuas: pro eo quod eſt, certum paratum. Nam quod intra ſepta noſtra clauſum ſi id tutò certòque poſſidemus.

Terent. *Aliud cura.*

Cum negabis eſſe cauſam, cur aliquis aut dubitet, a ſolicitus ſit, exempto ſcrupulo. Terent. Atqui ja repperi, aliud cura.

Perſius. *In diem vivere. Ex tempore vivere.*

Eſt præſentibus rebus contentum vivere, atque ex p rato, minimè ſolicitum de futuris. Quæ vita Græc dicitur καθημέριος βίος, & καθημερόβιοι, qui a eum vivunt modum. Vnde & ex tempore dicere, i eſt, citra præmeditationem.

Canis tanquam Delum navigans.

Ἄιδεις ὥσπερ εἰς Δῆλον πλέων.

In ſupinum, otioſum, ſecurum, ac voluptuariam a gentem vitam dicebatur. Nam Athenis facilis ac tut in Delum navigatio. Vnde fiebat, ut qui illuc ſolve

rent

, inter navigandum ſecuri , nihilque periculi me-
ntes, canerent.

Porrectis pedibus dormire. Lucian.

Ἀποτείνοντα τὼ πόδε καθεύδειν.

ſublatis pedibus requieſco, & ſupinus per otium. ſupinitatem, negligentiam, incogitantiamque ſi- ficamus. Et conſerere manus, in Hebræorum pro- biis, in ignavum, &c.

In dextram aurem. Plinius,

enim admonent medici, ut in primo ſomno, qui pfundiſſimus eſſe conſuevit, in aurem dextram in- mbamus. Cum experrecti redormire cupimus, in iſtram.

In utramvis aurem dormire. Terent.

animo otioſo, ſecuro, vacuoque eſſe.

Leporis vita. Λαγώου βίον ζῆν. Plutarc.

eſt, leporis vitam vivere. Dicuntur, qui ſemper an- i trepidique vivunt.

In utramvis dormire oculum. Plautus.

autus in Pſeudol. De iſtac re in oculum utrumvis nquieſco. Eſt animo otioſo eſſe, &c.

Halcedonia ſunt apud forum. Idem.

xtat in Græcorum commentariis hujuſmodi prover- ium:

Ἀλκυονίτιδας ἡμέρας ἄγεις.

l eſt, Halcyonis agis dies. De tranquillam & otio- um agentibus vitam. Ab ave quadam marina ductum dagium.

Vita molita. Ἀληλεσμένος βίος. Suidas.

Vita molita ſive victus, ut ita loquamur, farinatus. uidas indicat adagium variè accipi. Quoſdam uſur- pare de vita priſcorum, qui glandibus veſcebantur: onnullos de iis, qui in magna rerum, quas deſidera- rent, affluentia vitam agerent.

Equus me portat, alit rex. Horat.

Ἵππος με φέρει, βασιλεύς με τρέφει.

Hinc natum: Juvenis quidam ſub rege Philippo ſti-

pendia faciebat. Is cum admoneretur ut miſſione peteret, ſeſeque à militia abdicaret, negavit ſe factu rum iſto adagio. Huc alluſit Horatius:

Rectius hoc, &

Splendidius multo eſt, equus ut me portet, alat rex

Homer. *Extra lutum pedes habes.*

Ἐκ τοῦ πηλοῦ πόδας ἔχεις.

In eos, qui moleſtis non involvuntur negotiis, unde ſ nequeant explicare, ſed extra periculum conſtitut ſunt.

Idem. *Extra periculum ferox.*

In obtrectatorem clancularium, qui coram non auſ congredi. Homer. Iliad. ν.

Ἀνδρῶν δυσμενέων ἑκὰς ἱστάμενος πολεμίζειν.

Pugnare gnarus, verùm eminus & procul hoſte.

Diogen. *Procul à pedibus equinis.*

Ἐκ τῶν ποδῶν ἱππείων.

Vulgò dicitur, cum ſignificant fugiendum eſſe periculum.

Terent. *Extra telorum jactum.* Ἔξω βελῶν.

Id eſt, Extra telorum jactum: Pro eo quod eſt, in tuto, citraque periculum.

Porrò à Iove atque à fulmine.

Πόῤῥω Διός τε καὶ κεραυνοῦ.

Id eſt, Procul à Jove pariter atque à fulmine. Admonet non eſſe agendum cum præpotentibus qui nutu poſſint perdere, ſi quando libeat: maximè cum regibus ac tyrannis.

Idem. *Poſt principia.*

Sumptum à bellis, in quibus ſummum periculum eſt iis, qui in prima ſtant acie. Terentius in Eunucho.

Tu hoſce inſtrue, hîc ego ero poſt principia.

Non vulgari anchora nititur.

Significans aliquem novis, minimeque vulgaribus præſidiis niti.

Ariſtot. *Quid Achivos à turre judicatis.*

Concinne torquebitur ad eos, qui in tuto conſtituti, de

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

iis judicant, qui in periculo verſantur. Quemadmo-n faciunt ii, qui in turri aut vallo ſedentes, otioſi ſtant præliantes, judicantque, ac in multis animi ur aut conſilium deſiderant, quod ipſi nequaquam ſtituri forent, ſi in eodem diſcrimine verſarentur.

Quaſi millus cani. Siſnif.

am millus eſt collare canum venaticorum coria-am confixum clavis ferreis eminentibus adverſus petum luporum: Ad hunc igitur modum, certum numque præſidium ſignificabimus.

Timidi mater non flet. Æmil. Probus.

imoſi in bello contemnunt hoſtem, nihilque me-endum ducunt: itaque quoniam ſibi parum cavent, è pereunt, & matribus luctum adferunt cum orbi-e. Contrà qui nihil non metuit, neque quicquam nninò contemnit, is tutioribus utens conſiliis, raro nit in periculum.

Legatus non cæditur neque violatur. Scholia, Homer.

eflecti poterit ad benè monentem, ſive recta conſu-ntem, ſive concionantem liberè. Legatus eſt, qui re-rt mandata ſui principis, aut agit negotium publi-um, non eſt fas illi vim admovere.

SEMPER.

Quoad vixero. Vergil.

uod in vita perpetuum nobis futurum intelligi vo-mus, indicare licebit Vergilii carmine:

Dum memor ipſe mei, dum ſpiritus hos reget artus.

SENIUM PRÆMATURUM, AUT MORS.

Ergini cani. Ἐργίνȣ πολιαί.

d eſt, Ergini canicies. De canicie præpropera, *Id eſt,* uæ ante diem legitimam accidit. Erginus filius fuit lymonis, adoleſcens præter ætatis rationem jam ca-us. Per ironiam dicitur in ſenes jam canos, qui ta-nen juvenes etiamdum haberi velint.

Mala ſenium accelerant. Homer.

Qui dicit ſenectam non eſſe annis metiendam, pro-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

pterea quod ii, qui ſe multis laboribus diſcrucian ante diem conſeneſcunt, uſurpabit illud Homeri e Odyſſ. τ.

Αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγηράσκουσι.

Id eſt, Quippe repente homines curiſque maliſque ſe neſcunt.

Menand. *Præſtat canem irritare, quàm anum.*

Nulla ira atrocior muliebri, maximè cum ad ſexus vi tium accedit ſenectus. Canis irritatus tantùm obla trat: at aniculæ præter linguæ venenum, interdur inſtructæ ſunt malis artibus, veneficiis & incanta mentis. Vnde & Menander: Plus eſt periculi anun laceſſere, quàm canem.

Theocr. *Vno die conſeneſcere.*

Theocritus: Verùm quos amor angit, in una luce ſe neſcunt. Nulla verò res citiùs accelerat ſenium, quan animi curæ, amor, odium, invidentia, metus ac mæror.

Præmatura mors.

In hunc, qui matura morte diſceſſerit, ſuperſtitibus parentibus, accommodabis illud Iliad. ρ.

Οὐδὲ τοκεῦσι
Θρέπτρα φίλοις ἀπέδωκε. μινυνθάδιος δέ οἱ αἰών.

Id eſt,

Aſt neque nutricandi grata parentibus ille
Reddidit officia, aſt illi breve contigit ævum.

SERA POENITENTIA.

Cicero. *Sero ſapiunt Phryges.*

Conveniet in eos, quos ſtulte factorum ſerò pœnitet.

Strabo. *Cumani ſerò ſapiunt.*

Ὀψὲ αἰσθάνονται οἱ Κυμαῖοι.

Id eſt, Serò ſapiunt Cumani. Id adagium refertur à Strabone, Geograph. lib. 13. putatque eos vulgò malè audiſſe, tanquam ſtupidos atque inſulſos, ob hanc cauſam, quod ducentis annis portus vectigalia exegerint, hoc nomine, ut urbem ædificarent, quæ dare tamen non deſierunt, quum jam urbs eſſet extructa:

Nihil

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

hil vetat, quò minus dicatur in illos, qui non niſi alo ſuo docti, parent rectè monentibus.

Malo accepto ſtultus ſapit. Heſiod.

ulò diverſius extulit Heſiodus:

Δίκη ὑπερύβριον ἴσχει.

Δὶς τέλος ἐξελθοῦσα, παθὼν δέ τε νήπιος ἔγνω.

eſt, Tandem ſua pœna nocentem
Conſequitur, paſſuſque ſapit tum denique ſtultus.

uc referendum & Plautinum illud in Mercatore:
Feliciter is ſapit, qui alieno periculo ſapit.

Piſcator ictus ſapit. Sophoc.

Ἁλιεὺς πληγεὶς νόον οἴσει.

l eſt, Piſcator percuſſus ſapiet. Idque ferunt ab huiſmodi quodam eventu natum: Quum piſcator quiſam piſcibus quos intra rete tenebat, manum admoiſſet, atque à ſcorpione piſce feriretur: Ictus, inquit, piam. Itaque ſuo malo doctus cavit in poſterum.

Factum ſtultus agnoſcit. Homer.

Ῥεχθὲν δέ τε νήπιος ἔγνω.

deſt. Rem peractam ſtultus intellexit. Item illud Denoſthenicum. Non emo tanti pœnitere. Vnde peruam eleganter Fabius apud Tit. Livium, eventum, tultorum magiſtrum appellat. Nec eventus doceat hoc inquiens, qui ſtultorum magiſter eſt, ſed ratio.

Mus picem guſtans. Theocr.

Μῦς ἄρτι πίσσης γευόμενος.

Siquidem mus imperitus, ſi quando in picem inciderit, aut perit, aut vix eluctatur, ac deinde periculi memor, timet contingere. Non intempeſtivè dicetur in eum, quem pœnitet experimenti.

Poſt acerba prudentior.

Παρὰ τὰ δεινὰ φρονιμώτερος.

Id eſt, Poſt mala prudentior.

Sera in fundo parſimonia. Seneca.

Admonet in tempore parcendum rebus neceſſariis. Perſius Satyra 2. Donec deceptus & expers,
Nec quicquam fundo ſuſpiret nummus in imo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Poſt rem devoratam ratio.

Quemadmodum de ſera ope dicitur, poſt bellum auxilia: ita de ſera parſimonia dicitur, poſt abſumptam rem ſupputatio.

Plautus. *Quod dedi, datum nollem.*

Plautus: inter novam rem, inquit, verbum uſurpabo vetus: Quod dedi, non datum vellem: quod reliquum eſt non dabo: Significat ſe pœnitere, quod puellæ fecerit copiam, de cætero non facturam.

Lucian. *Satius eſt recurrere, quam malè currere.*

Præſtat mutare conſilium in melius, quàm in malè inſtitutis pergere. Lucianus: Viſum eſt tandem juxta vulgi ſermonem potius recurrere, atque currere perperam.

Plinius. *Optimum aliena inſania frui.*

Felix quem faciunt aliena pericula cautum. Admonet adagium, ut ex aliorum erratis ipſi cautiores efficiamur, & alienis periculis reddamur prudentiores.

Hedera poſt Anthiſteria.

Ἀκισσὸς μετ' Ἀνθιστήρια.

Quum ſerò quippiam adhibetur. Apparet in his ludis morem fuiſſe coronari hedera. De Anthiſteriis, id eſt, Floralibus feſtis diximus in proverbio, Cares foras.

Atqui non eſt apud aram conſultandum.

Conſultandum antequam incipias: in ipſo negotio ſera conſultatio. Sumptum à ſacrificis, qui pro ritu ſacrorum omnia præparant, priuſquam accedant ad aram.

TEMPESTIVUM.

Saidas. *Satius eſt initiis mederi quàm fini.*

Elleborum fruſtra, quum jam cutis ægra tumebat,
Poſcentes videas, venienti occurrite morbo.
Ovidius: Serò medicina paratur
Quum mala per longas invaluere moras.

Pueros admonet à vitiis arcendos, dum adhuc tenera ac tractabilis ætas: Sarciendas protinus offenſas, ne in ſimultatem exoleſcant: Minima vitanda mala, ex quibus

ibus majora ſolent pullulaſcere: Occaſiones evi-
ndas, quæ mali quippiam parituræ videantur.

Serò veniſti, ſed in colonum ito. Suidas.

eos, qui poſt tempus advenirent, aut qui mercede
ippiam facerent. Porrò colonus eſt terra æditior,
ſpeciem tumuli ſeu colli.

Poſt bellum auxilium. Idem.

Μετὰ τὸν πόλεμον ἡ συμμαχία.

eſt, Poſt bellum ſuppetiæ. Quoties ſerius adhibe-
r remedium. Siquidem ægroto mortuo ſerò venit
dicus. Et ædibus in cinerem redactis ſerò infun-
ur aqua.

Senem erigere.

Γέροντα δ᾽ ὀρθοῦν φλαῦρον ὃς νέος πέσοι.

igere durum eſt, qui cadat juvenis, ſenem. Haud fa-
è dediſcuntur à ſenibus vitia, quæ pueri didice-
t, & in omnem inhæſerint vitam.

Serò veniſti. Ὀψὲ ἦλθες. Plutarc.

ompetit in eos, qui poſt tempus rem aliquam aggre-
untur: veluti ſi jam ætatis vitio frigidus uxorem
ret ducere, aut grandior literas addiſcere.

Huc faciunt etiam locutiones iſtæ proverbiales:
Mortuis mederi. Aquam infundere cineri.

SERVIRE TEMPORI.

Servire ſcenæ. Cicero.

rebus præſentibus ſeſe accommodare. Tranſlata
hiſtrionibus fabularum, qui hoc unum ſpectant,
quovis modo populi oculis placeant.

Uti foro. Terent.

t præſentem rerum ſtatum boni conſulere, & utcun-
e ſeſe obtulerit fortuna, ita animum applicare. Se-
ca: Utamur foro, & quod ſors feret, æquo feramus
nimo.

Aut bibat, aut abeat.

ut tempori, locoque nos accommodemus; aut ab
ominum conſuetudine nos ſubducamus. Quidam

 ſic

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

ſic efferunt : ἢ πῖθι ἢ ἄπιθι. *Id eſt,* Aut bibe , aut ab
Natum eſt à priſcis illis Græcorum ſympoſiis, hoc e
compotationibus.

Seneca. *Gladiator in harena conſilium capit.*

Admonet à re nata mutandum aliquando conſiliun
& tempori , quod ajunt , ſerviendum. Refertur à S
neca: Vetus proverbium eſt , Gladiatorem in harer
capere conſilium. Aliquid adverſarii vultus , aliqu
manus mota , aliquid ipſa inclinatio corporis intuer
tem monet.

Plutarc. *Polypi mentem obtine.* Πολύποδος νόον ἴσχε.

Quo jubemur pro tempore , alios atque alios more
alium atque alium vultum ſumere. Adagium natur
eſt à piſcis hujus ingenio. Nam perſequentibus piſca
toribus , petris affigit ſeſe & cuicunque petræ adhæ
ſerit , ejus colorem corpore imitatur , videlicet n
queat deprehendi.

Cicero. *Spartam nactus es, hanc orna.*

Ἣν ἔλαχες Σπάρταν, κόσμει.

Id eſt , Spartam quam nactus es , orna , ſive admini
ſtra. Admonet adagium, ut quamcunque provinciam
erimus forte nacti , ei nos accommodemus , proqu
hujus dignitate nos geramus.

Quintil. *Omnium horarum homo.*

Dicitur qui ſeriis pariter ac jocis eſt accommodatus
Et apud Terentium: Paucorum hominum homo vo-
catur.

Seneca. *Sub manu naſci.*

Pro, ex tempore. Seneca; Conſilium ergo ſub manu
naſcatur.

Plato. *Aut abi, aut exuere.*

Apud Lacedæmonios hic fuit mos, ut in publicis cer-
taminibus neminem cogerent ad congreſſum , ſed le-
gem edicebant , ἢ ἀπιέναι, ἢ ἀποδύεσθαι. *Id eſt*, Aut
abire , aut exui. Si transferatur ad rem animi , velut
ad diſputandum aut repugnandum carni , proverbii
vim habet.

SER-

SERVITUS.

Argentum accepi, imperium vendidi. Plautus.

i accipit beneficium, perdit libertatem. Demene- pauper uxorem duxerat pulchrè dotatam, ſed in am nihil haberet imperii: quare, inquit, argentum cepi, dote imperium vendidi.

Spartæ ſervi, maxime ſervi.

ud Lacedæmonios ingenuis non erat fas diſcere, exercere ullum opificium, ſed hæc omnia per He- as (id erat ſervorum genus, quibus nefas erat ul- artem liberalem vel diſcere, vel exercere) age- nt.

Subjugus homo. Ὑποζυγιώδης ἄνθρωπος.

i non arbitratu ſuo, ſed alieno juſſu facit quip- am, Traductum à jumentis jugalibus. Huc perti- nt illæ metaphoræ: Mittere ſub jugum, Dejicere gum, Excutere jugum, Subducere collum jugo. vidius:

Et tua læſuro ſubtrahe colla jugo.

Leo chordula vinctus. Lucian.

cianus: Leo filo vinctus, ſurſum ac deorſum cir- mferor, cum quis exiguo commodo captus, apud licos oſtentatur paſſim, quod princeps tantum alat rum.

Samii literati.

pud Samios inventæ ſunt XXIV. literæ, à Calliſtra- . Sic Andron in tripode. Idem Ionum literas tra- dit Athenienſibus. Probabile eſt igitur à repertis aditiſque literis, jocum fuiſſe verſum ad ſtigmata. am Samii ſimul & accipiebant & tradebant infa- es notas. Seneca.

Cum ſarcinis enatare.

eneca: Nemo cum ſarcinis enatat, id eſt, Nemo ſeſe cipit in libertatem, niſi contemtis præmiis ſervitu- s. Non enim poteſt evadere occupationes, qui cu- arum autoramentum non poteſt negligere.

S I-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

SIMILITUDINIS ET CONGRUENTIÆ.

Terent. *De grege illo eſt.*

Id eſt, Ejuſdem factionis, aut contubernii. Tullius: A vellem te in tuum veterem gregem retuliſſes.

Perſius. *Noſtræ farinæ.*

Ejuſdem farinæ dicuntur, inter quos eſt indiſcreta ſi militudo. Perſius in 5. Satyra: Noſtræ paulò ante fari næ Pelliculam veterem retines. Perinde quaſi dicat noſtri gregis, noſtræ conditionis. Pertinent ad illam claſſem: Eadem cera & idem pulvis. Ejuſdem no tæ, &c.

Plinius. *Non eras in hoc albo.*

Hoc eſt, Non eras in hoc numero. Translatum ab al bata tabula, in qua quondam ſcribebantur nomin judicum.

Zenod. *Non ſum ex iſtis heroibus.*

Οὐκ εἰμὶ τούτων τῶν ἡρώων.

Id eſt, Non ſum de numero iſtorum heroum. Id eſt, Non ſum ex eorum numero, qui propenſiores ſunt ad lædendum, quàm benè merendum.

Patris eſt filius. Τοῦ πατρός ἐστι τὸ παιδίον.

Ita loquuntur, ubi quis mores imitatur patrios. Et in genere ejus filium vocamus quemlibet, quem moribus expreſſerit.

Aphyarum honos. Ἀφυῶν τιμή.

Quoties humilibus exiguis quiſpiam honos contingit. Nam Aphya piſciculus eſt vilis, cui coquendo nihil adhibetur, præter oleum quo frigitur.

Ariſtot. *Terra amat imbrem.* Ἐρᾷ μὲν ὄμβρου γαῖα.

Id eſt, Imbrem quidem tellus amat. Ubi quis deſiderat ea, quæ ſibi novit eſſe accommodata, conducibiliaque.

Cicero. *Scopæ diſſolutæ. Scopas diſſolvere.*

Homines nihili, nulliuſque prorſus conſilii, Cicero ſcopas diſſolvere dixit, pro eo quod eſt, rem prorſus in-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

itilem efficere. Nam ſcopæ colligatæ & ſpeciem
ıentur habere qualemcunque, & ad verrendum pa-
nentum ſunt accommodatæ. Porro ſi diſſolveris,
ail inutilius, nihil inelegantius.

Vno tenore. Cicero.

norem rei progreſſum vocant. Unde, quæ ſui ſimi-
ſunt, ſibique veluti perpetua quadam ſuccedunt ſe-
, horum eundem eſſe tenorem dicimus. Cicero: U-
s enim tenor eſt orationis, & idem ſtylus.

Boni ad bonorum convivia ultrò accedunt. Plato.

Αὐτόματοι δ᾽ ἀγαθοὶ ἀγαθῶν ἐπὶ δαῖτας ἴενται.
eſt, Sponte bonis mos eſt convivia adire bonorum.
bi vir bonus, fiducia virtutis & amicitiæ, quæ ge-
ralis inter omnes probos intercedit, ad ſui ſimilem
cedit, non expectatis vulgaribus iſtis invitatiun-
lis. Idem: Conviva amico amicus ultro etiam
nit.

Simile gaudet ſimili. Ὅμοιον ὁμοίῳ φίλον. Ariſtot.

artialis: Uxor peſſima, peſſimus maritus.
Miror non benè convenire vobis: Juvenalis.
Magna inter molles concordia.

Malus cum malo colliqueſcit voluptate. Idem.

Κακὸς κακῷ γὰρ συντέτηκεν ἡδονῇ.
eſt, Etenim improbo vir eſt voluptati improbus.
alus malo jucundus ob vitiorum commercium &
cietatem.

Æqualis æqualem delectat. Cicero.

militudo mater eſt benevolentiæ, conſuetudinis &
miliaritatis conciliatrix. Nam prima familiaritatis
nciliatio proficiſcitur ab ætatis æqualitate. In hanc
ntentiam extant aliquot veterum proverbia, quo-
m eſt illud: ἧλιξ ἥλικα τέρπει. *Id eſt*, Æqualis æqua-
m delectat.

Æqualem tibi uxorem quære. Plutarc.

Τὴν κατὰ σαυτὸν ἕλα.
eſt, Æqualem tibi uxorem ducito. Adagium ad-
monet, ne quis cupiditate aut ambitione allectus,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

ſe potentiorem ducat uxorem. Tuæ ſortis uxorem d
cito. Poteſt & longiùs trahi, nimirum ad negotiu
ſuſcipiendum, cui ſis conficiendo par & idoneus.

Theocr. *Iugum idem trahere.*

Non diſſimile eſt illi: In eadem eſſe navi, pro eo quc
eſt, negotii vices pariter ſuſtinere. Tranſlatum à bı
bus arantibus.

Cicero. *Cicada cicadæ chara, formica formicæ.*

Nota eſt formicarum politia, & cicadarum co
centus.

Idem. *Ovum ovo ſimile.*

De rebus indiſcretæ ſimilitudinis.

Quàm apes apum ſimiles.

Cicero: Ut ſimilia ſunt & ova ovorum, & apes apun

Plautus. *Non tam aqua ſimilis aquæ.*

Non tam lac lacti ſimile.

Plautus uſurpat in Menæchmis: Nec aqua aquæ, ne
lac lacti, crede mihi, uſquam ſimilius, quam hic tu
eſt, tuque hujus.

Ariſtot. *Furem fur agnoſcit, & lupum lupus.*

Ἔγνω δὲ φῶρ τε φῶρα, καὶ λύκος λύκον.

Id eſt, Fur furem cognoſcit, & lupus lupum. Aman
enim vulgò ſe mutuò, qui ſimilibus vitiis laborant.

Semper ſimilem ducit Deus ad ſimilem.

Idem. Duo inter ſe ſimiles plerumque benè conveniunt.

Diogen. *Semper graculus aſſidet graculo.*

Ἀεὶ κολοιὸς πρὸς κολοιὸν ἱζάνει.

Id eſt, Aſſidet uſque graculus apud graculum. Porr
graculorum conventus olim notos fuiſſe, teſtatur M
Varro libro de Re ruſtica. 3.

Similior ficu. Ὁμοιότερος σύκου.

Per jocum dicebatur de vehementer inter ſe ſimi
libus.

Aut ipſe fuiſti, aut tui ſimillimus.

Si quando per jocum indicabimus eundem aliquen
fuiſſe, qui tamen ſe fuiſſe eat inficias.

Omnia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Omnia ſimilia.

...dem eſt conditio mortalium.

Crobyli jugum. Κροβύλου ζυγός.

...ſocietate duorum pari improbitate dici conſuevit. ...ctum à Crobylo lenone ſceleſtiſſimo, qui jugum, ...eſt, par ſcortorum alebat domi.

Eadem cera. Ἐν κηρίον.

...*eſt*, Idem favus. Dicebantur, qui uno ore idem af...marent. Ductum à favorum cellulis inter ſe con...xis.

Ficus poſt piſces.

...adrabit, ubi dicemus aliis alia congruere. Quem...modum poſt carnes caſeum, poſt piſces nuces ju...nt vulgò apponi.

Ovo prognatus eodem. Horat.

...ltus, ingenium, mores, facta, ac prorſus omnia ſic ...ic cum hoc conveniunt, ut jures eodem prognatos ...vo. Ariſtoteles oſtendit id juxta naturam fieri, ut ex ...dem ovo duo pulli naſcantur.

Catulæ dominas imitantes.

Τὰς δεσποίνας αἱ κύνες μιμούμεναι.

...*d eſt*, Dominas imitantes catellæ. Ubi ſervi domi...orum ferociam repræſentant. Quoties ii, qui ſub...unt, eorum exprimunt mores, ſub quorum imperio ...egunt. Juvenalis:

Maxima quæque domus ſervis eſt plena ſuperbis. Hieron.

Similes habent labra lactucas.

...Ibi ſimilia ſimilibus contingunt, velut præceptori ...arum docto diſcipulus indocilis: improbo populo ...magiſtratus improbus: uxori moroſæ maritus mo...roſus: Breviter, quoties mala malis, digna dignis ...veniunt. Natum adagium ab aſino carduos paſcente.

Qualis hera, talis pediſſequa. Tertull.

Qualis pater, talis filius.

Aſpis à vipera. Ambroſ.

Cum peſſimus à peſſimo ſumit mali quippiam.

Aut piſcem olet, aut florem.

Dictum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Dictum in eum, qui benè oleret: quòd timallus piſc ſit odore gratiſſimus, & æquè fragrans ejuſdem nom nis flos. Ita idem pronunciatus eſt piſcis odor eſſe q floris. Quid ſpecie tua gratius: quid ſuavitate jucu dius? quid odore fragrantius? Quod mella fragran hoc tu corpore tuo ſpiras.

Sequitur perca ſepiam.

Comitem ducit ſepia percam, Dictum de improbo rum ſocietate.

Hieron. *Dignum patella operculum.*

Hieronymus ad Cromatium: Dignum patella oper culum. In mea enim, inquit, patria ruſticitas verna cula. Deus venter eſt & in diem vivitur, & ſanctio eſt ille, qui ditior eſt. Acceſſit huic patellæ, juxta tri tum populi ſermone proverbium, dignum opercu lum. Significat autem Epiſcopum ad improbos popu li mores accommodatum.

In matellam immeiere. Ἐς τὴν ἀμίδα ἐνουρεῖν

Cum ſordidè tractantur, aut ad munus aliquod pa rum honeſtum adhibentur ii, qui non indigni videan tur, utpote ipſi ſordidi atque inhoneſti, quaſique ac contumelias ferendas facti.

Suidas. *Conto navigare.* Κόντῳ πλεῖν.

Conto navigare dicebantur, qui ſic rebus uterentur, quemadmodum uti conveniebat: aut qui vitæ genus ſuo accommodatum ingenio ſequerentur. Itidem non ad quamvis vitam quivis idoneus eſt.

Catull. *Ipſa holera olla legit.*

Quære: Malum accerſitum.

Nicar. *Surdaſter cum ſurdaſtro litigabat.*

Δύσκωφος δυσκώφῳ ἐκρίνετο, ὁ δὲ κριτὴς ἦν κωφότερος, *Id eſt*, Surdaſter cum ſurdaſtro litigabat: Judex autem erat utroque ſurdior? cum res agitur inter undequa- que ridiculos ac ſtultos. Extat in hanc ſententiam epi- gramma Græcum Nicarchi, quod Thomas Morus olim adoleſcens ſcitè vertit.

Varro. *Caſcus caſcam ducit.*

Quo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

quoties ſimilis ſimilem delectat, vetulus vetulam,
ormis deformem. Nam antiquitus caſcum diceba-
, quod nos vetus appellamus. Videtur eſſe jocus
anum vetulo nuptam. Huc pertinet: Ubi tu Cajus,
Caja.

Omnia idem pulvis. Πάντα μία κόνις. Lucian.

indiſcreta ſimilitudine utitur Lucianus, Alludens
defunctorum cineres, inter quos nihil apparet diſ-
minis.

Omnia ſub unam Myconum. Strabo.

Πάντ' ὑπὸ μίαν Μύκωνον.

autem Myconus ex Cycladibus una, in qua fabulis
oditum eſt, poſitos eſſe gygantes poſtremos ab Her-
e confectos. Unde ductum illud proverbium in
, qui res natura diverſas eodem titulo comple-
ntur. Itaque qui eodem libro Grammatica pariter
Theologica, item Dialectica & Juriſconſultorum
eras tradat. in eum non inconcinne dicetur.

Convenerunt Attabas & Numenius. Diogen.

Συνῆλθον Ἀτταβάς τε καὶ Νουμήνιος.

eſt, Conjunctus eſt ſuo Attabas Numenio. Dici ſoli-
m, quoties improbus aggregatur cum improbo.
ogenianus tradit hos inſigne par furum fuiſſe.

Eundem calceum omni pedi inducere. Galenus.

alenus loquitur de quibuſdam medicis imperitis, qui
on habita ratione morborum, eadem remedia ad-
ovent omnibus. Non diſſimile illi: Scis ſimulare
preſſum. Hieronymus: Nec adinſtar imperiti me-
ci, uno collyrio omnibus oculos velle curare.

Nauſon Naucrati.

Ναύσων Ναυκράτει.

uoties aliqui ſimilia invicem reſpondent. Veluti ſi
is herus ſalutatus, herum reſalutet: & nebulo com-
ellatus, nebulonem viciſſim compellet. Nauſon enim
Naucrates, utrumque à nave dicitur, perinde quaſi
icas, nauta nautæ.

Novi Simonem, & Simon me.

De

De iis dicebatur, qui pares eſſent. Zenodotus ſcri
duos fuiſſe ductores, notæ utrunque improbitatis.

Cretenſis Cretenſem. Ὁ Κρὴς τὸν Κρῆτα.

Subaudi, quod erit commodum ſententiæ, provoc
conatur circumvenire, aut tale quippiam. Sumptu
à Cretenſium moribus, quos plurimis convitiis inc
ſivit antiquitas.

Cretenſis cum Ægineta. Κρὴς πρὸς Αἰγινήτη
Subaudiendum, agit. Quadrabit in pariter improbo
qui mutuis inter ſe fallaciis agunt. Nam Ægine
olim malè audierunt, in quos etiam oraculum ill
quidam editum putant: Neque tertii, neque quarti

Plutarc. *Ver hyemem ſequitur.*

Rerum vices ſignificat. Et triſtibus ſuccedent lætior

Cretiza cum Cretenſi. Πρὸς Κρῆτα κρητίζειν

Id eſt, Adverſus Cretenſem cretiza: Id eſt, Adverſ
mendacem mendaciis utere. Græci κρητίζειν pro me
tiri dicunt.

Chius ad Coum. Χῖος πρὸς Κῶον.

De comparatione vehementer inæquali dicebatu
Nam in ludo talorum jactus, qui Chius dicebatu
unioni reſpondebat, Cous ſenioni. Fit autem interi
alluſio ad gentes, quarum utriuſque mores non ca
ruerunt nota.

Vulpinari cum vulpe.

Ἀλωπεκίζειν πρὸς ἑτέραν ἀλώπεκα.

Id eſt, Cum vulpe vulpinare tu quoque invicem. Cu
aſtutis aſtutiis agito. Horatius:

Nunquam te fallant animi ſub vulpe latentes.

Clavum clavo pellere.

Ἥλῳ τὸν ἧλον ἐκκρούειν.

Et paxillum paxillo pepuliſti, id eſt, Malum alio malo depuliſti.

Diogen. *Cum Care Carizas.* Πρὸς Κᾶρα καρίζεις.

Id eſt, Cum Care Carizas. Ruſticè agis cum ruſtico,
Barbarè loqueris cum barbaro, craſſè cum craſſo. Ca-

res

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

populi ſunt Phrygiæ, quorum mores proverbiis
quot locum fecere.

Mali thripes, mali ipes. Diogen.

Κακὰ μὲν θρίπες, κακὰ δὲ ἶπες.

ſt, Mala quidem thripes, mala rurſum ipes. De du-
i malo dici ſolitum, ut non magni referat, utrum
geris. Thrips enim Græcis vermiculus eſt, qui li-
s innaſcitur, materiaſque vitiat. Ips item corni-
& vitibus infeſtus.

Balbus balbum rectius intelligit. Hieron.

barus barbari orationem. Eſt quippe proverbium,
bum melius balbi verba cognoſcere.

Bithus contra Bacchium. Horat.

hus & Bacchius nobile par gladiatorum fuit, pares
e & pares audacia. Horatius: Uti non
Compoſitus melius cum Bitho Bacchius.

Eſernius cum Pacidiano. Lucull.

nt & hi gladiatores per omnia pares longeque o-
nium nobiliſſimi. Nota hic duorum Theologorum
putationem, Londini apud Britannos habitam.

Non filius Achillis. Plutarc.

Οὐ παῖς Ἀχιλλέως, ἀλλ᾽ Ἀχιλλεὺς αὐτὸς εἶ.

ſt, Haud ſatus Achille, verum Achilles ipſus es. E
gœdia quapiam, aut Comœdia ſumptum videtur.
rentius: Hem alterum hunc ad hoc natum dicas.

Ab uno digrammate. Idem.

autem digramma, pictura deſcriptioque Philoſo-
orum, qua rem exponunt oculis: ut perinde valeat,
aſi dicas, De eadem formula.

Eodem in ludo docti. Terent.

cebantur ſimilibus vitiis laborantes, & improbita-
pares. Terentius in Hecyra: In eodem omnes mihi
dentur ludo doctæ ad malitiam.

Ejuſdem Muſæ æmulus.

uſdem artis aut diſciplinæ ſtudioſus, Græci ὁμοτέ-
νς appellant ejuſdem artis opifices.

Iiſdem veſcentes cepis. Ariſtop.

Ταυ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Ταὐτὸν θύμον φάγοντες.

Id eſt, Qui idem ederent thymum. Congruit in pa peres ac bonos viros inter ſeſe amicos. Thymon en viliſſimum herbæ genus, quo tenues & agreſtes cunque vitam ſuſtinent. Quidam cepam agreſt eſſe putant.

Archid. *Bonus cantor, bonus cupediarius.*

Ἀγαθὸς ψάλτης, ἀγαθὸς ζωμοποιός.

In vituperium Muſicæ artis dictum: quaſi ejuſde hominis ſit aures delectare cantu, & palatum c pediis.

Mars haud concutit ſua ipſius arma.

Ἄρης τὰ αὑτοῦ ὅπλα οὐ σαλεύει.

Id eſt, Mars ſua ipſius arma non jactat. Commodè runtur, quibus aſſuevimus, quæque nobis quadran etiamſi ſint graviſſima. Jactamus enim, quod incon modè ferimus. Juvenalis:

Nec jactare jugum vita didicere magiſtra.

Euripid. *Stultus ſtulta loquitur.* Μωρὰ μωρὸς λέγει.

Id eſt, Nam ſtulta ſtulti oratio eſt. Talis hominib fuit oratio, qualis eſt & vita. Extat carmen Græcè c lebratum.

Ἀνδρὸς χαρακτὴρ ἐκ λόγου γνωρίζεται.

Id eſt, Hominis figura oratione agnoſcitur. Democr tus orationem vitæ ſimulachrum, quandamque ve ut umbram eſſe dicebat. Nam nullo in ſpeculo me lius, expreſſiuſque relucet figura corporis, quàm i oratione pectoris imago repræſentatur. Neque ſeciù homines ex ſermone, quàm ærea vaſa tinnitu digno ſcuntur.

Inanium inania conſilia.

Κενοὶ κενὰ βουλεύονται.

Cum quis ſua ſpe fruſtratur.

Hieron. *Malo nodo malus quærendus eſt cuneus.*

Eo licebit uti, quoties malum ſimili malitia retundi mus. Sophocles:

Πικρὰν χολὴν κλύζουσι φαρμάκῳ πικρῷ.

Re-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

medio amaro bilem amaram diluunt.

Mons cum monte non miſcetur.

Ὄρος ὄρει οὐ μίγνυται.

n convenit in pariter elatos.

Mores hominum regioni reſpondent.

blantarum ſemina, & hominum mores ad regio- habitum reſpondent. Ex mollibus enim regioni- molles homines naſci ſolent.

Beſtia beſtiam novit. Ariſtot.

er ſimilitudinis & affinitatis proverbia refert Ari- teles. Congruet, ubi convenit inter duos pariter probos.

Idem Accii quod Titii.

nificabat eodem jure futurum filium decimo men- atum, quo eum, qui natus ſit undecimo. Epichar.

Aſinus aſino pulcherrimus.

charmus: Cani pulcherrimus canis videtur, bos vi. Aſinus aſello pulcher eſt, & ſus ſui. Hoc eſt, Si- le ſimili placet, miles militi, aleator aleatori, po- or potatori, ſophiſta ſophiſtæ.

Doribus Doricè loqui fas eſt.

nvenit in homines natura loquaces, aut quum ora- reſpondet moribus & ingenio, velut quum Pœnus udulenter loquitur, aut leno lenone digna.

Novum cribrum novo paxillo pendeat. Nonn. Marcell.

adrabit in eos, qui novi quippiam comminiſcun- t.

Purus Putus. Plautus.

lutus purum putum dixit, pro prorſus ac verè rus.

Veſtigiis inhærere.

i imitatur exempla progenitorum, majorum ve- giis inhærere dicitur. Similiter qui degenerant à ogenitorum aut præceptorum exemplis, ab illorum ſtigiis dicebantur recedere.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

SIMULATIO, DISSIMULATIO.

Diogen. *Salem & fabam.* Ἅλα καὶ κύαμον.

Subaudiendum, propoſuerunt. Diogenianus admon dici ſolitum de his, qui fingerent ſe ſcire quippian quod neſcirent. Atque hinc natum eſſe proverbiun quod olim mos fuerit, ut divini ſalem & fabam pr ponerent.

Zenod. *Plures thriobolos, paucos eſt cernere vates.*

Πολλοὶ θριοβόλοι, παῦροι δέ τε μάντιες ἄνδρες.

Id eſt, Plures thriobolos, paucos eſt cernere vate Philochorus auctor eſt, olim tres Nymphas Apollin nutrices, Parnaſſum incoluiſſe, quæ Thriæ dicerentu unde poſtea receptum ſit, ut calculi ſorteſque divi norum, Thriæ vocarentur. Unde thrioboli, qui thria in urnam divinam jaciunt.

Multi thyrſigeri, pauci Bacchi.

Πολλοί τοι ναρθηκοφόροι, παῦροι δέ τε Βάκχοι.

Id eſt, Plures thyrſigeros, paucos eſt cernere Bacchos Quo ſignificatum eſt, compluribus mortalium adeſ virtutis inſignia, aut etiam famam, qui tamen ver virtute vacent. Non omnes veri Theologi, qui pileur theologicum gerunt. Non omnes monachi, qui cu cullo onerantur. Translatum à ceremoniis Bacchana lium in quibus thyrſos, id eſt, haſtas quaſdam vitea quatiebant afflati furore.

Multi qui boves ſtimulent, pauci aratores.

Πολλοὶ βουκένται, παῦροι δέ τε γῆς ἀροτῆρες.

Id eſt, Qui tauros ſtimulent multi, ſed rarus arator Multi præ ſe ferunt, quod non ſunt.

Varro. *Non omnes qui habent citharam, ſunt citharœdi.*

Huc aſcribendum videtur, quod lepidè ſcripſit Seneca, quendam perſonam malle quàm faciem. Facien vocat, ubi quis talis videtur, qualis eſt: perſonam quum præ ſe fert aliquis, quod non eſt. Non is rex cui contingit amplum imperium, ſed qui ſciat adminiſtrare.

Aſi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

ſinus apud Cumanos. Ὄνος παρὰ Κυμαίοις.

mpetit in eos, qui quum ſint inepti, ridiculique, ien apud ignotos ipſa novitate habentur in pre-: aut in eos, quibus honos aliquis præter meritum litus à fortuna, tumorem & inſolentiam, ita ut fe-it, conciliat. Demoſthenes: Τὸ γὰρ εὖ πράττειν παρὰ ἀξίαν, ἀφορμὴ τοῦ κακῶς φρονεῖν, τοῖς ἀνοήτοις γίνεται. icitas enim & rerum ſucceſſus qui contigerit im-renti, ſtultis veſaniæ cauſam præbere ſolet. Narra-nus alibi fabulam de aſino fugitivo, qui apud Cu-nos ſe geſſit pro leone.

Flere ad novercæ tumulum.

Πρὸς τὸν μητρυιᾶς τάφον δακρύειν.

noverçæ tumulum lachrymari, eſt ſimulare geſtu lorem, quum re gaudeas. Quod idem de divitis redibus non inconcinnè dicetur, in quos extat blianus ille Mimus, cumprimis elegans. Hæredis us ſub perſona riſus eſt.

Megarenſium lachrymæ. Μεγαρέων δάκρυα. Diogen.

ebantur vel fictæ, nec ex vero dolore profectæ, vi adactæ. Diogenianus ad hujuſmodi refert hiſto-m: Bacchius quidam Corinthius, Clytii Megaren-m regis filiam uxorem duxerat. Ea defuncta, Cly-s complureis virgines & adoleſcentes Corinthum ſit, qui in funeralibus pompis puellam deplora-t, lachrymis utique fictis.

Acciſſare. Ἀκκίζειν.

ibunt Acco mulierem fuiſſe quampiam, notæ ſtul-tæ, quæ ſolita ſit ad ſpeculum cum imagine ſua, rinde atque cum alia muliere confabulari, ut hinc lgò quæ ſtultius aut ineptius aliquid agerent, ac-are dicerentur, & Accûs nomine appellarentur. paret illud etiam moribus hujus mulieris adfuiſſe, recuſaret, quæ tamen cupiebat, unde & Acciſmus, a hujuſmodi recuſatio.

Ἀπορία ψάλτου βήξ.

Hæſitantia cantoris tuſſis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Dictum videtur quoties non ſuppetit quod dicamu
idque velut aliud agentes diſſimulamus: velut apu
Platonem Ariſtophanes, ne diceret in convivio, ſi
gultum fingit. Sumptum apparet à cantoribus.

Tuſſis pro crepitu. Βὴξ ἀντὶ πορδῆς.

Dici ſolitum, quoties aliquis perplexus, aliud pro al
ſimulat. Veluti ſi quis in adulteræ domo deprehenſu
fingeret ſe quippiam mercatum veniſſe. Tranſlatu
ab iis, qui crepitum clara tuſſi diſſimulant.

Strabo. *Cretenſis mare.* Ὁ Κρὴς τὴν θάλασσαν.

Subaudiendum, neſcit aut metuit. In eos, qui neſci
fingerent, quod egregiè callerent. Etenim quî co
ſentaneum eſt, Cretenſes, quum ſint inſulares, ign
rare mare quo cinguntur undequaque?

Cicero. *Connivere.*

Proverbiali metaphora, connivere dicuntur, qui pr
dentes, culpam quam intelligunt, indulgentia tame
ac ſtudio diſſimulant. Eſt autem connivere ſubin
claudere oculos, quemadmodum ii qui non ferunt lu
men ſolis.

Simia fucata. Πίθηκος ἀνάπλεως ψιμυθίου.

Id eſt, Simia plena fuci. De deformi anu, fucata t
men; & meretricis culta lenociniis. Poteſt & ad re
accommodari. Veluti ſi quis turpem cauſam oration
phaleris adornet, ut honeſta videatur.

Simia barbata ſeu caudata.

Dici ſolitum de ridiculis.

Sileni Alcibiadis. Σιληνοὶ Ἀλκιβιάδου.

Quo licebit uti, vel de re, quæ quum in ſpeciem, &
prima (quod ajunt) fronte vilis ac ridicula videatu
tamen interius ac propius contemplanti, ſit admira
bilis: vel de homine, qui habitu vultuque longe mi
nus præ ſe ferat, quam in animo claudat. Ajunt eni
Silenos imagunculas quaſpiam fuiſſe fictiles, & ita fa
ctas, ut diduci & explicari poſſent: quæ clauſæ ridi
culam ac monſtroſam tibicinis ſpeciem habebant.

Diogen. *Eſurienti vulpi ſomnus obrepit.*

Πει

Πεινῶσαν ἀλώπεκα ὕπνος ἐπέρχεται.

ſi quis inopia cibi dormit. Pauperem autem vulpem ...pellat, quod callida ſit inopia, & multarum reper... ...x artium. Neque perperam dicetur & in illos, qui ...ſimulant conniventque ad quædam, ut per occa... ...nem aliquid commodi ferant. Siquidem vulpes ur... ...nte fame ſomnum adſimulat, ut allectas aves ca... ...t, devoretque.

Audiens non audit. Ariſtop.

...nt quidam, qui ſi quid parum placet, id ſcire diſſi... ...ulant: Idem: Diſſimulans audiſſe.

Illo reſpiciens, ſed hic remitte bona.

Ἐκεῖ βλέπουσα δεῦρ' ἀνίει τ' ἀγαθά.

...eſt, Illuc tuens, at huc remitte commoda. Con... ...niet, cum aliud præ nobis ferimus, aliud facimus, ...t cum aliis adblandimur, in alios re beneficium ...nferimus.

Patrocli occaſio. Πατρόκλεως πρόφασις.

...iogenianus oſtendit dici ſolere de iis, qui cum ob ...etum non auſint proprias deplorare calamitates, ...flent eas ſub prætextu luctus alieni. Vel, qui laudan... ...s aliis ſuas ipſorum laudes inſinuant.

Melle litus gladius. Hieron.

...a perniciosam adulationem dici ſolitum. Hierony... ...us Auguſtini epiſtolam, mellitum gladium appel... ...t, propterea quod pariter & reprehenſionem habe... ...t, quaſi gladium quo jugularet: & blandimenta, ...ibus reprehenſionis aſperitatem diſſimularet.

Altera manu fert lapidem, altera panem oſtentat. Plautus.

...orquebitur in eos, qui coram blandiuntur, clam ...btrectantes, palàm amicos agunt, clanculum no... ...ent: aut qui hîc proſunt, illic lædunt. Simile huic eſt: ...ltera manu ſcabit caput, altera malam ferit.

Charadryon imitans. Gregor. Theol.

...ici ſolitum de diſſimulante, ac rem utilem occul... ...ante.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

De reduvia queritur majori obnoxius mal

Ubi quis pravo pudore, leviſſimis malis quærit rem dium, diſſimulans majora.

Simia in purpura. Πίθηκος ἐν πορφύρᾳ.

Id eſt, Simia purpurata. Lepide transfertur in eos, q barba pallioque ſimulant ſanctimoniam.

Galenus. *Poſtico diſcedere.*

Dicitur, qui furtim abit, aliis inſciis ſeſe ſubducen In hos congruet, quos pudet παλινῳδεῖν, ſed diſſim lantes tranſeunt in alienam ſententiam.

Barbæ tenus ſapientes.

Sic appellantur Philoſophi & Sophiſtæ, ἐκ πώγων σοφοί, *Id eſt*, Barbæ tenus ſapientes. Quia præter ba bam & pallium nihil haberent Philoſophi. Huc ſp ctat illud Herodis Attici: Video barbam & palliun Philoſophum non video. Recte torquebitur in ho qui univerſam ſanctimoniam non in animo, neque i moribus, ſed in cultu conſtituunt.

Alia Lacon, alia aſinus illius portat.

Effertur apud quoſdam ad hunc modum.

Ἄλλα μὲν Λεύκων, ἄλλα δ' ὁ Λεύκωνος ὄνος φέρει.

Id eſt, alia Leucon, alia Leuconis aſinus portat. In ec dicebatur, quorum oratio diſſentiret à factis. Sum ptum à Leucone agricola, qui quo minus pecuni ſolveret, dixit vectigalium exactoribus, ſe hordeu portare, cum utres melle plenos ferret. Aſinus in te ram lapſus aliquando effudit onus; Tum demum co gnoverunt illi, mel in utribus eſſe, non hordeum, di centes: Alia Leucon, alia portat aſinus.

Paulus Apoſtol. *Paries dealbatus.* Τοῖχος κεκονιασμένος.

Aut incruſtatus, Paulus Apoſtolus, in Actis, Ana niam ſacerdotem fictum & fucatum, parietem deal batum appellat. Chriſtus ſanctimoniæ ſimulatore ſepulchra dealbata vocat.

Plautus. *Non omnibus dormio.*

Non omnibus dormire dicuntur, qui non omnibu inſerviunt, neque per omnia gerunt morem. Plutar chus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

ıus fabulam ſuper hac re non illepidam narrat: Cum alba quiſpiam convivio Mecœnatem accepiſſet, ntiretque, jam è nutibus hominem inflammatum ı uxorem ſuam, ſenſim demiſit caput, perinde quaſi ormiret. At cum interea famulus quiſpiam ad menım accedens, vinum clàm tolleret, ibi jam vigil & culatus: Infelix, inquit, an neſciebas me ſoli Mecœnati dormire?

Lepus dormiens. Λαγὼς καθεύδων. Plautus.

Quadrabit in eum, qui quod non facit, id facere ſeſe dſimulat: aut quod facit, ſe facere diſſimulat: nam :porem patentibus genis dormire tradunt autores.

Mortuus jacet pedens. Νεκρὸς κεῖται βδέων.

)ici ſolitum, ſi quando pauper ſimularet opulentiam. .pud unum Apoſtolium Byzantium reperi, & haud cio an ipſi vulgoque relinquendum.

Crocodili lacrymæ. Κροκοδείλου δάκρυα.

)e iis, qui ſeſe ſimulant graviter angi incommodo ujuſpiam, cui pernitiem attulerint ipſi. Sunt qui ſcriant crocodilum conſpecto procul homine, lachrymas emittere, atque eum mox devorare.

Benevolus trucidator. Εὔνους ὁ σφάκτης.

Id eſt, Benevolus occiſor. Convenit in hos, qui cum ſummam adferunt pernitiem, tamen benevolentiæ ſpeciem admiſcent. Confine eſt illud, quod alibi recenſuimus: Intempeſtiva benevolentia nihil à ſimultate differt.

Extra quærere ſeſe. Perſius.

Perſius Satyra prima: Examenque improbum in illa
Caſtiges trutina, nec te quæſieris extra.
Tuis te facultatibus metiaris, non populi opinione.
Tecum habita.

Æſopicus graculus. Αἰσώπειος κολοιός. Lucian.

Dicitur, qui aliena ſibi uſurpat, aliorumque bonis ſeſe venditat. Horat: Moveat cornicula riſum, Furtivis nudata coloribus.

Aurum ſubæratum. Ὑπόχαλκον χρυσίον.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Dicitur homo nequaquam ſincerus, ſed aliud præ ferens, aliud intus occulens. Sumptum à numiſmat adulteratis.

Homer.

Diu diſſimulatum aperientis.

In eum, qui quod diu diſſimulavit, tandem irritat eloquitur, non inconcinnè detorquebitur illud Homeri:

Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ὄπα τὴν μεγάλην ἐκ στήθεος ἵει.

Aſt ubi jam promit prægrandem è pectore vocem

Scytha acciſſans aſinum.

Ἀκκισσόμενος σκύθης τὸν ὄνον.

Ideſt, Acciſſans Scytha aſinum. Adverſum eos qui verbis adverſantur, quod re cupiunt. Id ad ejuſmodi fabulam referunt: Quidam conſpecto aſini cadavere Scythæ cuidam, qui fortè aderat, dixit: En quod cœnes. Ille primùm aſpernatus atque abominatus, poſt ea tamen apparuit, cœnavitque.

SOLITUDO.

Plautus.

Ne muſca quidem.

Plautus in Truculento: Quas tu mulieres mihi narras? Ubi muſca nulla fœmina eſt in ædibus. Hac proverbiali hyperbole maximam hominum ſolitudinem ſignificamus.

Cicero.

Nullum animal, quod animal.

M. Tullius ad Atticum: Terentii veſtigium nullum agnovi. Metagenes certè periit. Fecit iter per poſſeſſionem, in qua animal reliquum nullum eſt.

Scytharum ſolitudo. Σκυθῶν ἐρημία.

Pro ſummis calamitatibus, exitioque dictum eſt. Ductum autem inde, quod Scythæ nullis certis ſedibus utantur, ſed vagi ferantur in plauſtris. Eam ob cauſam regio feris abundat.

SOLICITUDO.

Tantali lapis. Ταντάλειον λίθον.

Tantali lapidem vocant, imminens capiti periculum.

Sum-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

mptum à fabula Tantali, quem quidam fingunt ud inferos etiam hoc ſupplicii genus pati, ut in- ns ſaxum ſic immineat capiti, ut jamjam caſurum deatur.

Mens eſt in tergoribus.

Ὁ νοῦς ἐστὶν ἐν τοῖς σκύτεσιν.

eſt, Animus eſt in tergoribus. De ſolicitis dictitari litum, quique malum aliquod imminens timere vi- ntur.

Ναικιοστορεύειν. Heſych.

icebantur, qui ſtudio quippiam elevarent. Alii pu- nt ναικιαστορεῖν dici ſolitum ei, qui cum videretur nfiteri, non confitebatur, perplexis verbis occul- ns mendacium, quod ferè ſolent Hæretici in diſcri- en adducti. Vox compoſita videtur à ναὶ, quod eſt firmantis, & κίσση pica, ῥέω fluo: quòd involuta lo- acitate negent, quod affirmare videntur: rurſum firment, quod negant. Meminit Heſychius.

Σκύτη βλέπει.

l eſt, ut verbum verbo reddam, tergora tuetur. Con- ne proximo, quo ſignificabant quempiam præ ſe fe- ntem vultu, quòd mali quippiam inſtare ſuſpicare- ır, idque conjecturis aliquibus colligeret: veluti ſi uis conſpectis boum tergoribus bellum futurum col- geret, quod his integantur clypei.

Animus eſt in coriis. Ariſtop.

imillimum illi Terentiano: Animus eſt in patinis. nterpres admonet hujus proverbii, ὅτι σκύτη βλέπει, e his, qui ad bellum ſpectant, licebit uti, cum ob ſo- citudinem erit aliquis ad id, quod agitur in præſen- ia, parum attentus.

Similes videntur captivis ex Pylo. Idem.

Ἐοίκασι τοῖς ἐν Πύλῳ ληφθεῖσι τοῖς Λακωνικοῖς.

Captivis mihi ſimiles videntur è Pylo Laconicis. Dici olitum de iis, qui vultu ſunt miſerando: Nempe pal- idi, ſqualidi, macilenti. Pylus civitas quæpiam La- onicæ, quam obſeſſam Cleon expugnavit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Pythag. *Arctum annulum ne geſtato.*

Μὴ φορεῖν ϛενὸν δακτύλιον.

Id eſt, (interprete Divo Hieronymo) Ne vixeris a
xiè. Siquidem quiſquis annulum anguſtum geſtat,
ſibi quodammodo vincula injicit.

Idem. *Cor ne edito.* Μὴ ἐσθίειν τὴν καρδίαν.

Id eſt, Ne curis tuum ipſius animum excrucies.

Idem. *In via ne ſeces ligna.*

Non eſſe diſcruciandam vitam curis & anxiis cogit
tionibus, quidam exponunt.

Plautus. *Sale & aceto.*

Parcum tenueque prandium ſignificatur. Plautus
Rudente: Sed hic rex cum aceto pranſurus eſt ſi
bono pulmento. Miſeris obſoniorum loco ſal eſt cu
aceto.

SOMNOLENTIA.

Ariſtot. *Endymionis ſomnum dormis.*

Ἐνδυμίωνος ὕπνον καθεύδεις.

In eos quadrabit, qui ſe immodico ſomno ſaginan
aut qui diuturno in otio verſantur, nec ullis ſe neg
tiis exercent, ſed mollem feriatamque agunt vitan
Natum à puero Endymione apprimè formoſo.

Gellius. *Vltra Epimenidem dormis.*

Ὑπὲρ τὸν Ἐπιμενίδην κεκοίμησαι.

Id eſt, Ultra Epimenidis ſomnum dormiſti. In e
dicetur, qui perpetuum agunt otium. Epimenid
Cretenſis ambulando feſſus in ſpecum quandam ſub
ierat, illic obdormivit: nec experrectus eſt à ſomn
ante exactos annos 47.

Suidas. *Salem vehens dormis.*

Ἅλας ἄγων καθεύδεις.

Id eſt, Salem portans dormis. Quadrabit in eum, qu
in re periculoſa ſocorditer atque indiligenter agit
propterea quod ſal influxu ſentinæ facilè corrum
pitur.

Homer. *Non decet principem ſolidam dormire noctem*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα.

Id eſt, Haud dignum duce eſt, noctem dormire per omnem. Admonet parœmia, vigilantiam ac ſollicitudinem maximè convenire cum principibus.

Vergilius:

At pius Æneas per noctem plurima volvens.

SORDES ET PARSIMONIA.

Tribus minis inſumptis, duodecim imputat. Ariſtot.

Quadrabit in eos, qui non niſi compendii ſui gratia volunt amicos, & pro quamvis exiguo officio multum beneficiorum expectant. Vulgò item ajunt: Pileum donat, ut pallium accipiat.

Cumini ſector.

Impendiò parcus ac ſordidus, olim proverbio κυμινοπρίστης, *id eſt*, cumini ſector dicebatur. Eſt autem cuminum per ſe exilis herba.

Ficus dividere. Σῦκα μερίζειν. Martial.

Inde licebit & cognomen fingere συκοπρίστου. Martial. Quadringenta ſecat, qui dicit σῦκα μερίζειν. Sordidum ac parcum ſignificans, etiamſi ditiſſimum.

Nullus emptor difficilis bonum emit obſonium. Jul. Pol.

Οὐδεὶς δυσώνης χρηστὸν ὀψωνεῖ κρέας.

Difficilis emptor haud bona emit obſonia. Qui nimium vili ſtudet emere, ſemper merces vitioſas emit. Conveniet in hos, qui paululo labore conantur egregias aſſequi literas.

E Patroclis domo. Ἐκ Πατροκλέους.

Id eſt, E Patroclis domo. In ſordidos. Sumptum à moribus Patroclis cujuſdam Athenienſis, prædivitis quidem, verùm impendiò parci ſordidique: quem vetus Comœdia talem fermè depingit, qualem Plautus Euclionem.

Cochleæ vita. Κοχλίου βίος. Plutarc.

De iis qui parcè parvoque vivunt, aut contracti à negotiis, luceque forenſi ſemoti.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Pythag. *Chœnici ne inſidias.*

Habetur loco Securitatis.

Ex phelleo venire.

Dicebantur, qui ex humili fortuna aſperaque vita a dignitatem emerſiſſent. Nam Græcis φελλεὺς dicitu locus aptus paſcendis capris, aſper, pumicoſus, a ſterilis.

In ventrem inſilire.

Εἰς τὴν γαςέρα ἐνάλλεσθαι.

Id eſt, In ventrem irrumpere. Dicitur, qui curam o mnem ad cibum ac potum confert.

Cradophagus.

Ruſticum ac ſordidum veteres κραδιφάγον per jocu appellabant, quaſi κραδοφάγον. Nam κράδαια vocan arboris fici folia. Iidem dicebantur βαλανοφάγοι, qua ſi priſco more glandibus viventes.

Τρυγόβιοι.

Homines ſordidos ac parcos, olim popularis jocu τρυγοβίους appellabat, quaſi fæce victitantes. Qu ſplendidiores ſunt, ubi ventum eſt ad fæcem, aperiun aliud vas.

Plautus. *Luto lutulentior.*

Avaros, quaſi uſque ſupra modum avidos, impuro ac ſordidos dicimus. Id Plautus ὑπερβολικῶς exag gerat in Pœnulo: Sed lenone iſthoc Lyco illius dom non lutum eſt lutulentius.

Diogen. Laert. *Pediculi Platonis.* Οἱ Πλάτωνος φθεῖρες.

In proverbium abierunt, ut referente Laertio, Myro nianus teſtatur, hinc conjectans hoc morbo periiſſ Platonem, quod vulgò pediculi Platonis appellaren-

Homer. tur: Græci φθειρίασιν appellant. Myronianus nullun indicat uſum proverbii. Suſpicari tamen licet, dictun in ſordidos, quòd Philoſophi minimum indigeant ni- toribus externis, dum circa mentis cultum toti ſun occupati.

Gellius. *Macilentior Leotrephide.*

Λεπτότερον Λεοτρεφίδου καὶ Θουμαντίδος.

Id eſt,

eſt, Gracilius Leotrephide, ac Taumantide. Leo-
ephides inſigni macilentia corporis Comicorum ſa-
ous locum dedit. Congruet in homines exiles ac
ætenues. Jucundius erit, ſi transferatur ad ino-
am ingenii, aut dictionem aridam, jejunam & ex
guem.

Immunem venire.

mmunem Latini vocant, quem ἀσύμβολον Græci:
empe eum, qui nihil confert ad convivium. Terent.
ene aſymbolum venire unctum atque lautum è bal-
is.

Lapſana vivere. Plinius,

pidè dixeris eos, qui perparcè nimiumque tenuiter
vunt. Eſt autem Lapſana olus ſylveſtre.

Nihil de vitello. Νεοττοῦ οὐδὲν μοι δίδως.

eſt, Nihil mihi de vitello dediſti. Quadrat in eos,
i impertiant deteriora, meliora ſibi ſervantes.

Lingere ſalem.

ictum, Frugalitas.

Rore paſcitur.

Μὴ πρώκας σιτίζεται ὥσπερ ὁ τέττιξ.

oréne vivit more cicadæ? Cicadas rore ali, teſtis eſt
inius lib. 11. c. 36. Venuſtius erit, ſi transferatur ad
genium, ſive ſtylum jejunum & aridum: Aut per
oniam, in hominem vehementer obeſo corpore.

Victitant ſucco ſuo. Plautus.

paraſitos, qui, ſi quando cœna contigit lautior, in-
rgitant ſeſe: rurſus ubi nulla arridet ſpes cœnatica,
oguntúrque οἰκόσιτοι vivere, fortiter ferunt inediam,
in convivii ſpem durant. Sumpta metaphora à co-
leis, quæ per æſtatem intra teſtam contractæ, ut-
unque ſucco ſuo aluntur, donec acciderit pluvia.

Philippide tenuius. Athenæ.

thenæus oſtendit Philippidem comœdiarum ſcri-
torem ſic tenui fuiſſe corpore, ut etiam περιλιπτωδῶς
ixerint, pro macruiſſe. Accommodabitur non inve-
uſtè ad orationem jejunam, aut diſputationem otio-
e ſubtilitatis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Athen. *Monophagi.*

Μονοφάγοι dici poterunt ſordidi & inhoſpitales, q
neminem invitant ad convivium.

Patroclo ſordidior.

Πατροκλέους φειδωλότερος.

Id eſt, Patroclo parcior. In divitem quidem, ſed opp
do quam ſordidum ac parcum. Hic enim nuſquai
uſus eſt balneo, parſimoniæ cauſſa.

Nephalium ſacrum. Νηφάλιος θυσία.

Id eſt, Nephalium ſacrificium. De convivio abſtemi
non ineptè dicetur: aut de convivio vehementer fru
gali ſobrioque.

Gellius. *Caninum prandium.*

Dicebatur abſtemium, & in quo nullum vinum bibe
retur, propterea quòd canes à vino abhorrent.

Plautus. *Cereri ſacrificant.*

Quemadmodum Græci dicunt Ἑστίᾳ θύουσιν, *Id eſt*, Lai
ſacrificant, ita Plautus propemodum indicat apu
Latinos dici ſolere, Cereri ſacrificant, ſi quando i
convivio vinum deeſſet, propterea quòd in hujus ſa
cris nefas eſſet inferre vinum.

Bos Cyprius. Κύπριος βοῦς.

In brutum ac ſtolidum jaci ſolitum, propterea quo
Cyprii boves magis bruti ferantur, quippe qui ſterco
re humano paſcantur.

Ennius. *Cyprio bovi merendam.*

Feſtus Pompejus verſum hunc Sotadicum citat ex En
nio: Cyprio bovi merendam. Oſtenditque convenire
quoties conviva ſordidus & inſipidus, ſordido atqu
inſipido accipitur convivio. Feſtivius erit, ſi ad re
animi deflectatur: ut ſi quis apud ſpurcos ſpurcè lo
quatur, apud indoctos indoctè.

Ariſtop. *Tolle tolle mazam quam ocyſſimè ſcarabæo.*

Αἶρε αἶρε μᾶζαν ὡς τάχιστα κανθάρῳ.

Id eſt, Mazam ſine mora pone pone canthDaro. Id uſur-
pare licebit, quoties ſordidus cibus immundo convi-
va

e apponitur. Hinc enim ut naſcuntur, ita & aluntur
ıntharı, quos Latini ſcarabæos vocant.

Pſyrice facta. Stephan.

ſyra inſula quæpiam eſt, haud procul à Chio. Strabo
ſyra pronunciat plurativè, & neutrali genere. Ea in-
la quoniam eſſet & perpuſilla & ignobilis, in con-
mptus ac vilitatis proverbium abiit, ut quæ ſordidè
ırumque magnificè fierent, Pſyricè facta dicerentur.
ephanus: In Pſyra Bacchum ducentes. Idem: In
ſyra Spartam ducis.

Parvo emptas carnes. Idem.

Τὸ ἔυωνον κρέας οἱ κύνες ἐσθίουσιν.

l eſt, Parvo emptas carnes canes edunt. Quidam pu-
ia emunt obſonia, ne pluſculum inſumant nummo-
ım. Ea cum nullus attingit, canibus edenda ſer-
ıntur.

Pſyra Bacchum. Ψύρα τὸν Διόνυσον ἄγοντες.

l eſt, Pſyra Bacchum ducentes. Dictitatum adagium,
bi vinum appoſitum in convivio nemo guſtat; aut
e ſordido apparatu.

Tenuiter diducis. Λεπτὰ ξαίνεις. Suidas.

e iis, qui pauperum more tenuiter victitant.

Sacrum ſine fumo. Ἄκαπνος θυσία. Lucian.

l eſt, Sacrificium abſque fumo. De nimium tenui
onvivio, & in quibus nihil cocti obſonii apponitur.
ranſlatum à pauperculorum ſacris, molas, tuſculum,
ıc, aut corollas offerentium, cum dii nidorem illum
xpetant, unà cum fumo ſubvolantem.

Nephalia ligna. Νηφάλια ξύλα.

ici poſſe videtur in abſtemios, & ab omni voluptate
rocul alienos. Apud Athenienſes Nephalia ligna vo-
abantur, quæ neque vitea eſſent, neque ficulnea, ne-
ue myrtea. Nephalia ſonat, quaſi dicas ſobria.

Carica victima. Καρικὸν θῦμα.

d eſt, Caricum ſacrum. De macilenta hoſtia, minime-
ue eſculenta dicebatur. Hinc ductum, quod Caribus
opulis mos fuerit canem immolare. Non inconcin-
ne

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

nè torquebitur ad cibum appoſitum, inſipidum, &
quem nemo velit attingere.

Zenod.

Phaſelitarum ſacrificium.

Φασηλιτῶν θῦμα.

Phaſelitarum ſacrificium, tanquam vile citraque ſanguinem. Sordidum ac tenuem ſumptum hoc adagi ſignificabant. Tradunt enim apud Phaſelitas Pamphiliæ gentem moris eſſe, ut piſciculi ſalſi diis ſacrificarentur.

Theocr.

In ſinu manum habere.

In ſinu manum habere, dixit Theocritus, tenaces & ad largiendum pigros. Porro quod ait Scævola: In ſinu meo habui: pro eo quod eſt, In poteſtate mea clam habui, diverſum longè ab hoc eſt.

Ariſtop.

Lari ſacrificant. Ἑστίᾳ θύουσιν.

In tenaces dicitur, qui de ſuis nemini quicquam impartiunt: aut in convivas edaces, qui nihil de appoſiti epulis mittunt amicis, neque quicquam faciunt reliquum. Nam antiquitus religioſum erat, ex his quæ Laribus immolabantur, aliquid foras efferre.

Ῥυποκόνδυλος.

Græci proverbiali convitio ſordidos & impendiò parcos ῥυποκονδύλους appellabant, ducto cognomine ab iis, quibus ſordes in unguibus inſident. Nam ῥύπος proprie eas ſordes ſignificat, quæ in ſummis unguibus manuum ac digitorum colliguntur.

Canens vita palmum.

Ἄδων τὴν σπιθαμὴν τοῦ βίου πρὸς ἄνηθον.

Id eſt, Canens vitæ palmum ad anethum. De parco dictum, qui tenui re leviculaque tranſigit vitam, atque interim exiſtimat ſe lautè vivere. Morem hunc quibuſdam eſſe videmus, ut quum nihil apponant in menſa, quod edi poſſit, ne jejunum omnino convivium appareat, varias narrent fabulas, aut cantillent ut his modis ciborum oblivionem inducant convivis.

Tantali pœna: Ταντάλειοι τιμωρίαι.

Tantali ſupplicia. De iis dicendum, quibus adſunt qui-
dem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

m bona, verùm his frui negatum eſt: A fabula Tan-
i ſumptum. Horatius: Tantalus à labris ſitiens fu-
ntia captat Pocula. Idem: Magnas inter opes inops.

Conviva non conviva. Homer.

eum, qui accumbit quidem in convio, verùm ſpe-
ctor duntaxat eorum quæ apponuntur, quadrabit
id Homer:

Κεῖτ᾽ ἄρ᾽ ἄσιτος, ἄπαστος, ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος.

cœnatus & impaſtus potuque ciboque Accubuit.

Sacra nihil ſunt. Suidas.

Τὰ θύματα οὐδέν ἐστι, πλὴν γλύκεια καὶ κέρατα.

eſt, Sacra nihil ſunt, præter malas & cornua. De ma-
entis. Trahetur non inconcinniter ad cibum mini-
eſculentum.

SPES PERTINAX.

Ægroto dum anima eſt, ſpes eſt. Cicero.

monens, ne in afflictionibus quidem abjiciendam
e ſpem. Philelphus hos verſus ex Thocrit. Batto
tit:

Θαρσεῖν χρὴ φίλε Βάττε, τάχ᾽ αὔριον ἔσσετ᾽ ἄμεινον.
Ἐλπίδες ἐν ζωοῖσι, ἀνέλπιστοι δὲ θανόντες.
Χ ὡ Ζεὺς ἄλλοκα μὲν πέλει αἴθριος, ἄλλοκα δ᾽ ὕει.

Fidere Batte decet: melius cras forſan habebis:
Sperandum eſt vivis, non eſt ſpes ulla ſepultis.
Nunc pluit, & claro nunc Juppiter æthere fulget.

Spes alunt exules. Euripid.

Αἱ ἐλπίδες βόσκουσι φυγάδας.

eſt, Spes paſcunt exules. Vbi quis excuſſus à priſti-
fortuna, ſemper id agit, ut reſtituatur.

Adhuc cœlum volvitur. Theocr.

goties ſignificabimus adhuc ſupereſſe ſpem, & non-
m tempus, quod melioris fortunæ ſolet occaſionem
ducere, exactum eſſe, conveniet illud Theocriti:
Non eſt laſſatum volvendis menſibus anni Cœlum.

Adhuc aliquis Deus nos reſpicit. Homer.

um in rebus vehementer afflictis negabimus nos
prorſus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

prorſus abjeciſſe animum, verum eſſe ſpei nonnihi
conveniet illud Homeri:

Ovidius. Ἀλλ' ἔτι τις καὶ ἐμοῖο θεῶν ὑπερέσχεθε χεῖρα.

Numen adhuc aliquod dextram mî obtendit amican

Spes ſervat afflictos.

Spes bona dat vires, animum quoq; ſpes bona firma
Vivere ſpe vidi, qui moriturus erat.

Pindar. *Ἐλπὶς γηροτρόφος.*

Spes altrix ſenectæ.

Cicero. *In herbis.*

In herbis eſſe dicuntur, quæ nondum maturuerun
ſed ſpem modo bonam de ſe præbent.

Ariſtop. *Spes tenuis.*

Spem infirmam incertamque Poëtæ tenuem vocan
Ariſtophanes: Spes iſta tenuis quæpiam eſt qua nit
mur. Euripides: Spes frigida quidem. Unde M. Tu
lius dixit: Sperat hinc afflare auram aliquam, id eſ
oſtendi ſpem.

Seneca. *Ab ipſa meſſe.*

Seneca: Ab ipſa meſſe diſcedam? Agit enim de his
qui vel commodis, vel ſpe commodorum detinentu
quò minus ſemet explicent à negotiis, quaſi deſertu
agrum quum inſtat meſſis.

SUBITUM EXITIUM.

Occiſionis ala. Φόνου πτερόν.

Id eſt, Interfectionis ala. De ſubito interitu dici ſol
tum. Sumpta metaphora ab alatis jaculis, quæ repen
te mortem adferunt.

Menand. *Eadem tibi & Pythia & Delia.*

Quoties ſupremum aliquod opus ſignificamus. Perin
de quaſi dicas: Hæc ſumma omnium, quæ geſturus e
in vita. Natum ajunt ab oraculo quodam reddito Po
lycrati Samiorum tyranno. Nam is poſteaquam Rhe
neam inſulam cepiſſet, eamque conſecraſſet Apollini
conſtitutis apud Delum ludis pulcherrimis, Delpho
miſit conſulturos; utrum oporteret eos ludos Delio

a

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Pythios appellare. Reſpondit oraculum Ταῦτά σοι πύθια καὶ δήλια. Futurum innuens, ut is propediem ederet è vita.

Muris interitus. Κατὰ μυὸς ὄλεθρον.

ſt, Juxta muris interitum. Ælianus tradit murem nimè vivacem eſſe, ſed ſua ſponte defluentibus in- inis ociùs emori, atque hinc natum proverbium. adrare videtur in homines imbecilla valetudine, in *μικροβίους. Id eſt*, brevis ævi, quos *μινυνθαδίους* ellat Homerus.

SUBITI INTERVENTUS.

Mercurius ſupervenit.

Ὁ Ἑρμῆς ἐπεισελήλυθεν. Ælian,

loqui conſueverunt, ſi quando ſilentium oriretur conciliabulo multorum, ſignificantes, non eſſe fas ui Mercurio præſente, ut qui ſit auctor ſermonis.

Lupus eſt in fabula. Terent.

itum eſt dici, quoties is, de quo confabulatio de improviſo intervenit. Feſtivius uſus eſt Plau- in Stich. Atque eccum, inquit, tibi lupus in ſermo- præſens eſuriens adeſt. Loquitur enim de paraſito aſiano, qui fratribus de ipſo confabulantibus de ente intervenit.

Etiamſi lupi meminiſſes.

Εἰ καὶ λύκου ἐμνήσθης.

ſt, Etiamſi lupi mentionem feciſſes, ſubaudien- m, interveniſſet. Quoties præter expectationem in- venit is, de quo fuerat mentio.

SUMPTUOSA.

Hipparchi murus. Ἱππάρχου τειχίον. Suidas.

cebatur res quæpiam, quæ magnis conſtaret im- nſis. Hinc natum, quod Hipparchus Piſiſtrati filius, ademiam muro ſepſit, atque hujus rei nomine ma- am pecuniæ vim ab Athenienſibus exegit. Auctor idas.

Cœna

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Cœna popularis.

Patet Lautitiæ.

Livius. *Edax triremis.* Ἀδδηφάγοι τριήρεις.

Id eſt, Edaces triremes. Dicuntur, qui magnis conſta impendiis. Lepidius transferetur ad hominem pr digum immodicique impendii.

Horat. *In beato omnia beata.*

A divitibus omnia magnificè fiunt, à tenuibus frug liter. Vſus erit, ſi dicas ab homine docto omnia doc fieri, à pio piè, à rege regaliter.

Saliares dapes.

Pro Pontificales dixit Horatius, ponens ſpeciem p genere. Opiparum autem convivium & magnificu Saliare dicitur.

SURDITAS.

Surdior Toronæo portu.

Κωφότερος Τορωναίου λιμένος.

Ajunt portum eſſe quendam Toronæ Thraciæ civit tis, qui longis & anguſtis duobus excurſibus porrig tur in mare, ita ut in ipſo portus ſeceſſu nullus fluct um fragor audiatur. Vnde proverbium in eos, qui no audiunt.

Zenod. *Surdior turdo.* Κωφότερος κίχλης.

Adſcribitur ſurditas huic avi peculiaris, quum ſit lo quaciſſima. Vnde concinnè dicetur in eos, qui perp tuò blaterantes ipſi, non auſcultant, quid viciſſim aliis dicatur.

TACITURNITAS LAUDATA.

Silentii tutum præmium.

Ariſtot. Σιγῆς ἀκίνδυνον γέρας.

Tutum ſilentii præmium. Horatius: Eſt & fideli tu ſilentio merces: Silendo nemo peccat, loquendo pe ſæpè. Nam nulli tacuiſſe nocet, nocet eſſe loquutur Valerius Maximus hanc ſententiam tribuit Xenocr ti: Quia dixiſſe me, inquit, aliquando pœnituit, t cuiſſe nunquam.

Mulie

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Mulierem ornat ſilentium. Cophos.

Γυναιξὶ κόσμιον ἡ σιγὴ φέρει.

D?, Decus addit uſque fœminis ſilentium. Mulier nal natura loquax: nulla de re magis cohoneſta- quàm ſilentio, maximè apud viros, quum de re- ſeriis agitur.

Alia committenda, alia celanda. Homer.

temerè quidvis apud quemvis effutiendum, at familiaribus arcana omnia proferenda ſunt. Ad c ſententiam quadrat illud Homeri ex Odyſſ. δ.

ἀλλὰ τὸ μὲν φάσθαι, τὸ δὲ καὶ κεκρυμμένον εἶναι.

Id eſt,

Dicendum eſt aliud, contra eſt aliud reticendum.

Quod ſcis, neſcis. Terent.

ent. in Eunucho: Tu pol ſi ſapis, quod ſcis, neſcias. n in Seipſum excruciante: Neſcias quod ſis, ſi s. Sumptum à Dialecticorum ludis, in quibus hu- nodi quidam ſcyrpi proponi ſolent: Facio, & non o. Sum amicus, & non ſum amicus. Itaque pro- bio certam in tacendo fidem ſignificamus, dum s quid ſcit, perinde continet ac diſſimulat, quaſi ſciat.

Qui obticeſcit. Homer.

eum, qui metu attonitus, aut ſtupefactus admira- ne tacet, quadrabit illud Homeri:

Δὴν δέ μιν ἀμφασίη ἐπέων λάβε.

m corripuit ſtupor, atque infantia linguæ.

In ſinu gaudere. Tibul.

tacitam apud ſe voluptatem ſentire. Tibullus: Qui ſapit, in tacito gaudeat ille ſinu. Homerus:

Ἐν θυμῷ γρηῦ χαῖρε καὶ ἴσχεο. *Id eſt,*

In Tacito longæva ſinu preme gaudia nutrix.

Qui continet arcanum. Homer.

eum, qui celat arcanum, neque cuiquam effutit, drabit illud Homeri ex Odyſſ. φ.

Τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος.

ſt, Hinc pennis dicta carebant. *Hoc eſt*, Haud lon- s avolabant.

Mu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Plautus.

Muti citiùs loquentur.

Plautus in Perſa : Muti priùs loquantur quam ego. N hoc, inquit, cuiquam homini dicerem, edictum e mihi magnoperè, ne cuiquam homini crederem. O mnes muti, ut prius loquerentur hoc quàm ego.

Cælius,

Areopagita taciturnior.

Dicebatur, qui commiſſum arcanum optimè conti neret.

Manum ad os apponere.

Hoc geſtu ſignificamus nos ſcirè quippiam, quod ta men nolumus effari. Cælius Ciceroni lib. 8. At Do mitius cùm manum ad os appoſuit, te ad 9. Calend Junii, ſubroſtrarii, (quod illorum capiti ſit,) diſſipa rant periſſe.

TACITURNITAS ILLAUDATA.

Diogen.

Bacchæ more. Βάκχης τρόπον.

De tetricis ac taciturnis dictitari ſolitum, quòd eſſen hujuſmodi Mænades illæ, Bacchico afflatæ furore. A Juvenalis retulit ad vitam Intemperantem :

Qui Curios ſimulant, & Bacchanalia vivunt.

Magis mutus quam piſces.

Ἀφωνότερος τῶν ἰχθύων.

Id eſt, Magis mutus ipſis piſcibus. De vehementer in fantibus atque infacundis. Conveniet in hominen immodicæ taciturnitatis. Piſces enim nullam edun vocem.

Plinius.

Rana ſeriphia. Βάτραχος ἐκ σερίφου.

In homines mutos ; & canendi dicendique prorſu imperitos dicebatur. Inde natum, quòd Seriphiæ ra næ in Scyrum deportatæ non edebant vocem.

Gellius.

Caput ſine lingua.

Competit in eos, qui in conſolationibus aut diſcepta tionibus ipſi quidem nihil habent quod dicant, verùm aliorum ſententiis annuunt. Nam pedarii Senatores dicebantur ii, qui in Senatu quidem ſedebant, verùm ſententiam non rogabantur, ſed in aliorum ſententias pedibus diſcedebant. A Lucilio dicti ſunt Agipedes.

Muta

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Muta perſona. Κωφὸν πρόσωπον. Martial.

radrabit in eos qui in conſeſſu deliberantium, aut butantium, aut etiam in conviviis, cæteris loquen-ıs, ſoli tacent. Traductum apparet à lege Comœ-rum, in quibus non temerè plures tribus perſonis nt induci in eadem ſcena. Quòd ſi quando quar-cceſſerit, aut muta prorſus eſt, aut perpauca lo-tur. Mutas nuptias dixit Pindarus, pro clancu-is.

Muti magiſtri. Gellius.

tos magiſtros Gellius libros vocat, qui loquuntur dem nobis, ſed dubitanti non ſatis commodè re-ndent. Nec illepidè profectò literæ, muti vocantur ceptores. Denique Tullius legem appellat mutum giſtratum: magiſtratum, legem loquentem. Et Plu-chus poeſin appellat picturam loquentem, & pictu-n mutam poëſin.

Mutus magis quàm ſcapha.

Συστομώτερος σκάφης. Suidas.

ſt, Magis elinguis quam ſcapha. De iis dici con-vit, qui propter humilitatem conditionis apud ſtantiores non audent hiſcere. Natum hinc ajunt, d olim inquilini & hoſpites alienæ Reipublicæ lu-popularibus in pompa incedebant navim geſtan-. Nam uti non convenit in aliena civitate curio-n eſſe, ita nec tutum eſt liberioris eſſe linguæ.

Mutus Hipparchion. Ἄφωνος Ἱππαρχίων. Zenod.

i quis repentè obmuteſcit, cùm maximè vox illius ectatur, id quod non raro conſuevit quibuſdam in tu dicturis evenire, ut ſubitò velut attonitis vox cibus hæreat. Narrant olim apud Græcos duos cipuos fuiſſe citharædos, Hipparchionem & Rufi-um, qui cum in ſolennibus ludis qui decimo quo-e anno apud Juliopolitas agebantur, eſſent inter ſe certaturi, contigit ut Hipparchion theatri ſtrepitu batus obticuerit, eaque res in vulgi jocum abiit.

Ne gry quidem. Μηδὲ γρῦ φθέγγεται. Ariſtop.

eſt, Ne gry quidem loquitur. Pro eo quod eſt, Ne

tan-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

tantulum quidem. Nam Gry minimum quiddam. gnificat; aut ſordes unguium, aut vocem ſuillam, qu edere ſolent ii, qui gravantur ſermone reſpondere.

Simoni. *Acanthia cicada.* Ἀκάνθιος τέττιξ.

In indoctos atque infantes, aut muſices ignaros t queri proverbio ſolitum. Auctor eſt Stephanus Byza tius, juxta oppidum Ætoliæ Acanthum, cicadas al vocales, alibi mutas eſſe.

Catul. *Reddidit Harpocratem.*

Catullus dixit pro eo, quod eſt, Impoſuit ſilentiu Harpocrates deus ita apud veteres fingebatur, ut di to admoto ori ſilentium indiceret, qualis & apud R manos Dea Angerona.

Horat. *Statua taciturnior.*

In hominem vehementer infantem ac tacitum. Hor Statua taciturnius exit. Itidem Juvenalis in divit quempiam, ſed infantem & indoctum, Mercurii ſ tuæ ſimilem facit. Truncoque ſimillimus Hermæ

Taciturnior Pythagoreis.

De vehementer taciturnis. Sumptum à Pythago ſchola, in qua quinquenne ſilentium indicebatur a ditoribus.

Amyclas perdidit ſilentium.

Virgil. Τὰς Ἀμύκλας ἀπώλεσεν ἡ σιγή.

Servius interpres enarrat hunc in modum, Æneid. 1 Cum apud Amicleos ſubinde nunciaretur hoſtiu adventus, idq; falsò, lata lege cautum eſt, ne quis u quam hoſtis nunciaret adventum. Atqui poſt even ut verè jam advenirent hoſtes. Quod cum nemo nu ciaret propter legis interdictum, civitas de improvi capta eſt. Qui caſus populari joco dedit occaſione ut dicerent, Amyclas ſilentio periiſſe, ſi cui ſua tac turnitas fuiſſet incommodo.

Dorysphorematis ritu.

Græci δορυφόρημα vocant ſatellitium illud ex barbar rum fæce conductum, quod olim tyranni ad cuſto diam corporis adhibebant. In Tragœdiis ſic addeb

ti

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

t regum perſonis δορυφόρημα, ut aſtarent modo, ni-
etiam loquerentur.

TÆDIUM EX ITERATIONE.

Longum procœmium audiendi cupido. Plato.

overbii ſpeciem habet, quod eſt apud Platonem
r. de Repub. 4. Μακρὸν τὸ προοίμιον τῷ ἐπιθυμοῦντι
ἀκοῦσαι. *Id eſt*, longum procœmium audiendi cupido.
i rem ipſam cupit cognoſcere, huic longum eſt
ne procœmium. Vnde illud Terentii: Vah, etiam
ocœmium mihi occeptat. Et Athenis præco qui di-
ndi poteſtatem faciebat, rhetoribus præfabatur,
ευ προοιμίων καὶ παθῶν, *Id eſt*, ſine procœmiis & affe-
bus, quod hæc extra cauſam ſint.

Terram video. Diogen.

i moleſti prolixique ſermonis finem adeſſe ſignifi-
bat, dicere ſolet, Γῆν ὁρῶ, *Id eſt*, Terram video. Sum-
um à navigantibus. Q. Curtius lib. 4. Haud ſecus
am profundum æquor ingreſſi terram oculis requi-
nt. Cicero in Catone Seniore: Quaſi terram videam,
tiens inſtare finem vitæ. Diogenes cum prolixum
lumen recitans tandem eò perveniſſet, ut libri fi-
m videret: Benè habet, inquit, amici, γῆν ὁρῶ, *Id*
, terram video.

Iterum atque iterum apud Pythum via. Idem.

Αὖθις αὖ Πυθὼ δ' ὁδός.

eſt, Iterum atque iterum Pythum verſus via. Di-
m de iis, qui moleſti ſunt, eadem de re iterum per-
nctando. Quemadmodum ſolent ignari viæ, quem-
nque obvium habuerint, de via rogare. Porrò Py-
us civitas Apollini ſacra, quæ viſebatur à pleriſque.

Iterum tranquillitatem vides.

Αὖθις αὖ γαλήνην ὁρῶ.

eſt, Rurſus denuò tranquillitatem aſpicio. Quo ſi-
ificamus nos è malis emergere, fortuna in melius
mmutata.

Lens Deus. Athen.

ud Athenæum lib. 6. refertur hic trimeter, ut appa-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

rét proverbialis : Φακός σε δαίμων, καὶ φακὴ τύχη λά-
βοι. *Id eſt*, Te Lens Deus corripiat & fortuna Lens
Φακὸς dicitur Lens cruda, φακὴ cocta, ut indicat Ety-
mologus. Conveniet, quoties eadem ad faſtidium ite-
rantur. Dæmon autem Græcis fortunam ſonat, &
idem ſonat τύχη : nec intereſt, niſi quod dæmon eſt
mas, τύχη fœmina.

Iovis Corinthus. Ὁ Διὸς Κόρινθος.

Id eſt, Jovis filius Corinthus. In eos dici ſolitum, qu
ſemper eadem aut dicunt, aut faciunt. Olim ad Mega-
renſes miſſus eſt legatus Corinthiorum nomine, qu
apud plebem Megarenſem, cum alia multa ferocite
dixit, tum illud indignabundus ac vociferans into-
nuit : Non feret Jovis filius Corinthus. Id ubi ſæpiu
iteraret, concitatus populus ſucclamare cæpit: Feri fe-
ri Jovis Corinthum, ſimulque legatum expulerunt
Erat autem Corinthus hic Corinthiorum rex, Jov
prognatus, &c.

Suidas. *Crambe bis poſita mors.* Δὶς κράμβη θάνατος.
Id eſt, Crambe bis mors eſt. Suidas ſcribit, Crambe
antiquitùs in conviviis adhiberi ſolere, verùm reco-
ctam adeo nauſeam adferre, ut Græcis in faſtidii pro-
verbium abierit. Quoties enim rem iterum atque ite-
rum repetitam non ſine moleſtia ſignificabant, dice-
bant : Bis crambe mors, hoc eſt, Crambe recocta.

Cicero. *Eandem tundere incudem.*

Eſt indefatigabili aſſiduitate in operis alicujus ſtudi
perſeverare. Metaphora ducta à fabris.

Cantilenam eandem canis. Τὸ αὐτὸ ἄδεις ᾆσμα
De eo, qui moleſtus eſt, ſæpiùs eadem inculcans. Nihi
enim odioſius, quàm quod ſemper idem eſt.

Diogen. *Eadem per eadem.* Ἀυτὰ δι' αὐτῶν.

De his, qui ſemper eadem inculcant, aut eadem aſſi-
duè faciunt.

Zenod. *Hyperi vertigo.* Ὑπέρου περιτροπή.

Id eſt, Piſtilli circumvolutio. Vbi quis ſemper iden
agitat, neque quicquam tamen explicat.

Dat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Date mihi pelvim. Δότε μοι λεκάνην. Suidas.
eſt, Porrigite mihi pelvim. Vbi quid vehementer
oleſtum eſſet, ita ut ferri jam diutius non poſſet, pel-
m ſibi porrigi jubebant, quaſi præ bile, nauſeaque &
tidio rerum vomituri. Veluti ſi quis orationem ſu-
a modum indoctam non ferens, aut ſophiſticis næ-
is offenſus dicat: Date mihi pelvim.

Parni ſcaphula. Τὸ Πάρνου σκαφίδιον. Diogen.
nvenit in eos, qui ob res minutulas multum litium
querelarum movent. Sumptum à Parno quopiam,
i ob naviculam ereptam populo moleſtiſſimus fuiſ-
legitur.

Sardi venales. Σαρδιανοὶ ὤνιοι.
negotio infinitæ prolixitatis, atque inexplicabili.
que hinc ortum eſſe tradunt, quòd Tiberius Sem-
onius Gracchus cum altero conſulatu Sardiniam
muiſſet, tantum ex ea captivorum abduxit, ut lon-
venditione res in proverbium abierit.

Plures Callicyriis. Καλλικυρίων πλείους. Tim.
maxima quidem illa, ſed ſordida hominum turba
cebatur. Callicyrii dicebantur exulum ſervi, qui Sy-
cuſis agricolationem exercebant. Erant autem eo-
m loco Callicyrii apud Syracuſanos, quo apud La-
dæmonios captivi, apud Theſſalos Peneſtæ, qui vo-
ntur apud Cretenſes Eleatæ, apud Ægyptios Hebræi.
am & hi ſervi plures erant dominis, quamobrem et-
m expulerunt illos.

on miſſura cutem, niſi plena cruoris hirundo. Horat.
homines nimium ſedulos, & quibuſvis in rebus im-
odicos.

Linum lino nectis. Λίνον λίνῳ συνάπτεις. Ariſtot.
eſt, Linum lino nectis. Hujus adagii duplicem apud
æcos interpretes ſenſum invenio. Quorum alter
, infirmis infirma copulas, frivola frivolis. Alter, ea-
m non iiſdem rationibus facis, aut dicis.

Ad reſtim funiculum. Ἐπὶ σπεῖρα σχοινίον.
baudiendum, addis aut reddis. Vbi quis iiſdem re-
is abundat, aut ſimilia ſimilibus penſat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Rhodiorum oraculum. Ῥοδίων χρησμός.

Diogen. *Id eſt*, Rhodienſium oraculum. Vbi quis de re minu[t] nimium crebro, nimiumque diligenter ſciſcitatur. E[t] enim Rhodienſes Lyndiæ Minervæ ſacrificantes, die[s] aliquot apud aram deæ convivia prorogabant, atqu[e] inibi perpetuò manebant. Cumq; illis mos non eſſe[t] matulam in ſacrificium inferre, ac ſuper hac re Deu[m] conſuluiſſent, atque ut inferrent, reſpondiſſet, illi ru[r]ſus ambigere cœperunt, utrum æream an teſtacea[m] inferre deberent, ac denuo ſuper hoc adeuntibus ora[c]ulum, indignatus Deus, neutram reſpondit.

TARDITATIS ET CUNCTATIONIS.

Nemo nos inſequitur.

Hoc parœmiæ etiam hodie tritum manet, cum ſigni ficant liberum eſſe, diutius in re quapiam morari. Ne mo nos, inquiunt, impellit.

Romanus ſedendo vincit.

Cicero. In eos, qui tranquilli atque otioſi, tamen quæ volun[t] efficiunt: aut qui non viribus, ſed arte rem gerunt. E[x] hiſtoria Fabii Cunctatoris natum arbitror, qui Hanni balem juveniliter exultantem ſua patientia fregit. D[e] quo extat verſus ille Ennii:

Vnus qui nobis cunctando reſtituit rem.

Feſtina lente. Σπεῦδε βραδέως.

Sophocles: φρονεῖν γὰρ οἱ ταχεῖς οὐκ ἀσφαλεῖς. Periculoſ[a] eſt præpoſtera prudentia. Addendum eſt illud Plato nis: Qui plus ſatis feſtinat initio, ſerius ad finem per venit. Quintilianus: Præcox illud ingeniorum genu[s] non temerè pervenit ad frugem. His occinendum illu[d] Catonis: Sat citò, ſi ſat bene: Quadrabit & in illos qui præproperè famam affectant, maluntque paratam ac magnam, quam ſolidam ac perpetuam. Solen[t] enim præconia ſubitò flacceſcere.

Pedetentim. Κατὰ πόδας βάσιν.

Terent. Græcis proverbio dicitur, quod Latini reddiderunt pe detentim. Vbi quis non præcipitanter atque inconſi deratè, ſed ſenſim atque cunctanter aggreditur nego tium, atque arte rem gerit magis, quàm impetu.

Man[i]

Manu ſerendum, non thylaco.

ῇ χειρὶ δεῖ σπείρειν, ἀλλὰ μὴ ὅλῳ τῷ θυλάκῳ.
nu ſementem facere oportet, non autem tota cor-
Modus in omni re ſervandus. Ductum ab agricolis.

Placidè bos. Ἀτρέμας βοῦς.

ſt, Lentè bos, ſubaudiendum, incedit, aut ſimile ppiam. Congruet in illos, qui placidè ac paulatim conficiunt. Equorum laus eſt velocitas. Boves non ent celeritate, ſed viribus & aſſiduitate pollent, impetu; Et bos laſſus fortius figit pedem.

Caudæ equinæ pilos paulatim evellere. Horat.

itur, qui quod viribus atque impetu fieri nequit, id pore atque aſſiduitate conficit, Horatius in Epiſt.
tor permiſſo, caudæque pilos ut equinæ
Paulatim vello.

Tacito pede. Ἡσύχῳ ποδί. Ovidius.

lento pede. Cum cautim ac pedetentim ad rem edimus. Apud Latinos aliquanto ſecius uſurpatur, cito pede, pro furtim ac clanculum, ut apud Ovid.
Tacitiſque ſeneſcimus annis.

Non ſtatim decernendum. Homer.

ſignificabit interponendam moram, priuſquam ernatur, & rem in poſterum diem rejiciendam, ommodabit illud Homeri.
Ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφι φρασσόμεθα.
rora ubi craſtina ſurget, Conſultabimus.

Celerius elephanti pariunt.

ctationem immodicam, & quorundam nimis len- molimina, his verbis licebit ſignificare. Porrò de e- hantorum partu Plautus in Stich: Audivi ſæpè hoc gò dicier, ſolere elephantum gravidam perpetuò tem eſſe annos.

Bunas judex eſt. Βούνας δικάζει. Zenod.

ſt, Bunas judicat. Vbi lis in longum profertur, nec quam explicatur. Parœmia nata à Buna quodam nenienſi. Cum eſſet controverſia inter Calydonios Eleos, utrique rem ad arbitrium Bunæ detulerunt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Convenerant enim, ut à manibus temperaretur, do nec ille de negotio pronunciaſſet. Quod ubi ſenſiſſe Bunas, nunquam de lite voluit pronunciare.

Diogen. *Acceſſai luna.* Ἀκεσσαίου σελήνη.

Dictum in comperendinarios, qui novam ſubind cauſam comminiſcuntur, quo negotium proferant. nautæ cujuſdam moribus ortum, cui Acceſſæo fueri nomen: Is cum eſſet ignavus, ita prorogare conſue vit navigationem, ut diceret ſe lunam magis oppor tunam expectare.

Laconicæ lunæ. Λακωνικὰς σελήνας.

Id eſt, Laconicas lunas, ſubaudiendum cauſaris. D promiſſis aut pactis incertis atque infirmis diceba tur. Nam, ut ajunt, Lacones, ſi quando pactum aux lium poſceretur, lunas cauſabantur, atque hoc pra textu ſuffugiebant, quod (ut teſtatur Lucianus) l gem tuliſſet Lycurgus, ne prælium inirent, niſi plen lunio.

Brutus, *Machinas poſt bellum adferre.*

Τὰς μηχανὰς μετὰ τὸν πόλεμον κομίζειν.

Dicebantur, qui peracto negotio, ſero adhiberent a paratum.

Serò veniſti, ſed in colonum ito.

Adverſus eos, qui poſt tempus advenirent, aut q mercede aliquid facerent. Porrò colonus eſt terra a ditior, in ſpeciem tumuli ſeu collis.

Theocr. *Quisquis tardè venit ad cœnam.*

Theocritus: Quiſquis vocatus tardè ad cœnam veni
Aut claudus eſt, aut non dat ille ſymbola. Idem :
An quoquam ad cœnam properas conviva vocatu

Et addit eos, qui vocati ſunt, celerius ire: qui no vocati, tardius.

Corvus aquat. Κόραξ ὑδρεύει.

Dici ſolitum, ubi quis non citra negotium, citraq ingenium conſequeretur ea, quæ cuperet: aut ubi qu rem novis artibus tentaret efficere. Ductum ab Apol go de corvo congeſtis lapillis aquam ex imo fundo ſummam vaſis oram evocante.

Profectus ad Apaturia, rediit Majo.

ici ſolitum in eos, qui licentius immorarentur ne-otio cuipiam. Athenis feſtum erat quod Apaturia ocabant, id triduo peragebatur. Meminit Suidas opioſius de hoc feſto.

Poſt feſtum veniſti. Κατόπιν τῆς ἑορτῆς ἥκεις. Diogen.

icitur in eos, qui negotio cuipiam egregio non in-rfuerunt. Legitur & hoc pacto: Poſt Panathenæa. em: Poſt Pythia veniſti.

Callipides. Καλλιππίδης.

lim proverbio dicebatur, qui in moliendis negotiis uum multa ſe facturum minaretur, nihil tamen con-ceret: aut quemadmodum ait Terentius, qui ſedu- moveus ſeſe, nihil promoveret. Callipides hiſtrio iit.

Diu delibera. Δηρὸν βουλεύει.

on ſtatim aggrediendum negotium. Lentè conſul-andum: at ubi ſtatueris, maturè quod opus factu fa-iendum eſt.

Annus eſt. Terent.

eculum eſt, atque id genus alia. Terent. Et noſti mo-es mulierum, dum comuntur, dum moliuntur, annus ſt. Et ſeculum eſt, quod nihil abs te redditur litera-um. Irem, jam dudum ætatem, pro admodum du-lum. Et tempus perlongum hujuſmodi figuris ſigni-icamus.

ic eſt ad pugnæ partes re peracta veniendum.

ocus erit proverbialis, ubi quis negotio peracto, tum lemum adveniret.

Ad aras. Ἐπὶ βωμοῦς. Plutarc.

quidem opinor perinde valere, quaſi dicas: In ipſo egotio; juxta proverbium, quo vetamur ad aras con-ultare.

Amæa Azeſiam reperit. Idem.

Ἀμαία τὴν Ἀζησίαν μετῆλθεν.

d eſt, Amæa ad Azeſiam acceſſit. Dici conſuevit de e diu multumque quæſita, deſiderataque. Cererem

 appel-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

appellari Amæam, Proſerpinam, Azeſiam, Didymus auctor eſt. Nota fabula de Proſerpina à Plutone abducta ad campos Elyſios, & Cerere toto orbe quærente filiam.

Plutarc. *Ζοφοροδορπίδες, & ſimilia.*

Plutarchus in Sympoſiacis oſtendit, olim cognomina quædam proverbiali joco jactata fuiſſe in eos, qui ſerius ad convivium accederent. Dictos enim tum κωλυσιδείπνους tum ζοφοροδόρπιδες, tum τρεχεδείπνους, &c. Battus quidam ſcurra conſuevit eos, qui tardius venirent ad convivium ἐπιθυμοδείπνους appellare, quaſi dicas, conviviorum appetentes, propterea quòd cum eſſent occupati negotiis, ob cœnarum tamen cupiditatem non excuſarent ſe iis, à quibus rogarentur, &c.

Μελλονικιᾷν.

More Niciæ cunctari. Nicias traducebatur quod cunctator eſſet in re militari. Hinc μελλονικιᾷν ex μέλλειν, quod eſt cunctari; & νικίας, qui fuit dux Athenienſibus.

Athenæ. *Hercules hoſpitatur.* Ἡρακλῆς ξενίζεται.

Id eſt, Hercules accipitur. Dictitatum, ubi quis diutiùs in convivio commorari videtur, propterea quod qui recepiſſent Herculem hoſpitio convivioq́; his multum temporis erat opperiendum, donec ille ſatur eſſet.

Expecta bos aliquando herbam.

Μένε βοῦς ποτὲ βοτάνην.

Ideſt, Expecta bos olim herbam. Dicendum, ubi quid ſerò contingit. Laborat enim bos in agricolando, ſed aliquando guſtaturus herbam enatam. Finitimum illi: Et adhuc tua meſſis in herba eſt.

Expecta anus.

Μένε γραῦ ἐμὸν σε παῖδα φιλήσοντα.

Expecta anus meum filium, te ſuaviaturum. Nam priuſquam adoleſcat puer, illa deceſſerit. Confine ſuperiori, quum ſera ſpes oſtenditur.

Cicero. *Inter cæſa & porrecta.*

Videtur ſignificare cunctationem & ancipitem hæſitantiam,

ntiam, ac velut intervallum illud, inter omittendum
od cœptum eſt, & incipiendum quod novari opor-
.Sumptum eſt autem à priſco auſpiciorum ritu.

Hyperberetaa. Ὑπερβερεταῖα.

cebantur olim admodum ſerotina, quæque vix tan-
n advenirent. Apud Macedones extremus anni
nſis ὑπερβερεταῖος appellabatur.

Quæ ſerò contingunt, ſed magnifica. Homer.

noties intelligi volemus famam aut præmium ali-
od ſerius quidem contingere, verùm hoc præſtan-
s ac durabiliùs quò diutiùs dilatum, aut tarditatem
bilitate, perpetuitateque compeſcit. Homer. Iliad. β.
Ὄψιμον ὀψιτέλεστον ὅου κλέος οὐκ ἀπολεῖται.
rda & ſera nimis, ſed fama & laude perenni.

Myſorum ultimus navigat.

Ἔσχατος Μυσῶν πλεῖν.

eſt, Myſorum poſtremus navigare. Proverbiali joco
cebatur, qui fruſtra laboraret, vel ubi dura quæpiam
perarentur, factuque difficilia.

ntervallo perit fames, & optimè perditur.

Διὰ μέσου καὶ λιμὸς ἔῤῥει, καὶ κάλλιστ' ἀπόλλυται.

eſt, Intercapedine optimè perit fames: Mora multis
ous adfert remedium.

Summis ingredi pedibus.

i clanculum aut cautim, aut pedetentim, ut ajunt,
nantur aliquid, ſummis pedibus ingredi dicuntur.

Pulmo prius veniſſet. Plautus.

autus in Epidico: Pulmo enim, quod perhibent, prius
niſſet, quam tu adveniſti mihi. Dictum eſt olim in
tos ac ceſſatores. Opinor quod pulmo quum per-
tuò moveat, nunquam tamen ſe promovet.

TEMERITAS.

Oportet remum ducere qui didicit. Plutarc.

Δεῖ κώπην ἐλαύνειν μαθόντα.

eſt, Oportet remum impellere eum, qui didicerit.

Vnumquenque decet eam artem exercere, quam an tea doctus ſit. Horatius in arte poetica.

Ludere qui neſcit, campeſtribus abſtinet armis.
Indoctuſque pilæ, diſcive trochive quieſcit. Item
Qui luſus non novit legem, abſtineat.

Plutarc. *Exitii nulla ratio.* Ὀλέτρου οὐδεὶς λόγος.

Hoc ſentimus, quum imminet nobis fatale exitium deum adimere conſilium ac rationem. Huic affine eſt illud Quintiliani: Scelera non habere conſilium.

Ne præceps fueris ad jurandum.

Habebit proverbii ſpeciem, ſi quis hominem poſt acceptum malum admoneat.

Cicero. *Quam quiſque novit artem, in hac ſe exerceat*

Horatius:

Navem agere ignarus navis timet, abrotanum ægr
Non audet, niſi qui didicit, dare, quod medicorum eſt
Promittent medici doctique poemata paſſim.

Ariſtop. *Cœnare me doce.* Δειπνεῖν με δίδασκε.

Tempeſtiviter uſurpabitur, ſi quando docere, præire aut etiam refellere conatur aliquem imperitus negotii, de quo diſceptatur.

Homer. *Non ſuſcipiendum negotium temere.*

In præpotentem, & cum quo non ſit ſuſcipienda ſimultas, aut lis, niſi magno aliquo præſidio fulciaris quadrabit illud Homeri:

Οὐκ ἄν τίς μιν ἐρυκάκοι ἀντιβολήσας Νόσφι θεῶν.
Huic certaturus non iverit obvius ullus, Abſque deis

Diogen. *Illotis manibus.* Ἀνίπτοις χερσίν.

Pro eo quod eſt, Irreverenter atque imparatè.

Lucian. *Illotis pedibus ingredi.*

Ἀνίπτοις ποσὶν ἀναβαίνειν. *Id eſt*, Illotis pedibus ingredi: eſt confidenter atque imperitè rem egregiam aggredi tanquam prophanè & irreverenter.

Non. Marcell. *Audabatæ.*

Vox ipſa ἀνδαβάτης indicat fuiſſe quoſdam, qui ſic hoſtem adverſum invaſerint, quemadmodum leo pro catulis dimicans, clauſis oculis inſiliit in venantium agmen

men. Conveniet in eos, qui temere nulloque judicio ſectantur quippiam aut repugnant alicui.

Ædilitatem gerit ſine populi ſuffragio. Plautus.

ꝺi quis imperioſior eſt in alieno negotio, aut in ædis alienis.

Inſcitia confidentiam parit. Thucyd.

udentia verò cunctationem. Hieronymus ad Evaium ita refert. Imperitia confidentiam, eruditio norem creat. Plinius: Recta ingenia debilitat vecundia perverſa, confirmat audacia. Quintilianus: ortius dicunt, qui minus habent artis, quum interim rdatus orator ac periculum intelligens, initio trepit. Et qui minus ſapiunt, minus habent pudoris. Et i non didicere, quid ſit ſcire, nullius rei ſibi non argant ſcientiam.

De cœlo ad ſynagogam. Tertull.

ſpicor dici ſolitum, ubi quis demittit ſeſe à ſumma anquillitate in ſummos tumultus, aut ubi quis ſtam aggreditur negotium.

Ne incalceatus in montes. Theocr.

Theocritus ἐν νομεῦσι:

Εἰς ὄρος οὐχ᾽ ἕρπεις μὴ ἀνάλιπος ἔρχεο Βάττε.
Ἐν γὰρ ὄρει ῥάμνοι τε καὶ ἀσπάλαθοι κομόωντι.

Id eſt,

Batte, cave pedibus nudis perrepere montem,
Quippe rubis, tribuliſque viret mons undiq; denſus.

ui ſuſcipit aliquod vitæ genus, armet ſeſe adverſus ccurſura incommoda, ne pœniteat ſuſcepti.

TENACITAS.

Avarus niſi cum moritur, nihil rectè facit.

enim qui ſe pecuniæ ſtudio addixit, nulli commous eſt dum vivit. Sola mors voluptatem & emoluentum adfert hæredi.

Itidem & Acheronti. Plautus.

pud Plautum in Trinummo: Amanti repoſcenti, uæ deſiderat, reſpondet ſcortum: Nam itidem & Aheronti hic ratio accepti ſcribitur. Intro receptum,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

quando acceptum eſt, non poteſt ferri foras. Sentit nihilo magis ad amantem redire, quod in meretricis domum eſt datum, quàm redeunt ab inferis mortui.

TEMPERANTIA.

Laert. *Zenone moderatior.* Ζήνωνος ἐγκρατέστερος. *Ideſt*, Zenone temperantior. Teſtatur & Laërtius in Zenonis vita, philoſophum hunc tum in victu, tum in voluptatibus Veneris uſque adeò patientem ac parcum fuiſſe, ut crudis duntaxat veſceretur, ac pallio prætenui tegeretur.

Iſocrat. *Philoſophari.*

Qui ſententias ſerias dicunt, Græcis dicuntur Φιλοσοφεῖν. Hinc tranſlatum eſt ad cujuſque rei vehemens ac ſerium ſtudium. Philoſophari, pro temperare affectibus, & adverſus res acerbas infracto eſſe animo.

TEMPESTIVA.

Diogen. *Nunc leguminum meſſis.* Νῦν ὀσπρίων ἀμητός. Nunc leguminum meſſis, id eſt, nunc tempeſtivum, hoc aut illud agere: veluti ſi quis admoneat juvenem, nunc adeſſe tempus parandæ gloriæ, parandæ eruditioni, parandis opibus idoneum. Sumptum à ruſticis.

Ariſtop. *Hernioſi in campum.*

Κόκκυ, ψωλοὶ πεδίον δέ, *Id eſt*, Coccy. Hernioſi in campum. Ariſtophanes in Avibus refert proverbii loco: τοῦτ᾽ ἄρ᾽ ἐκεῖν᾽ ἦν τοὔπος ἀληθῶς, κόκκυ, ψωλοὶ πεδίον δέ. Quorum verborum ſenſus eſt: Hoc eſt verè quod proverbio dicitur, Coccy, Hernioſi in campum, ſubaudi, venite, quod hæc avis canit paulo ante meſſem, velut agricolas provocans ad laborem metendi. Vnde Heſiodus ἦμος κόκκυξ κοκκύζει, Quod autem ψωλοί dixit pro agricolis, obiter taxavit Ægyptios, apud quos plerique ſunt execti, qui omnes ad vocem cuculi coguntur eſſe in agris, &c. Ariſtophanis interpres admonet eſſe proverbium κόκκυ, &c. cum ſegnes ipſum tempus provocat ad induſtriam.

Suidas. *Beta tum hyeme tum æſtate bona.*

Βαίτη

Βαίτη κἂν θέρει, καὶ ἐν χειμῶνι ἀγαθόν.

Id eſt, Bæta tum in æſtate, tum hyeme bona. Suidas adſcribit, Bætam veſtis pelliceæ genus, quod ad utrumque tempus videatur appoſitum. Nam hyeme depellit ventos, æſtate ſolem. Convenit igitur de re ad multa uſui futura, veluti de literis, quæ juvenes juxta ac ſenes ornant: aut Philoſophia, qui rebus proſperis arcet ab inſolentia, in adverſis præſtat ne frangamur animo.

Cum ceſſat Boreas.

Quo ſignificabant tempus opportunum proſperæ navigationi, propterea quod Auſter minus vehemens oritur, deſinit autem perquam vehemens. Congruit cum illo, Cum pluit, moleſtum.

Noſce tempus. Γνῶθι καιρόν.

Id eſt, Noveris tempus, Heſiodus:

Μέτρα φυλάσσεσθαι· καιρὸς δ' ἐπὶ πᾶσιν ἄριστος.
Obſervato modum, nam rebus in omnibus illud
Optimum erit, ſi quis tempus ſpectaverit aptum.

Quin Iſocrates ad Demonicum ſcribit, injucundum in omni re eſſe, quicquid intempeſtivum ſit: Adeo cunctis in negotiis plurimum habet momenti temporis & opportunitatis obſervatio.

Aliam ætatem alia decent.

Qui jam aliam ætatem ſignificabit, nec idem decere canum, quod juvenem aliquando decuit, uſurpabit illud Homeri:

Ἀλλ' ὅτε δὴ πολιόντε κάρη πολιόντε γένειον.
Verùm ubi jam canumque caput, incanaque menta.

Capra ad feſtum. Αἲξ εἰς τὴν ἑορτήν.

Dici ſolitum, ubi quis in tempore ad negotium aliquod accederet.

Munus exiguum, ſed opportunum. Suidas.

Cum munus indicabimus pretio quidem perpuſillum, ſed tamen accipienti pro tempore gratiſſimum, citabimus illud Homeri:

Δόσις δ' ὀλίγη τε, φίλη τε.

 Audi

Audi Chelidonem. Πίθȣ χελιδόνι.

Id eſt, Audi Chelidonem, *Id eſt*, In tempore curato tua negotia. Quidam à Theologo quodam ortum autumant, cui nomen Chelidoni. Nonnulli malunt ad avem hirundinem referri, quòd ſtridula ſit avis ac lugubris, ſive quòd veris prænunciet adventum.

Ariſtot. *Oleum & ſalem oportet emere.*

Τὸ ἔλαιον καὶ τὸ ἅλα δεῖ ὠνεῖσθαι.

Significat opus eſſe nonnunquam remediis contrariis; nunc acrimonia, nunc lenitudine.

Iovis tergus. Διὸς κώδιον.

De re ſordida quidem, ſed tamen in uſum aliquem ſervata. Nam olim victimæ pellem ſervabant in pompis Eleuſinis circumferendam, vel ſubſternendam pedibus eorum, qui piaculo quopiam tenebantur ad expiationem.

Plautus. *Nihil homini amico eſt opportuno amicius.*

Gratiſſimum eſt officium, quod præſtatur in tempore. E diverſo, nihil differt ab inimicitia, intempeſtiva benevolentia.

Politia. *Domi Mileſia.* Οἴκοι τὰ Μιλήσια.

In eos dici ſolitum, qui ibi domeſticum luxum celebrant, ubi minimè probatur. Nam domi liberum eſt unicuique ſuo more vivere. Suidas hanc refert fabulam: Ariſtagoras quidam Mileſius Lacedæmonem profectus, poſtulabat ut Ionibus à Perſis bello vexatis ſuppetias ferrent. Is autem cum in concionem prodiſſet, inſolita apud Lacedæmonios veſtitus mundicie, aliiſque deliciis Ionicis affluens, quidam ex Ephoris cum hoc dicto ſubmonuit, Domi mileſia.

Plutarc. *Phallus Deo.* Ὁ Φαλλὸς τῷ Θεῷ.

Dici ſolitum, ubi parum quidem honeſta, ſed tamen apta tribuuntur, quaſi dicas: In matellam immejere. Phallus erat effigies obſcœni membri virilis. Cur autẽ id in myſteriis ferebatur, cauſſam reddit Plutarchus.

Auſon. *Sacra hæc non aliter conſtant.*

Hoc adagio uti licebit, ſi quando fatebimur culpam, ſed

ſed quæ rei locove conveniat: veluti ſi quis in balneis ingat impudentius, aut ruſticius in navi, aut in compotationibus ebriorum intemperantius, aut inter mulierculas ineptius.

TIMIDITAS.

Vmbram ſuam metuere. Plato.

Τὴν αὑτοῦ σκιὰν φοβεῖσθαι.

Id eſt, Suam ipſius umbram metuere. Dicuntur, qui pueriliter trepidant, ubi nihil omninò ſit periculi.

Timidior es proſpiciente. Suidas.

Δειλότερος εἶ τοῦ παρακύπτοντος.

Id eſt, Formidoloſior es eo, qui proſpectat. Dicitur in hominem ſupra modum pavidum.

Timidior Piſandro. Δειλότερος Πεισάνδρου. Zenod.

Dicebatur olim & hoc in immodicè formidoloſos. Ajunt autem Piſandrum fuiſſe quempiam prodigioſa timiditate.

Epeo timidior. Ἐπειοῦ δειλότερος. Ariſtop.

De magnoperè pavido dicebatur. Ab Epeo quopiam ductum, notæ timiditatis homine.

Timidus Plutus. Δειλὸς ὁ Πλοῦτος.

Ariſtophanes vulgò jactatam indicat opulentiæ timiditatem, cum ait:

Ἀλλὰ καὶ λέγουσι πάντες,
Ὡς δειλότατόν ἐστ᾽ ὁ πλοῦτος.

Quin id omnes dictitant,
Timidiſſimum quiddam eſſe divitias. Juvenalis.
Pauca licet, inquit, portes argenti vaſcula puri,
Nocte iter ingreſſus, gladium, contumque timebis,
Et motæ ad lunam trepidabis arundinis umbram.
Cantabit vacuus coram latrone viator.

In Summa: In omni negotio formidoloſior eſt dives quàm pauper.

Timidi nunquam ſtatuerunt trophæum. Euripid.

Ἀλλ᾽ οἱ γὰρ ἀθυμοῦντες ἄνδρες οὔποτε
Τροπαῖον ἐστήσαντο. *Id eſt,*

At

At enim trophæum nobile haud unquam viri
Statuére pavidi.

Aptè dicetur in eos, qui per animi ſocordiam, inertiamque nihil egregium, nihil arduum audent aggredi: aut qui periculi metu, à magnis abſtinent negotiis: cum inſignis gloria non niſi magnis periculis contingat.

Ariſtop.

Abjecit haſtam Rhipſaſpis.

Qui cauſſæ ſuæ diffiſus, abjicit animum, ac deſinit contra conari. Ariſtoph. in Veſpis: ἀπέβαλε τὴν ἀσπίδα. *Id eſt*, Abjecit clypeum. Declarat & Iſocrates in oratione de pace, infames olim habitos, qui vel ordinem deſeruiſſent, vel clypeum abjeciſſent.

Vel muſcas metuit prætervolitantes.

Ariſtot. 7. de Rep. lib. Ἀλλὰ δεδιότα μὲν τὰς παραπετομένας μυίας, *Id eſt*, Qui muſcas, inquiens, etiam prætervolitantes metuat, id eſt, quavis frivola de cauſſa. Idem ſimilem quandam commemorat in Moral. 7. loquens de iis, qui uſque adeò ſunt timidi, ut etiam ſi ſorex obſtrepat, protinus expaveſcant.

Zenod. *Rheginis timidior.* Ῥηγίνων δειλότερος.

Id eſt, Rheginis formidoloſior: Xenarchus apud Zenodotum, Sophronis, qui de menſibus ſcripſit, filius, in gratiam Dionyſii tyranni, taxavit Rheginenſes, ut ignavos in rebus bellicis, animique pavidi.

Ante tubam trepidas.

Id eſt, Animo conſternaris, priuſquam appareat periculum.

Plutarc. *Ignavi vertitur color.* Τοῦ κακοῦ τρέπεται χρώς.

Nam id accidit in metu, ut vultus exalbeſcat, maximè timidis, videlicet ſanguine ad vitalia refugiente.

In pulicis morſu Deum invocat.

Ἐν ψύλλας δήξει Θεὸν ἐπικαλεῖται.

Id eſt, In pulicis morſu Deum invocat. In eos dictum, qui quantumlibet levi de re graviter perturbantur, perinde ut in maxima.

Mulier Imperator, & mulier miles.

Γυνὴ

Γυνὴ ϛρατηγεῖ, καὶ γυνὴ ϛρατεύεται.

...eſt, Mulier & agmen ducit, atque ducitur. Quoties ...um negotium ignavis commiſſum eſt. Natura non ...dit imperare fœminis.

Cervinus vir. Ἐλάφειος ἀνήρ.

...im dicebatur formidoloſus, & fugæ fidens magis, ...àm viribus. Cervus in venatu pedibus ſibi quærit ...utem.

Gallus inſilit. Ἀλεκτρυὼν ἐπιπηδᾷ.

...bi quis ſemel victus, redintegrat certamen: A gal...lum certaminibus ſumptum.

Vir fugiens & denuo pugnabit.

Ἀνὴρ ὁ φεύγων, καὶ πάλιν μαχήσεται.

...eſt, Qui fugerit, rurſus ille præliabitur. Senarius ...pverbialis, quo monemur non protinus abjicere ...imum, ſi quid parum feliciter ſucceſſerit. Dicte...um in eum qui verbis ferox eſſet, re timidus.

Initio confidens in facto timidus. Euſtat.

...eonis veſtigia quæris. Τοῦ λέοντος ἴχνη ζητεῖς.

...udax ante negotium plerumque ignavus. Videmus ...c uſu venire vulgo, ut qui ſunt audaciſſimi & ma...liloquentiſſimi priuſquam appareat periculum, ubi ...s virum poſtulat, ibi ſint animi nullius.

Lingua bellare. Γλώττῃ πολεμίζειν. Ariſtop.

...icuntur, qui magnificè convitiantur ac minantur ...oſti, ſed cum tutum eſt.

Cum adſit urſus, veſtigia quæris.

Ἄρκτου παρούσης τὰ ἴχνη ζητεῖς.

...eſt, Urſi præſentis veſtigia quæris: De iis dicitur ...i timiditate præſens negotium declinant, atque ad ...ias nugas dilabuntur. Tranſlatum à formidoloſis ...enatoribus, qui ſe diſſimulant ſenſiſſe urſum & ve...ſtigia perſequi fingunt, quo abſint à periculo.

Cum adſit via, ſemitam quæris.

...onveniet in tergiverſatores, qui quo præſens nego...tium ſuffugiant, diverticula captant.

In formidoloſum. Homer.

In

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

In hominem vehementer pavidum, animoque con ſternatum, quadrabunt hi verſus Homeri:

Οὐδέ μοι ἦτορ
Ἔμπεδον, ἀλλ' ἀλαλύκτημαι κραδίη δέ μοι ἔξω,
Στηθέων ἐκθρώσκει, τρομέει δ', ὑπὸ φαίδιμα γυῖα.

Nec mihi mens conſtat, ſed mota vacillat, & extra
Pectus cor ſalit, & trepidant quoque corporis artus

Homer. *In fugitivum.*

Ubi quis impotenti animi cupiditate ad rem quam piam inſtigatur, præcipuè parum honeſtam: vel ma gis, ſi quis turpiter fugiat, in hunc quadrabit ſi dixeris

Ταῦτον ἡ κυνάμυα ἄγει.

Hunc cynamya rapit. Cynamya eſt muſca canina

Ne my quidem facere audet.

Qui metu non auderent hiſcere, ii quondam negaban tur my facere audere. Varro putat muſſare verbun deductum à my literæ vocabulo, quaſi μύζει, pro pterea, quòd muti non ampliùs ſonare queant, quan my. Eſt enim ea litera maxime omnium muta, præ ſertim in fine os contrahens.

Γρύζειν.

Proverbio dicunt hiſcere, ſeu mutire. Sunt qui putan γρύζειν eſſe, vocem ſuillam edere.

Simon. *Corinthiis non indignatur Ilium.*

Κορινθίοις δ' οὐ μέμφεται τὸ Ἴλιον.

Incuſat haudquaquam Ilium Corinthios. Hoc carmi ne exprobramus ignaviam alicui, qui ita ſe geſſerit ut hoſtes nihil habeant, quod illi magnoperè indi gnentur.

Homer. *Verbis pugnas, non re.*

Facilè eſt convitiis altercari, verùm re vincere diffi cile. Ad eam ſententiam quadrabit illud Homeri:

Siquidem novi probè & ipſe
Et petere probris, inimicaque dicere dicta.

Λευκηπατίας.

Olim appellabatur formidoloſus. Videtur auter compoſita vox ἀπὸ τοῦ λευκοῦ καὶ ἧπαρ, quod pallean

ple

runque quibus epar eſt vitiatum, id quod apparet animantibus. Pallor autem formidoloſis convenit.

In pedes retrocedit. Ἐπὶ πόδα ἀναχωρεῖ.

eſt, In pedem retrocedit. De eo, qui metu dat lom potentiori, & revocat ſe in tutum. Ab Athletis nptum videtur.

Myſorum præda. Μυσῶν λεία. Ariſtot.

eos olim dicebatur, qui impunè à quibuſlibet læntur ac diripiuntur. Orſum à Myſis, quos ajunt ondam finitimorum incurſationibus malè vexatos iſſe, quo tempore Telephus rex peregrè agebat.

Animus in pedes decidit. Homer.

ui vehementer conſternantur, atque expaveſcunt, animus in pedes decidere dicitur. Quin hodie lgò audimus. Totus animus mihi erat in genibus. om. Iliad. ο.

Τάρβησαν, πᾶσιν δ' παραὶ ποσὶ κάππεσε θυμός.

eſt, Pavor ingruit ingens
Omnibus, inque pedes animus mox decidit imos.

Trepidat in morem galli cujuſpiam. Ariſtop.

Πτήσσει ὥς τις ἀλέκτωρ.

eſt, Trepidat tanquam gallus gallinaceus. In malè fectum & commotum.

Quem mater amictum dedit obſervare. Quintil.

ro eo quod eſt, pueriliter ex alieno præſcripto vivere.

Nulla candidorum virorum utilitas.

n molles & effœminatos dictum, ac veluti voluptaibus natos. Contrà qui nigra ſunt cute & hiſpidi, hi nagis ad magiſtratum eligendi.

Theutidum more. Plutarc.

Quidam Theutidas putant eſſe, quas nos vocamus ſepias. Sepia autem de genere mollium eſt, & arbitror huic generi cor non ineſſe.

Scrupulum injicere.

Sollicitudinem injicere animo cujuſpiam. Et ſcrupulum eximere, eſt ſollicitudinem tollere.

Non incedit per ignem. Theocr.

Quo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Quo ſignificabant aliquem plus ſatis feſtinare. Qui verſatur in re periculoſa, dicitur & ipſe per ignem incedere.

Domi leones.

De iis dicitur qui in ſuos ſævi, non itidem audent adverſus munitos.

TOLERANTIA.

Chalcenterus. Χαλκέντερος.

Olim dicebatur inſigniter patiens laborum, atque indefatigabilis, velut habens ærea inteſtina, qualem fabulæ narrant fuiſſe Talo, cuſtodem inſulæ Cretæ. Hoc cognomen inditum eſt Didymo Grammatico, ob incredibilem numerum librorum, quos ſcripſit. Eadem de cauſa Origenes dictus eſt adamantinus, id eſt, infatigabilis.

Socratis callus.

Socrates corporis erat patientiſſimi, quod ad omnem laborem occaluerat: ambulabat nudis pedibus, dormiebat humi.

Adamantinus.

Vide Fortitudo.

TORVITAS.

Ariſtot. *Origanum tueri.* Ὀρίγανον βλέπειν.

Dicebantur, qui robur & maſculum animum præ ſe ferebant. Suidas refert hoc carmen ex Ariſtophane: Præbebo me ipſum animo virilem, ac tuentem origanum. Sumptum ab acrimonia herbæ, ut reſpondeat illis alibi dictis: Tueri ſinapi aut naſturtium.

Titanicus aſpectus. Τιτανῶδες βλέπειν.

Id eſt, Titanicum tueri. Hoc eſt, vultu titanico obtueri. Titanicum autem torvum vocant ac tetricum.

Areopagita.

De triſti ſeveroque dicebatur, aut etiam de judice vehementer incorrupto.

Mortem tueri.

De torvo aſpectum.

Γοργὸν

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Γοργὸν βλέπειν.

ſt aliquoties apud Lucianum, pro acribus oculis in-
ueri.

TOTUM, NIHIL RELIQUI.

Omnia chnaumata. Πάντα χναύματα. Zenod.

)icebant olim, quoties omne negotium ſignifica-
ant, χναύματα enim Græci placentarum, atque id
enus ciborum fragmina vocant. Latini quoque reli-
uias belli & reliquias Danaum dicunt ſimili figura.

Cum pulviſculo. Plautus.

Quoties omnia ſic tolluntur, ut nihil ſit reliqui, ne
ulvis quidem: Metaphora mutuò ſumpta ab iis, qui
rumentum ab area converrunt, non ſine pulvere.
lautus in Ruden. Converret hic jam me totum cum
ulviſculo. Eodem pertinet Euangelicum illud, quo
ıbentur etiam pulverem excutere Apoſtoli, id eſt, ne
ıinimum quidem ab eis auferre ſecum.

Vnà cum ipſis manipulis. Αὐταῖς ἀμάλαις. Suidas.

Cum ipſis manipulis. Quum omnia funditùs pereunt:
oc eſt, quum ne gluma quidem ſit reliquum.

Vnà cum templis & aris.

nvocantes deos addebant hæc verba ceu ſolennia,
μα σὺν ναοῖς καὶ βωμοῖς, *Id eſt*, Una cum phanis &
ris. Proverbio dici ſolitum, quum nihil omninò præ-
ermiſſum volebant.

Ruta cæſa. Plutarc.

Verba ſunt peculiaria Juriſconſultis. Abundè patet ex
andectarum lib. 19. Lege 18. Si ruta, inquit Ulpia-
us, cæſa excipiantur in venditione, ea placuit eſſe ru-
a, quæ eruta ſunt, ut harena & ſimilia: cæſa ea eſſe, ut
rbores cæſas, & carbones, & his ſimilia. Et quum ſi-
nificabimus inclementius tolli omnia, neque quic-
uam fieri reliqui venuſtè dicemus: Ne rutis quidem
c cæſis receptis, ut Jureconſultorum more loquar.

Cum ramento. Ulpian.

Cum ramento reddidiſſe dicitur, qui totum reddidit
nulla

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

nulla ex parte decurtatum. Sumptum apparet à fabr
ærariis, qui ſibi ſervant, quod lima deraſerint.

Et prædam & præmium.

Quoties ſignificamus omnino quippiam auferendum
ſive jure ſive injuria, dicemus & præmium & præ
dam auferendam. Præmium datur pro meritis: Præd
per vim aut arte abducitur.

Plato. *Principium, medium, & finis.*

Plato refert hoc quaſi vulgò decantatum: Deum uni
verſitatem rerum omnium complecti, hoc eſt princi
pium, medium & finem. Ab illo enim omnium qu
ſunt, initium, incrementum, & ſumma eſt.

TUMULTUS.

Feſt. Pompej. *Tyria maria.*

Tyria maria proverbio dicebantur, de re magnoper
tumultuoſa periculique plena. Feſtus Pompejus ind
natum adagium indicat: Pœni Tyro oriundi, ade
potentes mari fuerunt, ut per hos omnibus mortali
bus navigatio eſſet periculoſa. Citatque Afranium
qui ſcripſit de quopiam, quod Tyria maria concitet
hoc eſt, ingentes turbas.

VANITAS.

Ariſtop. *Quæ apud inferos.* Τὰ ἐν Ἅιδου.

Id eſt, Ea quæ apud inferos. Citat Suidæ interpres Ari
ſtarchum auctorem; idque inde natum putat, quo
Cratinus finxerit quendam apud inferos funem tor
quentem: aſinum autem arrodentem ea quæ ille jan
torſiſſet, atque ita inaniter laborare, qui torquebat
Unde cum inania ſomniique ſimilia ſignificamus
aptè dicemus adagium, &c.

Ariſtop. *Deinde expergiſcebar.* Εἶτα ἐξηγειρόμην.

Id eſt, Deinde expergiſcebar. Hoc dicto ſignificaban
vana fuiſſe quæ dicerentur. Hic jocus proverbialis et
iam hodiernis temporibus familiaris eſt vulgò, quo
ties, quæ memorantur, vana ſomniiſq; ſimilia videtur

Dionyſ. *Cilix haud facile verum dicit.*

Κίλιξ οὐ ῥαδίως ἀληθεύει.

Cili

dx haud facilè verum dicit. Dionyſius in epiſtola Rufum ſcholaſticum: Vetus verbum eſt, Cilices ad facilè verum dicere. Quadrabit in hominem avim lucri, & ob id ſæpenumero dicentem, non quæ a ſint, ſed quæ utilia. Natum adagium à moribus s gentis, quo nomine nunc vulgò notant Ultrajenos.

Cretiza cum Cretenſi.

verſus mendacem mendaciis utere, Paulus.
Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται, κακὰ θηρία, γαστέρες ἀργοί.
etenſes ſemper mendaces, malæ beſtiæ, ventres gri.

Mentiuntur multa cantores.

Πολλὰ ψεύδονται ἀοιδοί.

eos quadrabit, qui ad gratiam loquuntur, & auribus ndiuntur. Inde ductum, quod cantores, hoc modo ctantes ut delectent & placeant, pleraque canunt laudem auditorum falſa. Nihil enim veritate grals, nihil aſſentatione ſuavius.

Fumos vendere. Martial.

o eo quod eſt, principum benevolentiam ſimulato mmendationis officio per occaſionem familiarita- pretio vendere. Nam fumus initio quidem mamum quiddam eſſe videtur, verùm evaneſcit ilico. artialis carmen hoc eſt:

Vendere nec vanos circum palatia fumos,
Plaudere nec Cano, plaudere nec Glaphyro.

Somnium. Terent.

em futilem, inanem, & nihili, ſomnium proverbio cimus. Terentius in Adelph. De argento ſomnium. ucian. Omnia illa ſubventanea ſomnia, ſicut ajunt, verborum umbræ. Plautus: Hic vigilans ſomniat.

Ne ſi bos quidem vocem edat.

inc dictum eſt, quod in Annalibus frequenter commemoratur, bovem humanam vocem reddidiſſe. Memini legere, ni fallor, apud Platonem non diſſimili gura dictum: Etiamſi quercus eloqueretur. Nam lim à quercubus Dodonæis reddebantur oracula.

Hi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Hieron.

Hiberæ Næniæ.

Hiberas Nænias D. Hieronymus nugas appellat, præfatione quam præpoſuit Moſi Pentateucho: qu multi ignorantes, inquit, apocryphorum deli menta ſectantur, hiberas nænias libris authenti præferunt.

Ariſtop.

Epiphyllides.

Ἐπιφυλλίδες ταῦτ᾽ ἐστὶ καὶ στωμύλματα.

Id eſt, Epiphyllides ſunt hæc & ampullæ meræ. Eu ſenarium Ariſtophanicum ajunt convenire in bland loquos, & phaleris verborum inſtructos magis, qua egregiis factis. Calliſtratus omnes minutulos racem los epiphillidas appellari ſcribit, quo ſub pampin lateant. Nam hinc nomen, quod foliis adhærean Eſt autem id luxuriantis arboris argumentum.

Tantali horti. Ταντάλου κῆποι.

Id eſt, Tantali horti. De bonis, quibus tamen frui n liceat, aut de iis quæ videantur aliquid eſſe, cum n hil ſint. Nota eſt fabula de Tantalo, apud inferos a aquam ſtante, deque pomis in capite imminentibu cum ſitiens interim atque eſuriens, neutra poſſit co tingere.

Diogen.

Apologus Alcinoi.

Apologus Alcinoi. De longis & anilibus fabulamen tis. Refertur à Diogeniano.

Plato.

Anicularum deliramenta. Γραῶν ὕθλος.

Id eſt, Anicularum deliramenta. De nugis inanibus cujuſmodi ſolent effutire vetulæ.

Suidas.

Aſini mortes. Ὄνου θανάτους.

Subaudiendum, narrat. Dicebatur in eos, qui narra rent abſurda ridiculaque dictu: cujuſque fuerit, ſi qui longa narratione perſequatur aſini pericula.

Subventanea parit. Ὑπηνέμια τίκτει.

De vanis ac frivolis inventis. Tranſlatum ab avibus quæ Veneris imaginatione concipiunt ova, ſed ina nia, hoc eſt, unde non gignantur fœtus. Hos conce ptus potiſſimum accidere in his avibus, cujuſmod ſunt perdix, pallina, demonſtrat Ariſtoteles.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Cyparitti fructus. Κυπαρίττου καρπός. Plinius.

De verbis dictu magnificis, cæterùm inutilibus. Pro-
verbium fluxit à natura arboris, quam Plinius lib.10.
ſcribit natu moroſam eſſe, fructu ſupervacaneam,
baccis torvam, foliis amaram, odore violentam, ac
ne umbra quidem gratioſam.

Cæcum inſomnium. Τυφλὸν ὄνειρον. Plautus.

De re frivola vanaque. Quædam enim inſomnia por-
tendunt aliqua, quædam inania ſunt.

Calidum mendacium.

Calidum facinus, θερμὸν ἔργον, pro audaci dicitur. Si-
mili figura calidum mendacium, pro audaci & impu-
denti. Plautus in Muſtellaria: Calidum hercle audivi
eſſe optimum mendacium.

Pſydracia.

Scholiaſtes Theocriti narrat, apud Siculos, qui ſupra
nares haberent puſtulas, quas illi vocant ψυδράκια,
ſive ἴονθους, pro mendacibus haberi ſolitos vulgò. Quin
& hodiè vulgò dicunt: Naſus tuus arguit mihi te
mentiri.

Doſones. Plutarc.

Plutarchus in vita Pauli Æmilii tradit Antigonum re-
gem Demetrii nepotem, eo quòd benignè promitteret
omnibus, nec præſtaret promiſſa, populari joco di-
ctum fuiſſe Doſonem, quaſi latinè dicas dabonem,
quia ille quidvis petentibus reſpondere ſolebat, δώσω,
id eſt dabo. Ovid. Promittas facito, quid enim pro-
mittere lædit? Promiſſis dives quilibet eſſe poteſt.

VENEFICIA.

Mancipera.

Narrant locum fuiſſe vicinum Hymetto, cui nomen
fuerit κυλλοῦ πήρα, *Id eſt*, Claudi mantica, in eo fuiſſe
templum ſimulque fontem, unde fœminæ ſteriles bi-
bebant, & fiebant fœcundæ. Conveniet in eos, qui
bulbis aliiſve medicamentis irritant libidinem. Qui-
dam elleboro ſuccurrunt ingenio, & quibuſdam me-
dicaminibus memoriæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

VICES OFFICII.

Plutarc.

Ἐγκεῶπις ἡμέρα.

Plutarch. tradit hoc dici ſolitum de his, qui convivium agunt aut exhibent: idque inde manaſſe, quod olim apud Ceos mos fuerit, ut qui magiſtratum inirent, epulum exhiberent populo. Quòd ſi quando plures fuiſſent magiſtratus, dies inter ſeſe diſtribuebant. Itaque quum ſibi occurrerent, rogabant: τίς ἡμέρα, id eſt, Quis dies? Ea vox in vulgi jocum ceſſit

Ordinem deſerere. Λιπεῖν τὴν τάξιν.

Ordinem deſerere dicitur, qui deeſt officio ſuo in re quapiam peragenda. Ducta allegoria ab his, qui ſtant in acie.

Plautus.

Penſum perſolvere.

Eſt ſuas implere partes, debitoque perfungi officio. Tranſlatum à lanificio muliebri, in quo ſingulis certum lanæ pondus, in opus diſtribuebatur. Varro: Nos noſtrum penſum abſolvimus.

Contribulis factus, ſerva ordinem.

Poſteaquam aſcitus es in ordinem aliquem, fungere tuo officio, quemadmodum & cæteri faciunt.

VICTORIA UTRIUSQUE TRISTIS.

Flet victus, victor interiit.

Quoties utraque pars magno ſuo malo diſcedit, ita ut plerunque ſolet in bellis accidere. Item, in litibus forenſibus, in contentionibus.

Ariſtop.

Teſta colliſa teſtæ.

Cum duo confligtantur utriuſque malo. Ariſtoph.

Καὶ πίθος πληγεὶς ὑπ' ὀργῆς ἀντελάκισεν πίθῳ.

Id eſt, Ac recalcitrans per iram teſta teſtam vulnerat. Talis eſt fere conflictatio regum inter ſe belligerantium, qualis ollæ cum olla colliſio. Nonnunquam perit uterque.

Homer.

Victoria non incruenta.

Facit hoc tum corruptela judicum, tum patronorum rapacitas, ut ferè litigantium utræque partes plectantur

antur, adeò ut non raro pœniteat etiam eum, qui cit litem. In hos igitur conveniet illud Homeri Iliad. ρ.

Οὐδ' οἱ γε ἀναιμωτί γ' ἐμάχοντο.

Nec hi ſine ſanguine pugnam Miſcebant.

VINCERE ET VINCI.

Palmam ferre.

lmam ferre, & palmam tribuere, & palmam eripe-, proverbiali ſchemate dicta ſunt. Neque enim pal-a per ſe victoriam ſignificat, ſed arborem ἐμπεδόφυλλον, *Id eſt*, perpetuò virentem frondibus, quam ræci φοίνικα vocant. Sunt qui putent hanc arborem itio Phœbo ſacram fuiſſe ante laurum, & antiquiſſi-um victoris inſigne fuiſſe palmam, non aliam ampiam arborem.

Solus currens vicit. Μόνος θέων ἐκράτει.

e iis, qui vincunt, nemine contrà certante. Tranſ-tum à ſtadiis. Nihil autem eſt negotii vincere, ſi mo tecum certet.

Extremum occupet ſcabies. Horat.

lim pueri certantes clamare ſolebant: Occupet ex-emum ſcabies, adhortantes hoc voce ſingulos ad rſum, ac malè precantes ei, qui fuerit omnium po-emus. Horat.

Occupet extremum ſcabies, mihi turpe relinqui eſt.

Invulnerabilis es Cæneus.

Ἄτρωτος ὑπάρχεις ὡς καινεύς.

e his, qui lædi non poſſunt. Eſt in poetarum fabulis eneum munere Neptuni nullo telo violari potuiſſe. Ariſtid.

Αὐτόθεν καταβάλλε.

eſt, Hoc ipſo depone loco. Ariſtides in Pericl. Jam loquacibus ô Plato, ignavis ac timidis protinus de-one, ne forte aliquis Deus alios Trojanos erigat. ſus erit quoties ſtatim & abſque mora jubemus ali-uid exhiberi, veluti probationem ejus quod dixerit iquis vel promiſſum, vel ſpecimen artis, in qua glo-etur ſeſe pollere. Uſurpatur & apud Platonem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Dare manus.

Cicero.

Eſt ſe victum agnoſcere. Marcus Tullius: Ad extre mum det manus, vincique ſe patiatur.

Herbam dare.

Feſt. Pompej.

Eſt victorem agnoſcere, ac ſe victum fateri. Inde ſum ptum, quod (ut auctor eſt Feſtus Pompejus) id era paſtoralis vitæ indicium, propterea quod antiquitu curſu, aut alio quopiam certamine ſuperati, herbar ex eodem ſtatim loco decerptam adverſario porrige bant, victoriæ agnitæ ſymbolum.

Harena cedere.

Pro deſiſtere à certamine; & victoriam ultrò concede re. Tranſlatum à pugna gladiatoria. Sic & Horat. Jan Scythæ laſſo meditantur arcu, Cedere campis.

Haſtam abjicere.

Cicero.

Eſt cauſæ diffidere, & contentionem relinquere. Tranſlatum à militia.

Mea eſt pila.

Id eſt, Vici, & voti ſum compos, aut res mihi in ma nu eſt. Conſimili figura dixit Plautus in Caſſina: Se ſi hera nunc vult facere officium ſuum, noſtra omni lis eſt, id eſt, vicimus.

Quid niſi victis dolor.

Uſurpandum, ubi palam fit in contumeliam quip piam. Huc alluſiſſe videtur Plautinus Bullio: Væ vi ctis, cum victus vel iniquis conditionibus parere co gitur.

Victi non audent hiſcere.

Plutarc.

Νικώμενοι ἄνδρες τῇ ἀχευξίᾳ δέδενται.

Id eſt, Qui vincuntur, ſilentio victi ſunt. Convenic cum ſuperiori.

Tolle digitum. Αἶρε δάκτυλον.

Victum te fatere. Nam hoc ſigno qui in conflictu ſuc cubuiſſet, τὴν ἧτταν agnoſcebat Perſius:

Nil tibi conceſſit ratio? digitum exere, peccas.

Hieronymus; En tollo manum, cedò, viciſti.

VIN

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

VINCULUM INSOLUBILE.

ulcanium vinculum. Ἡφαίστειος δεσμός. Suidas.

i quis nodis inextricabilibus eſſet illigatus, Vulca-
s vinculis teneri dicebatur, ſumpta denominatione
adamantinis illis vinculis, quibus apud Homerum
lcanus Venerem & Martem irretivit: ut quo magis
onarentur explicare, hoc magis involverentur.

Herculanus nodus. Seneca.

ράκλειον ἅμμα, *Id eſt,* Herculeus nodus, pro vincu-
rctiſſimo atque indiſſolubili legitur apud eruditos.
eca ad Lucilium: Unus tibi nodus, ſed Herculeus,
tat. Sic enim vocat ſyllogiſmum, qui vix diſſolvi
ſſet. Quod in eos quadrabit, qui ſunt arctiſſima
nſuetudine copulati, &c.

VIS INJUSTA.

Leonis catulum ne alas.

Λέοντος σκύμνον μὴ τρέφε.

monet adagium non eſſe fovendam potentiam,
æ leges poſſit opprimere, quod ſi fortè talis quiſ-
m extiterit, non eſſe è Republica decertare cum
, quem nequeas niſi magno Reipub. malo devin-
e. Tyrannus aut ferendus eſt, aut non recipiendus.

Lex in manibus. Ἐν χειρῶν νόμῳ. Æſop.

eſt, Lege manuum. Dicitur, cum res vi geritur, non
præſcripto legum.

Leonina ſocietas.

, cum omne commodum ad unum aliquem redit,
iquis vi fraudatis. Natum apparet ex Æſopi Græci
ologo, de leone, aſino, & vulpe.

Atticus advena. Ἀττικὸς πάροικος. Ariſtot.

violentos & feroces vicinos dicebatur. Durys apud
nodotum ait ex Atticorum moribus natum, quòd
m finitimos è ſedibus ſuis exigere conſueverint.
inde propriè quadrabit in eos, qui ita nuper in
nus aliquod aſciti ſunt, ut ſuperiores ejiciant.

Ferro dividere.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

In hos, qui vi rem gerunt, & quibus ferro geritur res & quibus leges inter arma ſilent. Huic ſimile eſt: Ju in manu reponere.

Ad ſaga ire.

Pro eo quod eſt, apparare bellum, & ad arma procur rere. Sagum tunicula erat militaris.

Æſchin. *Capillis trahere.* Τῶν τριχῶν ἕλκειν.

Dicuntur, qui vi perpellunt. Quod & hodie dicitur Auribus trahere.

Ariſtot. *Cyclopum more.*

Ariſtoteles Cyclopicam vitam appellat, ubi nullis pu blicis legibus vivitur.

Obtorto collo trahi.

Vide Rigor.

Oculum excludere.

Plautus. Hac figura vulgus adimit omnem ſpem petenti, ut di cat. Si hoc impetraveris, oculum mihi excludito, au dentem extundito.

Centauricè. Κενταυρικῶς.

Ariſtop. Centauricè fieri dicebatur, quod immaniter, feroci ter, inciviliterve fieret, ſumpta voce à Centaurorum moribus. Ariſtophanes:

Suidas. Τίς τὴν θύραν ἐπάταξεν ὡς κενταυρικῶς,
Quis oſtium pulſavit ita Centaurice?

Mars rex. Ἄρης Τύραννος.

In pricipem, qui vi, non legibus Rempub. tractat.

Rus civitas. Ἀγρὸς ἡ πόλις.

Diogen. Ubi quis in urbe, neglectis legibus, vi, proque ſua li bidine rem gerit. In civitatibus enim legibus ex æqu vivitur, in agris licentius agitur.

Hoſpes indigenam. Ἔπηλυς τὸν ἔνοικον.

Id eſt, Advena inquilinum, ſubaudiendum, ἐξέβαλε *Id eſt*, ejecit. Uſus erit, cum alienæ profeſſionis quiſ piam alium in propria vincit arte.

Ariſtop. Ἀγεωμέτρητος οὐδεὶς εἰσίτω.

Admonet, iniquum non admittendum. Unde Lycur gus arithmeticen ceu popularem ac turbulentam, eje-

ci

it è Lacedæmone, geometriam induxit, tanquam
iodeſtæ oligarchiæ & legitimo regno convenientem.

Priuſquam ſortiaris, communia devoras.

Πρὶν λαχεῖν, τὰ κοινὰ κατεσθίεις.

d eſt, Priuſquam ſortitio facta ſit, communia devoras. In eum competit, qui non expectata partitione, em invadit.

Non movenda moves. Ἀκίνητα κινεῖς.

Quadrabit aut in eos qui moliuntur ἀδύνατον aliquid: ut qui res ſacras violant: aut qui pacta mutant, ſive ui convitiis inceſſunt eos, quibus ob auctoritatem ebetur reverentia.

In antrum haud legitimum ſtimulum impingis. Plutarc.

Εἰς τρυμαλιὰν οὐχ᾽ ὁσίαν τὸ κέντρον ὠθεῖς.

d eſt, In foramen haud licitum ſtimulum trudis. Dicterium Sotadis in Philadelphum, qui ſororem Arſinoen exemplo Jovis uxorem duxerat, quo quidem dicto offenſus ille, capitis ſupplicium ſumpſit.

Abſtinenda vis à regibus. Homer.

Qui dicet haud temerè manum immittendã in reges potentes aut viros Deo dicatos, adducet illud Homer:

Δεινὸν δὲ γένος βασιλήϊον ἐστὶ κτείνειν, *Id eſt*,

Res dira ac plena pericli eſt, Regale occidiſſe genus.

Ceſcon habitas. Κέσκον οἰκεῖς. Zenod.

In ſtupidum ac bardum dicebatur. Ceſcos Pamphiliæ civitas, cujus cives ob vecordiam ſtultitiamque vulgò malè audiebant, Juxta Ceſcum urbem fluvius erat, cui nomen ἄνους, *Id eſt*, amens.

Cyclopica vita. Βίος κυκλώπειος. Strabo.

Pro vita vehementer effera ac barbara, quæ neque legibus, neque diſciplina civili conſtet, neque religione deorum gubernetur.

Cyrnia terra. Κυρνία γῆ.

Id eſt, Cyrnia tellus. Dicebatur regio latrociniis infamis. Cujuſmodi ferunt olim fuiſſe Cyrnum. Eſt autem Cyrnus inſula quædam ob latrocinia naviganti-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

bus inacceſſa. Proverbium non ineptè detorquebitur in hominem alieni rapacem ac violentum.

Martis campus. Ἄρεος πεδίον.

In eos torquebatur, qui militari confidentia præditi viderentur, quique rem vi, non judicio gererent.

In caput præcipitari. Ἐπὶ κεφαλὴν ὠθεῖσθαι.

Id eſt, In caput impelli, hoc eſt, præcipitem dari, dicebant eum, qui per ſummam contumeliam expelleretur, vel qui funditus perderetur.

VITA HOMINIS MISERA ET BREVIS.

Homo bulla, Πομφόλυξ ὁ ἄνθρωπος.

Proverbium hoc admonet, humana vita nihil eſſe fragilius, nihil fugacius, nihil inanius. Eſt enim bulla tumor ille inanis qui viſitur in aquis, momento temporis naſcens ſimul & evaneſcens.

Diogen. *Spithama vitæ.* Σπιθαμὴ τοῦ βίου.

Hoc eſt, Modus vitæ perpuſillus. Proverbialis eſt figura mutuo ſumpta à rerum menſoribus, apud quos ſpithama ſeu palmus, digitos duodecim continet, quantum fermè longiſſimo digitorum porrectu complecti licet. Quin hodie quoque puſillum homunculum, palmum hominis appellant idiotæ noſtrates.

Plutarc. *Punctum temporis.* Στιγμὴ χρόνου.

Simili figura dixit Terentius: Tum temporis ad hoc punctum mihi eſt, id eſt, ſpatium breviſſimum. Apud Mathematicos enim punctum inviſibilis quædam pars eſt lineæ. Plutarchus de puerorum inſtitutione, Στιγμὴ χρόνου πᾶς ἐστιν ὁ βίος, Temporis punctum eſt omnis vita.

Plautus. *Salillum animæ.*

Philto Plautinus hominem vocat Salillum animæ, ſentiens hominis breviſſimam eſſe vitam, videlicet quantulum ſali cuique in convivio apponitur.

Vt herba ſolſtitialis.

Plaut. in Pſeud. Quaſi ſolſtitialis herba pauliſper fui, repen-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

repentè exortus ſum, repentinò occidi. De herba ephe-
mero intellige, ſic dicta, quod ultra diem non vivat.
Id quod Ariſtoteles de animante ejuſdem nominis
prædicat.

Optimum non naſci. Cicero.

Plinius Secundus in præfatione 7. lib. Itaque multi extitere, qui non naſci optimum cenſerent, aut quam ocyſſimè aboleri. Senſerunt veteres vitam humanam per ſe miſeram & calamitoſam eſſe. Proinde Homerus δειλοὺς βροτοὺς, *Id eſt*, miſeros mortales appellat.

Dimidio vitæ nihil differunt felices ab infelicibus. Plutarc.

Plutarchus: Cum exiguum tempus vitæ datum ſit hominibus, ſomnus velut fœnerator dimidium ejus aufert: Præterea felicitas, juxta philoſophos, ſita eſt in actu rationis per habitum virtutis: ſomnus autem eſt quies animi bonis pariter ac malis communis.

Fictilis homo. Κεράμιος ἄνθρωπος.

Id eſt, Mollis, imbecillis, fragilis. Ductum à vaſis teſtaceis, quæ facilè comminuuntur.

Stupa Seniculus. Στυππεῖον γερόντιον.

De viribus effœto ſene. Sumptum à ligno, quod jam exaruit, exuecumque redditum eſt, & marcidum in ſtipulæ morem.

Vita mortalium brevis. Homer.

Qui monebit dandam operam, ut apud poſteros honeſtæ vitæ memoriam relinquamus, quæ perpetuò vivat: nam hanc vitam anguſtis circumſcriptam eſſe terminis, accommodabit illud:

Ἄνθρωποι δὲ μινυνθάδιοι τελέθουσι.
Aſt hominis brevibus ſpatiis conſtringitur ævum.

Vita hominis peregrinatio. Plato.

Παρεπιδημία τίς ἐστιν ὁ βίος.

Id eſt, Peregrinatio quædam eſt vita. Socrates in Axiocho Platonis adfert hanc ſententiam, ut vulgò apud omnes decantatam. Hæc ſententia frequenter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

occurrit in ſacris voluminibus, vitam hanc eſſe exilium, eſſe incolatum & peregrinationem, &c.

Ephemeri vita. Ἐφημέρου ζωή.

De iis, qui ſtatim emoriuntur aut pereunt. Ab animantibus, quæ ſic appellantur, quod ultra diem non vivant.

ULTIO MALEFACTI.

Aul. Gel. *Canis vindictam.* Κυνὸς δίκην.

In eos, qui præter expectationem pœnas dant iis, quos aliquando læſerunt. Natum ab Euripide canibus diſcerpto, quos ab æmulo quopiam immiſſos fuiſſe, confirmat. Aul. Gellius. Canis vindictam, ſubaudiendum, paſſus eſt, aut aliud commodius.

Terent. *Ornatus ex tuis virtutibus.*

Terentius in Adelphis ironicè loquitur: Si regnum poſſiderem, ornatus eſſes ex tuis virtutibus: Id eſt, haberes præmia tuis factis digna.

Reperit Deus nocentem. Εὗρε Θεὸς τὸν ἀλιτρόν.

Cum ultio contingit improbis, quaſi divinitùs immiſſa.

Serò Jupiter diphtheram inſpexit.

Ὀψὲ ὁ Ζεὺς κατεῖδε χρόνιος εἰς τὰς διφθέρας.

Id eſt, Inſpexit, etſi ſerò, pellem Jupiter. Senarius proverbialis in eos, qui ſerò quidem, ſed aliquando tamen pro malefactis dant pœnas. Antiquitas enim credidit Jovem omnia in ſua diphthera, hoc eſt, pelle caprina ſcribere, ac multa quidem pro tempore diſſimulare, verum aliquando de improbis pœnas ſumere.

Sophocl. *Semper virgines furiæ.* Ἀεὶ παρθένοι ἐριννύες.

Proverbium obſcurius deterret à peccando. Erinnyes enim malefactorum ultrices corrumpi non queunt, quo minus pœnas ſumant de iis, qui commeruerunt: atque hac gratia dictæ virgines.

Mali bibunt improbitatis fecem.

Dici ſolitum, ubi pœna maleficis digna meritis contigiſſet. Quemadmodum voluptatem ex malefactis perceptam dolor ſupplicii conſequitur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

us acina dependens. Ἀπολίσεις χοῖρε γίγαρτα.

eſt, Acinos ſus improba pendes. Lues quod amiſi-, reddes quod abſtuliſti, non ſine fœnore. Quadra-:, ubi puſillum commodi magno dependitur malo. atum apparet à ruſtico quopiam, qui verbis hiſce mminatus ſit ſui paſcenti racemos.

Placiadæ. Πλακιάδαις καὶ σέλαιον. Plutarc.

eſt, Placiadæ etiam Stelæum. Plutarchus oſtendit ci conſueviſſe de deprehenſis adulteris, & contu-eliosè, ſicut merentur, tractatis. Vicus eſt quidam ticæ regionis, cujus incolæ Placiadæ vocantur. ud hos moris erat, ut qui fuiſſet in adulterio de-ehenſus, ignominioſas pœnas daret, impactis in dendam corporis partem raphanis, qui apud illos iræ magnitudinis eſſe dicuntur. Quod ſi raphani rtè non fuiſſent ad manum, Stelæo utebantur, id :, ligonis ligno.

Hipparchorum tabula. Ἱππάρχων πίναξ. Zenod.

ici conveniet, quoties haud impunè ſignificabimus, quid peccatur. A ſyracuſanis natum adagium. Apud os enim mos erat, ut Hipparchi, hoc eſt, equitum æfecti in tabulis deſcriberent militum nomina, qui dinem deſeruiſſent.

Habet. Terent.

um obtigit alicui quod expetivit, aut quo dignus t, Habet quod amet. Similes habent labra lactucas. umptum autumant ab aucupantibus, piſcanti-us, &c.

Longæ regum manus. Ovidius.

uod ab Ovidio ſcriptum eſt: An neſcis longas regi-us eſſe manus: Nimirum quod per ſuos, quibus bra-hiorum vice utuntur, poſſunt etiam procul diſſitos ffligere. Poteſt & ad tempus referri, quòd Reges tiamſi diutius diſſimulent, ſolent tamen aliquando œnam ſumere de iis, quibus infenſi fuerint.

Scarabæus aquilam quærit.

Κάνθαρος ἀετὸν μαιεύεται.

Cum imbecillior atque impotentior mali quippiam

molitur, ſtruitque inſidias inimico longè potentiori Eſt & altera lectio: Scarabæus aquilæ obſtetricatur Senſus ferme idem eſt. Super hac re fertur Apologu apud Græcos non inelegans, quem Lucianus indica Æſopicum eſſe, &c.

Diogen. *Promeri canes.* Προμέρου κύνες.

Dici ſolitum ubi quis novo caſu pœnas daret iis, quo aliquando læſiſſet. Promerus regius quidam miniſte fuit: Is Euripidem tragicum poetam ſupra modum exoſum habebat, delatus ab eodem aliquando, neſcio quo nomine, apud regem. Quare poſtea canes quoſ dam feros in poëtam ſolvit, à quibus ille devoratus, interiit.

Zenod. *Ciſſamis Cous.* Κίσσαμις κῷος.

Hunc ajunt pecuariis gregibus ſupra modum divitem fuiſſe. Verum anguillam quotannis apparere ſolitam, quæ pulcherrimam omnium pecudem raperet. Ea cum in ſomnis apparens hominem commonuiſſet, ut ſepeliret ſeſe, & ille negligeret, evenit ut tum ipſe, tum univerſum illius genus radicitus interiret. Et hoc proverbium Delium aliquem natatorem requirit.

Dionyſ. *Improbi conſilium in extremum incidit malũ.*

Ἀπλώτησε κακοῦ βουλὴ πρὸς ὑπέρτατον ἄτην.

In eum, qui poſteaquam diu peccavit impunè, tandem in calamitatem incidit, ut pœnas omnium ſcelerum dependat.

Plato. *Ibyci grues.* Αἱ Ἰβύκου γέρανοι.

Id eſt, Ibyci grues. Quod dici conſuevit, quoties ſceleribus novo quodam & improviſo caſu proditis, ſcelesti pœnas dant iis, quos læſerunt. Sumptum à gruibus indicantibus latrones, qui Ibycum poëtam occiderant.

Plutarc. *Dii laneos habent pedes.*

Plutarchus in Problematib. ſcribit Tyriis fuiſſe morem ut deorum ſtatuis vincula injicerent. Ænigma proverbii indicat, Deos ad ſcelerum ultionem lentè quidem procedere, ſed tamen aliquando de malefactis pœnam ſumere vel inopinato.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Oetæus genius. Οἰταῖος δαίμων. Diogen.

eſt, Oetæus genius. Diogenianus ait hunc ferociam arrogantiam non ſinere inultam. Eſt autem Oeta ons finitimus Trachini, atque eodem nomine civis Milienſium.

Aderit Temeſſeus genius. Strabo.

rabo lib. 6. refert, Temeſſam ab Lao primam urbem ſe Brutiæ, quam ab Auſoniis condita Thoantis coites Ætoli deinde tenuerint, atque his expulſis Bru-i, demum Hannibal & Romani funditùs everterint. ıxta hanc ſacellum fuiſſe oleaſtris circumſeptum, plytæ cuidam ex Vlyſſis comitibus ſacrum. Hunc ıòd eſſet à barbaris violatus, graves iras in eos exertiſſe, adeò ut in proverbium abierit, dicerentque, vendum ne Temeſſeus genius immineret.

Adraſtia Nemeſis, Rhamnuſia Nemeſis. Zenod.

Ἀδράστεια Νέμεσις.

ıbaudiendum, adeſt, aut aderit, aut ejuſdem quipam. Licebit uti vel in eos, quibus ob inſolentiam, rogantiamque fortunæ commutationem minamur, l qui à rebus florentiſſimis ad calamitoſam fortuım redacti ſunt. Hanc quidam Nemeſim Deum eſſe ıtant, inſolentiæ & arrogantiæ vindicem, quæque es immoderatas & vetet, & puniat. Strabo tradit draſtiam dictam ab Adraſto rege, qui primus huic mplum conſtituerit.

d deorum aures pervenit. Εἰς θεῶν ὦτα ἦλθεν. bi facinus aliquod clanculum patratum, reſciſcitur iis, qui poſſunt vel remunerare rectè factum, vel ınire ſecus admiſſum. Item, Ad noſtras aures pernit.

Bos laſſus fortius figit pedem. Hieron.

veteri trituræ more ductum apparet, cum circumtis à bubus ſuper manipulos plauſtris grana excuebantur, partim à rotis in hoc armatis, partim taurum ungulis. Poteſt alluſum videri ad hoc, quod venes corporis agilitate præpollent, Senes in Stataa pugna ac viribus ſuperiores ſunt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Evenit malo malè.

Homer.

Cum ſcelerato cuipiam evenit, quod omnes imprecabantur & optabant, uſurpabitur illud Homeri :

Θεοὶ δ' ἐτέλειον ἐπαράς.

Explerunt inimica precamina divi.

Malis mala eveniunt.

Euripid.

Scitum eſt illud Socratis, ut ſe quiſque præſtaret re, qualis haberi cuperet.

Salis onus unde venerat, illuc abiit.

In eos, qui parta tueri nequeunt. Aut in eos, quibus malè parta, malè diſpereunt. Natum adagium ab eventu. Negotiator quidam navem onuſtam ſale vehebat, nautis dormitantibus, influxu aquæ marinæ ſentina vehementer adaucta, & ſalem univerſum ſolvit ac corrupit, & navem ipſam demerſit. Itaque quod ex aqua marina natum fuerat (nam hinc concreſcit ſal) in eandem denuò liquefactum eſt.

Habet & muſca ſplenem.

Ἔχει καὶ ἡ μυῖα σπλῆνα.

Simillimum illi : Et pueri naſum rhinocerotis habent. Item illi : Ineſt & formicæ bilis.

Ductus per Phratores canis.

Ἀγόμενος διὰ φρατέρων ὁ κύων.

Vbi quis inciderit in eos, quibus pœnas det. Canis enim apud hos protinus occiditur. Apud Athenienſes populus in tribus erat diſtributus, unius cujuſque tribus tertia pars φρατρεία dicebatur, & huic præfectus φρατρείαρχος. In comitiis igitur ſi quis canis intercurriſſet, continuò petebatur à populo.

Invitus Iupiter novit.

Ἄκων μὲν ὁ Ζεὺς οἶδεν.

Id eſt, Invitus quidem Jupiter novit. Vbi quis pollicetur quippiam, ſed invitus. Mihi videtur rectè quadraturum, ubi ſeriùs pœnas dant nocentes. Etenim qui ſerò dat aut punit, gravatim id facere videtur.

Lucian. *In tergore bovis deſedit.* Ἐπὶ βύρσης κάθιζε.
Id eſt, In tergore bovis deſedit, id eſt, ſupplex implorat auxilia.

ſcilia. Natum adagium à conſuetudine vernacula
Scythis. Nam apud hos, ſi quis fortè læſus eſſet, ne-
que ſuppeteret ulciſcendi facultas, immolato bove
carnes minutim ſectas coquebat, ipſe in tergore humi
strato ſedebat, manibus in tergum redactis. Idque
maximum ſupplicandi genus apud illos habebatur.
Accedebat quicunque vellet opitulari, & carnium
portione guſtata, dextroque pede tergori impoſito,
pollicebatur pro viribus ſe auxilio futurum. Atque
hoc fœdus apud Scythas ſanctiſſimum habebatur.

Ineſt & formicæ & Serpho bilis.

Ἔνεστι κἀν μύρμηκι κἀν σέρφῳ χολή.

Ineſt, Formicæ ineſt ſua bilis, & Serpho ſua. Nullum
animal tam puſillum, neque tam invalidum, quod
laeſſitum non cupiat ulciſci ſeſe. Serphus minutulum
animal eſt, non diſſimile formicæ.

Stultus, qui patre cæſo, liberis pepercit.

Νήπιος, ὃς πατέρα κτείνας, παῖδας καταλείπει.

Est uſus adagio, quoties admonebimus aut non pro-
vocandos homines, aut ita conficiendos, ne in poſte-
rum reliquiæ nos exerceant.

Nunc dii beati. Νῦν θεοὶ μάκαρες.

Vox erat velut adgaudentis & adgratulantis, quoties
nocentibus ſupplicium meritis dignum contigiſſet,
perinde quaſi diis & jucundum & honeſtum ſit, ut
ſcelerati dent pœnas. Contra, probroſum, ſi viris im-
probis res ſecundæ ſint.

Super te hæc omnia Leparge.

Ἀνά σοι τάδε πάντα Λέπαργε.

Hemiſtichium heroicum dici ſolitum in eum, cui ne-
ſt laborem quidem exhauſtum datur reſpirare,
tranſumptum à bubus, quibus perfunctis jam agrico-
landi labore, labor etiam reliquus eſt, ut aratrum,
aliquaque inſtrumenta domum referant. Ea ſolent
imponi ei, qui ſit è duobus robuſtior. Taurum autem
λέπαργον appellat, ob candorem pili.

Anus ſimia ſerò quidem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Anus ſimia ſerò quidem capitur, ſed tamen aliquan do capitur. Vbi verſutus aliquis, qui diu eluſerit, tan dem dat pœnas.

Boliti pœnam. Βολίτου δίκην.

Dicunt, ubi quis de re frivola, nihilique plectitur. Bo litus autem Græcis ſignificat ſtercus bubulum. Porr Solon legem tulit, quæ pœnam minabatur etiam iis qui bibulum ſtercus furto ſuſtuliſſent.

Diogen. *Vel capra mordeat nocentem.*

Κἂν αἲξ δάκῃ ἄνδρα πονηρόν.

Id eſt, Mordebit vel capra nocentem. Nam capra mi nimè alicui mordax eſt, niſi quòd improbis omni ſint infeſta.

Virum improbum vel mus mordeat.

Κἂν μῦς δάκοι ἄνδρα πονηρόν.

Id eſt, Vel mus mordeat virum improbum. Quo ſigni ficatum eſt, quacunque ratione vindictam non deeſſ malis, ſed eos aliquo pacto meritas dare pœnas. Com petit & in eos, qui de re quantumvis frivola rixan movent, ſeque læſos queruntur.

Terent. *In me hæc cudetur faba.*

Terentius in Eunucho: At enim iſthæc in me cudetu faba: Hoc eſt, In me malum hoc recidet. In me hæ vindicabitur culpa. Tranſlatum à faba quæ cum ſili quis exuitur ac batuitur, ac fuſtibus intertunditur, it ut fit in areis more ruſticorum.

Ob textoris erratum.

Ob textoris erratum Hypetes vapulavit, cum quo hic peccavit, alius dependit.

Cicero. *Æſopicus ſanguis.*

Αἰσώπειον αἷμα.

Id eſt, Æſopicus ſanguis: Delphi Æſopum quendam nihil commeritum interemerunt.

Auriculam mordicus.

Quum impotentem inimicitiam ſignificamus, impa tientemque vindictæ cupiditatem, dicimus: Vel au riculam illi lubens mordicus amputaſſem,

Qu

Qui prior læſit. Ἐπαγγέλλομαι Homer.
νδρ' ἀπαμύνεσθαι ὅτις πρότερος χαλεπήνῃ.
ſt, Denuncio
lturum me hominem, quiſquis prior irritarit.
verſu Homerus minitatur vindictam ei, qui prior
ſerit.

Sortem & uſuram perſolvere. Diogen.
untur, qui ſerius quidem, ſed gravius puniuntur,
qui differunt vindictam, ut per occaſionem læ-
gravius. Nam prorogatione creſcit uſura.

Deus ulciſcetur. Homer.
um ſignificabimus nobis in præſentia deeſſe facul-
m depellendi, verùm optare ut ſuperi puniant ali-
ndo, uſus fuerit illud Homeri:
—— Ἐγὼ δ' θεοὺς ἐπιβώσομαι αἰὲν ἐόντας,
ἴκε ποθι Ζεὺς δῷσι παλίντιτα ἔργα γενέσθαι. *Id eſt,*
ſt equidem immortales imploravero divos,
i ſors Jupiter ipſe vices aliquando reponat.

Flagitiorum turpis exitus. Idem.
m res perperam inſtituta, malè cedit, conveniet
l Homeri:
ὐκ ἀρετᾷ κακὰ ἔργα. *Id eſt,*
aud benè ſuccedunt facta improba.

Malè parta, male dilabuntur. Plautus.
tus in Pœnulo: Malè partum, malè diſperit. Fe-
Pompejus ex Nævio citat:

Mala proditio. Κακὴ προδοσις. Diogen.
quis pactam mercedem non accipit, quum tur-
præſtiterit conditionem.

Malis ter mala. Τοῖς κακοῖς τρεῖς κακά.
eſt, Dignis digna eveniunt.

Miſeram meſſem metere. Stobæus.
ro malefactis luere pœnas. Vt ſementem feceris,
& metes.

Canis ſæviens in lapidem.
os qui mali ſui cauſam imputant, non ipſi aucto-
ed alteri cuipiam.

Canis

Canis peccatum ſus dependit.

Τὸ κυνὸς κακὸν ὗς ἀπέτισεν.

Canis malum ſus dependit. Quoties pro iis, quæ peccavit alius, alius dat pœnas.

Zenod. *Fortis in alium fortiorem incidit.*

Ἐσθλὸς ἐὼν ἄλλου κρείττονος ἀντέτυχεν,

Dici ſolitum, ubi quis nimium fretus ſuis viribus, aliquando nanciſcitur, à quo vincatur.

Ne ſpina quidem vulnerabit bonos.

Μηδ' ἄκανθα ἀμύξῃ τοὺς ἀγαθούς.

Nemo moleſtus fuerit innocenti. Nam ſpina natur pungit quemlibet. Sed ubique tuta eſt innocentia, vitæque integritas.

Cornel. Nepos. *Sui cuique mores fingunt fortunam.*

E medio vulgò videtur ſumpta ſententia. Nam plerunque videmus mala malis evenire, digna dignis, idque vulgò dictitant. Malus malum reperit. Atteſtatu & verſiculus proverbialis:

Ἐσθλῷ γὰρ ἀνδρί τ' ἐσθλὰ καὶ δίδοι θεός.

Viro bono fortuna ſuppeditat bona.

Martial. *Fumantem naſum urſi ne tentaveris.*

Admonet non eſſe tentandos, qui poſſint nocere. Martialis: Rabido ne perditus ore.

Fumantem naſum vivi tentaveris urſi.

Homer. *Vindicta tarda, ſed gravis.*

Vbi quis diu multa patravit impunè, tandem in extremum malum adducitur, ſemelque dependit ſuperio flagitia, congruet illud Homeri:

Νῦν δ' ἀθρόα πάντ' ἀποτίσῃ.

Nunc cuncta lues ſemel adglomerata.

Idem. *Vitandæ potentum offenſæ.*

Qui dicit formidandas divitum & principum offenſa

Χαλεπαὶ δέ τ' ἀνάκτων, εἰσὶν ὁμοκλαί.

Sunt formidandæ regum offenſæque minæque.

Diogen. *Aratro jacularis.* Ἀρότρῳ ἀκοντίζειν.

Aratro jaculari dicuntur, qui quippiam incircumſpectè faciunt, haud proſpicientes, quid ſit in poſteru

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

nturum. Aut qui ſuo magno incommodo conan-
alterum lædere. Quiſquis enim jacto aratro petit
m, in quo morem gerat iræ, ſemet re neceſſaria
rat, cujus uſus paulò pòſt ſit deſideraturus. Trans-
m videri poteſt à belli temporibus, quibus vome-
marræ & ſarcula, reliquaque agricolationis arma
Martia defingunutur arma.

Dulce pomum, quum abeſt cuſtos. Plutarc.

Γλυκεῖ ὀπώρα φύλακος ἐκλελοιπότος.

ſt, Cuſtos ubi deeſt, dulce pomum eſt ſcilicet.
um ſignificamus impunitate malos ad peccandum
vocari, aquæ furtivæ dulciores ſunt.

Serò molunt deorum molæ. Idem.

i ſolitum de his, qui licèt ſerius, tamen aliquando
nas dant male factorum vindici Deo.

VOTUM.

Vtinam mihi contingant ea, quæ ſunt inter Corinthium & Sicyonem.

erit per jocum torqueri in eum, qui quod aſſequi
poteſt, id votis tamen quaſi ſomniat. Id inde ve-
in adagium, quòd urbs utraque eſſet opulentiſſi-
, agrique feraciſſimi interjacerent.

Omne æs alienum cepe, & mulcta allium.

um quis obſtrictus multo ære alieno, optat ut par-
dependere poſſit quicquid debet.

Votum munificum. Lucian.

Εὐχὴ μεγαλόδωρος.

i quis animo ſpes regias concipit, jamque voto di-
eſt.

Alia dantur, alia negantur. Homer.

oties è duabus naturæ dotibus altera contingit, al-
a negata eſt. Veluti ſi cui formæ decus adſit, deſit
enii laus. Sive quum è duobus poſtulatis, alterum
ntaxat impetratur, quadraverit illud Homeri:

Τῷ δ' ἕτερον μὲν ἔδωκε πατήρ, ἕτερον δ' ἀνένευσεν.
Annuit hoc illi divûm pater, abnuit illud.

Canis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Theocr. *Canis panes ſomnians.* Καὶ γὰρ ἐν ὕπνοις
Πᾶσα κύων ἄρτους μαντεύεται, ἰχθύα κἠγών.

Somnia cuncta canum panes, ego ſomnio piſcem. Senſus eſt, unicuique ea per ſomnium occurrere, quæ impensè deſiderat, quibuſque magnopere deditus eſt.

Etiam dormiens ſomniat.

Ὀνειροπολεῖ καὶ καθεύδων.

Somniat etiam dormiens. Quoties ſignificant aliquem toto pectore rei cuipiam addictum, deditumq;. Terentius: Num ille ſomniat ea quæ vigilans voluit.

Diogen. *Ne contra bovem opta.* Μὴ κατὰ βοῦς εὔχου.

Admonet adagium, non eſſe vitam inſtituendam juxta votum animi, neque quidvis ſperandum à ſuperis: ſed ut ea duntaxat ſibi quiſque promittat, quæ poſſit induſtria conſequi. Ductum ab agricola, qui negligens adhibere bovis operam in colendis agris, optat ut citra ſuum laborem proveniat ſeges.

Plutarc. *Adoraturi ſedeant.* Καθῆσθαι προσκυνήσοντας.

Significat vota certa concipere oportere, & in his quæ ſunt optima perſeverare. Quidam arbitrantur alium ſubeſſe ſenſum, quòd oporteat eos, qui ſacris operantur, non obiter ac velut aliud agentes, hoc facere, ſed vacuos ac totos rei divinæ intentos.

Homer. *Non quidvis continget, quod optaris.*

Qui negabit omnia contingere homini quæ ſperarit, animoque conceperit, accommodabit illud Homeri

Ἤτοι καὶ μὲν ὄνειροι ἀμήχανοι, ἀκριτόμυθοι,
Γίγνοντ', οὐδέ τε πάντα τελείεται ἀνθρώποισι.
Frivola ſcilicet exiſtunt, & inania quædam
Somnia, nec quodcunque vides, ſic evenit omne.

Quæcunque in ſomnio videntur.

Theocr. Ὅσσα ἐν ὀνείρῳ βλέπεις.

Quæcunque per ſomnium vides. De votis immodicis dicitur. Nam quicquid optaris, id ſomniare contingit quibuſlibet. Theocritus:

Virgil. Ἔχω δέ τοι ὅσσ' ἐν ὀνείρῳ
Φαίνονται, πολλὰς μὲν ὄϊς, πολλὰς δὲ χιμαίρας.

Id eſt,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

, Poſſideo quæcunque ſolent ſub nocte videri
mnis, vim magnam ovium, multaſque capellas.

Qui amant, ipſi ſibi ſomnia fingunt.

Vergilius:

limus, an qui amant, ipſi ſibi ſomnia fingunt.
a quod quiſque ſperat, facilè credit.

Quid non fies, profectus Arbelas?

Τί ἐ γενήσῃ, ἰὼν Ἄρβηλας?

d non fies, Arbelas profectus? De eo dici ſolitum, peregrè proficiſcens, ingentia ſibi pollicetur, frementis, ad quam demigrat, inſcitia barbarieque. idem Arbela Siciliæ civitas, cujus cives malè debant olim, ut ſtupidi, & quibus facilè imponer.

Semper ſuperioris anni res meliores. Diogen.

Ἀεὶ τὰ πέρυσι βελτίω.

per ſuperioris anni res meliores. Cùm præſentia icent, & anteferuntur anteacta. Horatius:

Laudator temporis acti
Se puero.

USURA.

Citiùs uſura currit, quàm Heraclitus.

Θᾶττον ὁ τόκος Ἡρακλείτου περιέρχεται τρέχει.

, Citiùs uſura, quàm Heraclitus celerrimus cur- Admonet adagium abſtinendum à mutua pecuquæ credatur ad uſuram. Nam opinione celerius rrere diem uſurariam. Sumptum ab Heraclito dam celeritate currendi, præter cæteros eximio e excellenti.

Eſt Pylus ante Pylum.

os accommodabitur, quibus alia uſura ex alia naur: vel ubi quid alteri præfertur, velut antiquius ræſtantius: vel ubi aliquis jactat ſe, quaſi vel ſoel ſummus ſit, cùm reperiantur & alii, qui poſſint eo decertare. Fuerunt enim multæ hujus nomiurbes.

Felix

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Felix qui nihil debet.

Εὐδαίμων ὁ μηδὲν ὀφείλων.

Id eſt, Felix qui nihil debet. Quid enim calamitoſiu quàm toties erubeſcere, toties perfricare faciem, fugitare, latitare, mentiri, diſſimulare; nunc ſupplicem agere, nunc flagitare, palàm appellari, vitari, notar digito: breviter, nunquam tui juris eſſe? Nam hæc cumque his multa alia incommoda ſecum adfert æ alienum: Plutarchus ſcribit Perſis duo fuiſſe peccata Primum, debere: Proximum, mentiri. Nam ea judicabant cohærere, quod qui ſunt obærati, ſæpiùs cogantur mentiri.

Animam debet.

Τὴν ψυχὴν ὀφείλει.

Dictum titulo de Paupertate.

Semel rubidus, ac decies pallidus.

Ἅπαξ πυῤῥὸς, καὶ δεκάκις χλωρός.

Id eſt, Semel rubidus, ac decies pallidus. Suidas admonet dictum de iis, qui mutuum accipiunt, quos neceſſ eſt crebrò tum rubeſcere pudore, tum metu palleſcere: Rubeſcere, dum petunt mutuum: Palleſcere, dum ſolvendo non ſunt, & metuunt ne trahantur in jus, aut in nervum.

Adagiorum Epitomes Finis.

IN-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

INDEX LOCORVM

Hujus Operis ſecundum ſeriem literarum, quò faciliùs lector id quod quærit, inveniat.

A.

Berrandi 1

Ab initio ad finem 2

ominantis & deprecantis 134

ſolvendi ſive perfic. 478

ſurda, indecora, præpoſt. 6

ceſſio puſilla, aut nimia 21

d rem pertinentia 22

dulatio 23

mulatio, invidia 34

quanimitas 27

qualitas 28

ia aliis placent 29

lii diminut. alibi red. 30

iena à re 31

iena curantis 34

ius ſapere 35

ieno periculo 36

micitia ibid.

mor 47

ceps & dubius 48

ertè & craſſè 52

probandi 53

rogantia jactantiaque 54

peritas, moroſitas 61

ſiduitas 64

tentio & contrà 65

varitia & rapacitas 516

udacia 68

uxilium infirmum 70

B.

Eneficium corruptum 71

Bibacitas ibid.

Bonæ fortunæ, copiæ, felicitatis, aut ominis 73

Breviloquentia 82

C.

CÆcutientia 83

Calumnia 85

Carpentu ſeipſum 88

Cauſa indefenſa ibid.

Cedendum multitudini 89

Citra laborem 94

Clamoſus 95

Commodo magno emptum 97

Commodum interver. ibid.

Conatus 98

Concordia 101

Congruentiæ & ſimilitudinis 544

Conjecturæ 103

Conſilium 107

Contemptus & vilitat. ibid.

Contagio morum. 125

Contra 126

Contrarium philautiæ ibid.

Correctio dicti ibid.

Crudelitas 127

Cum auxilio, citra auxil. 90

Curioſitas 129

Cunctationis & tarditatis 581

D.

DAmnandi 130

Decretum 132

Deformitas, forma 210

Degenerantium in pejus 132

Depre-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Deprecantis & abomin. 134
Deriſio 135
Deſperatio 137
Difficultatis 138
Diffidentiæ 140
Differentiæ 142
Dignitatis 145
Diligentiæ 149
Diſcordia 154
Diſcriminis 156
Diſſimilitudinis & incongruentiæ. 164
Diſſimulatio, ſimulatio 554
Divitiæ 196
Divitum prærogativa 173
Diuturnum 175
Docilitas 176
Domi vivere. ibid.

E.

ELabendi 177
Excellentia inæqual. 178
Execrandi 188
Ex eventu judicium 189
Exitium honeſtum 190
Exitium 297
Exilium 190
Experientiæ ſeu pericli 191
Ex ſeſe. 194

F.

FAcundia 195
Fames 196
Feſtinationis 197
Feſtinatio præpropera 202
Fides & gravitas 204
Fœminæ 208
Focus 210
Forma, deformitas ibid.
Fortitudo 213
Fortunæ commutatio 214
Fortunata ſtultitia 8
Fraus ab amico. 9
Frugalitas ib.
Fruſtrata ſpes 2
Fuerunt non ſunt. 2
Fucus. 27

G.

GArrulitas 2
Gloria, probrum 4
Gratitudo.

H.

HÆredipetæ 2
Honos indigno hab. ib
Hoſpitalitas & contra. 2

I.

IGnavia & inſcitia 2
Ignoratio 2
Impoſſibilia 2
Illecebra malî 2
Imperitia 2.
Impoſtura ibi
Improbi 2
Impudentia 2
Impudicitia 2
Inanis metus ibi
Inanis opera 25
Inæqualis penſatio 2
Incertus eventus 27
Incitare. 2
Incongruentia & diſſimilitudinis 16
Inconſtantiæ, Perfidiæ, Verſitiæ 27
Inculpatus 28
Indecora, abſurda, præpoſter
In deliciis 28
In deprehenſos 28
Indiligentiæ 29

In

nduſtria 293
æqualitas & excellentia 178
epta & intempeſtiva 335
facundia 296
fortunii ſive exitii 297
genii malitia & inſtit. 308
gratitudo 309
grata ob vetuſtatem 312
itium laudatum 313
juſtitia 315
ſalubritas ibid.
ſcitia & ignavia 236
ſidiæ 316
ſtans 317
ſtupidos ibid.
temperantia, libido 329
tempeſtiva & inepta 335
ternecio 339
tolerabiles moleſti 416
vidia, æmulatio 340
a 343
eratio citra tædium 344
eratus error ibid.
dicandi rectè, ſecùs 346
venta 349
ſtitia. ibid.

L.

Aceſſentis 353
Lætitia, triſtitia 355
anguor, vehementia 359
autitiæ 360
ibenter 363
iberalitas 364
ibertas, veritas 366
ibido, intemperantia 329
onga vita 371
ucrum ex ſcelere 375
uxus & mollicies. ibid.

M.

Magnifica promiſſa 381
Magni momenti 384
Maledicentia 385
Mali retaliatio ibid.
Malum conduplicatum 387
Malum vertens benè 389
Malum aſſuetum ibid.
Malum accerſitum 390
Malum malè vitatum 401
Malum immedicabile 402
Malus vicinus ibid.
Manſuetudo 403
Memoria 404
Metus ex conſcientia 405
Metus pœnæ ibid.
Minantis 407
Mira nova. 409
Mixta 411
Modeſtia, moduſque ibid.
Moleſti, intolerabiles 416
Mollities & luxus 375
Mors aut ſenium prӕmaturum 537
Multi 419
Munerum corruptela. ibid.
Munus non munus 422
Munus aptum aut inept. 423
Munus boni conſulen. 426
Mutandæ ſententiæ ibid.
Mutati inſtituti. 428

N.

Neceſſitas 430
Nobilitas, obſcur. 434
Non ſolus ille 436
Notus ibid.
Novitas 437
Nugalia. 438
Nunquam ibid.

Nupera 439
Nuſquam 440
Nuntius lætus ibid.

O.

OBlivio 441
Obſcuritas 443
Obſecundantis 444
Obtrectatio maledi. 445
Occaſio 449
Otium 450, 464
Occulta 451
Occupatio, otium 454
Odium. ibid.
Ominandi 457
Omnia 458
Originis. ibid.

P.

PAraſiti 461
Parſimonia & ſordes 563
Paupertas 462
Penſatio beneficii vel off. 468
Perficiendi ſive abſolv. 471
Perfidia 476
Perfidiæ, inconſtantiæ, verſutiæ 276
Periculi ſeu experientiæ 192
Perplexus 478
Perſpicacitas 480
Perſpicuitas 481
Pertinacia 483
Philautia 484
Potentes 489
Prælongi 490
Præpoſtera, abſurda, indecora 6
Præter ſpem bonum aut malum 491
Probrum, gloria 493
Proclivitas 496
Proficientium in melius 49
Profuſio 50
Proprii commodi ſtudium 504
Proximis utendum 507
Prudentia 509
Prudentia ſenilis 512
Prudentia conjuncta viribus 51
Pudicitia 514
Pudor ibid.
Puniti pro alio 515

R.

RApacitas, avaritia 516
Raritas 52
Refugium 524
Repellentis ibid.
Rigor 525
Riſus ibid
Rixoſus 527

S.

SAlubritas 529
Scurrilitas 53
Secundæ experientiæ ibid
Securitatis & tutæ rei 531
Semper 537
Senium præmaturum, au mors ibid
Sera pœnitentia 538
Serum remedium, aut tempe ſtivum 54
Servire tempori ibid
Servitus 54
Similitudinis & congruentia 544
Simulatio, diſſimulatio 554
Solitudo 560
Solicitudo ibid
Somnolentia 562
Sordes & parſimonia 56

Spe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

pes pertinax 569
ubitum exitium 570
ubiti interventus 571
umptuoſa ibid.
urditas. 572

T.

TAciturnitas laudata 572
Taciturnitas illaudata 574
ædium ex iteratione 577
arditatis & cunctationis 580
emeritas 585
enacitas 587
emperantia 558
empeſtiva ibid.
empeſtivum remedium 540
imiditas 591
olerantia 596
orvitas ibid.
otum aut nihil reliqui 597
Triſtitia, lætitia 355
Tumultus 598

V.

VAnitas 598
Vehementia, languor 359
Veneficia 601
Veritas, libertas 366
Verſutiæ, inconſtantiæ, perfidiæ 276
Vices officii 602
Victoria utriuſque triſtis ibid.
Vincere & vinci 603
Vinculum inſolubile 605
Vis injuſta ibid.
Vita hominis miſera & brevis 608
Vltio malefacti 610
Votum 619
Vſura 621

Indicis locorum Finis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

INDEX PROVERBIORVM

In hoc libello contentorum ſecundum ſeriem literarum.

A.

AB aſinis ad boves 499
Ab aſino delapſus 237
Ab aſino lanam 243, 256
Abdera pulchra Tejorum colonia 524
Abderitica mens 328
Ab equis ad aſinos 132
Ab Etrobudatis ducit genus 486
Abhorrentis ac deteſtantis 135
Abjiciendum procul 132
Abjecit haſtam Rhipſaſpis 592
Abiit & taurus in ſylvam 42
Ab impiis egreſſa eſt iniquitas 406
Ab incunabulis 4
Ab ipſa meſſe 570
Ab ipſo lare 2
A bis ſeptem undis 162
Abominandus ſcarabæus 119
A bonis bona diſce 125
Ab avo uſque ad mala 3
Abronis vita 379
Abſque baculo ne ingreditor 406
Abſit clamor in colloquio aut luſu 97
Abſtinenda vis à regibus 607
Ab tranſenna cibũ petere 317
Ab unguibus incipere 23, 338
Ab uno digrammate 551
Abydena illatio 97
Abydus. Abydenus 88
A cœlo uſque ad terram 5
Acanthia cicada 576
Acanthida vincit cornix 178
Acarnici equi 185
A capite arceſſere 2
A capite uſq; ad calcem *ibid.*
A carcere 3
A carceribus *ibid.*
Accepta candela 13
Accerſitum malum 394
Accipt & glebam erro 363
Acciſſare 555
Aceſei & Heliconis opera 186
Aceſias medicatus eſt 132, 492
Aceſſæi luna 582
Aceto perfundere 510
Acetum habet in pectore 511
Achilles 69
Achilleum argumentum *ibid.*
A cœlo uſque ad terram 5
Ἀχρειόγελως 526
A colo non fico 220
Actum agere 267
Actum eſt 137
Adactum jusjurandum 433
Adamantinus 213, 596
Adamantis tenere 46
Ad ambas uſque aures 170
Ad amuſſim 149
Ad amuſſim applica lapidem, non ad lapidem amuſſim 351
Ad aquam malus 299

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Ad aras 583
Ad aſylum confugere 531, 193
Ad bonam frugem 430
Ad calcem pervenire 3
Ad conſilium ne acceſſeris antequam voceris 13
Ad corvos 299
Ad cribrum dicta 368
Ad Cynoſarges 299
Ad coronidem uſque 472
A Deo ficti 425
Ad deor. aures pervenit 613
Addere manum 247
Ad digituli crepitum 444
Ἀδελφίζειν 25
Ad ephebum properare 193
Aderit Temeſſeus genius 613
Ad felicem inflectere parietem 45
Ad fractam canis 257
Ad finem ubi perveneris, ne velis reverti 28
Ad Græcas Calendas 439
Ad Herculis columnas 573
Adhortantis ad gloriam 495
Adhuc aliquis Deus nos reſpicit 569
Adhuc cœlum volvitur *ibid.*
Ad incitas 464
Ad id quod erat opus 410
Adjurantis ſe facturum aliquid 188
Ad libellam debere 525
Ad menſuram aquam bibunt, citra menſuram offam comedentes 19
Admæti nænia 356
Adminicula vitæ 172
Admirabiles in nectendis machinis Ægyptii 282
Admoto capite 453
Adonidis horti 332
Adoraturi ſedeant 620
A Dorio ad Phrygium 429
Ad pedem 425
Ad pedes, ad caput 173
Ad phaſim uſque navigavit 473
Ad pila ubi ventum 354
Ad pileum vocare 383
Ad porcellum da mihi mutuo tres drachmas 137
Ad priſtina præſepia 217
Adraſtia Nemeſis, Rhamnuſia Nemeſis 613
Ad reſtim, funiculum 579
Ad reſtim res rediit 137
Ad ſaga ire 606
Ad Scolon nec proficiſceris ipſe, nec alterum comitaberis 161
Adſint dii beati 457
Ad ſuum quenque quæſtum aquum eſt eſſe cupidum 504
Adverſus ſolem ne loquitor 13
Adverſus ſolem ne mejeto 515
Ad vinum diſerti 232
Ad vivum reſecare 525
Adulterinus 248
Ad umbilicum ducere 472
Ad unguem 150
Æjacidinæ minæ 407
Ædibus in noſtris quæ prava & recta geruntur 23
Ædilitatem gerit ſine populi ſuffragio 587
Ægæum navigat 161

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Ægis venit 254
Ægrè quidem, ſed facimus tamen 139
Ægrè ſed tamen contingit *ib.*
Ægroto dum anima eſt, ſpes eſt 569
Ægypti nuptiæ 307
Ægyptius laterifer 417
Æqua concertatio 28
Æqualẽ tibi uxorẽ quære 545
Æquales calculi 131
Æqualis æqualẽ delectat 545
Æqualitas haud parit bellum 352
Æſopicus graculus 559
Æſopicus ſanguis 616
Æſtate penulam deteris 203, 336
Ætate prudentiores reddimur 512
Æthiopem dealbas 256
Æthiop. ex vultu judico 103
Æthiopem lavas 256
Æthiops non albeſcit 308
Æthna, Athon 418
Ætneus ſcarabeus 119
A fronte ducere 2
Afra avis 362
A fronte atque à tergo 5
A fronte præcipitium, à tergo lupi 358
A fronte ſimul & occipitio oculatus 509
A furiis oriundus 210
Agamemnonei putei 409
Agamemnonis hoſtia 63
Agas aſellum 410
Agathonia cantio 332
Ἀγεωμέτρητος οὐδεὶς εἰσίτω 606
Agninis lactibus alligare canem 5
Ἄγουσι καὶ φέρουσι 418
Aheneus 61
Ajacis riſus 527
Αἰγυπτιάζειν 285
Alabanda fortunatiſſima 185
Alas addere 275
A laſſo rixa quæritur 63
Alba amuſſi 348
Alba avis 524
Albæ gallinæ filius 73
Albo reti aliena captant bona 86
Album calculum addere 53
Album panem tibi pinſo 382
Albus an ater ſis, neſcio 240
Alcinoi menſa 378
Ale luporum catulos 310, 396
Alga vilior 122
Alia committenda, alia celanda 573
Alia dantur, alia negantur 606
Alia Leucon, alia aſinus illius portat 558
Aliam ætatem alia decent 589
Alia Menecles, alia Porcellus loquitur 31
Aliam quercum excute 524
Alia res ſceptrum, alia plectrum 177
Alia vita, alia diæta 214
Alia voce pſittacus, alia coturnix loquitur 165
Aliena jacis 222
Alienam metis meſſem 36
Alienis uti ſoleis 201
Alieno auxilio potentes 91
Alieno ferox præſidio *ibid.*

Alic-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

ienum arare fundum 264
lii ſementem faciunt, alii metent 97
iis lingua, aliis dentes 175
iis proſpiciens, non ſibi 35
limine ſalutare 291
linea incipere 4
lio relinquente fluctu, alius excepit 304
liorum medicus, ipſe hulceribus ſcates 19
lios tragœdos provocat 483
liquid mali propter vicinum malum 402
liter catuli longè olent, aliter ſues 165
λιτήριος 251
liud cura 534
liud genus remi 437
liud noctua ſonat, aliud cornix 165
Aliud ſtans, alius ſedens 279
Alius aliis in rebus præſtantior 187
Allium in retibus 220
Ἀλλοτριοφάγοι 335, 462
Alpha penulatorum 186
Altera manu fert aquam, altera ignem 477
Altera manu fert lapidem, altera panem oſtentat 281, 477, 557
Altera navigatio 508
Altera ſcabit, altera ferit 477
Alter Hercules 68
Alter Janus 509
Alterum pedem in cymba Chorontis habere 372
A lupi venatu 264
Alybantii hoſpitis munera. 383
Amantium iræ 37
Ama tanquam oſurus, oderis tanquam amaturus *ibid.*
Amaxiæa 56
Amazonum cantilena 380
Amæa Azeſiam reperit 583
Ambabus manibus haurire 365
Ambrones 249
Ambroſia alendus 186, 320
Ameles angulus 238
Amens longus 490
Amicitia, æqualitas, amicus alter ipſe 40
Amicitia immortalis eſſe oportet 45
Amicitia ſtabilium, felicitas temperantium 36
Amicos tragœdos æmulatus 484
Amicorum eſt admonere mutuum 42
Amicorum omnia communia 38
Amicus amico 40
Amicus certus in re incerta cernitur 44
Amicus magis neceſſarius quam ignis & aqua 40
Ἀμνησία 442
A mortuo tributum exigere 516
Ἄμουσοι 238
Amphictyonũ eonſeſſus 206
Amphidromiam agis 381
Ἀμφιτακῆς ἔρως 43
Amyclas perdidit ſilentiũ 576

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Amyris inſanit 511
Ἀμουσὶ πίειν 237
Anagyrum commovet 399
A Nannaco 313
Ancipitis conſilii 51
Ancora domus 92
Ancoras tollere 99
Ancipitis animi 51
Andabatæ 586
Ἀνδρὸς χαρακτὴρ ἐκ λόγου γνωρίζεται 552
Anguillam captare 505
Anguſtum & latum 458
Anicularum deliramento 601
Animam debet 465, 622
Anima & vita 362
Animo ægrotanti medicus eſt oratio 42
Animus eſt in coriis 561
Animus habitat in aurib. 356
Animus heptabœus 68
Animus in pedes decidit 595
Animus præſens 68
Anno magno Platonis 439
Annoſam arborem tranſplantare 338
Annoſa vulpes haud capitur laqueo 512
Anno ſenior ſio 417
Annus clibanum 409
Annus eſt 583
Annus producit non ager 173
Annulus aureus in naribus ſuis 15
Anſam quærere 449
Antehac putabam te habere cornua 115
Ante pedes 317
Ante tubam trepidas 592
Anthericum metere 26
Ante barbam doces ſenes 1
Ante lentem augere ollan ibid
Ante victoriam encomium canis 20
Ἀντιπελαργεῖν 233
Antiopæ luctus 306
Antiquiora dipthera loqueris 312
Antiquior Codro 148
Antiquior quam chaos & Saturnia tempora 313
Antiquis debetur veneratio 185
Antronius aſinus 226
Anus cothoniſſat 19
Anus debacchatur 337
Anus Eriphus 19
Anus hirciſſans 337
Anus ſaltat 19
Anus ſimia ſerò quidem 615
Anus ſubſultans multum excitat pulveris 512
Anus velut equus, profundam habebis foſſam 237
Apertæ muſarum januæ 176
Apertè ſimpliciterque loqui 367
Apertis tibiis 96
Aperto pectore 367
Aphya ad ignem 199
Aphyarum honos 544
Apinæ 114
Apio mollior, aut mitior 402
Apio opus eſt 156
Ἀπ' ἀκροφυσίων 409
Apologus Alcinoi 600
Ἀπορέας 189

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Apta provincia 424
Apud fimum odorum vaporem ſpargis 268
Apud menſam verecundari neminem decet 515
Apud novercam queri 262
A puro pura defluit aqua 289
Aqua & terra reddamini 297
Aquam bibens nihil boni paries 466
Aquam è pumice poſtulas 256
Aquam igni miſcere 16
Aquam in mortario tundere 267
Aquam infundere cineri 541
Aqua præterfluit 68
Aquilæ ſenectæ, corydi juventa 180
Aquilam cornix provocat 109
Aquila in nubibus 183
Aquilam noctuæ comparas 178
Aquilam teſtudo vincis 242
Aquilam volare doces 257
Aquila non captat muſcas 108
Aquila thripas aſpiciens 109
A quinque ſcopulis deſilire in fluctus 138
Arabius tibicen 228, 413
Aranearum telas texere 260
Araneas ejicere 463
Arare littus 260
Arator niſi incurvus, prævaricatur 152
Aratro jacularis 618
Arbore dejecta, quivis ligna colligit 175
Arcades imitantes 326
Arcadiam me poſtulas 399
Arcadicum germen 326
Arcem ex cloaca facere 55
Archidamicum bellũ 306, 455
Archilochia edicta 448
Archilochi melos 9
Archilochi patria 447
Archilochum teris 446
Archimedes non poſſet melius deſcribere 482
Archytæ crepitaculum 227
Arcus tenſus rumpitur 416
Arctum annulum ne geſtato 356, 562
A remo ad tribunal 217
Areopagita 358, 596
Areopagita taciturnior 574
Argentanginam patitur 419
Argenteis haſtis pugnare 421
Argenteus puteus 73
Argenti fontes 485
Argentum accepi, imperium vendidi 543
Argi collis 306
Argiva calumnia 87
Argivi fures 512
Argivos vides 356
Aries cornibus laſciviens 333
Aries nutricationis mercedem perſolvit 310
Arietem emittit 353
Arietis miniſterium 312
Ariolari 383
Ariſtophanis & Cleantis lucerna 151
Arrepta candela, candelabrum quærere 242
Arripe negotii curam 153
Arripienda quæ offeruut. 426
Arrogantia non ferenda 55

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Artem quævis alit terra 296
Arx 531
A ſacris abſtinendę manus 352
Aſciſce ad extremam ſcientiam 157
A ſexaginta viris venio 530
Aſini cauda 244
Aſini caput ne laves nitro 257
Aſini mandibula 378
Aſini mores 600
Aſinus ad lyram 144, 164
Aſinus ad tibiam 165
Aſinus apud Cumanos 555
Aſinus aſino, & ſus ſui pulcher 29
Aſinus aſino pulcherrim. 553
Aſinus avis 6
Aſinus balneatoris 270
Aſinus compluitur 109
Aſinus eſuriens fuſtem negligit 110
Aſinus in paleas 73
Aſinus in pelle leonis 235
Aſinus inter apes 298
Aſinus inter ſimias 297
Aſinus in unguento 166
Aſinus portens myſteria *ibid.*
Aſinus ſtramenta mavult, quàm aurum 322
Aſinos non curo 117
Aſinum in rupes protrudere 326
Aſinum ſub fręno currere doces 262
Aſinum tondes 255
Aſpendius Citharœdus 504
Aſpera vita, ſed ſalubris 221
Aſperſiſti aquam 225
Aſpis à vipera 347
Ἄσπονδος πόλεμος 455
Aſſeverantius dicere 376
Aſſidua ſtilla ſaxum excavat 65
Aſtutior coccyce 506
A ſubeunte portum navi 200
A teneris unguiculis 4
Athenienſium inconſulta temeritas 218
Ἀθερίζειν 113
Athos celat latera Lemniæ ovis 414
Ἀθυρόγλωττος 332
Atlas cœlum 394
Atqui non eſt apud aram conſultandum 540
A tranſenna cibum petere 317
Atrei oculi 387
Attagen 116
Attagenæ novilunium 173
Attica bellaria 361
Attica fides 205
Attici Eleuſina 452
Atticus advena 605
Atticus aſpectus 254
Atticus in portum 60
Attica muſa 195
Atticus moriens porrigit manum 520
Atticus teſtis 205
Attollere ſupercilium 55
Avarus niſi cum moritur, nihil rectè facit 587
Audi Chelidonem 599
Audi quæ ex animo dicuntur 370
Audiens non audit 557
Aves quæris 270
Aufer mothonem à remo 168

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Avis ex avibus 454
A vicinis exemplum habent 496
Augiæ ſtabulũ repurgare 244
Aulœdus ſit, qui citharœdus eſſe non poſſit 508
Aureæ compedes 47
Aurem vellere 404
Aureos polliceri montes 382
Aureus in Olympia ſtato 381
Auribus lupum teneo 478
Auribus arrectis 67
Aurificem te futurum credebas 223
Auricula infima mollior 402
Auriculam mordicus 616
Auris Batava 328
Auro loquente, nihil pollet quævis oratio 50
Aurum Colophonium 288
Aurum habet Toloſanum 300
Aurum igni probatum 288
Aurum ſubæratum 559
Auſculta & perpende 67
Auſtrum perculi 262
Aut abi, aut exuere 542
Aut bibat, aut abeat 541
Aut cucurbitæ florem, aut cucurbitam 49
Aut ipſe fuiſti, aut tui ſimilimus 546
Aut manenti vincendum, aut moriendum 213
Aut minus animi, aut plus potentiæ 486
Aut mortuus eſt, aut docet literas 50
Aut oportet tragœdias agere omnes aut inſanire 49
Autoritas divinitus 80
Aut piſcem olet, aut florem 73, 347
Aut Plato Philoniſſat, aut Philo Platoniſſet 49
Aut quinque bibe, aut tres, aut ne quatuor 50
Aut regem, aut fatuum naſci oportet 320
Aut terra, aut mari 100
Aut ter ſex, aut tres teſſeræ 197
Αὐτόθεν κατάβαλλε 603
Αὐτολήκυτοι 333, 462
Auctor omnium & fons 460
A Zanæa mala 140
Ἄζελος 451
Ἄζηλος πλοῦτος 126

B.

Bacchæ more 574
Baceli ſimilis 329
Bæon malus piſcis 135
Bæotica ænigmata 443
Bæta cum hyeme, tum æſtate bona 588
Balba non credit 12
Balbynum Polypus agnæ delectat 29
Balbus balbum rectè intelligit 551
Ballio 249
Balneator 236
Barathrum 518
Barbam vellere 124
Barbarus ex trivio 237
Barbæ tenus ſàpientes 558
Baſilica facinora 56
Βατταρίζειν 123

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Batalus 329
Βατταλίζεσθαι 350
Βατταρίζειν 296
Battologia 230
Batti ſilphium 146
Becceſelenus 319
Bellerophontis literas 396
Bello parta 503
Bellũ Cononi curæ fuerit 34
Bellicum canere 474
Bellum haudquaquam lacrymoſum 389
Bellum omnium pater 154
Benefactis penſare delicta 471
Bene loculis, benè ſcrinio 171
Bene natis turpe eſt malè vivere 133
Benè plauſtrum perculit 496
Bene ſit 457
Benevolus trucidator 559
Benignior pellace vulpe 25
Βεργαΐζειν 249
Beſtia beſtiam novit 249, 553
Bibe elleborum 324
Bibere mandragoram 443
Bipedum nequiſſimus 248
Bis ac ter quod pulchrum eſt 344
Bis dat qui cito dat 364
Bis interimitur qui ſuis armis perit 394
Bis pueri ſenes 328
Bis ſeptem plagis Polypus contuſus 65
Bithus contra bacchium 551
Bocchyris 350
Bœon malus piſcis 135
Bœotica auris 322
Bœotica cantiſena *ibid.*
Bœotica ænigmata 443
Bœotica ſus 321
Bœoticum ingenium 322
Bœotis vaticinare 400
Boliti pœnam 87, 616
Bolus ereptus è faucibus 222
Βωμόλοχος βωμολοχεύεσθαι 250
Bona eſt offa poſt panem 507
Bona nemini hora eſt 218
Bona Porſennæ 365, 517
Bona ſpes oſtenſa 78
Bona terræ 77
Bona fortunæ 78
Bonæ leges ex malis moribus procreantur 459
Boni ad bonorum convivia ultro accedunt 545
Boni paſtoris eſt tondere pecus, non deglubere 518
Bonis avibus 74
Boni viri lachrymabiles 129
Bonorum acervus 77
Bonorum glomi *Ibid.*
Bonorum mare 76
Bonorum myrmecia 77
Bonum eſt duabus niti anchoris 531
Bonus cantor bonus cupediarius 552
Bonus dux bonum reddit comitem 174
Bos ad ceroma 261
Bos ad præſepe 80
Bos adverſus ſeipſum pulverem movet 397
Bos alienus ſubinde foras proſpectat 176
Bos apud acervum 80

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

…s Cyprius 566
…s Homolottorum 116
…s in lingua 419
…s in civitate 147
…s in quadra argentea 324
…s in ſtabulo 379
…s laſſus fortius figit pedem 613
…s marinus 318
…s porrecto ultra Taygetum capite 245
…s ſub jugum 425
…trus oppoſitus botro matureſcit 468
…vem in faucibus portat 419
…ves meſſis tempus expectantes 79
…ve venari leporem 16
…raſidas quidem vir bonus, ſed Lacedæmon multos habet præſtantiores 436
…ubo canit luſciniæ 181
…udorum lege 128
…ulbos quærit 271
…ullatæ nugæ 651
…unas judex eſt 581
…uthus obambulat 522
…yzeni libertas 367
…υαποδομεύειν 316

C.

CAdere in curſu 224
Cadmea victoria 301
Cæca dies & oculata dies 141
Cæca ſpeculatio 85
Cæcior Leberide 84
Cæci præſcriptio 85
Cæcum inſomnium 601
Cæcus auribus 328
Cæcus cæco dux 85
Cæcus & claudus non intrabunt templum 149
Cænei haſta 60
Cædimus, inque vicem præbemus crura ſagittis 386
Calabri hoſpitis xenia 121
Calamoboas 97
Calcar addere currenti 496
Calculo mordere 131
Calculum reducere 427
Calicum remiges 73
Calidam veruti partem 398
Calidum mendacium 601
Calidum prandium comediſti 395
Caliga Maximini 490
Caligare in ſole 18
Calliæ defluunt pennæ 501
Callipides 583
Calliphanes 61
Καλλίπυγος 211
Callum ducere 398
Calvus comatus 167
Calvus cum ſis, ne obverſa fronte obnuas arieti 160
Clavum vellis 256
Camelus deſiderans cornua, etiam aures perdidit 395
Camelus ſaltat 20
Camelus vel ſcabioſa complurium aſinorum geſtat onera 179
Campana ſuperbia 56
Canalicolæ 465
Cancer leporem capit 8
Cancros lepori comparas 178
Cancrum ingredi doces 268
Candidus ſermo 483

Candidum linum lucri cauſa ducis 521
Canem excoriatum excoriare 15
Canens vitæ palmum 568
Canere ad myrtum 297
Canere de Talamone 357
Canes venatici 129
Canes timidi vehementiùs latrant 255
Cane Tellenis cantilenam 232
Cani das paleas, aſino oſſa 20
Canina facundia 527
Caninum prandium 566
Canis 271
Canis ad cibum 316
Canis circnm inteſtina 519
Canis digna ſede 145
Canis in præſepi 168
Canis in vincula 299
Canis feſtinans cæcos parit catulos 202
Canis mendico auxilians 219
Canis panes ſomnians 620
Canis peccatum 516
Canis podicem inſpicere 443
Canis reverſus ad vomitum 345
Canis peccatum ſus dependit 516, 618
Canis ſæviens in lapidem 617
Canis tanquam Delum navigans 534
Canis vindictam 610
Canis vivens è magdalia 121
Cantilenam eandẽ canis 578
Canthαro aſtutior 286
Cantherius in porta 177
Cantherium in foſſa 17, 126
Capere civitatem 14
Capere crines 44
Capere provinciam 140, 47
Capillis trahere 60
Capite geſtare 4
Καπνός. 38
Capra contra ſe cornua 39
Capra ad feſtum 58
Capra gladium 59
Capra nondum peperit, ho dus autem ludit in tectis 1
Capram cœleſtem orienter conſpexerunt 7
Capram portare non poſſum & imponis bovem 24
Caprarius in æſtu 33
Capra Scyria 7
Captantes capti ſumus 39
Caput
Caput artis eſt, decere quo facias 1
Caput ſcabere 55
Caput ſine lingua 57
Caput vacuum cerebro 31
Carbone notare 53, 13
Carcini poëmata 410, 44
Carica muſa 11
Carica victima 56
Caricum ſepulchrum 50
Caricus hircus 12
Καρηϐαρȣ̃ντες 7
Carpathius leporem 39
Carpet citiùs aliquis, quam imitabitur 44
Caſcus caſcam ducit 54
Caſſa glande 11
Caſſioticus nodus 28
Καλὰ χειρῶν ὕδωρ 46
Cataſtrophe fabulæ 21

Catul.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Catulæ dominas imitantes 547
Cavam Arabiam ſerere 260
Cauda blandiri 25
Caudæ equinæ pilos paulatim vellere 581
Cauda tenes anguillam 262
Cauda de vulpe teſtatur 103
Cave thoracem 361
Caunius amor 45
Caute loquacior 229
Cautus enim metuit 406
Credendum multitudini 89
Cecidis & Buphoniorum 118
Celerius elephanti pariūt 581
Celerius quam Butes 198
Celmis in ferro 183
Cenſoria virgula 525
Centauricè 606
Centones 411
Centro & ſpacio circumſcripta 464
Centum plauſtri trabes 139
Cepas edere aut olfacere 357
Cera tractabilior 404
Ceram auribus obdis 67
Cercopiſſare 251
Cercopum cœtus 251
Cercyræa ſcutica 410
Κερίσβουλος 64
Cereri ſacrificans 566
Cerite cera dignus 494
Certamen non accipit excuſationes 163
Certiſſima paupertas 468
Certo certius 369
Certum proſpicio 106
Cervus canes trahit 16
Cervinus vir 593
Ceſcon habitas 607
Ceſtreus jejunat 196
Ceſtum habent veneris 46
Chalcenterus 596
Chalcidiſſare 332
Chameleonte mutabilior 278
Charadryon imitans 557
Charetis pollicitationes 342
Charontis janua 300
Charybdis barathrum 518
Chœnici ne inſideas 533, 564
Chimæra 276
Chius ad Coum 550
Chius dominum emit 392
Chius 87
Chironium vulnus 402
Chordæ vice 93
Choreæ Ionicæ 378
χρήσαι καὶ κλήσαι 39
χρηστολόγος 26
Cibum in metallam ne immittas 166
Cicada cicadæ chara, formica formicæ 546
Cicada vocalior 229
Cicadæ apem comparas 178
Cicadam ala corripuiſti 398
Cicadis pleni 58
Cicernus Bacchus 118
Ciceris emptor 121
Cignea cantio 195
Cilicii imperatores 220
Cilix haud facilè verum dicit 598
Cilicon bona 384
Cimmeriæ tenebræ 85
Cinyræ opes 169
Cinclus 463
Circeo poculo 430

Circu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Circulum abſolvere 472
Circum tondere comam 247
Ciſſamis Cous 612
Cithara incitat ad bellum 275
Citis quadrigis, Jovis quadrigis 197
Citius elephantem ſub ala celes 174
Citiùs in navi cadens à ligno exciderit 242
Citius Telegoræ donarim 174
Citiùs quam aſparagi coquuntur 198
Citiùs quam formicæ papaver 217
Citiùs uſura currit, quàm Heraclitus 621
Citra arationem, citraque ſementem 94
Citra pulverem *ibid.*
Citra vinum temulentia 231
Civitates ludimus 507
Clamoſior lauro ardente 95
Clavã extorquere Herculi 139
Claudiana tonitrua 95
Claudi more tenere pilã 237
Claudus optime virũ agit 30
Clave findere ligna, & ſecuri fores aperire 20
Clavum clavo pellere 550
Clematis Ægyptia 490
Cleocritus 535
Cleomenes cubile ſuperat 468
Κλεισθενιάζειν 333
Climacides 26
Cliſthenem video 333
Cnips in loco 278
Cochleæ vita 563
Cochleare creſcit 120
Cocta numerabimus exta 18
Codro pauperior 46
Cœlum digito attingere 5
Cœlum territat *ibid*
Cœna popularis 362, 57
Cœnare me doce 58
Cœno puram aquam turban nunquam invenies potun 39
Cœnum barbaricum 11
Cognatio movet invidian 34
Colophonem addit 47
Colophonia ferocia 48
Colophonium calciamentun 32
Colophonium ſuffragiun 47
Coloſſi magnitudine 49
Colubrum in ſinu fovere 39
Columen familiæ 92, 14
Columnas rumpere 9
Cominus atque eminus 35
Commune naufragium 30
Communis Mercurius 36
Commovere ſacra 10
Compendiaria res improbitas 25
Complura maſculi canis cubilia 33
Complurium thriorum eg ſtrepitum audivi 40
Compreſſis manibus 293
Concha dignus 10
Conchas legere 270
Conciliant homines mala 43
Concordia 101
Concordia fulciuntur ope etiam exiguæ *ibid.*

Con-

Concupivit aſſam farinam 200
Congregare cum leonibus vulpes 168
Confringere teſſeram 141
Connæ calculus 120
Connivere 556
Conſcientia mille teſtes 405
Conſeſſus in ludo talario 27
Conſiliis ſimul & facto valens 513
Conſilium in melius commutandum 427
Conſulendum, & conſiliis parendum 67
Contingit & malis venatio 75
Contemnentis dicterium 122
Contemnentis inimicum *ibid.*
Conto navigare 548
Contorquet piger funiculum 266
Contrahere ſupercilium 358
Contrahere vela 412
Contribulis factus, ſerva ordinem 602
Contra duo contraria pugnare difficile 90
Contra retiarum ferula 130
Contra ſtimulum calces 269
Contra torrentem niti *ibid.*
Convenerunt Attabas & Numunius 549
Convertere pollicem 53
Conviva non conviva 569
Copiæ cornu 78,411
Cornea fibra 62
Coriaceum auxilium 71
Corinthiari 331
Corinthiis non indignatur Ilium 594
Corinthus & collibus ſurgit & vallibus deprimitur 63
Cor ne edito 356,562
Cornicari 228
Cornicibus vivacior 371
Cornicum oculos configere 409
Cornix ſcorpium 398
Cornutam beſtiam petis *ibid.*
Corpore effugere 163
Corpus ſine pectore 326
Coronam quidem geſtans cæterum ſiti perditus 380
Correctio dicti 127
Corrigentis quod dictum ab alio 126
Corrumpunt bonos mores colloquia prava 125
Corrupta judicia 422
Corvi luſciniis honoratiores 184
Corvum deluſit hiantem 222
Corvus albus 524
Corvus aquat 582
Corvus ſerpentem 394
Κορυβαντιᾶν 321
Coryceus auſcultavit 130
Corytheo deformior 212
Cotem alis 265
Cothoniſſare 72
Cothurno verſatilior 279
Coturniſſare 362
Coturnix Herculem 491
Crambe bis poſita mors 578

Cra-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Cradophagus 564
Craſſa Minerva 52
Craſſiore Muſa 53
Crater litium 87
Crœſi pecuniæ teruntium addere 21,179
Crœſo, Craſſa ditior 169
Creta notare 53
Cretenſes ſacrum 225
Cretenſis mare 556
Cretenſis cum Ægineta 550
Cretenſis Cretenſem *ibid.*
Cretiza cum Cretenſe *ibid.* 599
Crepitu probabis 106
Cribro aquam hauris 259
Cribro divinare 105
Criſonem Himeræum præcurrere 202
Crobili jugum 547
Crocodili lacrymæ 559
Crotone ſalubrius 529
Crotoniatarum poſtremus, reliquorum Græcorũ primus eſt 179
Crudelis Bacchus 28
Κρουνοχυτρολήραιον 43
Cubito emungere 121
Cuculus 290
Κύκλῳ περιέλκειν 219
Cucurbita ſanior 529
Cucurbitas lippis 83
Cucurrit quiſpiam ne pluvia madeſceret, & in foveam præfocatus eſt 402
Cui iſta arrident, meis ne gaudeat 456
Cui multum eſt piperis, etiam holeribus immiſcet 503
Cujuſmodi portento me in-
volvit fortuna 30
Culicem colant 2
Culicem elephanti conferi 18
Culeo dignus 28
Cum adſit urſus, veſtigi quæris 59
Cum adſit via, ſemitam quaris. *ibi*
Cum amico non certandu æmulatione 4
Cum cane ſimul & lorũ 34
Cum care carizas 55
Cum ceſſat boreas 58
Cum Coryco luctari 26
Cum Delphis ſacrificave ipſe carnes abſumit 42
Cum Deo quiſque & gaud & flet 2
Cum diis non pugnandũ 2
Cum diis pugnare 2
Cum exoſſis ſuum rodit p dem 4
Cumani ſerô ſapiunt 53
Cum haſta, cum ſcuto
Cumini ſector 5
Cum larvis luctari 265,4
Cum licet fugere, ne quære tem 4
Cum Minerva manum qu que move 2
Cum Muſis 4
Cum mula pepererit 4
Cum Nybas coccyſſaverit 4
Cum parvula eſt, bona vic tur ſpina 3
Cum plurimum laborave mus eodem in ſtatu ſum 2

Cu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

n principe non pugnandum 138
n pulviſculo 518, 597
n ſacco adire 251
n ſarcinis enatare 543
n ramento 587
n uterque concedit alteri 444
niculis oppugnare 317
pidinum crumena porri
folio vincta eſt 502
rare cuticulam 376
ra eſſe quod audis 24
retum os 368
r non ſuſpendis te? 495
rrentem incitare 596
rrus bovem trahit 8
rſu lampada trado 476
αϑίζειν 73
αμοβώξ 315
κλω παρέλκειν 219
clobori vox 96
clopica vita 607
clopis donum 422
clopum more 606
di pœnam debes 87
licum remiges 73
mbalum mundi 435
paritti fructus 601
prio bovi merendam 566
rbes malorum 304
rnia jactura 306
rnia terra 607
thonymi probrum 494
thnicæ calamitates 306
zini ſtateres 409

D.

DÆdali opera 282
Dædaleum remigium 197

Da lapidi volam 254
Da mihi mutuum teſtimonium 469
Danace 374
Danda venia lapſo 530
Dare manus 604
Dare verba 246
Dares Entellum provocas 394
Daſypus carnes deſiderat 20
Date mihi pelvim 579
Dat veniam corvis, &c. 353
Dathus bonorum 77
Datyli dies 75
Daulia cornix 229
Davus ſum, non Oedipus 443
Dea excogitavit 56
Dea impudentia 253
De alieno liberalis 366
De alieno corio ludis 36
De aſini proſpectu 263
De aſini umbra *ibid.*
De aſino delapſus 237
De cœlo ad ſynagogam 587
De calcaria in carbonariam 428
Decempes umbra 378
Decernetur in Theſſalica 147
Decipienti ſemel 341
Decipula murem cepit 289
Decora teipſum 504
De curru delapſus 33
Dedecus publicum 494
Dedi malum, & accepi 386
Δειπνεῖν ἄκλητος μῦα 461
De facie noſſe 103
De fæce haurire 117
De fera comediſti 25
De fructu arborem cognoſco 103

De

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

De fumo ad flammam tendere 388
De fumo diſceptare 257
De gradu dejicere 479
De grege illo eſt 544
De guſtu cognoſco 103
Deinde expergiſcebar 598
De lana caprina 258
De lapide emptus 116
De lauticiis 361
Delius natator 443
Delphicus gladius 81
Delphinum cauda ligas 257
Delphinum natare doces. *Ib.*
De manu in manum 38,208, 218
Demiſſis auriculis 344
Demittere ſeſe ad aliorum mediocritatem 411
Demulcere caput 25
Dentata charta 447
Dentem dente rodere 270
Dente Theonino rodi 447
Deo fortunæque committo 192
Deorum cibus 361
Deorum manus 492
De pilo pendet 157
De plauſtro loqui 366
De poſſeſſione dejicere 488
De pulchro ligno vel ſtrangulare 190
De pulmone revellere 59
De reduvia quæritur majori obnoxius malo 558
Deſerta cauſa 88
Deſertum obtueri 328
De ſpuere malum 134
De ſtatu demigrare 276
Deſtitutus ventis, remos adhibe 5
De toga ad pallium 279,42
De tuo capite aguntur comtia 15
Devotionis templum 18
Deus ex improviſo apparet 49
Deus ulciſcetur 61
Deum eſſe 8
Deum ſequere 44
Deus undecunque juvat, modò propitius 7
Dextro Hercule, aut amic Hercule 17
Dextrum pedem in calceo ſiniſtrum in pelvi 28
Διακωδωνίζειν 43
Diagoras melius 25
Dicas tria ex curia 29
Dicendo dicere diſcunt 6
Dictum ac factum 20
Dies adimit ægritudinem 38
Dii laneos habent pedes 61
Dii facientes adjuvant 29
Dii omnia poſſunt 18
Diis hominibuſque plaudentibus 7
Dii tibi dent tuam mentē 25
Difficilia quæ pulchra 13
Difficilis vir 6
Digna canis pabulo 14
Digna cedro *Ibid*
Dignus argivo clypeo 24
Dignus obeliſco 14
Dignus quicum in tenebri mices 146,20
Dignum patella operculum 54

Dignum

…um propter quod vadi-
…onium deſeratur 146,384
…idio vitæ nihil diffe-
…nt & felices ab infelici-
…s 609
…dium plus toto 413
…olares 111
…aedea neceſſitas 431
…aedis & Glauci permu-
…tio 273
…ygium malum 302
…is gry 124
…yſius Corinthi 217
… διὰ πασῶν 143
…um quam Philoſophum
…dire malunt 134
…te ſaltare 9
…delibera 583
…diſſimulatum aperientis
560
…s aut iniquus eſt, aut ini-
…i hæres 170
…s factus jam deſiit gau-
…re lente 499
…s promiſſis 204
…tiæ non ſemper optimis
…ntingunt 172
…num excipio ſermonem
61,187
…onæum æs 229
…ui te urinandi artem, &
… me vis demingere 401
…meſticè notus 437
…meſticus teſtis 207
…meſticum malum 194
…meſticum diſſidium 155
…meſticum theſaurum ca-
…umniari 88
…ni conjecturam facere 104

Domi habet, domi naſcitur
194
Domi leones 596
Domi manendum 177
Domi manere oportet belle
fortunatum 176
Domi Mileſia 590
Domi nobilis 435
Domum cum facis, ne relin-
quas impolitam 473
Domus amica, domus optima
176
Domus optima *ibid.*
Domus recta 114
Donum quodcunque aliquis
dat proba 426
Doribus doricè loqui fas eſt
553
Dorica muſa 420
Dormienti rete trahit 95,218
Doryphorematis ritu 576
Doſones 601
Δούρειος ἵππος 316
Drachmæ grando 504
Duabus anchoris fultus 531
Duabus ſedere ſellis 279
Dubia cœna apponitur 362
Ductus per phratores canis
614
Dulce bellum inexpertis 246
Dulce & armarum 458
Dulce pomum cum abeſt cu-
ſtos 619
Dulcis cubitus 135
Dum clavum rectum teneam
351
Dum genua virent 16
Duobus pariter euntibus 91
Duobus pedibus fugere 198

Duo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Duodecim artium 280
Duos inſequens lepores, neutrum capit 224
Duos parietes de eadem fidelia dealbare 279
Duplex cappa 250
Duplices viros 279
Dureus equus 316
Durus alloquiis 62
Durus & implacabilis 64

E.

EAdem cera 547
Eadem menſura 469
Eadem oberrare chorda 344
Eadem penſari trutina 350
Eadem per eadem 578
Eadem tibi & Pithia & Delia 570
Eamus Athenas 134
Eandem tundere incudem 578
Ea tela texitur 5
Ebur atramento candefacere 17
E canis podice 257
E cantu dignoſcitur avis 104
E circulo 113
Echino aſperior 63
Echinus partum differt 397
Ἐκλινίσαι 177
E clibano boves 377
Ἐκπερδικίσαι 177
E creta raptus 47
E culmo ſpicam conjicere 104
Edax currus 520
Edax triremis 572
Ede nauſturcium 317
Edulentus veſcentium dentibus invidet 3
E dolio hauris 5
E domo in domum 4
E duobus tria vides
Effœminatorum etiam ora effœminata 1
Effœta ſenecta 3
E fimbria de texto judico 1
Efficimus pro noſtris opib mœnia 4
E flamma cibum petere 1
Effugi malum, inveni bonu 76,4
Ego de alliis loquor, tu r ſpondes de cæpis 3
Ego ex bono in bonum trad ctus ſum 5
Ego faciam omnia more N coſtrati 3
Ἐγκεκώπις ἡμέρα 6
Eidem inhiantes teſtamen 23
Eiſdem literis comœdia tragœdia componuntur
Ejuſdem muſæ æmulus 55
Electro lucidior 48
Elephantum ex muſca fac 1
Elephantus non capit mu rem 10
Eloquentia Attica 19
Elucet egregia virtus 18
Embarus ſum 32
E Maſſilia veniſti 33
Emendus cui imperes 36
Emere malo quam rogar 19
Emori riſu 52
Empedoclis ſimultas 45

Emun

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

unctæ naris 347
multis paleis parum fructus collegi 260
aſſa eſcam petere 259
ἐπιλομῆ 82
ymionis ſomnum dormis 562
πλάτῃ 480
dem bibere poculo 386
dem cubito 469
dem collyrio mederi omnibus 10
dem in ludo decti 551
atroclis domo venit 563
δώλια δῶρα 383
o timidior 591
erforato poculo bibere 205
hemeri vita 610
heſiæ literæ 248
menideum corium ſeu epimenidea pellis 374
phyllides 600
ſcythizare 379
ui dentes inſpicere donati 426
is albis præcedere 180
198
ui ſenecta 237
uitandi peritus ne cantet 530
uercubus ac ſaxis nati 458
uum habet Seianum 300
uus me portat, alit rex 535
cti 67
thrienſium rho 529
ini cani 537
nnis ex tragœdia 359
μαλίχθαι 136
ετε νῦν μοι 384
Eſernius cum Pacidiano 551
E ſe finxit velut araneus 286
E ſquilla non naſcitur roſa 459
Eſto promus 147
Eſt Pylus ante Pylum 621
E ſublimi me derides 136
Eſurienti ne occurras 341
Eſurienti vulpi ſomnus obrepit 556
E Tantali horto fructus colligis 270
E tardigradis aſinis equus prodiit 458
Et fama fuit & erat 367
E terra ſpectare naufragium 532
Etiam Bætylum devorares 197
Etiamſi Cato dicat 142
Etiam capillus unus 49
Etiam corchorus inter holera 114
Etiam dormiens ſomnians 620
Etiam in deorum cœtu 447
Etiam quercus bacchatur 63
Etiam ſi lupi meminiſſes 571
Et me mater 488
Et meum telum cuſpidem habet accuminatum 407
Et nati natorum 175
Et operã & retia perdere 259
Et poſt malam ſegetem ſerendum eſt 194
Et prædam & præmium 598
Et puero perſpicuum eſt 482
E trivio 113
E tribus malis unum 301
Et Scellii filium abominor 455

Evenit

Evenit malo malè 614
Eventus præter expectationem 492
Eveſtigio 198
Evitata Charybdi in Scyllam incidi 401
Eum auſculta, cui quatuor ſunt aures 512
Eundem calceum omni pedi inducere 549
Euparyphus ex comœdia 173
Euripus homo 278
Eurybatizare 250
Eurycles 399
Ex Academia venis 58
Exacta via, viaticum quærere 17
Ex æquo partire 352
Ex amphiteto bibiſti 380
Ex aſpectu naſcitur amor 46
Ex cohorte prætoris 27
Excubias agere in Naupacto 50, 307
Ex diametro oppoſita 167
Execrationes ſerere 385
Ex eodem ore calidum & frigidum efflare 286, 477
Exercitatio poteſt omnia 66
Ex fronte perſpicere 104
Ex habitu bonum virum præ ſe fert *ibid.*
Ex harena funiculum nectis 244
Ex inanibus paleis 268
Ex Jovis tabulis teſtis 205
Exigit & à ſtatuis farinas 517
Exigua res eſt ipſa juſtitia 349
Exiguum malum, ingens bonum 459
Exiguum oboli pretium 1
Eximere è manu manubriu 4
Ex ipſo bove lora ſumere 3
Exitii nulla ratio 5
Ex libro gubernatores 4
Ex minimis laboribus maxima 4
Ex natali emortualem face
Ex ore lupi 1
Ἐξορχεῖσθαι
Ex ovo prodiit 2
Exordiri telam
Expedit plura habere cognomina 28
Ex Phelleo venire 5
Expecta anus 58
Expecta bos aliquando herbam *ibi*
Expertes invidentiæ Muſarum fores 34
Ex ſe fingit velut araneus 28
Ex ſinu illius 3
Ex ſtipula cognoſcere 10
Ex ſyngrapha agere 52
Ex tempore vivere 53
Extis pluit 7
Extra calcem
Extra fumum & undam 53
Extra cantionem 16
Extra chorum ſaltare 3
Extra lutum pedes habes 53
Extra oleas fertur 32, 16
Extra organum 16
Extra periculum ferox 53
Extra publicam viam 8
Extra quærere ſeſe 55
Extra telorum jactum 53

Extre

trema extremorum mala 302
trema linea 509
tremis digitis attingere 293
tremum occupet ſcabies 603
tripode 204
tritum ingenium 124
tua officina 460
umbra in ſolem 296
uno multa facere 18
uno omnia ſpecta 104
urere mare 270

F.

Aba nummus 422
Fabarum arroſor 516
ber compedes quas facit, ipſe geſtet 396
ber quum ſis 17
cere fucum 47
ciem, os perfricare 253
cies tua computat annos 372
tile cum valemus recta conſilia ægrotis damus 35
ciunt & ſphaceli immunitatem 491
cta juvenum, conſilia mediocrium, vota ſenum 30
ctum ſtultus agnoſcit 537
ctum tranſactum 154
cem bibat, qui vinum bibit 401
lacia alia aliam trudit 388
ces poſtulabam 32
ſum probrum 86
mes & mora bilem in na-ſum conciunt 196
Fames magiſtra 464
Fames Mellæa 466
Famis campus *Ibid.*
Farcire centones 232
Faſtuoſus Maximus 59
Fatale vitæ tempus exactum 375
Fatis adactus 431
Fatis imputandum *Ibid.*
Fato Metelli 234
Fatum immutabile 431
Felis Tarteſia 327, 516
Feli crocoton 166, 337
Feneſtram aperire 449
Feras non culpes, quod vitarĕ non poteſt 431
Feri puer 275
Ferire frontem 416
Ferre jugum 251
Ferro dividere 605
Ferreus, aheneus 61
Ferrum ferro acuitur 469
Ferrum & flamma 408
Ferrum natare doces 526
Fertilior ſeges in alieno agro 543
Fervet olla, vivit amicitia 462
Feſtina lente 204, 550
Feſto die ſi quid prodegeris 503
Feſtucam ex oculo alterius dejicere 487
Feſtum multas habens 454
Ficulnus 118
Ficulnus gladius *Ibid.*
Ficulnum auxilium 71
Ficum cupit 24

Ficum Mercurio 119
Ficus avibus gratæ 377
Ficus dividere 563
Ficus ficus, ligonem ligonem vocat 369
Ficus poſt piſces 547
Fictilis homo 609
Fiducia pecunias amiſi 141
Fidus amicus 42, 341
Fieri puer 275
Figulus figulo invidet 341
Filius degenerans 133
Filum contentionis tunc erat 360
Filum neviſti, & acu opus eſt 474
Finem vitæ ſpecta 475
Fixis oculis intueri 151
Flagitiorum turpis exitus 617
Flamma fumo eſt proxima 358
Flere ad novercæ tumulum 555
Flet victus, victor interiit 602
Flocci non facio 110
Flos cinis 217
Floribus auſtrum 299
Fluctus mutus 343
Fluvius non ſemper fert ſecures 224
Fluvius cum mari certat 181
Fluvius, quæ procul abſunt irrigat 6
Focus luculentus in ædibus 210
Fœdum eſt & manſiſſe diu, vacuumque rediſſe 225
Felicibus ſunt & trimeſtres liberi 174
Felicitas à Deo 8
Felicitas multos habet amicos 4
Felicium multi cognati *ibid*
Felix Corinthus, at ego ſum Teneates 2
Felix qui nihil debet 62
Fœmina nihil peſtilétius 20
Fœnum eſſe 32
Fœnum habes in cornu 48
Folio ficulno tenes anguillan 28
Folium Sibyllæ 20
Fontes ipſi ſitient 24
Fontibus apros 39
Foras Cares, non amplius antiſteria 33
Fores aperite
Foras habet tritas, ut paſtorum caſæ 23
Formica camelus 18
Fors domina campi 21
Fortes fortuna adjuvat 6
Fortis in alium fortiorem incidit 61
Fortuna æſtuaria 21
Fortunatior Strobilis Carcini 30
Fortuna reddit inſolentes 48
Fractis auribus 59
Frater viro adſit 9
Fiatrum inter ſe iræ ſunt acerbiſſimæ 45
Fricantem refrica 46
Frigidam aquam ſuffunder 27
Frons occipitio prior 15
Frontem exporrigere, frontem contrahere 35

Fronti

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

rontis perfrictæ 253
ruſto panis 110
ruſtra canis 269
ruſtra currit *Ibid.*
ruſtra habet, qui non utitur 6
ruſtra Herculi 87
ruſtratus conatus 101
uere quondam ſtrenui Mileſii 227
uga tutior 156
uge procul à viro majore *Ib.*
ulgur ex pelvi 124
uimus Troes 327
uit & Mandroni ſiculna navis 500
umantem naſum urſi ne tentaveris 618
umi umbra 124
umoſæ imagines 436
umos vendere 599
umum fugiens, in ignem incidi 401
unem abrumpere nimium tendendo 414
ungus 320
uniculum ad lapidem 154
uniculum fugiunt miniatum 405
unem reducere 427
unditus, radicitùs 339
urari littoris harenas 15
urem fur cognoſcit, & lupum lupus 546
ures clamorem 405

G.

GAllos quid execas? 16
Gallorum incuſare ventrem 501
Gallus inſilit 593
Gallus in ſuo ſterquilinio multum poteſt 55
Gamma betâ perſequitur 155
Gangamon 478
Gargara bonorum 77
Gaudium dolori junctum 48
Generoſior Codro 434
Generoſioris arboris ſtatim planta cum fructu eſt 461
Generoſior Sparta 434
Generoſus es ex crumena 116
Genius malus 301
Genuino mordere 447
Genu ſura propius 505
Gigantum arrogantia 60
Gladiator in harena conſilium capit 542
Gladiatorio animo 483
Gladium acutum avertas 162
Gladium dediſti quo ſe occideret 449
Glauci ars 409
Glaucus alter 503
Glaucus comeſa herba habitat in mari 147
Glaucus poto melle reſurrexit 492
Gleba arvum 22
Gloſſogaſteres 27
Glorioſũ & apud poſteros 493
Gloria futuri *Ibid.*
Gnomon & regula 346
Γοργὸν βλέπειν 151
Gorgonem Perſeus aggreditur 186
Graculus inter muſas 165
Græca fide 282, 476

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Græco more bibere 378
Græca brevitas 82
Grata novitas 438
Graviora Sambico patitur 304
Grues lapidem deglutientes 153
Τρύζειν 594
Guttam aſpergere 422
Gutta vini 22
Gygis annulus 74
Gyrgathum ſpiras 272

H.

Habet 611
Habet & muſca ſplenem 614
Hac non egreditur verbũ 442
Hæc potior 184
Hæret in vado 478
Hæſitantia cantoris tuſſis 555
Halcedonia ſunt apud forum 635
Halcyonis agis dies *ibid.*
Hanc technam in teipſum ſtruxiſti 391
Harena cedere 604
Hareno mandas ſemina 258
Harenam metiris 257
Harmodii cantilena 356
Haſta caduceum 51
Haſtam abjicere 604
Haud annuncias bellum 440
Haud canit paternas cantiones 133
Haud contra oſtium 32
Haud impunè vindemiam facit 89
Haud perficiet 475
Haudquaquam difficile Athenienſem Athenis laudare 2
Haud unquam arcet oſtium 23
Hecale pauperior 46
Hecatæ cœna 22
Hedera poſt antiſtheria 54
Helenæ cibi 36
Ἡμερόκοιτος 52
Heraclius lapis 34
Herbam dare 60
Herculana ſcabies 31
Herculana balnea 36
Herculani lecti 37
Herculanus morbus 31
Herculanus nodus 60
Herculei labores 26
Hercules & ſimia 18
Hercules hoſpitatur 58
Hereulis cothurnos aptare infanti
Herculis quæſtus 17
Heri & nudius tertius 43
Hermionis vice 53
Hernioſi in campum 58
Hernioſus uſq; ad gulam 32
Heroum filii noxæ 13
Heſiodi ſenecta 37
Heſperidum mala 38
Heterognatus es 37
Heteromoloia cauſa 8
Hiberæ naniæ 60
Hic bonorum virorum mor bus eſt 49
Hic funis nihil attraxit 22 26
Hic Rhodus, hic ſaltus 6
Hic telam texuit, ille deduxi 47

Hin

Hinc belli initium 460
Hinc illæ lachrymæ 290, 461
Hinnulus leonem 281
Hyparchorum tabula 611
Hyparchi murus 571
ποσμανεῖν 334
Hippolytum imitabor 514
Hipponacteum præconiũ 447
Hirundines ſub eodem tecto ne habeas 310
Hirundinum muſea 229
Hirundo totos ſchænos antеibit 181
His Medus non inſidiatur 532
Hoc age 67
Hoc calceamentum conſuit Iliſtæus, Ariſtagoras induit 281
Hoc jam & vates ſciunt 436
Hoc municeps aut vicinus nunciavit 86
Hoc noveram priuſquã Theognis natus eſt 115
Hodie nihil ſuccedit 298
Hodie nullus, cras maximus 501
Holerũ appoſitiones 22, 103
Homines frugi omnia recte faciunt 349
Homini diligenti ſemper aliquid ſupereſt 152
Hominis figura oratione agnoſcitur 552
Homo bombylius 58
Homo bulla 608
Homo homini deus 491
Homo homini lupus 142
Homo ſemper contradicens 230
Homo Thales 510
Homo trioboli 113
Homo treſſis 107
Horna meſſis 77
Hoſpes indigenam 606
Hoſtimentum eſt opera pro pecunia 470
Hoſtis domeſticus 394
Hoſtis non hoſtis 312
Hoſtium munera non munera 142, 423
Hujus non facio 114
Humi hauris 270
Hydram ſecas 265, 387
Hydrus in dolio 290
Hylam inclamas 264
Hyperberetæa 585
Hyperi vertigo 578
ὑπεψλωισμένη 210
ὑπερμαζᾶν 361
Hypſea cæcior 84
Hyſtricis ſeta 448

I.

IActare jugum 28
Jactantiæ comes invidia 342
Jalemo frigidior 297
Ἰαμβίζειν 385
Ibyci equus 18
Ibyci grues 612
Idem Accii quod Titii 553
Jecit Achilles duas teſſeras & quatuor 73
Ignarium dare 276, 404
Ignavis ſemper feriæ 238
Ignavi vertitur color 592
Igni ferroque minari 408
Ignem diſſecare 258

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Ignem gladio ne fodito 355
Ignem igni ne addas 387
Ignem palma 199
Ignis ad torrem 498
Ignis, mare, mulier, tria mala 208
Ignis nō extinguitur igni 387
Iiſdem è literis Comœdia & Tragœdia componitur 52
Iiſdem veſcentes cepis 551
Ilias malorum 303
Ilico hyems erit 388
Ilienſis tragædos cōduxit 390
Illo reſpiciens, ſed huc remitte bona 557
Illotis manibus 586
Illotis pedibus ingredi *Ibid.*
I modo venare leporem, nunc Itim tenes 501
Immolare boves 503
Imis ceris eradere 443
Imi ſubſelli 117
Imitabor Nepam 427
Impete peritum artis 271
Immunem venire 565
Imperator bonus & idem robuſtus miles 513
Imperitus ſubligaculo indutus, omnibus id oſtentat 59
Impoſſibilia captans 243
Improbitas muſcæ 70, 416
Improbi conſilium in extremum incidit malum 612
In abſurdè locutum 132
In acie novaculæ 159
In ære meo eſt 43
In aëre piſcari 16
In agro ſurculario capras 169
In alieno choro pedem ponere 34
In alieno foro litigare 24
In alio mundo 240
In angulo 453
Inani ſpe flagrat 224
Inanis conatus 272
Inaniter aquam conſumis 265
Inanium inania conſilia 552
In apes irruiſti 298
In Aphannas 440
In antro Trophonii vaticinatus eſt 356
In antrum haud legitimum ſtimulum impingis 607
In aqua hæret 478
In aquam ſementem jacis 259
In aqua ſcribis 258
In area latitas 289
In armis acciſſat 488
In aurem dicere 452
In beatam 300
In beato omnia beata 577
In caducum parietem inclinare 225
In canis podicem inſpicere 84
In caput præcipitari 608
Incaprificatus es 92
In capras ſylveſtres 134
In Care periculum 191
Incidit in foveam quam fecit 391
Incita equū juxta nyſſam 32
In clamoſos 96
In cœlo eſſe 81
In cœlum expuis 393
In cœlum jacularis 266
In craſtinum ſeria 336
Incudi reddere 151
In culmo arare 417

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

cus maxima non metuit ſtrepitum 108
dextram aurem 535
diem vivere 534
dignus qui illi matellam porrigat 122
diſcrimine apparet, qui vir 69
doctior Philonide 121
dolio ſingularem artem diſcere 191
nduitis me leonis exuviũ 167
ndulgere genio 375
ndus elephantus non curat culicem 120
nduſtriam adjuvat Deus 294
n eadem es navi 157
n eaſdem anſas veniſti 289
n eburnea vagina plumbeus gladius 167
nelegantior Libethriis 236
n eodem hæſitas luto 265
n eo ipſo ſtas lapide, in quo præco prædicat 136
nertium chorus 120
neſcare homines 316
neſt & formicæ & ſerpho bilis 615
nevitabile fatum 430
nexorabilis 61
nexorabilis & durus 64
nexplebile dolium 522
Inexploratus homo 250
In fermento jacere 343
Infixo aculeo fugere 446
Inflare buccas 358
Inflige plagam ab aratro 213
Influit quod exhauritur 270
In folle offerre 437
In foribus adeſſe 198
In foribus urceum 118
In formidoloſum 593
In frigidum furnum panes immittere 263
In fugitivum 594
Ingens diſcrimen 163
Ingens intervallum 144
Ingens telum neceſſitas 431
Ingens rerum multitudo 77
Ingratitudo vulgi 309
Ingredi Junonium 58
In harena ædificas 258
In harenam deſcendere 191
In herba eſſe 274
In herba luxuries 11
In herbis 570
In hoc calceamento pedem habet 314
In holmo cubabo 511
In idem conſpirare 102
Inimicus & invidus vicinorum oculus 341
Iniquum petendum, ut æquum feras 415
Initium belli 459
Initio confidens, in facto timidus 593
Injuria ſolvit amorem 45
In lapidicinas 299
In laqueos lupus 289
In laqueum inducere 247
In leporinis 362
In lente unguentum 168, 336
In limine offendere 177
In lypſydrio pugnas 214
In magnis & voluiſſe ſat eſt 100
In mari aquam quæris 15

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

In mari venari 16
In matellam immejere 548
In me hæc cudetur faba 616
In morbo conſumat 457
In navibus educatus 323
In nervum ire 159
In nihil ſapiendo jucundiſſima vita 219
In nocte conſilium 150
Innocuus alium aſpiciam meum habentem malum 36
In numerato habere 497
In occipitio oculos gerit 151
In omnia potentes 489
In omni fabula & Dædali execratio 188
In orci culum incidat 300
In ore atque oculis 437
In oſtio formoſus 24
In pace leones 339
In parte vel ignem prædetur aliquis 273
In pedes retrocedit 595
In periculoſo negotio non eſt dormitandum 163
In planiciem equum 296
In portu navigare 532
In portu impingere 177
In pulicis morſu Deum invocat 592
In puteo conſtrictus 126,479
In puteo cum canibus pugnare 300
In Pythii templo cacare 156
In quadrum redigere 150
In quinque judicum genibus ſitum eſt 346
In re mala, animo ſi bono utare, adjuvat 27
Inſana laurus adeſt 527
Inſania non eadem omnibus 253
Inſanire cũ inſanientibus 445
In ſaxis ſeminas 259
Inſcitia confidentiã parit 587
In ſe deſcendere 411
In ſenem libidinoſum 338
In ſenem ne quod collocaris beneficium 311
In ſimpulo 453
In ſinu gaudere 573
In ſinu manum habere 568
In ſola Sparta expedit ſeneſcere 373
Inſperabilem vitam agis 493
In ſylvam ligna ferre 266
Intempeſtiva benevolentia nihil à ſimultate differt 41,335
In tempore cavenda pœna mali 406
In tenebris ſaltare 452
Inter cœcos regnat ſtrabus 185
Inter cæſa & porrecta 584
In tergore bovis deſedit 514
Inter indoctos etiam Corydus ſonat 115
Inter lapides pugnabant, nec lapidem tollere poterant 271
Inter malleum & incudem 159
Inter manum & mentum 216
Inter os & offam 274
Inter pueros ſenex 49
Inter ſacrum & ſaxum 158
In terra pauperem 534
Interſecta muſica 231
Inter ſuas præſepes 534
Intervallo perit fames & opti-

primè

ptim è perditur 585
toga ſaltantis perſonam induere 20
tra labia riſit 525
tranquillo eſt 531
tranſcurſu 292
tranſennam inducere 317
la ſeptimam 200
tra tuam pelliculam te contine 412
trivio ſum 51
tua ipſius harena 240
tuo luco & fano eſt ſitum 534
tuo regno *Ibid.*
tus canere 504
us & in cute 437
tuum ipſius caput 457
tuum ipſius malum lunam deducis 393
tuum ipſius ſinum inſpice 412
vado 531
via ne ſeces ligna 562
vita Minerva 126
vitis canibus venari 268
vitos boves plauſtro inducere *Ibid.*
vitus Juppiter novit 614
ultimas terras 189
ûs dolores 306
utilior blace 124
venatu periit 391
ventrem inſilire 564
veni, non quod in faba pueri 76
vino veritas 368
utramvis aurem dormire 535
In utrumvis dormire oculum *Ibid.*
Invulnerabilis es Cæneus 603
Jocandum ut ſeria agas 17
Joca ſeriaque 458
Ionice 378
Io Pœan 26
Jovem lapidem jurare 205
Jovis Corinthus 578
Jovis Cerebrum 360
Jovis germen 436
Jovis lac 360
Jovis ſandalium 58
Jovis ſuffragium 206
Jovis tergus 590
Ipſa dies quandoque parens quandoque noverca eſt 215
Ipſa olera olla legit 399, 548
Ipſa ſenectus morbus per ſe 316
Ipſe dixit 59
Ipſe ſemet canit 26
Ipſe ſibi mali ſontem reperit 397
Ipſe ſibi perniciem accerſivit 400
Ipſi curandum 23
Ipſis & Chiis 39
Ipſis placet 487
Ipſi teſtudines edite qui cepiſtis 400
Ipſo cratere 401
Ipſo horreo 365
Ipſum oſtii limen tetigiſti 22
Ira omnium tardiſſime ſeneſcit 456
Iracundior Adria 343
Ire per extenſium funem 139
Iro, Codro pauperior 462

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Irriſibilis lapis 355
Irritare crabrones 354, 398
Iſſa 301
Iſthmum perfodere 258
Ita fugias ne præter caſũ 412
Η'' τὰν ἢ ὄπὶ τᾶς 213
Iterum atque iterum apud Pythum via 577
Iterum tranquillitatem video *Ibid.*
Iterum eundem ad lapidem offendere 345
Ithorus 151
Itidem & Acheronti 587
Jubentis apertè loqui 366
Judicanda malorum præteritorum memoria 404
Jucunda rerũ viciſſitudo 415
Jucundi acti labores 404
Jucundiſſima navigatio juxta terram, ambulatio juxta mare 415
Jugulare mortuos 445
Jugum idem trahere 546
Jungere vulpes 11
Juppiter aquilam delegit 147
Juppiter orbus 12
Juſtitiæ oculus 350
Juſtitia in ſe virtutem complectitur omnem 349
Juſtitia juſtior 350
Juvenari 349
Juventa viribus pollet *Ibid.*
Juxta cubitum profecit 500
Juxta cum ignariſſimis 240
Juxta fluviũ puteum fodit 14
Juxta melam 150
Juxta navem 425
Jynge trahor 47

L.

LAborem ſerere 264
Labore laborioſius 302
Librax Mileſius 521
Labyrinthus 479
Lrchryma mihil citius areſcit 277
Lacinia tenere 291
Lac gallinaceum 523
Laconicæ lunæ 582
Laconiſmus 82
Lacunam explere 526
Λακκόπλȣτοι 173
Lanam in officinam fullonis 13
Lapidem decoquis 264
Lapides flere 359
Lapidi loqueris 263
Lapſana vivere 565
Laqueus auxiliari videtur 389
Laqueus laqueum cepit 289
Largitio non habet fundũ 502
Lari ſacrificant 568
Larus hians 321
Larus in paludibus 365
Larus parturit 223
Λαρυγγίζειν 97
Latè vivens 241
Laterem lavas 263
Latum unguem & ſimiles hyperbolæ 65
Laudant ut pueri pavonẽ 520
Laverniones 519
Laureolam in muſtaceis quærere 57
Lavares Peliam 493
Laureum baculum geſto 79
Lecytho pinguior 321

Lecy-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

:cythum habet in malis 227
:gatus non cæditur, neque violatur 205, 537
:mnia manu 128, 307
:mnium malum 302
:ns Deus 577
:nticulam angulo tenes 244
:ntiſcum mandere 334
:o chordula vinctus 543
:onem ex unguibus æſtimare 163
eonem larva territas 255
eonem radere 399
eonem ſtimulas *Ibid.*
eonem videre, hoſtium tela portendit 106
eonina ſocietas 605
eonis catulum ne alas *Ibid.*
eonis exuviam ſuper crocoton 17
.eonis veſtigia quæris 593
.eporem non edit 210
.epori eſurienti etiam placentæ fici 432
.eporis vita 535
.epos Atticus, eloquentia Attica 195
.epus pro carnibus 163
.epus dormiens 559
.epus apparens, infortunatum facit iter 307
Lerii mali 248
Lerna malorum 303
Lesbia regula 348
Lesbiari 331
Lesbiis digna *Ibid.*
Lesbius Prylis 511
Lethale mulſum 26
Λευκηπαλίας 594
Levi brachio 293
Leviſſima res oratio 232
Lex & regio 444
Lex in manibus 605
Libera corcyra, caca ubi libet 370
Liberæ capræ ab aratro 238
Liberi Poëtæ & pictores 370
Liber non eſt, qui non aliquando nihil agit 450
Libero lecto nihil jucundius 369
Liberorum amantior quam Gello 45
Libyca fera 285
Lignum tortum haud unquam rectum 308
Limam addere 132
Limen ſenectæ 374
Λιμοδωριεῖς 466
Lindii ſacrum 527
Lingere ſalem 565
Lingua amicus 44
Lingua bellare 593
Lingua juravit 282
Lingua lapſa verum dicit 368
Lingua non redarguta 253
Lingua quo vadis? 231
Lingua ſeorſum inciditur 233
Linum lino nectis 263, 579
Lippo oculo ſimilis 416
Lis litem ſerit 388
Litem incipere 528
Litem movebit, ſi vel canem aſinus momorderit 527
Litem parit lis, noxa item noxam parit 388
Littore loquacior 229
Littori loqueris 256

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Lityerſam cantionẽ canis 357
Locrenſis bos 115
Locrenſe pactum 280
Lolio victitant 83
Longæ regum manus 611
Longe lateque 142
Longum prooemium audiendi cupido 577
Longum valere juſſis 428
Loquax talpa 318
Loripedẽ rectus derideat 136
Lotum guſtavit 245
Lucernã accedere poſſis 343
Lucernam adhibes in meridie 20
Lucerna pinguior 321
Luſciniæ deeſt cantio 245
Lucri bonus eſt odor ex re qualibet 517
Lucrum pudori præſtat 518
Lumen ſoli mutuas 7
Lunæ radiis non matureſcit botrus 70, 474
Lunam detrahere 393
Lupi alas quæris 16
Lupi decas 250
Lupi illũ priores viderunt 419
Lupinum potum 201
Lupo agnum eripere poſtulat 245
Lupus ante clamorem feſtinat 405
Lupus aquilam fugit *Ibid.*
Lupus circum puteum chorum agit 223
Lupus eſt in fabula 571
Lupus hiant 223
Lupus pilum mutat, non mentem 308
Luſciniæ nugis inſidentes 24
Luto lutulentior 56
Lutum luto purgare 38
Lutum niſi tundatur, non fi urceus 29
Lutum ſanguine maceratum 128
Lux affulſit 79
Lychnobii 43
Lydi mali, poſt hos Ægypti 248
Lydio more 332
Lydius currus 186
Lydius lapis 346
Lydorum carycæ 362
Lydum in planiciem provocas 497
Lydus cauponatur 331
Lydus in meridie *Ibid.*
Lydus oſtium claudit 142
Lynceo perſpicacior 480
Lyſicrates alter 172
Lyſiſtrati divitias habes 169

M.

Machinas poſt bellum adferre 582
Macilenta manu pinguem pedem 463
Macilentior Leotrephide 564
Mactata hoſtia lenior 402
Maduſa 72
Mæſonica dicteria 385
Magadari 477
Magis gaudet eo, qui ſenectam exuit 358
Magis impius Hippomene 252
Magis ipſe Phryx 26
Magis mutus quàm piſcis 574
Magis ſibi placet quàm Peleus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Meus in machera 60
Magiſtratum gerens, audi & juſtè & injuſtè 27
Magiſtratus virũ indicat 590
Magis varius quàm hydra 284
Magna civitas, magna ſolitudo 410
Magnetum mala 302
Magnorum fluviorum navigabiles fontes 461
Magnum os anni 172
Magnus verſatur in re puſilla 283
Mala attrahens ad ſe, ut cæcias nubes 393
Mala malis eveniunt 614
Mala proditio 617
Mala ſenium accelerant 537
Mala ultrò adſunt 301
Maleam legens, quæ domi ſunt obliviſcere 162
Male conjugati 208
Malè parta, malè dilabuntur 617
Mali bibunt improbitatis fecem 610
Mali commatis 248
Mali corvi, malum ovum 460
Mali principii malus finis 189
Mali thripes mali ipes 551
Malis mala ſuccedunt 302
Malis mala eveniant 614
Malis ferire 420
Malis ter mala 617
Malo accepto ſtultus ſapit 539
Malo aſino vehitur 305
Malo nodo malus quærendus cuneus eſt 552
Malorum aſſuetudo 390
Malorum oblivio 441
Malorum panegyris 304
Malorum theſaurus *ibid.*
Malum benè conditum ne moveris 400
Malum conſilium 395
Malum eſt bonum 339
Malum lucrum æquale diſpendio 315
Malum malo medicari 387
Malum munus 423
Malum vas non frangitur 219
Malum Hercules 117
Malus choraules, bonus ſymphoniacus 235
Malus cum malo colliqueſcit voluptate 545
Malus janitor 291
Mandare laqueum 115
Mandrabuli more res ſuccedit 132
Manduces 197
Manica 183
Manci pera 601
Manibus pedibuſque 98
Manivoro vinculo 418
Manliana imperia 127
Manſum ex ore 46
Manum ad os apponere 574
Manu fingere 295
Manu longa & manu brevi tradere 208
Manum admoventi fortuna eſt imploranda 294
Manum admovere 294, 505
Manum de tabula 406
Manum ferulæ ſubduximus 347

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Manum habere ſub pallio 260
Manum non verterim 109
Manu ſerendum non thylaco 412, 581
Manus manum fricat 468
Manus precium 296
Maras 350
Mare aureum 382
Mare cœlo miſcere 100
Mare exhauris 270
Margites 319
Mare malorum 304
Mare prius vitem tulerit 242
Mare proluit omnium mortalium mala 252
Maria aquam addere 272
Mari è foſſa aquam 18
Marinam auditionem fluviali abluit ſermone 30
Maritimi mores 281
Maritimus cum ſis, ne velis fieri terreſtris 429
Mars communis 274
Mars haud concutit ſua ipſius arma 552
Mars rex 606
Martem tueri 360
Martis campus 608
Martis pullus 68
Maſchalam tollere 386
Maſculum 213
Matiolœchus 63
Matrem ſequimini porci 378
Matris ut capra dicitur 434
Ματτυάζειν 361
Maturè fias ſenex 372
Matura virgo 378
Matura ſatio ſæpè decipit, ſera ſemper mala eſt 200
Maturior moro 488
Mazam pinſuit à me piſtam 98
Mea eſt pila 604
Medium oſtendere digitum 115
Medius teneris 289
Medullitus, oculitus 46
Megarenſes neque tertii neque quarti 120
Megarenſium lacrymæ 555
Megaricæ ſphynges 518
Megaricum Machinamentum 284
Meis auſpiciis 93
Melanione caſtior 314
Meliacum remigium 231
Meliores nanciſci aves 500
Melicæa catella 288
Melitæus catulus *ibid.*
Melle litus gladius 557
Melle teipſum perunguis 330
Mellis medulla 361
Melius nobis eſt quam heri 500
Μελλονικιᾷν 584
Memorem mones, doctum doces 268
Me mortuo, terra miſceatur incendio 33
Mendax atraphaxis 487
Mendici pera non impletur 517
Mendico ne parentes quidem ſunt amici 467
Mendicorum loculi ſemper inanes 517
Menſe Majo nubunt malè 336

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Mens eſt in tergoribus 561
Mens non eſt in centauris 319
Mens videt, mens audit 482
Mens peregrina 67
Mentham belli tempore neque ſerito, neque edito 336
Mentiuntur multa cantores 599
Meos corymbos necto 32
Mercator eſt 507
Mercator naviga atque expone 498
Mercenarium præconium 23
Mercuriale 492
Mercurio dextro 457
Mercurius infans 8
Mercurius ſupervenit 571
Merx ultrones putet 119
Meſſena ſervilior 325
Meſſe tenus propria vive 414
Methyſocottabi 379
Metiri digitis 152
Metum inanem metuiſti 254
Metus infamiæ 406
Midæ divitiæ 169
Midas auriculas aſini 320
Midas in teſſeris conſultor optimus 79
Mihi curæ erit negotium 153
Mihi ipſi balneum miniſtrabo 506
Mihi iſta curæ futura ſunt 154
Mihi iſthic nec ſeritur, nec metitur 33
Militavit cum Eraſinade 307
Milium terebrare 263
Milium turno ſculpere 268
*M*inerva felem 182
*M*inervæ ſuffragium 207
*M*inimo provocare 115
*M*inore finire pomærio 83
*M*inus de iſtis laboro, quàm de ranis paluſtribus 119
*M*inus habet mentis, quàm Dithyrambarum poëta 325
*M*inutula pluvia imbrem parit 64
*M*inxit in patrios cineres 307
*M*ira de lente 31, 339
*M*iſeram meſſem metere 617
*M*iſerior monomachis 305
*M*iſcebis ſacra prophanis 100
*M*iſerrimum fame mori 196
*M*ithragyrtes, non daduchus 111
*M*itior columba 402
*M*itte in aquam 299
*M*ittere ſanguinem 323
*M*oderator negotii 520
*M*odio dimetiar 383
*M*odis omnibus incitat 275
*M*odo palliatus modò togatus 276
*M*œnia ferrea, non terrea 214
*M*œnia Semiramidis 534
*M*oleſtum, ſapientem apud ſtultos loqui 338
*M*oleſtus interpellator venter 196
*M*olli brachio 293
*M*omo ſatisfacere 53
*M*onogrammi 212
*M*onophagi 566
*M*ons cum monte non miſcetur 553
*M*onſtrari digito 186

Mon-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Monſtrum alere 452
Montes frumenti 382
Mopſo Niſa datur 492
Morbum morbo addere 387
Mordere frenum 344
Mordere labrum *ibid.*
Mordicus tenere 483
More Carico 13
Mores amici noveris, non oderis 37
Mores hominum regioni reſpondent 553
Moriendum priuſquam, &c. 292
Mors omnibus communis 432
Mors optima rapit, deterrima relinquit 373
Morſus aſpidis 448
Mortem tueri 596
Mortui non mordent 445
Mortuis non conviciandum *ibid.*
Mortuis mederi 541
Mortuo leoni & lepores inſultant 532
Mortuo mederi 272
Mortuo verba facis 256
Mortuos videns 107
Mortuum flagellas 256
Mortuus per ſomnum, vacabis curis 107
Mortuum unguento perungis 13
Mortuus jacet pedens 559
Moſchus canens Bœoticum 231
Movebo talum à ſacra linea 193
Movere Camarinam 40[c]
Mox ſciemus melius vate 19[2]
Mucoſis naribus 347
Mulgere hircum 11
Mulier imperator, & mulier miles 592
Mulierem ornat ſilentiũ 573
Mulieri non credas, ne mortuæ quidem 208
Mulieris animus 278
Mulieris oculus 209
Mulieris podex 239
Mulier pudica ne ſola ſit uſquam 209
Mulierum exitia *ibid.*
Muli *Mariani* 296
Multa cadunt inter calicem, ſupremaque labra 274
Multa docet fames 464
Multæ manus onus levius reddunt 92
Multæ regum aures atque oculi 130
Multæ rotæ volventur 215
Multa in bellis inania 255
Multa in medio 216
Multam ſylvam geſtas 211
Multa noris oportet, quibus Deum fallas 286
Multa novit vulpes, verum echinis unum magnum 283
Multa Syrorum holera 113
Multas amicitias ſilentium diremit 41
Multi diſcipuli præſtantiores magiſtris 183
Multi *Mannii* Ariciæ 436
Multi qui boves ſtimulent, pauci

pauci aratores 554
ultis ictibus dejicitur quercus 66
ulti bonique 436
ultis paraſangis præcurrere 180
ulti te oderint, ſi teipſum laudas 489
ulti thyrſigeri, pauci Bacchi. 554
ultitudo Imperatorum Cariam perdidit 174
ultorum feſtorum Jovis glandes comedit 512
uneribus res agitur 421
uneribus vel dii capiuntur 420
unerum animus optimus 426
unerum corruptela 421
unus exiguum ſed opportunum 589
unus levidenſe 117
urem pro leone oſtendit 222
uris circumcurrentibus 452
uris in morem 461
uris interitus 571
urus aheneus 132
us albus 288
us picem guſtans 539
uſarum aves 196, 228
uſicam docet amor 47
uſicas depellere 270
uſcum demetere 213
uſcæ 407
us non ingrediens antrum, cucurbitam ferebat 18
Mus non uni fidit antro 38, 510
Muſtelæ ſevum 496
Muſtelam habet 300
Mutabilior *Metra* Eriſichthonis 277
Mutua defenſatio 102
Muta perſona 575
Mutare veſtem 356
Muti citius loquentur 575
Muti magiſtri *ibid.*
Mutua defenſio tutiſſima 102
Mutus hipparchion 575
Mutus magis quàm ſcapha *ibid.*
Myconiorum more 461
Myconius calvus 210
Myconius vicinus 329
Mylus omnia audiens 129
Myoſobæ 24
Myrteam ambis coronam 148
Μυστικωρφὶ 220
My ſortitus es 305
Myſorum ac Phrygum termini diſcreti ſunt 143
Myſorum poſtremus 120, 585
Myſorum præda 595
Myſorum ultimus navigat 514
Μύτης 379

N.

NAæra & Charmione 40
Νακκασορβίειν 561
Nam jam illi non ſunt, at qui ſunt, mali 226
Nani 464

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Naribus trahere 326
Naſo ſuſpendere 136
Naſus 348
Naturam expellas ſurca, tamen uſque recurrit 308
Nauci non facio 110
Naves onuſtæ convitiis 448
Navibus atque quadrigis 197
Naviges Trœzenem 211
Naviget Antyciras 324
Navis annoſa haudquaquam navigabit per mare 424
Nauphracton tueri 55
Nauſon Naucrati 549
Navis aut galerus 52
Ne à chytrapode cibum nondum ſacrificatum rapias 519
Ne ad aures quidem ſcalpendas otium eſt 454
Ne Æſopum quidem triviſti 238
Ne allia comedas & fabas 528
Ne allii quidem caput 112
Ne altero quidem pede 66
Ne Apollo quidem intelligat 444
Ne beſtiæ quidem ferre poſſent 416
Ne bolus quidem relictus 339
Nebulæ in pariete 114
Nebulas diverberare 257
Nec animans, nec inanime 458
Nec apud homines nec in mari 446
Nec aures habeo, nec tango 14
Nec caput nec pedes 480
Nec currimus, nec remigamus *ibid*
Nec dignus qui me intueatu 18
Nec obolum habet unde reſtim emat 46
Neceſſitas magiſtra 43
Neceſſarium malum 4
Neceſſitas moleſta 433
Nec cinerem vitans in prunas incidat 20
Nec mulieri, nec gremio credendum 20
Nec paſſim, nec omnia, nec al omnibus 51
Nec ſibi, nec aliis utilis 23
Ne cuivis dextram injeceri 3
Nec uno dignus 11
Nectaris flos 36
Ne capta contra Leonem 18
Ne contra bovem opta 62
Nec crepitu quidem digiti dignum 10
Nec dignus qui me intueatu 18
Ne decima quidem Syracuſanorum pars 17
Ne de lite pronuncies 8
Ne depugnes in alieno negotio 3
Ne dii quidem à morte liberant 43
Ne elephantus ebiberet 7
Ne Execeſtides quidem vian invenerit 47
Nefaſti dies 31
Ne genu quidem flexo 6
Ne gladium tollas mulier 9

Negle

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

glectis urenda filix innaſcitur agris 238
gotium ex otio 492
gotium non aptum 224
gry quidem 575
guſtaris quibus nigra eſt cauda 125
guttam quidem 112
hercules quidem adverſus ſuos 89
ignifer quidem reliquus eſt factus 339
incalceatus in montem 587
in *M*elampygum incidas 160
in nervum erumpat 161
in pelle quidem 463
inter apia quidem ſunt 5
intra veſtibulum quidem 486
Jupiter quidem omnibus placet 54
ligula quidem dignus 108
major thylaco acceſſio 22
malorum memineris 441
magna loquaris 485
*M*ercurio quidem credere 141
mihi Suffenus eſſem 59
mihi vacuam abſtergas 408
mini fidas, niſi cum quo modiú ſalis abſumſeris 140
mo benè imperat, niſi qui paruerit imperio 374
mo benè merito bovem immolavit, præter Pyrrhiam 311

Nemo cogendus amicus 433
Nemo cogendus officii cauſa 431
Nemo læditur, niſi à ſeipſo 399
Nemo malus hoc ſciet 139
Nemo mortalium omnibus horis ſapit 218
Nemo nos inſequitur 580
Nemo quenquam publica ire via prohibet 352
Ne move feſtucam 63
Ne move lineam 351
Ne muſca quidem 560
Ne *My* quidem facere audet 594
Ne nimium callidum hoc ſic modo 200
Ne nomen quidem 131
Ne nummus quidem plumbeus 112
Neoptolemi vindicta 385
Ne patris quidem nomen dicere poſſis 434
Ne per ſomnium quidem 222
Nephalii ligna 567
Nephalium ſacrum 566
Ne pictum quidem vidit 241
Ne præceps fueris ad jurandum 586
Ne pudeat artem 513
Ne punctum quidem 144
Ne puero gladium 167
Ne quære mollia, ne tibi contingant dura 224
Neque cæcum ducem, neque amentem conſultorem 85
Neque cœlum, neque terram attingit 31

Neque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Neque compluitur, neque ſole aduritur 236
Neque cum malis, neque ſine malis 48
Neque enim ignari ſumus 314
Neque Lydorum caritas 414
Neque meli neque apes 294
Neque natare, neque literas 236
Neque nulli ſis amicus, neque multis 38
Neque peſſimus, neque optimus 414
Neque terræ motus timet, neque fluctus 69
Nequicquam ſapit, qui ſibi non ſapit 504
Ne quid nimis 413
Ne quid moveare verborum ſtrepitu 69
Ne quid ſuo ſuat capiti 393
Ne quis unquam Megarenſibus 320
Ne ramenta quidem 112
Neſcis quid veſper ſerus vehat 274
Neſcit capitis & inguinis diſcrimen 321
Ne ſi ad Jovis quidem aulam 356, 532
Ne ſi bos quidem vocem edat 599
Ne ſis patruus mihi 358
Ne ſpina quidem vulnerabit bonos 618
Neſtorea eloquentia 195
Neſtorea ſenecta 371
Ne ſupra pedem calceus 414
Ne ſutor ultra crepidam 6
Ne temere Abydum 16
Ne tempeſtas quidem noce poſſit 4
Ne terra quidem juvit 1
Ne teruncium quidem i ſumpſit 11
Ne tria quidem Steſicho noſti 23
Ne verba pro farina 27
Ne veſtigium quidem 19
Ne via quidem eadem cum i lo vult ingredi 45
Ne vidit quidem oleum 23
Ne vities muſicam 41
Ne umbram quidem ejus no vit 11
Ne uni navi facultates 16
Ne unquam viri ſenis 33
Niger infamis 13
Nihil ab Elephante diffe 31
Nihil ad Bacchum 31, 16
Nihil ad fides *ibid*
Nihil ad Parmenonis ſuẽ 18
Nihil ad rem 3
Nihil ad verſum 31, 16
Nihil agere 26
Nihil aliæ civitates ad Cro tonem 18
Nihil cum amaracino ſui 16
Nihil differs à Chærephont 31
Nihil dulcius quam omni ſcire 12
Nihil de vitello 56
Nihil ex agro dicis 19
Nihili cotio eſt 12
Nihil graculo cum fidib. 16

Nihi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

il grave paſſus es, niſi tibi rendicas 194
Nil homini amico eſt opportuno amicius 590
il inanius quam multa ſcire 129
il minus expedit quàm grum optimè colere 413
hil intra eſt oleam, nil extra eſt in nuce duri 12
hil poteſt, nec addi, nec dimi 474
hil ſacri es 113
hil ſanum *ibid.*
hil ſimile 180
hil profuerit bulbus 91
hil recuſandum quod donatur 426
obes mala 306
pater eſſes 131
purges & molas, non comedes 254
ſi crura fracta fuerunt 484
ſi ſi qua vidit avis 452
cte lucidus, interdiu inutilis 11
cteſque dieſque 65
ocuit & nocebit 159
octua volat 79
octuæ laurioticæ 171
octuinum ovum 524
odum in ſcyrpo quærit 130
odum ſolvere 471
olens volens 49
omine tantum notus 241
on abjicit animum 68
on admodum miſces 122
on abſque Theſeo 90
on cedendum malis 69
Non certatur de oleaſtro 162
Non Chius, ſed Cius 285
Non contis aut ramulis 160
Non curat numerum lupus 521
Non decet principem ſolidam dormire noctem 562
Non enim ſpinæ 499
Non è quovis ligno fit Mercurius 424
Non eras in hoc albo 544
Non eſt beatus, eſſe qui ſe neſciat 126
Non eſt cujuſvis Corinthum appellere 138
Non eſt curæ Hippoclidi 122
Non eſt Dithyrambus, ſi bibat aquam 466
Non eſt ejuſdem & multa & opportuna dicere 229
Non eſt laudandus, ne in cœna quidem 253
Non eſt meum negotium, multum valeat 36
Non eſt oleum in lecytho 128
Non eſt remedium adverſus ſycophantæ morſum 86
Non filius Achillis 551
Non habet, cui indormiat 465
Non idem ſunt ſcriptura & Leucæus 282
Non illi ineſt dentale 327
Non imperam lingua 446
Non incedit per ignem 595
Non ineſt illi dentale 327
Non interpellandus famelicus 198

Non

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Non liberat podagra calceus 402

Non licet in bello bis peccare 545

Non luctu, ſed remedio eſt opus in malis 33

Non magis parcemus quàm lupis 128

Non magis quàm canem 118 456

Non miſſura cutem, niſi plena cruoris Hirundo 579

Non movenda moves 607

Non naviges noctu 152

Non novit natos 240

Non noſtrum onus, bos clitellas 423

Non omnes qui habent citharam ſunt citharœdi 554

Non omnia eveniunt, quæ in animo ſtatueris 226

Non omnia poſſumus omnes 30, 187

Non omnibus contingit 139

Non omnibus dormio 558

Non omnino temere eſt, quod vulgo dictitant 493

Non omnis fert omnia tellus 31

Non oportet hoſpitem ſemper eſſe hoſpitem 510

Non perſuadebis, ne ſi perſuaſeris quidem 141

Non pluet, &c. 511

Non pluris quàm ſimias 124

Non poſſumus non dicere 367

Non potes Tethydem ſimul & Galateam amare 37

Non probantis 131

Non quantum luſciniæ do‑ miunt 15

Non quidvis contingit, quo optaris 62

Non ſemper erit æſtas 45

Non ſtatim decernendum 5

Non ſtatim finis apparet 20

Non ſtatuar leæna in macha‑ ra 44

Non ſum ex iſtis Heroibu 54

Non ſunt amici qui proc‑ degunt 4

Non ſuſcipiendum negotiu temere 58

Non tam aqua ſimilis aqu 54

Non tam lac lacti ſimile *ibi*

Non videmus manticæ quo in tergo eſt 48

Non una vehit navis 41

Non una manu capere 15

Non ut prior lædam, ſed u injuriam retaliem 35

Non vulgari anchora nititu 53

Noſce teipſum 41

Noſce tempus 58

Noſtræ farinæ 54

Noſtris ipſorum alis capimu 39

Noſtro *Marte* 9

Nota res mala optima 39

Notare ungui, notare carbo ne 13

Notum lippis ac tonſoribu 48

Novacula in cotem 29

Nova hirundo 24

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

vi Symonem, & Symon me 249, 549
vit bona & mala 347
vit hæc Pilæa & Tyttigias 523
vit quid album, quid nigrum 347
vit vias, quibus effugit Eucrates 284
vos parans amicos, ne obliviſcere veterum 37
vum cribrum novo paxillo pendeat 553
ox humida 85
uces relinquere 428
ucleum amiſi, reliquit pignore putamina 225
udæ gratiæ 45
udior Leberide 462
udior paxillo 463
udo capite 254
udo veſtimenta detrahere 15
udo mandas excubias *ibid.*
udus nec à centum viris ſpoliatur 271
udus tanquam ex matre 463
ugæ theatri 438
ugas agere 267
ulla candidorum virorum utilitas 595
ullam corporis partem habet otioſam, ne eam quidem qua vocem promit 516
Nullam hodiè lineam duxi 238
Nullius coloris 239
Nullius indigens Deus 173
Nullo ſcopo jaculari 274
Nullum animas quod animal 360
Nullum otium ſervis 454
Nullus delectus 348
Nullus dies omninò malus 132
Nullus emptor difficilis bonum emit obſonium 563
Nullus malus magnus piſcis 490
Nullus ſum 137
Numeris Platonicis obſcurius 443
Numerus 119
Numero dicis 83
Nummo addicere 111
Nunc contingat ſervari 157
Nunc bene navigavi cum naufragium feci 389
Nunc dii beati 615
Nunc illa advenit Datidis cantilena 73
Nunc in regionem veni 222
Nunc ipſa floret Muſa 195
Nunc ipſa vivit ſapientia ibid.
Nunc leguminum meſſis 588
Nunc meæ in arctum coguntur copiæ 126, 170
Nunc pluit, & claro nunc Juppiter æthere fulget 215
Nunc tuum ferrum in igni eſt 452
Nunquam efficies ut rectè ingrediantur cancri 243
Nunquam enim meos boves abegerunt nec equos 354
Nunquam ex malo patre bonus filius 459
Nunquid & Saul inter Prophe-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

phetas 166
Nutricum more malè 522
Nutu atque renutu 489

O.

Obedientia felicitatis mater 308, 445
Ὀβελίζειν 132
Obelo notare 105
Objicere canibus agnos 160
Oblivionis campus 441
Obliquus curſus 286
Obolo dignus 111
Obſequium amicos, veritas odium parit 366
Ob textoris erratum 616
Obtorto collo trahi 525, 606
Obturbas fruſtra velut unda 268
Obtrudere palpum 247
Obviis ulnis 363
Occaſione duntaxat opus improbitati vel malitiæ 309
Occaſionis ala 570
Ocioſus eſto 533
Occultæ muſices nullus reſpectus 451
Oculatæ manus 141
Oculis magis habenda fides, quàm auribus 207
Oculis ferre in ſinu, in capite 44
Oculum excludere 606
Oculus dexter mihi ſalit 78
Octapedes 171
Octipedem excitas 398
Ocyor accipitre 199
Oderint dum metuant 455
Odi memorem compotorem 442
Odi puerulos præcoci ſapi... tia 2
Odit cane pejus & angue
Odium agreſte 4
Odium novercale ib.
Odium Vatinianum ib
O domus antiqua, quàm ... -ſpari domino domina... 1
Odorari 4
Oedipi imprecatio 1
Oenoë charadram 4
Oeſtro percitus 3
Oetæus genius 6
Officere luminibus 1
Officium humilius 4
Officium ne collocaris in i... vitum 4
Ogygia mala 3
Ὀικουρος 17
Ὀιόλυκος 1
Oleo incendium reſtingue 38
Oleo nitidius 22
Oleo tranquillior 40
Olet lucernam 15
Oleum camino addere 38
Oleum & operam perde... 26
Oleum in auricula ferre 48
Oleum & ſalem oportet eme... re 59
Oleum vendere 48
Olivam ne comedas 22
Ollæ amicitia 4
Ollæ veſtigium in cinere tur... bato 44
Olla lenticulam attigit 49
Ollam alere 40

Ollari

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Ollaris deus 118
Ollas oſtentare 262
Ollas lippire 84
Ominabitur aliquis te conſpecto 210
Omiſſa hypera, pedem inſequeris 33
Omiſſis fontibus conſectari rivulos 10
Omiſſis nugis rem experiamur 23
Omitte vatem 340
Omne æs alienum cape, & mulcta allium 619
Omnem facultatem indutus eſt 467
Omnem jacere aleam 192
Omnem movere lapidem 191
Omnem rudentē movere 192
Omnem vocem mittere 98
Omnes attrahens, ut magnes lapis 397
Omnes laqueos effugere 140, 177
Omnes ſibi melius eſſe malunt quam alteri 505
Omne tulit punctum 54
Omnia chnaumata 597
Omni devorato bove in cauda defecit 474
Omnia eſculenta obſeſſis 382
Omnia ex ſententia cedunt 74
Omnia idem pulvis 549
Omnia octo 473
Omnia præter animam 465
Omnia præclara dicis 136
Omnia ſecunda, ſaltat ſenex 491
Omnia ſimilia 547
Omnia ſub unum Myconum 549
Omnibus antevertenda vitæ cura 149
Omnibus armis præſidiiſque deſtitutus 138
Omnibus nervis 98
Omnibus veſtigiis inquirere 105
Omnibus unguiculis 483
Omni certaminis genere 99
Omni conatu invadere 354
Omni devorato bove, in cauda defecit 474
Omni pede ſtandum 99
Omni pedi eundem calceum inducere 33
Omni telorum genere oppugnare 98
Omnis herus ſervo monoſyllabus 128
Omnium calculis 49
Omnium horarum homo 542
Omnium quos ſol videt 127, 458
Omnium rerum viciſſitudo eſt 215
Onobatis 254
Onus navis 417
Opera ſyloſontis ampla regio 127
Operarii 246
Operi incipienti favendū 313
Oportet agrum imbecilliorem eſſe 367
Oportet omnibus corydalis 316
Oporret remum ducere, qui didicit 585

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Oportet teſtudinis carnes aut edere, aut non edere 50
Oppedere contra tonitrua 124
Optat ephippia bos piger, optat arare caballus 342
Optat vicino ut habeat, magis autem ollæ 506
Optima quidem aqua 178
Optimum aliena inſania frui 540
Optimum condimentum fames 361
Optimum non naſci 609
Optimum obſonium labor ſenectuti 295
Opus ad opus 501
Oracula loqui 369
Orci galea 174
Ordinem deſerere 612
Oreſti pallium texere 241
Origanum tueri 596
Ornatus ex tuis virtutib. 610
Orphica vita 308
Oſce loqui 254
Oſcitante uno, deinde oſcitat & alter 125
Oſculana pugna 278
Os ineſt orationi 369
Os infrene 230
Os perfricare 253
Oſtiatim 468
Oſtium obdere prophanis 453
Oſtrei in morem hæret 483
Os ſublinere 247
Ovem lupo commiſiſti 160
Ovium mores 320
Ovium nullus uſus *ibid.*
Ovo prognatus eodem 547
Ovum adglutinas 26
Ovum ovo ſimile 54

P.

PActoli opes 16
Palmarium facinus 5
Palmam ferre 60
Palinodiam canere 42
Palpari in tenebris 8
Palumbem pro columba 27
Pamphili furtum 52
Panagæa Diana 27
Pandeletias ſententias 6
Panicus caſus 25
Panidis ſuffragium 34
Panis lapidoſus 7
Pannus lacer 12
Papæ Myxus 48
Papyri fructus non poſtula magnam ſpicam 9
Paria facere 4
Paries dealbatus 55
Pari jugo 2
Pardi mortem adſimulat 28
Parieti loqueris 25
Par pari 2
Par pari referre 47
Pariter remum ducere 10
Parit puella etiamſi male ad ſit viro 19
Parthi quo plus biberint 7
Partitio non præfocatio 51
Parturiunt montes, naſcetu ridiculus mus 22
Parni ſcapula 57
Parvo emptas carnes 56
Parvus ſemper tuus pullus 4
Paſtillos Rufillus olet, Gorgonius hircum 145, 41
Patria

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Patriæ fumus igni alieno luculentior 438
Patris eſt filius 544
Patrocli occaſio 557
Patroclo ſordidior 566
Pattæcione calumnioſior 87
Pauciloquus, ſed eruditus 82
Pauper, ſed ingenioſus 464
Paupertas ſapientiam ſortita eſt *ibid.*
Pauſone mendicior 467
Pecunia abſque peculio fragilis 94
Pecuniæ obediunt omnia 421
Pecuniæ vir 172
Pecuniarum cupiditas ſpartam capiet, præterea nihil 522
Pecunioſus damnari non poteſt 422
Pedem conferre 23, 191
Pedem ubi ponat non habet 409
Pedere thus 487
Pedetentim 580
Pedibus in ſententiam diſcedere 53
Pedibus trahere 184
Pedicum Platonis 504
Pedum viſa eſt via 240
Pegaſo velocior 199
Pejus Babys tibia canit 297
Pellem caninam rodere 446
Pellenæa tunica 313
Penopis talenta 170
Pennas nido majores extendere 60
Penelopes telam texere 260
Peniciſſare 335
Penſum perſolvere 602
Πεντάπλοα 411
Pepones 331
Per antiquum diem 313
Perdere naulum 340
Perdicis crura 211
Perdidiſti vinum infuſa aqua 78
Perendinum ventum prædicere 511
Per fluvium traducere 70
Pergræcari 376
Per haſtæ cuſpidem currere 162
Per Harma aliquid facere 439
Peribis ſi non feceris 480
Periculum proræ ſelis 158
Pericoloſum eſt canem inteſtina guſtaſſe 245
Per ignem incedis 158
Perierunt bona 137
Periit ſus 261
Περίτριμμα 407
Per manus tradere 218
Per medium annulum traharis oportet 301
Per nebulam 443
Per nebulam, per caliginem, per ſomnium 291
Prr parietem loqui 14
Perpetuum bellum 455
Perplexus 479
Perplexus animique conſternati *ibid.*
Perque enſes, perque ignem oportere rumpere 162
Per ſæpè ſacra haud ſacrificata devorat 519
Per ſatyram 292

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Per tenebras quæ apud quercum 304
Pertinax contentio 28
Per tranſennam inſpicere 291, 41
Pattæcione calumnioſior 87
Phaniæ janua 57
Phalaridis imperium 127
Phallus Deo 590
Phani oſtium 291
Phaſelitarum ſacrificium 568
Phicidiſſare 337
Philauti 488
Philippide tenuius 565
Philoſophari 588
Philotheſius crater 40
Phoci convivium 396
Phocenſium amolitio 188
Phocenſium execratio *ibid.*
Phœnice rarior 523
Phœnice vivacior 372
Phœnicum pacta 280
Phormionis thori 220
Phrynondas alter 249
Phrynichi lucta 272
Phryx plagis emendatur 325
Pica certat cum luſcinia 180
Pili non facio 110
Pilos pro lana 273
Pilus in medio 143
Pingui menſura 364
Pingui *Minerva* 52
Pinguior lecytho 321
Pinguis venter non gignit ſenſum tenuem 496
Pinus in morem 137, 340
Piſcator ictus ſapiet 539
Piſcem natare doces 16
Piſcis eget ſale 21
Piſcis nequam eſt, niſi recen 31
Piſcis primum à capite fœte 46
Piſcis repoſitus 31
Piſtillo calvior 21
Piſtillo nudior 46
Piſtillo retuſius 32
Pitana ſum 21
Pithon formoſus 2
Placiadæ 611
Placidè bos 581
Plauſtra convitiis onuſta 448
Plena manu 364, 50
Plenilunio fiet 435
Pleno gradu 154
Pleno modio 364
Plumbeo jugulare gladio 11
Plures adorant ſolem orientem, quàm occidentem 4
Plures Callicyriis 57
Plures triobolos, paucos eſ cernere vates 55
Pluris eſt oculatus teſtis unus, quam auriti decem 14
Plurium calculus vincit 8
Plus aloes, quam mellis habet 4
Plus apud Campanos unguenti, quam apud cætero olei ſit 18
Podex lotionem vincit 309, 40
Pollicentis ſe promiſſa r præſtiturum 206
Polycrates matrem paſcit 2
Polypi 521
Polypi caput 48
Polypi mentē obtine 544, 78

Poma-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

omarius Hercules 117
onere ſupercilium 55
ontificialis cœna 376
orcellus Acarnanius 288
orcum immola 324
orcus Trojanus 378
orrectis pedibus dormire 535
orrigere manus 93
orro à Jove atque à fulmine 536
Poſt acerba prudentior 539
Poſt bellum auxilium 541
Poſterioribus melioribus 530
Poſt feſtum veniſti 583
Poſt folia cadunt arbores 157
Poſtica ſanna 136
Poſtico diſcedere 558
Piſtillo nudior 468
PoſtLesbium cantorem 182
Poſt malam ſegetem ſerendum eſt 194
Poſt Marathonem pugna 388
Poſt principia 536
Poſt rem devoratam oratio 540
Præbere viros 214
Prædives 171
Præmanſum in os inferre 52
Præmatura mors 538
Præmovere venatum 203
Præpoſterè 10
Præſens abſens 67
Præſentem fortunam boni conſule 508
Præſentem mulge, quid fugientem inſequeris? *ibid.*
Præſtat canem irritare, quàm anum 538
Præſtat habere acerbos 25
Præſtat invidioſum eſſe 343
Præſtat uni malo obnoxium eſſe quàm duobus 388
Præter Sibyllam leget nemo 139
Prævertit ancoræ jactum Deus 225
Preces armatæ 433
Premenda occaſio 449
Premere pollicem 53
Prienenſis juſtitia 351
Prima facie, prima fronte 104
Primas jactare haſtas 10
Primas tenere 149
Primoribus labiis deguſtare 293
Primum Ægina pueros optimos alit 314
Primùm apes abigendæ 532
Primùm Mars in filiis laudatus eſt 314
Primùm rectè valere, proxima forma, tertio loco divitiæ 80
Princeps indiligens 290
Principatus Scyrius 121
Principes inter ſe noti 437
Principium dimidium totius 4
Principium, medium & finis 598
Principum favor neceſſarius 457
Priſcis credendum 204
Prius antidotum quàm venenum 14
Prius duo echini amicitiam ineant 241

Prius locuſta bovem pariet *ibid.*
Prius ovem lupus ducat uxorem 241
Prius quam aſſa ſit farina 14
Priuſquam gallus iterum cecinerit 200
Priuſquàm mactaris, excorias 14
Priuſquam ſortiaris, communia devoras 523, 607
Prius teſtudo leporem anteverterit 242
Proba eſt materia, ſi probum adhibeas artificem 295
Pro beneficentia Agamemnonem ulti ſunt Achivi 311
Pro bonis Glomi 233, 470
Pro cæco exoculatus eſt 388
Procridis telum 73
Procul à pedibus equinis 536
Procul ab auribus nuncius veniat 135
Pro Delo Calauriam 469
Prodico doctior 187
Pro dignitate cujuſque 148
Pro eleganti medico malus poëta 428
Profectus ab Apaturia, rediit Majo 583
Profundum ſulcum 369
Prolixius Iliade 228
Pro malo cane ſuem repoſcis 273
Pro mea virili 98
Promeri canes 612
Promus magis quàm condus 365
Pronomi barba 211
Pro perca ſcorpium 273, 311
Propria vinea cædere 88
Proprii nominis obliviſci 441
Prora & puppis 2
Proteo mutabilior 278
Proterviam fecit 501
Protinus apparet, quæ plantæ frugiferæ futuræ 106
Provolvitur ad milvios 440
Prudentia cum viribus conjuncta 513
Prudens in flammam mittere manum 395
Pſecas aut ros 52
Ψευδόπυρα οἷον τὰ σά 407
Pſydracia 601
Pſyra Bacchum 567
Pſyricè facta 498
Πτερυγίζειν 335
Ptolemaica lis 528
Pudebat recuſare, & non audebant ſuſcipere 514
Pudor & metus *ibid.*
Pudor in oculis *ibid.*
Puer glaciem 396
Pueri ſeneſque 458, 419
Pugnis & calcibus 354
Pugno tenere 532
Pulchre dixti 26
Pulchre fallit vulpem 317
Pulchrorum etiam autumnus pulcher eſt 212
Pulchrum ſepulchri elogio 57
Pulmo prius veniſſet 293, 585
Pulverem oculis offundere 85
Punica fides 282, 476
Punctum temporis 608

Purga-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

rgatis auribus 66
rior clavo 287
rpura juxta purpuram dijudicanda 348
rus putus 553
ſillus quantus Molon 490
tre ſalſamentum amat origanum 425
gmeorum acrothyina coloſſo aptare *Ibid.*
rauſtæ gaudes gaudium 394
rauſtæ interitus 401
rrhandri commentum 284
rrhichen oculis præ ſe ferens 359
υῤῥυχίζειν 360
yræus non fert vaſa inania 379

Q.

QUadra propria 461
Quadratus homo 475
Quæ apud inferos 598
Quæcunque in ſomnio videntur 620
Quæ dantur 509
Quæ divinitus contingunt 80
Quæ dolent, moleſtum eſt contingere 404
Quæ ex antiqua 305
Quæ index auro, id aurum homini 346
Quæ non poſuiſti, ne tollas 352
Quæ quis ipſe facit 488
Quærendæ facultates, deinde virtus 467
Quærens obſonium, veſtem perdidi 223
Quæ ſemel ancilla, nunquam hera 169
Quæ ſero contingunt, ſed magnifica 585
Quæ ſub alis fiunt 334
Quæ ſupra nos, nihil ad nos 35
Quævis terra patria 81
Qualis hera talis pediſſequa 547
Qualis vir talis oratio 106
Qualia purpurei comedunt obſonia Reges 361
Quam apes apum ſimiles 546
Quam curat teſtudo muſcas 110
Quam facilè vulpes pyrum comeſt 498
Quam in tragœdia Comici 11
Quam quiſque novit artem in hac ſe exerceat 586
Quando id fieri non poteſt 507
Quanquam non dixeris, tamen apparet è pelle 106
Quanta mus apud Piſam 191
Quanta vix cœlo capi poſſint 435
Quanto aſinis præſtantiores muli 181
Quantum pedibus potes 201
Quantum habet 171
Quantum non milvus oberret *ibid.*
Quarta luna nati 36
Quaſi millus cani 537
Quaſi ſutrium canit 272

Quatuor obolis non æſtimo 114
Quavis re dignus 146
Quem fortuna pinxerit 495
Quem mater amictum dedit, obſervat 595
Queruli in amicitia 43
Qui amant, ipſi ſibi ſomnia fingunt 621
Qui arat olivetum 295
Qui bene conjiciet hunc vatem 105, 510
Quibus nec ara, neq; fides 281
Qui canem alit externum 310
Qui circa ſalem & fabam 41
Qui continet arcanum 573
Qui conturbat omnia 417
Qui domi compluitur 239
Quid Achivos à turre judicatis 536
Quid ad Mercurium? 32
Quid ad farinas? 31
Quicquid in linguam venerit 231
Quicquid in buccam venerit *ibid.*
Qui cum contemptu vitæ invadunt 69
Quid cœco cum ſpeculo? 165
Quid cani & balneo 164
Quid de puſillis magna proœmia? 337
Quid diſtent æra lupinis 144
Quid niſi victis dolor? 604
Quid non fies, profectus Arbelas? 621
Quid opus erat longis canere tibiis? 261
Quid primum & ultimum 48
Quid ſi cœlum ruat? 245
Quid tandem non efficiant manus? 295
Quid tibi Apollo cecinit? 441
Qui egent lucerna, infundunt oleum 233
Qui eget, in turba verſetur 467
Qui jure perierunt 340
Qui inſpuerit in cavernam formicarum 392
Qui modus equitum? 438
Qui multa rapuerit, pauca ſuffragatoribus dederit, ſalvus erit 421
Qui multum obfuit 430
Qui non litigat, cœlebs eſt 209
Qui nimium properat, ſerius abſolvit 202
Qui non zelat, non amat, 47
Qui obticeſcit 573
Qui omni in re, & omni in tempore 252
Qui paratus ad reſiſtendum 408
Qui poſſim ab hoc epulo abeſſe 363
Qui prior læſit 617
Qui probus Athenienſis 185
Qui quæ vult dicit, quæ non vult audiet 386
Quis aberret à janua. 1
Qui ſemel ſcurra, nunquam pater familias 309
Qui ſeſe non habet, Samum habere poſtulat 17

Quis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Quis parentem laudabit niſi infelices filii 133
Quiſquis is fuerit 143
Quiſquis tarde venit ad cœnam 582
Qui ſunt apud inferos terniones 451
Quis uſus cepis putridi? 123
Qui vitat molam, vitat farinam 294
Quoad vixero 537
Quocunque pedes ferent 51
Quodcunque in ſolum venit 4
Quod aliis vitio vertas ipſe ne feceris 353
Quod adeſt, boni conſule 509
Quod alibi diminutum, exæquatur alibi 30
Quod alius condivit coquus, aliter condiam 218
Quod datur 509
Quod dedi datum nollem 540
Quod factum eſt, infectum fieri non poteſt 431
Quod in corde ſobrii, id in lingua ebrii 368
Quod index auro, id aurum homini 346
Quod non eſt opus, aſſe carum non eſt 123
Quod pulchrum, idem amicum 211
Quod rectè datum eſt 364
Quod ſcis, neſcis 573
Quod volumus, ſanctum eſt 484
Quod utile, honeſtum eſt 517
Quod utile, honeſtum: quod autem noxium, turpe 517
Quo properas, num ad Ephebum? 187
Quo ſemel eſt imbuta 309
Quos non tollerent centum Ægyptii 417
Quo terrarum raperis? 33
Quo transgreſſus? 58
Quot homines, tot ſententiæ 29
Quot ſervos, tot hoſtes 142
Quum adſit via, ſemitam quæris 593
Quum adſit urſus, veſtigia quæris *ibid.*
Quum aqua fauces ſtranguler 11
Quum ceſſat Boreas 589
Quum Delphis ſacrificaverit, ipſe carnes abſumit 423
Quum licet fugere, ne quære litem 454
Quum mula pepererit 439
Quum parvula eſt, bona videtur ſpina 314
Quum ſis nanus, cede 184
Quum uterque concedit alteri 444

R.

Radit uſque ad cutem 525
Ranæ aquam 7
Rana cum locuſta 178
Rara Gyrina ſapientior 319
Ranarum more bibere 72
Rana ſeriphia 574
Ranis vinum præminiſtras 423

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Rapina cotyciis 519
Rara avis 524
Receptui canere 474
Rectam ingredi viam 351
Recto pectore 205
Reddidit Harpocratem 576
Refricare cicatricem 388
Refutantis laudem immodicam 25
Regia vaccula 146
Rejicientis auctorem formidinis 214
Relinque quippiam & *Mœdis* 502
Rem acu tetigiſti 22, 106
Rem factam habere 533
Rem factam ſtultus cognovit, piſcator ictus ſapiet 190
Remis veliſque 98
Rem novam aggredior 99
Re opitulandum, non verbis 93
Repariazare 281
Reperire rimam 177
Repperit Deus nocentem 610
Reprehenſio cognitionis 427
Res ad triarios rediit 192
Res Cannacæ 313
Res eſt in cardine 159
Res indicabit 190
Res in foro noſtro vertitur 217
Reſpublica nihil ad muſicum 34
Reſpublica virum docet 192
Res ſacra conſultor 107
Reti ventos venaris 258
Rex aut aſinus 192
Rhadamanteum judicium 205, 350
Rhadamanti jusjurandum 206
Rhamnuſia Nemeſis 613
Rhamnuſius 351
Rheginis timidior 592
Rhodiorum oraculum 580
Rhodii ſacrificium 527
Riſus Jonicus 378, 526
Riſus Megaricus 526
Riſus ſyncruſius *ibid.*
Riſus Chius *ibid.*
Romanus ſedendo vincit 580
Rore paſcitur 565
Roſam cum anemona confers 178
Roſam quæ præteriit, ne quæras iterum 337
Roſcius 149
Rudem accipere 475
Rude donare *ibid.*
Rudentes & remos cum armis commutavit 428
Rudius ac planius 482
Ruminare negotium 151
Rumor publicus non omninò fruſtra eſt 437
Rupta ancora 307
Ruris fons 151
Rus civitas 606
Ruſticanum oratorem ne contempſeris 120
Ruta cæſa 597
ῥυποκόνδυλος 568

S.

SAcer manipulus 71
Sacer piſcis 318

Sacra

Sacra celerius abſolvenda 200
Sacra hæc noſtra non aliter conſtant 590
Sacram ancoram ſolvere 193
Sacra nihil ſunt 569
Sacrum ſine fumo 567
Sæpe etiam eſt holitor valdè opportuna locutus 26
Saguntina fames 465
Salamina navis 199
Sale emptum mancipium 116
Salem & fabam 554
Sale & aceto 562
Salem & menſam ne prætereas 41
Sal & menſa 39
Salem & caſeum edere 222
Salem lingere 221
Sale nihil utilius 81
Salem vehens dormis 562
Sale perunctus hic adjuvabitur 376
Saliares dapes 572
Salis onus unde venerat, illuc abiit 614
Salivam imbibere 309
Salillum animæ 608
Salſitudo non ineſt illi 324
Salſuginoſa vicinia 402
Salvete equorum filiæ 24,422
Sambucam citiùs 244
Samii literati 543
Samii mores 88
Samiorum flores 230
Samiorum laurea *ibid.*
Samiorum mala metuis 406
Samium comatum 330
Sanguine flere 359
Sanior eſt piſce 529
Sapiens divinat 509
Sapiens non eget 510
Sapiens ſua bona ſecum fert 75
Sapientes tyranni ſapientium congreſſu 45
Sapientia vino adumbratur 377
Sapientum octavus 147
Sardanapalus 330
Sardi venales 76,579
Sardonius riſus 526
Sarone magis nauticus 359
Sarta tecta 470
Sarpedonium littus 96
Satietas ferociam parit 170
Satis quercus 499
Satius eſt recurrere, quàm male currere 540
Satius eſt initiis mederi, quàm fini *ibid.*
Saturniæ lemæ 83,328
Saturni podex 319
Saxum volutum non obducitur muſco 66
Saxum volvere 267
Scabioſior Leberide 62
Scarabæi umbræ 116
Scarabæo citiùs perſuaſeris 390
Scarabæo nigrior 494
Scarabæus aquilam quærit 611
Scarabæus citius faciet mel 243
Scœnicolæ 227
Σκιομαχεῖν 262
Scindere glaciem 5
Scindere penulam 235
Scipioni arundineo inniti 226

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Scit quomodo Juppiter duxerit Junonem 129
Scopæ diſſolutæ 544
Scopas diſſolvere *ibid.*
Scopum attingere 106
Scrupulum injicere 595
Scraptæ 116
Σκύτη βλέπει 561
Scyta acciſtans aſinum 560
Scytha malus 64
Scytharum ſolitudo 560
Scytharum oratio 62
Secum vivere 412
Secundis ventis 74
Secundo æſtu *ibid.*
Securim injicere 392
Sedecim pedibus ſuperavit 181
Sedens columba 403
Sejuncta ſunt Merrhæ & Siloam fluent 143
Selliſiare 61
Semel rubidus ac decies pallidus 622
Semiſſis homo 108
Semper affert Lybia mali quippiam 283
Semper Africa novi aliquid adportat *ibid.*
Semper agricola in novum annum dives 252
Semper aliquis in Cydonis domo 235
Semper graculo aſſidet graculus 546
Semper feliciter cadunt Jovis taxilli 75
Semper Ilio mala 303
Semper Leonini juxta pocula 376
Semper me tales hoſtes inſequantur 108
Semper rubidus ac decies pallidus 622
Semper ſeni juvenculam ſubjice 31
Semper ſimilem ducit Deus ad ſimilem 546
Semper ſuperiores anni meliora 621
Semper tibi pendeat hamus 193
Semper virgines furiæ 610
Senecta leonis præſtantior hinnulorum juventa 179
Senem admonere 272
Senem erigere 541
Seneſco ſemper multa addiſcens 513
Seneſcit bos 374
Senes mutuum fricant 469
Senex bos non lugetur 373
Senex pſittacus negligit ferulam 272
Senis mutare linguam 269
Senis doctor *ibid.*
Senum prudentia 512
Septem convivium, novem convitium 95
Septennis quum ſit nondum edidit dentes 327
Septimus bos 116
Sequitur ſepiam Parca 548
Sera in fundo parſimonia 539
Serenitati nubem inducere 16
Serere ne dubites 295

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

erò Jupiter diphthæram inſpexit 610
erò molunt deorum molæ 619
erò ſapiunt Phryges 538
erò veniſti 541
erò veniſti, ſed in colonum ito 541, 582
erpens niſi edat ſerpentem, draco non fiet 522
erpentis oculus 480
ervabis bovem 190
ervatoris tertium 473
ervilis capillus 252
ervire ſcenæ 541
ervorum civitas 117
ervum haud veho 54
ervus ſervo præſtat, dominus domino 185
ervus cum ſis, comam geris 168
exagenarios de ponte dejicere 372
ibi canere 506
ibi malum repperit 395
ibi parat malum, qui alteri parat 392
i bovem non poſſis, aſinum agas 508
ibylla vivacior 372
i caſeum haberem, non deſiderarem obſonium 221
ic eſt ad pugnæ partes, re peracta, veniendum 583
ic corvus poſſet tacitus paſci 231
i crebro jacias, aliud alius jeceris 275
iculiſſare 377
Siculus miles 117
Siculus omphaciſſat 203
Sicyon arrodens, uxor lacernam texe 221
Sidera cœlo addere 21
Si Deus voluerit 93
Signum bonum aut malũ 105
Si juxta claudum habites, ſubclaudicare diſces 425
Sileni Alcibiadis 556
Silentii tutum præmium 572
Si leonina pellis non ſatis eſt vulpina addenda 285
Si meus ille ſtylus fuiſſet 473
Simia barbata ſeu caudata 556
Simia eſt ſimia, etiamſi aurea geſtet inſignia 212
Simia fucata 556
Simia in purpura 167, 213, 558
Simia non capitur laqueo 281
Simiarum pulcherrima deformis eſt 212
Simile gaudet ſimili 545
Similes habent labra lactucas 547
Similes videntur captivis ex Pylo 561
Similior ficu 546
Simonidis cantilena 506
Simul & da & accipe 140
Simul & miſertum eſt, & interiit gratia 311
Simul ſorbere & flare difficile 243
Simul & dictum & factum 198
Sinapi victitare 355

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Sine canibus & retibus 92
Sine capite fabula 232
Sine Cerere & Baccho friget Venus 377
Sine cortice nabis 92, 512
Sine ope divina nihil valemus 90
Sine pennis volare haud facile eſt 243
Sine rivali diligere 489
Sine ut incolumis redeat 54
Si non adſint carnes, taricho contentos eſſe oportet 508
Sinopiſſas 333
Siphniaſſare *ibid.*
Si quid mali in Pyrrham 135
Si quis juxta civitatem clypeus 290
Siren amicum nunciat, apis hoſpitem 441
Siſyphi artes 284
Si tanti vitrum quanti margaritum 181
Si tibi amicum, nec mihi inimicum 54
Si tibi machæra eſt, & nobis eſt domi urbina 407
Si tu proreta 457
Si vinum poſtulet, pugnos illi dato 274
Si vultur es, expecta cadaver 234
Smaragdus in luce obſcurius 21
Socratis callus 596
Solæ Lacænæ viros pariunt 214
Solem adjuvare facibus 18
Solidos è clibano boves 382
Soli lumen inferre 7
Solus currens vicit 603
Solus ſapit 184
Somnium 599
Somnium non vidit 152
Somnus abſit ab oculis *ibid.*
Sontica cauſa 434
Sophocles & Laudiceni 56
Sortem & uſuram perſolvere 617
Soterichi lecti 118
Sphæram inter ſeſe reddere 446
Sphæra per præcipitium 497
Spartæ ſervi, maximè ſervi 543
Spartam nactus es, hanc orna 542
Sphondyla fugiens peſſimè pedit 287
Spem pretio emere 225
Spes alunt exules 569
Spes ſervat afflictos 570
Spes tenuis *Ibid*
Spitama vitæ 608
Spirat Cœcias 527
Sponde, noxa præſto eſt 384
Spongia corrigere 13[illegible]
Spongia mollior 40[illegible]
Sponſi vita 33[illegible]
Spontanea moleſtia 59[illegible]
Squillas à ſepulchro vellas 32[illegible]
Stateram ne tranſgrediare 31[illegible]
Statuam faucibus colas 24[illegible]
Statua taciturnior 57[illegible]
Stellis ſignare, obelo notar[illegible] 10[illegible]
Stentore clamoſior 9[illegible]
Sterilem fundum ne colas 25[illegible]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Sterilior Agrippo 467
Στρηνιῶσιν 385
Strumam dibapho tegere 235
Strychnum bibit 324
Stultitia eſt Jovem putare eſſe 327
Stultior Corœbo 325
Stultior Melitidæ 526
Stultior Morycho 35, 325
Stulto ne permittas digitum 327
Stultus, qui patre cæſo, liberis pepercit 615
Stultus ſtulta loquitur 552
Stupa ſeniculus 609
Stupidior Paxillo, Adonide 326
Suade lupis ut inſaniant 497
Suadeo quod ipſe facturus eſſem 107
Suam quiſque homo rem meminit 507
Sub alieno arbore fructum 95
Sub cultro liquit 156
Subjugus homo 543
Subdititius es 434
Subito alius 429
Subitum remedium periculi 493
Sublata lucerna, nihil intereſt inter mulieres 208
Sub manu naſci 542
Subventanea parit 600
Succiſiva opera 153
Suem irrita 399
Sui cuique mores fingunt fortunam 618
Sui diſſimilis 430
Summam manum addere 472
Summaria indicatura 226
Summa vi defendere 94
Summis ingredi pedibus 452, 585
Summis labiis 292
Summis unguibus ingredi 58
Summis uti velis 100
Summis naribus olfacere 293
Summo pede 292
Summum cape, & medium habebis 415
Summum faſtigium imponere 472
Summum jus, ſumma injuria 525
Summum ſuere centonem 474
Suo ipſius indicio periit ſorex 391
Suo ipſius laqueo captus eſt *Ibid*
Suo jumento ſibi malum acceſſere 391
Suo quiſque ſtudio gaudet 487
Suo ſibi hunc jugulo gladio, ſuo telo 391
Superatus es à gallo quopiam 357
Superavit dolum Trojanum 476
Supercilium ſalit 82
Super te hæc omnia Leparge 615
Supremum fabulæ actum addere 472
Surculum defringere 291
Surdaſter cum ſurdaſtro litigabat 548

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Surdior Toronæo portu 572
Surdior turdo *ibid.*
Surdo canis 235
Surdo fabulam narras 264
Surdo oppedere 263
Surſum ac deorſum 99
Surſum verſus ſacrorum flu-
minum feruntur fontes 242
Sus acina dependens 611
Sus cum Minerva certamen
ſuſcipiet 8
Sus in volutabro cœni 345
Sus Minervam 7
Suſpendio deligenda arbor 137
Suſpenſa manu 293
Sus per roſas 333
Suſque deque 109
Sus ſaltavit 11
Sus ſub fuſtem 156
Suſtollere manus 357
Sus tubam audivit 346
Sutorium atramentum 494
Suum cuique pulchrum 29,
487
Suus cuique crepitus benè olet
487
Sybariſſare 378
Sybaritica calamitas 304
Sybaritica menſa 380
Sybaritæ per plateas 57
Sycophanta 85
Sylosontis chlamys 234
Syncerum vas incruſtare 14
Syncretiſmus 43
Syrbenæ chorus 528
Syracuſana menſa 380
Syrus quum non ſis, ne Sy-
riſſa 166

T.

TAcitè ſtomachari 34
Tacito pede 58
Taciturnior Pythagoreis 57
Tænarium malum 30
Talaria induere 198
Talia gignit bellum 39
Talpa cœcior 8
Talum reponere 427
Tam in proclivi quàm imbe
49
Tam multa quàm ſapien
22
Tam perit quàm extrema fa-
ba 30
Tanagræus cœtus 31
Tangere hulcus 35
Tanquam ad aram 193,53
Tanquam argivum clypeun
abſtulerit, ita gloriatur 5
Tanquam Chalcidica nobi
peperit uxor 20
Tanquam conchylium diſcer
pere 12
Tanquam de narthecio 49
Tanquam de ſpecula 51
Tanquam heros in clypeo ex
cipere. 9
Tanquam in Phiditiis 22
Tanquam in ſpeculo, tan
quam in tabula 41
Tanquam meum nomen
tanquam digitos 40
Tanquam ſuber 23
Tantali horti 60
Tantali lapis 56
Tantali pœna 568

Tan

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Tantali talenta 171
Tarichus aſſus eſt, ſimul atque viderit ignem 449
Taurum tollet, qui vitulum ſuſtulerit 56, 134
Tauricum tueri 357
Tecum habita 412
Teipſum inſpice 488
Teipſum laudas *Ibid.*
Teipſum non alens, canes alis 18
Telenicia Echo 230
Telenico pauperior 463
Telluris onus 119
Tempeſtas rerum 298
Tempus omnia revelat 290
Temulentus dormiens non eſt excitandus 355
Tenedia bipennis 471
Tenedius homo 350
Tenedius patronus *Ibid.*
Tenedius tibicen 249
Teneri calidis balneis 380
Tentantes ad Trojam pervenerunt Græci 194
Tenui filo 410
Tenuis ſpes 138
Tenuiter diducis 567
Ter 370
Termeria mala 386
Ter abſtergere 412
Terebintho ſtultior 328
Terra amat imbrem 544
Terra defoſſum habes 451
Terræ filius 434
Terræ inteſtina 321
Terra Marique 100
Terra mihi prius dehiſcat 135
Terram pro terra 191
Terram video 577
Terra volat 242
Tertium caput 52
Teſtaceum flagellum 190
Teſta colliſa teſtæ 602
Teſtudinem equus inſequitur 180
Teſtudinem pegaſo comparat 178
Teſtudo intra tegumen tuta eſt 532
Teſtulæ tranſmutatio 214
Tetigit lapidem â cane morſum 528
Thaſium infundis 363
Θ præfigere 131
Thaſſus bonorum 761
Theagenis hecateum 255
Theagenis pecuniæ 467
Theocrines Tragicus 86
Theſaurus carbones erant 222
Thericlei amicus 376
Therſitæ facies 212
Theſſala mulier 209
Theſſalorum commentum 280
Theſſalorum alæ 377
Theutidum more 595
Thraces fœdera neſciunt 280
Thracium commentum *ibid.*
Θερέπτειν 476
Thynni more 150
Thurium lema 213
Thynniſſare 355
Thymbra victitans 62, 221, 533
Tibiam tubæ comparas 181
Tibicen vapulat 515
Tibicines mente capti 320

Tibi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Tibicinis vitam vivis 330
Timidi mater non flet 511, 537
Timidi nunquam ſtatuerunt trophæum 591
Timidior es proſpiciente *ibid.*
Timidior Piſandro *ibid.*
Timidus Plutus *ibid.*
Tineas paſcere 107
Tinctura Cyzycena 515
Tinctura Sardonica *ibid.*
Tireſia cæcior 84
Titanas imploras 91
Titanicus aſpectus 357, 596
Tithymallus Laconicus 108
Thitoni ſenecta 371
Titio ad ignem 498
Titivillitium 112
Titius 19
Tollat te qui non novit 525
Tolle digitum 604
Tolle calcar 408
Tollenda mali occaſio 449
Tolle tolle mazan quam ocyſſimè ſcarabeo 566
Tollere cornua 55
Tollere criſtas *Ibid.*
Tota erras via 1
Tota hulcus eſt 416
Toto cœlo errare 1
Toto corpore 483
Toto organo 5
Toto pectore 99
Totum ſubvertere 340
Totus echinus aſper 62
Τοῦτον ἡ κυνάμυια ἄγει 594
Trabs in omnibus 140
Tradere provinciam *Ibid.* 475
Tradunt operas mutuas 9 10
Tragice loqui 48
Tragicus rex 12
Tragicum malum 30
Tragicum tueri 35
Tragœdias in nugis agere 33
Tragulam injicere 31
Tranquillo quilibet guberna-tor eſt 7
Tranquillum æthera remiga- 26
Tranſverſum agere 43
Tredecim cubitorum 32
Trepidat in morem galli cu-juſpiam 59
Tria cappa peſſima 25
Tria ſaluberrima 52
Tribus bolis 8
Tribus minis inſumptis, duo-decim imputat 56
Tribus verbis 8
Tributis potiora 37
Tricæ apinæ 11
Triceps Mercurius 5
Triſtis litera 13
Triſtis ſcytale 35
Trium dierum commentu- 46
Trium literarum homo 11
Trochi in morem 27
Trutina juſtius 34
Τρηχόβιοι 56
Tuam ipſius terram calca 14
Tuas res tibi habeto 15
Tua res agitur, paries cum proximus ardet 15
Tu in legione, ego in culin- 16

Tu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

is te pingam coloribus 446
nica pallio propior eſt 584
nc canent cigni cùm tacebunt graculi 195
nicati 464
io te pede metire 56
rdus ipſe ſibi malum cacat 396
rpe ſilere 342
rpis jactantia 485
rture loquacior 228
iſſis pro crepitu 556
te hoc intriſti, tibi omne eſt exedendum 396
te lepus es, & pulpamentum quæris 21
um tibi narro ſomnium 12
yria maria 598

V.

VAcuam inhabitare 263
Vadimoniũ deſerere 434
aleat amicus cum inimico 144
ale charum lumen 97
alere pancratice 529
allus vitem decepit 219
apula papyria 110
aſis inſtar 323
ates ſecum auferat omen 134
Ibi amici, ibi opes 42
Ibi cervi cornua abjiciunt 440
Ibi non ſis qui fueris, non eſt cur velis vivere 217
Ubi per harma fulguravit 523
Ubi paveris impera 413
Ubi quis dolet, ibidem & manum habet 404
Ubi timor, ibi pudor 517
Vel acum inveniſſes 153
Vela ventis permittere 192
Vel cœco apparet 481
Vel capra mordeat nocentem 616
Velis equiſque 199
Vel hoſti miſerandus 301
Vel Megaram uſque 384
Vel muſcas metuit prætervolantes 592
Velocem tardus ſequitur 8
Veluti è ſpeculo 482
Velut in cratere 101
Velut umbra ſequi 66
Venereum jusjurandum 207
Veneris lac 360
Veneri ſuem immolavit 416
Venia primum experienti 345
Veniat hoſpes, quiſquis profuturus eſt 506
Venimus ad ſummã lineam 3
Venter auribus caret 378
Venti campus 277
Ventis tradere 442
Vento loqueris 267
Ventos colis 266
Ventre pleno melior conſultatio 197
Ventrem mihi objicis 379
Ventres 378
Ventus neque manere ſinit, neque navigare 478
Vera fronte 369
Verba importat Hermodorus 383
Verberare lapidem 264

Verbis

Verbis conceptis pejerare 476
Verbis coquinariis 24
Verbis pugnans non re 594
Verecundia inutilis viro egenti 514
Ver ex anno tollere 271
Ver hyemem ſequitur 550
Veriora iis, quæ apud Sagram acciderunt 207
Veritatis ſimplex oratio 376
Vero verius 369
Verſatilis Artemon 62
Vertere vela 427
Vervecea ſtatus 320
Veru ſignare 132
Veſpa cicadæ obſtrepens 8
Veſpertilio 277
Veſte circumfers ignem 244
Veſtigiis inhærere 553
Veſtigium ponere 314
Veſtis virum facit 172
Vitam qui neſcit ad mare 507
Victi non audent hiſcere 604
Victitant ſucco ſuo 565
Victoria Ἐπεϱαλκῦς 216
Victoria non incruenta 602
Victus ſpinoſus 297
Videberis, me videns, planè Martem videre 56
Videre mihi labda 332
Vinaria angina 71
Vincula Tyrrhena 454
Vindicta tarda, ſed gravis 618
Vino inſcribere mulieris juſjurandum 442
Vino vendibili ſuſpenſa hedera nihil eſt opus 61
Vinum animi ſpeculum 368
Vinum caret clavo 381
Vinum noveris 3
Vinum ſenem etiam vel n
lentem ſaltare compel
38
Vir fugiens & denuo pugn
bit 299, 55
Vir fugiens haud moratur l
ræ ſtrepitum 1
Virgula divina 1
Virgultea ſcaphula Ægæu
tranſmittere
Viri infortunati, procul am
ci
Viri jurejurando, pueri ta
fallendl 2
Viri ſenis aſtaphis calva
3
Viro eſurienti neceſſe eſt f
rari 4
Viro Lydo negotium non
rat, at ipſe foras profect
paravit 3
Viro ſeni maxillæ baculus 3
Virtute duce, fortuna con
te
Virtus gloriam parit 4
Virtus ſimplex 3
Virtutem & ſapientiam vi
cunt teſtudines 4
Virum improbum vel m
mordeat 6
Vita doliaris 2
Vita hominis peregrina
6
Vita macerata 3
Vita molita 5
Vita mortalium brevis 6
Vitandæ potentum offen
6

Viti

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

iat lapidem longum tempus 373
ilitigator 446
ioſa nuce non emam 114
a vox 175
vus videnſque 303
vit, incende ignem 200
vorum oportet meminiſſe 442
vum cadaver 373
vum noveris 310
vum ſepulchrum 373
vus fueris, vel cepe ſolum accipies 93
xit dum vixit benè 380
tra catalogum 371
tra Epimenidem dormis 562
tra fuſum 371
tra hyperbolum 385
tra linum 371
ltra penſum vivit *Ibid.*
ltra peram ſapere 56
ltra res Callicratis 170
ltra ſepta tranſilire 32
ltro citroque 150
ltro Deus ſuppeditat bona 95
lulas Athenas 266
lyſſes pannos exuit 429
lyſſeum commentum 284
lyſſis remigium 252
mbræ 175
mbram ſuam metuere 591
mbra pro corpore 273
mbra territas 272
na cum caniſtro 502
na cum ipſis manipulis 518, 597
Vna cum templis & aris 597
Vna domus non alit duos canes 342
Vna hirundo non facit ver 105
Vna lavabor 505
Vna pertica 499
Vna ſcutica omnes impellis 497
Vndarum in ulnis 160
Vndas numeras 265
Vndecunque locorum capiunt 516
Vnde excoquat ſævum 172
Vnguis in hulcere 355
Vnica filia duos parare generos 49
Vnico digitulo ſcalpit caput 290
Vnicum arbuſtum haud alit duos erithacos 341
Vni cum duobus non eſt pugnandum 89
Vno die conſeneſcere 538
Vno digitulo 497
Vno ore 54
Vna faſce complecti 83
Vno tenore 545
Vnum augurium optimum, tueri patriam 214
Vnum ad unum 151
Vnus contra multos 90
Vnus Deus, & plures amici 38
Vnus multorum inſtar 185
Vnus vir, nullus vir 89
Vocatus atque non vocatus Deus aderit 432
Volam pedis oſtendere 407
Volantia ſectari 267
Vola-
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Volaticum jusjurandum 283
Volens nolente animo 49
Volentem bovem ducito 433
Volvitur dolium 266
Voluptas fœda 335
Voracior purpura 520
Vorare hamum 521
Vorſuram ſolvere 267
Votum munificum 619
Vrbanus nihil æqui cogitat 353
Vrit abſque torre 453
Vſque ad aras amicus 42
Vſque ad ravim 95
Vſuræ nauticæ 375
Vſus eſt altera natura 390
Vt Bagas conſtitiſti 327
Vt canis è Nilo 201, 291
Vt Corinthia videris 332
Vtere curru, de aſinis nihil laborans 35
Vterque ambo 123
Vt fici oculis incumbunt 418
Vti foro 541
Vt herba ſolſtitiali 608
Vtinam domi ſim 156, 176
Vtinam mihi contingant ea, quæ in Corinthum & Sicyonem 619
Vt in velabro olearii 102
Vt lupus ovem 46, 355, 457
Vt luti bajuli 112
Vt nunc ſunt homines 134
Vt Phydiæ ſignum 54
Vt Phrygius amavit Pieriā 46
Vt poſſumus quando ut volumus non licet 5
Vtramque paginam facit 14
Vtrem cædis 27
Vtrem mergis vento plenu 26
Vtrem vellis 25
Vtres thylaci 37
Vtre territas 27
Vtraque nutans ſententia 4
Vt ſementem fecerit, ita me tes 47
Vulcanium vinculum 5, 60
Vulcanus tibi vaticinatus e 44
Vulgus ſuſpicax 44
Vulpes bovem agit 2
Vulpes haud corrumpitu muneribus 42
Vulpes non iterum capitur la queo 35
Vulpinari cum vulpe 55
Vulturis umbra 52
Vultu ſæpe læditur pietas 3

X.

XEnocratis caſeolus 22

Z.

ZAleuci lex 35
Zenone moderatior 58
Zenonium eſt & lentem co quere 12
Zoili 342, 44
Zonam perdidit 46
Ζοφομόρπιδες & ſimilia 58
Zopyri talenta 17

Indicis Adagiorum finis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
235 C 25